รายงานฉบับสมบูรณ์

(Final Report)

โครงการศึกษาทบทวนร่างกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

เสนอต่อ

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2564

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาทบทวนร่างกฎหมายน้ำบาดาล ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการศึกษาจนสำเร็จได้ในครั้งนี้เป็นการดำเนินการโดยคณะที่ปรึกษา ได้แก่ ศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ นายสถาพร ใสเรียน นายวิชพงษ์ บวรกิจรุ่งโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล สุธรรมกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ บุญเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพล เจตโรจนานนท์ นางสาวจิรารัตน์ พรเทวบัญชา โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สองประการคือ ประการแรกเพื่อศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวมปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลภายใต้สภาพแวดล้อมของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ กฎหมายว่าด้วยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายกลางฉบับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อพิจารณาประกอบการทบทวน ปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของโครงการศึกษา ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล และประการที่สองเพื่อปรับปรุงแก้ไขและยกร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานและเหมาะสมกับยุคสมัย นำไปสู่การสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างถูกทิศทางและยั่งยืน โดยมีระยะเวลาดำเนินการศึกษาตั้งแต่วันที่ 14 พฤจิกายน 2563 ถึงวันที่ 29 กันยายน 2564

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการศึกษาในครั้งนี้ คณะที่ปรึกษาต้องขอขอบพระคุณต่อนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสวัสดิ์ อั้นเต้ง รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานเปิดการประชุมรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ รวมถึง นายวิสูตร สมนึก ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย กรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายกู้เกียรติ โยมศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และข้าราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลทุกท่านที่ให้ความกรุณาแก่คณะที่ปรึกษาในการช่วยเหลือและประสานงานในการจัดประชุมรับฟังความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและประสานงานกับผู้เข้าร่วมประชุม รวมถึงให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่คณะที่ปรึกษาจนทำให้งานครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ คณะที่ปรึกษาต้องขอขอบพระคุณต่อผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้าร่วมการประชุมรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาลฉบับนี้ ซึ่งความเห็น ข้อติชม และข้อเสนอแนะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์และนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง

ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการทำให้รายงานฉบับนี้สมบูรณ์และไม่อาจก้าวล่วงเสียได้คือ คณะที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกอบด้วย นายสถาพร ใสเรียน นายวิชพงษ์ บวรกิจรุ่งโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร. นิรมล สุธรรมกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ บุญเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พีรพล เจตโรจนานนท์ นางสาวจิรารัตน์ พรเทวบัญชา และนางปิยะมาศ กิจวีรวุฒิ ที่ได้ทุ่มเทเวลา กำลังกายและกำลังใจในการศึกษา ค้นคว้า ร่วมนำเสนอข้อมูลที่มาของกฎหมายในการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและประชุมรับฟังความคิดเห็น และการสรุปผลรายงานวิจัยฉบับนี้จนทำให้เกิดความสมบูรณ์ครบถ้วน คณะที่ปรึกษาต้องขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ส่วนความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในรายงานฉบับนี้ คณะที่ปรึกษาขอรับผิดชอบในความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และขออภัยมา ณ ที่นี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลของการศึกษาจะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาทุกประการ หากผลดีอันเนื่องมาจากผลการศึกษาในรายงานการศึกษาฉบับนี้ขอมอบให้แก่ผู้มีส่วนสร้างสรรค์งานวิจัยฉบับนี้ ดังที่ได้กล่าวนามมาข้างต้นทั้งหมดทุกคน

ณรงค์ ใจหาญ
หัวหน้าโครงการ
กันยายน 2564

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	ข้อกำหนดการศึกษา แผนการดำเนินงาน และวิเคราะห์กฎหมายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล	1
	1. ความเป็นมา หลักการ และเหตุผล	1
	2. วัตถุประสงค์	2
	3. ขอบเขตของการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษา	2
	4. ระยะเวลาดำเนินการ	5
	5. แผนการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษา	6
	6. พื้นที่ วันเวลาและสถานที่ ดำเนินการ	10
	7. คณะที่ปรึกษา สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	10
	8. กรอบแนวความคิดในการดำเนินงาน	11
	9. บทวิเคราะห์กฎหมายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล	14
บทที่ 2	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำบาดาล	42
	1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการน้ำ : หลักบูรณาการจัดการน้ำแบบลุ่มน้ำ	43
	2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	45
	2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินสาธารณะ	45
	2.2 หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย	46
	2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนทางทรัพยากรหรือมลพิษที่ไม่ได้ถูกนำไปคำนวณเป็นต้นทุนการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ	47
	2.4 หลักผู้ใช้ประโยชน์เป็นผู้จ่าย	48
	2.5 หลักทรัสต์มหาชน	49
	3. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลโดยมาตรการทางกฎหมาย	50
	4. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลน้ำบาดาล	54
บทที่ 3	ผลการศึกษากฎหมายต่างประเทศ	59
	1. สหราชอาณาจักร (อังกฤษ)	59
	1.1 บทนำ	59
	1.2 โครงสร้างกฎหมายและองค์กรควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้และคุณภาพน้ำบาดาล	60
	1.3 ขอบเขตและนิยามน้ำบาดาล	62
	1.4 การควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำบาดาล	62

สารบัญ

	หน้า
1.5 ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล	66
1.6 มาตรการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย	68
1.7 มาตรการพัฒนาหรืออนุรักษ์น้ำบาดาล	70
1.8 การเข้มงวดหรือผ่อนผันการดำเนินการเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ	71
2. ประเทศสหรัฐอเมริกา	72
2.1 บทนำ	72
2.2 ภาพรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำบาดาล	73
2.3 การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล	79
2.4 มาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล	85
2.5 ผลจากการฝ่าฝืน	90
2.6 การบริหารจัดการน้ำบาดาลกรณีเกิดภัยสาธารณะ	93
2.7 มาตรการพัฒนาน้ำบาดาล	94
3. ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี	95
3.1 บทนำ	95
3.2 ภาพรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำบาดาลของสาธารณรัฐเกาหลี	98
3.3 การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล	99
3.4 มาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล	103
3.5 ผลจากการฝ่าฝืน	105
3.6 การยกเว้นผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมาย	108
3.7 มาตรการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล	109
4. ประเทศออสเตรเลีย	111
4.1 บทนำ	111
4.2 ภาพรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำบาดาลของประเทศออสเตรเลีย	112
4.3 การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล	117
4.4 มาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล	119
4.5 ผลจากการฝ่าฝืน	121
4.6 การยกเว้นผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมาย	123
4.7 มาตรการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล	124
5. แนวคิดการนำโทษทางปกครองในต่างประเทศมาปรับใช้กับกฎหมายน้ำบาดาลฉบับใหม่	125

สารบัญ

		หน้า
	5.1 บทกำหนดโทษตามกฎหมายน้ำบาดาลของประเทศไทยในปัจจุบัน	126
	5.2 แนวคิดของการนำโทษทางปกครองต่างประเทศมาใช้ในระบบกฎหมายไทย	131
	5.3 ข้อเสนอแนวทางการนำโทษทางปกครองมาใช้ในกฎหมายน้ำบาดาลฉบับใหม่	136
บทที่ 4	สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	141
	ตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและแนวทางวิเคราะห์ในการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	142
บทที่ 5	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	253
	1. ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	253
	2. บันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	291
	3. ขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	324
	4. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม	336
บทที่ 6	บทสรุปการวิเคราะห์ถึงหลักการ สาระสำคัญ การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	416
	1. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	416
	2. บทตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย	417
	3. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	418
บทที่ 7	บทวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์	450
	1. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	450
	2. ผลกระทบต่อสังคม	451
	3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ	452
	4. ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ	454
	5. การประเมินผลกระทบในภาพรวมระดับมหภาค	455
	6. ตารางวิเคราะห์ผลกระทบและแนวทางการประเมินผลกระทบ	457
บรรณานุกรม		481
ภาคผนวก	สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นทั้ง 5 ครั้ง	487

บทที่ 1
ข้อกำหนดการศึกษา แผนการดำเนินงาน และวิเคราะห์กฎหมายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล

คณะที่ปรึกษาได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานที่แสดงขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรมและกำหนดระยะเวลาการทำงาน พร้อมกรอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ และวิเคราะห์กฎหมายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนี้

1. ความเป็นมา หลักการ และเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลในฐานะผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้ประชาชนและผู้ใช้น้ำในภาคส่วนอื่นๆ ได้มีน้ำกินน้ำใช้ตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ภายใต้มาตรการในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการคือมาตรการด้านกฎหมาย และเมื่อพิจารณาจากขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม จะพบว่าภายใต้สถานการณ์ในประเทศปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ จึงได้ดำเนินโครงการศึกษา ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อทบทวน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยการดำเนินโครงการดังกล่าวอยู่ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายกลางในเรื่องต่างๆ ยังไม่มีผลใช้บังคับ อาทิ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่บัญญัติให้การดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามกฎหมายเฉพาะจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้ “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” หมายถึงน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล หากมีบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 จะต้องนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาใช้บังคับ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ที่กำหนดหลักการให้การบริหารงานภาครัฐและการบริการประชาชนในด้านการอนุญาตจะต้องนำช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ที่กำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ และการกำหนดโทษอาญา เป็นต้น รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยังไม่มีผลใช้บังคับด้วยเช่นเดียวกัน ทำให้การทบทวน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังไม่สอดคล้องกับหลักการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หลักกฎหมายกลางและแผนระดับชาติทั้งสามฉบับดังกล่าว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการศึกษาทบทวนร่างกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล โดยนำผลการศึกษาของโครงการศึกษา ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย เพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล มาใช้ศึกษา วิเคราะห์และทบทวนเพื่อปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักกฎหมายและสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการร่วมกันต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวมปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ภายใต้สภาพแวดล้อมของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ กฎหมายว่าด้วยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายกลางฉบับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อพิจารณาประกอบการทบทวนปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของโครงการศึกษา ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล

2.2 เพื่อปรับปรุงแก้ไขและยกร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานและเหมาะสมกับยุคสมัยนำไปสู่การสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างถูกทิศทางและยั่งยืน

3. ขอบเขตของการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษา

3.1 จัดทำแผนการปฏิบัติงานที่แสดงขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรม และกำหนดระยะเวลาการทำงาน พร้อมทั้งกรอบแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องตามกรอบของวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

3.2 รวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาลในปัจจุบัน โดยอย่างน้อยต้องศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาล แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างน้อยสี่ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศออสเตรเลีย เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

ทั้งนี้ ให้นำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของโครงการศึกษา ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ประกอบการศึกษาวิเคราะห์ด้วย

3.3 ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวมปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เพื่อหามาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

(1) การเรียกให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วยการใช้สิทธิทางศาล ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าและสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการ โดยจะใช้วิธีการบังคับทางปกครองแทนการใช้สิทธิทางศาลได้หรือไม่

(2) การเพิ่มบทลงโทษกับผู้ที่ครอบครองบ่อน้ำบาดาล เพื่อไม่เป็นภาระการพิสูจน์ความผิดฐานเจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต

(3) การยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลกรณีเกิดเหตุภัยพิบัติสาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ

(4) การเพิ่มมาตรการควบคุมช่างเจาะน้ำบาดาล ให้ปฏิบัติตามมาตรการทางวิชาการตามที่กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลกำหนด หากฝ่าฝืนต้องมีบทลงโทษแก่ช่างเจาะน้ำบาดาล

(5) การเพิ่มทรัพย์สินบางประเภทให้เป็นรายได้ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และการเพิ่มกิจการใช้จ่ายเงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างครอบคลุมรอบด้านมากยิ่งขึ้น

(6) ประเด็นปัญหาอื่นๆ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เช่น 1) ประเด็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายร่วมกับหน่วยงานอื่น ในกรณีที่หน่วยงานอื่นมีกฎหมายอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายน้ำบาดาล เช่น การก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือการดำเนินงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข 2) ประเด็นที่มีผู้ทำให้เกิดการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาล และต้องฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ก่อมลพิษ 3) ประเด็นการนำเงินทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามพระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. 2561 4) ประเด็นการปนเปื้อนของบ่อน้ำบาดาลระดับตื้นที่ความลึกไม่ถึง 15 เมตร ซึ่งจะไม่อยู่ในอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

3.4 ศึกษา รวบรวมประเด็นปัญหาที่ได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือประเด็นปัญหาและประมวลข้อมูลจากผู้บริหารกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผู้เชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยา ด้านกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 20 คน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์ ณ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

3.5 จัดลำดับความสำคัญและกำหนดประเด็นความเกี่ยวข้องของกฎหมายและแผนตาม ข้อ 3.2 และประเด็นการศึกษาตามข้อ 3.3 และข้อ 3.4 ที่จะมีผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

3.6 นำผลการศึกษาวิเคราะห์ตามข้อ 3.2 ข้อ 3.3 ข้อ 3.4 และข้อ 3.5 มายกร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งจัดทำขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยรวบรวมหลักการหรือประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์สรุปเป็นรายมาตรา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น

3.7 นำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ได้จัดทำตามข้อ 3.6 มารับฟังความคิดเห็น โดยจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร รวม 5 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมในแต่ละครั้งจำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 5 ครั้ง เป็นจำนวน 300 คน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำเสนอความคิดเห็นและทำการสรุปผลข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำร่างกฎหมาย หากเกิดกรณีที่ไม่สามารถจัดประชุมรวมตัวกันได้ให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยการจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทน ทั้งนี้ วันเวลา สถานที่และจังหวัดที่จะดำเนินการ เป็นไปที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด

3.8 นำผลการจัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นตามข้อ 3.7 มาใช้พิจารณาทำการทบทวนปรับปรุง แก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสม

3.9 จัดทำบทสรุปการวิเคราะห์ถึงหลักการ สาระสำคัญ และคำอธิบายร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อ 3.8 สำหรับเป็นข้อมูลในการชี้แจงต่อผู้บริหาร คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรัฐสภา รวมทั้งจัดทำข้อมูลดังนี้

(3.9.1) จัดทำบทตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

(3.9.2) จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

(3.9.3) จัดทำบันทึกวิเคราะห์ประกอบร่างพระราชบัญญัติ

(3.9.4) จัดทำตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

(3.9.5) จัดทำสรุปขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

3.10 การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนตามข้อ 3.1–3.9 จะต้องพิจารณาดำเนินการและจัดทำข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนเป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2563 ถึง วันที่ 29 กันยายน 2564

5. แผนการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษา

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน 320 วัน (14 พ.ย. 63 – 29 ก.ย. 64)											
	30	60	90	120	150	180	210	240	255	270	297	320
1. ประชุมคณะที่ปรึกษาและจัดทำแผนการทำงาน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรมและระยะเวลา จัดทำกรอบแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยด้านการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ น้ำบาดาล และจัดทำรายงานเบื้องต้น (inception report) และส่งมอบงานงวดที่หนึ่ง ตามข้อ 5.1	↔											
2. รวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาลในปัจจุบัน โดยอย่างน้อยต้องศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาล แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) รวมทั้ง ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล อย่างน้อยสี่ประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ จะนำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของโครงการศึกษา ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ประกอบการศึกษาวิเคราะห์ด้วย		↔	↔									
3. ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวมปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลเพื่อหามาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้ (1) การเรียกให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วยการใช้สิทธิทางศาล ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าและสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการ โดยจะใช้วิธีการบังคับทางปกครองแทนการใช้สิทธิทางศาลได้หรือไม่ (2) การเพิ่มบทลงโทษกับผู้ที่ครอบครองบ่อน้ำบาดาลเพื่อไม่เป็นภาระการพิสูจน์ความผิดฐานเจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (3) การยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลกรณีเกิดเหตุภัยพิบัติสาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ		↔	↔									

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน 320 วัน (14 พ.ย. 63 – 29 ก.ย. 64)											
	30	60	90	120	150	180	210	240	255	270	297	320
(4) การเพิ่มมาตรการควบคุมช่างเจาะน้ำบาดาล ให้ปฏิบัติตามมาตรการทางวิชาการตามที่กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลกำหนด หากฝ่าฝืนต้องมีบทลงโทษแก่ช่างเจาะน้ำบาดาล (5) การเพิ่มทรัพย์สินบางประเภทให้เป็นรายได้ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และการเพิ่มกิจการใช้จ่ายเงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างครอบคลุมรอบด้านมากยิ่งขึ้น (6) ประเด็นปัญหาอื่นๆ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เช่น 1) ประเด็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายร่วมกับหน่วยงานอื่น ในกรณีที่หน่วยงานอื่นมีกฎหมายอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายน้ำบาดาล เช่น การก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือการดำเนินงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข 2) ประเด็นที่มีผู้ทำให้เกิดการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาล และต้องฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ก่อมลพิษ 3) ประเด็นการนำเงินทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามพระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. 2561 4) ประเด็นการปนเปื้อนของบ่อน้ำบาดาลระดับตื้นที่ความลึกไม่ถึง 15 เมตร ซึ่งจะไม่อยู่ในอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล		←	→									
4. ศึกษา รวบรวมประเด็นปัญหาที่ได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือประเด็นปัญหา และประมวลข้อมูลจากผู้บริหารกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผู้เชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยา ด้านกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ครั้งๆ ละไม่น้อยกว่า 20 คน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์		←	→									
5. นำข้อมูลที่ได้จาก 2-4 มาจัดลำดับความสำคัญ และจัดทำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่...) พ.ศ. .... จัดลำดับความสำคัญและกำหนดประเด็นความเกี่ยวข้องของกฎหมายและแผนตาม ข้อ 3.2 และประเด็นการศึกษาตามข้อ 3.3 และข้อ 3.4 ที่จะมีผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล รวมทั้งจัดทำขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยรวบรวมหลักการหรือประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์สรุปเป็นรายมาตรา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น และส่งมอบรายงานความก้าวหน้า ฉบับที่ 1 (Progress Report 1) ประกอบด้วย ผลการดำเนินการตามขอบเขตของการดำเนินงาน ข้อ 3.2 ข้อ 3.3 ข้อ 3.4 ข้อ 3.5 ข้อ 3.6 และข้อ 3.10 โดยจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่ม				←	→						

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน 320 วัน (14 พ.ย. 63 – 29 ก.ย. 64)											
	30	60	90	120	150	180	210	240	255	270	297	320
พร้อมรายงานในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บันทึกลงใน CD หรือ DVD ในรูปแบบ Text file ที่สามารถใช้ในการอ่านและแก้ไขได้อย่างสะดวก พร้อมไฟล์การนำเสนอ จำนวน 25 ชุด ภายในระยะเวลา 150 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา				←	→							
6. นำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ได้จัดทำตามข้อ 3.6 มารับฟังความคิดเห็น โดยจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร รวม 5 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมในแต่ละครั้งจำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 5 ครั้ง เป็นจำนวน 300 คน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำเสนอความคิดเห็นและทำการสรุปผลข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำร่างกฎหมาย หากเกิดกรณีที่ไม่สามารถจัดประชุมรวมตัวกันได้ให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยการจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทน และส่งมอบรายงานความก้าวหน้า ฉบับที่ 2 (Progress Report 2) ประกอบด้วย ผลการดำเนินการตามขอบเขตของการดำเนินงาน ข้อ 3.7 ข้อ 3.8 และข้อ 3.10 โดยจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่ม พร้อมรายงานในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บันทึกลงใน CD หรือ DVD ในรูปแบบ Text file ที่สามารถใช้ในการอ่านและแก้ไขได้อย่างสะดวก พร้อมไฟล์การนำเสนอ จำนวน 25 ชุด ภายในระยะเวลา 240 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา						←	→					
7. นำผลการจัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นตาม ข้อ 3.7 มาใช้พิจารณาทำการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสม						←	→					
8. จัดทำบทสรุปการวิเคราะห์ถึงหลักการ สาระสำคัญ และคำอธิบายร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อ 3.8 สำหรับเป็นข้อมูลในการชี้แจงต่อผู้บริหาร คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรัฐสภา รวมทั้งจัดทำข้อมูลดังนี้ (1) จัดทำบทตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย (2) จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย								←	→		←	→

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน 320 วัน (14 พ.ย. 63 – 29 ก.ย. 64)											
	30	60	90	120	150	180	210	240	255	270	297	320
(3) จัดทำบันทึกวิเคราะห์ประกอบร่างพระราชบัญญัติ (4) จัดทำตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนตาม ข้อ 3.1–3.9 จะต้องพิจารณาดำเนินการและจัดทำข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนเป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และส่งมอบร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ประกอบด้วย ผลการดำเนินการตามขอบเขตของการดำเนินงาน ข้อ 3.9 และข้อ 3.10 รวมทั้งผลการดำเนินการตามขอบเขตของการดำเนินงานทั้งหมดของโครงการ โดยจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่ม พร้อมรายงานในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บันทึกลงใน CD หรือ DVD ในรูปแบบ Text file ที่สามารถใช้ในการอ่านและแก้ไขได้อย่างสะดวก พร้อมไฟล์การนำเสนอ จำนวน 25 ชุด พร้อมทั้งรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จำนวน 25 ชุด โดยจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่มและในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บันทึกลงใน CD หรือ DVD ในรูปแบบ Text file ที่สามารถใช้ในการอ่านและแก้ไขได้อย่างสะดวก ภายในระยะเวลา 255 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา								◄	———	——►		
9. ปรับปรุงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ แล้วส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ประกอบด้วยผลการดำเนินการตามขอบเขตของการดำเนินงานทั้งหมดของโครงการ โดยจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่ม พร้อมรายงานในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บันทึกลงใน CD หรือ DVD ในรูปแบบ Text file ที่สามารถใช้ในการอ่านและแก้ไขได้อย่างสะดวก พร้อมไฟล์การนำเสนอ จำนวน 20 ชุด พร้อมทั้งรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ชุด โดยจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่มและในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บันทึกลงใน CD หรือ DVD ในรูปแบบ Text file ที่สามารถใช้ในการอ่านและแก้ไขได้อย่างสะดวก ภายในระยะเวลา 270 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา												◄——►

6. พื้นที่ วัน เวลา และสถานที่ ดำเนินการ

6.1 จัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายและข้อเสนอแนะในการยกร่างกฎหมายน้ำบาดาล ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

-ครั้งที่ 1 ในวันจันทร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 8 อาคาร 1 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 56 คน

-ครั้งที่ 2 ในวันอังคารที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 8 อาคาร 1 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 69 คน

6.2 จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร รวม 5 ครั้ง

คณะที่ปรึกษาได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภูมิภาคในภาคส่วนต่างๆ ได้นำเสนอความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามและข้อคิดเห็นจากการประชุมโดยผ่านระบบออนไลน์ (Microsoft Teams) และได้ทำการสรุปผลข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นทั้ง 5 ครั้ง มีจำนวน 58 ชุด เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำร่างกฎหมาย ดังนี้

-ครั้งที่ 1 ภาคเหนือ วันที่ 28 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 76 คน

-ครั้งที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 29 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 82 คน

-ครั้งที่ 3 ภาคกลาง วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 74 คน

-ครั้งที่ 4 ภาคใต้ วันที่ 5 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 73 คน

-ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร วันที่ 7 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 110 คน

7. คณะที่ปรึกษา สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย

7.1 บุคลากรหลัก

1) ศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ	หัวหน้าโครงการ
2) นายสถาพร ใสเรียน	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย สาขาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมาย
3) นายวิชพงษ์ บวรกิจรุ่งโรจน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย สาขาการจัดทำร่างกฎหมาย
4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายมหาชน
5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ บุญเรือง	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติ
6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายต่างประเทศ

7) รองศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สุธรรมกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์

8) ดร. อิศรา ดิสรเตติวัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

7.2 บุคคลการสนับสนุน

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พีรพล เจตโรจนานนท์ ผู้ประสานงาน

2) นางสาวจิรารัตน์ พรเทวบัญชา ผู้ประสานงาน

8. กรอบแนวความคิดในการดำเนินงาน

8.1 แนวคิด

8.1.1 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดินได้อย่างมีประสิทธิภาพมีมาตรฐานและเหมาะสมกับยุคสมัยนำไปสู่การสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างยั่งยืน

8.1.2 แนวคิดในการบริหารจัดการน้ำบาดาล และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการคือมาตรการด้านกฎหมาย และในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ได้แก่ การพัฒนาน้ำอย่างยั่งยืน หลักการอนุรักษ์น้ำบาดาล การบริหารงานน้ำบาดาล และการจัดเก็บค่าบริการเป็นต้น

8.1.3 แนวคิดที่สำคัญในการปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 รวมถึงพัฒนากลไกในการบังคับใช้กฎหมายน้ำบาดาล ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หลักกฎหมายกลางและแผนระดับชาติทั้งสามฉบับดังกล่าว ซึ่งต้องสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจตราการใช้น้ำบาดาลได้อย่างทั่วถึง โดยศึกษาประสบการณ์ของต่างประเทศประกอบ

8.2 วิธีการดำเนินงานเป็นสามขั้นตอน ดังนี้

8.2.1 ขั้นตอนที่ 1

8.2.1.1 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520

8.2.1.2 รวบรวม วิเคราะห์ กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาลในปัจจุบัน โดยอย่างน้อยต้องศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาล แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล

อย่างน้อยสี่ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล โดยการศึกษาวิจัยทางเอกสาร และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

ส่วนประเด็นที่นำมาปรับปรุงจะนำรายงานการศึกษาวิจัย นำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และร่างอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของโครงการศึกษาปรับปรุง และพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ประกอบการศึกษาวิเคราะห์ด้วย และนำข้อเสนอแนะตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่รับฟังจากการประชุมกลุ่มย่อยสองครั้ง ณ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มาประกอบ ซึ่งจะเน้นประเด็นในการแก้ไขตามข้อกำหนดการศึกษา ในข้อ 3.3 (1)-(6)

ซึ่งการดำเนินงานคณะที่ปรึกษาตามข้อ 8.2.1 ได้นำเสนอผลการศึกษา ในบทที่ 1 บทที่ 2 และบทที่ 3 ของรายงานความก้าวหน้า ฉบับที่ 1

8.2.2 ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

8.2.2.1 คณะที่ปรึกษานำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ได้จัดทำตามข้อ 3.6 มารับฟังความคิดเห็น โดยจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร รวม 5 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดเป็นจำนวน 415 คน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำเสนอความคิดเห็นและทำการสรุปผลข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำร่างกฎหมาย

8.2.2.2 นำผลการจัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นตามข้อ 3.7 มาใช้พิจารณาทำการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสม

8.2.3 ขั้นตอนที่ 3 จัดทำกฎหมาย ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

8.2.3.1 จัดทำบทสรุปการวิเคราะห์ถึงหลักการ สาระสำคัญ และคำอธิบายร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อ 3.8 สำหรับเป็นข้อมูลในการชี้แจงต่อผู้บริหาร คณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรัฐสภา รวมทั้งจัดทำข้อมูล ดังนี้

(1.1) จัดทำบทตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

(1.2) จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

(1.3) จัดทำบันทึกวิเคราะห์ประกอบร่างพระราชบัญญัติ

(1.4) จัดทำตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

(1.5) จัดทำสรุปขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

8.2.3.2 กรอบการดำเนินการเพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อจัดเตรียมร่างกฎหมายและดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

1) หลักเกณฑ์ในการจัดทำร่างกฎหมาย

หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้พิจารณาตรวจสอบในการจัดทำร่างกฎหมาย เช่น กรณีการนำระบบอนุญาตหรือระบบคณะกรรมการ หรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินตามขั้นตอนต่างๆ มีการกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้

นอกจากนี้ กำหนดให้มีโทษอาญา โทษทางปกครอง หรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายอื่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม และต้องมีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ใช้กฎหมายในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายหรือจนกว่าจะมีการออกกฎดังกล่าว ในส่วนหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายกำหนดให้มีการกำหนดเป้าหมาย วิธีการในการประเมินผล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ การกำกับดูแล ตลอดจนระยะเวลาดังกล่าว และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายไว้ในระบบกลางเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง และกำหนดข้อยกเว้นการไม่เปิดเผยข้อมูลบางประเภทไว้ด้วย อย่างไรก็ตาม กำหนดให้กฎหมายลำดับรองที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายฉบับนี้

2) หลักเกณฑ์และกระบวนการที่ต้องดำเนินการ มีดังนี้

(1) หลักเกณฑ์ทั่วไปที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 และพระราชบัญญัติจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย พ.ศ. 2562

(2) ตรวจสอบและประเมินความคุ้มค่าด้านเศรษฐกิจ บุคคลากร งบประมาณ

(3) ตรวจสอบเนื้อหากฎหมาย

(4) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่รอบด้าน

ในส่วนของร่างกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ที่จะนำไปรับฟังความเห็นตามข้อ 8.2.2.1 คณะที่ปรึกษาได้นำเสนอบทบัญญัติที่แก้ไข ซึ่งปรับปรุงจากร่างกฎหมายน้ำบาดาลที่ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยได้ศึกษาไว้ ประกอบกับการนำบทบัญญัติในกฎหมายต่างประเทศที่คณะที่ปรึกษาดำเนินการศึกษาใน

โครงการนี้มาประยุกต์ พร้อมด้วยตารางเปรียบเทียบกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 โดยได้นำเสนอไว้ ในบทที่ 5 ของรายงานความก้าวหน้า ฉบับที่ 1

9. บทวิเคราะห์กฎหมายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล

คณะที่ปรึกษาจะนำเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล และที่เกี่ยวข้องกับการเสนอกฎหมาย โดยนำเสนอหลักเกณฑ์กฎหมายในระดับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และแนวทางการจัดทำกฎหมายตามหลักในมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

ส่วนประเด็นถัดไปที่คณะที่ปรึกษาจะวิเคราะห์ คือแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาล ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)

9.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาล

9.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

1) ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ รัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ภายใต้บทบัญญัติหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อันถือเป็นหลักการสำคัญเกี่ยวกับแนวทางให้รัฐต้องจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่นใด (มาตรา 72(4)) โดยกำหนดกรอบแนวทางในเรื่องดังกล่าวไว้ในยุทธศาสตร์ชาติในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องและบูรณาการร่วมกันในทุกภาคส่วน จึงเห็นได้ว่าในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรน้ำมียุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบการดำเนินการ ทั้งนี้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ คือ “ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ” ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดและยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต และกำหนดเป้าหมายในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนและมีสมดุล

2) การรับรองการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (น้ำบาดาล) บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ของรัฐ โดยในการดำเนินการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ รัฐต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการ ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้

ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 57(2)) ด้วยเหตุนี้ ในการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล การอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ควรให้ประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในการดำเนินการต่างๆ เช่น การกำหนดให้ประชาชน ชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการเฝ้าระวังการกระทำความผิดในพื้นที่เขตคุ้มครอง เขตอนุรักษ์ เขตวิกฤต หรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความเห็นของชุมชน องค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรเอกชนในการกำหนดมาตรการในแต่ละพื้นที่ และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีความตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะบาดาลนั้นร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยหากกำหนดให้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น ประชาชนหรือองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้องสามารถร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพื่อบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการอนุรักษ์และการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การกำหนดหลักการของกฎหมายให้มีการรวมตัวจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และการจดทะเบียนสมาคมวิชาชีพน้ำบาดาล ถือเป็นหลักการสำคัญที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับชาติ กล่าวคือ การกำหนดให้ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถเข้ามาเป็นกรรมการในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลและในคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล หรือการกำหนดให้ผู้แทนสมาคมวิชาชีพน้ำบาดาลเข้ามาเป็นกรรมการในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยหลักการในเรื่องนี้จะพิจารณาความสอดคล้องและความซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

9.1.2. พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามกรอบวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) พิจารณาได้ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

กฎหมายทรัพยากรน้ำมีวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งวางหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อร่วมกันบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ดี ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำเรื่องใดไว้โดยเฉพาะก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายเฉพาะ

นั้นเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ (หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และมาตรา 3)

2) “น้ำ” ภายใต้บังคับของกฎหมาย

ความหมายของคำว่า “น้ำ” ในบทนิยามตามมาตรา 4 กำหนดให้หมายความว่า “น้ำในบรรยากาศ น้ำบนผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำทะเล” น้ำใต้ดินยังเป็นส่วนหนึ่งในความหมายของบทนิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำ” และคำว่า “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” ซึ่งกำหนดให้หมายความรวมถึงแหล่งน้ำใต้ดินและน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลด้วย (มาตรา 4)

3) หน้าที่และอำนาจของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

(1) การออกใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการออกใบอนุญาตสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สอง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่ทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้นตั้งอยู่ และมีหน้าที่และอำนาจในการออกใบอนุญาตสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สาม โดยความเห็นชอบของ กนช. ทั้งนี้ ในใบอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้น้ำ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือเพื่อรองรับภาวะวิกฤติน้ำด้วยก็ได้ รวมถึงมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามในกรณีที่กฎหมายหรือสาระสำคัญแห่งพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุสำคัญเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือ กนช. แล้วแต่กรณี (มาตรา 43 มาตรา 44 และมาตรา 45)

(2) การกำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาตและแผนการบริหารจัดการน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการประกาศกำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม และแผนการบริหารจัดการน้ำซึ่งผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ โดยแผนการบริหารจัดการน้ำอย่างน้อยต้องมีรายการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการใช้น้ำและแหล่งน้ำที่จะใช้ ประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้หรือจะกักเก็บไว้เพื่อใช้ สถานที่กักเก็บน้ำ วิธีการใช้น้ำ แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม รวมถึงวิธีการบำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น ทั้งนี้ ในบริบทของการใช้น้ำบาดาล (มาตรา 47)

(3) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาล ให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามต้องติดตั้งเครื่องมือวัดหรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ และเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบ (มาตรา 51)

4) บทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

(1) การทำหน้าที่ในคณะกรรมการลุ่มน้ำ เมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแล้ว ให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำนั้น ซึ่งกรรมการ

ลุ่มน้ำโดยตำแหน่งในแต่ละลุ่มน้ำจะมีผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นองค์ประกอบด้วย โดยคณะกรรมการลุ่มน้ำจะมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญหลายประการ เช่น การจัดทำแผนแม่บทการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำเสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบพิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำและควบคุมการใช้น้ำให้เป็นไปตามกรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางที่ กนช. กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ทั้งนี้ ภายใต้กรอบและแนวทางที่ กนช. กำหนด ให้ความเห็นชอบการอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองตามมาตรา 43 และการเพิกถอนใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองตามมาตรา 54 เสนอความเห็นต่อ กนช. เกี่ยวกับแผนงานและโครงการในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำในเขตลุ่มน้ำนั้นรวมถึงส่งเสริมและรณรงค์การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ (มาตรา 27 และมาตรา 35)

(2) การตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม เกี่ยวกับการติดตั้งเครื่องมือวัดหรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ รวมถึงการเก็บข้อมูลที่จำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประกาศกำหนด (มาตรา 51)

(3) การออกคำสั่งให้หยุดการใช้น้ำ ในกรณีที่การใช้น้ำตามใบอนุญาตเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อความสมดุลของทรัพยากรน้ำสาธารณะในลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง หรือก่อให้เกิดผลกระทบอย่างสำคัญต่อประโยชน์สาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำ หยุดการใช้น้ำบาดาลตามใบอนุญาตไว้เป็นการชั่วคราว และให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุแห่งผลกระทบดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา 52)

(4) การออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม แล้วแต่กรณี ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการบริหารจัดการน้ำตามมาตรา 47 ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตการใช้น้ำได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน และเมื่อสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือต่อ กนช. แล้วแต่กรณี ทราบโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สามต้องทำการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะกำหนดเวลาให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องด้วยก็ได้ และเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้ทำการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตก่อนครบกำหนดเวลาก็ได้ (มาตรา 53)

5) บทบัญญัติที่ไม่ใช้บังคับแก่น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

(1) การขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งและการชำระค่าใช้น้ำ มาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดให้การใช้น้ำประเภทที่หนึ่งไม่ต้องขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและไม่ต้องชำระค่าใช้น้ำ แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิให้นำมาใช้บังคับแก่การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ได้แก่ “การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การรักษาระบบนิเวศจารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม และการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย” หากกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลบัญญัติเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะให้ต้องขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลหรือต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลก็ให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลบัญญัติ

(2) อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สามไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิให้นำมาใช้บังคับแก่การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามในกรณีใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล จึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

(3) การเพิกถอนใบอนุญาตการใช้น้ำ มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม แล้วแต่กรณี ฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือไม่ทำการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกตามมาตรา 53 ให้อธิบดีกรมชลประทาน หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือ กนช. แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตการใช้น้ำนั้นได้” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้รวมถึงอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ได้บัญญัติสอดคล้องกันแล้วว่า “มิให้นำความในมาตรา 54 มาใช้บังคับแก่การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล” ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรา 33 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ได้บัญญัติเหตุในการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

9.1.3 พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 มีส่วนที่เกี่ยวข้องตามกรอบวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) พิจารณาได้ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบ และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาอยู่ 3 เรื่อง กล่าวคือ

(1) หลักเกณฑ์ในการจัดทำร่างกฎหมาย โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบต่อประชาชน

(2) หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ และการกำหนดโทษอาญา

(3) หลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

(3.1) หลักเกณฑ์ทั่วไป ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77

มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วรัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยเพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

หลักสำคัญในมาตรา 77 วรรคหนึ่ง คือกฎหมายที่มีอยู่แล้วหากไม่มีความจำเป็นหรือล้าสมัยหรือเป็นอุปสรรคก็ยกเลิกได้ ส่วนกฎหมายที่จะตราขึ้นมาใหม่ต้องจำเป็น และต้องมีการทำให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายได้โดยสะดวกและง่าย เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ส่วนในวรรคสอง ได้กำหนดกระบวนการก่อนออกกฎหมายที่สำคัญ คือการรับฟังความเห็นก่อนกระบวนการก่อนที่จะตรากฎหมายต้องจัดให้มีการรับฟังความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ (RIA) และนำผลการรับฟังมาวิเคราะห์และเปิดเผยต่อประชาชน

ในวรรคสาม เป็นข้อจำกัดการมีระบบอนุญาตและคณะกรรมการ ซึ่งในกฎหมายแต่ละฉบับมีคณะกรรมการอยู่เป็นจำนวนมาก และระบบอนุญาตทำให้เกิดภาระแก่ประขาชนในการยื่นขออนุญาตและต้องรอจนกว่าได้รับอนุญาต ในวรรคนี้จึงให้กระทำเท่าที่จำเป็น ส่วนการพิจารณาในการใช้ดุลพินิจต้องกำหนดเวลาในการดำเนินการไว้ เพื่อให้สามารถทราบผลการสั่งการได้ชัดเจน

ส่วนการกำหนดโทษอาญา ซึ่งเป็นมาตรการที่ในอดีตใช้โทษทางอาญากับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ คำสั่ง ทั้งๆ ที่การฝ่าฝืนดังกล่าวไม่มีลักษณะร้ายแรงหรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยสาธารณะจึงไม่ควรเป็นโทษทางอาญา ด้วยเหตุนี้ การใช้มาตรการกำหนดโทษทางอาญาจึงต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีร้ายแรงเท่านั้น เพื่อลดการใช้กฎหมายอาญาเฟ้อ (overcriminalization) ซึ่งในประเด็นนี้จะนำมาพิจารณาประเด็นการกำหนดความรับผิดของพระราชบัญญัติน้ำบาดาลที่จะปรับปรุงใหม่ ว่าควรใช้มาตรการทางอาญาหรือทางปกครองในการดำเนินการแก่ผู้ฝ่าฝืน

(3.2) การตรวจสอบความจำเป็น การรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา 12 เมื่อมีกรณีจำเป็นต้องเสนอให้มีการตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐแสดงเหตุผล ความจำเป็นในการตรากฎหมายและต้องวิเคราะห์โดยมีข้อมูลและเอกสารหลักฐานประกอบชัดเจนว่าไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชน รวมทั้งไม่สามารถใช้มาตรการหรือวิธีการอื่นใดนอกจากการตราเป็นกฎหมาย

มาตรา 13 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธี ดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

(1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น

(2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

(3) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

(4) การสำรวจความคิดเห็น

(5) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม

มาตรา 14 ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา หรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

(2) คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

(3) บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

(4) เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของผู้เกี่ยวข้องให้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือจะแจ้งให้ทราบถึงการประกาศตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยการแจ้งอาจกระทำผ่านระบบกลาง หรือหน่วยงานของรัฐจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรทราบโดยตรงก็ได้

มาตรา 15 เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น ให้สำนักงานรับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง โดยสำนักงานอาจเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น หรือเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐตามวรรคสองไว้ในระบบกลางด้วยก็ได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมายใด หรือหน่วยงานของรัฐที่จะเสนอร่างกฎหมายรวบรวมรายชื่อผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นพร้อมด้วยที่อยู่ที่ติดต่อได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งให้สำนักงานทราบการรับจดแจ้งและการแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

มาตรา 16 เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย และให้สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น และสรุปความเห็นในแต่ละประเด็นของฝ่ายต่างๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล มาตรา 17 ในการวิเคราะห์ผลกระทบหน่วยงานของรัฐต้องกระทำอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาและจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์

ผลกระทบรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายสำหรับการดำเนินการตามภารกิจนั้น

(2) ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

(3) สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกจำกัด

(4) ภาระหรืออุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนอันเนื่องมาจากการมีกฎหมายนั้น

(5) ผลกระทบต่องบประมาณ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

(6) เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(7) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ อุปกรณ์ และงบประมาณที่ต้องใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(8) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ถ้ามี

มาตรา 18 ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 16 และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบตามมาตรา 17 ผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอื่นใดด้วยก็ได้

มาตรา 19 การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎหมายที่มิได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วนเพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎหมายอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นว่าจำเป็นแล้ว ให้ถือว่าได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นโดยชอบตามหมวดนี้แล้ว และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ หน่วยงานของรัฐจะไม่เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าว หรือจะเปิดเผยตามที่เห็นสมควรก็ได้

2) กรอบแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้

การดำเนินงานของโครงการ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) จำเป็นต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ตาม 1-3 โดยแยกออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการจัดทำร่างกฎหมาย

วิเคราะห์และตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ) และการดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ)

(2) ขั้นตอนในการตรวจสอบเนื้อหากฎหมาย

โครงสร้างและเนื้อหาของร่างกฎหมายที่อยู่ในขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) มีบทบัญญัติที่เป็นการกำหนดสาระสำคัญที่ต้องดำเนินการตรวจสอบให้สอดคล้องกับคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ ดังนี้

(2.1) การกำหนดให้มีคณะกรรมการ จำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 21(6) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ) ซึ่งกำหนดให้ใช้ระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่จำเป็นเพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเพื่อการอื่นเท่านั้น โดยคำแนะนำดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการดังกล่าว

(2.2) การกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาตในการประกอบกิจการน้ำบาดาล จำเป็นต้องอาศัยกลไกควบคุมโดยกฎหมาย โดยการนำระบบอนุญาตและระบบการแจ้งมาใช้บังคับ เนื่องจากการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรอื่นและต่อสิ่งแวดล้อม โดยหลักการกำหนดให้การประกอบกิจการน้ำบาดาลเป็นกิจการที่ห้ามดำเนินการในเขตน้ำบาดาล เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจอนุญาต (อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาลดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย) เสียก่อน โดยเนื้อหาในส่วนนี้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาของร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 21(6) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ) ที่กำหนดให้ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตเฉพาะกรณีที่จำเป็น เนื่องจากการใช้ระบบอนุญาตถือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลขั้นสูง ในการจัดทำร่างกฎหมายจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการใช้ระบบการควบคุมหรือการเข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรม การดำเนินชีวิต หรือการประกอบธุรกิจของประชาชน พิจารณาถึงระดับความสำคัญของกิจกรรม ประโยชน์สาธารณะและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน โดยคำแนะนำดังกล่าวได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับการควบคุม กำกับดูแล หรือการที่รัฐจะเข้าไปแทรกแซงเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิต หรือการประกอบธุรกิจของประชาชน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ การกำหนดกฎเกณฑ์ให้ต้องปฏิบัติตาม การจดแจ้ง การจดทะเบียนหรือการขึ้นทะเบียน และการอนุญาตหรือใบอนุญาต โดยกรอบแนวทางการดำเนินงานของโครงการ จะได้พิจารณาถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลเพื่อทบทวนการกำหนดวิธีการควบคุมให้มีความเหมาะสมโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาระดับการควบคุมดังกล่าวข้างต้น

(2.3) การกำหนดโทษอาญา บทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงกำหนดโทษอาญาในกฎหมายเฉพาะความผิดร้ายแรง โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์สำคัญว่าการกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมและต้องพิจารณาว่าการกำหนดโทษอาญานั้นเนื่องมาจากไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดโทษอาญาสำหรับการกระทำความผิดอย่างใดนั้น มีคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 21(8)

แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ) กรอบแนวทางการดำเนินงานของโครงการจะได้พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของการกำหนดโทษแก่การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความซ้ำซ้อนกับความผิดตามที่กฎหมายเฉพาะกำหนดโทษไว้แล้ว เช่น กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และกฎหมายว่าด้วยโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ เป็นต้น ตลอดจนพิจารณามาตรการโทษอย่างอื่นแทนการ กำหนดโทษทางอาญา เช่น มาตรการทางปกครอง โทษปรับทางปกครอง หรือความรับผิดทางแพ่ง เป็นต้น

(2.4) คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ชองคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ออกแนวทางในการกำหนดโทษทางอาญาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้รับความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี โดยมีหลักเกณฑในการกำหนดโทษอาญา ไว้ดังนี้

“ข้อ 1 การกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรงนั้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง

หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมาย หากเป็นไปเพื่อคุ้มครองสิ่งต่อไปนี้อาจกำหนดเป็นโทษอาญาได้

(1) เป็นการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ ได้แก่ การกระทำที่อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมืองการปกครอง หรือเป็นการกระทำที่อาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยของประเทศหรือประชาชน อาจกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามความร้ายแรงของการกระทำนั้นๆ

(2) เป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน (public order) หรือกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง (good morals) หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง ซึ่งต้องคำนึงถึงสภาพสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการพิจารณาดังกล่าวให้ถือหลัก ดังต่อไปนี้

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน (public order) คือ กฎเกณฑ์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย มุ่งคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมหรือในประเทศชาติ เพื่อให้เกิดความมั่นคง (security) ความสงบสุข (tranquility) สันติภาพ (peace) และสุขภาวะ (public health) ร่วมกันของคนในสังคม การกระทำใดที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคง ความไม่สงบสุข ความวุ่นวายหรือบ่อนทำลายสุขภาวะอันจะมีผลต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้นย่อมกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำและเจตนา

ศีลธรรมอันดีของประชาชน (good morals) คือ กฎเกณฑ์ที่คนในสังคมส่วนใหญ่ถือปฏิบัติตามความเชื่อ ตามประเพณี หรือศาสนา และถือว่าเป็นเครื่องวินิจฉัยความประพฤติว่าถูกต้องหรือไม่ ปกติการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมทำให้นิติกรรมเสียไป แต่การกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนจะเป็นความผิดอาญาก็ต่อเมื่อการกระทำนั้นเป็นเรื่องร้ายแรงและกระทบต่อการ

อยู่ร่วมกันของคนในสังคมอันอาจทำให้เกิดความไม่มั่นคง ความไม่สงบสุข ความวุ่นวายในสังคมได้ ศีลธรรมอันดีของประชาชนนี้อาจมีวิวัฒนาการได้ตามยุคสมัยและตามพื้นที่ การกระทำที่กระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงย่อมกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามยุคสมัย

การกระทำที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม คือ การกระทำที่ส่งผลร้ายต่อประชาชนในวงกว้างในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง หรือสิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบที่เป็นผลร้ายอื่นที่ไม่เพียงแต่เป็นการกระทบต่อปัจเจกบุคคลเป็นการส่วนตัว

ทั้งนี้ ในการพิจารณาหลักเกณฑ์ตาม (1) และ (2) หน่วยงานของรัฐต้องตระหนักว่าเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นพลวัตจึงต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับยุคสมัย สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม และประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไป รวมตลอดถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและปัจจัยอื่นๆ

ข้อ 2 เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดและโทษอาญาเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างยิ่ง จึงต้องใช้ในกรณีที่ไม่มีมาตรการอื่นเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ หรือการลงโทษอย่างอื่นที่ไม่ใช่โทษอาญาไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวเพราะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจคุ้มค่ากว่าโทษที่ได้รับ หากมีมาตรการอื่นที่ทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ เช่น มาตรการจูงใจเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย หรือการอำนวยความสะดวกให้กระทำการที่รัฐอยากให้กระทำ การกำหนดมาตรการบังคับทางปกครอง การกำหนดสภาพบังคับทางเศรษฐกิจ เช่น การกำหนดโทษปรับเป็นพินัย หรือการกำหนดให้เอกชนฟ้องร้องดำเนินคดีได้เองเห็นสมควรใช้มาตรการดังกล่าว แต่ถ้ามาตรการดังกล่าวไม่อาจทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายอย่างได้ผลหรือมีประสิทธิภาพเพียงพอ กรณีนี้ จึงกำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวเป็นความผิดและมีโทษอาญา

ข้อ 3 ความผิดที่บัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายอาญา ภาคความผิด หากบทบัญญัติความผิดที่มีโทษอาญาในพระราชบัญญัติใดมีองค์ประกอบความผิดเหมือนหรือคล้ายคลึงกับความผิดที่กำหนดในภาคความผิดของประมวลกฎหมายอาญา มิให้กำหนดโทษอาญาในร่างกฎหมายนั้น เว้นแต่จะมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษว่าเป็นกฎหมายเฉพาะจำเป็นต้องมีโทษสูงกว่าหรือมีโทษอุปกรณ์ เช่น เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ประสงค์จะกำหนดโทษอาญาที่มีโทษน้อยกว่าโดยมิให้นำประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับจะต้องระบุในกฎหมายเฉพาะนั้นให้ชัดเจนว่า มิให้นำโทษสำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับสำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายเฉพาะนั้น

ข้อ 4 ในกรณีที่มีพันธกรณีระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันประเทศไทย เช่น สนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี กำหนดพันธกรณีให้ประเทศไทยต้องตรากฎหมายที่มีโทษอาญาตามที่กำหนดไว้ในพันธกรณีนั้น ให้กำหนดโทษอาญาได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และมีเพดานโทษ (threshold) ที่ชัดเจนด้วย ทั้งนี้ ในการตรากฎหมายที่กำหนดโทษอาญาตาม

พันธกรณีระหว่างประเทศนั้นจะต้องอ้างข้อความในพันธกรณีที่ระบุให้กำหนดโทษอาญาให้ชัดเจนด้วย มิใช่เพียงเป็นข้อเสนอแนะตามพันธกรณีว่าอาจกำหนดเป็นโทษอาญาเท่านั้น

ข้อ 5 การกระทำใดที่เป็นกรรมเดียวและมีโทษอาญาอยู่แล้ว จะกำหนดให้การกระทำกรรมเดียวกันนั้นมีโทษอย่างอื่นด้วย เพื่อจูงใจให้ยอมรับโทษอย่างอื่นนั้นเพื่อระงับคดีย่อมกระทำมิได้

บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งหลายที่กำหนด “มาตรการลงโทษทางแพ่ง” เช่น กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ต้องเปลี่ยนบทบัญญัติเป็นสภาพบังคับอื่นที่เหมาะสม เช่น โทษปรับทางปกครอง หรือโทษปรับเป็นพินัย เว้นแต่โดยสภาพของความผิดสมควรมีโทษอาญา เพราะเรื่องทางแพ่งในระบบประมวลกฎหมาย หมายถึงเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชนเท่านั้น แต่การละเมิดกฎหมายดังกล่าวข้างต้นไม่ใช่เรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชน หากแต่เป็นเรื่องระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งต้องรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับบุคคล จึงไม่ใช่เรื่องทางแพ่งและการเปลี่ยนโทษทางแพ่งมาเป็นโทษปรับเป็นพินัยย่อมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกลงโทษมากกว่า

ตัวอย่างของการกระทำที่ไม่ควรกำหนดเป็นโทษอาญาตามหลักเกณฑ์ข้อ 1 และ ข้อ 2

(1) การกระทำความผิดเล็กน้อย เช่น ผิดกฎจราจรเล็กน้อย โดยการจอดรถในที่ห้ามจอด ขับรถทับเส้นทึบ (เครื่องหมายจราจรบนผิวทาง) หรือก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญที่กระทำต่อปัจเจกชนอาจกำหนดเป็นโทษปรับเป็นพินัยได้ ซึ่งต่างจากการกระทำผิดกฎจราจรที่อาจกระทบต่อความปลอดภัยของผู้อื่น ซึ่งต้องกำหนดเป็นโทษอาญา เช่น การขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต การขับรถฝ่าไฟแดง (สัญญาณไฟจราจร)

(2) กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเศรษฐกิจที่ไม่มีผลกระทบรุนแรง อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือมาตรการบังคับอื่นแทน เช่น สั่งให้หยุดหรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือการใช้มาตรการบังคับทางแพ่งในกรณีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่ได้มีความมุ่งหมายทางการค้า

(3) การฝ่าฝืนไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตเกินกำหนด ไม่แจ้งเปลี่ยนสถานที่ประกอบการ

(4) ความผิดเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแต่งกายโดยไม่มีสิทธิ เช่น แต่งกายแสดงวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาโดยไม่มีสิทธิ แต่การแต่งเครื่องแบบเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายโดยไม่มีสิทธิควรกำหนดเป็นโทษอาญาเพราะจะทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าเป็นเจ้าพนักงาน”[1]

สำหรับทางไม่ใช้โทษทางอาญา หรือใช้โทษปรับเป็นพินัย ซึ่งจะมีร่างพระราชบัญญัติปรับทางพินัยเสนอเข้าสู่รัฐสภาในอนาคต เป็นแผนปฏิรูปกฎหมายที่จะลดโทษทางอาญาลง โดยมีแผนกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายซึ่งได้รับการปรับปรุงใน พ.ศ. 2564 ดังนี้

(2.5) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายจึงได้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายฉบับปรับปรุง โดยมุ่งเน้นกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาครัฐ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ 5 กิจกรรม ดังนี้

---

[1]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 132 ก/หน้า 18/27 พฤศจิกายน 2562

"(1) มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพของประชาชน เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

(2) จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(3) จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

(4) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

(5) จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

สำหรับกิจกรรมปฏิรูปที่ 2 จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญา ที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของ ประชาชน โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 10 มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับทางปกครองหรือมาตรการในลักษณะอื่นเพื่อมิให้เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร โดยในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีกฎหมายกลางเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติสำหรับใช้ในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับสำหรับความผิดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยหรือมาตรการลงโทษในลักษณะอื่นแทนการกำหนดโทษทางอาญา"[2]

ดังนั้น คณะที่ปรึกษาจะขอนำแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ข้อ (1) (2) (3) และคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายข้างต้นมาใช้ในการวิเคราะห์การกำหนดใบอนุญาตการเจาะน้ำบาดาล การกำหนดความผิดในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่จะเสนอความผิดที่กำหนดขึ้นใหม่ตามข้อกำหนดศึกษาว่าจะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับ แผนปฏิรูปประเทศ และคำแนะนำดังกล่าวหรือไม่ และหากขัดแย้งหรือจะต้องยกเลิกความผิดจะใช้มาตรการทางปกครองหรือมาตรการอื่นได้เพียงใด ส่วนการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการนั้นจะกล่าวในหัวข้อ 11 ในบทนี้ต่อไป

[2]ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง), ราชกิจจานุเบกษา 138 ตอนพิเศษ 44 ง 25 กุมภาพันธ์ 2564

(3) ขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็น และการจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามบทบัญญัติของมาตรา 13 ถึง มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ คณะที่ปรึกษาจะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 13 ตามเงื่อนไขในข้อกำหนดศึกษา ซึ่งรับฟังความเห็นในภูมิภาคด้วย รวมถึงการรับฟังในเว็บไซต์กลาง และจัดทำสรุปการรับฟังความคิดเห็นตลอดจนจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายซึ่งมีทั้งผลกระทบทางด้านเศรษฐศาสตร์ และการบริหารงานบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา 16 ถึง มาตรา 19 กำหนด และตามแนวทางและรูปแบบที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายของสำนักงานกฤษฎีกาได้กำหนดไว้ โดยจัดทำตารางข้อเปรียบเทียบและเหตุผลในการปรับแก้ไข ตลอดจนความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

9.1.4 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 มีส่วนที่เกี่ยวข้องตามกรอบวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) พิจารณาได้ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งหมายให้การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อันจะสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ โดยบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

2) กรอบแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้

หน่วยงานของรัฐ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ประชาชนตามกลไกของกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลในหลายๆ เรื่อง เช่น การขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล การขึ้นทะเบียนสมาคมวิชาชีพน้ำบาดาล ตลอดจนการสนับสนุนกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดแก่สมาคมดังกล่าว และการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลประเภทต่างๆ เป็นต้น ซึ่งการให้บริการประชาชนในเรื่องดังกล่าว หน่วยงานของรัฐ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) จำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ ดังนี้

(2.1) การบริการสาธารณะที่ต้องเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (มาตรา 4)

โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) นำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ ตลอดจนพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็นให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(2) สร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน มีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ

(3) สร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้ มีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ

(4) เปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่างๆ

(5) รักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาให้มีกลไกการใช้ข้อมูลเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ

(2.2) การบริการประชาชนในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลต้องอำนวยความสะดวกและลดภาระหรือขั้นตอนในรับบริการของประชาชน (มาตรา 11)

กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารหรือหลักฐานของทางราชการที่หน่วยงานของรัฐออกให้ เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่ออกเอกสารหรือหลักฐานของราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวผ่านช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าว โดย

ในการดำเนินการเช่นว่านี้ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐที่ขอเอกสาร เว้นแต่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (เช่น กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการไว้แล้ว เป็นต้น)

(2.3) ดำเนินการเพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันและจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน (Data Governance for Government) (มาตรา 12) เพื่อให้การได้มาและการนำไปใช้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มั่นคงปลอดภัย รักษาความเป็นส่วนบุคคล และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัยได้จริง

3) การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

เมื่อกำหนดให้การประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องอาศัยมาตรการควบคุมด้วยระบบอนุญาต อนุมัติ จดทะเบียน ขึ้นทะเบียน และรับแจ้ง หน่วยงานของรัฐในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการอนุมัติอนุญาตนั้น มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในเรื่องดังต่อไปนี้

(3.1) การจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน

คู่มือสำหรับประชาชนนั้น อย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้

(3.2) กำหนดขั้นตอนในการพิจารณาคำขอและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับคำขอ

มีหลักการสำคัญ คือในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตใดๆ ตามกฎหมายเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการรวบรวมเอกสารหลักฐาน หรือรับคำขอไม่อาจปฏิเสธคำขอด้วยเหตุที่คำขอนั้นไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใด โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอจะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้อง หรือยังขาดเอกสาร หรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไข หรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้นให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไข หรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วนถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติมพร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไข หรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น โดยจะยกเหตุแห่งความบกพร่องดังกล่าวเพื่อปฏิเสธไม่รับคำขอไม่ได้แต่หากปรากฏว่าผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำไว้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

(3.3) กำหนดระยะเวลาการพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

กำหนดให้ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ หากไม่แจ้งให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เว้นแต่จะเป็นเพราะมีเหตุสุดวิสัย

(3.4) การชำระค่าธรรมเนียมแทนการต่อใบอนุญาต

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ และกิจการหรือการดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นกิจการหรือการดำเนินการที่ต่อเนื่องกัน เมื่อคณะรัฐมนตรีโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการ ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อหน่วยงานซึ่งมีอำนาจออกใบอนุญาตได้รับ ค่าธรรมเนียมแล้ว หน่วยงานดังกล่าวต้องออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่อใบอนุญาตตามกฎหมายนั้นแล้ว

(3.5) การกำหนดหลักเกณฑ์และตรวจสอบการดำเนินการที่ได้รับอนุญาต

ผู้อนุญาตมีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการประกอบกิจการหรือการดำเนินการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายในเรื่องนั้นๆ กำหนด รวมทั้งมีหน้าที่ต้องตรวจสอบการประกอบกิจการ หรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายในเรื่องนั้นๆ อย่างไรก็ดี ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นเองหรือมีผู้ร้องเรียนว่าได้รับความเดือดร้อนรำคาญหรือเสียหายจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องรีบดำเนินการตรวจสอบและสั่งการตามอำนาจและหน้าที่โดยเร็ว

(3.6) การทบทวนกฎหมาย

ทุกระยะเวลา 5 ปี ให้ผู้อนุญาตมีหน้าที่ในการพิจารณากฎหมายที่ให้อำนาจในการอนุญาตว่าสมควรจะปรับปรุงกฎหมาย ยกเลิกการอนุญาต หรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตหรือไม่ เว้นแต่มีความจำเป็นผู้อนุญาตจะดำเนินการดังกล่าวในกำหนดระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้ผู้อนุญาตเสนอผลการพิจารณาดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี และให้คณะรัฐมนตรีรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายด้วย

4) มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน

จากหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ และพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการฯ คณะรัฐมนตรีได้มีมติที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน ดังนี้

(4.1) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 เห็นชอบมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน โดยการไม่เรียกเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสำคัญของบทบัญญัติมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ

(4.2) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563 เห็นชอบแนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายให้ดีขึ้นเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน โดยควรกำหนดให้ชัดเจนว่าการอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาตใบแทนใบอนุญาต ให้กระทำด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในกรณีที่ยังไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ขัดข้อง จึงให้ใช้วิธีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่)

กรอบแนวทางการดำเนินงานของโครงการจะได้พิจารณาถึงความสอดคล้องกับหลักการสำคัญของกฎหมายและเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่กล่าวมาข้างต้น

9.1.5 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีส่วนที่เกี่ยวข้องตามกรอบวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) พิจารณาได้ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

วัตถุประสงค์หลักของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยหลักการสำคัญของการกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังคงนำมาบัญญัติไว้ในมาตรา 250 โดยมีหลักการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะนั้น และรัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้เพียงพอต่อการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ รัฐมีหน้าที่ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไปพลางก่อน สำหรับการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมเท่านั้น

2) กรอบแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้

โดยที่หลักการของร่างกฎหมายที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลนั้น กำหนดเนื้อหาและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เพียงการกำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาและมอบ

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามกลไกของกฎหมายน้ำบาดาลแต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกำหนดหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้เป็นบ่อน้ำสาธารณะ หรือในกรณีที่บ่อน้ำตื้นที่เลิกใช้นั้นเป็นบ่อน้ำสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บ่อน้ำตื้นนั้นตั้งอยู่มีหน้าที่ต้องดำเนินการอุดกลบบ่อน้ำบาดาลนั้นเสีย ซึ่งการกำหนดบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างต้น ไม่มีความสัมพันธ์กับแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด อย่างไรก็ดี กรอบการดำเนินงานของโครงการจะได้พิจารณาทบทวนถึงความเหมาะสมของการกระจายหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง

ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายน้ำบาดาลโดย

1) กำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานประจำท้องที่ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่

2) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานรับเรื่องและมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลและการอนุญาตใช้น้ำบาดาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอัตราที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด

4) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจกำกับดูแลการอนุญาตการขุดเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด

5) ให้ค่าใช้น้ำบาดาลที่จัดเก็บได้ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9.2 แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล

9.2.1 การบริหารทรัพยากรน้ำบาดาลตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580[3] กำหนดในเรื่องเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาล ไว้ ดังนี้

“4.1.3 อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง และการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการอนุรักษ์ และพัฒนาแม่น้ำ คูคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติมีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่าย การสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัด และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คูคลอง

[3]ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก 13 ตุลาคม 2561

4.5 พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนา ระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

4.5.1 พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟูอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์มีการจัดทำแผนป้องกัน ฟื้นฟูรักษา ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ แผนป้องกันแผ่นดินถล่ม แผนอนุรักษ์ฟื้นฟูรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติตามพื้นที่ที่กำหนดและตามความสำคัญ และมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทันสมัย ทันการณ์ และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ดีสมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับ ผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศ และการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชน ในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศกับนานาชาติและการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติให้สามารถลดความสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้และสามารถฟื้นตัวได้ ในเวลาอันสั้น

4.5.2 เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้าง มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัยการพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมืองมีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรองการใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติพร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว รวมทั้งมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคม เกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับ โครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป

เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วนและเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ มีระบบการขออนุญาต ใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต”

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ในข้อ 4.1.2 และข้อ 4.5 ข้างต้น กำหนดมาตรการในการพัฒนาแหล่งน้ำ ทั้งเป็นแหล่งน้ำผิวดินและแอ่งน้ำบาดาล ให้เพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน ในขณะเดียวกันต้องมีมาตรการในการใช้น้ำอย่างมีคุณค่าและนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงการใช้น้ำอย่างประหยัดและเพิ่มมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ อันเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมน้ำบาดาลในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติ

9.2.2 การบริหารทรัพยากรน้ำบาดาล ตามแผนปฏิรูปประเทศ 20 ปี

การกำหนดแผนการปฏิรูปประเทศตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ โดยให้รัฐต้องปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ (มาตรา 258 ช. (1)) โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดแผนการดำเนินงานในกรอบระยะเวลา 5 ปี (2561-2565) โดยมีประเด็นปฏิรูปหลัก 5 เรื่อง ได้แก่

1) การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการปรับปรุงวิธีบริหารโครงสร้างเชิงซ้อนร่วมกันอย่างเป็นระบบ

2) การบริหารเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 5 เรื่อง ได้แก่ การบริหารจัดการร่วมกัน การถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบ การบริหารการใช้ประโยชน์ที่ดิน สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล

3) ระบบเส้นทางน้ำ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ การจัดการระบบเส้นทางน้ำและการดูแลรักษาเส้นทางน้ำในบริเวณโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

4) ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ ขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำและดูแลรักษาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน และเพิ่มการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ผิวน้ำในอ่างน้ำ

5) ความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการน้ำ

และต่อมาได้ปรับปรุงแผนปฏิรูปประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีประเด็นปรับปรุงในด้านทรัพยากรป่าไม้ โดยมีแผนเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของประเทศ และหยุดยั้งการทำลายพื้นที่ป่าไม้ของรัฐในทุกรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ กำหนดไว้ในกิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

“การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนพื้นที่นอกเขตชลประทาน คือ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อบริหารจัดการน้ำด้วยตนเอง เพิ่มศักยภาพและทักษะด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดย “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกิดความมั่นคงทางน้ำ อาหาร เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นท้องถิ่นและชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้บนความสมดุลด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจแรงงาน อพยพกลับภูมิลำเนา รัฐจึงควรเร่งสร้างกลไกประสานการทำงานจากล่างขึ้นบน เน้นการทำงานแนวราบบูรณาการข้ามกรมข้ามกระทรวง ปรับบทบาทจาก “ฝ่ายปฏิบัติ” เป็น “ฝ่ายอำนวยการ” จัดสรรงบประมาณกระจายไปสู่ท้องถิ่น สร้างอาชีพ และเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งและความมั่นคงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของประเทศได้อย่างยั่งยืน”[4]

9.2.3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

มีเป้าหมายในการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริม การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เร่งเตรียมความพร้อมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลด ความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติไว้ ใน ข้อ 3.1.4 เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถ สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ทั้งนี้ในยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกำหนดไว้ในข้อ 4.4[5] ดังนี้

---

[4]ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ,ราชกิจจานุเบกษา138 ตอนพิเศษ 44 ง 25กุมภาพันธ์ 2564 น. 6-11

[5]สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 https://www.nesdc.go.th/download/plan12/%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%9B%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%89%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%8812.pdf retrieved 6/04/2021

“4.4 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจุบันสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อการรักษาฐานการผลิตและการให้บริการ รวมทั้งการดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ความเสี่ยงในการขาดแคลนทรัพยากรน้ำในอนาคต ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น และข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทวีความเข้มข้น ซึ่งจะส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไปจึงมุ่งเน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพ การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ การเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัย แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(1) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้าง สมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

(3) การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม

(4) ส่งเสริมการ ผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(5) สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีด ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(6) การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ

(7) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ

(8) การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ”

9.2.4 แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (2561-2580) เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศดังกล่าว กำหนดแผนในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลไว้ ดังนี้

1) วิสัยทัศน์การพัฒนาตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ไว้ ดังนี้ “ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการผลิตมั่นคง ความเสียหายจากอุทกภัยลดลง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภายใต้การพัฒนาอย่างสมดุล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน” ซึ่งแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ไว้ 6 ด้าน ดังนี้

“ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน

ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

2) ด้านที่ 1 เกี่ยวกับการจัดการน้ำบาดาล เพราะเป็นน้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค ซึ่งมีการดำเนินการ

2.1) ตามเป้าประสงค์ ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมาก เพื่อจัดหาน้ำอุปโภคบริโภค บริการประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งพื้นที่เมืองและชนบท รวมทั้งเพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่สมาชิกขององค์การสหประชาชาติ กำหนดในเป้าหมายที่ 6 “การเข้าถึงการใช้น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี” ภาพรวมความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากร และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ โดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2570 จะมีความต้องการมากถึง 8,260 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และจากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2 ค) ปี พ.ศ. 2556 พบว่ามีหมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา จำนวน 7,490 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่ประกาศเป็นพื้นที่ภัยแล้งต้องช่วยเหลือเป็นประจำทุกปี และหลายพื้นที่มีค่าใช้จ่ายสูงในการจัดหาน้ำอุปโภคบริโภค ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 12 ปี (พ.ศ. 2558-2569) กำหนดว่าจะดำเนินการให้ครบทุกหมู่บ้านในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งดำเนินการได้จริง 7,234 หมู่บ้าน ยังเหลือที่จะดำเนินการต่อใน แผนแม่บทการจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) จำนวน 256 หมู่บ้าน กำหนดแล้วเสร็จภายใน ปี พ.ศ. 2565 รวมทั้งปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหาย จำนวน 14,534 หมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2580 สำหรับในเขตเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ จะขยายเขตการจ่ายน้ำเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง การท่องเที่ยว และเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนั้นจะปรับปรุงระบบประปาให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการประหยัดน้ำในภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ เป้าประสงค์ : จัดหาน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชนครบทุกหมู่บ้าน หรือทุกครัวเรือน ชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานในราคาที่เหมาะสม และการประหยัดน้ำ โดยลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ

2.2) กลยุทธ์ :

(1) พัฒนา ขยายเขต และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน โดยจัดหาแหล่งน้ำและก่อสร้างระบบ ประปาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ และปรับปรุงระบบประปาเดิมที่ชำรุด เพื่อให้ใช้งานได้

(2) พัฒนาระบบประปาเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ โดยการขยายเขตระบบประปา เพิ่มเขตจ่ายน้ำสำหรับเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน และลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา

(3) พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม โดยกำหนดมาตรฐานระบบประปาหมู่บ้าน การจำแนกระบบประปา แล้วดำเนินการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานครบทุกหมู่บ้าน รวมทั้งพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้โรงเรียน และชุมชน

(4) การประหยัดน้ำทุกภาคส่วน โดยส่งเสริมการลดการใช้น้ำในภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ"[6]

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาให้มีน้ำบริโภคเพียงพอต่อความต้องการนั้น ในแผนแม่บททรัพยากรน้ำฯ เน้นการผลิตน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการ ถึงแม้หน่วยงานหลักจะไม่ได้เป็นการดำเนินการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยตรง เพราะส่วนใหญ่จะนำน้ำผิวดินหรือน้ำในเขตชลประทานมาผลิตน้ำประปา แต่อย่างไรก็ตามในบางภาคส่วน เช่น อุตสาหกรรม หรือหมู่บ้านจัดสรร หรือชุมชน ได้ขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อนำมาผลิตน้ำประปาด้วย การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลจึงเป็นส่วนหนึ่งในแผนแม่บทนี้เช่นกัน

3) ในแผนด้านที่ 6 การบริหารจัดการ กำหนดในด้านการบูรณาการและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ดังนี้

3.1) หลักการ : ปัญหาทรัพยากรน้ำที่ผ่านมาทั้งปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคน้ำเพื่อการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาคุณภาพน้ำทั้งน้ำเสียและน้ำเค็ม ปัญหาน้ำป่าไหลหลาก และการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำจะเกิดบ่อยครั้งขึ้น และทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และที่สำคัญคือ การบริหารจัดการที่ไม่มีเอกภาพทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ขาดข้อมูลในการวางแผน การตัดสินใจสั่งการ ขาดกฎหมายแผนแม่บท และองค์กรที่กำกับดูแลในภาพรวมการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการทั้งก่อนการเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังการเกิดภัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้มีประสิทธิภาพ สมดุล เป็นธรรม และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง ทบทวน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านทรัพยากรน้ำ การพัฒนาองค์กรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับ การจัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผล การพัฒนาระบบ ฐานข้อมูล รวมทั้งการประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำและ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เป้าประสงค์ : จัดตั้งองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำ ฯลฯ) ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาและการหาแหล่งเงินทุน พัฒนาระบบฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (คลังน้ำชาติ) สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน การบริหารจัดการชลประทาน การศึกษาวิจัย เตรียมความพร้อม ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

---

[6]ประกาศสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 234 ง 18 กันยายน 2562 น. 30-42

และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคการบริการและ การผลิต รวมถึงพัฒนารูปแบบเพื่อยกระดับการจัดการน้ำในพื้นที่และลุ่มน้ำ (เชื่อมโยงการตลาด พลังงาน การผลิต และของเสีย)

3.2) กลยุทธ์ :

(1) การจัดทำ ปรับปรุง กฎหมาย และองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาล ได้แก่ การจัดทำ ปรับปรุง ทบทวน กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ด้านทรัพยากรน้ำ การส่งเสริม พัฒนาองค์กร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในระดับชาติ/ระดับลุ่มน้ำ/ระดับชุมชน และพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ

(2) การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนแม่บทระดับลุ่มน้ำและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารน้ำในสภาวะวิกฤติทุกลุ่มน้ำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ

(3) การติดตามและประเมินผล ทั้งแผนงานภายใต้แผนแม่บท และการดำเนินงานของหน่วยงาน และประเมินผลกระทบระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ โดยพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำ น้ำบาดาล และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำ การจัดการอุทกภัย และการพัฒนาระบบติดตาม เฝ้าระวัง และแจ้งเตือนภัยคุณภาพน้ำและ น้ำบาดาลเช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ฝนระยะสั้น การพยากรณ์น้ำหลากที่ลาดเชิงเขา (ลุ่มน้ำสาขา/ย่อย) ข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ ศักยภาพน้ำบาดาลในขั้นรายละเอียด ข้อมูลคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ

(5) การศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ โดยศึกษา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การศึกษาวิจัยการประหยัดน้ำในทุกกิจกรรมการใช้น้ำการลดการใช้น้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ และการใช้น้ำซ้ำในภาคอุตสาหกรรม การศึกษาการใช้น้ำและมูลค่าน้ำ ภาคการผลิตต่างๆ

(6) การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม โดยเสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย แผนแม่บท การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และบูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ ส่งเสริมการจัดการน้ำชุมชน และการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำประเทศ และระหว่างประเทศ”[7]

ในแผนที่ 6 นี้ กำหนดให้มีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายน้ำบาดาล เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บท และมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงการดำเนินการเพื่อให้ใช้น้ำอย่างประหยัด คุ้มค่า และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับแผนแม่บท และยุทธศาสตร์ของชาติ ซึ่งประเด็นดังกล่าวคณะที่ปรึกษาจะนำไปวิเคราะห์ว่าควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในกฎหมายน้ำบาดาลตามแนวทางดังกล่าวอย่างไร

[7]เพิ่งอ้าง

9.2.5 แผนการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามแผนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 20 ปี

กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความมั่นคงในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีแผนให้มีจำนวนหมู่บ้านมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ 25 ลุ่มน้ำ ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภค

“ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน แบบมีส่วนร่วม เป็นธรรมและเพียงพอ

เป้าหมายและตัวชี้วัด เป้าหมายที่ 1 จัดการและอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างพอเพียง แหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำได้รับการอนุรักษ์จำนวน 3,600 แห่ง/ ตรวจกำกับประปาสัมปทาน 288 โครงการ/ ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบผลิตน้ำดื่ม 1,920 แห่ง/ ส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพน้ำประปา ตาม WHO ร้อยละ 40 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค 7,649 แห่ง/ บรรเทาภัยแล้ง 2,085 แห่ง/ สนับสนุนน้ำดื่มสะอาด ให้โรงเรียน 4,744 แห่ง/ การเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง 26,424 แห่ง การจัดการทรัพยากรน้ำ 25 ลุ่มน้ำ/ 27 แอ่งน้ำบาดาล

เป้าหมายและตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 1 สิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดี ตามเกณฑ์มาตรฐานระดับสากล ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100 ภายในปี พ.ศ. 2569 ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100 ภายในปี พ.ศ. 2574 คุณภาพน้ำแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 95/ น้ำเสียชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 93 จ้านวนวันที่ฝุ่นละอองในพื้นที่วิกฤติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (หน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี ร้อยละ 85/ 9 จังหวัดภาคเหนือ ร้อยละ 95/ กทม. และปริมณฑล ร้อยละ 98)/ ค่าเฉลี่ยของสารเบนซีน จังหวัดระยอง ไม่เกิน 1.7 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร”[8]

[8]แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) http://www.mnre.go.th/chiangmai/th/about/content/2257, retrieved 6/04/2521

บทที่ 2
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำบาดาล

เนื่องจากกฎหมายไทยกำหนดให้น้ำบาดาลเป็นทรัพยากรน้ำสาธารณะประเภทหนึ่ง[1] และหากพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาลจะพบว่ามีบทบัญญัติหลายมาตราที่ให้อำนาจหน่วยงานของรัฐเข้าควบคุมจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะ[2] ดังนั้น การพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลในรายงานการศึกษานี้ จึงรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวบนฐานคิดที่รัฐมีบทบาทหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อประโยชน์สาธารณะ[3]

อย่างไรก็ดี เนื่องจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมีเป็นจำนวนมากและไม่อาจนำมากล่าวได้หมด ในรายงานการศึกษานี้จะเน้นการนำเสนอเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญของการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเป็นหลัก[4] โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเพิ่มอำนาจให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งรวมถึงการควบคุมกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาลด้วย

---

[1]มาตรา 4 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดนิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” เอาไว้ โดยรวมถึงแม่น้ำ ลำคลอง ทางน้ำ บึง แหล่งน้ำใต้ดิน

[2]มาตรา 7 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

[3]แนวคิดในการนำกฎหมายมาใช้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อประโยชน์สาธารณะนั้นพิจารณาว่า หากปราศจากกลไกการควบคุมกิจกรรมของมนุษย์ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมและผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าภาวะตลาดล้มเหลว (market failure) ซึ่งเป็นสภาวะที่กลไกระบบตลาดไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ กรณีเช่นนี้จึงจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายเพื่อเข้ามาควบคุมพฤติกรรม อันเป็นสาเหตุของปัญหานั้น โดยกฎเกณฑ์ที่มีการออกแบบมาควบคุมพฤติกรรมนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รายละเอียดเพิ่มเติม ดู Barry Mitnick, *The Political Economy of Regulation* (Columbia University Press 1980) 91 และ Bronwen Morgan and Karen Yeung, *An Introduction to Law and Regulation: Text and Materials (Law in Context)* (Cambridge University Press 2007) 17-18 and 42.

[4]ตัวอย่างประเด็นหลักที่รายงานการศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์และปรับปรุงเพื่อนำไปสู่คำตอบที่เหมาะสมได้แก่ประเด็นที่ปรากฏในหัวข้อ 3.3 ของข้อเสนอทางเทคนิคฯ อันประกอบด้วย

“...ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน รวบรวมปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เพื่อหามาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

(1) การเรียกให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วยการใช้สิทธิทางศาล ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าและสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการ โดยจะใช้วิธีการบังคับทางปกครองแทนการใช้สิทธิทางศาลได้หรือไม่

(2) การเพิ่มบทลงโทษกับผู้ที่ครอบครองบ่อน้ำบาดาลเพื่อไม่เป็นภาระการพิสูจน์ความผิดฐานเจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต

(3) การยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลกรณีเกิดเหตุภัยพิบัติสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ

(4) การเพิ่มมาตรการควบคุมช่างเจาะน้ำบาดาล ให้ปฏิบัติตามมาตรการทางวิชาการตามที่กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลกำหนด หากฝ่าฝืนต้องมีบทลงโทษแก่ช่างเจาะน้ำบาดาล

(5) การเพิ่มทรัพย์สินบางประเภทให้เป็นรายได้ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และการเพิ่มกิจการใช้จ่ายเงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างครอบคลุมรอบด้านมากยิ่งขึ้น

(6) ประเด็นปัญหาอื่นๆ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิจัยในครั้งนี้”

ในหัวข้อนี้จำแนกแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ***ส่วนที่หนึ่ง***ว่าด้วยแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำโดยอาศัยหลักบูรณาการจัดการน้ำแบบลุ่มน้ำ[5] ***ส่วนที่สอง***ว่าด้วยแนวคิดทั่วไปที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติซึ่งสามารถนำมาใช้บริหารจัดการการใช้น้ำบาดาลด้วย และ***ส่วนที่สาม*** ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลโดยมาตรการทางกฎหมาย (legal regulation) โดยการพิจารณาแนวคิดทฤษฎีทั้งสามส่วนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จะปรากฏในรายงานฉบับต่อๆ ไป มีฐานพิจารณาจากแนวคิดใดบ้างและแนวคิดเหล่านั้นส่งผลต่อการวางหลักการที่รองรับข้อเสนอเพื่อปรับปรุงกฎหมายแต่ละเรื่องอย่างไร

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการน้ำ : หลักบูรณาการจัดการน้ำแบบลุ่มน้ำ (river basin management)

แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะมีกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำแยกกันก็ตาม แต่หากพิจารณาจากเนื้อหาของกฎหมายทั้งสองฉบับจะพบว่ามีบทบัญญัติที่กำหนดความเชื่อมโยงกันและกำหนดให้แนวคิดการจัดการแบบลุ่มน้ำเป็นแนวคิดหลักในการจัดการน้ำ ดังนั้นแนวคิดนี้จึงเป็นแนวคิดสำคัญที่เป็นแกนหลักและควรกล่าวถึงในการศึกษานี้ โดยแนวคิดที่บูรณาการจัดการน้ำแบบลุ่มน้ำ (river basin management : RBM) เป็นหลักการจัดการที่พิจารณาการบริหารจัดการน้ำจากสภาพธรรมชาติของน้ำเป็นปัจจัยหลักในการจัดการโดยพิจารณาว่าน้ำที่อยู่บนพื้นผิวโลกโดยเฉพาะแหล่งน้ำบนบกนั้นมีความเชื่อมโยงกันจึงควรจัดการแบบบูรณาการมากกว่าที่จะจัดการแบบแยกส่วน

RBM เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากแนวคิดการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (Integrated Water Resources Management (IWRM))[6] โดยมีผู้นิยามการบูรณาการการจัดการน้ำแบบลุ่มน้ำว่าหมายถึงกระบวนการดำเนินการที่มีการผสานระหว่างการอนุรักษ์ จัดการและพัฒนาน้ำ ดิน และทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมให้มากที่สุดบนฐานความเท่าเทียมไปพร้อมๆ กับการสงวนและฟื้นฟูระบบนิเวศแหล่งน้ำ โดยมีกลไกสำคัญดังสรุปในแผนภาพนี้[7]

---

[5]ในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำให้ความหมายคำว่าน้ำไว้กว้างขวางโดยครอบคลุมถึงน้ำในบรรยากาศ น้ำบนผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำทะเล

[6]มีการนิยามหลักการ IWRM นี้ว่า หมายถึง แนวคิดที่มีกระบวนการส่งเสริมให้มีความร่วมมือเพื่อการพัฒนา (ใช้ประโยชน์) และการจัดการน้ำที่ดิน และทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูงสุดไปพร้อมกับการสร้างความเท่าเทียมในทางสังคม รายละเอียด ดู Global Water Partnership Technical Advisory Committee, “Integrated Water Resources Management” (TAC Background Papers NO. 4 2000) 22.

[7]Rivernetwork.org, “River Basin Management & River Basin Management Plan-Background” <www.riversweb.org/monreCBP/index.php/en/training/context/administrative-boundaries/53-river-basin-management-river-basin-management-plan> accessed 9 December 2020.

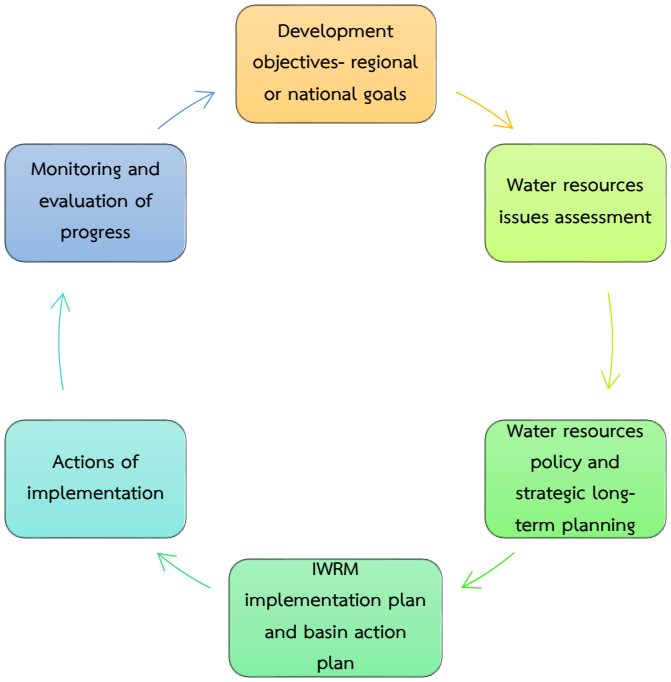

ในแง่องค์ประกอบสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินการเพื่อบูรณาการจัดการน้ำแบบลุ่มน้ำ อาจจำแนกปัจจัยสำคัญได้ ดังนี้[8]

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวในแต่ละลุ่มน้ำได้รับความเห็นชอบโดยผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่

2) การบูรณาการบรรดานโยบาย การตัดสินใจและต้นทุนค่าใช้จ่ายร่วมกันระหว่างกลุ่มที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการพัฒนาเมือง การเดินเรือ การประมง และภาคส่วนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์

3) มีการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (strategic decision-making) โดยผู้มีอำนาจในระดับลุ่มน้ำที่สามารถกำหนด หรือชี้นำการดำเนินการของกลุ่มลุ่มน้ำย่อย หรือกลุ่มคนระดับท้องถิ่น

4) มีการตัดสินใจที่ถูกจังหวะเวลา (effective timing) ซึ่งทำให้ได้รับประโยชน์จากโอกาสที่เลือก

5) มีการยอมรับบทบาทการมีส่วนร่วมในเชิงรุก (active participation) ของบรรดาผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีการแจ้งกระบวนการมีส่วนร่วมล่วงหน้า มีกระบวนการดำเนินการและการตัดสินใจที่โปร่งใส

6) มีการสนับสนุนทรัพยากรโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม อย่างเพียงพอเพื่อให้การวางแผนและการตัดสินใจราบรื่น

7) มีฐานข้อมูลที่ด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ลุ่มน้ำ เงื่อนไขทางธรรมชาติและทางสังคมเศรษฐกิจที่เพียงพอ

ปัจจุบันหลัก RBM ปรากฏทั้งในกฎหมายและในนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น ปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ หัวข้อ 4.5.1 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยแผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำที่มีผลในปัจจุบัน

[8]เพิ่งอ้าง

ได้ยอมรับว่าหลักการที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการของกรมฯ อีกด้วย[9] ในขณะเดียวกันกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังได้รับบทบาทของ RBM ในนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เห็นได้จากการวางหลักการให้มีการฟื้นฟูคุณภาพน้ำตามธรรมชาติโดยรักษาวัฏจักรของน้ำให้สามารถบำบัดด้วยตัวเองได้ตามธรรมชาติ และมององค์รวมของระบบน้ำทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพในเรื่องคุณภาพน้ำ ปริมาณน้ำ สิ่งมีชีวิตในน้ำ สภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำ สภาพความแตกต่างของพื้นที่ ตลอดจนให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้เป็นไปตามลักษณะทางธรรมชาติ[10]

นอกจากนี้ หลัก RBM ยังปรากฏหลักการในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้น้ำในแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมถึง แม่น้ำ ลำคลอง ทางน้ำ บึง แหล่งน้ำใต้ดิน ทะเลสาบ และน้ำในแหล่งเหล่านี้มีสถานะเป็น “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” ซึ่งแม้ว่าพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 จะยอมรับให้การจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้ เช่น น้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 เป็นไปตามกฎหมายนั้น[11] แต่ความตอนท้ายของมาตรา 3 ได้วางมาตรการในเชิงรวมอำนาจจัดการน้ำเอาไว้ว่า “การดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะนั้นต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้” ซึ่งสะท้อนว่าพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มุ่งให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบซึ่งการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบนั้นก็สะท้อนแนวคิดการบริหารจัดการแบบลุ่มน้ำ[12]

2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินสาธารณะ (public goods)

โดยหลักแล้วทรัพย์สินสาธารณะ (ทรัพย์สินส่วนรวม) เป็นทรัพย์สินที่มีแนวคิดในการจัดการทำนองเดียวกับสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่ บรรดาทรัพยากรที่ประชาชนทั่วไปมีความชอบธรรมที่จะเข้าใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ (shared resource)[13] เช่น อากาศบริสุทธิ์ ทิวทัศน์ที่จรรโลงใจ น้ำจืดในแหล่งน้ำสาธารณะ และน้ำในมหาสมุทร ซึ่งการเป็นทรัพย์สินสาธารณะมีข้อดีที่ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ แต่ก็ไม่อาจกีดกันให้บุคคลอื่นเข้าใช้ประโยชน์ได้ (non-excludable and non-rivalrous) เช่นกัน[14] ซึ่งหากไม่มีกฎเกณฑ์

---

[9]รายละเอียดดู แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ 5 ปี (วาระแรก 3 ปี พ.ศ. 2563–2565) บทที่ 2 หน้า 39

[10]รายละเอียดดู นโยบายและแผนฯ หัวข้อ 2.1.2 การจัดการคุณภาพน้ำ หน้า 118

[11]พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 3

[12]ดูบทบัญญัติมาตรา 25 และ มาตรา 35 ที่ให้อำนาจรัฐในการกำหนดลุ่มน้ำและกำหนดคณะกรรมการลุ่มน้ำ รวมทั้งให้คณะกรรมการลุ่มน้ำบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ตลอดจนพิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำและควบคุมการใช้น้ำให้เป็นไปตามกรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) กำหนด

[13]Anthony Ogus, *Regulation: Legal Form and Economic Theory* (OUP 1994) 33.

[14]เพิ่งอ้าง

ควบคุมการใช้ประโยชน์ก็อาจจะส่งผลให้บุคคลที่มีความสามารถทางเศรษฐกิจหรือเทคโนโลยีดีกว่าบุคคลอื่นฉวยโอกาสเข้าแสวงหาใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการเข้าใช้ประโยชน์ (free rider)[15] ซึ่งในท้ายที่สุดอาจทำให้ทรัพย์สินสาธารณะนั้นไม่เพียงพอที่จะตอบความต้องการของคนในสังคมได้อย่างเพียงพอหรืออาจทำให้มีไม่เพียงพอที่จะใช้รักษาระบบนิเวศได้ นอกจากนี้ หากปราศจากการควบคุมการเข้าใช้ประโยชน์ก็ย่อมทำให้ในท้ายที่สุดแล้วไม่มีผู้ใดสามารถเข้าควบคุมการใช้ประโยชน์และอาจนำไปสู่โศกนาฏกรรมของการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินส่วนรวม (Tragedy of the Commons) ดังที่มีการยกตัวอย่างความเสียหายต่อทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์สาธารณะที่เสียหายเพราะคนเลี้ยงปศุสัตว์เพิ่มจำนวนสัตว์เลี้ยงโดยหวังเพิ่มผลกำไรให้กับตนเอง แต่ในท้ายที่สุดก็ทำให้ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ดังกล่าวไม่มีหญ้าที่นำมาใช้ตอบสนองความต้องการของคนเลี้ยงปศุสัตว์ทั้งหมดได้ กรณีดังกล่าวศาสตราจารย์ Garrett Hardin ผู้ประพันธ์งานดังกล่าวเสนอว่าควรมีการวางมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากรร่วมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียในลักษณะดังกล่าว[16]

ปัญหาการจัดการทรัพย์สินสาธารณะดังกล่าวอาจเกิดขึ้นกับการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลได้เช่นกัน หากไม่มีการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลหรือกำหนดให้น้ำบาดาลเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและเป็นทรัพย์สินส่วนรวมที่อยู่ภายใต้การควบคุม โดยแนวทางที่กฎหมายอาจเข้ามาควบคุมจัดการเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากน้ำบาดาลคือการกำหนดให้ทรัพยากรน้ำบาดาลมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ[17] มีการการมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐเข้าควบคุมการขุดเจาะน้ำบาดาลรวมถึงการทำกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณหรือคุณภาพของน้ำบาดาล ดังนั้น การพัฒนากฎหมายเพื่อควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์หรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อน้ำบาดาลมีฐานคิดส่วนหนึ่งมาจากความพยายามในการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาโศกนาฏกรรมที่ส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อม

2.2 หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter-Pays Principle: PPP)

แนวคิดหรือหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter-Pays Principle: PPP) เป็นหลักคิดที่ปัจจุบันอยู่เบื้องหลังกฎหมายสิ่งแวดล้อมหลายฉบับ[18] แนวคิดนี้พัฒนามาจากข้อเสนอของกลุ่มประเทศความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งสนับสนุนแนวนโยบายและกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดมลพิษ ซึ่งมักจะได้ประโยชน์จากกิจกรรมดังกล่าว มีหน้าที่แบกรับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องนำไป

---

[15]Johan den Hertog, 'General Theories of Regulation' in *Encyclopaedia of Law & Economics - 5000 General Theories of Regulation* (Edward Elgar 1996) 230.

[16]รายละเอียดดู Garrett Hardin, 'The Tragedy of the Commons' (1968) Science 162 (3859) 1243, 1245-1246; Garrett Hardin, 'Extensions of "The Tragedy of the Commons"' (1998) Science 280 (5364) 682, 683.

[17]หลักการนี้สอดคล้องกับหลักการสากลว่าด้วยการจัดการน้ำภายใต้ Dublin Principles ที่สนับสนุนแนวคิดให้น้ำเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมให้มีการตระหนักถึงคุณค่าของน้ำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์น้ำ

รายละเอียด ดู Principle No 4, The Dublin Statement on Water and Sustainable Development, Adopted January 31, 1992 in Dublin, Ireland, International Conference on Water and the Environment)

[18]เช่น หลักการในมาตรา 96 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้บุคคลที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายเมื่อเกิดความเสียหายจากการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ เป็นต้น

จัดการกับมลพิษเพื่อไม่ให้ผลกระทบในแง่ลบจากมลพิษไปตกอยู่กับบุคคลที่ไม่มีส่วนรู้เห็น[19] และในเวลาต่อมาได้มีการประกาศหลักการนี้ในฐานะหลักการทางสิ่งแวดล้อม (environmental principle) ในหลักการที่ 16 ของปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา[20] แนวคิดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่ทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมการปล่อยมลพิษหรือของเสียไม่ให้ปนเปื้อนแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งรวมถึงแหล่งน้ำบาดาลด้วย หรือหากมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดหรือมีการปนเปื้อนแหล่งน้ำบาดาล บุคคลที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อขจัดมลพิษจากแหล่งน้ำเป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หลักการนี้ยังคงมีปัญหาการตีความหลายประการ เช่น การตีความเรื่องขอบเขตการบังคับใช้ว่าความรับผิดของผู้ก่อมลพิษที่จะต้องแบกรับต้นทุนการขจัดมลพิษนั้นสามารถนำไปใช้กำหนดความรับผิดและโทษทางอาญาได้หรือไม่ เพียงใด

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนทางทรัพยากรหรือมลพิษที่ไม่ได้ถูกนำไปคำนวณเป็นต้นทุนการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ (negative externality)

แนวคิดเกี่ยวกับ negative externality เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อมโยงกับหลัก PPP ที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยแนวคิดนี้เรียกร้องให้ผู้ผลิตสินค้าหรือบริการต้องมีการนำต้นทุนที่แท้จริงที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรหนึ่งๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือที่เกิดจากการก่อมลพิษในกระบวนการผลิตไปคำนวณ (internalize) เป็นต้นทุนของสินค้าหรือบริการด้วยเพื่อป้องกันไม่ให้มีการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลืองหรือการก่อให้เกิดของเสียที่ส่วนรวมต้องรับผลกระทบจากต้นทุนที่ยังไม่ได้มีการคำนวนนั้น[21] โดยอาจกำหนดให้กรณีที่มีสิ่งที่อาจสุ่มเสี่ยงจะก่อความเสียหายต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ยังไม่มีการนำสิ่งดังกล่าวไปคำนวณเป็นต้นทุนการบำบัดจัดการความเสียหาย เช่น หากไม่มีการควบคุมการขุดเจาะน้ำบาดาลมาใช้เพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมขนาดใหญ่ซึ่งต้องใช้น้ำปริมาณมาก หรือมีการควบคุมแต่ไม่มีการเก็บค่าน้ำบาดาล เช่นนี้บรรดาสินค้าและบริการที่ผลิตจากอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมนั้นย่อมได้ประโยชน์โดยไม่มีการนำต้นทุนจากมูลค่าน้ำบาดาลไปคำนวณเป็นส่วนที่กิจการนั้นต้องแบกรับ ในแง่นี้ในท้ายที่สุดย่อมอาจส่งผลกระทบต่อน้ำบาดาลและชั้นดินที่มีการดูดน้ำบาดาลมาใช้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการยุบตัวของชั้นดินและหิน เกิดการปนเปื้อน หรือทำให้น้ำบาดาลลดลงจนผู้ใช้น้ำบาดาลรายอื่นที่อยู่บริเวณเดียวกัน

---

[19]Recommendation of the Council on Guiding Principles concerning International Economic Aspects of Environmental Policies, as adopted by the OECD Council on 26 May 1972, para 4.

[20]หลักการที่ 16 ของปฏิญญาริโอ มีสาระสำคัญว่า *"หน่วยงานของรัฐพึงใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดในการส่งเสริมให้เกิดการรวมต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ โดยกำหนดให้ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้แบกรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับมลพิษที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและโดยไม่ทำให้เกิดการบิดเบือนกลไกการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน"*

United Nations Conference on the Environment and Development: Rio Declaration on the Environment and Development (adopted at Rio de Janeiro, June 14, 1992), UN Doc A/CONF.151/26 (Vol I) (1992); 31 ILM 874

[21]Robert Baldwin, Martin Cave, and Martin Lodge, *Understanding Regulation: Theory, Strategy, and Practice* (2nd edn, OUP 2012) 2; Chris Hilson, *Regulating Pollution* (Hart Publishing, 2000) 18; Michael G Faure and Roy A Partain, *Environmental Law and Economics: Theory and Practice* (Cambridge University Press, 2019) 37-38.

ได้รับความเดือดร้อน หรืออีกนัยหนึ่งคือ การมี negative externality เกิดขึ้นทำให้ผลเสียตกอยู่กับส่วนรวม[22] แนวทางที่ต้องดำเนินการคือ การวางกฎเกณฑ์เพื่อกำหนดให้ผู้ใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลต้องแบกรับต้นทุนค่าน้ำเป็นต้นทุนการผลิตสินค้าหรือบริการด้วยเพื่อให้ต้นทุนดังกล่าวสะท้อนต้นทุนการบริโภคทรัพยากรหรือการก่อมลพิษอย่างแท้จริง ซึ่งแนวคิดนี้ก็มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินสาธารณะที่ได้กล่าวไปแล้วเช่นกัน

2.4 หลักผู้ใช้ประโยชน์เป็นผู้จ่าย (user-pays principle)

หลักผู้ใช้ประโยชน์เป็นผู้จ่ายเป็นหลักที่ใช้กลไกราคาเป็นฐานหลักในการดำเนินการบนแนวคิดที่ว่าการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ใช้ทรัพยากร (user/consumer) มีส่วนรับผิดชอบในการจ่ายราคาทรัพยากรที่มีการใช้นั้น โดยผู้ใช้ควรแบกรับค่าใช้จ่ายเนื่องจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นทรัพย์สินสาธารณะได้ประโยชน์จากทรัพยากรนั้น ในขณะเดียวกันกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมด้วยเช่นกัน[23] หลักการนี้มีความสัมพันธ์กับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนทางทรัพยากรหรือมลพิษที่ไม่ได้ถูกนำไปคำนวณเป็นต้นทุนการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ (negative externality) ซึ่งได้กล่าวไปแล้ว เนื่องจากสามารถนำมาใช้เพื่อให้มีการคำนวณต้นทุนทางสิ่งแวดล้อม (environmental cost) ที่ยังไม่ได้มีการคิดคำนวณซึ่งจะส่งผลดีต่อการสร้างความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น[24] หลักนี้มีลักษณะร่วมกับหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายที่ได้กล่าวไปแล้วในแง่ที่ทำให้มีผู้แบกรับต้นทุนของ negative externality นอกจากนี้ ยังมีดำเนินการโดยใช้การกำหนดราคาค่าใช้จ่ายให้บุคคลที่ถูกกำหนด (ผู้ใช้ทรัพยากรหรือผู้ก่อมลพิษ) ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่สะท้อนต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมในลักษณะทำนองเดียวกันด้วย

ในทางทฤษฎีแล้วค่าใช้จ่าย (user fee) ที่ผู้ใช้ประโยชน์ต้องจ่ายภายใต้หลักผู้ใช้ประโยชน์เป็นผู้จ่ายควรเท่ากับมูลค่าเต็ม (full cost) ของทรัพยากรที่มีการใช้โดยมูลค่าหรือราคาที่ต้องจ่ายอาจพิจารณาจากมูลค่าประโยชน์ที่ผู้ใช้ทรัพยากรนั้นจะได้รับ (costs related to the level of the benefit received)[25] หรืออาจต้องคำนวนโดยคำนึงถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการถนอมรักษาทรัพยากรธรรมชาตินั้นให้สามารถมีใช้ได้อย่างยั่งยืน[26]

---

[22]Cary Coglianese, Richard Zeckhauser, and Edward Parson, 'Securing Truth for Power: Informational Strategy and Regulatory Policy Making' (2004) 89 Minnesota Law Review 277, 278-280.

[23]OECD, "Environmental Principles and Concepts" (OCDE/GD (95)124 1995) 14.

[24]ibid 14.

[25]ibid.

[26]ibid 15.

หลักผู้ใช้ประโยชน์เป็นผู้จ่ายปรากฏให้เห็นในกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในหลายประเทศ รวมทั้งกฎหมายไทยดังเห็นได้จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2522 ที่กำหนดให้มีการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในบางกรณีในบางพื้นที่ได้[27] ในขณะเดียวกันหากพิจารณาหลักการในกฎหมายของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปแล้วจะพบว่าใน EU Water Framework Directive นั้น หลักการนี้สะท้อนให้เห็นผ่านการใช้การกำหนดให้มีการเรียกเก็บค่าใช้น้ำ (water pricing) เพื่อเป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดย EU Water Framework Directive กำหนดให้รัฐสมาชิกของ EU ใช้ดุลพินิจกำหนดรายละเอียดกฎหมายภายในของตนในการกำหนดมาตรการในการจ่ายค่าใช้น้ำ (recovery of the costs of water services) รวมทั้งให้ทำการวิเคราะห์การใช้น้ำในแต่ละลุ่มน้ำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการวิเคราะห์ต้นทุนที่แท้จริง[28] นอกจากนี้ หากพิจารณาหลักการพื้นฐานของกฎหมาย Water Act 2007 (Cth) ของออสเตรเลียแล้วจะพบว่าหลักการนี้เป็นหลักการสำคัญของการเรียกเก็บค่าใช้น้ำในกฎหมายฉบับนี้ด้วยเช่นกัน[29]

2.5 หลักทรัสต์มหาชน (public trusts doctrine)

หลักทรัสต์มหาชนเป็นหลักการที่มีการนำมาใช้เพื่อสนับสนุนแนวคิดที่กฎหมายยอมให้รัฐมีอำนาจบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์มหาชน (public interest) โดยหลักนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (common law) โดยเฉพาะสหรัฐและอังกฤษ ในสหรัฐอเมริกาหลักนี้เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อม[30] ซึ่งมีคำพิพากษาหลายคดี[31] วางหลักการว่าหลักการนี้สร้างความชอบธรรมให้รัฐบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลายประเภท[32] โดยรวมไปถึงปลาและสัตว์ป่า (fish and wildlife resources)[33]

---

[27]รายละเอียดดูหลักการในมาตรา 7(1) พระราชบัญญัติน้ำบาดาลฯ และกฎกระทรวงที่มีการประกาศกำหนดเพื่อเรียกเก็บค่าใช้จ่ายดังกล่าว

[28]European Commission, "Training Package on EU Water Legislation" https://ec.europa.eu/environment/legal/law/7/module_3_7.htm

[29]Australian Competition and Consumer Commission (ACCC), "Water Charge Rules for Water Planning and Management Charges" (Position Paper 2009) ii and 47.

[30]Joseph L Sax, 'The Public Trust Doctrine in Natural Resources Law: Effective Judicial Intervention' (1970) 68 Michigan Law Review 471.

[31]ในสหรัฐอเมริกาซึ่งใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์นั้น คำพิพากษาของศาลถือเป็นบ่อเกิดกฎหมายในฐานะกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษา (judge-made law)

[32]Richard M. Frank, 'The Public Trust Doctrine: Assessing Its Recent Past & Charting Its Future' (2012) U.C. Davis Law Review 665, 671-679.

[33]ดูตัวอย่างคำพิพากษาในคดี *Environmental Protection Information Center (EPIC) v California Dep't of Forestry and Fire Protection*, 187 P.3d 888 (2008).

และทางน้ำที่ใช้สำหรับการสัญจรในประเทศ (inland navigable waterways)[34] ในขณะที่อินเดียใช้หลักการนี้ในบริบทที่ครอบคลุมทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท[35]

แม้ว่าปัจจุบันศาลไทยจะยังไม่ได้ยอมรับหลักการนี้ในฐานะหลักกฎหมายสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แต่หลักนี้ก็ถือเป็นหลักการ (principle) ที่อธิบายความชอบธรรมที่กฎหมายหลายฉบับมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐมีบทบาทหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรน้ำดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่วางหลักการว่ารัฐมีอำนาจใช้ พัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน นอกจากนี้ หลักทรัสต์มหาชนยังปรากฏร่องรอยให้เห็นในมาตรา 16 ของพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งวางมาตรการเชิงบังคับและให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการควบคุมการใช้น้ำบาดาล โดยบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย[36]

3. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลโดยมาตรการทางกฎหมาย

ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นของหัวข้อนี้ว่าประเด็นหลักที่รายงานการศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์และปรับปรุง ส่วนใหญ่เป็นประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อดำเนินการและบังคับการ (legal implementation and enforcement) ให้การใช้น้ำบาดาลมีความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับบรรดาหลักการในรัฐธรรมนูญฯ และกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำที่มีผลบังคับในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนบรรดานโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนของภาครัฐได้ ดังนั้น แนวคิดในส่วนสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายน้ำบาดาลจึงเกี่ยวกับแนวคิดว่าด้วยการควบคุมพฤติกรรมทางสังคมโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย (legal regulation)

โดยหลักการแล้วบรรดาเครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายมักมีการนำมาใช้โดยมีสภาพบังคับทางกฎหมาย (legal sanction) หรือสิ่งจูงใจ (incentive) เพื่อให้มีผลบังคับที่ชัดเจนขึ้น เช่น อาจมีการกำหนดข้อห้ามที่เป็นความผิดและสภาพบังคับที่เป็นโทษทางอาญาเพื่อห้ามการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในบางพื้นที่หรือบางช่วงเวลาที่รัฐกำหนด เป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายอาจกำหนดสิ่งจูงใจเพื่อส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่เกิดผลดีต่อส่วนรวม เช่น อาจกำหนดให้มีการนำเงินจากกองทุนที่

[34]ดูตัวอย่าง คำพิพากษาในคดี *City of Berkeley v Superior Court*, 606 P.2d 362 (Cal. 1980) และคดี *Arnold v Mundy*, 6 N.J.L. 1, 78 (N.J. 1821).

[35]ดูตัวอย่างการปรับใช้หลักการนี้ในคดี *M.C. Mehta v Kamal Nath*, (1997) 1 S.C.C. 388 (1996) (India) p 21. รายละเอียดเพิ่มเติมดู Michael C. Blumm and Rachel D. Guthrie, 'Internationalizing the Public Trust Doctrine: Natural Law and Constitutional and Statutory Approaches to Fulfilling the Saxion Vision' (2012) 45 U.C. Davis Law Review 741, 763.

[36]บทบัญญัตินี้สะท้อนหลักการที่กฎหมายมุ่งจำกัดตัดรอนอำนาจจากแดนกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่ดิน โดยยืนยันว่าเจ้าของที่ดินไม่ได้มีสิทธิเหนือน้ำบาดาลที่อยู่ใต้ที่ดินของตน

กฎหมายก่อตั้งขึ้น (เช่น กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล) ไปใช้สนับสนุนเอกชนที่ดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการทดแทนและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล[37] เป็นต้น การกำหนดมาตรการบังคับหรือจูงใจที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมที่กฎหมายมุ่งควบคุมจึงมีความสำคัญ โดยในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงเฉพาะมาตรการที่ใช้เพื่อดำเนินการและบังคับการที่มีสภาพบังคับให้มีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำ โดยจะเน้นไปที่การบังคับการโดยอาศัยมาตรการทางปกครองเป็นหลักเพราะเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักของการศึกษานี้ที่มุ่งควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล หรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณหรือคุณภาพของน้ำบาดาลโดยอาศัยระบบการอนุญาตซึ่งฝ่ายปกครองเป็นผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินการให้เป็นไปตามหน้าที่นี้

มาตรการดำเนินการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอาจแบ่งตามลักษณะและกระบวนการบังคับการได้เป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย มาตรการบังคับการทางอาญา มาตรการทางปกครอง และมาตรการเยียวยาในทางแพ่ง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วความแตกต่างของมาตรการอาจสรุปได้ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ประเด็นเปรียบเทียบ	มาตรการทางอาญา	มาตรการทางปกครอง	มาตรการทางแพ่ง
ตัวอย่างวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรการบังคับ	เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดที่กระทบความสงบส่วนรวมโดยการกำหนดบทลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบ	เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายโดยให้ฝ่ายปกครองดำเนินการได้เอง	เพื่อเยียวยาความเสียหายหรือฟื้นฟูสถานะของผู้ได้รับความเสียหาย เพื่อป้องกันการก่อความเสียหายในอนาคต
ผู้มีอำนาจเริ่มกระบวนการบังคับการ	รัฐโดยหน่วยงานที่กฎหมายให้อำนาจ และผู้เสียหาย[38]	รัฐโดยฝ่ายปกครองที่กฎหมายให้อำนาจ	ผู้เสียหาย เอกชนที่ถูกโต้แย้งสิทธิ และหน่วยงานที่มีกฎหมายให้อำนาจใช้สิทธิเรียกร้องทางแพ่งได้
องค์กรที่ทำหน้าที่บังคับการ	ศาล	ฝ่ายปกครอง และศาล	ศาล
ตัวอย่างสภาพบังคับ	โทษทางอาญา เช่น จำคุก และปรับ	การเพิกถอนการอนุญาต/ใบอนุญาต การปรับทางปกครองโดยองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	การกำหนดค่าเสียหาย การสั่งให้ระงับการกระทำต่อไปซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญา
ตัวอย่างฐานทางกฎหมายที่ให้อำนาจบังคับการ	บทบัญญัติที่กำหนดความผิดและโทษทางอาญาในกฎหมายพิเศษ ประมวลกฎหมายอาญา	บทบัญญัติที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองกำหนดมาตรการบังคับ เช่น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และกฎหมายพิเศษอื่นๆ	กฎหมายพิเศษที่กำหนดมาตรการและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

[37]ดูตัวอย่าง การก่อตั้งและการนำเงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลไปใช้ประโยชน์ในมาตรา 7 จัตวา และ 7 เบญจ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520

[38]ดูนิยามคำว่า ผู้เสียหายในมาตรา 2(4) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดนิยามผู้เสียหายว่าหมายถึง *"บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้..."*

หากพิจารณาลักษณะเฉพาะของมาตรการบังคับทางปกครองเปรียบเทียบกับมาตรการบังคับทางอาญาและทางแพ่งแล้ว จะพบว่าการบังคับโดยอาศัยสภาพบังคับทางปกครองเหมาะกับการนำมาใช้เพื่อควบคุมกิจกรรมที่ต้องมีการอนุญาตให้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของกฎหมายแต่ละเรื่อง โดยหากพิจารณาจากมุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐแล้วมาตรการทางปกครองมีข้อดีในแง่ที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายได้เอง เช่น หากผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาต กฎหมายก็ให้อำนาจฝ่ายปกครองที่เป็นผู้อนุญาตสามารถเพิกถอนใบอนุญาตได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องร้องคดีในศาลปกครองอาจใช้เวลาดำเนินการนานจนกระบวนการไม่เหมาะสมกับการดำเนินการทางปกครองที่อาจต้องดำเนินการเร่งด่วน หากพิจารณาในแง่นี้มาตรการทางปกครองย่อมมีข้อดีเมื่อเทียบกับการใช้มาตรการทางอาญา[39] สามารถช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้[40] รวมทั้งยังมีความเป็นแบบพิธีในการดำเนินคดีน้อยกว่าอีกด้วย[41]

แม้มาตรการทางปกครองจะมีลักษณะโดดเด่นดังที่ได้กล่าวไปแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ามาตรการทางปกครองเหมาะสมกับการควบคุมพฤติกรรมทางสังคมในทุกเรื่องได้ เพราะบางครั้งก็มีความจำเป็นต้องใช้มาตรการทางแพ่งหรือทางอาญาเป็นหลักดำเนินการ เช่น หากมีการลักลอบสูบน้ำบาดาลจนทำให้ดินยุบตัวและสร้างความเสียหายต่อเอกชนก็จำเป็นต้องใช้มาตรการเยียวยาทางแพ่งเป็นเครื่องมือดำเนินการเพราะเป็นความเสียหายที่กระทบต่อสิทธิของเอกชน นอกจากนี้ หากปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครอง เช่น หลังจากที่มีการเพิกถอนใบอนุญาตไปแล้วผู้ได้รับคำสั่งยังคงฝ่าฝืนไม่ยอมหยุดกระทำการที่ถูกเพิกถอน ในกรณีเช่นนี้ฝ่ายปกครองอาจไม่มีอำนาจเข้าไปใช้กำลังเข้าจับกุมหรือบังคับเอากับเนื้อตัวร่างกายของผู้ฝ่าฝืนคำสั่งได้เอง และจำเป็นต้องนำมาตรการบังคับทางอาญามาใช้ เช่น การแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาค้นและจับตามขั้นตอนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นต้น

ในการศึกษานี้เห็นว่าหลักการที่ควรนำมาพิจารณาประกอบเมื่อต้องมีการแก้ไขปรับปรุงมาตรการบังคับทางปกครองและทางอาญานั้นอาจพิจารณาจากข้อเสนอ เพื่อการวางมาตรการบังคับทางกฎหมายที่ศาสตราจารย์ Richard B Macrocy เสนอต่อรัฐบาลอังกฤษในปี ค.ศ. 2006 ในรายงานที่ชื่อว่า “Regulatory Justice: Making Sanctions Effective” โดยหลักการที่เป็นข้อเสนอในรายงานฉบับนี้ได้รับการอ้างถึงอย่างมากและอาจนำมาเป็นใช้ฐานสำหรับการพิจารณาในการศึกษานี้

ศาสตราจารย์ Macrory เสนอว่าอาจมีการใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายอย่างหลากหลายเพื่อควบคุมกิจกรรมหนึ่งๆ โดยอาจมีทั้งมาตรการเชิงจูงใจ การเตือนอย่างไม่เป็นทางการ การเพิกถอนการอนุญาตและให้การใช้มาตรการทางอาญาเป็นทางเลือกสุดท้ายโดยควรเลือกใช้มาตรการจากเบาไปหนักโดย

---

[39]Lee Godden, Jacqueline Peel and Jan McDonald, *Environmental Law* (2nd (edn) OUP 2019) 313.

[40]Michael G Faure, Anthony Ogus and Niels Philipsen, ‘ Curbing Consumer Financial Losses: The Economics of Regulatory Enforcement’ (2009) 31 Law & Policy 161.

[41]Michael G Faure and Katarina Svatikova, ‘Criminal or Administrative Law to Protect the Environment? Evidence from Western Europe’ (2012) 24 Environmental Law Journal 253, 256 255.

พิจารณาความเป็นไปได้ในการบรรลุผลประกอบ[42] ในขณะเดียวกันการพิจารณามาตรการควบคุมจะต้องคำนึงด้วยว่ามาตรการที่จะใช้ควบคุมจะนำไปสู่การฝ่าฝืนหรือไม่ รวมทั้งควรหาแนวทางจูงใจให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย[43] โดยศาสตราจารย์ Macrory เสนอว่ากรณีที่จะมีการกำหนดมาตรการควบคุมและมาตรการลงโทษ (ทั้งทางอาญาและทางปกครอง) มาตรการควรอยู่บนฐานของหลักการหกข้อ (Six Penalties Principles) โดยเห็นว่ามาตรการบังคับ (sanction) ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้[44]

1) มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด/ฝ่าฝืนกฎหมาย

2) มุ่งขจัดผลประโยชน์ทางการเงิน (financial gain) ที่ผู้กระทำผิดจะได้รับจากการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือข้อให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

3) มีลักษณะตอบสนองต่อลักษณะ (responsive) และเหมาะสม (appropriate) กับผู้กระทำผิดแต่ละรายและเรื่องที่จะควบคุมแต่ละเรื่อง (regulatory issue)

4) มีความได้สัดส่วนกับสภาพ (nature) ของความผิดและภยันตราย (harm) ที่ก่อขึ้น

5) มุ่งฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดจากภัยที่ก่อขึ้นจากการฝ่าฝืนข้อห้าม

6) มุ่งยับยั้งป้องกันไม่ให้มีการฝ่าฝืนในอนาคต

นอกจากนี้ศาสตราจารย์ Macrory ยังเสนอด้วยว่าผู้ที่ทำหน้าที่บังคับการให้เป็นไปตามสภาพบังคับ (regulator) ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ควบคู่กันด้วย ได้แก่

1) เผยแพร่นโยบายหรือแนวทางการบังคับมาตรการ

2) มีการวัดผลและติดตามกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการและบังคับมาตรการ (outcome) ไม่ใช่เพียงแต่การพิจารณาว่ามีผลลัพธ์ (output) ใดเกิดขึ้นบ้าง

3) มีการติดตามผลการบังคับใช้ (follow-up) มาตรการ

4) มีการอธิบายบรรดาทางเลือกในการใช้มาตรการบังคับให้กับบรรดาผู้มีส่วนได้เสีย รัฐบาลหรือรัฐสภาอย่างสม่ำเสมอ

5) ใช้มาตรการบังคับด้วยความโปร่งใส

6) มีความโปร่งใสในการใช้และกำหนดมาตรการบังคับทางปกครอง (administrative penalty)

7) หลีกเลี่ยงการใช้มาตรการจูงใจที่อาจทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติตามมาตรการบังคับบิดเบือนไปจากสภาพที่ควรจะเป็น

---

[42]ข้อเสนอนี้สอดคล้องกับงานเขียนของศาสตราจารย์ Ian Ayres และ ศาสตราจารย์ John Braithwaite ที่เสนอแนวคิดว่าด้วย responsive regulation ว่ามาตรการที่รัฐจะใช้ควบคุมควรตอบสนองและพิจารณาปัจจัยด้านผู้ที่ถูกควบคุม และมาตรการควรมีหลากหลาย และมีการเลือกมาตรการที่มีสภาพบังคับเบากว่าและสามารถบรรลุผลได้เป็นอันดับแรกตามแนวคิดปิระมิดของมาตรการบังคับ (enforcement pyramid) รายละเอียดดูเพิ่มเติมจาก Ian Ayres and John Braithwaite, *Responsive Regulation: Transcending the Deregulation Debate* (Oxford University Press, 1992.)

[43]Richard B Macrory, *Regulatory Justice: Making Sanctions Effective* (Final Report, Better Regulation Executive, 2006) paras E7-E9.

[44]เพิ่งอ้าง ย่อหน้า 2.16.

4. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลน้ำบาดาล (Groundwater Governance)

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลน้ำบาดาลเป็นแนวคิดที่สำคัญไม่ต่างจากแนวคิดอื่น เนื่องจากเป็นแนวคิดที่ใช้เป็นฐานความคิดในการอนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเพื่อให้เกิดความยั่งยืน อีกทั้งยังมีแง่มุมในการส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลด้วย เมื่อพิจารณาจากถ้อยคำดังกล่าวแล้วจะพบว่าเป็นแนวคิดที่ยืนอยู่บนฐานของหลักธรรมาภิบาล (Governance) โดยหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่ถูกหยิบยกขึ้นมาใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1980 ได้มุ่งศึกษาการขยายตัวของปฏิสัมพันธ์ การจัดการองค์กร และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกการบริหารจัดการของรัฐส่วนกลาง ให้สอดประสานไปกับโครงสร้างและกฎเกณฑ์ของสังคมผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน และการประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย และในเวลาต่อมาหลักธรรมาภิบาลก็ได้ถูกประยุกต์และยอมรับในหลากหลายกิจกรรม เช่น ธรรมาภิบาลการทำประมง ธรรมาภิบาลป่าไม้ ธรรมาภิบาลน้ำบาดาล เป็นต้น[45]

ในการสร้างกรอบความคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล อาจจำแนกออกเป็น 3 แนวทางที่สำคัญ ***ประการแรก*** คือ หลักธรรมาภิบาลจะถูกมองในแง่ของการมีส่วนร่วมในกระบวนการ (process) โดยเป็นกระบวนการในการคิดการตัดสินใจที่จะดำเนินการใดของสังคมหรือองค์กร เพื่อกำหนดบทบาทว่าใครจะมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวบ้าง นอกจากนี้ หลักธรรมาภิบาลยังถูกมองในแง่ของการสร้างปฏิสัมพันธ์ (interaction) ด้วย เช่น การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในองค์กรและในกระบวนการจะกำหนดว่าอำนาจและหน้าที่จะถูกแสดงออกมาอย่างไร ผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการจะมีสิทธิมีเสียงอย่างไร ***ประการที่สอง*** คือ หลักธรรมาภิบาลจะถูกมองในแง่ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ (geographic scope) ทั้งระดับโลก ภูมิภาค และระดับชาติ โดยอธิบายว่าหลักธรรมาภิบาลของโลกเป็นผลลัพธ์ของการบริหารจัดการในกิจการที่เป็นส่วนรวมของปัจเจกบุคคลและองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน และ ***ประการที่สาม*** คือ ในแง่หลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) เกิดจากการวิพากษ์และสกัดออกมาจากหลักธรรมภิบาล โดยแทรกซึมอยู่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การมีธรรมาภิบาลน้ำบาดาลที่ดีจะต้องประกอบด้วยหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม เป็นต้น หลักธรรมภิบาลที่ดีได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาระดับสากลซึ่งผลักดันโดยสหประชาชาติ (United Nations) และธนาคารโลก (World Bank)[46] เป็นที่แพร่หลายและถูกบรรจุในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ด้วย

หลักธรรมภิบาลได้ถูกนิยามอย่างเฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยมุ่งศึกษาไปที่วัตถุของการอภิบาล (object of governance) และใครเป็นผู้อภิบาลและผู้ถูกอภิบาล (Who is governing and be governed) ซึ่งวัตถุของการอภิบาลไม่ได้จำกัดอยู่ที่เรื่องของกิจกรรมภายในชาติอีกต่อไป แต่ได้ขยายขอบเขตไปยัง

[45]Karen G. Villholth and Kristin I. Conti, "Groundwater Governance: Rationale, Definition, Current State and Heuristic Framework" in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) pp.5-6.

[46]Karen G. Villholth and Kristin I. Conti, "Groundwater Governance: Rationale, Definition, Current State and Heuristic Framework" in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) pp.6-7.

กิจกรรมที่เป็นส่วนรวมด้วย เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อมโลก เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น โดยธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม (Environmental Governance) เป็นแนวปฏิบัติกฎเกณฑ์ที่ช่วยอธิบายว่ามนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างไร จะเป็นการมองตั้งแต่ระดับโลกจนถึงภายในประเทศ ส่วนธรรมาภิบาลน้ำ (Water Governance) เป็นส่วนหนึ่งของธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม โดยจะวางหลักในเรื่องระบบการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงการให้บริการน้ำในระดับที่แตกต่างกันของสังคม ต่อมาแนวคิดธรรมาภิบาลน้ำบาดาล (Groundwater Governance) ได้รับการพัฒนาขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ 2000 แยกออกมาจากธรรมาภิบาลน้ำ ซึ่ง Foster และคณะ แห่ง Groundwater MATE Program (GW-MATE) ของธนาคารโลก ได้ให้คำนิยามของธรรมาภิบาลน้ำบาดาลไว้ว่าเป็นการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและส่งเสริมให้มีการดำเนินการร่วมกันอย่างรับผิดชอบเพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรน้ำบาดาลจะถูกใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของมวลมนุษยชาติและเพื่อหล่อเลี้ยงระบบนิเวศ[47] นอกจากนี้ แนวคิดธรรมาภิบาลน้ำบาดาล ยังได้รับการนิยามโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization) ว่าเป็นกรอบในการดำเนินงานที่ซับซ้อนที่กำหนดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการใช้น้ำในชั้นดิน โดยจะเป็นกรอบทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่จะค้นหาว่าใครควรมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กลยุทธ์รวมถึงมีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล อีกทั้งยังเป็นกรอบที่กำหนดว่าผู้ที่มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน จะมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล[48]

จากคำนิยามของธรรมาภิบาลน้ำบาดาล ทำให้ทราบได้ว่าเป็นแนวคิดในการวางกรอบความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ดังที่กล่าวไปแล้วว่าธรรมาภิบาลน้ำบาดาลมีองค์ประกอบของหลักธรรมภิบาลที่เด่นชัด โดยมุ่งไปที่ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ วัตถุแห่งการอภิบาล คือตัวทรัพยากรน้ำบาดาลเอง วิธีการอภิบาล คือวิธีการที่หลากหลายในการนำน้ำบาดาลมาใช้ประยชน์อย่างไรให้ยั่งยืนอาจเป็นได้ทั้งวิธีการที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้มีส่วนได้เสีย คือผู้อภิบาลและผู้ถูกอภิบาลซึ่งหลากหลายมากและเกี่ยวโยงกันทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐ ผู้มีอำนาจตัดสินใจ NGO องค์กรธุรกิจ และชุมชน และปัจจัยแง่ภูมิศาสตร์ซึ่งจะระบุว่าน้ำบาดาลควรได้รับการอภิบาลที่ใด เดิมทีจะมุ่งเน้นที่ระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ แต่ปัจจุบันได้ขยายมุมมองไปจนถึงระดับโลก ภูมิภาค และพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างประเทศแล้ว[49] จะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นแนวที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นกระแสของโลกในการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติ

---

[47]Stephen Foster, Héctor Garduño, Albert Tuinhof, and Catherine Tovey, Groundwater Governance: Conceptual Framework for Assessment of Provisions and Needs (The GW-MATE Strategic Overview Series, World Bank, 2010) p.3.

[48]Food and Agriculture Organization, Global Diagnostic on Groundwater Governance (Groundwater Governance: A Global Framework for Action, FAO, March 2016), p.38.

[49]Karen G. Villholth and Kristin I. Conti, “Groundwater Governance: Rationale, Definition, Current State and Heuristic Framework” in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) pp.11-12.

อย่างไรก็ตาม อาจมีความสับสนระหว่างคำว่า “ธรรมาภิบาลน้ำบาดาล” และ “การบริหารจัดการน้ำบาดาล” ซึ่งทั้งสองคำนี้มีทั้งความแตกต่างกันและสอดคล้องกันในตัวมันเอง ซึ่งคำว่าการบริหารจัดการน้ำบาดาลถูกมองในแง่การดำเนินการอย่างเฉพาะเจาะจงในแต่ละช่วงเวลา (specific day-to-day actions) เพื่อให้บรรลุผลในการอนุรักษ์น้ำบาดาล โดยผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงขอบเขตการดำเนินกิจกรรมในกระบวนการนี้จะมีลักษณะที่แคบกว่าธรรมาภิบาลน้ำบาดาล เนื่องจากธรรมาภิบาลน้ำบาดาลจะเป็นการตัดสินใจว่าวิธีการบริหารจัดการน้ำบาดาลแบบใดที่ควรนำมาใช้กับน้ำบาดาลเมื่อไร โดยใคร และเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ยกตัวอย่างเช่น การบริหารจัดการน้ำบาดาลจะประกอบไปด้วย การติดตามผล การสร้างแบบจำลอง และวิธีการทำให้บรรลุผลตามกฎหมายน้ำบาดาล แต่ธรรมาภิบาลน้ำบาดาลจะมองแบบองค์รวมกว่านั้นมากซึ่งจะนำเอาทั้งความคิดเห็นหรือข้อกังวลของนักวิทยาศาสตร์ ผู้กำหนดนโยบาย และผู้ใช้น้ำบาดาล มาพิจารณาในการกำหนดว่าใครจะมีส่วนในการจัดการน้ำบาดาล คนเหล่านั้นจะมีปฏิสัมพันธ์อย่างไรในการจัดการน้ำบาดาล ขับเคลื่อนการตัดสินด้วยข้อมูลความรู้ที่มี จนนำไปสู่การออกแบบนโยบายเพื่อตอบให้ได้ว่าทำไมการดำเนินการเกี่ยวกับน้ำบาดาลถึงสมควรเกิดขึ้น และควรจะดำเนินการเมื่อไร ดังนั้น ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลจึงเป็นเพียงกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียในกิจกรรมจะดำเนินการภายใต้กรอบธรรมาภิบาลอีกทีนั่นเอง[50]

ในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ย่อมมีเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาตัวของสังคมมนุษย์ทั้งในแง่บวกและลบ ในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมมีการแสวงหาประโยชน์และจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมาก เพื่อนำมาใช้เป็นปัจจัยในการผลิตโดยไม่คิดว่าน้ำบาดาลจะมีวันหมดไป ซึ่งการคิดในลักษณะนี้เกิดจากการขาดความรู้ที่เหมาะสมและการใคร่ครวญถึงการเกิดขึ้นของน้ำบาดาลซึ่งนำไปสู่ผลกระทบทางลบที่เกิดกับน้ำบาดาล ต่อมาในทศวรรษที่ 19 และ ทศวรรษที่ 20 จากเหตุที่การพัฒนาเทคโนโลยีก้าวหน้าขึ้นมาก ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความตระหนักของประชาชนมีมากขึ้น ปัญหาในการจัดการน้ำบาดาลทั้งคุณภาพและปริมาณจึงถูกทำให้เป็นระบบยิ่งขึ้น โดยเฉพาะธรรมาภิบาลน้ำบาดาลที่เริ่มสัมพันธ์กับกฎหมายจนเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมในประเทศที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งนำความรู้เกี่ยวกับน้ำบาดาลมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาองค์กรรัฐในประเทศเพื่อให้เกิดการรับรองสิทธิของผู้ส่วนได้เสียในน้ำบาดาล ตรากฎหมายเฉพาะขึ้นมาใช้รองรับสถานการณ์ของน้ำบาดาลที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไป[51]

จะเห็นได้ว่าธรรมภิบาลน้ำบาดาลได้รับการยอมรับในสายตากฎหมายแล้วหลังจากที่สังคมเริ่มมีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลมากขึ้น เมื่อพิจารณาในระดับชาติ (domestic scale) กฎหมายน้ำบาดาลในหลายประเทศได้นำความคิดแบบองค์รวมของธรรมภิบาลน้ำบาดาลมาใช้ในการสร้างกฎเกณฑ์แก่สังคม ซึ่งธรรมภิบาลน้ำบาดาลเป็นกรอบว่าด้วยความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียรวมไป

[50]Karen G. Villholth and Kristin I. Conti, “Groundwater Governance: Rationale, Definition, Current State and Heuristic Framework” in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) p.13.

[51]Marco Gracia, Ebel Smidt, and Jacobus J. de Vries, “Emergence and Evolution of Groundwater Management and Governance” in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) pp.51-52.

ถึงวิธีการใช้สอยทรัพยากรน้ำบาดาล กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการทำให้ธรรมภิบาลน้ำบาดาลกลายเป็นรูปธรรมโดยการกำหนดเรื่องกรรมสิทธิ์ของน้ำบาดาล การดึงน้ำบาดาลออกมาใช้ การควบคุมมลพิษที่จะเกิดกับน้ำบาดาลจากแหล่งกำเนิดที่ตั้งอยู่กับที่ (point-sources of pollution) และกำหนดบทบาท สิทธิ และหน้าที่ระหว่างผู้ใช้น้ำบาดาลในกรอบธรรมภิบาลน้ำบาดาล[52]

ในกรอบของธรรมภิบาลน้ำบาดาล กฎหมายจะนำกรอบดังกล่าวมาสร้างระบบกฎเกณฑ์การอนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลขึ้น โดยเริ่มต้นจากแง่มุมของสิทธิในน้ำบาดาลว่าน้ำบาดาลเป็นของใคร หรือใครเป็นผู้มีส่วนได้เสียในน้ำบาดาล แต่เดิมน้ำบาดาลเป็นสิทธิของเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามหลักกฎหมาย Common Law แต่ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงจากสิทธิของเอกชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินมาเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐดังที่ยอมรับกันในกฎหมายน้ำสมัยใหม่ นอกจากนี้ ธรรมภิบาลน้ำบาดาลยังกำหนดวัตถุแห่งการอภิบาลไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายได้รับรองสถานะทางกฎหมายของน้ำบาดาลจนไปถึงการดึงน้ำบาดาลในฐานะวัตถุแห่งการอภิบาลมาใช้อย่างไร เครื่องมือในการดึงน้ำบาดาลมาใช้ดังที่เห็นจากกฎหมายที่ควบคุมวิธีการเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยต้องผ่านการขอใบอนุญาตจากรัฐ ซึ่งรัฐจะกำหนดสิทธิ ระยะเวลา คุณสมบัติ ปริมาณและอัตราน้ำบาดาลเอาไว้ชัดแจ้ง[53] อีกทั้ง ในส่วนของผู้ใช้น้ำบาดาลซึ่งเป็นผู้ที่ต้องร้องขอการอนุญาตจากรัฐจะถูกกำหนดบทบาท สิทธิ และหน้าที่เอาไว้โดยกฎหมายได้รับรองสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมเชิงรุก (active participation) ในการบริหารจัดการน้ำบาดาล โดยผู้ใช้น้ำบาดาลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกำหนดแนวนโยบายต่างๆ รวมถึงเลือกตั้งผู้แทนชุมชนในการเป็นตัวแทนเข้าไปร่วมกำหนดนโยบายน้ำบาดาลกับรัฐด้วย มีตัวอย่างในหลายประเทศที่มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามกฎหมาย (Water Users' Groups) ที่จะเข้ามาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ในความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำบาดาลของรัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการบริหารจัดการและการสร้างนโยบายในการให้สิทธิดึงน้ำบาดาลออกมาใช้ประโยชน์ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ใช้น้ำบาดาลผ่านการสร้างกลุ่มผู้แทนผู้ใช้น้ำจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งในโครงสร้างธรรมาภิบาลน้ำบาดาลที่กฎหมายให้การรับรองด้วย[54]

กล่าวโดยสรุป แนวคิดธรรมาภิบาลน้ำบาดาลเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดธรรมภิบาลนั่นเอง เป็นการสร้างกรอบในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียในการอนุรักษ์ พัฒนาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะมองการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างเป็นองค์รวมทั้งระบบเริ่มตั้งแต่ผู้ใดที่มีส่วนได้เสีย สถานะของทรัพยากรน้ำบาดาล จนไปถึงวิธีการบริหารจัดการน้ำบาดาล เพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างสอดประสานกัน ไม่ได้เจาะจงหรือมุ่งเน้นไปที่กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเท่านั้น โดยแนวคิดนี้เองได้พัฒนาตัวและขยายขอบเขตในการ

---

[52]Stefano Burchi, "Legal Principles and Legal Frameworks Related to Groundwater" in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) p.119.

[53]Stefano Burchi, "Legal Principles and Legal Frameworks Related to Groundwater" in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) pp.120-121.

[54]Stefano Burchi, "Legal Principles and Legal Frameworks Related to Groundwater" in Karen G. Villholth et al (eds), Advances in Groundwater Governance (CRC Press, 2018) pp.122-124.

นำไปใช้อย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นระบบที่ซับซ้อนและได้รับการนำมาทำให้เป็นรูปธรรมด้วยการบัญญัติเป็นกฎหมายขึ้นใช้บังคับ กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลในหลายประเทศได้รับเอาธรรมาภิบาลน้ำบาดาลมาออกแบบเป็นกรอบโครงสร้างของกฎหมายที่จะบรรจุรายละเอียดให้ครอบคลุมการบริหารจัดการน้ำบาดาลในภาพรวมทั้งระบบไว้ แนวคิดธรรมาภิบาลน้ำบาดาลจึงเปรียบเสมือนมาตรฐานการชี้วัดว่าในการออกแบบและบังคับใช้กฎหมายน้ำบาดาลในหลายประเทศว่าได้ครอบคลุมทุกกิจกรรมน้ำบาดาลอย่างเป็นระบบหรือไม่

บทที่ 3
ผลการศึกษากฎหมายต่างประเทศ

ในบทนี้ จะนำเสนอผลการศึกษากฎหมายต่างประเทศในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลในต่างประเทศ ซึ่งคณะที่ปรึกษาได้เลือกศึกษากฎหมายของประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศออสเตรเลีย โดยเหตุผลในการเลือกศึกษากฎหมายของประเทศเหล่านี้เนื่องจากประโยชน์ในการศึกษาบทเรียนและการดำเนินการในกฎหมายของประเทศเหล่านี้ย่อมสร้างหลักประกันการมีมาตรการทางกฎหมายที่ก้าวหน้าและสมควรนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายไทยบนฐานคิดที่ว่าประเทศไทยสามารถนำเอามาตรการและหลักการทางกฎหมายในประเทศเหล่านี้มาใช้ในประเทศไทยได้มากน้อยเพียงใด

การนำเสนอในบทนี้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับการศึกษาวิเคราะห์โจทย์หลักของการศึกษาวิจัยโครงการนี้ เช่น นิยามน้ำบาดาล การควบคุมการขุดเจาะ การใช้ประโยชน์น้ำบาดาล การระบายหรือเติมน้ำบาดาล การบังคับเมื่อมีการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือเงื่อนไขในกฎหมาย การยกเว้นผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล และเนื่องจากแต่ละประเทศมีมาตรการทางกฎหมายแตกต่างกันและไม่สามารถนำมาศึกษาเปรียบเทียบรายประเด็นได้ การนำเสนอในบทนี้จะใช้การวางลำดับจากการนำเสนอกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศออสเตรเลีย ตามลำดับ

1. สหราชอาณาจักร (อังกฤษ)

1.1 บทนำ

สหราชอาณาจักร (United Kingdom) เป็นรัฐที่เกิดขึ้นจากการรวมเอาดินแดนย่อยที่ในอดีตเป็นประเทศอิสระรวมเข้าไว้ด้วยกัน โดยปัจจุบันดินแดนเหล่านั้นถูกกำหนดให้เป็นภูมิภาค (region) ภายในประกอบด้วย อังกฤษ (England) เวลส์ (Wales) สกอตแลนด์ (Scotland) และไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) ซึ่งดินแดนเหล่านี้สามารถตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับในดินแดนของตนเองได้[1] ความแตกต่างในแง่ระบบการเมืองการปกครองส่งผลให้กฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลที่ใช้ในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันโดยปัจจุบันมีกฎหมายหลายควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำบาดาลและไม่สามารถที่จะกล่าวถึงครบถ้วน ขอบเขตการนำเสนอกฎหมายน้ำบาดาลของสหราชอาณาจักรจะเน้นไปที่การกล่าวถึง

[1]รายละเอียดรูปแบบการเมืองการปกครองที่ใช้หลักการแบ่งอำนาจ (devolution) ดูจาก Civil Services, “Devolution: Factsheet” <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/770709/DevolutionFactsheet.pdf> สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

กฎหมายของอังกฤษเป็นหลักเนื่องจากเป็นดินแดนที่มีเนื้อที่กว้างขวางที่สุดและประชากรมากที่สุด[2] นอกจากนี้ กฎหมายที่ใช้ในอังกฤษยังใช้ร่วมกันกับกฎหมายที่ใช้ในดินแดนของเวลส์ด้วยเช่นกัน

ประเด็นทางกฎหมายที่จะกล่าวถึงในส่วนของกฎหมายอังกฤษ จะนำเสนอโครงสร้างกฎหมายและองค์กรควบคุม ขอบเขต และนิยามน้ำบาดาล การควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวกับน้ำบาดาล ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การพัฒนา หรืออนุรักษ์น้ำบาดาล และการเข้มงวดหรือผ่อนผันการดำเนินการเมื่อเกิดภัยธรรมชาติตามลำดับ

1.2 โครงสร้างกฎหมายและองค์กรควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้และคุณภาพน้ำบาดาล

ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลนั้น เนื่องจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและปริมาณน้ำบาดาลมีหลายกิจกรรมรวมทั้งการเกษตรและอุตสาหกรรม จึงทำให้มาตรการควบคุมกิจกรรมปรากฏในกฎหมายหลายฉบับ เช่น กฎหมาย Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017 กฎหมาย Water Resources Act 1991 และกฎหมาย Water Industry Act 1991 นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายสหภาพยุโรปที่มีการรับเข้ามาใช้เป็นแนวทางในการตรากฎหมายเฉพาะของอังกฤษ โดยกฎหมายที่สำคัญของสหภาพยุโรป ได้แก่ Water Framework Directive และ Groundwater Directive ในการนำเสนอในรายงานจะเน้นมาตรการที่ปรากฏในกฎหมายภายในของอังกฤษ (ซึ่งได้รับเอาแนวคิดใน EU Directive ทั้งสองฉบับมากำหนดเป็นมาตรการควบคุม) โดยอาจสรุปภาพรวมมาตรการของกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ในตารางต่อไปนี้

กฎหมาย	สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล
EU Water Framework Directive	กำหนดนิยามน้ำบาดาล ท้องน้ำบาดาล น้ำผิวดิน ตลอดจนวางกรอบกำหนดมาตรการให้รัฐสมาชิก EU ไปกำหนดมาตรการเกี่ยวกับน้ำในกฎหมายภายในของตนซึ่งอังกฤษได้รับเอาแนวคิดและมาตรการในกฎหมายนี้เข้ามาบัญญัติในกฎหมายภายใน เช่น กฎหมาย Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017
EU Groundwater Directive	กำหนดมาตรการพิเศษ เพื่อป้องกันและควบคุมมิให้เกิดมลพิษที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งน้ำบาดาล ซึ่งอังกฤษได้รับเอาแนวคิดและมาตรการในกฎหมายนี้เข้ามาบัญญัติในกฎหมายภายใน เช่น กฎหมาย Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017 และกฎหมาย Groundwater (England and Wales) Regulations 2009

[2]Office for National Statistics, “Overview of the UK population: January 2021” (14 January 2021) *w*ww.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/articles/overviewoftheukpopulation/january2021 สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

กฎหมาย	สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล
Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017	กำหนดมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินโดยเกิดขึ้นจากการรับเอาหลักการใน EU Water Framework Directive มาบัญญัติเป็นกฎหมายภายใน แม้ปัจจุบันสหราชอาณาจักรได้ออกจากการเป็นสมาชิก EU อย่างเป็นทางการแล้วแต่กฎหมายฉบับนี้ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่[3]
Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016	กำหนดมาตรการควบคุมการระบายน้ำที่ผ่านการใช้งานแล้วและของเสียอื่นลงสู่แหล่งน้ำบาดาลโดยใช้ระบบการขออนุญาต
Water Resources Act 1991	กำหนดให้อำนาจหน่วยงานสิ่งแวดล้อมของอังกฤษ ได้แก่ Environmental Agency ควบคุมมลพิษทางน้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำ การป้องกันและจัดการปัญหาน้ำท่วมและการควบคุมการขุดเจาะน้ำบาดาลและปริมาณน้ำบาดาลที่อนุญาตให้ใช้ได้ต่อวันโดยไม่ต้องขออนุญาต
Environment Act 1995	ให้อำนาจ Environment Agency กำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล หากมีการใช้น้ำ เกินวันละ 20 ลูกบาศก์เมตร

ส่วนในแง่องค์กรควบคุมนั้นปัจจุบันในอังกฤษกิจกรรมหลักเกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล เช่น การขุดเจาะ อยู่ภายใต้การควบคุมของ Environment Agency ในอังกฤษ โดย Environment Agency มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้สังกัดกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งและรัฐบาลตั้งขึ้นตามกฎหมาย Environment Act 1995 เพื่อดำเนินภารกิจที่ต้องดำเนินการเชิงบูรณาการกับหลายกระทรวง โดยภารกิจหลักเป็นเรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดย Environment Agency มีรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหารและกิจการชนบท (Secretary of State for Environment, Food and Rural Affairs) ทำหน้าที่กำกับดูแล โดยปัจจุบันการดำเนินการของ Environment Agency ในด้านการจัดการน้ำบาดาลเป็นไปตามแนวทางดำเนินการ (guidelines) ที่ปรากฏใน Groundwater Protection Guides ซึ่งประมวลรวมเอานโยบายและกฎหมายที่ Environment Agency รับผิดชอบมารวบรวมไว้[4] โดยในขณะที่เวลส์นั้นอำนาจหน้าที่ดูแลน้ำบาดาลอยู่ภายใต้การดูแลของ Natural Resources Wales (*Cyfoeth Naturiol Cymru*) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้ขึ้นกับกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเช่นเดียวกับ Environment Agency[5] โดย Natural Resources Wales ได้นำเอาแนวทางดำเนินการของ Environment Agency มาเป็นแนวทางดำเนินการเช่นกัน นอกจากนี้ Natural Resources Wales ยังมีอำนาจหน้าที่ใช้กฎหมายฉบับต่างๆ

[3]ดูผลทางกฎหมายในประเด็นนี้ใน European Union (Withdrawal) Act 2018, sec 2.

[4]รายละเอียดดู Environment Agency, “Groundwater Protection Position Statements” (February 2018) www.gov.uk/government/publications/groundwater-protection-position-statements> สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

[5]Natural Resources Wales, “Protecting Groundwater” < https://naturalresources.wales/guidance-and-advice/business-sectors/planning-and-development/advice-for-developers/protecting-groundwater/?lang=en> สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

ในการควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำและคุณภาพน้ำในลักษณะเดียวกับที่ Environment Agency ใช้อำนาจในอังกฤษ[6]

1.3 ขอบเขตและนิยามน้ำบาดาล

การพิจารณาว่าทรัพยากรน้ำที่อยู่บริเวณใดเข้าลักษณะเป็นน้ำบาดาลหรือไม่ ถือว่ามีความจำเป็นต่อการกำหนดลักษณะมาตรการและองค์กรผู้ควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะในประเทศที่มีการแยกกฎหมายบริหารจัดการน้ำบาดาลออกเป็นเอกเทศจากการจัดการทรัพยากรน้ำทั่วไป โดยในอังกฤษนั้น แต่เดิมมีการกำหนดคำจำกัดความของน้ำบาดาล (groundwater) เอาไว้ในกฎหมาย โดยน้ำบาดาล (groundwater) ในกฎหมาย Groundwater (England and Wales) Regulations 2009 หมายถึงน้ำที่อยู่ใต้ผิวดินในบริเวณชั้นอิ่มตัว (saturation zone) และอยู่ติดกับดินชั้นใต้ผิวดิน (subsoil)[7] ซึ่งนิยามดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากแนวคิดที่ปรากฏในกฎหมาย Groundwater Directive โดยหากเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยจะพบว่ากฎหมายอังกฤษนิยามคำว่าน้ำบาดาลโดยไม่มีการกำหนดตัวเลขระดับความลึกเหมือนกฎหมายไทย

อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมากฎหมาย Groundwater (England and Wales) Regulations 2009 ได้ถูกยกเลิกโดยกฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2010 และในภายหลังมีการรวมระบบการจัดการทรัพยากรน้ำผิวดินและน้ำบาดาลไว้ด้วยกันในกฎหมายหลายฉบับ จึงทำให้การกำหนดนิยามน้ำบาดาลไม่มีความสำคัญมากนักแต่ก็มิได้หมายความว่าปัจจุบันอังกฤษจะไม่มีกฎหมายที่จัดการน้ำบาดาลเป็นการเฉพาะอย่างสิ้นเชิงแต่อย่างใด[8] โดยยังมีมาตรการเฉพาะที่ควบคุมคุณภาพน้ำบาดาลเป็นการเฉพาะอยู่ดังจะได้เห็นต่อไปในกฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016 แต่อย่างไรก็ตามมาตรการจัดสรรการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลนั้นถูกนำมารวมไว้รวมกับกฎหมายบริหารจัดการน้ำผิวดิน ดังปรากฏในกฎหมาย Water Resources Act 1991 และกฎหมาย Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017 รายละเอียดจะได้กล่าวถึงต่อไป

1.4 การควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำบาดาล

ในปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่วางมาตรการควบคุมกิจกรรมการใช้น้ำบาดาลโดยระบบการขอใบอนุญาต (licensing) โดยอาจจำแนกรูปแบบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลและกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาลโดยตรงแต่อาจมีผลกระทบต่อ

---

[6]Natural Resources Wales, “Regulatory Responsibility” https://naturalresources.wales/about-us/what-we-do/how-we-regulate-you/our-regulatory-responsibilities/regulatory-responsibilities/?lang=en> สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564..

[7]Groundwater (England and Wales) Regulations 2009, reg 2.

[8]ปัจจุบันกฎหมาย Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017 ได้ผนวกเอาเนื้อหาของ EU Water Framework Directive มาไว้เป็นส่วนหนึ่งของภาคผนวกทำให้นิยามน้ำบาดาลใน EU Water Framework Directive ยังคงปรากฏอยู่ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

คุณภาพของน้ำบาดาล เช่น การระบายน้ำเสียลงพื้นดินที่อาจทำให้น้ำเสียนั้นไหลซึมลงชั้นน้ำบาดาลและการระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำบาดาลโดยตรง เป็นต้น

1.4.1 การขุดเจาะน้ำบาดาลและการยอมรับสิทธิใช้น้ำ

กฎหมายอังกฤษใช้ระบบการขออนุญาตเพื่อนำน้ำบาดาลออกมาใช้ประโยชน์ รวมถึงกำหนดค่าใช้น้ำในบางกรณีด้วยเช่นเดียวกับการควบคุมการใช้น้ำบาดาลในกฎหมายไทย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแต่เดิมเจ้าของที่ดินมีสิทธิใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายคอมมอนลอว์[9] จึงทำให้กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่มีการตราขึ้นในสมัยหลังยอมรับสิทธิดังกล่าวหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในปริมาณไม่มากโดยกำหนดข้อยกเว้นให้บางกรณีอาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุญาต โดยในอดีตนั้นกฎหมายลายลักษณ์อักษรอย่าง Water Resources Act 1963 ให้สิทธิในการใช้น้ำเพื่อกิจกรรมในครัวเรือนและเกษตรอย่างไม่จำกัดโดยไม่มีการกำหนดตัวเลขปริมาณน้ำที่อนุญาตให้ใช้ในแต่ละวัน อย่างไรก็ตาม ในภายหลังกฎหมาย Water Resources Act 1991 ซึ่งมีผลใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบันได้นำระบบการกำหนดปริมาณน้ำที่อนุญาตให้ใช้โดยไม่ต้องขออนุญาตมาใช้[10] ดังจะเห็นรายละเอียดด้านล่าง

เนื่องจากมาตรการควบคุมการขุดเจาะและใช้น้ำบาดาลตลอดจนข้อยกเว้นการดำเนินการที่ไม่ต้องขออนุญาตปรากฏในกฎหมายฉบับเดียวกันในลักษณะที่ระบบการขออนุญาตเป็นหลักการและการยอมรับสิทธิใช้น้ำเป็นข้อยกเว้น ในที่นี้จะกล่าวถึงหลักการดำเนินการทั้งสองเรื่องไปพร้อมกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

โดยทั่วไปแล้วการจัดสรรสิทธิการใช้น้ำและระบบการขออนุญาตใช้น้ำรวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกับการขอใช้น้ำผิวดิน[11] โดยกฎหมายหลักที่วางหลักเกณฑ์การใช้น้ำคือ Water Resources Act 1991 ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาลนั้นกฎหมายนี้ได้วางหลักเกณฑ์การขออนุญาตใช้น้ำบาดาลโดยใช้เงื่อนไขการขอใบอนุญาตดำเนินกิจกรรมโดยกำหนดให้การเจาะน้ำบาดาลมาใช้จะต้องขอรับใบอนุญาตจากหน่วยงานกลางของรัฐบาล ได้แก่ Environmental Agency ในอังกฤษ และ Natural Resources Wales สำหรับการดำเนินการในเวลส์และจะทำได้เมื่อได้รับอนุญาต[12] โดยห้ามสร้าง ขยายบ่อน้ำบาดาล รวมถึงเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ที่ใช้สูบน้ำบาดาลให้มีปริมาณที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เว้นแต่ได้รับอนุญาต[13] การฝ่าฝืนข้อห้ามข้างต้นเป็นความผิดอาญา[14]

จุดที่เป็นที่น่าสนใจคือกฎหมาย Water Resources Act 1991 กำหนดข้อยกเว้นกรณีที่สามารถขุดเจาะหรือนำน้ำบาดาลออกมาใช้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต หากเข้ากรณีที่กฎหมายกำหนด

---

[9]Dante A Caponera, *Principles of Water Law and Administration* (Balkema 1992) paras 6.1, 6.2.

[10] B. Evans and P. Howsam, 'A critical Analysis of the Riparian Rights of Water Abstractors within England and Wales' (2005) 16(3) Journal of Water Law 90, 93.

[11]การรวมกฎหมายควบคุมน้ำบาดาลและน้ำผิวดินเกิดจากการที่อังกฤษรับเอาแนวคิดใน EU Water Framework Directive มาใช้เป็นกรอบดำเนินการในประเทศ (Sarah Hendry, *Framework for Water Law Reform* (Cambridge University Press 2015) 38.

[12]Water Resources Act 1991, section 24 (1).

[13]Water Resources Act 1991, section 24 (2).

[14]Water Resources Act 1991, section 24 (4).

เพื่อให้สอดคล้องกับการยอมรับสิทธิใช้น้ำในกฎหมายคอมมอนลอว์ที่มีมาแต่เดิม[15] เช่น หากเป็นการใช้น้ำบาดาลไม่เกิน 20 ลูกบาศก์เมตรต่อ 24 ชั่วโมง การใช้น้ำนั้นไม่ต้องขออนุญาตใช้น้ำแต่อย่างใด[16] นอกจากนี้ หากการดำเนินการขุดเจาะบ่อน้ำเพื่อใช้น้ำในปริมาณไม่เกิน 20 ลูกบาศก์เมตรต่อ 24 ชั่วโมง ก็ไม่ต้องขออนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาลหรือการติดตั้งอุปกรณ์ขุดเจาะเช่นกัน[17] อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหารและกิจการชนบท (รัฐมนตรี) ผู้รับผิดชอบอาจประกาศกำหนดให้ปริมาณน้ำที่สามารถขุดเจาะมาใช้ในแต่ละพื้นที่ให้แตกต่างไปจากอัตราดังกล่าวได้เมื่อมีการยื่นคำขอ[18] รวมทั้งจำกัดสิทธินี้เมื่อมีการประกาศภัยแล้งดังจะได้กล่าวถึงด้านล่าง นอกจากนี้ หากเป็นการนำน้ำบาดาลขึ้นมาด้วยเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น มีความจำเป็นที่จะต้องระบายน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเช่นกัน[19]

1.4.2 การควบคุมการระบายน้ำและเติมน้ำบาดาล

การควบคุมการระบายน้ำและเติมน้ำบาดาลในกฎหมายอังกฤษ เน้นไปที่การควบคุมกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดมลพิษต่อระบบน้ำบาดาลซึ่งแต่เดิมนั้นกฎหมาย Groundwater (England and Wales) Regulations 2009 กำหนดห้ามมิให้มีการดำเนินกิจกรรมที่เข้าลักษณะเป็นการปล่อยของเสียที่จะทำให้มลพิษต่อน้ำบาดาลโดยเด็ดขาด[20] และกรณีที่ไม่ใช่กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดมลพิษโดยตรง (indirect input)[21] ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมโดยระบบการขออนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด[22] อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมากฎหมายควบคุมกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาลได้ถูกนำไปบัญญัติรวมกับกฎหมายควบคุมการขออนุญาตดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (environmental permitting) ดังนั้น มาตรการควบคุมกิจกรรมข้างต้นในปัจจุบันจึงอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016[23] ซึ่งเป็นกฎหมายที่สร้างความเป็นระบบให้กับการขออนุญาตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

[15]รายละเอียดเหตุยกเว้นอื่นๆ ที่ไม่ต้องขออนุญาตใช้น้ำ ดูได้จาก GOV.UK, “Guidance: Water management: Abstract or Impound Water” <https://www.gov.uk/guidance/water-management-abstract-or-impound-water> สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

[16]Water Resources Act 1991, section 27 (1).

[17]Water Resources Act 1991, section 27 (2).

[18]Water Resources Act 1991, section 27A.

[19]Water Resources Act 1991, section 29.

[20]Groundwater (England and Wales) Regulations 2009, regulation 18.

[21]“indirect input” ในความหมายนี้หมายถึงการทำให้มลสารต่างๆ ไหลลงสู่แหล่งน้ำบาดาลหลังจากที่มีการระบายหรือปล่อยมลสารดังกล่าวให้ไหลซึมจากดินหรือดินในชั้นใต้ดินก่อน

[22]Groundwater (England and Wales) Regulations 2009, regulation 13.

[23]กฎหมายฉบับนี้ยกเลิกกฎหมายฉบับเดิมคือ กฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2010 ซึ่งยกเลิกกฎหมาย Groundwater (England and Wales) Regulations 2009

ภายใต้มาตรการใน Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016 ได้มีการกำหนดห้ามและควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวกับน้ำบาดาล (groundwater activity)[24] โดยอนุญาตให้มีการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับน้ำบาดาลบางกิจกรรมได้หากได้รับใบอนุญาตก่อนดำเนินการตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด[25] ซึ่งรวมถึงเงื่อนไขที่ว่าการดำเนินกิจกรรมนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดการระบายซึ่งวัตถุอันตราย (hazardous substance) ลงไปยังน้ำบาดาล[26] โดยตัวอย่างกิจกรรมที่กฎหมายอนุญาตให้สามารถขออนุญาตระบายน้ำลงแหล่งน้ำบาดาลได้ก็เช่นกิจกรรมต่อไปนี้[27]

-การอัดฉีดน้ำ (injection) ที่เกิดจากการทำเหมืองด้วยเหตุผลทางเทคนิคเพื่อทดแทนช่องว่างในดินแทนแร่หรือไฮโดรคาร์บอนที่มีการนำขึ้นมาโดยต้องไม่มีการอัดฉีดสารอื่นๆ เจือปนลงไปด้วย

-การอัดฉีดย้อนคืน (reinjection) ซึ่งน้ำบาดาลที่มีการสูบขึ้นมาอันเป็นผลจากกระบวนการทำเหมืองแร่หรือเหมืองหิน (mine and quarry) เพื่อให้มีการคงสภาพพื้นที่ตามหลักวิศวกรรม

-การอัดฉีดคาร์บอนไดออกไซด์ (ซึ่งอาจได้จากกระบวนการดักจับและจัดเก็บ (carbon capture and storage: CCS)) แล้วนำลงกักเก็บในช่องโพรงทางธรณีวิทยา (geological formation)

-การระบายสารใดๆ ในปริมาณไม่มากเพื่อวัตถุประสงค์ในทางวิทยาศาสตร์เพื่อการจำแนกคุ้มครองหรือพื้นฟูสภาพท้องน้ำ

-การดำเนินการกับแหล่งน้ำผิวดิน (intervention in surface water) เพื่อวัตถุประสงค์บางประการ เช่น การลดผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม น้ำแล้ง หรือเพื่อการจัดการทางน้ำ

-การเติมน้ำที่ไม่ได้เกิดจากกลไกธรรมชาติ (artificial recharge) หรือการเพิ่มระดับน้ำ (augmentation) ให้กับท้องน้ำบาดาล (groundwater body) เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการน้ำบาดาล

-การอัดฉีดน้ำย้อนคืนลงไปยังชั้นหินอุ้มน้ำ (aquifer) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความร้อนใต้พิภพ

มีข้อสังเกตว่านอกเหนือจากกิจกรรมข้างต้นที่ต้องขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายแล้ว หากกิจกรรมใดที่เกี่ยวกับน้ำบาดาลเป็นการดำเนินการโดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใด หรือการระบายน้ำเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ (accident) หรือเหตุการณ์ตามสภาพธรรมดา (natural cause) ที่ไม่สามารถคาดเห็นว่าจะทำให้เกิดการระบายลงสู่แหล่งน้ำบาดาล หรือการระบายของเสียนั้นมีปริมาณ

---

[24]กิจกรรมที่เข้าข่ายเป็น groundwater activity อาจได้แก่ กิจกรรมการระบายมลสาร (pollutant) บางอย่างโดยตรง (direct input) ลงสู่น้ำบาดาลหรืออาจเป็นการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ได้ทำให้มลสารถูกระบายลงสู่น้ำบาดาลโดยตรง (indirect input) ก็ได้ (Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, schedule 22, paragraph 3 (1).)

[25]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, reg 12 (1) and schedule 22, paragraphs 7 and 8.

[26]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, schedule 22, paragraph 6.
รายละเอียดคำจำกัดความคำว่า hazardous substance ดูเพิ่มเติมใน Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, schedule 22, paragraph 4.

[27]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, schedule 22, paragraph 8.

หรือความเข้มข้นในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาล กรณีเหล่านี้ไม่ถือว่ากิจกรรมเช่นว่านั้นเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำบาดาลที่จะอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมาย[28]

1.5 ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล

การพิจารณาค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลในที่น้ำอาจแยกเป็นค่าใช้น้ำบาดาลและค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการระบายน้ำโดยอาจแบ่งประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย หลักการคำนวณและตัวอย่างอัตราค่าใช้น้ำและระบายน้ำ

1.5.1 ค่าใช้น้ำบาดาล

ในส่วนที่เกี่ยวกับการเก็บค่าใช้น้ำบาดาลนั้น กฎหมาย Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017 กำหนดกรอบการคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้น้ำที่ต้องขออนุญาตใช้น้ำ[29] โดยให้คำนึงถึงการอนุรักษ์น้ำโดยพิจารณาหลักการต่างๆ เช่น การกำหนดราคาต้องทำให้เกิดการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า คำนึงถึงหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย รวมทั้งอาจกำหนดราคาที่แตกต่างกันตามภาคการใช้น้ำได้[30] โดยกฎหมายฉบับนี้นำแนวคิดที่ EU Water Framework Directive กำหนดแนวทางมาบัญญัติให้ชัดเจนในกฎหมายภายในของอังกฤษ[31]

สำหรับอัตราค่าใช้น้ำที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้น้ำที่ต้องขอรับใบอนุญาตใช้น้ำนั้น ปัจจุบัน (พ.ศ. 2564) อยู่ภายใต้ระเบียบ Environment Agency Scheme of Abstraction Charges 2020/21 ซึ่ง Environment Agency กำหนดขึ้น[32] โดยกฎหมาย Environment Act 1995 ให้อำนาจ Environment Agency ในการกำหนดเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลได้[33] โดยกำหนดให้มีการเก็บค่าใช้น้ำรายปี (annual charge) โดยค่าใช้จ่ายรายปีที่จะเรียกเก็บแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนที่เรียกค่าใช้จ่ายส่วนมาตรฐาน (standard charge) ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้น้ำในอัตราเดียวกันและค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บเพิ่มตามเงื่อนไขเพิ่มเติมของผู้ใช้น้ำ

[28]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, schedule 22, regulation 3 (2)(3).

[29]กรณีที่ใช้น้ำบาดาลไม่ถึง 20 ลูกบาศก์เมตร โดยหลักไม่ต้องขออนุญาตดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.4.2

[30]Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017, regulation 21.

[31]ในข้อบทที่ 9 ของ Water Framework Directive วางหลักการให้รัฐสมาชิกจัดสรรการใช้น้ำโดยคำนึงถึงต้นทุนการให้บริการน้ำ (principle of recovery of the costs of water services) ที่ควรคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายที่คำนวณจากมูลค่าทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม โดย Water Framework Directive ได้วางหลักการคำนวณค่าใช้น้ำเอาไว้ในภาคผนวกที่ 3 (ANNEX III ECONOMIC ANALYSIS)

[32]Environment Agency ใช้อำนาจในการออกระเบียบดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย Environment Act 1995 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ก่อตั้ง Environment Agency

[33]Environment Act 1995, section 41.

แต่ละราย (compensation charge)[34] และค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บในพื้นที่มีอัตราที่แตกต่างกันไป[35] โดยปรากฏตัวอย่างอัตราค่าใช้น้ำบาดาลแยกตามพื้นที่ในอังกฤษในตารางที่แสดงผลด้านล่างนี้[36]

Schedule 3 Water Abstraction Charges for the year commencing 1 April 2020

The rates of charge for the year commencing 1 April 2020 are as follows:

Regional charging area	Standard Unit Charge (£/1000m3)
Anglian	27.51
Midlands	14.95
Northumbria	16.66
North West	12.57
Southern	19.23
South West (incl. Wessex)	19.71
Thames	13.84
Yorkshire	11.63
Dee	15.54
Wye	15.54

1.5.2 ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการระบายน้ำ

นอกเหนือจากการกำหนดให้มีการจ่ายค่าใช้น้ำในกรณีที่มีการใช้น้ำปริมาณมากแล้ว กฎหมายอังกฤษยังพยายามดำเนินการตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายโดยกำหนดให้ผู้ดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาลจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ โดยปัจจุบันหลักการเรื่องนี้ได้ถูกประมวลรวมไว้ในกฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016 ซึ่งกำหนดให้กิจกรรมหลายประเภท โดยเฉพาะการระบายน้ำเสียลงใต้ดินซึ่งในท้ายที่สุดอาจทำให้เกิดการซึมลงไปสู่ชั้นน้ำบาดาลจะต้องจ่ายค่าระบายน้ำตามอัตราที่กำหนดแตกต่างกันตามปริมาณน้ำที่ปล่อยและประเภทกิจกรรมที่ปล่อยน้ำโดยตัวอย่างอัตราค่าระบายน้ำที่มีการใช้ในปัจจุบันอาจยกตัวอย่างในตารางสรุปดังนี้[37]

---

[34]รายละเอียดการคำนวณค่าใช้จ่ายรายปี โดยละเอียดสามารถดูได้จาก Environment Agency Scheme of Abstraction Charges 2020/21 ข้อ 6 และ ข้อ 7 สามารถเข้าถึงได้จาก www.gov.uk/government/publications/scheme-of-abstraction-charges-2020-to-2021 สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

[35]สามารถดูได้จาก Environment Agency Scheme of Abstraction Charges 2020/21 ตารางท้ายที่ 3.

[36]Environment Agency Scheme of Abstraction Charges 2020/21 หน้า 12 เข้าถึงจาก www.gov.uk/government/publications/scheme-of-abstraction-charges-2020-to-2021 สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

[37]รายละเอียดอัตราค่าระบายน้ำเพิ่มเติม สามารถดูได้จากอัตราค่าธรรมเนียมระบายน้ำในตารางท้ายของระเบียบ Environment Agency (Environmental Permitting) (England) Charging Scheme ซึ่งเป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016 สามารถเข้าถึงได้จาก GOV.UK, “Statutory guidance: Environmental Permitting Charging Scheme 2019” www.gov.uk/government/publications/environmental-permitting-charging-scheme-2019 สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

Table 2.3-Water discharge and groundwater activities		
Ref	Activity	Subsistence activity charge
2.3.53	Trade effluent and/or non-sewage effluent discharge with a volume greater than 5m^3 a day and up to and including 20m^3 a day.	£856
2.3.57	Trade effluent and/or non-sewage effluent discharge with specific substances with a volume up to 5m^3 a day.	£1,479
2.3.58	Trade effluent and/or non-sewage effluent discharge with a volume up to 5m^3 a day.	£394
2.3.59	Trade effluent and/or non-sewage effluent discharge with a volume up to 5m^3 a day with no numeric permit conditions.	£250

1.6 มาตรการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

เนื่องจากมีความเป็นไปได้ว่าอาจมีบุคคลขุดเจาะ ใช้น้ำหรือระบายน้ำโดยไม่ขออนุญาตหรืออาจได้รับอนุญาตแต่ได้ดำเนินการโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขการอนุญาตกรณีจึงต้องพิจารณาด้วยว่ากฎหมายได้กำหนดมาตรการบังคับการ (enforcement) ให้เป็นไปตามกฎหมายในกิจกรรมดังกล่าวอย่างไร การนำเสนอในหัวข้อนี้จะแบ่งการพิจารณามาตรการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สภาพบังคับทางกฎหมายส่วนหนึ่ง และการติดตามและดำเนินการให้เป็นไปตามสภาพบังคับอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งในภาพรวมแล้วการควบคุมการใช้น้ำและระบายน้ำมีกฎหมายกำหนดสภาพบังคับทั้งทางปกครองและทางอาญา ในขณะที่การติดตามและดำเนินการให้เป็นไปตามสภาพบังคับนั้นในทางปฏิบัติแล้ว Environment Agency ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายมักใช้อำนาจติดตามหนี้ทางปกครองในลักษณะเดียวกับหนี้ทางปกครองเรื่องอื่นๆ ดังจะได้กล่าวรายละเอียดให้เห็นต่อไป

1.6.1 สภาพบังคับทางกฎหมาย

มาตรการบังคับการเมื่อมีการไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายหรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด (measure for non-compliance) ในกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลมีทั้งการดำเนินการกับการฝ่าฝืนเกี่ยวกับการขอใบอนุญาต เช่น กรณีที่บุคคลมีหน้าที่ต้องขออนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาลแต่กระทำการขุดเจาะโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือได้รับใบอนุญาตแล้วแต่ดำเนินการผิดเงื่อนไขในใบอนุญาต หรือที่ไม่จ่ายค่าใช้น้ำหรือค่าระบายน้ำหรือค่าปรับ เป็นต้น โดยการบังคับการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากน้ำ การขุดเจาะ

น้ำบาดาลรวมทั้งการระบายน้ำบาดาลอยู่ภายใต้การดำเนินการของ Environment Agency ในอังกฤษ และ Natural Resources Wales ในเวลส์[38]

หากพิจารณาในแง่ประเภทของมาตรการบังคับทางกฎหมายจะพบว่ากฎหมายกำหนดมาตรการบังคับทั้งมาตรการทางปกครองและทางอาญาตามลักษณะของการฝ่าฝืนและสภาพความร้ายแรงของการกระทำ ในที่นี้จะพิจารณาลักษณะของมาตรการบังคับทั้งสองประเภทไปพร้อมกันโดยเริ่มจากมาตรการบังคับเมื่อมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขเกี่ยวกับการขุดเจาะและใช้น้ำบาดาลที่ได้อธิบายในหัวข้อ 1.4.1 และมาตรการบังคับกรณีระบายน้ำเสียหรือของเสียลงสู่น้ำบาดาลตามหัวข้อ 1.4.2

1.6.1.1 มาตรการบังคับเมื่อมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขเกี่ยวกับการขุดเจาะและใช้น้ำบาดาล

ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.4.1 ว่าการขุดเจาะและใช้น้ำบาดาลปริมาณมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน อยู่ในข่ายที่ต้องขออนุญาตขุดเจาะและใช้ โดยการลักลอบใช้น้ำหรือขุดเจาะโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุญาตแล้วแต่ฝ่าฝืนเงื่อนไขการอนุญาตถือเป็นความผิดซึ่งมีโทษทางอาญา[39] ซึ่งทำให้เจ้าพนักงานของ Environment Agency มีอำนาจฟ้องคดีอาญาสำหรับการฝ่าฝืนดังกล่าวด้วย ในขณะเดียวกันการกระทำที่ผิดเงื่อนไขการอนุญาตก็อาจเป็นเหตุให้มีการใช้มาตรการทางปกครองในการออกคำสั่งให้ดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไข (enforcement notice) และหากไม่มีการดำเนินการตามเงื่อนไขใน enforcement notice ก็จะถือเป็นความผิดอาญารวมทั้งหากมีการดำเนินการใดๆ ต้องทำและผู้รับคำสั่งไม่ทำเจ้าพนักงานชอบที่จะเรียกให้องค์กรหรือบุคคลอื่นเป็นผู้ดำเนินการโดยให้ผู้ฝ่าฝืนเงื่อนไขเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายก็ได้[40]

นอกเหนือไปจากสภาพบังคับที่เกี่ยวกับการขออนุญาตขุดเจาะและใช้น้ำบาดาลที่ได้กล่าวไปแล้ว กฎหมาย Environment Act 1995 ยังกำหนดมาตรการบังคับเกี่ยวกับการเก็บค่าน้ำบาดาล โดยให้อำนาจ Environment Agency กำหนดค่าใช้น้ำที่จะเรียกเก็บจากบุคคลที่ต้องขออนุญาตใช้น้ำ (บุคคลที่กิจกรรมการใช้น้ำไม่ได้รับยกเว้นให้ต้องขออนุญาต) โดยมีการกำหนดรายละเอียดการคำนวณค่าใช้น้ำรายละเอียดดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.5.1 ในขณะเดียวกันก็กำหนดมาตรการบังคับทางปกครองด้วยหากไม่มีการจ่ายค่าใช้น้ำตามที่กำหนดก็ให้ Environment Agency มีอำนาจเพิกถอนหรือระงับใบอนุญาตใช้น้ำจนกว่าจะมีการจ่ายค่าใช้น้ำด้วย[41]

---

[38]รายละเอียดการดำเนินการทางปกครอง สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก GOV.UK, “Policy Paper: Environment Agency enforcement and sanctions policy” https://www.gov.uk/government/publications/environment-agency-enforcement-and-sanctions-policy และจาก GOV.UK, “Policy Paper: Water Resources Offences (Updated 31 December 2020” > สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

[39]Water Resources Act 1991, section 24 (4).

[40]Water Resources Act 1991, sections 25A and 25C.

[41]Environment Act 1995, section 41 (6).

1.6.1.2 มาตรการบังคับกรณีระบายน้ำเสียหรือของเสียลงสู่น้ำบาดาล

สำหรับมาตรการบังคับกรณีระบายน้ำเสียหรือของเสียลงสู่น้ำบาดาลนั้น กฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016 กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินกิจกรรมเกี่ยวน้ำบาดาล (groundwater activity) โดยเฉพาะการระบายน้ำเสียโดยฝ่าฝืนข้อห้ามหรือเงื่อนไขในใบอนุญาต[42] โดยการลักลอบระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำถือเป็นความผิดอาญาที่มีทั้งโทษปรับและจำคุก[43] ในขณะที่การระบายน้ำเสียโดยผิดเงื่อนไขในใบอนุญาต เช่น ระบายน้ำที่เจือปนด้วยของเสียอันตรายลงไป เป็นต้น เช่นนี้ เจ้าพนักงานของ Environment Agency มีอำนาจระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งถือเป็นมาตรการทางปกครอง[44] รวมทั้งดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดได้ด้วย[45]

1.6.2 การติดตามและดำเนินการให้เป็นไปตามสภาพบังคับ

หากพิจารณาในประเด็นเรื่องการติดตามและดำเนินการให้เป็นไปตามสภาพบังคับโดยเฉพาะในส่วนของค่าใช้น้ำและค่าระบายน้ำบาดาลจะพบว่าปัจจุบันกฎหมาย Water Resources Act 1991 และกฎหมาย Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016 ไม่ได้กำหนดมาตรการเฉพาะสำหรับติดตามค่าใช้จ่ายทั้งสองรายการเอาไว้อย่างชัดเจน ในกรณีเช่นนี้ Environment Agency มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายทั่วไปที่กำหนดหลักเกณฑ์การบังคับหนี้ทางปกครองซึ่งปรากฏหลักการทั่วไปในกฎหมาย Regulatory Enforcement and Sanctions Act 2008[46] ส่วนการจ่ายค่าระบายน้ำเสียหรือของเสียลงน้ำบาดาลนั้นปัจจุบันไม่ได้มีการกำหนดมาตรการติดตามค่าระบายน้ำเช่นกันซึ่งในทางปฏิบัติ Environment Agency มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายทั่วไปที่กำหนดหลักเกณฑ์การบังคับหนี้ทางปกครองเช่นเดียวกับการติดตามค่าใช้น้ำ

1.7 มาตรการพัฒนาหรืออนุรักษ์น้ำบาดาล

กฎหมายอังกฤษซึ่งได้รับอิทธิพลจากกฎหมาย EU Water Framework Directive ได้วางมาตรการที่คำนึงถึงการอนุรักษ์แหล่งน้ำทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน โดยมาตรการที่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นการพัฒนาหรืออนุรักษ์น้ำบาดาลไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมมีอยู่ด้วยกันหลายลักษณะ รวมไปถึงการกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำดื่ม (drinking water protected area) ในแต่ละลุ่มน้ำโดยการประกาศเขตนี้เป็นอำนาจของ Environment Agency ตามกฎหมาย Water Environment

---

[42]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, regulations 12 and 38.

[43]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, regulations 38 (1) and 39.

[44]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, regulation 37.

[45]Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016, regulations 38 (2)(3) and 39.

[46]รายละเอียดมาตรการบังคับโทษปรับทางปกครอง (civil sanction) ดู Part 3 Civil sanctions ของกฎหมายฉบับดังกล่าว รายละเอียดการดำเนินการทางปกครอง สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก GOV.UK, “Policy Paper: Environment Agency enforcement and sanctions policy” https://www.gov.uk/government/publications/environment-agency-enforcement-and-sanctions-policy และจาก GOV.UK, “Policy Paper: Water Resources Offences (Updated 31December 2020” https://www.gov.uk/government/publications/offence-response-options-environment-agency/water-resources-offences_สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2564.

(Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017 เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีการใช้น้ำเพื่อการบริโภคโดยเฉลี่ยวันละ 10 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป หรือมีการใช้น้ำเพื่อการบริโภคของคนในพื้นที่นั้นตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป และ Environment Agency เห็นควรกำหนดพื้นที่นั้นให้เป็นเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำดื่ม และหากมีการกำหนดพื้นที่เช่นว่านั้นแล้วก็ให้มีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมจนไม่เหมาะสมต่อการนำบริโภค[47]

นอกจากการประกาศเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำดื่มแล้ว ในกฎหมาย Water Resources Act 1991 ยังกำหนดให้มีเขตคุ้มครองน้ำ (water protection zones) หาก Environment Agency เห็นว่าพื้นที่ใดควรมีการจำกัดกิจกรรมของมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ หรือเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดใน EU Water Framework Directive โดยกฎหมายให้อำนาจจำกัดหรือกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตนี้ได้เช่นกันโดยกิจกรรมที่อาจถูกจำกัด เช่น กิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ[48]

1.8 การเข้มงวดหรือผ่อนผันการดำเนินการเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ

แม้ว่าโดยทั่วไปแล้วมาตรการควบคุมการขุดเจาะ ใช้และระบายน้ำบาดาลจะเป็นไปตามเงื่อนไขที่กล่าวไปข้างต้นก็ตาม แต่ในสถานการณ์ที่เกิดภัยธรรมชาติ เช่น ภาวะแล้ง (drought) หรือน้ำท่วม (flood) อาจทำให้ปริมาณน้ำที่ต้องบริหารจัดการมีมากหรือน้อยกว่าปกติซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายที่ใช้ในสถานการณ์ปกติเป็นไปด้วยความยากลำบาก กฎหมายหลายฉบับได้กำหนดมาตรการเข้มงวดหรือผ่อนผันการดำเนินการเมื่อเกิดภัยธรรมชาติเอาไว้ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงมาตรการดำเนินการเมื่อเกิดภาวะแห้งแล้งเป็นหลัก

ในภาวะแห้งแล้งนั้น กฎหมาย Water Resources Act 1991 ซึ่งเป็นกฎหมายบริหารจัดการน้ำผิวดินและใต้ดินได้ให้อำนาจรัฐมนตรีออกประกาศภาวะแห้งแล้งหรือภัยแล้ง (drought order) หากเกิดเงื่อนไขสภาพการณ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น เกิดฝนทิ้งช่วงจนทำให้บางพื้นที่ขาดน้ำอย่างหนักจนส่งผลกระทบต่อสัตว์และพืชที่ต้องพึ่งพาน้ำที่ขาดหายไปนั้นหรือส่งผลกระทบต่อคน ในกรณีเช่นนี้รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งประกาศภัยแล้งธรรมดาหรือภัยแล้งฉุกเฉินก็ได้[49]

ผลทางกฎหมายของการประกาศภัยแล้งที่ได้กล่าวไปนั้นมีผลในเชิงลบต่อสิทธิการใช้น้ำ เนื่องจากประชาชนที่มีสิทธิตามปกติในการใช้น้ำเพื่อการยังชีพไม่เกินวันละ 20 ลูกบาศก์เมตรต่อวันอาจถูกสั่งห้าม จำกัดหรือเปลี่ยนแปลงสิทธิในการใช้น้ำบาดาลได้เช่นกัน[50] นอกจากนี้ บุคคลที่กักเก็บน้ำไว้ใช้อาจได้รับคำสั่งให้ระบายน้ำออกจากที่กักเก็บเพื่อบรรเทาปัญหานี้เช่นกัน[51]

---

[47]Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017, regulation 8.

[48]Water Resources Act 1991, section 93.

[49]Water Resources Act 1991, section 73 (1).

[50]Water Resources Act 1991, section 77 (3).

[51]Water Resources Act 1991, section 73 (1).

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1 บทนำ

ในประเทศสหรัฐอเมริกา U.S. Department of the Interior และ U.S. Geological Survey ได้จัดทำรายงานประมาณการใช้ทรัพยากรน้ำ โดยการรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำที่ใช้ในปี ค.ศ. 2015 ทั้งในส่วนของน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน มีการใช้ทรัพยากรน้ำทั้งสิ้นประมาณ 322,000 ล้านแกลลอน/วัน (Mgal/d) แบ่งเป็นน้ำผิวดิน 237,000 ล้านแกลลอน/วัน หรือร้อยละ 74 ของการใช้น้ำทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นการใช้น้ำบาดาล 84,700 ล้านแกลลอน/วัน โดยร้อยละ 97 ของน้ำบาดาลที่สูบขึ้นมาเป็นน้ำจืดหรือมีปริมาณ 82,300 ล้านแกลลอน/วัน[52] ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำเพื่อการชลประทานที่มีปริมาณสูงถึง 57,200 ล้านแกลลอน/วัน และการผลิตน้ำประปา 15,200 ล้านแกลลอน/วัน ที่เหลือเป็นการใช้น้ำประเภทอื่น ได้แก่ การใช้ในครัวเรือน ปศุสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการผลิตพลังงานด้วยระบบเทอร์โมอิเล็กทริก (thermoelectric power)

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกปริมาณการใช้น้ำในแต่ละรัฐ California มีประชากรทั้งสิ้น 39,100,000 คน เป็นรัฐที่มีการใช้ทรัพยากรน้ำมากที่สุด มีการใช้น้ำประมาณ 28,800 ล้านแกลลอน/วัน แบ่งเป็นน้ำผิวดิน 8,540 ล้านแกลลอน/วัน น้ำบาดาล 17,400 ล้านแกลลอน/วัน และมีการใช้น้ำบาดาลเพื่อการชลประทานเป็นหลักประมาณ 13,900 ล้านแกลลอน/วัน รองลงมาเป็นการใช้เพื่อผลิตน้ำประปาประมาณ 2,370 ล้านแกลลอน/วัน[53] โดยเป็นน้ำบาดาลที่เกิดจากชั้นหินอุ้มน้ำ (rock aquifer) และชั้นหินตะกอนน้ำ (alluvial aquifer)[54] จากบ่อน้ำบาดาล 515 แห่งคิดเป็นร้อยละ 38 ของปริมาณน้ำที่ใช้ทั้งหมดในรัฐเพราะในบางพื้นที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำผิวดินได้น้ำบาดาลจึงเป็นทรัพยากรที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่[55]

ส่วน Colorado อีกรัฐหนึ่งที่นำมาใช้เป็นกรณีศึกษา แม้จะมีปริมาณการใช้น้ำบาดาลไม่มากเมื่อเทียบกับ California เพราะมีประชากรเพียง 5,460,000 คน จึงมีการใช้น้ำประมาณ 1,500 ล้านแกลลอน/วัน แต่เมื่อพิจารณาจากตัวเลขการใช้น้ำบาดาลที่สูงถึง 1,310 ล้านแกลลอน/วัน ทำให้เห็นได้ว่าทรัพยากรน้ำบาดาลมีความสำคัญมากเพราะมีปริมาณการใช้ที่สูงกว่าน้ำผิวดินอย่างเห็นได้ชัด และการใช้น้ำบาดาลส่วนใหญ่เป็นการใช้เพื่อการชลประทาน มีสัดส่วนการใช้เพื่อการผลิตน้ำประปาอยู่ที่ประมาณ 109 ล้านแกลลอน/วัน ที่เหลือเป็นการใช้น้ำประเภทอื่นที่มีปริมาณไม่มาก[56] จากเขตการปกครองทั้งหมด 64 เขต

---

[52]Dieter, C.A., Maupin, M.A., Caldwell, R.R., Harris, M.A., Ivahnenko, T.I., Lovelace, J.K., Barber, N.L., and Linsey, K.S., 2018, Estimated use of water in the United States in 2015: U.S. Geological Survey Circular 1441, 65 p., https://doi.org/10.3133/cir1441, at 7.

[53]Dieter, C.A. เพิ่งอ้าง at 9-10, 16.

[54]https://mavensnotebook.com/californias-groundwater/#:~:text=An%20aquifer%20is%20an,rock%20aquifers%20and%20alluvial%20aquifers.

[55]https://water.ca.gov/Water-Basics/Groundwater, last visited 21 January 2021.

[56]Dieter, C.A. อ้างแล้ว at 9-10, 16.

ในรัฐมี 19 เขตที่ใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเป็นหลักโดยเป็นการใช้จากบ่อน้ำบาดาลเอกชนหรือการใช้ผ่านการให้บริการน้ำประปาที่นำน้ำบาดาลมาใช้ในการผลิต[57]

2.2 ภาพรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำบาดาล

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในการใช้น้ำบาดาล

ประเทศสหรัฐอเมริกามีการแบ่งประเภทของน้ำบาดาลออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ธารน้ำใต้ดิน (underground stream) น้ำที่ซึมผ่านดิน (percolating) และน้ำใต้ผิวดินของธารน้ำผิวดิน (sub-flow)[58] เป็นการจำแนกประเภทของน้ำที่อยู่ใต้ดินที่เกิดขึ้นจากแนวคำพิพากษาของศาลและบทบัญญัติของกฎหมายตามแนวคิดของระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common law) นอกจากนี้ ในบางรัฐยังมีการให้คำอธิบายว่าการใช้น้ำที่อยู่ใต้ดินกรณีใดบ้างที่ถือเป็นการใช้น้ำบาดาล เช่นรัฐ Colorado กำหนดว่าน้ำนั้นจะเป็นน้ำบาดาลเมื่อการสูบน้ำในรอบ 100 ปี ไม่ส่งผลให้มีการลดปริมาณของน้ำที่ไหลในแม่น้ำตามธรรมชาติ[59] แต่การสูบน้ำใต้ดินเพื่อการทำเหมืองแร่ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาล เพราะศาลในรัฐ Nevada เห็นว่าไม่ได้เป็นการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลโดยตรง[60] ทั้งนี้เมื่อเป็นทรัพยากรน้ำบาดาลและเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงเพื่อใช้ประโยชน์ได้ จึงต้องพิจารณาถึงสิทธิในการใช้น้ำบาดาล (groundwater rights) ประกอบ ซึ่งหมายความรวมถึงสถานที่ที่มีการประกอบกิจการน้ำบาดาล ข้อจำกัดในการสูบน้ำ ความจำเป็นในการใช้น้ำ หรือบุคคลใดควรมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากน้ำบาดาลก่อน โดยมีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง ดังนี้

1) Rule of Capture เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงสิทธิการเป็นเจ้าของทั้งหมดในทรัพยากรน้ำบาดาล กล่าวคือบุคคลสามารถสูบน้ำใต้ดินที่มีอยู่ทั้งหมดได้โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าจะเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำใต้ดินของบุคคลอื่นหรือไม่ เป็นหลักกฎหมายที่รับรองว่าผู้ใช้น้ำใต้ดินไม่มีความรับผิดทางละเมิดแต่ไม่ได้รับรองกรรมสิทธิ์ในน้ำใต้ดิน และในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ให้สิทธิบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าวที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น[61]

2) American Reasonable Use เป็นหลักที่พัฒนามาจาก Rule of Capture โดยกำหนดให้มีข้อพิจารณาเพิ่มเติมอีก 2 ประการ คือต้องเป็นการใช้เท่าที่จำเป็น (reasonable use) และเป็นการใช้บนพื้นที่ที่มีน้ำบาดาลเท่านั้น (overlying tract) เป็นแนวคิดในการจำกัดการใช้น้ำบาดาลที่บุคคลที่เกี่ยวข้องอาจร้องขอให้มีการคุ้มครองชั่วคราวห้ามมิให้มีการใช้น้ำได้ หากพบว่าเป็นการใช้โดยไม่คำนึงถึงหลักการข้างต้น แต่บุคคลที่ร้องขอไม่ได้มีสิทธิในฐานะผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยา [62]

---

[57]https://waterknowledge.colostate.edu/hydrology/groundwater-resources/, last visited 21 January 2021.

[58]ในกรณีของน้ำใต้ผิวดิน บางรัฐเห็นว่ามีลักษณะเป็นลำน้ำสาขาของน้ำผิวดินแต่บางรัฐเห็นว่าเป็นน้ำใต้ดิน การบังคับใช้กฎหมายในแต่ละรัฐจึงอาจมีความแตกต่างกันว่าจะนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล

[59]Colo. Rev. Stat. §37-90-103.

[60]Joseph L. Sax et al, Legal Control of Water Resources: Cases and Materials, 4th ed., USA: West Publishing, 2006, at 413.

[61]Joseph L. Sax et al, Legal Control of Water Resources: Cases and Materials, 4th ed., USA: West Publishing, 2006, at 415.

[62]เพิ่งอ้าง

3) Correlative Rights หรือ riparian rights เป็นหลักที่มีพื้นฐานมาจากสิทธิในน้ำที่เห็นว่าทรัพยากรน้ำเป็นของส่วนรวมทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ในการใช้น้ำจึงจำเป็นต้องมีการแบ่งปันการใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ในการใช้น้ำบาดาลก็มีแนวคิดเช่นเดียวกัน เจ้าของที่ดินมีสิทธิที่จะใช้น้ำบาดาลแต่ที่ต้องแบ่งปันการใช้น้ำกับเจ้าของที่ดินอื่นที่มีสิทธิใช้น้ำบาดาลจากบ่อเดียวกันด้วย โดยในการแบ่งปันน้ำบาดาลต้องนำหลักการใช้เท่าที่จำเป็นมาพิจารณาประกอบด้วย ทั้งปริมาณและลักษณะการใช้ ลักษณะพื้นที่ และลักษณะชั้นหินใต้ผิวดิน (aquifer) ในกรณีที่น้ำบาดาลมีปริมาณไม่เพียงพอที่จะตอบสนองผู้ใช้น้ำได้ทุกคน การแบ่งปันตามหลักความเท่าเทียมคือการแบ่งปันอย่างเป็นธรรมในสัดส่วนที่เหมาะสม[63] อย่างไรก็ดี ในกรณีที่มีน้ำบาดาลเหลือเกินกว่าที่จำเป็นต้องใช้ เช่น มีการเติมน้ำบาดาลและมีส่วนที่เกินมา น้ำบาดาลในส่วนนี้สามารถแบ่งไปให้บุคคลอื่นที่อยู่นอกพื้นที่ประกอบกิจการน้ำบาดาลได้[64]

4) Restatement (Second) of Torts (1979) : Reasonable Use เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงหลักการจัดสรรน้ำบาดาลไว้ในมาตรา 858 ที่มีหลักการว่าเจ้าของที่ดิน หรือผู้ที่ได้รับสิทธิจากเจ้าของที่ดินสามารถสูบน้ำและใช้น้ำเพื่อประโยชน์ของตนได้ และไม่ต้องรับผิดในกรณีที่การใช้นั้นเป็นการรบกวนสิทธิของบุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการสูบน้ำบาดาลต่ำกว่าระดับที่กำหนดให้ทำได้ หรือลดแรงดันน้ำบาดาลจนทำให้เกิดความเสียหายโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร (unreasonable harm) ต่อเจ้าของที่ดินหรือที่ดินที่อยู่ติดกัน หรือการสูบน้ำบาดาลเกินสัดส่วนที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปีเมื่อพิจารณาจากปริมาณน้ำที่มี หรือการสูบน้ำนั้นก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อมต่อทางน้ำ หรือแม่น้ำและก่อให้เกิดความเสียหายโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรต่อบุคคลที่มีสิทธิในการใช้น้ำนั้น[65]

5) Prior Appropriation การใช้น้ำบาดาลตามทฤษฎีนี้เป็นการใช้ตามหลักที่เรียกว่าใครมาก่อนย่อมมีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์ได้ก่อน ทำให้บุคคลที่เข้าถึงแหล่งน้ำใต้ดินก่อนย่อมมีสิทธิที่จะสูบน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำเป็นต้องแบ่งปันให้กับบุคคลที่ได้รับสิทธินั้นทีหลัง โดยต้องเป็นการสูบน้ำเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่และในปริมาณที่กำหนด เป็นการใช้ประโยชน์ที่ต้องคำนึงถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจเข้ามาประกอบด้วย และสิทธิการใช้จะหมดไปเมื่อไม่มีการใช้น้ำ ในขณะเดียวกันผู้มีสิทธิก่อนสามารถโอนสิทธิที่ตนมีไปให้บุคคลอื่นได้ตราบใดที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น[66]

---

[63]*Katz v. Walkinshaw*, Supreme Court of California, 141 Cal.116 (1903)

[64]Joseph L. Sax เพิ่งอ้าง, at 416; Thomas Harter et al., Legal Control of California's Water Resources, May 2001, at 4 http://groundwater.ucdavis.edu/files/136255.pdf, last visited 9 ธันวาคม 2563

[65]Joseph L. Sax เพิ่งอ้าง, at 416; Thomas Harter เพิ่งอ้าง, at 4.

[66]Joseph L. Sax เพิ่งอ้าง, at 417; Thomas Harter เพิ่งอ้าง, at 3-4.

2.2.2 กฎหมายน้ำบาดาลใน California

การบริหารจัดการน้ำบาดาลใน California ซึ่งเป็น “น้ำส่วนที่อยู่ใต้ผิวดินบริเวณพื้นที่ที่ต่ำกว่าระดับน้ำที่เป็นชั้นดินอิ่มน้ำ แต่ไม่ให้หมายความรวมถึงน้ำที่ไหลเป็นปกติจากช่องทางอื่น”[67] ยึดหลักการรับรองสิทธิการใช้น้ำตามพื้นฐานของหลักกฎหมาย Common Law ที่ปรากฏอยู่ในสองแนวคิด คือ

1) Correlative rights เป็นการใช้น้ำที่เจ้าของที่ดินที่อยู่เหนือบ่อน้ำบาดาลมีสิทธิสูบน้ำบาดาลในสัดส่วนปริมาณที่สมควรเพื่อใช้ในที่ดินนั้น กรณีที่น้ำบาดาลขาดแคลนต้องมีการจัดสรรอย่างเท่าเทียมกันระหว่างเจ้าของที่ดินที่อยู่เหนือบ่อน้ำบาดาล

2) Prior appropriation เป็นการใช้น้ำในส่วนที่เกินจากความต้องการของเจ้าของที่ดินที่อยู่เหนือบ่อน้ำบาดาล อาจเป็นการสูบน้ำเพื่อการใช้ตามสมควรของที่ดินอื่นในลุ่มน้ำเดียวกันหรือส่งไปลุ่มน้ำอื่นก็ได้ แต่ในกรณีที่มีน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้น้ำ ให้ผู้ที่ได้รับการจัดสรรก่อนมีสิทธิใช้น้ำบาดาลตามสิทธิที่มีก่อนผู้ได้รับการจัดสรรทีหลัง และไม่จำเป็นต้องมีการขออนุญาตใช้น้ำบาดาล[68]

โดยในการบริหารจัดการสิทธิในการใช้น้ำไม่ว่าจะเป็นน้ำผิวดินหรือน้ำบาดาลเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการภายใต้กฎหมายของมลรัฐ แต่จากความต้องการในการใช้น้ำบาดาลในปริมาณมากและสภาวะน้ำแล้งส่งผลให้ทรัพยากรน้ำบาดาลลดปริมาณลง และยังส่งผลกระทบด้านอื่นๆ เช่น คุณภาพน้ำ การทรุดตัวลงของดิน และการลดปริมาณของน้ำผิวดินที่เชื่อมต่อกับน้ำใต้ดิน California จึงมีการประกาศใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่บังคับใช้กับผู้ใช้น้ำบาดาลทุกประเภทขึ้นในปี ค.ศ. 2014 เรียกว่า The Sustainable Groundwater Management Act (SGMA) ที่มีวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำบาดาลในระบบลุ่มน้ำที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดสรรน้ำบาดาลควบคู่ไปกับการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการน้ำบาดาล ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลีกเลี่ยงหรือลดการยุบตัวของพื้นดิน พัฒนาระบบเก็บข้อมูลและความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล เพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำบาดาล และกำจัดอุปสรรคในการเติมน้ำบาดาล และจัดให้มีกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อคุ้มครองสิทธิในการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากขึ้น[69]

ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลตามระบบลุ่มน้ำ มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า Local Groundwater Sustainable Agencies (GSAs) เข้ามาบริหารจัดการน้ำบาดาลในท้องถิ่นนั้นโดยตรง

---

[67]Section 10721 of the Sustainable Groundwater Management Act. “Groundwater” means water beneath the surface of the earth within the zone below the water table in which the soil is completely saturated with water, but does not include water that flows in known and definite channels...”

[68]Dave Owen et al., California groundwater management, science policy interfaces, and the legacies of artificial legal distinctions, Environ. Res. Lett. 14 045016, 2019, at p.5. see https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/ab0751

[69]Section 10720.1 of the Sustainable Groundwater Management Act.

ในกรณีที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่งที่รับผิดชอบในพื้นที่ลุ่มน้ำ องค์กรฯต้องร่วมกันจัดตั้ง GSAs ขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการน้ำบาดาลในพื้นที่ลุ่มน้ำนั้น[70] และมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนความยั่งยืนของน้ำบาดาลขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับกลางจนถึงระดับสูง ที่เป็นการกำหนดโดย Department of Water Resources (DWR) ให้ระดับความสำคัญของพื้นที่ลุ่มน้ำแบ่งเป็น 4 ระดับ กล่าวคือ ระดับสูง กลาง ต่ำ และต่ำมาก[71] และเป็นการแบ่งเพื่อสังเกตการณ์ปริมาณและความจำเป็นในการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่โดยพิจารณาถึง จำนวนประชากร อัตราการเพิ่มจำนวนของประชากรในพื้นที่ที่มีการใช้น้ำบาดาล จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ใช้ในการให้บริการสาธารณูปโภค จำนวนบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ ปริมาณพื้นที่ที่ใช้น้ำชลประทานจากบ่อน้ำบาดาล ความจำเป็นในการใช้น้ำบาดาลเนื่องจากไม่อาจหาน้ำจากแหล่งอื่นได้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับน้ำบาดาลในพื้นที่ ผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายด้านอื่น เช่น ถิ่นที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นหรือทางไหลของน้ำ[72]

ในการจัดทำแผนความยั่งยืนของน้ำบาดาล GSAs ต้องคำนึงถึงมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย เช่น การที่ระดับน้ำบาดาลที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง คุณภาพน้ำบาดาลที่ลดลง การปนเปื้อนของสารเคมีในน้ำบาดาล การแทรกซึมของน้ำทะเล การที่ดินทรุดตัวส่งผลกระทบถึงการใช้ประโยชน์บนดิน ความสามารถในการกักเก็บน้ำบาดาลที่ลดลง หรือการที่ปริมาณน้ำผิวดินที่เชื่อมต่อกับน้ำบาดาลลดลง และเกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อสิทธิการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรน้ำผิวดินโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร[73] โดยแบ่งการจัดทำแผนออกเป็น 3 ฉบับ คือ

1) แผนฉบับเดียวที่ครอบคลุมลุ่มน้ำทั้งหมด เป็นแผนที่จัดทำขึ้นโดย GSA แห่งเดียวที่มีอำนาจบริหารจัดการน้ำบาดาลในลุ่มน้ำนั้น

2) แผนฉบับเดียวที่ครอบคลุมลุ่มน้ำทั้งหมด เป็นแผนที่จัดทำขึ้นโดย GSA หลายแห่งที่มีอำนาจบริหารจัดการน้ำบาดาลในลุ่มน้ำนั้น

3) แผนหลายฉบับที่ครอบคลุมลุ่มน้ำทั้งหมด เป็นแผนที่จัดทำขึ้นตามความตกลงระหว่าง GSA หลายแห่งเพื่อประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการน้ำบาดาล[74]

ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ หาก GSAs ตรวจสอบพบว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามแผนจัดการน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน ให้เสนอเรื่องไปยัง State Water Resources Control Board ที่มีหน้าที่ในการควบคุมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใน California เพื่อออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ

---

[70]Section 10723.6 of the Sustainable Groundwater Management Act ในการร่วมกันจัดตั้งอาจเป็นความตกลงที่จะใช้อำนาจในการบริหารจัดการร่วมกัน หรือทำเป็นบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาก็ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่ให้บริการน้ำเพื่อสาธารณูปโภคอาจร่วมทำบันทึกข้อตกลงด้วยก็ได้

[71]Section 10722.4 of the Sustainable Groundwater Management Act.

[72]Section 10933 of the California Water Code.

[73]https://www.edf.org/sites/default/files/groundwater-case-study.pdf, at 6.

[74]Section 10727 of the Sustainable Groundwater Management Act.

ตาม[75] ในกรณีมีข้อขัดข้องไม่สามารถดำเนินการได้เพราะขาดความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในการดำเนินการ DWR และ GSAs จะมีหน้าที่ให้การสนับสนุนทางเทคนิคที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ถ้า GSAs ไม่มีความเชี่ยวชาญเพียงพอให้เป็นหน้าที่ของ DWR ที่จะสนับสนุนทางเทคนิคให้กับ GSAs และผู้ใช้น้ำบาดาลโดยตรง และให้ DWR เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปริมาณน้ำบาดาลในพื้นที่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย[76]

2.2.3 กฎหมายน้ำบาดาลใน Colorado

Colorado ให้คำนิยามของคำว่า “น้ำใต้ดิน (Underground water or groundwater)” ว่าหมายความถึง “น้ำที่ไม่สามารถพบได้บนผิวดินตามสภาพธรรมชาติ” และคำว่า “ชั้นหินอุ้มน้ำ (Aquifer)” มีความหมายถึง “การก่อตัว กลุ่มของการก่อตัว หรือส่วนหนึ่งของการก่อตัวที่ประกอบด้วยวัสดุที่น้ำซึมผ่านได้ อิ่มตัวไปด้วยน้ำอย่างเพียงพอที่จะมีผลทำให้เกิดปริมาณน้ำที่เพียงพอจะสูบขึ้นมาเพื่อการใช้ประโยชน์”[77] ทั้งนี้ จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในในการบริหารจัดการน้ำบาดาลประกอบด้วย

1) Colorado Division of Water Resources (State Engineer) ทำหน้าที่ออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล รวมถึงมีหน้าที่อื่น ได้แก่ การบริหารจัดการสิทธิในการใช้น้ำ ตรวจสอบกระแสการไหลของน้ำ ควบคุมการใช้น้ำ ตรวจสอบระบบเขื่อนเพื่อความปลอดภัย เก็บรักษาฐานข้อมูลการใช้น้ำ เป็นตัวแทนรัฐในการดำเนินการร่วมบริหารจัดการน้ำระหว่างรัฐ และให้การสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาลกับหน่วยงานอื่น[78]

2) Colorado Groundwater Commission[79] เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารจัดการสิทธิในการใช้น้ำบาดาล และออกใบอนุญาตขุดบ่อน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลที่กำหนด โดยได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูลทางวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตจาก State Engineer[80] และ

3) Board of Examiners of Water Well Construction and Pump Installation Contractors ที่มีหน้าที่ในการควบคุมและกำหนดหลักเกณฑ์ในการติดตั้งเครื่องสูบน้ำและการก่อสร้างบ่อน้ำดาลให้เหมาะสมและปลอดภัยตามหลักวิชาการ[81]

นอกจากนี้ Colorado ยังได้จัดแบ่งประเภทของทรัพยากรน้ำบาดาลออกเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้[82]

---

[75]https://www.waterboards.ca.gov/water_issues/programs/groundwater/protecting_gw.html

[76]Section 10730 of the Sustainable Groundwater Management Act.

[77]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-103.

[78]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-110

[79]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-104

[80]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-111

[81]https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/wellpermitguide_1.pdf

[82]https://waterknowledge.colostate.edu/water-management-administration/water-rights/groundwater-rights/#1522864472991-a67aa2de-97ab, https://www.douglas.co.us/water /colorado-state-water-;aw/

1) แหล่งน้ำบาดาลที่เชื่อมต่อกับน้ำผิวดิน (Tributary groundwater) เป็นน้ำบาดาลที่มีสภาพทางอุทกวิทยาเชื่อมต่อกับน้ำผิวดิน และสามารถส่งผลต่อปริมาณหรือทิศทางการไหลของน้ำในแม่น้ำสายนั้น และเป็นน้ำบาดาลที่กำหนดขึ้นโดย Water Right Determination and Administration Act แตกต่างกับน้ำบาดาลประเภทอื่นที่มี Colorado Groundwater Management Act[83] ใช้บังคับในการใช้น้ำบาดาลประเภทนี้ต้องได้รับใบอนุญาตน้ำจาก State Engineer

2) น้ำบาดาลที่ไม่เชื่อมต่อกับน้ำผิวดิน (Non-tributary groundwater) เป็นน้ำบาดาลที่อยู่นอกเขตพื้นที่ประกาศเป็นแหล่งน้ำบาดาล และมีสภาพทางกายภาพแยกออกจากน้ำผิวดินโดยเป็นชั้นหินอุ้มน้ำที่มีน้ำไหลซึมลงไปได้ โดยจะเป็นพื้นที่ที่มีระยะห่างจากน้ำผิวดินและไม่มีสภาพทางอุทกวิทยาเชื่อมต่อกับน้ำผิวดิน เป็นน้ำที่เจ้าของที่ดินสามารถสูบน้ำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ส่งผลให้เกิดการลดลงของระดับกระแสน้ำตามธรรมชาติในอัตราที่เกินกว่าหนึ่งในสิบของร้อยละหนึ่งของอัตราการสูบน้ำรายปีในรอบ 100 ปี ในการใช้น้ำบาดาลประเภทนี้ต้องได้รับใบอนุญาตน้ำจาก State Engineer และการพิจารณาว่าเป็นน้ำบาดาลประเภทนี้หรือไม่จะดูจากสภาพของชั้นหินลุ่มน้ำในเวลาที่มีการขอรับใบอนุญาต

3) พื้นที่แหล่งน้ำบาดาลเดนเวอร์ (Denver basin groundwater) เป็นพื้นที่ที่สันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่เชื่อมต่อกับน้ำผิวดิน มีการสูบน้ำบาดาลที่มีความลึกในพื้นที่ Denver Dawson Arapahoe และ Laramie-Fox Hills โดยเป็นการจัดสรรให้กับเจ้าของที่ดินที่อยู่ในพื้นที่ และเป็นน้ำบาดาลที่มีผลต่อกระแสน้ำอย่างมีนัยบางประการ มีลักษณะเฉพาะทางอุทกวิทยาและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ การสูบน้ำจากแอ่งน้ำบาดาลนี้จำเป็นต้องมีการเติมน้ำกลับคืนไปที่น้ำผิวดินอย่างน้อยร้อยละสี่ของ ปริมาณน้ำบาดาลที่สูบไป และในบางกรณีต้องเติมในปริมาณของน้ำบาดาลที่สูบขึ้นมาใช้ ในการใช้น้ำบาดาลประเภทนี้จึงต้องจัดทำแผนการเติมน้ำที่ได้รับอนุญาตจากศาลน้ำ (Augmentation plan) และต้องได้รับใบอนุญาตน้ำใช้จาก State Engineer[84]

4) พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นแหล่งน้ำบาดาล (designated groundwater basin) เป็นน้ำบาดาลประเภทที่ไม่เชื่อมต่อกับน้ำผิวดิน โดยมี Colorado Ground Water Commission เป็นผู้กำหนดเขตพื้นที่ ในการกำหนดต้องมีการตรวจสอบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชั้นหินอุ้มน้ำที่จะประกาศให้เป็นแหล่งน้ำบาดาล ขอบเขตพื้นที่ของชั้นหินอุ้มน้ำแต่ละแห่ง ประมาณปริมาณน้ำที่มี อัตราการเติมน้ำเป็นรายปี และประมาณการใช้น้ำในพื้นที่ ทั้งนี้ก่อนการประกาศกำหนดพื้นที่ State engineer ต้องมีแผนผังแสดงเขตพื้นที่แหล่งน้ำบาดาลเพื่อใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในพื้นที่นั้น[85] ในปัจจุบันมีการกำหนดให้เขตพื้นที่ราบฝั่งตะวันออกที่มีน้ำผิวดินในปริมาณที่ไม่เพียงพอเป็นแหล่งน้ำบาดาลประเภทนี้และมีทั้งหมด 8 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บริหารจัดการน้ำบาดาล 13 แห่ง และในการ

[83]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-101

[84]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-92-302

[85]CO Rev Stat § 37-90-106.

ใช้น้ำต้องขออนุญาตจาก Colorado Ground Water Commission โดยมี State Engineer and local Ground Water Management Districts เป็นผู้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

5) น้ำร้อนใต้พิภพ (Geothermal water) เป็นน้ำบาดาลที่ทำให้ร้อนจากพลังงานบนพื้นโลก และนำมาใช้ในการผลิตพลังงาน ของเหลวที่อยู่ใต้ผิวดินทั้งหมดถือเป็นทรัพยากรน้ำบาดาล แต่ไม่ได้นำกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้บังคับเพราะมี Colorado Geothermal Resources Act เป็นกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจ Colorado Division of Water Resources เป็นผู้บริหารจัดการและออกใบอนุญาตตาม “Geothermal Well Rules”

สำหรับสิทธิในการใช้น้ำบาดาล มีการใช้ Colorado doctrine ที่เกิดขึ้นภายใต้แนวคิด Prior appropriation ในการให้สิทธิเจ้าของที่ดินใช้น้ำบาดาลที่อยู่ในที่ดินของตนได้ และมีสิทธิใช้ก่อนบุคคลอื่นที่มิใช่เจ้าของที่ดินแต่ต้องเป็นการใช้เท่าที่จำเป็น[86] โดยมีหลักแนวคิดที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ ได้แก่

1) น้ำผิวดินและน้ำบาดาลเป็นทรัพยากรส่วนรวมที่ใช้เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานรัฐ บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

2) สิทธิในน้ำเป็นสิทธิในการใช้น้ำสาธารณะส่วนหนึ่ง

3) เจ้าของสิทธิในน้ำอาจมีสิ่งปลูกสร้างในที่ดินของบุคคลอื่นเพื่อเปลี่ยนทางน้ำ สูบน้ำ หรือเคลื่อนย้ายน้ำจากแม่น้ำหรือใต้ดินไปยังสถานที่ใช้น้ำ

4) เจ้าของสิทธิในน้ำอาจใช้แม่น้ำเพื่อการคมนาคม หรือน้ำบาดาลเพื่อการกักเก็บน้ำได้[87]

2.3 การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

2.3.1 California

ในการใช้น้ำบาดาลจำเป็นต้องมีการขออนุญาต SGMA บัญญัติให้ GSAs มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุญาตและการจัดสรรใช้น้ำบาดาล รวมทั้งจำกัดการใช้และเพิกถอนการอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนงานทั่วไปในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ในกรณีที่มีปริมาณน้ำในลุ่มน้ำไม่เพียงพอที่จะจัดสรรอย่างยั่งยืน GSAs อาจไม่ต้องคำนึงถึงแผนดังกล่าวก็ได้ โดยหน้าที่ในการออกใบอนุญาตเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่ใช้บังคับในท้องถิ่นนั้น แต่ GSAs อาจร้องขอให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นส่งคำขออนุญาตขุดบ่อบาดาลใหม่ การขยายบ่อน้ำบาดาล หรือการเปิดบ่อน้ำบาดาลที่มีการเลิกใช้ไปแล้วขึ้นมาใหม่ให้ GSAs พิจารณาได้ ก่อนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะออกใบอนุญาตดังกล่าว[88]

ตัวอย่างเช่น ใน Sonoma County[89] กำหนดให้ในการดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ต้องขอรับใบอนุญาต และต้องยื่นคำขอก่อนการดำเนินการกล่าวคือ

---

[86]https://www.edf.org/sites/default/files/groundwater-case-study.pdf, at 64.

[87]https://waterknowledge.colostate.edu/water-management-administration/water-rights/#AddRe

[88]Section 10726.4 of the Sustainable Groundwater Management Act

[89]Water Well Construction Standards Ordinance

1) การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล หรือฟื้นฟูสภาพบ่อน้ำบาดาลขึ้นใหม่

2) การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลที่มีการขุดเจาะเป็นรูลึกลงไป 15 ฟุตจากผิวดินหรือเกินกว่านั้น หรือเมื่อน้ำบาดาลนั้นอยู่ตื้นกว่า 15 ฟุตจากผิวดิน

3) การก่อสร้างลิฟท์แจ็คชาฟท์ (Elevator jack shaft) บ่อน้ำบาดาลเพื่อป้องกันการกัดกร่อน (Cathodic protection well) เครื่องมือวัดการเคลื่อนตัวของดิน (Inclinometer) หรือเครื่องวัดแรงดันน้ำในมวลดิน (Piezometer) ที่ลึก 15 ฟุตจากผิวดินหรือเกินกว่านั้น หรือเมื่อน้ำบาดาลนั้นอยู่ตื้นกว่า 15 ฟุตจากผิวดิน

4) การทำลายบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่ หรือเลิกใช้แล้ว[90]

เมื่อได้รับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลตามประเภทที่ได้รับอนุญาตภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตมิฉะนั้นจะถือว่าใบอนุญาตดังกล่าวหมดอายุ แต่หากใบอนุญาตนั้นยังไม่หมดอายุและผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอขยายระยะเวลาตามใบอนุญาตก็สามารถกระทำได้โดยยื่นคำขอเป็นหนังสือก่อนใบอนุญาตนั้นหมดอายุและระบุจำนวนวันที่ขอขยายแต่ต้องไม่เกิน 180 วันในการขอขยายแต่ละครั้ง ในการขอขยายผู้ขออาจยกเหตุผลของการก่อสร้างที่ล่าช้า เช่นการต้องแก้ไขข้อบกพร่องตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสั่ง มีการดำเนินการตามกฎหมายบางประการที่ทำให้ไม่สามารถก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในกำหนดได้ หรือเพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชนส่วนรวม เป็นต้น[91]

นอกจากประเภทใบอนุญาตข้างต้นแล้วยังมีใบอนุญาตประเภทอื่นที่ต้องยื่นคำขอเพราะมีลักษณะเป็นกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อตุณภาพและปริมาณน้ำบาดาล น้ำผิวดิน หรือน้ำทะเลชายฝั่งอันประกอบด้วย[92]

1) ใบอนุญาตระบบการผลิตน้ำดื่มต้องได้รับอนุญาตจาก The Division of Drinking Water (DDW) เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนได้บริโภคน้ำดื่มที่สะอาดและมีคุณภาพ[93] และต้องมีการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลที่นำมาใช้ในการผลิตน้ำดื่มตามที่ Domestic Water Quality and Monitoring Regulations[94] กำหนด

2) ใบอนุญาตระบายน้ำเสียที่เกิดจากการใช้ในครัวเรือน และภาคอุตสาหกรรม

3) ใบอนุญาตระบายน้ำเสียที่เกิดจากภาคเกษตรกรรม

4) ใบอนุญาตระบายของเสียทั้งที่เป็นของแข็งและของเหลวที่เกิดจากบ่อขยะ เหมืองแร่ หรือกองขยะ

---

[90]Section 25B-5 (b)(1) of Water Well Construction Standards Ordinance

[91]Section 25B-5 (e)(5) of Water Well Construction Standards Ordinance

[92]https://www.waterboards.ca.gov/water_issues/programs/groundwater/issue_permitting.html

[93]California Safe Drinking Water Act.

[94]22 CCR 64430.

5) ใบอนุญาตระบายของเสียที่เกิดจากการหมักเพื่อการพาณิชย์ โดยเป็นของเสียที่เกิดจากการหมักและไม่มีผลเสียต่อคุณภาพน้ำ

6) ใบอนุญาตนำน้ำหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ ในกรณีที่น้ำนั้นผ่านการบำบัดตามมาตรฐานที่กำหนดโดย the California Department of Public Health (CDPH)

7) ใบอนุญาตระบายของเสียติดเชื้อ ที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและคุณภาพน้ำ

8) ใบอนุญาตกักเก็บน้ำและการเติมน้ำบาดาล เป็นมาตรการผันน้ำผิวดินจากแม่น้ำมาเติมลงไปในชั้นน้ำบาดาล หรืออาจนำน้ำผิวดินไปปรับปรุงคุณภาพให้มีมาตรฐานเดียวกับน้ำดื่มและนำมาเติมลงไปในชั้นน้ำบาดาลเพื่อสำรองไว้ใช้ในเวลาที่จำเป็น[95] ซึ่งใบอนุญาตประเภทนี้แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือใบอนุญาตมาตรฐานที่ออกให้กับผู้ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิใช้น้ำบาดาลที่ไม่มีวันหมดอายุ แต่จะใช้เวลาในการพิจารณาออกใบอนุญาตนานเกินหนึ่งปี และใบอนุญาตชั่วคราวที่ให้กับผู้มีสิทธิใช้น้ำบาดาลทั่วไปที่ขออนุญาตใช้น้ำ มีระยะเวลาตามใบอนุญาตไม่เกิน 180 วันนับแต่ได้รับใบอนุญาต แต่เป็นใบอนุญาตที่สามารถต่ออายุได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง[96]

2.3.2 Colorado

ในการขุดเจาะน้ำบาดาล Colorado กำหนดให้นำระบบการขออนุญาตมาใช้[97] ในแต่ละปีมีการยื่นขออนุญาตเกินกว่า 10,000 ราย ในการพิจารณาอนุญาต State Engineer จึงต้องตรวจสอบถึงปริมาณน้ำที่มีโดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณน้ำ ทำนายอัตราการไหลของน้ำ การเปลี่ยนแปลงกระแสน้ำ อัตราการสูญเสียน้ำทั้งจากการไหลและการระเหยของน้ำ รวมถึงผลกระทบต่อสิทธิในการใช้น้ำที่มีอยู่ก่อนหน้าของบุคคลอื่น[98] ซึ่ง State engineer จะต้องดำเนินการออกใบอนุญาต ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาต เว้นแต่จะมีการกำหนดเป็นอย่างอื่น[99]

ทั้งนี้ ในการขออนุญาตขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลต้องคำนึงถึงประเภทของบ่อน้ำบาดาล ได้แก่

1) Exempt wells เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ยกเว้นหลัก Common Law ว่าด้วยการรับรองสิทธิในน้ำบาดาลจึงไม่อาจนำวิธีการจัดสรรน้ำให้ผู้มีสิทธิใช้น้ำก่อน (priority system หรือ prior appropriation right) มาใช้บังคับ การใช้น้ำจากบ่อน้ำบาดาลประเภทนี้จะต้องขออนุญาตใช้และจะมีสิทธิใช้เฉพาะตามเงื่อนไขที่ปรากฏในใบอนุญาตเท่านั้น โดยจำกัดการใช้น้ำในปริมาณไม่มากซึ่งไม่เกิน 15 แกลลอนต่อนาที

[95]https://www.waterboards.ca.gov/publications_forms/publications/factsheets/docs/asr_project_factsheet.pdf

[96]https://www.waterboards.ca.gov/waterrights/water_issues/programs/applications/groundwater_recharge/application_types.html

[97]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-107

[98]https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/wellpermitguide_1.pdf

[99]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-142

และจะออกใบอนุญาตให้เฉพาะในกรณีที่ท้องถิ่นหรือคณะกรรมการลุ่มน้ำไม่อาจจัดสรรน้ำให้ใช้ในพื้นที่ได้[100] ในกรณีดังต่อไปนี้[101]

(1) ใบอนุญาตเพื่อใช้ในบ้านเรือน (Household use only wells) เป็นการออกใบอนุญาตให้ใช้ในครัวเรือนต่อบ้านเดี่ยวหนึ่งหลังรวมถึงการสำรองน้ำไว้ใช้เท่าที่จำเป็น

(2) ใบอนุญาตเพื่อใช้ในครัวเรือนและการปศุสัตว์ (Domestic and livestock wells) เป็นการออกใบอนุญาตในที่ดินที่มีพื้นที่ 35 เอเคอร์ขึ้นไป และในที่ดินนั้นมีการใช้บ่อน้ำบาดาลเพียงบ่อเดียว หรือหากที่ดินนั้นมีพื้นที่น้อยกว่า 35 เอเคอร์ อาจอนุญาตในบางพื้นที่ได้แต่พื้นที่นั้นต้องไม่มีผู้มีสิทธิในน้ำผิวดินมากกว่าปริมาณน้ำที่จัดสรรได้ (over-appropriated) หรือการใช้น้ำในบ่อน้ำบาดาลนั้นมีขนาดลึกจนส่งผลกระทบต่อสิทธิในการใช้น้ำผิวดินในปริมาณเพียงเล็กน้อย นอกจากนี้ในการอนุญาตนี้จำกัดเพื่อประโยชน์ของบ้านไม่เกินสามหลังที่มีพื้นที่ 1 เอเคอร์หรือน้อยกว่านั้นให้สามารถใช้เพื่อรดน้ำสนามหญ้าหรือทำสวน การทำปศุสัตว์ในครัวเรือน และการสำรองน้ำไว้ใช้ด้วย

(3) ใบอนุญาตใช้เพื่อการพาณิชย์ (Commercial exempt wells) เป็นการอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลในการทำธุรกิจได้ไม่เกิน 108,600 แกลลอนต่อปี จำกัดการใช้สำหรับเป็นน้ำดื่มและระบบสุขาภิบาลในธุรกิจนั้น แต่ไม่อนุญาตให้ใช้น้ำนอกตัวอาคารและต้องมีการติดตั้งมิเตอร์วัดน้ำ โดยปกติจึงเป็นการออกใบอนุญาตให้กับร้านสะดวกซื้อเท่านั้น

(4) ใบอนุญาตใช้เพื่อการสังเกตการณ์คุณภาพน้ำ (Monitoring and observation wells) เป็นการขุดบ่อน้ำบาดาลเพื่อหาแหล่งน้ำ ทดสอบเครื่องสูบน้ำ สังเกตระดับน้ำบาดาล หรือเก็บตัวอย่างน้ำบาดาลเพื่อตรวจคุณภาพน้ำ

(5) ใบอนุญาตเพื่อใช้แทนที่บ่อน้ำบาดาลเดิม (Replacement wells) เป็นการเจาะบ่อน้ำบาดาลใหม่ หรือเจาะให้ลึกลงไปจากเดิม โดยต้องมีการโอนสิทธิในการใช้บ่อน้ำบาดาลเดิมมายังบ่อน้ำบาดาลใหม่

(6) ใบอนุญาตเพื่อใช้ในระบบพลังงานความร้อนใต้พิภพ (Geo-exchange system) เป็นใบอนุญาตก่อสร้างและติดตั้งระบบพลังงานความร้อนใต้พิภพ

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่บุคคลใดมีการขุดบ่อและมีสิทธิในการใช้น้ำบาดาลอยู่ก่อนหน้าวันที่ 8 พฤษภาคม 1972 เจ้าของบ่อน้ำบาดาลนั้นจะขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตหรือไม่ก็ได้ และยังคงมีสิทธิในการใช้น้ำบาดาลได้ตามสิทธิเดิมที่มี แต่หากจำเป็นต้องมีการเจาะบ่อน้ำบาดาลใหม่จะต้องขึ้นทะเบียนบ่อน้ำบาดาลนั้น

2) Non-exempt wells เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ยอมรับสิทธิผู้ใช้น้ำบาดาลตามหลักการได้สิทธิก่อน (priority system หรือ prior appropriation right) แต่ในบางกรณีมีผู้มีสิทธิใช้น้ำมากกว่าปริมาณน้ำบาดาลที่จัดสรรได้ ทำให้ต้องมีการเพิ่มปริมาณน้ำบาดาลและต้องมีการเห็นชอบแผนการเพิ่มปริมาณน้ำ

---

[100]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-92-602 เป็นการออกใบอนุญาตนอกเขตพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลที่กำหนด และ C.R.S. 37-90-105 เป็นการออกใบอนุญาตในเขตพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลที่กำหนด

[101]https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/wellpermitguide_1.pdf

(plan for augmentation) จากศาลน้ำ (Water Court) ก่อนเพื่อป้องกันมิให้ผู้ใช้น้ำที่มีสิทธิอยู่ก่อนได้รับความเสียหาย[102] การขุดเจาะน้ำบาดาลประเภทนี้ต้องมีการเว้นระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลอย่างน้อย 600 ฟุต เว้นแต่ State Engineer จะอนุญาตหรือหลังจากมีการแจ้งให้เจ้าของบ่อน้ำบาดาลที่มีมาก่อนทราบ โดยมีการแบ่งประเภทการออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในกรณีดังต่อไปนี้[103]

(1) ใบอนุญาตเพื่อการชลประทาน การพาณิชย์ อุตสาหกรรม หรือใช้ในท้องถิ่น

(2) ใบอนุญาตบ่อน้ำบาดาลสาขา (Subdivision wells) ที่เป็นการใช้ตามแผนการใช้น้ำเดิม และต่อมาต้องการเพิ่มการใช้น้ำต้องขอแผนเพิ่มปริมาณน้ำฉบับใหม่ที่ผ่านการเห็นชอบจากศาลน้ำ

(3) ใบอนุญาตใช้แทนที่บ่อน้ำบาดาลเดิม (Replacement wells) เป็นการเจาะบ่อน้ำบาดาลใหม่ หรือเจาะให้ลึกลงไปจากเดิม โดยต้องมีการโอนสิทธิในการใช้บ่อน้ำบาดาลเดิมมายังบ่อน้ำบาดาลใหม่

(4) ใบอนุญาตขุดบ่อกรวด (Gravel pit wells) เป็นการขอใบอนุญาตเมื่อต้องขุดบ่อกรวดที่เมื่อขุดไปแล้วจะมีน้ำบาดาลผุดขึ้นมาจากการขุด

(5) ใบอนุญาตขุดบ่อน้ำ (Pond wells) เป็นการขออนุญาตขุดบ่อใหม่หรือขุดบ่อเก่าที่ทำให้น้ำบาดาลผุดขึ้นมาจากการขุด และกรณีที่เป็นการขุดเจาะในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้น้ำสูงกว่าปริมาณน้ำที่จัดสรรได้ ต้องจัดทำแผนเพิ่มปริมาณน้ำก่อน

(6) ใบอนุญาตเพื่อการฟื้นฟู (Recovery wells) เป็นการขออนุญาตขุดบ่อน้ำบาดาลเพื่อวัตถุประสงค์ในการกำจัดการปนเปื้อนหรือบำบัดน้ำบาดาล ทั้งนี้หากเป็นการขุดเจาะในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้น้ำสูงกว่าปริมาณน้ำที่จัดสรรได้และมีการใช้น้ำบาดาลเพื่อการฟื้นฟูเกินกว่า 10,862 แกลลอนต่อปีต้องจัดทำแผนเพิ่มปริมาณน้ำก่อน

(7) ใบอนุญาตเพื่อใช้สำหรับความร้อนใต้พิภพ (Geothermal wells) เป็นใบอนุญาตขุดบ่อน้ำบาดาลเพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจ สังเกตการณ์ ใช้ หรือเติมของเหลวเพื่อใช้ในทรัพยากรความร้อนใต้พิภพ

(8) ใบอนุญาตเพื่อใช้ระบบรีดตะกอน (Dewatering systems) เป็นใบอนุญาตใช้บ่อน้ำบาดาลถาวรเพื่อระบาย ทำบ่อดักตะกอน หรือการขุดเจาะโครงสร้างเพื่อรักษาระดับน้ำให้ต่ำกว่าระดับที่กำหนด

(9) ใบอนุญาตประเภทอื่นสำหรับการขุดหลุมชั่วคราว เช่น การขุดเพื่อสังเกตการณ์หรือสังเกตระดับน้ำ เก็บตัวอย่างดินหรือหิน หรือระบายตะกอนที่เกิดจากการก่อสร้าง

ในการออกใบอนุญาตที่กล่าวมาข้างต้น ปกติเป็นการออกใบอนุญาตโดย State Engineer ยกเว้นกรณีในเขตพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นแหล่งน้ำบาดาล และพื้นที่แหล่งน้ำบาดาลเดนเวอร์ที่เป็นอำนาจของ Colorado Ground Water Commissionที่จะเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตโดยเป็น

[102]ตัวอย่างคำขอแผนเพิ่มปริมาณน้ำที่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลน้ำก่อน
https://www.courts.state.co.us/Forms/PDF/JDF%20301W.pdf

[103]https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/wellpermitguide_1.pdf

การออกใบอนุญาตคำขอมีบ่อน้ำบาดาลใหม่[104] ใบอนุญาตคำขอมีบ่อน้ำบาดาลแทนที่บ่อเดิม[105] หรือใบอนุญาตฉบับสุดท้าย (final permit)[106] และในพื้นที่นี้ State engineer จะพิจารณาออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้เฉพาะการใช้ที่มีปริมาณเล็กน้อยที่ไม่เกิน 50 แกลลอนต่อนาทีเท่านั้น[107]

ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตผู้ยื่นคำขอต้องระบุพื้นที่ใช้น้ำ วัตถุประสงค์ในการใช้น้ำ สถานที่ที่จะมีการขุดบ่อน้ำบาดาล ชื่อเจ้าของที่ดินที่เป็นที่ตั้งบ่อน้ำบาดาล ประมาณการใช้น้ำรายปีต่อหนึ่งเอเคอร์ฟุต ประมาณการอัตราขั้นสูงสุดในการสูบน้ำเป็นแกลลอนต่อนาที และในกรณีที่เป็นการใช้น้ำเพื่อการชลประทานรายละเอียดของที่ดินและชื่อเจ้าของที่ดินดังกล่าว รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คณะกรรมการใช้ประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ในการใช้น้ำบาดาลจะต้องเป็นการใช้บนที่ดินที่ขออนุญาตเท่านั้น และการเปลี่ยนสถานที่ใช้น้ำต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการก่อน[108]

ส่วนใบอนุญาตฉบับสุดท้าย (final permit) เป็นใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนการใช้น้ำบาดาลและผู้ขอต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความลึกของระดับน้ำ การที่บ่อน้ำบาดาลกีดขวางชั้นหินกักเก็บน้ำและอัตราการสูบน้ำต่อคณะกรรมการ โดยในใบอนุญาตต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยเกี่ยวกับวันที่ได้รับอนุญาต ชื่อผู้ขอใบอนุญาต สถานที่ตั้งบ่อน้ำบาดาล ปริมาณน้ำสูงสุดต่อปีที่ได้รับการจัดสรรต่อเอเคอร์ฟุต อัตราสูงสุดในการสูบน้ำเป็นแกลลอนต่อนาที และหากเป็นการขอใช้เพื่อการชลประทานปริมาณพื้นที่สูงสุดที่สามารถใช้น้ำได้ และในเขตพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นแหล่งน้ำบาดาล คณะกรรมการอาจให้ State engineer กำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตที่จำเป็นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสูญเสียน้ำและป้องกันสิทธิของผู้ใช้น้ำรายอื่น และมีอำนาจเพิ่มหรือลดปริมาณน้ำตามที่เห็นสมควรได้

กรณีของน้ำพุที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยปกติถือว่าเป็นน้ำบาดาลและต้องขออนุญาต แต่ถ้าเป็นน้ำพุที่เข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ เจ้าของที่ดินไม่ต้องขออนุญาตใช้น้ำบาดาล

1) โครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บน้ำพุต้องตั้งอยู่บริเวณนั้น หรือมีระยะห่างไม่เกิน 50 ฟุตจากแหล่งน้ำพุธรรมชาติ

2) โครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บน้ำพุต้องไม่อยู่ลึกเกินกว่า 10 ฟุตจากระดับผิวดิน และ

3) เจ้าของที่ดินได้มีการขออนุญาตใช้น้ำนั้นในลักษณะของน้ำผิวดินไปยังศาลน้ำ

อย่างไรก็ดี เจ้าของที่ดินที่จะยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำพุธรรมชาติตามกฎหมายน้ำบาดาลก็ได้ เพราะการยื่นคำขอใช้น้ำในกรณีปกติต้องคำนึงสิทธิของผู้มาก่อนในทรัพยากรน้ำผิวดินนั้นทำให้อาจจะไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ก็ได้ หรือถ้าในพื้นที่นั้นมีบ่อน้ำบาดาลอยู่แล้วและมีการขอใช้น้ำในลักษณะของ

---

[104]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-107.

[105]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-111(1)(c).

[106]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-108. เป็นใบอนุญาตที่ผู้ขอใช้น้ำบาดาลต้องยื่นคำขอเพื่อใช้น้ำบาดาลอีกครั้ง หลังจากที่ได้รับใบอนุญาตชั่วคราวให้มีการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ซึ่งใบอนุญาตชั่วคราวนี้จะมีกำหนดระยะเวลาให้ต้องทำการขุดบ่อให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าใบอนุญาตชั่วคราวนั้นสิ้นผลทันที

[107]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-105.

[108]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-107.

น้ำบาดาล เจ้าของที่ดินอาจไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้น้ำพุธรรมชาตินั้นก็ได้ ในการพิจารณาอนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นประกอบ[109]

2.4 มาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล

2.4.1 California

California Water Code ให้ความหมายของบ่อน้ำบาดาลไว้ว่าเป็นบ่อที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อสูบน้ำจากใต้ดินหรือเติมน้ำลงไปใต้ดิน แต่ไม่รวมถึงบ่อน้ำมันหรือบ่อก๊าซ หรือบ่อน้ำร้อนใต้พิภพ (Geothermal wells) หรือบ่อดักตะกอนจากการก่อสร้าง หรือบ่อที่ขุดขึ้นเพื่อรักษาแนวไหล่เขา หรือเป็นเขื่อนกั้นดิน และยังได้กำหนดประเภทของบ่อน้ำบาดาลไว้ ดังนี้[110]

1) บ่อน้ำบาดาลประเภททั่วไป (Water supply well) เป็นบ่อน้ำบาดาลที่อนุญาตให้มีการสูบน้ำมาใช้ประโยชน์ในกิจการทั่วไป

2) บ่อน้ำบาดาลเพื่อป้องกันการกัดกร่อน (Cathodic protection well) เป็นบ่อน้ำที่เจาะลึกเกินกว่า 50 ฟุต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอุปกรณ์ไฟฟ้าหรือโลหะกัดกร่อนลงไปในดิน

3) บ่อน้ำบาดาลเพื่อสังเกตการณ์ (Monitoring wells) เป็นบ่อน้ำที่ขุดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการสังเกตการณ์การผันแปรของระดับน้ำ คุณภาพน้ำ และความเข้มข้นของของเสียในน้ำบาดาล

4) บ่อน้ำบาดาลที่ใช้เพื่อแลกเปลี่ยนความร้อนใต้พิภพ (Geothermal heat exchange well) เป็นบ่อที่ขุดขึ้นใช้ในการแลกเปลี่ยนความร้อนของพื้นโลกเพื่อทำให้เกิดความร้อนและความเย็น เป็นการขุดเจาะที่อุณหภูมิโดยรอบพื้นดินอยู่ที่ 30 องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น และใช้ระบบควบคุมของเหลวแบบปิด (closed loop fluid system) เพื่อป้องกันมิให้ของเหลวรั่วไหลลงสู่ชั้นหินอุ้มน้ำ

ในการขุดหรือเจาะบ่อน้ำบาดาล เลิกใช้หรือทำลายบ่อน้ำบาดาล เพิ่มความลึกในบ่อน้ำบาดาล หรือขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเดิมที่เลิกใช้ไปแล้ว ต้องขออนุญาตจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการออกใบอนุญาต และผู้ขอมีหน้าที่ต้องรายงานการดำเนินการพร้อมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำบาดาลไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบภายใน 60 วันนับแต่วันที่การก่อสร้างหรือการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในบ่อน้ำบาดาลนั้นเสร็จสิ้นลง[111] ส่วนการควบคุมการขุดเจาะและการกำหนดมาตรฐานคุณภาพบ่อน้ำบาดาลเป็นอำนาจหน้าที่ของ Department of Water Resources (DWR) ซึ่งในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานของบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ DWR อาจเสนอแนะโดยจัดทำความเห็นการกำหนดค่ามาตรฐานที่เหมาะสมกับประเภทของบ่อน้ำบาดาลต่อคณะกรรมการควบคุมคุณภาพน้ำในท้องถิ่นและหน่วยงานด้านสาธารณสุขของรัฐ[112] และในการกำหนดมาตรฐานคณะกรรมการควบคุมคุณภาพน้ำในท้องถิ่นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย

[109]https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/wellpermitguide_1.pdf

[110]Section 13710-13713.

[111]Water Code section 13751.

[112]Water Code section 13800.

ประกอบด้วย[113] และให้คณะกรรมการฯประกาศกำหนดพื้นที่ที่จะมีการบังคับใช้มาตรฐานนี้[114]ซึ่งในปัจจุบันมีการกำหนดมาตรฐานในส่วนของบ่อน้ำบาดาลประเภททั่วไป บ่อน้ำที่ใช้ในการสังเกตการณ์ และบ่อน้ำที่มีเพื่อป้องกันการกัดกร่อนของโลหะ[115]

นอกจากการขออนุญาตขุดบ่อน้ำบาดาลแล้ว ยังมีกฎหมายควบคุมผู้ทำหน้าที่ขุดเจาะให้เฉพาะ Well drilling contractor ที่มีใบอนุญาตเท่านั้นที่จะดำเนินการติดตั้งและซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาล และทำความสะอาดบ่อน้ำบาดาลได้[116] และในการจะได้รับใบอนุญาตต้องมีการทดสอบความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้วย[117] ทั้งนี้ ในการติดตั้งและซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาล Well drilling contractor จะต้องเป็นผู้ขออนุญาต โดยต้องก่อสร้างและใช้วัสดุตามมาตรฐานที่กำหนด มีการเว้นระยะห่างตามกฎหมาย และก่อสร้างตามประเภทและเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตประสงค์ที่จะใช้วัสดุ แบบ หรือวิธีการก่อสร้างที่แตกต่างไปก็สามารถกระทำได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มการก่อสร้าง โดยหน่วยงานต้องพิจารณาถึงคุณภาพ ความแข็งแรงทนทาน ประสิทธิภาพ ความคงทน และความปลอดภัยที่อย่างน้อยต้องมีมาตรฐานเท่ากับที่กฎหมายกำหนด[118]

หากมีกรณีฉุกเฉินที่มีเหตุเกิดขึ้นอย่างฉับพลันและไม่อาจคาดหมายล่วงหน้าได้ และจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินอันเกิดจากการที่ปริมาณหรือคุณภาพน้ำบาดาลลดลง ให้ well drilling contractor หรือเจ้าของที่ดินแจ้งให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทราบถึงการขุดเจาะพร้อมแนบหลักฐานที่เกี่ยวข้องในวันที่ดำเนินการหรือไม่เกิน 3 วันทำการนับจากวันที่มีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น และต้องรีบยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายใน 5 วันนับจากวันที่ได้ดำเนินการในกรณีฉุกเฉินนั้น[119]

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปควบคุมการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลและตรวจสถานที่ก่อนก่อนออกใบอนุญาตก็ได้ และเมื่อออกใบอนุญาตให้แล้ว well drilling contractor มีหน้าที่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบถึงวันเวลาที่จะเริ่มก่อสร้างรวมถึงระยะเวลาที่ใช้ และต้องก่อสร้างตามมาตรฐานที่กำหนด[120] ในระหว่างการก่อสร้างพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ตรวจสอบในหลายกรณี เช่น หากมีการขออนุญาตก่อสร้างบ่อใหม่แทนบ่อเดิมต้องทำลายบ่อน้ำบาดาลเดิม มีการดำเนินมาตรการป้องกันไม่ให้การก่อสร้างก่อให้เกิดความเสียหายกับทรัพยากรน้ำบาดาลหรือทรัพยากรน้ำผิวดิน หรือหากพบว่าบ่อน้ำบาดาลที่เจาะมีการปนเปื้อนต้องปิดบ่อน้ำบาดาลนั้นทันทีไม่ให้มีการรั่วไหลของสารพิษเกิดขึ้นโดยต้องนำมาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินการ ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

---

[113]Water Code section 13801.

[114]Water Code section 13802.

[115]https://water.ca.gov/Programs/Groundwater-Management/Wells/Well-Standards/Combined-Well-Standards

[116]Class C-57 - Well Drilling Contractor. 16 CA ADC § 832.57.

[117]https://www.cslb.ca.gov/Contractors/Applicants/Contractors_License/

[118]Section 25B-11 of Water Well Construction Standards Ordinance

[119]Section 25B-5 (b) of Water Well Construction Standards Ordinance

[120]Section 25B-6 of Water Well Construction Standards Ordinance

เห็นว่าบ่อน้ำที่ปนเปื้อนนั้นไม่กระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือมีการบำบัดที่เหมาะสม ก็สามารถใช้บ่อน้ำบาดาลนั้นต่อไปได้[121]

เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จผู้ขุดหรือเปิดบ่อน้ำบาดาลมีหน้าที่ต้องรายงานไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่การก่อสร้างแล้วเสร็จตามแบบฟอร์มที่กำหนด และจะมีการออกใบอนุญาตขั้นตอนสุดท้ายให้ต่อเมื่อ DWR เข้ามาตรวจสอบแล้วว่าการก่อสร้างนั้นเป็นไปตามมาตรฐานและรายละเอียดที่ปรากฏในใบอนุญาต[122]

2.4.2 Colorado

ในการขุดเจาะและก่อสร้างน้ำบาดาลต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยความร่วมมือของ State engineer และคณะกรรมการฯ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสูญเสียน้ำ หรือเกิดความเสียหายหรือเสื่อมสภาพกับทรัพยากรน้ำประเภทอื่นๆ[123] โดย State engineer จะอนุญาตให้ขุดบ่อบาดาลได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

1) เมื่อเห็นว่ามีข้อเท็จจริงทางอุทกวิทยาและธรณีวิทยายืนยันได้ว่ามีน้ำเพียงพอที่จะจัดสรรให้มีการใช้จากบ่อน้ำบาดาลนั้นได้ และสิทธิในการใช้น้ำของบุคคลอื่นจะไม่ได้รับความเสียหาย

2) ที่ตั้งของบ่อน้ำบาดาลที่ขออนุญาตสร้างใหม่ต้องห่างจากบ่อน้ำบาดาลเดิมเกินกว่า 600 ฟุต แต่หากมีระยะน้อยกว่านั้น และ State engineer หรือศาลเห็นว่าควรอนุญาตให้ State engineer ดำเนินการก่อนออกใบอนุญาต ดังนี้

(1) แจ้งเจ้าของบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่ก่อนและหากไม่มีการโต้แย้งภายในระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือแจ้ง ให้ออกใบอนุญาตได้

(2) กรณีเป็นบ่อที่มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาไม่เกิน 15 แกลลอนต่อนาทีให้แจ้งเจ้าของบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่ก่อน แล้วจึงออกใบอนุญาต

(3) กรณีบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่เป็นบ่อน้ำมันหรือบ่อก๊าซธรรมชาติ ให้ออกใบอนุญาตได้เลย

(4) กรณีเป็นคำขอขุดบ่อน้ำมันหรือบ่อก๊าซธรรมชาติ ให้แจ้งเจ้าของบ่อน้ำบาดาลภายใน 35 วันนับจากได้รับคำขอและต้องให้เวลาเจ้าของบ่อน้ำบาดาลที่จะโต้แย้ง 35 วันนับจากวันที่มีการส่งเอกสารการแจ้งคำขอขุดบ่อน้ำบาดาล[124]

ในใบอนุญาตขุดเจาะบ่อบาดาลจะต้องกำหนดเงื่อนไขในการเจาะ ชนิดของท่อที่ใช้เจาะ (casing) และอุปกรณ์ในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล หรืออุปกรณ์อื่นที่ใช้ ซึ่งมีเหตุอันควรเห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันการสูญเสียน้ำ มลพิษ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสิทธิที่มีมาก่อน รวมถึงการกำหนดให้มีการติดตั้งมิเตอร์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการวัดปริมาณน้ำ การบันทึกและจัดทำรายงานปริมาณน้ำที่ใช้ได้

---

[121]Section 25B-7(g), (j), 25B-8 of Water Well Construction Standards Ordinance

[122]Section 25B-9 of Water Well Construction Standards Ordinance

[123]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-138

[124]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-137

โดยใบอนุญาตประเภทนี้จะมีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต ดังนั้นผู้ขอใบอนุญาตหรือผู้รับจ้างขุดบ่อบาดาลต้องยื่นเอกสารต่อ State engineer ก่อนวันครบกำหนดในใบอนุญาต

กรณีที่บ่อน้ำบาดาลมีการก่อสร้างเสร็จแล้วและมีการติดตั้งเครื่องสูบน้ำตามที่กำหนดในใบอนุญาต

ในกรณีที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้แสดงเหตุผลพร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จ ซึ่ง State engineer สามารถพิจารณาขยายระยะเวลาให้ได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีและอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มอีก 200 USD

ในกรณีที่ครบกำหนดระยะเวลาตามใบอนุญาตแล้วแต่ไม่มีการแจ้งสถานะของบ่อน้ำบาดาลที่ขออนุญาต ให้ State engineer ส่งหนังสือแจ้งไปยังผู้ขอให้ส่งหลักฐาน และต้องมีการนำส่งหลักฐานภายใน 21 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งโดยผู้ขอต้องเสียค่าธรรมเนียมการเตือน 30 USD และหากพิจารณาแล้วเห็นว่าหลักฐานที่นำเสนอเป็นที่พอใจให้ใบอนุญาตนั้นยังคงมีผลใช้บังคับไม่เกิน 1 ปี ส่วนโครงการที่รัฐอนุญาตให้ดำเนินการเกี่ยวกับน้ำอาจมีการพิจารณาขยายระยะเวลาที่กำหนดในใบอนุญาตเกิน 1 ปี ได้หากเห็นว่ามีเหตุอันสมควรแต่ต้องมีการทบทวนอย่างน้อยปีละครั้ง[125]

เมื่อมีกรณีที่ State engineer ตรวจพบว่ามีการกระทำที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดทั้งในการขุดบ่อน้ำบาดาล การดูแลรักษา หรือเงื่อนไขในการสูบน้ำบาดาล ให้ State engineer แจ้งไปยังเจ้าของบ่อน้ำบาดาลเป็นลายลักษณ์อักษรทันทีพร้อมสั่งให้ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่สมควรแต่ไม่เกิน 60 วัน หากเจ้าของบ่อน้ำบาดาลปฏิเสธหรือไม่ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินและดำเนินการใดๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ใช้น้ำบาดาลปฏิบัติตามมาตรการที่กฎหมายกำหนด[126]

นอกจากมาตรการที่กำหนดให้การขุดบ่อบาดาลต้องขอใบอนุญาตแล้ว Colorado ยังได้กำหนดมาตรการควบคุมผู้รับจ้างขุดบ่อบาดาลด้วย โดยผู้ประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล ติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาล รวมถึงการบำรุงรักษาและการตรวจสอบระบบบ่อน้ำบาดาลต้องได้รับใบอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการประกอบกิจการตามสัญญา การจ้างแรงงาน หรือด้วยวิธีการอื่นใด และมีคณะกรรมการหนึ่งชุด เรียกว่า “State board of examiners of water well construction and pump installation contractors”[127] เข้ามาทำหน้าที่ควบคุมการการก่อสร้าง และการทิ้งร้างบ่อน้ำบาดาล และการติดตั้งอุปกรณ์สูบน้ำบาดาล รวมถึงมีอำนาจในการออกใบอนุญาต เพิกถอน ปฏิเสธ หรือต่ออายุใบอนุญาตผู้ประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลได้[128]

[125]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-137

[126]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-138

[127]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-103

[128]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-104

บุคคลที่ประสงค์จะประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตในการขุดเจาะน้ำบาดาลตามประเภทของบ่อน้ำบาดาล หรือใบอนุญาตติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาล โดยผู้ขอต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) อายุไม่น้อยกว่า 21 ปี

2) มีสัญชาติอเมริกัน หรือแสดงความประสงค์ว่าต้องการมีสัญชาติอเมริกัน

3) มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี ตามประเภทของบ่อน้ำบาดาล หรือการติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาลที่ขออนุญาต เว้นแต่

(1) มีใบอนุญาตก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลประเภทใดประเภทหนึ่งแล้ว และประสงค์จะขอทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลประเภทอื่น

(2) มีใบอนุญาตติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาล ประเภทใดประเภทหนึ่งแล้ว และประสงค์จะขอทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาลประเภทอื่น

(3) มีความรู้ในหลักสูตรที่เป็นที่คณะกรรมการเห็นว่าเทียบเคียงได้กับประสบการณ์ในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล หรือการติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาล

4) สามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเชี่ยวชาญโดยผ่านการทดสอบทั้งข้อเขียนและการสัมภาษณ์ตามที่คณะกรรมการจัดให้มีโดยเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการพื้นฐานและกระบวนการเฉพาะของการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล กระบวนการพื้นฐานและกระบวนการเฉพาะของการติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาล รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ทั้งนี้ก่อนการทดสอบให้คณะกรรมการพิจารณาใบสมัครและแจ้งให้ผู้สมัครทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนการทดสอบ หากสอบไม่ผ่าน ให้ผู้สมัครขอทำการยื่นคำขอทดสอบใหม่ได้หลังพ้นกำหนด 45วันนับจากวันทราบผลการทดสอบโดยต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการสอบด้วย

ในการขอต่อใบอนุญาต ไม่จำเป็นต้องมีการทดสอบความรู้ใหม่ แต่ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 8 ชั่วโมง ในแต่ละปี[129]

ในการขุดบ่อน้ำบาดาลโดยผู้ประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดด้วย กล่าวคือ

1) กรณีบ่อน้ำบาดาลต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมในการติดตั้งอุปกรณ์สูบน้ำให้ได้ปริมาณน้ำตามที่ได้รับอนุญาต บ่อน้ำบาดาลที่ก่อสร้างหรือทิ้งร้างจะต้องมีการป้องกันตามธรรมชาติจากมลพิษในชั้นดินอุ้มน้ำ และไม่มีแหล่งที่ทำให้เกิดการปนเปื้อน

2) กรณีการติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาลต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ถูกสุขลักษณะ โดยในการเลือกประเภท การก่อสร้าง และการติดตั้งเครื่องสูบน้ำต้องพิจารณาถึงประเด็นดังต่อไปนี้

(1) เป็นไปตามคุณลักษณะของการให้น้ำ และการลดระดับของน้ำ ((water yield and drawdown characteristic) ในบ่อน้ำบาดาล

(2) มีลักษณะทนทานและเชื่อถือได้

[129]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-107

(3) วัสดุต้องไม่ประกอบด้วยสารที่เป็นพิษหรือมีภาวะที่จะก่อให้เกิดสภาพที่เป็นอันตรายในน้ำ

(4) มีการรับรองในเวลาที่มีการติดตั้งว่าเครื่องสูบน้ำจะสามารถใช้งานอย่างต่อเนื่องได้โดยไม่ต้องมีการล่อน้ำ[130] (priming)

(5) จัดหามาตรการป้องกันที่เหมาะสมไม่ให้มีมลพิษเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นชนิดใดก็ตามทั้งจากแหล่งพื้นที่ผิวดินและใต้ดิน[131]

2.5 ผลจากการฝ่าฝืน

2.5.1 California

SGMA กำหนดบทลงโทษจากการฝ่าฝืนกฎหมายโดยนำมาตรการกำหนดโทษปรับทางแพ่ง (Civil penalty) มาใช้บังคับ โดยให้เป็นอำนาจของ GSAs ที่จะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือไม่และกำหนดค่าปรับ หรือในกรณีที่ไม่มีข้อโต้แย้งว่ามีการกระทำความผิดหรือไม่ ให้มีอำนาจปรับได้หลังจากที่มีการแจ้งข้อกล่าวหาและเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้พิสูจน์โต้แย้งในการกระทำความผิดดังต่อไปนี้

1) การสูบน้ำบาดาลเกินปริมาณที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย มีโทษปรับทางแพ่ง ไม่เกิน 500 USD ต่อปริมาณน้ำหนึ่งเอเคอร์-ฟุต (acre-foot) ที่มีการสูบเกินจากที่ได้รับอนุญาต และผู้ฝ่าฝืนยังต้องรับผิดในค่าธรรมเนียมการใช้น้ำบาดาล รวมถึงโทษปรับจากการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายด้วย

2) การกระทำที่ขัดต่อกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่ GSAs กำหนดในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มีโทษปรับทางแพ่งไม่เกิน 1,000 USD และเมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ดำเนินการแก้ไขภายในกำหนดระยะเวลา 30 วันแล้วไม่ยอมปฏิบัติตามจะมีโทษปรับเพิ่มอีกวันละ 100 USD จนกว่าจะมีการแก้ไขความบกพร่องดังกล่าว

ในการกำหนดค่าปรับศาล หรือ GSAs ต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ที่เกิดการกระทำความผิด ลักษณะและการกระทำความผิดซ้ำ ขอบเขตของภยันตรายที่เกิดขึ้น ระยะเวลาที่มีการกระทำความผิด และมาตรการที่ผู้กระทำความผิดใช้เพื่อเยียวยาแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้น และในการจ่ายค่าปรับ และหากการกระทำความผิดนั้นมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายอื่นด้วย ให้สามารถลงโทษได้ทั้งการคิดค่าปรับทางแพ่งและการลงโทษตามกฎหมายอื่น[132]

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เมือง Sonoma จะมีระเบียบที่ใช้บังคับพื้นที่กรณีที่ผู้ขออนุญาตสร้างบ่อบาดาลไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการที่กำหนดในก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล Sonoma Code of Ordinance มีมาตรการทางกฎหมายที่จะลงโทษผู้ฝ่าฝืน 3 วิธีการ

1) ลงโทษฐานก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ (Public nuisance)

---

[130]การล่อน้ำ เป็นวิธีการทำให้ความดันในห้องสูบต่ำกว่าความดันของบรรยากาศโดยการดูดอากาศ หรือไล่อากาศออก เมื่อความดันในห้องสูบลดลงน้ำจะไหลเข้ามาในปั๊ม

[131]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-110

[132]Section 10732 of the Sustainable Groundwater Management Act

2) ลงโทษโดยนำมาตรการทางอาญามาใช้ โดยให้ผู้ฝ่าฝืนต้องรับโทษและเป็นความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรง (Misdemeanor)

3) ลงโทษโดยการสั่งให้หยุดดำเนินการในกิจการที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต หรือการใปฏิบัติตามมาตรฐานการก่อสร้างที่กฎหมายกำหนด และหากมีคำสั่งให้หยุดดำเนินการแล้วผู้ฝ่าฝืนอาจมีความผิดฐานก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรืออาจถูกลงโทษทางอาญาได้ด้วย

นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถใช้มาตรการทางปกครองในการระงับ เพิกถอน หรือแก้ไขใบอนุญาตได้ หากมีกรณีดังต่อไปนี้เกิดขึ้น

1) เมื่อมีกรณีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นและมีผลต่อต่อสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของประชาชนภายหลังจากมีการออกใบอนุญาต

2) การออกใบอนุญาตไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนเกิดจากการปกปิดหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จของผู้ขอรับใบอนุญาต

3) มีการไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต

4) การดำเนินการตามใบอนุญาตฝ่าฝืนมาตรการที่กฎหมายกำหนด เมื่อที่มีการเพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล จะมีผลให้ใบอนุญาตอื่นที่เกี่ยวข้องสิ้นผลไปด้วยทันที

ส่วนกรณีที่มีการก่อสร้างหรือขุดเจาะน้ำบาดาลก่อนได้รับใบอนุญาต บุคคลที่ดำเนินการไปอาจได้รับใบอนุญาตในภายหลังได้ แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีอำนาจในการคิดค่าธรรมเนียมการขอรับใบอนุญาตเพิ่มขึ้นจากการฝ่าฝืนกฎหมายนั้นได้ และจะไม่ออกใบอนุญาตให้จนกว่าจะมีการชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบมีอำนาจแจ้งเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินให้ดำเนินการแก้ไขความบกพร่องในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่เห็นว่ามีของเสียที่อาจกระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะ เป็นอันตรายต่อทรัพย์สิน หรือมีผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัย การใช้ หรือสภาพของทรัพย์สินที่อยู่ติดกับบ่อน้ำบาดาล ระบบสาธารณูปโภคที่อยู่เหนือพื้นดินหรืออยู่ใต้ดิน ทางสาธารณะหรือทางน้ำสาธารณะ หรือมีผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำทั้งแหล่งน้ำสาธารณะและแหล่งน้ำอื่น หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดอาจต้องรับโทษทางอาญา[133]

2.5.2 Colorado

ความรับผิดจากการไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายน้ำบาดาลของ Colorado กำหนด แบ่งได้ออกเป็น 2 กรณี คือ การฝ่าฝืนคำสั่งของหน่วยงานที่มีอำนาจบริหารจัดการน้ำบาดาล และการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่ควบคุมผู้ประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำในบ่อน้ำบาดาล

1) ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่งหรือมาตรการที่ออกโดย Groundwater Management District, Groundwater Commission หรือ State engineers ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว หรือเรียกค่าปรับทางแพ่งได้ โดยหากเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

[133]Section 25B-10 of Water Well Construction Standards Ordinance

การใช้น้ำในพื้นที่แหล่งบาดาลที่กำหนด ก่อนการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้ผู้พิพากษาพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในประเด็นดังต่อไปนี้ประกอบ คือ มีการใช้ประโยชน์ใน พื้นที่แหล่งน้ำบาดาลที่กำหนดเป็นการใช้น้ำที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายกับผู้มีสิทธิใช้น้ำนั้น มีการฝ่าฝืนกฎหมายหรือเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต และต้องให้สิทธิผู้มีส่วนได้เสียที่จะเข้ามาในคดีหากเป็นเวลาที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

สำหรับการเรียกค่าปรับทางแพ่ง จะใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้[134]

1) การใช้น้ำบาดาลขัดกับคำสั่งของ Groundwater Management District, Groundwater Commission หรือ State engineers หรือการฝ่าฝืนคำสั่ง หรือกฎระเบียบที่กำหนดขึ้น มีโทษปรับทางแพ่งไม่เกิน 500 USD ต่อวันจนกว่าจะหยุดการฝ่าฝืน

2) การไม่ให้ข้อมูล หรือรายงานข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่มีการสูบจากบ่อบาดาล หรือการรายงานสภาพบ่อน้ำบาดาลอันเป็นเท็จ มีโทษปรับทางแพ่งไม่เกิน 500 USD ต่อการฝ่าฝืนในแต่ละครั้ง

3) การที่บุคคลใดเจตนาทำให้เกิดการรบกวนการทำงานของเครื่องมือวัดน้ำ เครื่องมือวัดอัตราการไหลของน้ำ หรือเครื่องมืออื่นที่ใช้ในการวัดการไหลของน้ำ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ่อบาดาล คณะกรรมการฯ หรือ State engineer หรือเจตนาทำลายเครื่องมือวัดน้ำ เครื่องมือวัดอัตราการไหลของน้ำ หรือเครื่องมืออื่นที่ใช้ในการวัดการไหลของน้ำ หรือเข้าไปปรับเปลี่ยน หรือทำให้เป็นเท็จซึ่งปริมาณน้ำที่แสดงจากเครื่องมือวัดน้ำ เครื่องมือวัดอัตราการไหลของน้ำ หรือเครื่องมืออื่นที่ใช้ในการวัดการไหลของน้ำ ต้องรับผิดชำระโทษปรับทางแพ่งไม่เกิน 500 USD ต่อการฝ่าฝืนในแต่ละครั้ง

นอกจากค่าปรับทางแพ่งแล้วบุคคลที่ฝ่าฝืนคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของ Groundwater Management District Groundwater Commission หรือ State engineers ข้างต้น อาจถูกฟ้องคดีเพื่อให้รับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ในความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง และเป็นผลโดยตรงจากการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องใช้ในการดำเนินการเยียวความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนดังกล่าว รวมถึงการต้องซื้อน้ำ หรือการจ่ายค่าเสียหายให้รัฐอื่นที่ได้รับผลกระทบ[135]

2) ผู้ประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำในบ่อน้ำบาดาลต้องรับผิดหากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดย State board of examiners of water well construction and pump installation contractors ในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งบ่อน้ำบาดาล และยังอาจมีความรับผิดในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) แสดงตนว่าเป็นผู้ประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำในบ่อน้ำบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาต หรือใบอนุญาตนั้นถูกเพิกถอน ระงับการใช้ หรือหมดอายุ

---

[134]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-111.5.

[135] Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-111.5

(2) โฆษณา หรือแสดงสัญลักษณ์ ออกนามบัตร หรือแสดงสิ่งอื่นใดให้เข้าใจว่าประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำในบ่อน้ำบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาต

(3) การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาต หรือใบอนุญาตนั้นถูกระงับการใช้ เว้นแต่เป็นผู้ขุดเจาะที่ใช้อุปกรณ์ของตนเองขุดบ่อน้ำบาดาลเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินของตนเอง หรือเป็นลูกจ้างหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลที่มีใบอนุญาต

(4) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำในบ่อน้ำบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาต หรือใบอนุญาตนั้นถูกระงับการใช้ เว้นแต่เป็นการติดตั้งเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินของตนเอง หรือเป็นลูกจ้าง หรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลที่มีใบอนุญาต

ทั้งนี้ ในการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษทางอาญาต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 90 วัน หรือปรับไม่เกิน 500 USD หรือทั้งจำทั้งปรับ และโทษปรับทางแพ่งตามคำสั่งศาลไม่น้อยกว่า 100 USD แต่ไม่เกิน 500 USD ต่อการฝ่าฝืนในแต่ละครั้ง ซึ่งเงินที่ได้จากค่าปรับทางแพ่งที่ส่งเข้ากองทุนตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลต่อไป[136]

2.6 การบริหารจัดการน้ำบาดาลกรณีเกิดภัยสาธารณะ

ในสหรัฐอเมริกาไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาลเพื่อใช้ในกรณีเกิดภัยพิบัติสาธารณะโดยตรง อย่างไรก็ดี ในการดำเนินการเพื่อบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะจะต้องมีการจัดทำแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในภาวะน้ำแล้งจะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้มีน้ำบาดาลเพียงพอที่จะใช้มาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและการชลประทาน เช่น มีการตรวจสอบปริมาณน้ำบาดาลอย่างสม่ำเสมอ การสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มเติม ให้การสนับสนุนงบประมาณในการอนุรักษ์น้ำบาดาล การบริหารจัดการน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน

การให้แอ่งน้ำบาดาลเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดินเป็นอีกวิธีหนึ่งในการรับมือกรณีภัยพิบัติสาธารณะ โดยการใช้วิธีการเติมน้ำผิวดินที่มีคุณภาพดีในช่วงที่มีน้ำปริมาณมากลงไปในแอ่งน้ำบาดาล ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถลดภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ ในการเติมน้ำลงไปใต้ดินแล้วต้องมีมาตรการคุ้มครองพื้นที่ที่มีการเติมน้ำนั้นด้วย โดยต้องพิจารณาถึงลักษณะพื้นที่ว่าเหมาะสมในการเติมน้ำหรือไม่ เช่นควรเป็นพื้นที่โล่งที่ไม่ใช่พื้นที่ในเมืองที่มีอาคารและถนนเป็นจำนวนมาก และต้องมีมาตรการป้องกันมลพิษที่จะเกิดขึ้นกับน้ำที่อยู่ใต้ดินนั้นเพราะอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการกำจัดมลพิษก่อนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้[137]

---

[136]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-111

[137]https://drought.unl.edu/archive/plans/drought/state/CO_2013.pdf,
https://www.pueblosheriff.com/DocumentCenter/View/139/Local-Emergency-Operations-Plan-Cover-PDF,
https://drought.unl.edu/archive/plans/Drought/state/CA_2010.pdf

2.7 มาตรการพัฒนาน้ำบาดาล

2.7.1 California

ในมาตรการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล California มีการดำเนินการหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น การขอใบอนุญาต การใช้น้ำบาดาล หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำบาดาล รวมทั้งค่าปรับทางแพ่ง SGMA กำหนดให้เป็นอำนาจของ GSAs ที่เป็นหน่วยงานบริหารจัดการน้ำบาดาลในท้องถิ่นในการเรียกเก็บและคิดค่าปรับเพื่อนำเงินที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อการจัดทำแผนจัดการน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน การติดตามตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นตามกฎหมาย การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือเป็นเงินสำรองด้านอื่นที่จำเป็น

การควบคุมคุณภาพน้ำบาดาลตาม Groundwater Quality Monitoring Act 2001 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการรักษาคุณภาพน้ำบาดาล มีการควบคุมคุณภาพน้ำบาดาลให้ปลอดภัยจากการปนเปื้อน โดยมีหลักเกณฑ์ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ดังนี้

(1) การกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการเฝ้าสังเกตการณ์

(2) รายชื่อสารปนเปื้อนที่จะวัดค่าและประเมินคุณภาพน้ำ

(3) ที่ตั้ง ความลึก และจำนวนบ่อสังเกตการณ์ที่จำเป็นในการตรวจวัดการปนเปื้อนในน้ำบาดาล

(4) ระยะเวลาและความถี่ในการเฝ้าสังเกตการณ์

(5) ระบบการเก็บข้อมูลและรายงานผล และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

(6) รายละเอียดอื่น เช่น คุณภาพและการใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน จำนวนประชากร บ่อน้ำบาดาลที่ใช้เพื่อให้บริการน้ำประปา บ่อน้ำบาดาลเอกชน พื้นที่ที่มีขุดเจาะน้ำมันหรือก๊าซธรรมชาติ หรือประเมินสถานการณ์การปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นกับน้ำบาดาล

นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเติมน้ำบาดาลโดยการให้กู้ยืมมีระยะเวลาสูงสุด 25 ปี จากกองทุน Water Conservation and Groundwater Recharge Bond ในจำนวนเงินไม่เกิน 5,000,000 USD ต่อหนึ่งโครงการ โดยจะพิจารณาให้การสนับสนุนโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลุ่มน้ำบาดาลที่มีการสูบน้ำปริมาณมากและอยู่ในภาวะวิกฤติก่อน หรือโครงการที่มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้แล้วเห็นว่ามีโอกาสที่จะเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมากโดยเหตุผลทางวิศวกรรมและทางอุทกธรณีวิทยา และการกู้ยืมนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจาก California Water Commission[138] ทั้งนี้ ในการเติมน้ำบาดาลนอกเหนือจากการผันน้ำผิวดินที่มีเป็นจำนวนมากในหน้าฝนแล้วยังมีอีกวิธีการนำน้ำผิวดินมาปรับคุณภาพจนมีมาตรฐานเดียวกับน้ำดื่มและเติมลงไปในชั้นน้ำบาดาลเพื่อสำรองไว้ใช้ในเวลาที่จำเป็นต้องมีการใช้น้ำ[139]

[138]Section 12928-12928.6 of the California Water Code.

[139]https://www.waterboards.ca.gov/publications_forms/publications/factsheets/docs/asr_project_factsheet.pdf

2.7.2 Colorado

เงินที่ได้รับจากค่าปรับทางแพ่งเป็นเงินที่ State engineer ในฐานะผู้ออกคำสั่งปรับต้องส่งเข้าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการคลังของรัฐ แต่เป็นเงินที่คลังต้องส่งเงินนั้นเข้ากองทุนน้ำอีกทีหนึ่ง แต่หากเป็นความผิดที่ Ground water management district พบในพื้นที่ลุ่มน้ำบาดาลของตน ให้มีอำนาจปรับได้เช่นกันแต่เงินจำนวนนี้จะไม่นำส่งเข้าคลัง และกันไว้ใช้ในการบริหารจัดการน้ำในท้องถิ่นได้[140] เช่นเดียวกับเงินค่าปรับที่ได้รับจากการที่มีการประกอบกิจการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาลโดยฝ่าฝืนกฎหมายที่ต้องส่งเข้ากองทุนตรวจสอบน้ำบาดาล และสามารถนำมาใช้ในการติดตามตรวจสอบการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพที่กำหนด โดยมีการตั้งผู้ตรวจสอบที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดขึ้นมาทำหน้าที่ในการตรวจสอบ[141] เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และสวัสดิการของประชาชน[142]

3. ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

3.1 บทนำ

แนวคิดในกฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาลของสาธารณรัฐเกาหลี หรือ “เกาหลีใต้” มีความน่าสนใจในการนำมาประยุกต์เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศไทย เนื่องจากบริบทความจำเป็นในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ของเกาหลีใต้จะพบว่าเกาหลีใต้ตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลี (Korean Peninsula) ที่มีเขตแดนส่วนหนึ่งอยู่ติดทะเลคล้ายคลึงกับประเทศไทย และยังมีลุ่มแม่น้ำสำคัญหลายสายที่ไหลผ่านจังหวัดต่างๆ ของประเทศเพื่อออกสู่ทะเล[143] เมื่อพิจารณาลึกลงไปในชั้นของพื้นดินจะพบว่าเกาหลีใต้มีแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญอยู่หลายแหล่ง และถูกนำมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ในประเทศ โดยอ้างอิงข้อมูลจาก Statista องค์กรเอกชนที่รวบรวมข้อมูลเชิงสถิติในหลากหลายประเด็น ในปี ค.ศ. 2018 จะพบว่าประเทศเกาหลีใต้นำทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตรกรรม ด้านการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ด้านการอุตสาหกรรม และกิจกรรมด้านอื่น[144]

---

[140]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-90-111.5

[141]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-113

[142]Colo. Rev. Stat. Ann. §37-91-101

[143]AsianInfo Organization, *Korea's Geography* (Web Page, 8 January 2021)
http://www.asianinfo.org/asianinfo/korea/geography.htm#TERRITORY.

[144]Statista, *Volume of Groundwater Used in South Korea in 2018, by Sector* (Web Page, 8 January 2021)
https://www.statista.com/statistics/1023493/south-korea-groundwater-use-volume-by-sector/

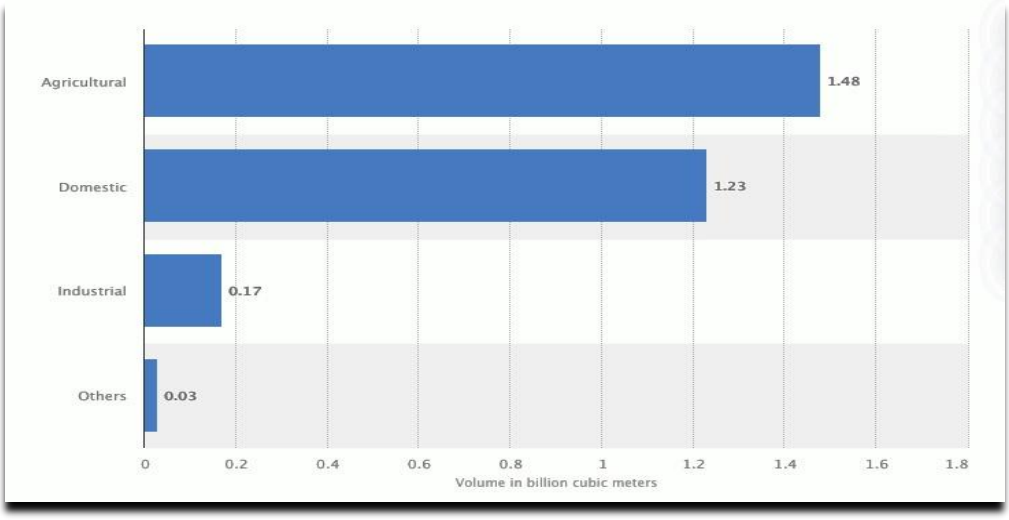

Figure 1 : Volume of Groundwater Used in South Korea in 2018, by Sector Source: Statist

จากแผนภูมิข้างต้น จะเห็นได้ว่าเกาหลีใต้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลในการทำเกษตรกรรมสูงที่สุดเป็นอันดับแรก โดยใช้ไปประมาณ 1.48 พันล้านลูกบาศก์เมตร ตามด้วยการใช้ประโยชน์ภายในครัวเรือน 1.23 พันล้านลูกบาศก์เมตร ในกิจกรรมอุตสาหกรรม 0.17 พันล้านลูกบาศก์เมตร และในกิจกรรมอื่นถูกใช้ไป 0.03 พันล้านลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ ในปัจจุบันรัฐบาลเกาหลีใต้ได้จัดให้มีการติดตามตรวจสอบทรัพยากรน้ำในประเทศ โดยดำเนินการก่อสร้างสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำจำนวน 1,476 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศในจำนวนดังกล่าวแบ่งเป็น จำนวน 697 แห่ง สำหรับแม่น้ำ จำนวน 185 แห่งสำหรับทะเลสาบ หนอง และบึง จำนวน 474 แห่งสำหรับพื้นที่ทำการเกษตร และจำนวน 120 แห่งสำหรับบริเวณอื่น ในส่วนของการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล เกาหลีใต้ก่อสร้างสถานีตรวจวัด 2,499 แห่ง ทั่วประเทศ โดยตรวจวัดปีละสองครั้งตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2003 เป็นต้นมา ซึ่งผลจากการตรวจวัดทำให้ทราบว่าคุณภาพน้ำบาดาลยังไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นในแต่ละปี อย่างไรก็ดี คุณภาพน้ำบาดาลมักจะดีกว่าน้ำผิวดินเสมอ คุณภาพดังกล่าวจะถูกแบ่งออกเป็นสามระดับขึ้นอยู่กับว่าจะถูกใช้ภายในประเทศ หรือวัตถุประสงค์ทางการเกษตรและการประมง หรือวัตถุประสงค์ทางอุตสาหกรรม อีกทั้ง หลุมเจาะน้ำบาดาลที่ถูกทิ้งร้างและอาจมีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อน้ำบาดาลซึ่งมีมากกว่า 43,000 หลุม ได้รับการอุดอย่างปลอดภัยในระหว่างที่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำแล้ว[145]

จะเห็นได้ว่า ทรัพยากรน้ำบาดาลของเกาหลีใต้เป็นทรัพยากรที่สำคัญและได้รับการตรวจสอบดูแลสม่ำเสมอไม่ด้อยไปกว่าทรัพยากรน้ำบนผิวดินเลย โดยเป็นแหล่งที่มาของน้ำสำหรับการชลประทานและการอุปโภคบริโภค ซึ่งความต้องการในการใช้น้ำของเกาหลีใต้มีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการเกษตร ซึ่งประมาณร้อยละ 13 ของการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมีที่มาจากน้ำบาดาล

[145]Water Environment Partnership in Asia (WEPA), *State of Water Environment: Republic of Korea* (Web Page, 8 January 2021) http://www.wepa-db.net/policies/state/southkorea/southkorea.htm

มีการใช้น้ำบาดาลเพิ่มขึ้นจาก 2,838 ล้านลูกบาศก์เมตร ในปี ค.ศ. 1996 มาเป็น 4,071 ล้านลูกบาศก์เมตร ในปี ค.ศ. 2013 คิดเป็นอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึง 43.9 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ด้วยเหตุนี้ การธำรงรักษาคุณภาพน้ำบาดาลจะถูกดำเนินการโดยระบบเครือข่าย Groundwater Quality Monitoring Network (GQMN) ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 2007 และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อม (Ministry of Environment) หรือ MOE ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด[146]

เมื่อพิจารณาประเด็นการบริหารจัดการปริมาณน้ำบาดาลของเกาหลีใต้ จากรายงานของ OECD[147] พบว่าเกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีการใช้น้ำบาดาลปริมาณมาก โดยติด 1 ใน 10 ของประเทศ OECD เลยทีเดียว และน้ำบาดาลถูกใช้อย่างหนาแน่นในพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น เกาะเจจู (제주도) เป็นเขตปกครองพิเศษที่ซึ่งกิจกรรมการเกษตรบนเกาะแห่งนี้จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยน้ำบาดาลเป็นหลัก ยังพบว่ารัฐบาลเกาหลีใต้สำรวจและติดตามปริมาณน้ำบาดาลอย่างเข้มงวดผ่านปฏิบัติการของหน่วยงานที่รัฐจัดตั้งขึ้น 4 หน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันไปตามภารกิจเฉพาะของตนเอง และทั้ง 4 หน่วยงานจะนำผลลัพธ์จากการปฏิบัติการมาบูรณาการร่วมกัน ได้แก่[148]

1) Korea Institute of Geoscience and Mineral Resource (KIGAM) มีภารกิจหลักในการประเมินและทำนายปริมาณน้ำบาดาลตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และรักษาแหล่งน้ำบาดาลด้วยการเติมน้ำแข็งเทียมในพื้นที่เพาะปลูก

2) Korea Rural Community Corporation (KRC) มีภารกิจหลักในการทดสอบความเป็นไปได้เบื้องต้นการออกแบบ และการบริหารสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการชลประทาน การระบายน้ำ และการพัฒนาน้ำบาดาลในเขตพื้นที่ชนบทโครงการต่างๆ ของ KRC ถูกนำมาถอดบทเรียนเพื่อแบ่งปันเทคนิคและประสบการณ์ทางการเกษตรขั้นสูงเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ

3) Korea Water Resources Corporation (K-water) มีภารกิจหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำโดยใช้แนวทางในการจัดการน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน มีบทบาทในการศึกษาความเป็นไปได้ของการใช้พลังงานความร้อนใต้ธรณี (Geo-Thermal Energy) ของ alluvium และ riverbed ตลอดจนพัฒนาเทคนิคการประเมินและกำจัดความเสี่ยงต่างๆ ของน้ำบาดาล

4) Integrated Groundwater Information Service (GIMS) มีภารกิจหลักในการรวบรวมการวิเคราะห์ข้อมูลน้ำบาดาล การพัฒนาและการบำรุงรักษาฐานข้อมูลน้ำบาดาลและระบบคอมพิวเตอร์ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล ตลอดจนสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบและนโยบายต่อหน่วยงานรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

---

[146]Chanhyeok Jeon, Maimoona Raza, Jin-Yong Lee and et al, “Countrywide Groundwater Quality Trend and Suitability for Use in Key Sectors of Korea” (2020) 12 *Water* 1193, pp.1194-1195.

[147]OECD ย่อมาจาก Organization for Economic Co-operation and Development เป็นองค์การระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยรวมกลุ่มกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของยุโรปและโลก See Organization for Economic Co-operation and Development, *About OECD* (Web Page, 8 January 2021) https://www.oecd.org/about/

[148]Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD), *Policies to Manage Agricultural Groundwater Use-Korea* (OECD Publishing, November 2015), pp.1-2.

จากข้อมูลทั้งหมดอาจกล่าวได้ว่า เกาหลีใต้และประเทศไทยมีส่วนคล้ายคลึงกันในแง่การนำทรัพยากรน้ำบาดาลไปใช้ประโยชน์เพื่อหล่อเลี้ยงเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงเป็นที่มาของการศึกษาค้นคว้าว่าเกาหลีใต้ออกแบบกำหนดมาตรการกฎหมายในการควบคุมการใช้สอยทรัพยากรน้ำบาดาลไว้อย่างไร

3.2 ภาพรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำบาดาลของสาธารณรัฐเกาหลี

ในเบื้องต้นคณะที่ปรึกษาจำเป็นต้องอธิบายให้เข้าใจถึงระบบและลักษณะกฎหมายของเกาหลีใต้เสียก่อนที่จะลงไปถึงรายละเอียดของกฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาล โดยเกาหลีใต้เป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยเช่นเดียวกับประเทศไทย แบ่งอำนาจการปกครองออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ เกาหลีใต้มีรัฐธรรมนูญ (Constitution) เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ (Acts) ซึ่งตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหลักการและสอดคล้องกันภายใต้รัฐธรรมนูญ อีกทั้ง ยังมีการตรากฎหมายลำดับรอง (subordinate statutes) ที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจที่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติให้ไว้ ได้แก่ ข้อบังคับของประธานาธิบดี (Presidential Decree) กฎข้อบัญญัติของนายกรัฐมนตรี (Ordinances of Prime-Minister) และกฎกระทรวงต่างๆ (Ordinances of Ministries) ทั้งนี้ เพื่อทำให้การในพระราชบัญญัติบรรลุผลสำเร็จ โดยจะต้องไม่ให้มีรายละเอียดที่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัติ[149] จะเห็นได้ว่าระบบกฎหมายของเกาหลีใต้ เป็นระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่มีลำดับศักดิ์ของการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ได้แตกต่างไปจากประเทศไทยเท่าใดนัก

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาลของเกาหลีใต้อยู่ในรูปของกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ที่มีชื่อเรียกว่า “Groundwater Act (지하수법)” โดยบัญญัติขึ้นในปี ค.ศ. 1994 จากการเสนอร่างกฎหมายโดยกระทรวงที่ดิน สาธารณูปโภค และการคมนาคม (Ministry of Land Infrastructure and Transport) หรือ MOLIT ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 2018 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ตัดสินใจควบรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่อยู่ภายใต้ MOLIT เข้ากับ MOE ส่งผลให้ในปัจจุบัน MOE มีอำนาจบริหารจัดการทรัพยากรน้ำผิวดินและน้ำบาดาล ทั้งในแง่ของคุณภาพและปริมาณด้วย วัตถุประสงค์หลักของการตรากฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลด้วยวิธีการบำรุงรักษาและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษแก่น้ำบาดาลหรือถูกทำให้ปนเปื้อนสกปรก กฎหมายฉบับนี้จะวางแนวทางในการตรวจสอบ การพัฒนา การใช้สอย การบำรุงรักษา การบริหารจัดการน้ำบาดาล และการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะได้รับการบรรจุอยู่ในแผนแม่บทสำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาลแห่งชาติ (Master Plan for Groundwater Management) ที่กำหนดให้รัฐจัดทำทุก 10 ปี[150] แผนแม่บทดังกล่าวเป็นแผนระยะยาวซึ่งมีความสำคัญเทียบได้กับแผนแม่บท

---

[149]Ministry of Government Legislation, *National Law Information Centre: Korean Legislative System and Procedures* (Web Page, 8 January 2021) https://law.go.kr/LSW/eng/engAbout.do?menuId=3#:~:text=The%20Korean%20legislative%20system%20consists,to%20effectively%20implement%20the%20Acts

[150]Lae-Soo Kang, Se-Yeong Hamm, Jae-Yeol Cheong and et al, “Groundwater Monitoring System and Groundwater Policy in Relation to Unified Water Resource Management in Korea” (2020) 22 *Water Policy* 211, p.212.

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติของประเทศไทย

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกฎหมาย Groundwater Act จะพบว่ามีการรับรองสิทธิและหน้าที่ของปัจเจกบุคคล รวมถึงกำหนดให้หน่วยงานรัฐทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นมีหน้าที่ตามที่กฎหมายระบุไว้แม้ว่ากฎหมาย Groundwater Act จะใช้บังคับกับน้ำบาดาลทั้งประเทศ แต่ไม่ได้หมายความว่ากฎหมายฉบับนี้จะไม่มีความเกี่ยวพันกับกฎหมายอื่น เนื่องจากเกาหลีใต้ยังมีกฎหมายฉบับอื่นที่แม้จะไม่ได้มีคำว่า “น้ำบาดาล” อยู่ในชื่อกฎหมาย แต่ก็อาจมีบทบัญญัติที่คาบเกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาลได้ เช่น กฎหมายว่าด้วยบ่อน้ำพุร้อน (Hot Spring Act) หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดการน้ำเพื่อการบริโภค (Drinking Water Management Act) ซึ่งกฎหมาย Groundwater Act จะไม่เข้าไปก้าวล่วงกฎหมายเฉพาะเหล่านั้น หากการใช้น้ำบาดาลอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์เฉพาะที่กำหนดขึ้นในกฎหมายเฉพาะนั้น[151] กฎหมาย Groundwater Act ประกอบไปด้วย 41 มาตรา (제조) โดยแบ่งออกเป็น 7 บท (제장) ได้แก่ บทที่ 1 ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไป บทที่ 2 ว่าด้วยการสำรวจ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล บทที่ 3 ว่าด้วยการสงวนรักษาและบริหารจัดการน้ำบาดาล บทที่ 4 ว่าด้วยกิจการก่อสร้างเพื่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล บทที่ 5 ว่าด้วยตัวแทนในการตรวจสอบผลกระทบของน้ำบาดาล บทที่ 6 ว่าด้วยบทบัญญัติส่วนเสริม และบทที่ 7 ว่าด้วยการกำหนดโทษ จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของกฎหมาย Groundwater Act เป็นโครงสร้างที่คุ้นเคยในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติของประเทศไทย ซึ่งพอจะเทียบเคียงโครงสร้างการร่างกฎหมายได้บ้าง เนื่องด้วยทั้งสองประเทศได้รับเอาระบบกฎหมายลายลักษณ์มาใช้

ด้วยเหตุนี้ คณะที่ปรึกษาจะนำเสนอในประเด็นสำคัญที่อาจนำมาใช้ในการจัดทำข้อเสนอแนะปรับปรุงกฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศไทยในส่วนถัดไป

3.3 การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

ภายใต้ Article 2 แห่ง Groundwater Act ได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะเอาไว้หลายคำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่า “ทรัพยากรน้ำบาดาล” ที่มีความหมายว่า น้ำที่ถูกเติมลงไปหรือไหลผ่านช่องว่างระหว่างชั้นของหินใต้พื้นผิวโลก[152] คำว่า “การตรวจสอบผลกระทบที่มีต่อน้ำบาดาล” หมายความถึงการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบจากการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในเขตพื้นที่นอกเขต[153] และนิยามของคำว่า “เขตอนุรักษ์น้ำบาดาล” หมายถึง เขตพื้นที่ซึ่งถูกกำหนดตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายฉบับนี้ โดยจะประกาศเป็นเขตที่มีความจำเป็นในการอนุรักษ์ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล[154]

---

[151] Jin-Yong Lee and Kideok D. Kwon, “Current Status of Groundwater Monitoring Networks in Korea” (2016) 8 *Water* 168, pp.170-171.

[152] Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 2.1.

[153] Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 2.2.

[154] Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 2.3.

จากคำนิยามดังกล่าว เมื่อนำมาเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 แล้ว พบว่า แนวคิดในการกำหนดเขต (Zoning) ในการอนุรักษ์น้ำบาดาลมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับคำนิยาม “เขตน้ำบาดาล” ตามกฎหมายไทย อย่างไรก็ตาม Groundwater Act ไม่ได้กำหนดว่าลึกลงไปมากน้อยเท่าใดจึงจะเรียกว่า “น้ำบาดาล” เพียงแต่บอกว่าน้ำบาดาลต้องเป็นน้ำที่ถูกเติม หรือไหลผ่านลงไปในช่องว่างระหว่างชั้นของหินใต้พื้นผิวโลกเท่านั้น ซึ่งประเด็นนี้ค่อนข้างจะมีความยืดหยุ่นในการกำหนดว่าพื้นที่ส่วนใดเป็นเขตน้ำบาดาล การที่ Groundwater Act ไม่ได้กำหนดให้เป็นตัวเลขว่าลึกลงไปเท่าใดจึงจะเรียกว่าน้ำบาดาล เนื่องจาก Article 5 ได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม[155] เป็นผู้สั่งการสำรวจเบื้องต้นและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำสำรองของน้ำบาดาล และปริมาณน้ำบาดาลที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยต้องดำเนินการทั่วทั้งประเทศ เพื่อเผยแพร่การสำรวจในกฎกระทรวง[156] ในทางปฏิบัติของการบังคับใช้บทบัญญัติดังกล่าว K-Water จะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตรวจสอบและทำแบบจำลองน้ำบาดาลโดยให้ครอบคลุมทั้งประเทศเพื่อค้นหาสัดส่วนของน้ำบาดาลในแต่ละปี[157] ดังนั้น ในการออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลแก่ผู้ร้องขอนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องกับแผนแม่บทสำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาลแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปริมาณน้ำบาดาลที่อนุญาตให้ใช้กับความสมดุลของน้ำบาดาลในภาพรวมของประเทศ

กล่าวโดยสรุป กฎหมาย Groundwater Act ของเกาหลีใต้ได้กำหนดคำนิยามของศัพท์คำว่า “ทรัพยากรน้ำบาดาล (지하수»란 지하의 지층 地層)” ไว้เพียงคำเดียวเท่านั้น ไม่ปรากฏถ้อยคำอื่นอีกที่สื่อถึงทรัพยากรน้ำบาดาล อีกทั้งไม่ได้ระบุว่าลึกลงไปในชั้นหินมากหรือน้อยเพียงใดจึงจะเรียกว่าเป็นบาดาลด้วย เพียงแต่ให้ความหมายในเชิงธรณีวิทยาเท่านั้นว่าจะต้องเป็นน้ำที่ไหลผ่านช่องว่างระหว่างชั้นของหินใต้พื้นผิวโลกซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 อย่างชัดเจน นำมาสู่ประเด็นที่ว่าเราจะทราบขอบเขตอำนาจความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ดูแลทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างไร ซึ่งประเด็นนี้เป็นเรื่องการบริหารจัดการของเกาหลีใต้ที่กำหนดให้ทั้งทรัพยากรน้ำผิวดินและใต้ดินอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียวกันจึงทำให้ไม่เกิดปัญหาในแง่การทับซ้อนกันของความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ เกาหลีใต้ได้ใช้วิธีการกำหนดแผนที่แบบจำลองน้ำบาดาลภายในประเทศขึ้นมา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เทคโนโลยีในการสำรวจว่าตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีน้ำบาดาลอยู่ และนำไปกำหนดเอาไว้ในแผนระดับชาติในการบริหารจัดการน้ำบาดาลซึ่งจะกล่าวในส่วนถัดไป เมื่อมีการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลบริเวณที่มีการกำหนดไว้ในแผน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีอำนาจตามกฎหมายเข้ามารับผิดชอบการใช้ประโยชน์นั้น

---

[155]ในกฎหมายฉบับเดิมของ Groundwater Act ก่อนที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขล่าสุด ใน Article 5 ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดิน สาธารณูปโภค และการคมนาคม (Ministry of Land, Infrastructure, and Transport) เป็นผู้มีอำนาจในการสำรวจ

[156]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 5.

[157]in-Yong Lee and Kideok D. Kwon, “Current Status of Groundwater Monitoring Networks in Korea” (2016) 8 *Water* 168, p.170.

เมื่อพิจารณา Article 6 พบว่ายังกำหนดให้รัฐมนตรีจัดทำแผนระดับชาติในการบริหารจัดการน้ำบาดาล ซึ่งจะมีระยะเวลาใช้ 10 ปี (Master Plan for Groundwater Management) และกำหนดให้รัฐมนตรีจะต้องทบทวนความเหมะสมทุกๆ 5 ปี โดยเนื้อหาของแผนดังกล่าวจะประกอบด้วยแผนย่อยได้แก่[158]

1) ลักษณะการสำรองและปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ประโยชน์ได้

2) สภาพที่แท้จริงของการใช้น้ำบาดาล

3) แผนการใช้น้ำบาดาล

4) แผนการเก็บรักษาน้ำบาดาล

5) แผนการควบคุมคุณภาพและการทำให้น้ำบาดาลบริสุทธิ์

6) เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาล

จะเห็นได้ว่าในการจัดทำแผนระดับชาติสำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาลของเกาหลีใต้มีความสำคัญและคล้ายคลึงกับการจัดทำนโยบายและแผนส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ถูกกำหนดภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นแผนระยะยาวในการวางกรอบและทิศทางสำหรับการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล นอกจากนี้ภายในแผนแม่บท 10 ปี เช่นว่านั้น ยังได้กำหนดความสัมพันธ์ของการบังคับใช้กฎหมาย Groundwater Act กับกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำบาดาลให้เกิดการบูรณาการใช้ร่วมกัน รวมไปถึงแนวทางในการปฏิบัติการของหน่วยงานรัฐส่วนกลางและท้องถิ่นด้วย

ในการดำเนินงานตามแผนแม่บท 10 ปี Groundwater Act ให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด (Mayor/Do Governor) ของแต่ละจังหวัดจัดทำแผนการจัดการน้ำบาดาลระดับภูมิภาค (Regional Plan) สำหรับเขตท้องถิ่นภายในความปกครองของตนเองให้เป็นไปตามกรอบในแผนแม่บท และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เกิดปัญหาในการบริหารจัดการน้ำบาดาลในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เช่น การลดลงของระดับน้ำบาดาลอย่างมีนัยสำคัญ หรือเกิดมลพิษแก่น้ำบาดาล เป็นต้น ภายในเขตพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อำนาจปกครองดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจชะลอการกำหนดแผนการจัดการระดับภูมิภาคไว้ก่อน เพื่อปรึกษาหารือปัญหากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นว่านั้น จากนั้นจึงให้รัฐมนตรีอนุมัติแผนการจัดการน้ำบาดาลระดับภูมิภาคก็ได้[159]

กฎหมาย Groundwater Act วางหลักไว้ว่าบุคคลใดก็ตามไม่สามารถใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลได้ เว้นแต่บุคคลนั้นจะได้รับใบอนุญาตในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลจากรัฐ ซึ่งหลักการนี้เป็นหลักการใกล้เคียงกับประเทศไทย ทั้งยังเป็นหลักการที่จะช่วยป้องกันมิให้มีการใช้น้ำบาดาลอย่างผิดหลักวิชาการจนอาจนำไปสู่การปนเปื้อนหรือเกิดความเสียหายต่อปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล

[158] roundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 6.

[159]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 6-2.

อย่างไรก็ดี กฎหมายดังกล่าวได้มีรายละเอียดในการขออนุญาตที่น่าสนใจบางประการ กล่าวคือ บุคคลใดหรือประชาชนใดที่ประสงค์จะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลต้องได้รับอนุญาตล่วงหน้าจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายรวมถึงนายกเทศมนตรีในเมืองที่ปกครองตนเองพิเศษ เช่น เกาะเจจู เป็นต้น โดยในเขตพื้นที่ที่จะขุดเจาะน้ำบาดาล ซึ่งการขออนุญาตดังกล่าวจะไม่ใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้[160]

1) ในกรณีที่ใช้น้ำบาดาลที่ไหลตามธรรมชาติหรือไหลโดยบังเอิญเนื่องจากโครงการที่ได้ดำเนินการหลังจากได้รับอนุญาต หรือได้จัดทำรายงานตามกฎหมายเฉพาะอื่นแล้ว

2) ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้พัฒนาและใช้ประโยชน์จากบ่อน้ำในครัวเรือนหรือบ่อน้ำทั่วไปโดยที่ไม่ใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องจักรที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงาน

ถ้าหากไม่เข้ากรณียกเว้นข้างต้น ผู้ประสงค์จะขออนุญาตใช้น้ำบาดาลจะต้องได้รับการตรวจสอบผลกระทบต่อน้ำบาดาลก่อน (groundwater impact investigation) ซึ่งจะดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบผลกระทบ บทบัญญัติใน Article 7 กำหนดให้หน่วยงานที่จะขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงานในการตรวจสอบวิเคราะห์ผลกระทบน้ำบาดาลจะเป็นไปตามข้อบังคับของประธานาธิบดี ซึ่งวางหลักให้บุคคลหรือหน่วยงานใดที่ประสงค์จะเป็นผู้รับตรวจสอบผลกระทบต่อน้ำบาดาลจะต้องจดทะเบียนต่อรัฐและต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายได้กำหนด จะเห็นได้ว่ารูปแบบของการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลอาจมีความคล้ายคลึงกับระบบการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยกฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดทำรายงานตรวจสอบผลกระทบต่อน้ำบาดาลโดยตัวแทน (Agency) ที่ขึ้นทะเบียนกับรัฐและประกอบธุรกิจในฐานะผู้รับตรวจและจัดทำรายงานดังกล่าว[161] ในการควบคุมผู้รับตรวจนั้นรัฐจะดำเนินการอย่างเข้มงวดโดยการสร้างหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตรวจสอบผลกระทบที่อาจเกิดต่อน้ำบาดาล สั่งให้รายงานการดำเนินงาน รวมถึงอาจถูกถอดถอนใบอนุญาตในการเป็นผู้รับตรวจได้ หากพบความไม่เหมาะสมหรือขาดคุณสมบัติ[162]

จะเห็นได้ว่าการเป็นผู้รับตรวจนั้นคล้ายคลึงกับกฎหมายไทยหลายเรื่อง เช่น การกำหนดให้มีผู้ศึกษารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA Consultant) ตามกฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้ตรวจสอบโรงงาน ตามกฎหมายโรงงาน (Third-Party) เป็นต้น โดยบุคคลเหล่านี้จะถูกควบคุมโดยภาครัฐ และในท้ายที่สุดผลของการตรวจสอบนั้นจะถูกส่งให้กับหน่วยงานท้องถิ่นซึ่งจะพิจารณารายงานการตรวจสอบผลกระทบน้ำบาดาล และพิจารณาว่าการขออนุญาตนั้นสอดคล้องกับแผนแม่บทและแผนระดับจังหวัดหรือไม่ จากนั้นจึงกำหนดรายละเอียดเนื้อหาในใบอนุญาต อย่างไรก็ตามหลังจากที่ตรวจสอบรายงานแล้วผู้อนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตก็ได้หากพบว่ามีข้อเท็จจริงต่อไปนี้[163]

---

[160]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 7.

[161]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 27.

[162]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), arts 27-30.

[163]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 7.

1) ในกรณีมีการสูบน้ำบาดาลแล้ว มีแนวโน้มที่น้ำบาดาลจะระบายออกจากแหล่งน้ำมากไป หรือนำไปสู่การทรุดตัวของพื้นดินในพื้นที่ใกล้เคียง หรือเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของสิ่งก่อสร้าง อุปกรณ์ที่ติดตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง

2) ในกรณีที่การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลมีแนวโน้มที่จะปนเปื้อนน้ำบาดาล หรือมีแนวโน้มที่จะทำลายระบบนิเวศตามธรรมชาติ

3) ในกรณีที่การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลบริเวณนั้นมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการน้ำบาดาล หรือมีการวางผังเมืองหรือมีโครงการเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่นๆ ภายใต้กฎหมายการจัดทำแผนและการใช้ประโยชน์ที่ดิน (National Land Planning and Utilization Act)

4) กรณีอื่นๆ ที่อาจประกาศกำหนดโดยข้อบังคับของประธานาธิบดี ซึ่งถือว่ามีเหตุจำเป็นยิ่งเพื่อการเก็บรักษาน้ำบาดาล

หลังจากที่ผู้ประสงค์จะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ได้รับใบอนุญาตพร้อมเงื่อนไขในใบอนุญาตที่อาจถูกกำหนดเพิ่มเติมแล้ว[164] ใบอนุญาตดังกล่าวจะมีอายุเพียง 5 ปี เท่านั้น แต่สามารถที่จะขอขยายระยะเวลาออกไปได้ตามเหตุจำเป็นและความเหมาะสมที่แสดงต่อผู้อนุญาต แต่จะขยายได้ไม่เกิน 5 ปี[165]

นอกจากนี้ กฎหมาย Groundwater Act ยังรับรองการโอนใบอนุญาตการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ในกรณีที่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ถ่ายโอนสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล หรือในกรณีที่เสียชีวิต หรือในกรณีที่องค์กรหรือธุรกิจน้ำบาดาลของตนไปควบรวมกิจการกับบริษัทอื่น กฎหมายกำหนดให้ผู้รับโอนหรือผู้สืบทอดมรดกดังกล่าว มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกันกับผู้โอนใบอนุญาต ทั้งนี้ ผู้รับโอนจำเป็นต้องรายงานให้หน่วยงานรัฐผู้อนุญาตทราบถึงการเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น เพื่อให้ได้รับการตรวจสอบจากรัฐ[166] ถ้าหากไม่มีการรายงานผู้รับโอนจะถูกลงโทษตามกฎหมาย

3.4 มาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล

ในประเด็นเรื่องมาตรการในการขุดเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล เมื่อผู้ประสงค์จะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลได้รับใบอนุญาตแล้ว การก่อสร้างรวมถึงการติดตั้งเครื่องมือเพื่อขุดเจาะน้ำบาดาลจะต้องได้รับการควบคุมโดยกฎหมาย ซึ่ง Groundwater Act กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องจัดทำรายงานการก่อสร้างเครื่องมือ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการรายงานดังกล่าวจะต้องประกอบด้วย[167]

1) วิธีการสำรวจน้ำบาดาล ตาม Article 5

2) รายงานการตรวจสอบผลกระทบต่อน้ำบาดาล ตาม Article 7

---

[164]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 7-2.

[165]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 7-3.

[166]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 11.

[167]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 9-4.

3) วิธีการตรวจวัดคุณภาพน้ำบาดาล

4) การกระทำอื่นใดตามที่ถูกกำหนดโดยข้อบังคับของประธานาธิบดี ซึ่งอาจจะมีผลต่อทั้งคุณภาพและปริมาณของน้ำบาดาล

รายการตรวจสอบทั้ง 4 ประการข้างต้นนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ขอให้ผู้ประสงค์ที่จะก่อสร้างหรือติดตั้งเครื่องมือขุดเจาะน้ำบาดาลส่งข้อมูลที่จำเป็นสำหรับนำมาวิเคราะห์การจัดการลักษณะทางธรณีวิทยา ปริมาณน้ำผิวดิน และน้ำบาดาลที่จะถูกใช้ไปหลังจากที่มีการขุดเจาะ อย่างไรก็ตาม หากมีการวิเคราะห์แล้วพบว่าการขุดเจาะเช่นว่านั้นส่งผลกระทบหรืออาจมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพหรือปริมาณของน้ำบาดาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจสั่งให้ผู้ประสงค์ที่ได้ร้องขอแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุง เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการขุดเจาะได้[168]

ในการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ประสงค์จะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล สามารถเกิดขึ้นได้โดยผลของกฎหมาย Groundwater Act ซึ่งได้ระบุเหตุหรือข้อเท็จจริงในการเพิกถอนใบอนุญาตเอาไว้หลายกรณี ซึ่งถ้าหากเข้ากรณีใดดังต่อไปนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีหน้าที่แจ้งให้บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวทราบถึงเหตุผลในการเพิกถอนใบอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร[169]

1) ในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับอนุญาตให้พัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลโดยวิธีการที่ไม่เป็นธรรม (unjust means)

2) ในกรณีที่บุคคลนั้นตกอยู่ภายใต้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ตาม Article 7 เช่น การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลมีแนวโน้มที่จะปนเปื้อนน้ำบาดาล หรือนำไปสู่การทรุดตัวของพื้นดินในพื้นที่ใกล้เคียงหรือเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของอุปกรณ์ต่อพ่วง

3) ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่จัดทำรายงานการก่อสร้างเครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลให้แล้วเสร็จตามที่กฎหมายกำหนด หรือรายงานเป็นเท็จ

4) ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่สามารถเริ่มงานก่อสร้างภายใน 3 เดือนนับจากวันที่ได้รับอนุญาตโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือระงับการก่อสร้างติดต่อกันเกิน 3 ครั้ง หลังจากเริ่มดำเนินการ

5) ในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับอนุญาตไปแล้ว แต่ไม่มีการรวบรวมน้ำบาดาล ณ พื้นที่ที่ขออนุญาตขุดเจาะเพื่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์น้ำบาดาล

6) ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่สามารถที่จะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลได้ เนื่องจากคุณภาพน้ำบาดาลไม่ดีพอ

7) ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่สามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาต

8) ในกรณีที่บุคคลได้ดำเนินการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว หรือในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมร้องขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิกถอนการ

[168]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 9-4.

[169]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 10.

อนุญาต เพราะได้รับข้อมูลว่าระดับน้ำบาดาลในพื้นที่ดังกล่าวลดลงอย่างต่อเนื่อง และจำเป็นจะต้องระงับ หรือจำกัดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล

9) ในกรณีที่บุคคลนั้นฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการใช้น้ำบาดาล หรือปรับปรุงคุณภาพน้ำ

นอกจากนี้ ผู้ได้รับอนุญาตในการพัฒนาและใช้น้ำบาดาลจะต้องวางแผนจัดการภายหลัง (Post-Management) ว่าหลังจากที่ได้ใช้น้ำบาดาลไปแล้วจะดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อไม่ให้กระทบต่อคุณภาพของน้ำบาดาลในบ่อที่ขุดเจาะ เช่น วิธีการจัดการหรือบำรุงรักษาเครื่องมือหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ขุดเจาะ การดำเนินการเกี่ยวกับบ่อน้ำบาดาลที่เจาะไว้ และต้องรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบซึ่งการดำเนินการนั้นจะถูกตรวจสอบและควบคุมจากรัฐ[170]

3.5 ผลจากการฝ่าฝืน

กลไกต่างๆ ภายใต้กฎหมาย Groundwater Act จะไม่สามารถดำเนินการได้หากไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งกระทรวงสิ่งแวดล้อม เจ้าพนักงานระดับจังหวัด และเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ดังที่กล่าวถึงในหัวข้อก่อนหน้านี้ ด้วยเหตุนี้ กฎหมาย Groundwater Act ได้กำหนดอำนาจบางประการไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย Groundwater Act ให้อำนาจในการเข้าไปยังที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อสังหาริมทรัพย์ของเอกชน เพื่อการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น เมื่อมีเหตุจำเป็นสำหรับการตรวจสอบ การสังเกต หรือการวัดผลกระทบที่เกิดกับน้ำบาดาลตามที่ได้มีการรายงานผลกระทบน้ำบาดาลก่อนที่จะออกใบอนุญาตดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อก่อนหน้า

กฎหมายให้อำนาจหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบน้ำบาดาล สามารถเข้าไปยังที่ดินใดของผู้อื่น หรืออาจใช้ที่ดินของผู้อื่นเป็นการชั่วคราว และหากมีเหตุจำเป็นพิเศษ เจ้าพนักงานอาจดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายไม้ไผ่ ต้นไม้ ดิน และหิน หรือสิ่งกีดขวางอื่นออกได้ โดยจะต้องแสดงบัตรประจำตัวที่ระบุอำนาจหน้าที่ หรือบัตรอนุญาตแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง[171]

ในกรณีที่หน่วยงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบน้ำบาดาลที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐต้องการที่จะเข้าไปที่ดินของผู้อื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบน้ำบาดาล จะต้องร้องขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุญาตเสียก่อน อีกทั้งต้องแจ้งให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้จัดการของที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบถึงวันเวลาและสถานที่ในการเข้าไปภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน[172]

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบน้ำบาดาลมีความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินของผู้อื่นเป็นการชั่วคราว หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือเอาไม้ไผ่ ต้นไม้ ดิน และหินออกไป กรณีเช่นว่านี้จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้จัดการที่ดินที่เกี่ยวข้องก่อน อย่างไรก็ตาม ถ้าหากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้จัดการที่ดินที่เกี่ยวข้องไม่ยินยอมให้มีการเข้าไปใช้ที่ดินเนื่องจากไม่ได้อยู่ในบริเวณที่ดิน หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจร้องขออนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทน

---

[170]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 9-5.

[171]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 31(1).

[172]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 31(2).

ทั้งนี้ การเข้าไปในที่ดินดังกล่าวจะไม่สามารถทำได้ หากเป็นที่ดินที่มีกำแพงหรือรั้วล้อมรอบไว้ ซึ่งหากเป็นกรณีดังกล่าวนี้ กฎหมาย Groundwater Act บังคับให้ต้องขอความยินยอมจากผู้ครอบครองที่ดินเท่านั้น และห้ามไม่ให้เข้าไปก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและหลังพระอาทิตย์ตก[173]

ในกรณีที่เกิดความเสียหายจากการที่ได้เข้าไปในที่ดิน หรือดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายไม้ใผ่ ต้นไม้ ดิน และหิน หรือสิ่งกีดขวางอื่น ดังที่กล่าวไปข้างต้น กฎหมาย Groundwater Act กำหนดให้ต้องมีมาตรการเยียวยาความเสียหายต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินด้วย โดยการจ่ายค่าทดแทนความเสียหายตามสมควร โดยวิธีการตกลงกัน อย่างไรก็ตาม หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ ฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการเวนคืนที่ดิน (Land Expropriation Committee) เพื่อให้ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงและกำหนดค่าทดแทนตามกรอบกฎหมายได้[174]

เมื่อพิจารณาประเด็นเรื่องการกำหนดโทษตามกฎหมาย Groundwater Act จะพบว่ากฎหมายกำหนดสภาพบังคับ (sanction) ไว้ 2 รูปแบบ ได้แก่ โทษทางอาญาและโทษทางปกครอง ซึ่งถูกกำหนดอยู่ส่วนท้ายของกฎหมายฉบับนี้ การกำหนดโทษทางอาญาตามกฎหมายสามารถจำแนกออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ซึ่งจะเป็นกรณีกระทำการใด หรือฝ่าฝืนคำสั่งต่างๆ ของเจ้าพนักงานทำให้น้ำบาดาลเกิดมลพิษ ระดับที่ 2 ซึ่งจะเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืนข้อกำหนดในการขออนุญาตใช้น้ำบาดาล และระดับที่ 3 ซึ่งจะเป็นกรณีฝ่าฝืนความมุ่งหมายของการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ในการกำหนดโทษทั้ง 3 ระดับ จะมีโทษทางอาญาแตกต่างกันไปตามระดับความร้ายแรง ซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) ระดับที่ 1 บุคคลใดต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกด้วยการใช้แรงงาน (imprisonment with labour) อย่างน้อย 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 30 ล้านวอน (million won) [175]

(1) บุคคลใดใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุญาตโดยวิธีการที่ไม่ชอบธรรม

(2) บุคคลใดที่ฝ่าฝืนคำสั่งในการป้องกันมลพิษที่จะเกิดกับน้ำบาดาล

(3) บุคคลใดที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในการบำบัดมลพิษ หรือขัดขวางการดำเนินการ หรือปิดกั้น รื้อถอน เคลื่อนย้ายสิ่งอำนวยความสะดวกทำให้น้ำบาดาลมีสภาพเป็นพิษ

(4) บุคคลใดที่ประกอบธุรกิจน้ำบาดาลโดยไม่ได้จดทะเบียน หรือจดทะเบียนโดยวิธีการไม่ชอบธรรม

(5) บุคคลใดที่ก่อสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต

2) ระดับที่ 2 บุคคลใดต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกด้วยการใช้แรงงาน (imprisonment with labour) อย่างน้อย 2 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20 ล้านวอน (million won)[176]

---

[173]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 31(3)(4).

[174]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 32.

[175]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 37-1.

[176]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 37-2.

(1) บุคคลใดจัดทำรายงานการตรวจสอบผลกระทบน้ำบาดาลอันเป็นเท็จ

(2) บุคคลใดไม่สามารถใช้มาตรการในการป้องกันมลพิษทางน้ำบาดาลได้ตามที่กฎหมายระบุไว้ ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลแล้ว

(3) บุคคลใดไม่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการเกิดมลพิษทางน้ำบาดาล ทั้งที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย

3) ระดับที่ 3 บุคคลใดต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกด้วยการใช้แรงงาน (imprisonment with labour) อย่างน้อย 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 10 ล้านวอน (million won)[177]

(1) บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามขีดจำกัดของปริมาณการกักเก็บน้ำบาดาลตามที่กำหนดในใบอนุญาต

(2) บุคคลใดเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลโดยมิชอบภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว

(3) บุคคลใดไม่ดำเนินการเพื่อลดการรั่วไหลของน้ำบาดาล

(4) บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ปรับปรุงเครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรการที่จำเป็นในการขุดเจาะน้ำบาดาล

(5) บุคคลใดทำการทำน้ำบาดาลให้บริสุทธิ์โดยไม่ได้รับความเห็นชอบ

(6) บุคคลใดประกอบธุรกิจก่อสร้างเพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล การรับตรวจสอบน้ำบาดาลโดยไม่จดทะเบียน

นอกเหนือไปจากการกำหนดโทษทางอาญาแล้ว กฎหมาย Groundwater Act ยังกำหนดโทษทางปกครองซึ่งอยู่ในรูปแบบของการกำหนดค่าปรับทางปกครองด้วย (Administrative Fines) ซึ่งถูกจำแนกออกเป็น 2 ระดับ แต่ละระดับจะกล่าวถึงความร้ายแรงของการละเลยไม่รายงานข้อมูล การไม่ได้ทำตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด หรือทำแล้วแต่ไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการใช้ประโยชน์การขุดเจาะและการพัฒนาน้ำบาดาล โดยพอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) ระดับที่ 1 บุคคลใดต่อไปนี้จะต้องถูกปรับทางปกครองไม่เกิน 5 ล้านวอน (million won)[178]

(1) บุคคลใดไม่รายงานการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล หรือไม่รายงานมาตรการลดการรั่วไหลของน้ำบาดาล หรือรายงานเท็จ

(2) บุคคลใดไม่รายงานแผนการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล

(3) บุคคลใดไม่รายงานผลสำเร็จจากการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล

(4) บุคคลใดได้รับอนุญาตในการขุดเจาะแต่ไม่รายงานการขุดเจาะน้ำบาดาล

(5) บุคคลใดไม่รายงานผลสำเร็จจากการขุดเจาะน้ำบาดาล

(6) บุคคลใดไม่วางเงินประกันตามที่กฎหมายกำหนด

---

[177]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 37-3.

[178]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 39.

(7) บุคคลใดไม่สามารถที่จะส่งคืนอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือที่ดิน หรือปฏิบัติตามคำสั่งให้เรียกคืนสิ่งอำนวยความสะดวก หรือที่ดินให้อยู่ในสภาพดั้งเดิมได้

(8) บุคคลใดไม่รายงานการตรวจวัดคุณภาพน้ำบาดาล หรือรายงานเท็จ

(9) บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ให้ใช้มาตรการต่างๆ เช่น การระงับการใช้น้ำบาดาลชั่วคราว หรือมาตรการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล

(10) บุคคลใดขัดขวางหรือหลีกเลี่ยงการให้เจ้าพนักงานเข้าตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล

2) ระดับที่ 2 บุคคลใดต่อไปนี้จะต้องถูกปรับทางปกครองไม่เกิน 3 ล้านวอน (million won)[179]

(1) บุคคลใดไม่รายงานการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล หรือรายงานความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นเท็จ

(2) บุคคลใดไม่จัดทำรายงานเพื่อแจ้งว่าการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างสำหรับใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเสร็จสิ้นแล้ว

(3) บุคคลใดไม่รายงานข้อเท็จจริงของการส่งต่อสิทธิหน้าที่ในใบอนุญาตใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล หรือรายงานเท็จ

(4) บุคคลใดไม่เก็บรักษาผลการทดสอบคุณภาพน้ำเพื่อรอการตรวจสอบ

(5) บุคคลใดที่เข้าไปยังที่ดินใดของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา หรือไม่ได้รับความยินยอมหรือแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบก่อน

(6) บุคคลใดไม่แจ้งการโอนกิจการ หรือการเข้าครอบครองธุรกิจก่อสร้างเพื่อพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลหรือธุรกิจบำบัดน้ำบาดาล

3.6 การยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมาย Groundwater Act โดยปกติแล้วสามารถใช้บังคับกับทุกพื้นที่และทุกสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ และการพัฒนาน้ำบาดาล แต่มีในบางพื้นที่ที่อาจจะต้องมีการยกเว้นผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายได้ เนื่องด้วยปัจจัยสภาพทางภูมิศาสตร์หรือเหตุอื่นใด เช่น การใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในกรณีของความมั่นคง หรือการใช้น้ำบาดาลในเขตปกครองพิเศษ เช่น เกาะเจจู เป็นต้น จากการศึกษาพบว่าบนเกาะเจจูจำเป็นต้องพึ่งพาน้ำบาดาลเป็นหลัก เนื่องจากมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ถูกปกคลุมด้วยตะกอนหรือดินที่ไม่รวมตัวกัน และมีภูเขาหินกรวดแบบนูนต่ำเป็นชั้นหินอุ้มน้ำหินโดยเฉพาะในบริเวณเนินเขาและพื้นที่ภูเขานูนต่ำ ซึ่งการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลนั้นจะไม่อยู่ภายในบังคับของกฎหมาย Groundwater Act เหมือนพื้นที่อื่น แต่จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายพิเศษแทน คือ Special Act on the Establishment of Jeju Special Self-Governing Province and the Development of Free International City

กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายพิเศษที่บัญญัติขึ้นสำหรับการพัฒนาเมืองบนเกาะแห่งนี้ รวมไปถึงกำหนดให้มีการควบคุมเฉพาะแก่น้ำบาดาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเกาะเจจูจะควบคุมการ

[179]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 40.

ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการขุดเจาะน้ำบาดาลทั้งหมดบนเกาะ อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเกาะจะสร้างเครือข่ายในการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาลอยู่เสมอ โดยไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานส่วนกลางอย่าง K-Water หรือ GIMS เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นเกาะ การตรวจสอบน้ำบาดาลจะต้องได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวด และอาศัยความชำนาญเฉพาะด้านขององค์กรที่ถูกตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะนี้ ไม่เพียงแต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันมลพิษที่จะเกิดแก่น้ำบาดาลเท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นไปที่การรุกล้ำของน้ำทะเลที่อาจปนเปื้อนน้ำบาดาลด้วย[180]

3.7 มาตรการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล

นอกจากการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลแล้ว รัฐยังมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาน้ำบาดาลให้เกิดความยั่งยืนและไม่ถูกรบกวนหรือปนเปื้อนภาวะเป็นพิษ หรืออันตรายอื่นด้วย โดยมาตรการดังกล่าวอยู่ในรูปแบบของการกำหนด “เขตอนุรักษ์น้ำบาดาล” (지하수보전구역의 지정) ซึ่งก็จะมีการวางมาตรการพิเศษเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาลในเขตดังกล่าว

การควบคุมการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลตามกฎหมาย Groundwater Act นอกจากจะเป็นเรื่องการพิจารณาออกใบอนุญาต การกำหนดวิธีการขุดเจาะที่ถูกต้องแล้ว ยังมีมาตรการในการกำหนดเขตพื้นที่สำหรับอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วยซึ่งเป็นการนำแนวคิดในการกำหนดเขต (Zoning) มาประยุกต์ใช้ โดยแนวคิดทำนองนี้ถูกพบเห็นได้ชัดแจ้งในกฎหมายไทย เช่น การกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 หรือการกำหนดเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 หรือการกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เป็นต้น อย่างไรก็ดี การกำหนดเขตอนุรักษ์น้ำบาดาล (Groundwater Preservation Zone) ตามกฎหมาย Groundwater Act มีแนวคิดที่น่าสนใจบางประการที่อาจนำมาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศไทย

กฎหมาย Groundwater Act ได้ให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำหนดว่าเขตพื้นที่ใดที่ตนเองปกครองอยู่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดหรือไม่ ซึ่งจะประกาศให้เป็นเขตอนุรักษ์น้ำบาดาล (Groundwater Preservation Zone) และการที่จะประกาศให้พื้นที่ที่เห็นว่าเหมาะสมเป็นเขตอนุรักษ์น้ำบาดาล กฎหมายยังได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณเขตพื้นที่เช่นว่านั้นด้วย[181] การประกาศเขตดังกล่าวอาจพิจารณาได้เป็น 2 กรณี

กรณีที่หนึ่ง พื้นที่นั้นจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะลำห้วยตอนบนที่เป็นแหล่งเติมน้ำบาดาลโดยธรรมชาติที่ซึ่งเชื่อมต่อไปยังอีกพื้นที่หนึ่งในบริเวณปลายลำห้วย หรือเป็นบริเวณพื้นที่ที่มีชั้นของน้ำบาดาลอันอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งที่มาของน้ำดิบ หรือเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาและใช้น้ำบาดาลในปริมาณที่สูงมากซึ่งกำหนดไว้ในแผนแม่บทหรือแผนการจัดการน้ำบาดาลระดับภูมิภาค หรือเป็นพื้นที่

[180]Jin-Yong Lee and Kideok D. Kwon, “Current Status of Groundwater Monitoring Networks in Korea” (2016) 8 *Water* 168, pp.172-175.

[181]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 12-2.

ที่มีการพัฒนาและการใช้น้ำบาดาลมากเกินไปจนทำให้เกิดหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดินหรือทำให้แม่น้ำแห้ง หรือเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรง หรือมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ หรือเป็นพื้นที่อื่นใดที่จะถูกกำหนดภายหลังโดยข้อบังคับของประธานาธิบดี ซึ่งจำเป็นสำหรับการรักษาคุณภาพและปริมาณของน้ำบาดาล[182] จากลักษณะของพื้นที่ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีอำนาจในการประกาศให้เป็นเขตอนุรักษ์น้ำบาดาล

กรณีที่สอง ในบางเขตพื้นที่ซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดข้างต้นในกรณีที่หนึ่ง แต่ไม่ได้ถูกประกาศให้เป็นเขตอนุรักษ์น้ำบาดาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมเห็นแล้วว่าถ้าหากปล่อยไว้เช่นนั้นพื้นที่ดังกล่าวน่าจะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการอนุรักษ์และจัดการน้ำบาดาลได้ หรือเห็นแล้วว่าพื้นที่ดังกล่าวจำเป็นสำหรับการรักษาคุณภาพน้ำบาดาล รัฐมนตรีสามารถจะสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่นั้นประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์น้ำบาดาลก็ได้[183] เป็นที่น่าสังเกตว่าการกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์น้ำบาดาลในกรณีที่สองนี้เปรียบเสมือนการอุดช่องว่าง หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้ประกาศกำหนดให้เขตพื้นที่ที่มีลักษณะเหมาะสมแก่การอนุรักษ์น้ำบาดาลตามที่กำหนดในกรณีที่หนึ่ง ทั้งที่เขตพื้นที่ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวอยู่ในความดูแลของตน กฎหมายจึงให้อำนาจแก่รัฐมนตรีดำเนินการได้เอง

เมื่อมีการประกาศให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตอนุรักษ์น้ำบาดาลแล้ว ไม่ว่าจะเป็นไปตามกรณีที่หนึ่งหรือกรณีที่สอง กฎหมาย Groundwater Act จะกำหนดให้มีมาตรการเฉพาะที่ถูกกำหนดให้บังคับใช้ในเขตพื้นที่นั้นซึ่งจะเป็นการจำกัดและห้ามกิจกรรมบางอย่าง จะเห็นได้ว่าแนวคิดเช่นนี้ถูกบัญญัติทำนองเดียวกันกับการกำหนดเขตอนุรักษ์ตามกฎหมายของประเทศไทยด้วย โดยกิจกรรมที่ถูกจำกัดหรือห้ามได้แก่[184]

(1) การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลตามอัตราส่วนที่กำหนดโดยข้อบังคับของประธานาธิบดี หรือในอัตราส่วนที่เกินกว่าขอบเขตที่ต้องรายงานในการขอใบอนุญาต

(2) การติดตั้งสิ่งก่อสร้าง หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานาธิบดีซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำจัด ผลิต หรือจัดเก็บสารใดๆ ดังต่อไปนี้

(2.1) สารเฉพาะที่เป็นอันตรายต่อคุณภาพน้ำภายใต้กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางน้ำ (Water Environment Conservation Act)

(2.2) สารหรือของเสียภายใต้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมของเสีย (Waste Control Act)

(2.3) สิ่งปฏิกูลและสิ่งขับถ่ายภายใต้กฎหมายว่าด้วยการระบายน้ำทิ้งและสิ่งขับถ่ายจากการทำปศุสัตว์ (Sewerage Act)

(2.4) สารเคมีที่เป็นพิษภายใต้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสารเคมี (Chemical Substances Control Act)

---

[182]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 12.

[183]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 12.

[184]Groundwater Act (Act No. 4599 in 1993), art 13.

(2.5) สารมลพิษในดินภายใต้กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในดิน (Soil Environment Conservation Act)

(3) การกระทำอื่นๆ ที่กำหนดโดยข้อบังคับของประธานาธิบดี ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายอย่างชัดเจน เช่น เกิดการลดระดับปริมาณน้ำบาดาล เกิดมลพิษแก่น้ำบาดาล หรือเกิดการทรุดตัวของพื้นดิน

4. ประเทศออสเตรเลีย

4.1 บทนำ

ประเทศออสเตรเลียมีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นทวีปขนาดใหญ่ ล้อมรอบด้วยมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ออสเตรเลียเป็นประเทศผู้ส่งออกทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และอาหารที่สำคัญ เนื่องด้วยความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเศรษฐกิจหลักของออสเตรเลียนั้นมาจากเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำฟาร์ม การทำประมงและทำป่าไม้ รวมถึงอุตสาหกรรมบางประเภท เช่น การผลิตพลังงาน และการทำเหมืองแร่[185]

จากการสำรวจข้อมูลโดย Geoscience Australia ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ทางธรณีและอยู่ภายใต้กำกับของรัฐบาลออสเตรเลีย พบว่าประเทศออสเตรเลียมีการนำทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในรอบทศวรรษที่ผ่านมา โดยทรัพยากรน้ำบาดาลได้ถูกนำมาใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาพื้นที่หลายส่วนของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ซึ่งน้ำผิวดินมีปริมาณที่จำกัดและด้อยคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากทรัพยากรน้ำบาดาลได้ถูกนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคในปริมาณสูงในหลายเมือง และยังนำมาใช้เพื่อการชลประทาน การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม และการหล่อเลี้ยงระบบนิเวศ ในหลายท้องถิ่นยังมีการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อใช้สอยกันในชุมชนอีกด้วย[186] จะเห็นได้ชัดว่าน้ำบาดาลเป็นทรัพยากรสำคัญที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศออสเตรเลีย

ทรัพยากรน้ำบาดาลในประเทศออสเตรเลียนั้นจะอยู่ในชั้นธรณีใต้แผ่นดิน โดยสามารถจำแนกตามธรณีวิทยาได้หลายประเภทกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งทวีป เช่น พื้นที่ที่เป็นชั้นหินแตก (Fractured Rocks) พื้นที่ที่เป็นชั้นดินโคลน (Alluvial Aquifer) พื้นที่ทางธรณีเป็นชายฝั่ง (Coastal Aquifer) หรือพื้นที่ที่ราบลุ่มมีลักษณะเป็นตะกอน (Sedimentary Basin) เป็นต้น เนื่องด้วยความหลากหลายทางธรณีวิทยาดังกล่าว รัฐบาลออสเตรเลียจึงดำเนินการจัดทำแผนที่น้ำบาดาลในระดับประเทศ อย่างไรก็ดี เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวนของประเทศออสเตรเลียได้ส่งผลต่อการเคลื่อนตัวของน้ำบาดาลแตกต่างกันออกไปตามสภาพพื้นที่ เช่น ในเขตพื้นที่ที่เป็นหุบเขาแคบ หรือในเขตพื้นที่หนาวชื้นของรัฐ Tasmania กระบวนการอุทกวิทยาจะแปรผันโดยปริมาณฝนที่ตกลงมาซึ่งมีปริมาณที่ต่างจากเขตพื้นที่ที่

[185]Central Intelligence Agency, *The World Fact Book: Australia* (Web Page, 11 January 2021) https://www.cia.gov/-library/publications/the-world-factbook/geos/as.html.

[186]Geoscience Australia, *Groundwater Use* (Web Page, 11 January 2021) https://www.ga.gov.au/scientific-topics/water/groundwater/basics/groundwater-use

แห้งแล้งซึ่งน้ำจากผิวดินมีการระเหยสูง ประกอบกับปริมาณน้ำฝนที่แปรปรวนด้วย[187] อาจกล่าวได้ว่าความหลากหลายทางธรณีวิทยาประกอบกับสภาพภูมิประเทศของออสเตรเลียส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลซึ่งอาจมีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

4.2 ภาพรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำบาดาลของประเทศออสเตรเลีย

ในการทำความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของประเทศออสเตรเลีย หลีกเลี่ยงไม่ได้เลยที่จะต้องเข้าใจลักษณะและระบบกฎหมายของประเทศนี้เสียก่อน ประเทศออสเตรเลียนั้นเป็นรัฐรวม (federal state) ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่เป็นรัฐเดี่ยว (unitary state) ทำให้ออสเตรเลียมีระบบกฎหมายสองระดับ ได้แก่ กฎหมายระดับเครือรัฐ (Commonwealth Level) และกฎหมายระดับรัฐ (State Level) อำนาจนิติบัญญัติถูกแบ่งออกเป็นสองระดับด้วยเช่นกัน โดยรัฐสภาแห่งเครือรัฐจะตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับทั่วทั้งประเทศในเรื่องที่สำคัญภายใต้กรอบที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด[188] ส่วนในระดับรัฐนั้นแต่ละรัฐจะมีรัฐสภาเป็นของตนเองเพื่อตรากฎหมายอื่นที่นอกเหนือไปจากรัฐธรรมนูญระดับเครือรัฐกำหนด ซึ่งจะมีขอบเขตการใช้บังคับ (jurisdiction) ภายในรัฐของตนเองเท่านั้น

อย่างไรก็ดี เนื่องจากประเทศออสเตรเลียมีรากฐานและความเกี่ยวพันกับอังกฤษในฐานะประเทศอาณานิคม หลักกฎหมายจารีตประเพณี หรือ Common Law ของอังกฤษจึงถูกนำมาใช้ที่ออสเตรเลียด้วย คำพิพากษาของศาลจึงกลายเป็นบ่อเกิดกฎหมายในระบบกฎหมายออสเตรเลียเช่นเดียวกัน[189] ดังนั้น ในการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของออสเตรเลีย จำเป็นที่จะต้องพิจารณาหลักกฎหมาย Common Law ควบคู่กับกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลที่ถูกบัญญัติขึ้นในระบบกฎหมายทั้งสองระดับ

จากหลักกฎหมายจารีตประเพณี ทรัพยากรน้ำบาดาลถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้สอยได้อย่างอิสระ โดยให้สิทธิแก่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่มีน้ำบาดาลไหลผ่านมีสิทธิอันชอบธรรมในการแสวงหาและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล แต่การใช้น้ำผิวดินและน้ำบาดาลยังถูกวางหลักเอาไว้แตกต่างกัน แม้ว่าการใช้น้ำผิวดินและน้ำบาดาลจะเป็นสิทธิของเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ทางน้ำไหลผ่านแต่การใช้น้ำผิวดินก็ยังมีข้อจำกัดให้ผู้ใช้น้ำต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ลุ่มน้ำด้วย ในขณะที่การใช้น้ำบาดาลไม่ได้มีข้อจำกัดเช่นว่านั้น จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมน้ำบาดาลจึงถูกนำมาใช้อย่างเกินขีดจำกัดในหลายพื้นที่ของประเทศ เมื่อหลักกฎหมายนี้ถูกนำมาปรับใช้ที่ออสเตรเลียแล้วพบว่าก่อให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้งและแปรปรวนอย่างมาก[190] จากคำตัดสินของศาลในสองคดี ได้แก่ คดี Dunn v Collins ปี ค.ศ. 1867 และ

---

[187]Geoscience Australia, *Groundwater in Australia* (Web Page, 13 January 2021) https://www.ga.gov.au/scientific-topics/water/groundwater/groundwater-in-australia

[188]See Commonwealth of Australian Constitution, art 51.

[189]Michael Meek, *Australian Legal System* (Thomson Lawbook Co., 4th edition, 2008) pp.80-81.

[190]Kate Stoeckel, Romany Webb, Luke Woodward, and Amy Hankinson, *Australian Water Law* (Thomson Reuters, 2012) pp.2-3.

คดี Gartner v Kidman ปี ค.ศ. 1962 ผู้พิพากษาเห็นว่าหลักกฎหมายจารีตประเพณีดังกล่าวถูกสร้างขึ้นและนำมาใช้ในพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศเปียกชื้นทำให้มีปริมาณน้ำผิวดินมาก น้ำบาดาลจึงไม่ใช่แหล่งน้ำที่สำคัญที่สุดในการนำมาใช้ประโยชน์[191] ในทางตรงกันข้ามสภาพภูมิอากาศของประเทศออสเตรเลียเต็มไปด้วยความแห้งแล้ง มีความต้องการใช้น้ำบาดาลมาก หลักกฎหมายดังกล่าวจึงอาจไม่เหมาะสมกับการบริหารจัดการน้ำบาดาลท่ามกลางสภาพภูมิอากาศของประเทศนั่นเอง ดังนั้น พัฒนาการของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาลจึงเปลี่ยนจากการใช้หลักกฎหมายจารีตประเพณีสู่การตราเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรโดยรัฐสภา (statutory law) ในแต่ละรัฐ ทำให้สิทธิการใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายจารีตประเพณีได้ถูกแทนที่ด้วยกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่กำหนดให้รัฐเข้ามาบริหารจัดการน้ำบาดาล

กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลได้ถูกตราขึ้นในทุกรัฐ โดยในแต่ละรัฐเองก็มีเนื้อหาสาระของกฎหมาย รวมถึงความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการน้ำบาดาลแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ยังมีการสร้างข้อตกลงระหว่างรัฐ (cross-border agreement) ว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำบาดาลร่วมกัน ในกรณีที่น้ำบาดาลไหลคาบเกี่ยวพื้นที่มากกว่าหนึ่งรัฐขึ้นไปด้วย[192] จากการศึกษาพบว่ากฎหมายน้ำบาดาลของหลายรัฐในออสเตรเลียไม่ได้ถูกเขียนแยกออกจากกฎหมายน้ำผิวดินเหมือนประเทศไทยที่แยกกฎหมายดังกล่าวออกเป็นคนละฉบับ เนื่องจากออสเตรเลียมองว่าน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินเกี่ยวพันกันอย่างเป็นระบบ และเพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารจัดการโดยหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย

ส่วนในระดับเครือรัฐ หรือที่เรียกว่า Commonwealth นั้น รัฐสภาแห่งเครือรัฐได้ตรากฎหมายขึ้นมาฉบับหนึ่งเรียกว่า Water Act 2007 (Cth) ที่กล่าวถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของประเทศ รวมถึงวางกรอบข้อตกลงในการร่วมมือกันระหว่างรัฐต่างๆ เพื่อบริหารจัดการแหล่งน้ำที่ไหลคาบเกี่ยวพื้นที่มากกว่าหนึ่งรัฐ ทั้งนี้ กฎหมาย Water Act 2007 ได้กล่าวถึงน้ำบาดาลเอาไว้ เริ่มต้นจากการให้คำนิยาม “ทรัพยากรน้ำ” หมายรวมถึง น้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน หรือทางน้ำ ทะเลสาบ พื้นที่ชุ่มน้ำ หรือชั้นหินที่มีน้ำอยู่[193] คำว่า “น้ำผิวดิน” หมายถึง น้ำในทางน้ำ หรือในทะเลสาบ หรือในพื้นที่ชุ่มน้ำ และยังรวมถึงน้ำจากใต้ดินที่ผุดขึ้นมาบนแผ่นดินตามธรรมชาติ[194] ส่วนคำว่า “น้ำบาดาล” หมายถึง น้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติบริเวณต่ำกว่าระดับพื้นดิน ไม่ว่าจะเป็นในชั้นหินหรือในอย่างอื่นใด หรือน้ำที่เกิดขึ้นในสถานที่ใต้พื้นดินซึ่งถูกสูบขึ้นมา ถูกเบี่ยงเส้นทางไป หรือถูกปล่อยไปยังสถานที่ดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ในการกักเก็บไว้ แต่จะไม่รวมถึงน้ำที่เก็บไว้ในถังใต้ดิน ท่อ หรืองานก่อสร้างอื่น[195] จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้แยกความหมายและขอบเขตว่าอะไรเป็นน้ำผิวดินอะไรเป็นน้ำบาดาลออกจากกันอย่างชัดเจน แต่กลับไม่ได้ระบุว่าต้องอยู่ใต้ดินลึกลงไปเท่าใดจึงจะให้เรียกว่าน้ำบาดาล เพราะไม่มี

---

[191]Jennifer McKay, “Groundwater as the Cinderella of Water Laws, Policies, and Institutions in Australia” (Conference Paper, International Symposium on Groundwater Sustainability (ISGWAS), 24-27 January 2006), p.324.

[192]Jennifer McKay, “Groundwater as the Cinderella of Water Laws, Policies, and Institutions in Australia” (Conference Paper, International Symposium on Groundwater Sustainability (ISGWAS), 24-27 January 2006), pp.323-324.

[193]Water Act 2007 (Cth), sec 4 (water resource).

[194]Water Act 2007 (Cth), sec 4 (surface water).

[195]Water Act 2007 (Cth), sec 4 (ground water).

การกำหนดเป็นหน่วยวัดความลึก แต่กำหนดเป็นลักษณะการเกิดขึ้นและการนำไปใช้ประโยชน์เท่านั้น นอกจากนี้ เนื้อหาของ Water Act 2007 ได้มุ่งไปยังวิธีการบริหารจัดการลุ่มน้ำที่ไหลคาบเกี่ยวระหว่างรัฐ โดยไม่ได้มีข้อบัญญัติที่เจาะจงถึงการใช้น้ำบาดาล

คณะที่ปรึกษาจึงเห็นว่าการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของประเทศออสเตรเลียสมควรไปพิจารณากฎหมายในระดับรัฐแทน โดยอาจหยิบยกแบบอย่างแนวคิดหรือมาตรการในกฎหมายน้ำบาดาลของรัฐที่น่าสนใจมาพิจารณา

เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของแต่ละรัฐในประเทศออสเตรเลียมความแตกต่างกันพอสมควรในแง่รายละเอียด คณะที่ปรึกษาจึงเลือกศึกษากฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของรัฐที่มีอัตราการใช้น้ำบาดาลเป็นลำดับสูงที่สุดของประเทศ คือ รัฐ Northern Territory เป็นหลัก รวมถึงศึกษากฎหมายน้ำบาดาลของรัฐ Queensland ซึ่งมีมาตรการในการจัดการและอนุรักษ์น้ำบาดาลที่มีนวัตกรรมน่าสนใจ เนื่องจากเป็นรัฐที่มีการทำกิจกรรมการเกษตรเป็นลำดับต้นของประเทศ ซึ่งจะนำเสนอในรายละเอียดในส่วนถัดไป อย่างไรก็ดี เพื่อให้เห็นถึงภาพรวม (overview) ของกฎหมายน้ำบาดาลในรัฐอื่นนอกเหนือจากรัฐที่กล่าวมาแล้ว คณะที่ปรึกษาจึงขอจัดทำตารางสรุปลักษณะสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของรัฐต่างๆ ในประเทศออสเตรเลีย

ตารางสรุปลักษณะสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลของรัฐต่างๆ ในประเทศออสเตรเลีย[196]

	NSW	VIC	QLD	SA	WA	NT	TAS	ACT
การตรากฎหมายน้ำบาดาล	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Management Act 2000	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Act 1989	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Act 2000	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Natural Resource Management Act 2004	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Agencies (Powers) Act 1984	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Act 1992	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Management Act 1999	ถูกรวมอยู่ในกฎหมาย Water Resource Act 2007
คำนิยามน้ำบาดาล	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก	กำหนดลักษณะทางกายภาพ แต่ไม่ได้ระบุความลึก
การออกใบอนุญาต	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ	มีการออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานรัฐ
การควบคุมการใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะ และใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะ และใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะและใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะและใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะและใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะ และใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะ และใช้น้ำบาดาล	รัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการขุด เจาะและใช้น้ำบาดาล

[196]คำย่อชื่อรัฐในประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ NSW (New South Wales) VIC (Victoria) QLD (Queensland) SA (South Australia) WA (Western Australia) NT (Northern Territory) TAS (Tasmania) และ ACT (Australian Capital Territory)

	NSW	VIC	QLD	SA	WA	NT	TAS	ACT
ผลของการฝ่าฝืนกฎหมาย	กำหนดค่าปรับเป็น Penalty Units แต่มีการแบ่งเป็นระดับ Tier 1-3	กำหนดค่าปรับเป็น Penalty Units	กำหนดค่าปรับเป็นPenalty Units	กำหนดค่าปรับเป็นค่าเงิน AUD	กำหนดค่าปรับเป็นค่าเงิน AUD	กำหนดค่าปรับเป็น Penalty Units	กำหนดค่าปรับเป็น Penalty Units	กำหนดค่าปรับเป็น Penalty Units
การอนุรักษ์และพัฒนา	ไม่พบการกำหนดเขตอนุรักษ์น้ำบาดาลไว้อย่างชัดเจน	มีการกำหนดเขต Water Supply Protection Area สำหรับน้ำบาดาล	มีการกำหนดเขตการใช้น้ำบาดาลอย่างเป็นองค์รวม Cumulative Management Areas	มีการกำหนดเป็น Natural Resource Management Area แต่ไม่ได้เจาะจงสำหรับน้ำบาดาล	มีการกำหนดเขต Groundwater Area ไว้สำหรับให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลเฉพาะในเขตที่กำหนด	ไม่พบการกำหนดเขตอนุรักษ์น้ำบาดาลไว้อย่างชัดเจน	มีการกำหนดเขต Groundwater Area เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้โดยเฉพาะ	มีการกำหนดเขตบริหารจัดการน้ำโดยรัฐมนตรีจะกำหนดปริมาณน้ำบาดาลที่จะผันเข้าไปใช้ในเขต

4.3 การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

รัฐบาลของแต่ละรัฐในออสเตรเลียได้สร้างวิธีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองและฟื้นฟูระบบนิเวศ โดยมีการกำหนดข้อตกลงระดับชาติร่วมกันที่มีชื่อว่า Council of Australian Government (COAG) Agreement ในปี ค.ศ. 1994 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรน้ำของรัฐต่างๆ ให้สอดคล้องกันภายใต้แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังวางหลักการที่ว่าสิทธิการเข้าถึงและการใช้น้ำ (ทั้งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล) ที่ควรแยกต่างหากออกจากสิทธิในที่ดิน และทรัพยากรน้ำควรที่จะเป็นทรัพย์สินประเภทหนึ่งซึ่งเปิดโอกาสให้มีการซื้อขายกันในตลาดอย่างเสรี ต่อมาในปี ค.ศ. 2004 หลักการดังกล่าวได้ถูกนำมาพัฒนาอยู่ภายใต้ National Water Initiatives (NWI) ซึ่งรู้จักกันในฐานะของแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของชาติ[197] NWI ได้กล่าวถึงการออกใบอนุญาตใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำในภาพรวมว่าจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยการออกใบอนุญาตนั้นไม่ใช่แค่ผู้ร้องขอสามารถทำตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น แต่ต้องแสดงถึงแผนในการจัดการไม่ให้เกิดความเสียหายกับแหล่งน้ำที่นำน้ำมาใช้ กฎหมายน้ำสมัยใหม่ของทุกรัฐได้รับเอาหลักการใน NWI มาใช้เป็นแนวทางในการตรากฎหมายทรัพยากรน้ำของตนเอง[198]

แต่ละรัฐมีการนำน้ำบาดาลมาใช้เป็นปกติ แต่จากข้อมูลของรัฐบาล พบว่าในรัฐ Northern Territory ซึ่งอยู่ตอนเหนือของประเทศมีพื้นที่แห้งแล้งและทะเลทรายเป็นส่วนมาก เป็นรัฐที่มีอัตราการใช้น้ำบาดาลสูงมากถึงร้อยละ 90 ของการใช้น้ำในรัฐเลยทีเดียว โดยมีการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล 35,000 บ่อ[199] ดังที่กล่าวไปแล้วว่ากฎหมายน้ำบาดาลของหลายรัฐไม่ได้ถูกเขียนแยกออกจากกฎหมายน้ำผิวดิน ด้วยเหตุนี้กฎหมาย Water Act 1992 (NT) เป็นกฎหมายของรัฐ Northern Territory ที่กล่าวถึงการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบรวมถึงการจัดการน้ำบาดาลด้วย กฎหมายฉบับนี้กำหนดคำนิยามของ “น้ำบาดาล” เป็นน้ำที่เกิดขึ้นหรือได้มาจากใต้พื้นผิวดินรวมถึงน้ำที่ได้จากการขุดเจาะ แต่ไม่รวมถึงน้ำที่มาจากงานก่อสร้าง (ที่ไม่ใช่ การเจาะบ่อน้ำบาดาล) ที่ทำเพื่อแจกจ่าย กำจัด ขนส่ง เก็บรักษา หรือบำบัดน้ำหรือของเสีย[200] จากคำนิยามนี้เห็นได้ชัดว่าไม่ได้มีการกำหนดความลึกของน้ำบาดาลไว้ว่าจะต้องลึกลงไปใต้ดินเท่าใดจึงจะถือว่า “น้ำบาดาล” กฎหมายดังกล่าวเพียงระบุถึงลักษณะของน้ำบาดาลเอาไว้เท่านั้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ[201] ที่จะไปสำรวจแหล่งน้ำบาดาลเพื่อทำเป็นแผนที่น้ำบาดาลสำหรับผู้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดแผนการจัดการน้ำในรัฐ[202]

---

[197]Gerry Bates, *Environmental Law in Australia*, (LexisNexis Butterworths, 7th edition, 2008) p.388.

[198]Gerry Bates, *Environmental Law in Australia*, (LexisNexis Butterworths, 7th edition, 2008) p.392.

[199]Northern Territory Government Information and Service, *Groundwater* (Web Page, 13 January 2021) https://nt.gov.au/environment/water/water-resources-of-the-nt/groundwater

[200]Water Act 1992 (NT), part 1, sec 4.

[201]Bureau of Meteorology (Australia) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการสำรวจและจัดทำแผนที่น้ำบาดาล See Bureau of Meteorology, *Groundwater Dependent Ecosystems Atlas* (Web Page, 13 January 2021) http://www.bom.gov.au/water/groundwater/gde/

[202]Rebecca Nelson and Philippe Quevauviller, “Groundwater Law” in Anthony J. Jakeman et al. (eds), *Integrated*

การจะใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล ผู้ขอใช้จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน Water Act 1992 (NT) โดยผู้พิจารณาการขออนุญาตจะเรียกว่า Controller of Water Resource ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรตามกฎหมายฉบับนี้[203] มีอำนาจและหน้าที่ในการเข้าไปยังที่ดินของผู้ใช้น้ำบาดาลและดำเนินการตามที่กฎหมายให้อำนาจ เช่น กำหนดมาตรการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม เคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้างในการขุดเจาะน้ำบาดาล เป็นต้น[204] นอกจากนี้ Controller ยังอาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมายด้วย[205] Controller จะออกใบอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลแก่ผู้ที่ร้องขอตามแบบฟอร์มที่กำหนดขึ้น อีกทั้งอาจกำหนดเงื่อนไขอื่นเพิ่มเติมลงในใบอนุญาตได้ โดยในใบอนุญาตดังกล่าวจะมีกำหนดระยะเวลาไว้ แต่ห้ามเกิน 10 ปี เว้นแต่มีพฤติการณ์พิเศษที่อาจขยายระยะเวลาได้โดยต้องขอความเห็นจากรัฐมนตรีประกอบ[206]

ในการพิจารณาอนุญาตใช้น้ำบาดาล กฎหมายกำหนดให้ภายใน 30 นับแต่วันที่รับการร้องขออนุญาตใช้น้ำบาดาล โดย Controller จะต้องประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการร้องขอใช้น้ำบาดาลในหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นที่ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการร้องขอนั้น ทั้งนี้ เพื่อเปิดให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงความคิดเห็นโดยรายละเอียดที่ยื่นประกอบการร้องขออนุญาตและถูกติดประกาศ ได้แก่[207]

(1) วิธีการในการผันน้ำขึ้นมาใช้

(2) ชื่อของทางน้ำที่จะใช้

(3) จุดร่องน้ำหรือจุดที่เจาะเพื่อนำน้ำมาใช้

(4) คำชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของทางน้ำหรือหลุมที่ขุดเจาะ

(5) วัตถุประสงค์ของการใช้น้ำบาดาลอย่างเป็นประโยชน์

(6) ระบุปริมาณน้ำสูงสุดเป็นหน่วยเมกกะลิตร (megalitres) ซึ่งจะถูกใช้ต่อปี

ในกรณีที่การร้องขออนุญาตการใช้น้ำบาดาลที่เป็นการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือเพิ่มเติมรายละเอียดในใบอนุญาตการใช้น้ำบาดาลที่มีอยู่เดิม รายละเอียดที่จะต้องแสดงเป็นไปตามกรณีข้างต้น ยกเว้นไม่จำเป็นต้องระบุปริมาณน้ำสูงสุดซึ่งจะถูกใช้ต่อปี[208] นอกจากนี้ ในการร้องขออนุญาตใช้น้ำบาดาล Controller สามารถที่จะเรียกให้ผู้ร้องเสนอข้อมูลซึ่งเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการใช้น้ำบาดาลเพิ่มเติมได้ ได้แก่[209]

(1) ปริมาณน้ำทั้งหมดที่อาจนำมาจากแหล่งน้ำบาดาลภายใต้กรอบของใบอนุญาต

Groundwater Management: Concepts, Approaches and Challenges (Springer, 2016) pp.182-183.

[203]Water Act 1992 (NT), sec 18.

[204]Water Act 1992 (NT), sec 20.

[205]Water Act 1992 (NT), sec 21.

[206]Water Act 1992 (NT), sec 60.

[207]Water Act 1992 (NT), sec 71B(b).

[208]Water Act 1992 (NT), sec 71B(c).

[209]Water Act 1992 (NT), sec 71B(d).

(2) ปริมาณน้ำทั้งหมดที่นำมาจากแหล่งน้ำบาดาลตามความเป็นจริงภายใต้กรอบของใบอนุญาต

(3) ผลผลิตที่ยั่งยืนของน้ำบาดาลโดยรวมที่ถูกคาดการณ์

เมื่อ Controller ได้รับข้อมูลตามที่ผู้ร้องขออนุญาตได้ยื่นเข้ามาแล้ว Controller จะต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าจะออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลหรือไม่โดยไม่ชักช้าหลังจากสิ้นสุดระยะเวลา 30 วันนับแต่วันสุดท้ายของการเปิดให้แสดงความคิดเห็น และในการพิจารณาอนุญาตนั้น Controller จะนำเอกสารและหลักฐานที่ผู้ร้องขอยื่นเข้ามาทั้งหมดมาพิจารณาประกอบกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับมา โดยผลของการพิจารณาอนุญาตการใช้น้ำบาดาลจะถูกสำเนาเก็บไว้ และต้องเปิดเผยต่อสาธารณะพร้อมทั้งแสดงเหตุผลในการพิจารณาว่าอนุญาตหรือไม่อนุญาต ซึ่งในกรณีที่ได้พิจารณาอนุญาตนั้น Controller สามารถกำหนดวิธีการในการควบคุมการใช้น้ำบาดาลลงในใบอนุญาตนั้นด้วย[210]

4.4 มาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาลและการเติมน้ำบาดาล

ภายใต้กฎหมาย Water Act 1992 (NT) นั้นได้ระบุมาตรการควบคุมการเจาะน้ำบาดาล (drilling) และการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล (bore work) เอาไว้แยกต่างหากออกจากกัน โดยกิจกรรมทั้ง 2 กรณีนั้น กฎหมายได้นำระบบการขออนุญาตมาใช้ เพื่อที่รัฐสามารถตรวจสอบและควบคุมกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

ในการขอใบอนุญาตในการเจาะน้ำบาดาล Controller จะพิจารณาจากแบบฟอร์มเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้ร้องขอได้แสดงรายละเอียดในการเจาะน้ำบาดาล ซึ่งในแบบฟอร์มจะให้ผู้ร้องขอระบุข้อมูลสำคัญ เช่น แผนที่หรือสถานที่ในการขุดเจาะ วิธีการในการขุดเจาะ ระยะเวลาในการขุดเจาะ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และข้อมูลอื่นใดที่จำเป็นต้องแสดง[211] เมื่อ Controller พิจารณาแบบฟอร์มแล้วเห็นสมควรออกใบอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำบาดาลได้ Controller จะกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการอื่นเกี่ยวกับการขุดเจาะเข้าไปเพิ่มเติมในใบอนุญาตนั้นได้ และกำหนดใบอนุญาตมีอายุไม่เกินระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินกว่า 5 ปี[212] ผู้ถือใบอนุญาตอาจจะไม่ใช่เป็นผู้ลงมือขุดเจาะเองแต่อาจจะจ้างให้บุคคลอื่นเป็นผู้ขุดเจาะได้ ซึ่งบุคคลผู้ลงมือขุดเจาะ (driller) ดังกล่าวมีหน้าที่ตามกฎหมายโดยการแสดงหลักฐานต่อ Controller ว่าการขุดเจาะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ถือใบอนุญาต[213] นอกจากนี้ เพื่อให้การขุดเจาะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล กฎหมายได้ให้อำนาจแก่ Controller ในการเรียกเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ถือใบอนุญาตขุดเจาะแสดงข้อมูลและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการขุดเจาะที่ได้เคยระบุในแบบฟอร์ม[214] เพื่อเป็นประโยชน์การตรวจสอบระหว่างการขุดเจาะว่าเป็นไปตามที่ได้ระบุในแบบฟอร์มเมื่อตอนขออนุญาตหรือไม่

---

[210]Water Act 1992 (NT), sec 71C.

[211]Water Act 1992 (NT), sec 49.

[212]Water Act 1992 (NT), sec 49.

[213]Water Act 1992 (NT), sec 52.

[214]Water Act 1992 (NT), sec 53.

กรณีของการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล (bore work) กฎหมาย Water Act 1992 (NT) กำหนดให้ต้องการขออนุญาตเช่นเดียวกันกับการขออนุญาตขุดเจาะและการใช้น้ำบาดาล อีกทั้ง การสร้างบ่อน้ำยังสัมพันธ์กับสิทธิของเจ้าของที่ดินด้วย เนื่องจาก Controller จะเรียกให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่มีการขุดบ่อน้ำบาดาลส่งข้อมูลเกี่ยวกับบ่อน้ำบาดาลในที่ดินของตนเอง รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่ Controller กำหนดหรือในเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่ทำได้ภายหลังจากการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลเสร็จสิ้นลง[215] กฎหมายได้ให้อำนาจแก่ Controller ในการพิจารณาอนุญาตให้บุคคลใดก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลในที่ดินที่ระบุได้ โดยบุคคลนั้นจะต้องแสดงรายละเอียดการก่อสร้างในแบบฟอร์มที่กำหนด รวมถึง Controller จะกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการอื่นเกี่ยวกับการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลเข้าไปเพิ่มเติมในการอนุญาตนั้นได้ เมื่อได้พิจารณาอนุญาตแล้ว Controller จะกำหนดระยะเวลาในการอนุญาต ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินกว่า 2 ปี[216]

นอกจากกฎหมาย Water Act 1992 (NT) ของรัฐ Northern Territory แล้ว รัฐ Queensland เป็นอีกรัฐที่มีกฎหมายเกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล คือ Water Act 2000 (Qld) โดยกล่าวถึงการบริหารจัดการทั้งน้ำผิวดินและน้ำบาดาลอยู่ในฉบับเดียวกัน กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีการขออนุญาตในการขุดเจาะน้ำบาดาลทำนองเดียวกัน โดยระบุให้บุคคลใดที่ต้องการเจาะและสร้างบ่อน้ำบาดาลจะต้องได้รับอนุญาตจาก Chief-Executive ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ตามกฎหมายนี้ โดย Chief-Executive จะเรียกให้ผู้ร้องขอรายงานข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการขุดเจาะน้ำบาดาล เพื่อตรวจสอบว่าได้เคยกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนข้อกำหนดในการขุดเจาะน้ำบาดาลมาก่อนหรือไม่ รวมถึงอาจเรียกให้ส่งข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องด้วย[217] ในการออกใบอนุญาตการขุดเจาะและสร้างบ่อน้ำบาดาล Chief-Executive จะเพิ่มเติมเงื่อนไขอื่นเข้าไปในใบอนุญาตได้ เช่น ประเภทอุปกรณ์ที่ใช้ในการขุดเจาะทำบ่อน้ำบาดาล วิธีการในการขุดเจาะ หรือระยะเวลาในการขุดเจาะ[218] มาตรการอีกประการที่น่าสนใจหลังจากที่อนุญาตให้ขุดเจาะและสร้างบ่อน้ำบาดาลไปแล้ว Chief-Executive จะกำหนดให้ผู้ที่รับผิดชอบ[219]เข้าตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลและจัดทำรายงานประเมินผลกระทบที่มีต่อน้ำบาดาล (underground water impact report) เพื่อรายงานปริมาณน้ำบาดาลที่ถูกนำขึ้นมาใช้ โดยจะเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำบาดาลที่ผู้ถือสิทธิในใบอนุญาตได้ใช้ไป และจะตรวจสอบการเคลื่อนตัวของน้ำบาดาล วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำบาดาล สร้างแผนที่จำลองการคาดคะเนปริมาณน้ำบาดาลในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด และสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่ทั้งหมดในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวให้ Chief-Executive ทราบเพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนบริหารจัดการและบำรุงรักษาน้ำบาดาลต่อไป[220]

---

[215]Water Act 1992 (NT), sec 55.

[216]Water Act 1992 (NT), sec 57.

[217]Water Act 2000 (Qld), sec 982.

[218]Water Act 2000 (Qld), sec 983A.

[219]กฎหมายใช้คำว่า A Responsible Entity ซึ่งระบุใน Section 368 หมายถึงผู้ที่เป็น Cumulative Management Areas (CMA) Tenure กล่าวคือ ผู้ที่ครอบครองเขตพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการแบบองค์รวม โดยเขตพื้นที่ CMA ดังกล่าวจะถูกประกาศขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

[220]Water Act 2000 (Qld), sec 376.

4.5 ผลจากการฝ่าฝืน

กฎหมายน้ำบาดาลของแต่ละรัฐในประเทศออสเตรเลียได้บัญญัติถึงสภาพบังคับ (sanction) เอาไว้ โดยแบ่งออกเป็นสภาพบังคับทางอาญา เช่น การปรับ จำคุก และสภาพบังคับทางปกครอง เช่น การยกเลิกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลชั่วคราว การถอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล เป็นต้น ในการนี้ จะขอยกตัวอย่างสภาพบังคับตามกฎหมาย Water Act 1992 (NT) ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีการออกใบอนุญาตถึง 3 กรณี ได้แก่ การอนุญาตนำน้ำบาดาลมาใช้ การอนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาล และการอนุญาตก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล แต่ละประเภทการขอใบอนุญาตนั้นได้กำหนดว่าถ้ามีการฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมายซึ่งร้ายแรงลดหลั่นกันไป

จากการศึกษาพบว่าบทลงโทษที่ถูกกำหนดในกฎหมายดังกล่าวเป็นโทษปรับที่เรียกว่า Penalty Units ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่กำหนดให้ใช้ในการคำนวณค่าปรับแต่ละครั้ง ยกตัวอย่างเช่น ถ้าหากเราฝ่าฝืนกฎหมายและถูกปรับ เราจะถูกเรียกเก็บเป็นหน่วย Penalty Units ไม่ใช่จำนวนเงินที่เป็นหน่วย Australian Dollar โดยมูลค่าของเงินจะถูกคำนวณเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index หรือ CPI) ซึ่งค่าปรับจะถูกคำนวณโดยนำมาคูณกับมูลค่าของหนึ่งหน่วย Penalty Unit สำหรับการกระทำความผิดในแต่ละครั้ง[221] ทั้งนี้ วิธีการคำนวณค่าปรับตามหน่วย Penalty Unit จะถูกกำหนดภายใต้กฎหมายที่ชื่อว่า Penalty Units Act 2009 (NT) ตั้งแต่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับเมื่อปี ค.ศ. 2009 ทุกปีงบประมาณ คือ ระหว่าง 1 กรกฎาคม ถึง 30 มิถุนายน จะมีการปรับเพิ่มมูลค่าของ Penalty Units ทุกปี[222] มีรายละเอียดดังตารางด้านล่าง

[221]Department of the Attorney-General and Justice, Northern Territory Government, *Penalty Units* (Web Page 14 January 2021) https://justice.nt.gov.au/attorney-general-and-justice/units-and-amounts/penalty-units

[222]Department of the Attorney-General and Justice, Northern Territory Government, *Penalty Units* (Web Page 14 January 2021) https://justice.nt.gov.au/attorney-general-and-justice/units-and-amounts/penalty-units

Date	Value of penalty unit
1 July 2020 to 30 June 2021	$158
1 July 2019 to 30 June 2020	$157
1 July 2018 to 30 June 2019	$155
1 July 2017 to 30 June 2018	$154
1 July 2016 to 30 June 2017	$154
1 July 2015 to 30 June 2016	$153
1 July 2014 to 30 June 2015	$149
1 July 2013 to 30 June 2014	$144
1 July 2012 to 30 June 2013	$141
1 July 2011 to 30 June 2012	$137
1 July 2010 to 30 June 2011	$133
1 July 2009 to 30 June 2010	$130

Figure 1 : Table of Value of Penalty Units for each Financial Year

Source : Department of the Attorney-General and Justice

ยกตัวอย่างเช่น กฎหมาย Water Act 1992 (NT) ได้กำหนดให้บุคคลใดใช้น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก Controller บุคคลนั้นมีความผิด ถ้าบุคคลนั้นนำน้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลไม่ว่าจะนำไปใช้หรือไม่ โดยไม่ได้รับอนุญาตบุคคลนั้นมีโทษปรับเป็นจำนวน 500 Penalty Units หรือถ้าหากพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นจงใจ (intentionally) นำน้ำบาดาลไปจากบ่อน้ำบาดาลมีโทษปรับเป็นจำนวน 1000 Penalty Units หรือถูกจำคุกเป็นเวลา 2 ปี[223] จากตัวอย่าง ถ้าจะเทียบมูลค่าของค่าปรับเป็นหน่วย Australian Dollar จะต้องเทียบกับมูลค่าของ Penalty Units ในช่วงปีงบประมาณดังตารางข้างต้น กล่าวคือในปีงบประมาณปีล่าสุดหนึ่งหน่วย Penalty Units มีมูลค่าเท่ากับ 158 Australian Dollar ดังนั้น การถูกปรับจำนวน 500 Penalty Units เท่ากับบุคคลที่กระทำความผิดต้องเสียค่าปรับเป็นจำนวนเงิน 79000 Australian Dollar นั่นเอง ส่วนในกรณีการขุดเจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือกรณีที่ได้รับใบอนุญาตแล้วแต่ฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดเพิ่มเติมโดย Controller จะถูกปรับจำนวน 500 Penalty Units[224] และหากบุคคลใดที่จงใจก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตจะถูกปรับ 1000 Penalty Units หรือ

[223]Water Act 1992 (NT), sec 59(1) and (2).

[224]Water Act 1992 (NT), sec 48 and 50.

จำคุกเป็นเวลา 2 ปี[225] จากที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างการลงโทษทางอาญาเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งกฎหมายน้ำบาดาลของหลายรัฐก็กำหนดให้มีค่าปรับเป็นหน่วย Penalty Units เช่นเดียวกัน[226]

ไม่เพียงแต่โทษปรับทางอาญาเท่านั้น กฎหมายน้ำบาดาลของออสเตรเลียมีกำหนดโทษทางปกครองเอาไว้ด้วย ยกตัวอย่างกฎหมาย Water Act 2000 (Qld) ของรัฐ Queensland ที่กำหนดเรื่องการออกใบอนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาล ซึ่งให้อำนาจ Chief-Executive สามารถระงับการอนุญาตไว้ชั่วคราวได้ ถ้าพบข้อเท็จจริงว่าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการขุดเจาะน้ำบาดาลที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือถูกตัดสินว่ามีความผิดอาญาตามกฎหมายฉบับนี้ ซึ่ง Chief-Executive จะเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวได้ชี้แจงสาเหตุถึงการฝ่าฝืน และ Chief-Executive จะพิจารณาว่าสมควรที่จะระงับการอนุญาตไว้ชั่วคราวหรือไม่ ควรระงับการใช้นานเพียงใด ซึ่งถ้าหากพิจารณาแล้วเห็นสมควรระงับการอนุญาตไว้ชั่วคราว Chief-Executive ต้องแจ้งแก่บุคคลดังกล่าวภายใน 30 วันทำการ ทั้งนี้ การระงับการอนุญาตไว้ชั่วคราวจะมีผลตั้งแต่วันที่บุคคลเช่นว่านั้นได้รับการแจ้ง[227]

นอกจากนี้ Chief-Executive ยังมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาลด้วย ซึ่งกฎหมายกำหนดขั้นตอนในการเพิกถอนใบอนุญาตคล้ายกับการระงับการอนุญาตชั่วคราว โดยสาเหตุแห่งการเพิกถอนการอนุญาตเมื่อพบข้อเท็จจริงว่าการออกใบอนุญาตหรือการต่ออายุใบอนุญาตนั้นเป็นผลมาจากให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้สำคัญผิดไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร[228] เมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับแจ้งถึงการระงับใบอนุญาตชั่วคราวหรือการเพิกถอนใบอนุญาต หรือในกรณีที่ใบอนุญาตหมดอายุแล้วไม่ได้รับการต่ออายุ บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องส่งคืนใบอนุญาตให้ Chief-Executive ภายในเวลา 15 วันทำการ มิฉะนั้นจะถูกปรับเป็นจำนวน 50 Penalty Units[229]

4.6 การยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมาย

ในกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลของแต่ละรัฐมักจะกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการยกเว้นให้ลัดขั้นตอนหรือเปลี่ยนแปลงหลักการบางประการในกฎหมาย เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ส่งผลต่อทรัพยากรน้ำ ซึ่งกฎหมายได้ให้อำนาจหน่วยงานรัฐในการบริหารจัดการอย่างเร่งด่วนและอาจไม่เป็นไปตามหลักการหรือขั้นตอนตามปกติ ยกตัวอย่างเช่น กฎหมาย Water Act 1992 (NT) ของรัฐ Northern Territory ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาว่าหากมีแนวโน้มที่จะเกิดวิกฤตขาดแคลนน้ำในพื้นที่ส่วนใดของรัฐ รัฐมนตรีจะมี

[225]Water Act 1992 (NT), sec 56.

[226]เช่น Water Act 2000 (Qld) ของรัฐ Queensland หรือ Water Act 1989 (Vic) ของรัฐ Victoria ก็กำหนดหน่วยค่าปรับเป็น Penalty Units แต่อาจกำหนดมูลค่าของหนึ่งหน่วย Penalty Unit เมื่อเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเป็น Australian Dollar แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับรัฐนั้น

[227]Water Act 2000 (Qld), sec 983H.

[228]Water Act 2000 (Qld), sec 983I.

[229]Water Act 2000 (Qld), sec 983K.

อำนาจในการสั่งการให้พื้นที่ใดที่มีแนวโน้มประสบเหตุการณ์ดังกล่าวนำน้ำมาใช้ กล่าวคือ กฎหมายให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการประกาศระบุเขตพื้นที่ใดต้องถูกควบคุมเป็นการเฉพาะ และระบุปริมาณน้ำ (fix amount) มาใช้ รวมถึงให้ควบคุม หรือจำกัด หรือห้ามกระทำการใด นอกเหนือไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลที่ออกให้แก่ผู้รับอนุญาตก็ได้ และสามารถพิจารณาว่าพื้นที่ใดที่มีการใช้น้ำและมีแนวโน้มที่จะเกิดวิกฤตการขาดแคลนน้ำหรือพบข้อเท็จจริงว่าแหล่งน้ำนั้นมีสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รัฐมนตรีสามารถสั่งห้ามไม่ให้มีการนำน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้เป็นเวลาชั่วคราวหรือถาวรก็ได้ โดยจะพิจารณาประกอบความเห็นของ Controller[230]

4.7 มาตรการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล

ขอยกตัวอย่างมาตรการในการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาลที่น่าสนใจในกฎหมายน้ำบาดาลของออสเตรเลีย ซึ่งระบุอยู่ในกฎหมาย Water Act 2000 (Qld) ของรัฐ Queensland คือการกำหนดเขตที่เรียกว่า Cumulative Management Areas (CMA) ซึ่งเป็นเขตพื้นที่สำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างเป็นองค์รวม โดยกฎหมายฉบับนี้จะให้อำนาจ Chief-Executive พิจารณาเขตพื้นที่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตในการใช้น้ำบาดาล 2 ราย หรือมากกว่า 2 รายขึ้นไป จากนั้น Chief-Executive จะประกาศให้เขตพื้นที่เช่นว่านั้นเป็นเขตพื้นที่สำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งต้องจัดทำแผนที่ของเขตดังกล่าวและเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน[231] หลังจากที่มีการประกาศเขตพื้นที่ดังกล่าวแล้ว กฎหมายได้สร้างระบบการจัดการเฉพาะขึ้นเพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการน้ำบาดาลที่มีอยู่หลายแห่งในเขตพื้นที่แห่งหนึ่งได้มีการบูรณาการอย่างเชื่อมโยงกัน เนื่องจากการใช้น้ำบาดาลในแหล่งหนึ่งจะมีผลต่อปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาลแหล่งอื่นในเขตพื้นที่ดังกล่าวด้วย อีกทั้ง เพื่อให้ Chief-Executive สามารถติดตาม อนุรักษ์ และพัฒนาการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่นั้นอย่างเป็นภาพรวมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อวิเคราะห์ดูความสอดคล้องกับแผนบริหารจัดการสมดุลทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้กำหนดขึ้นตามกฎหมายฉบับนี้[232]

ในเขตพื้นที่สำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างเป็นองค์รวม มีการจัดตั้งสำนักงานที่มีชื่อว่า Office of Groundwater Impact Assessment (OGIA) ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานเพื่อขอข้อมูลผู้ใช้น้ำบาดาลในเขตนั้น และจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบน้ำบาดาล Underground Water Impact Report (UWIR) ซึ่งจะต้องเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลในเขตพื้นที่จัดการเช่นว่านั้นในเรื่องการคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดต่อระดับน้ำบาดาล สร้างโปรแกรมในการติดตามน้ำบาดาล กำหนดกลยุทธ์

---

[230]Water Act 1992 (NT), sec 96.

[231]Water Act 2000 (Qld), sec 365.

[232]Department of Environment and Science, Queensland Government, *Cumulative Management Areas* (Web Page 17 January 2021) https://environment.des.qld.gov.au/management/activities/non-mining/coal-seam-gas/cumulative-management

ในการจัดการผลกระทบน้ำบาดาล และมีอำนาจมอบหมายให้ผู้ใช้น้ำแต่ละรายดำเนินการจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำบาดาลในพื้นที่ตนเองอย่างเหมาะสม โดย OGIA จะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ใช้น้ำในพื้นที่ด้วย[233] ทั้งนี้ ข้อมูลในเขตพื้นที่จัดการดังที่กล่าวมานั้น กฎหมาย Water Act 2000 (Qld) ได้กำหนดเนื้อหาและข้อกำหนดว่า OGIA จะต้องเก็บข้อมูลประเภทใดบ้างและวิธีการเก็บข้อมูล[234] นับว่าเป็นมาตรการที่น่าสนใจในการมองภาพรวมของปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่หนึ่ง ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์และกิจกรรมที่เกิดขึ้นของผู้ใช้น้ำ

5. แนวคิดการนำโทษทางปกครองในต่างประเทศมาปรับใช้กับกฎหมายน้ำบาดาลฉบับใหม่

ในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายนั้น ประเด็นเรื่องบทกำหนดโทษนับว่ามีความสำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากเป็นการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่ได้กำหนดข้อที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ซึ่งในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติย่อมจะต้องได้รับผลร้ายเนื่องจากเป็นความผิดตามกฎหมายที่ต้องมีการลงโทษ เพื่อให้ไม่เกิดการฝ่าฝืนขึ้นอีกอันจะส่งผลให้สามารถบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ทั้งนี้ โทษที่ปรากฏในพระราชบัญญัติต่างๆ ของประเทศไทยมักจะเป็นการนำโทษทางอาญามาบัญญัติไว้ ประกอบด้วยโทษจำคุกและการปรับเป็นตัวเงิน และการลงโทษจำเป็นต้องมีการฟ้องศาลยุติธรรมก่อน เพื่อให้มีการวินิจฉัยออกมาเป็นคำพิพากษาจึงจะสามารถบังคับได้ อันส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ตลอดจนในหลายกรณีก็เกิดคำถามว่าการนำโทษทางอาญาที่มีการลงโทษจำคุกด้วยนั้นมาใช้นั้นมีความเหมาะสมเพียงใด เพราะบางลักษณะความผิดก็ไม่น่าจะมีการลงโทษอย่างรุนแรง เพราะไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่เกิดขึ้นและไม่ได้มีลักษณะเป็นความผิดทางอาญา แต่เป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ทางปกครองมากกว่า ซึ่งในต่างประเทศได้มีการนำโทษทางปกครองมาใช้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอัตราโทษที่ไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปก็นับเป็นอีกปัญหาหนึ่งของพระราชบัญญัติที่ประกาศใช้บังคับมานานของไทย

จากสภาพปัญหาของการกำหนดโทษทางอาญาไว้ในพระราชบัญญัติของไทยจำนวนมาก รวมทั้งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ประกอบกับแนวคิดของการนำ **“โทษทางปกครอง”** มาบัญญัติในการยกร่างกฎหมายใหม่และแก้ไขกฎหมายเก่า หลายฉบับโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

[233]Department of Environment and Science, Queensland Government, *Cumulative Management Areas* (Web Page 17 January 2021) https://environment.des.qld.gov.au/management/activities/non-mining/coal-seam-gas/cumulative-management

[234]Water Act 2000 (Qld), sec 377 and 378.

จากการศึกษาวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษาจะได้นำเสนอถึงข้อมูลที่ได้ศึกษารวบรวมไว้เป็นเบื้องต้น เกี่ยวกับข้อเสนอในการนำโทษทางปกครองมาใช้กฎหมายน้ำบาดาลฉบับใหม่ดังนี้

5.1 บทกำหนดโทษตามกฎหมายน้ำบาดาลของประเทศไทยในปัจจุบัน

สำหรับบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ปรากฏในหมวด 6 บทกำหนดโทษ ตั้งแต่มาตรา 36 ทวิ จนถึงมาตรา 44 โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามมาตรา 45 เป็นกลไกในการบังคับให้เป็นไปตามบทกำหนดโทษ ซึ่งมีบทบาทอำนาจหน้าที่สำคัญในมาตรา 45/1 โดยบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 36 ทวิ เฉพาะกรณีฝ่าฝืนประกาศตามมาตรา 5 วรรคสอง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งรายละเอียดของบทบัญญัติมาตรา 45 และ มาตรา 45/1 เป็น ดังนี้

มาตรา 45 ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคตามความจำเป็น

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายจำนวนคณะละสามคน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

การประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 45/1 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 36 ทวิ เฉพาะกรณีฝ่าฝืนประกาศตามมาตรา 5 วรรคสอง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งและผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดตกเป็นของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป

สำหรับรายละเอียดของความผิดตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 แต่ละมาตรา มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

มาตรา 36 ทวิ ผู้ใดสูบน้ำบาดาลในเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ประกาศตามมาตรา 5 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา 16 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุด หรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้

(**หมายเหตุ :** กรณีประกาศตามมาตรา 5 วรรคสอง คือ ประกาศเขตห้ามสูบน้ำบาดาล ซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาล ซึ่งการประกาศเขตดังกล่าวมีความจำเป็นด้วยเข้ากรณีที่การสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ส่วนการฝ่าฝืนมาตรา 16 คือ กรณีที่กฎหมายน้ำบาดาลได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย)

มาตรา 37 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

(**หมายเหตุ :** ประกาศตามมาตรา 6 คือ ประกาศที่ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

(2) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน และความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

มาตรา 38 (ยกเลิก)

มาตรา 39 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใด หรือลูกจ้าง หรือตัวแทน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 40 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(**หมายเหตุ :** การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 คือ กรณีที่ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับใบอนุญาต

หรือส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา 4 ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน)

มาตรา 41 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 หรือมาตรา 25 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(**หมายเหตุ :** การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 คือ กรณีผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และในกรณีมาตรา 25 คือ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว)

มาตรา 42 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

(**หมายเหตุ :** การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 คือ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเลิกกิจการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกกิจการ)

มาตรา43 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณีในการปฏิบัติการตามมาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

(**หมายเหตุ :** การปฏิบัติตามมาตรา 28 ของพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้)

มาตรา 44 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 28 หรือมาตรา 29 และไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 30 วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีซึ่งสั่งตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

(**หมายเหตุ :** คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 28 คือ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้

ในส่วนคำสั่งตามมาตรา 29 คือ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่ง

เป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ และคำสั่งของอธิบดีตาม มาตรา 34 คือในกรณีเมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีมีอำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 จะสามารถแบ่งลักษณะของการกำหนดโทษออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ได้แก่

กลุ่มแรก เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายน้ำบาดาลซึ่งกำหนดเป็นโทษทางอาญาที่มีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ ซึ่งปรากฏอยู่ในสองมาตรา กล่าวคือ

1) การฝ่าฝืนมาตรา 36 ทวิ ในเรื่องการขุดเจาะในเขตห้ามสูบน้ำบาดาล และการดำเนินกิจการน้ำบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาต ซึ่งมีการกำหนดเป็นโทษทางอาญา มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ความผิดในมาตรานี้ยังสามารถลงโทษโดยจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้

2) การฝ่าฝืนมาตรา 40 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 คือ กรณีที่ในการเจาะน้ำบาดาลถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับใบอนุญาต หรือส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา 4 ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กลุ่มที่สอง เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายน้ำบาดาลซึ่งกำหนดเป็นโทษปรับเป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว ซึ่งการฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายน้ำบาดาลในกลุ่มนี้ ไม่ถือว่าเป็นโทษที่ร้ายแรงแบบกลุ่มแรก เพราะไม่มีโทษจำคุกเนื่องจากมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ซึ่งอาจกล่าวโดยรวมว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่รัฐต่างๆ ใน 6 มาตรา ดังต่อไปนี้

1) ความผิดตามมาตรา 37 กรณีผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ซึ่งประกาศตามมาตรา 6 คือ ประกาศที่ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

(2) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน และความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

2) ความผิดตามมาตรา 39 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใด หรือลูกจ้าง หรือตัวแทน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

3) ความผิดตามมาตรา 41 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 หรือ มาตรา 25 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ซึ่งการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 คือ กรณีผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และในกรณีมาตรา 25 คือ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว)

4) ความผิดตามมาตรา 42 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ซึ่งการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 คือ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเลิกกิจการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกกิจการ

5) ความผิดตามมาตรา 43 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณีในการปฏิบัติการตามมาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ซึ่งการปฏิบัติตามมาตรา 28 คือ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้

6) ความผิดตามมาตรา 44 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 28 หรือมาตรา 29 และไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 30 วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีซึ่งสั่งตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ซึ่งคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 28 คือ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้

ในส่วนคำสั่งตามมาตรา 29 คือ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ และ

คำสั่งของอธิบดีตาม มาตรา 34 คือในกรณีเมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีมีอำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

5.2 แนวคิดของการนำโทษทางปกครองต่างประเทศมาใช้ในระบบกฎหมายไทย

ปัจจุบันในระบบกฎหมายไทยได้มีการนำแนวคิดเรื่องโทษทางปกครองมาใช้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติหลายฉบับ ซึ่งจากข้อมูลที่ปรากฏ ณ ขณะนี้มีกฎหมายทั้งหมด 23 ฉบับ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545
2. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546
3. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547
4. พระราชบัญญัติจดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550
5. พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550
6. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551
7. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551
8. พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551
9. พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551
10. พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556
11. พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558
12. พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. 2558
13. พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558
14. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560
15. พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560
16. พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560
17. พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. 2560
18. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561
19. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 พ.ศ. 2561
20. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562
21. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562

22. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

23. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

การนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษอาญาในกฎหมายไทยนั้น นับเป็นนวัตกรรมทางการบัญญัติกฎหมายที่น่าสนใจโดยเป็นความคิดริเริ่มของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเหตุผลในการเลือกใช้โทษทางปกครองมาแทนโทษทางอาญานั้น ปรากฏในต่างประเทศด้วยเหตุผลสองประการที่สำคัญ คือ

ประการแรก เป็นนโยบายของรัฐที่ต้องการจะลดและยกเลิกโทษทางอาญาที่ไม่มีความจำเป็นซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในกฎหมายต่างๆ ของประเทศ ด้วยการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางปกครองมากกว่าความผิดทางอาญา ซึ่งปรากฏเหตุผลลักษณะนี้ในประเทศเยอรมนี โปรตุเกส และอิตาลี

ประการที่สอง เป็นแนวคิดในเรื่องการใช้อำนาจของรัฐในการแทรกแซงและการลงโทษทางปกครองที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้โทษทางอาญาซึ่งมีความล่าช้าเนื่องจากจะต้องมีการฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมเพื่อบังคับตามกฎหมายในการลงโทษเสียก่อน ซึ่งปรากฏเหตุผลลักษณะนี้ในประเทศฝรั่งเศส

ปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่กำหนดนิยามของโทษทางปกครองเอาไว้อย่างชัดเจน อีกทั้ง ยังมีความเข้าใจผิดและสับสนระหว่าง “โทษทางปกครอง” และ “มาตรการบังคับทางปกครอง” ซึ่งหากพิจารณาจากความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสร็จที่ 694/2551 ซึ่งเป็นเรื่องการกำหนดมาตรการบังคับทางปกครอง กรณีร่างระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติก็จะปรากฏการอธิบายที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “โทษทางปกครอง” และ“มาตรการบังคับทางปกครอง” อย่างชัดเจนว่า

“... โทษปรับรายวันกรณีผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหนังสืออนุญาตตามที่กำหนดในร่างระเบียบกรมป่าไม่ฯ นั้น มิได้มีลักษณะเป็นมาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เนื่องจากมิใช่มาตรการบังคับของเจ้าหน้าที่ภายหลังจากมีการออกคำสั่งทางปกครองเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่ง แต่มีลักษณะเป็น ***โทษทางปกครอง*** *ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ มิได้ให้อำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดโทษปรับทางปกครองไว้ การที่ร่างระเบียบกรมป่าไม้ฯ กำหนดโทษปรับทางปกครองจึงเป็นการตรากฎหมายลำดับรองเกินขอบเขตของกฎหมายแม่บท...”*

ดังนั้น จากความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองข้างต้น จึงสามารถสรุปความหมายของโทษทางปกครองได้ว่า **“โทษทางปกครอง”** คือ *โทษที่ฝ่ายปกครองได้ใช้อำนาจลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการออกคำสั่งลงโทษทางปกครอง ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครอง อันเป็นมาตรการลงโทษต่อการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ทางปกครอง มิใช่มาตรการบังคับทางปกครองตาม*

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ .2539 ที่เป็นมาตรการที่ฝ่ายปกครองใช้บังคับเพื่อให้คำสั่งทางปกครองบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น ค่าปรับตามมาตรา 58(2) ค่าปรับทางปกครอง (รายวัน) ที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองต้องชำระเป็นรายวันตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ทั้งนี้ โทษทางปกครองจะไม่มีลักษณะเป็นมาตรการที่ไปจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคลแบบโทษทางอาญา แต่ละมีลักษณะเป็นโทษปรับเป็นตัวเงิน

หากพิจารณาถึงแนวคิดของการแบ่งโทษทางอาญาและโทษทางปกครอง ปรากฏเป็นเกณฑ์ที่น่าสนใจเสนอโดย รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ ในงานวิจัยเรื่องแนววิเคราะห์ในการกำหนดความผิดอาญาที่เหมาะสมในประเทศไทย เสนอต่อ สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2548 โดยพิจารณาเป็นสามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แยกพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นความผิดในตัวเอง (Mala in se) เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ออกจากพฤติกรรมที่เป็นความผิดทั้งหมดก่อน เพราะความผิดที่ร้ายแรงเช่นนี้ถือเป็นความผิดอาญาที่สอดคล้องกับการบัญญัติความผิดแล้ว

ขั้นที่ 2 แยกพฤติกรรมที่เป็นความผิดซึ่งบัญญัติขึ้นตามนโยบายของรัฐ ที่ต้องการควบคุมความประพฤติของคนมิให้ฝ่าฝืนระเบียบ แบบแผน คำสั่งทางปกครอง ออกจากพฤติกรรมการกระทำผิดอาญาที่เหลือเนื่องจากเป็นความผิดที่มิได้เกิดจากพื้นฐานการมีจิตใจชั่วร้ายหรือน่าตำหนิในตัวเอง แต่ต้องการที่จะใช้สภาพบังคับที่เข้มงวด รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น การปรับในทางปกครอง

ขั้นที่ 3 หากมีพฤติกรรมอื่นที่มิใช่ทั้งสองกรณีข้างต้น ก็ต้องใช้หลัก 6 ประการของศาสตราจารย์ Herbert L. แห่งมหาวิทยาลัย Stanford สหรัฐอเมริกา ที่เสนอแนะเกณฑ์ในการพิจารณาว่าพฤติกรรมใดควรกำหนดให้เป็นความผิดอาญา ดังนี้

1. การกระทำนั้นเห็นชัดในหมู่ชนส่วนมากว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมและไม่อาจให้อภัยได้

2. ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้วจะไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษ (คือ ทำให้การกระทำผิดลดลง)

3. ถ้าการกำหนดให้เป็นความผิดอาญาจะไม่มีผลทำให้สังคมลดความเห็นว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง

4. หากเป็นความผิดอาญาแล้วจะมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องมีประสิทธิภาพในการพิสูจน์ความผิดและลงโทษผู้กระทำความผิด โดยไม่ก่อภาระแก่การดำเนินกระบวนการจนเกินขอบเขตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

6. ไม่มีทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกว่าการลงโทษอาญา

ทั้งนี้ เมื่อศึกษาถึงแนวคิดของต่างประเทศที่มีการกำหนดโทษทางปกครองไว้ในกฎหมายเพื่อใช้แทนโทษทางอาญาที่น่าสนใจและเป็นต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการศึกษาไว้นั้น คือ การกำหนดโทษทางปกครองในประเทศเยอรมัน ซึ่งมีข้อมูลปรากฏในบันทึก เรื่องเกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา จัดทำโดย นายศุภวัฒน์ สิงห์สุวงษ์ ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง สำนักกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หน้า 16 ที่ได้อธิบายความเป็นมาของโทษทางปกครองของเยอรมันไว้ดังนี้

“... ในเยอรมันแนวคิดว่าด้วย “การกระทำผิดทางปกครอง” (Ordnugswidrigkeit) มีรากฐานมาจาก “การกระทำผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย” โดยตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 นอกจากความผิดในประมวลกฎหมายอาญา ยังมีความผิดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายว่าด้วยความสงบเรียบร้อย (police codes) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกระทำที่กระทบต่อประโยชน์ของประชาคมหรือสังคม และมักมีโทษไม่รุนแรง เช่น โทษปรับหรือโทษกักขังระยะสั้น โดยฝ่ายปกครองมีอำนาจสั่งลงโทษผู้กระทำผิดได้เองโดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล อย่างไรก็ดี ต่อมาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 เริ่มมีความเห็นคัดค้านอำนาจลงโทษของฝ่ายปกครองโดยมองว่าขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจที่ให้องค์กรตุลาการซึ่งมีความเป็นอิสระเป็นผู้มีอำนาจลงโทษการกระทำผิดกฎหมาย ดังนั้น ในการยกร่างประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ในปี ค.ศ. 1871 ผู้ตรากฎหมายจึงนำบรรดาความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยไปบัญญัติเป็นความผิดอาญาลหุโทษ (Ubertretung) ในประมวลกฎหมายอาญา และในช่วงต้นคริสตศตวรรษที่ 20 รัฐก็เริ่มวางกฎเกณฑ์ควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและกำหนดโทษอาญาสำหรับการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งฝ่ายตำรามีความเห็นว่าโทษอาญาที่กำหนดนั้นไม่เหมาะสมกับการรกระทำผิดบางประเภท จึงเสนอให้มีระบบกฎหมายที่ลงโทษการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของรัฐ หรือ “การกระทำผิดทางปกครอง” เป็นการเฉพาะ...”

ต่อมาในปี ค.ศ. 1952 เยอรมันได้มีการตรากฎหมายแห่งสหพันธ์ ลงวันที่ 25 มีนาคม 1952 ว่าด้วยการกระทำผิดทางปกครองขึ้น (Ordnungwidrigkeitengestz-OWiG) ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงโทษทางปกครองสำหรับการกระทำผิดทางปกครองที่กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะในเรื่องต่างๆ โดยมาตรา 1 แห่งกฎหมายว่าด้วยความผิดทางปกครองของเยอรมันบัญญัติว่า “ความผิดทางปกครองตามกฎหมายนี้หมายความเฉพาะความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้มีโทษปรับทางปกครองเท่านั้น ”

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของการกำหนดโทษทางปกครองในเยอรมันและในกฎหมายไทยที่เป็นอยู่ในอดีตจะพบความแตกต่างซึ่งอธิบายโดย พัชฌา จิตรมหึมา และคณะ ในบทความเรื่องหลักเกณฑ์ในการลงโทษทางปกครองตามกฎหมายเยอรมันและกฎหมายฝรั่งเศส และแนวทางในการกำหนดโทษปรับทางในกฎหมายไทย ดังนี้ “มาตรการหลักในการลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายของฝ่ายปกครองในระบบกฎหมายเยอรมัน คือการสั่งลงโทษปรับอันมีผลเป็นการก่อให้เกิดภาระในการชำระเงินแก่ผู้ถูกปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนด ซึ่งแตกต่างจาก กฎหมายไทยหลายฉบับที่มีการกำหนดมาตรการ

เพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาต รวมถึงการห้ามออกหรือต่ออายุ ใบอนุญาตเป็นระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในบทบัญญัติในส่วน “บทลงโทษ” หรือ “โทษทางปกครอง” ด้วย ซึ่งสาเหตุที่กฎหมายเยอรมันไม่ได้พิจารณาให้มาตรการเกี่ยวกับการมีผลหรือสิ้นผลลงของใบอนุญาตดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เป็นโทษทางปกครองนั้น ก็เนื่องมาจากใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้ประกอบกิจการ ควบคุมที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด แต่ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ประกอบกิจการควบคุมรายนั้นไม่อาจรักษาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่มีอยู่ในขณะยื่นขอรับใบอนุญาต ให้มีต่อไปตลอดระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาตได้ จึงได้มีการเพิกถอนใบอนุญาต การดำเนินการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อคัดกรองบุคคลที่อาจกระทำการอันเป็นอันตรายต่อประโยชน์สาธารณะออกจากระบบ โดยถือเป็นมาตรการ เชิงป้องกันอย่างหนึ่ง ไม่ใช่มาตรการเชิงลงโทษ

ทั้งนี้ กฎหมายว่าด้วยความผิดทางปกครองของเยอรมันแบ่งออกได้เป็นสามส่วน โดยส่วนที่หนึ่ง (มาตรา 1 ถึง มาตรา 34) เป็นการกำหนดหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางปกครอง กล่าวคือ บุคคลจะต้องรับผิด ทางปกครองต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้อย่างชัดแจ้ง เท่านั้น (มาตรา 4) และลักษณะของการกระทำที่เป็นเหตุให้ต้องรับผิดจะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนา เว้นแต่กฎหมายได้กำหนดโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทไว้เป็นการเฉพาะ (มาตรา 10) และการพยายามกระทำความผิดก็อาจมีโทษได้เช่นกัน (มาตรา 13) รวมทั้งการดำเนินคดี ที่มีโทษปรับทางปกครองจะต้องกระทำภายในอายุความที่กฎหมายกำหนดซึ่งแตกต่างกันตามระวาง โทษปรับสูงสุดด้วย (มาตรา 31)

ส่วนที่ 2 (มาตรา 35 ถึง มาตรา 110c) เป็นกฎหมายในส่วน วิธีสบัญญัติเริ่มตั้งแต่การสอบสวน แสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดโดยใช้ระบบไต่สวน จนกระทั่งการออกคำสั่งปรับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ (มาตรา 35 ถึง มาตรา 66) สิทธิในการอุทธรณ์ และการวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งปรับทางปกครอง รวมทั้งการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดี ต่อศาลยุติธรรมเพื่อสั่งปรับผู้กระทำความผิด (มาตรา 67 ถึงมาตรา 70) การพิจารณาคดีในชั้นศาล (มาตรา 71 ถึง มาตรา 88) การบังคับตามผลคำพิพากษา (มาตรา 89 ถึง มาตรา 104) และค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา 105 ถึง มาตรา 109a)

และส่วนที่สาม (มาตรา 111 ถึง มาตรา 130) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดเฉพาะซึ่งเทียบได้กับความผิดลหุโทษในระบบกฎหมายไทย โดยการกระทำที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดในส่วนนี้จะเป็นพฤติการณ์ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญต่อสาธารณชน หรือเป็นการดำเนินการที่ไม่เหมาะสม เช่น การทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น (มาตรา 117) การกระทำอนาจารในที่สาธารณะ (มาตรา 119) การค้าประเวณีในสถานที่ หรือในช่วงเวลาที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (มาตรา 120) หรือการใช้ธงชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 124) เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนวทางการนำโทษทางปกครองมาใช้ในกฎหมายน้ำบาดาลฉบับใหม่

เนื่องจากปัจจุบันแนวคิดของการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนการกำหนดโทษอาญาในประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรการที่สำคัญที่จะช่วยแก้ไขปัญหา “กฎหมายอาญาเฟ้อ” ด้วยมีกฎหมายที่กำหนดเป็นความผิดอาญาที่มากเกินความจำเป็นส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคลอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับมูลเหตุในการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาในกรณีที่เป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง ตลอดจนสภาพการณ์ที่รัฐได้ขายบทบาทอำนาจในการวางกฎระเบียบทางปกครองมากขึ้น ซึ่งทำให้กระบวนการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายเป็นไปอย่างรวดเร็ว เพราะไม่จำต้องฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมก่อนแบบโทษอาญา

ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายน้ำบาดาลใหม่จึงมีความจำเป็นและเหมาะสมที่จะได้นำแนวคิดของการกำหนด “โทษทางปกครอง” มาใช้เป็นบทกำหนดโทษเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม การจะกำหนดว่าการฝ่าฝืนกฎหมายน้ำบาดาลในเรื่องใดจะเป็นโทษอาญา หรือโทษทางปกครอง มีความจำเป็นจะต้องได้ข้อยุติในเนื้อหาของร่างกฎหมายน้ำบาดาลฉบับใหม่ระดับหนึ่ง อีกทั้งจำเป็นจะต้องรวบรวมข้อมูลความเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมายน้ำบาดาล ซึ่งในเรื่องนี้คณะผู้วิจัยจะได้จัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นและจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของบทบัญญัติที่ยกร่างขึ้นตามโครงการวิจัยนี้ต่อไป

โดยเบื้องต้น คณะที่ปรึกษามีข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องบทกำหนดโทษของพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ดังนี้

ประการแรก การคงบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ที่เป็นโทษทางอาญาไว้โดยอาจปรับอัตราโทษให้สูงขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และอาจมีการกำหนดโทษบางความผิดที่ถือเป็นความผิดใหม่ตามกฎหมายน้ำบาดาลที่แก้ไขปรับปรุงให้เป็นโทษทางอาญา ซึ่งจะต้องเป็นโทษที่มีความจำเป็นตามลักษณะของความผิดนั้นๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงต่อสังคม

ประการที่สอง การเปลี่ยนโทษตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ซึ่งเป็นกรณีการไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือเงื่อนไขหรือหน้าที่ซึ่งกฎหมายกำหนดหรือเจ้าหน้าที่กำหนด โดยกำหนดให้เป็นโทษทางปกครอง ซึ่งจะครอบคลุมบทกำหนดโทษที่มีอยู่ตามกฎหมายน้ำบาดาลปัจจุบันที่ไม่มีความรุนแรงในการกำหนดเป็นโทษทางอาญา รวมถึงการกำหนดโทษทางปกครองเพิ่มเติมที่จำเป็นในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรการทางกฎหมายของฝ่ายปกครอง ตลอดจนการกำหนดให้มีโทษปรับรายวันในบางกรณีด้วย เพื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครองให้บุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมายมีการปฏิบัติให้ถูกต้องโดยเร็ว

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงตัวอย่างของการกำหนดโทษทางปกครองในพระราชบัญญัติที่ได้มีการประกาศใช้แล้ว ในประเทศซึ่งมีลักษณะของกฎหมายที่กำหนดเรื่องการให้ใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการที่ต้องมาขอใบอนุญาตจากหน่วยงานรัฐก่อนจะดำเนินการ อันคล้ายกับระบบการให้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติ

น้ำบาดาล พ.ศ. 2520 นั้น คณะที่ปรึกษาขอยกเนื้อหาของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ. ศ. 2551 หมวด 7 บทกำหนดโทษในส่วนที่ 1 โทษทางปกครอง มาเป็นตัวอย่างการบัญญัติกฎหมายที่มีโทษทางปกครอง ดังต่อไปนี้

หมวด 7

บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ 1

โทษทางปกครอง

มาตรา 57 โทษปรับทางปกครอง มีดังต่อไปนี้

(1) โทษปรับทางปกครองชั้น 1 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

(2) โทษปรับทางปกครองชั้น 2 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าแสนบาท

(3) โทษปรับทางปกครองชั้น 3 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าแสนบาท แต่ไม่เกินห้าล้านบาท

มาตรา 58 ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ใด

(1) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 24

(2) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 44 วรรคสอง หรือ มาตรา 47 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม

(3) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 44 วรรคสอง

ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น 1

มาตรา 59 ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ใด

(1) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 34 วรรคห้า มาตรา 35 หรือ มาตรา 38

(2) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ มาตรการ หรือประกาศที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 หรือ มาตรา 45

(3) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 34 วรรคสี่ หรือ มาตรา 37 วรรคหนึ่ง

ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น 2

มาตรา 60 ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ใด

(1) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 47 วรรคสอง มาตรา 48 วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา 50

(2) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือประกาศที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 34 วรรคสอง หรือ มาตรา 42 วรรคหนึ่ง

(3) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 43

ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น 3

มาตรา 61 ถ้าการกระทำความผิดซึ่งมีโทษปรับทางปกครองเป็นความผิดต่อเนื่องและคณะกรรมการได้พิจารณาสั่งลงโทษปรับทางปกครองสำหรับความผิดนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับรายวันอีกในอัตราดังต่อไปนี้ นับแต่วันที่มีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองดังกล่าว ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหรือจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

(1) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น 1 ให้ปรับวันละไม่เกินห้าพันบาท

(2) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น 2 ให้ปรับวันละไม่เกินสองหมื่นบาท

(3) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น 3 ให้ปรับวันละไม่เกินห้าหมื่นบาท

ให้คณะกรรมการดำเนินการบังคับให้มีการชำระค่าปรับรายวันทุกสิบห้าวัน

มาตรา 62 ให้สำนักงานเป็นผู้รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีโทษทางปกครองเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาสั่งลงโทษทางปกครอง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการพิจารณาสั่งลงโทษทางปกครอง คณะกรรมการต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น แต่คณะกรรมการอาจตักเตือนผู้กระทำความผิดโดยไม่ลงโทษปรับทางปกครองก็ได้ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการกระทำนั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นความผิดซึ่งมีโทษปรับทางปกครองชั้น 1

(2) มิใช่ความผิดต่อเนื่อง

(3) เป็นการกระทำความผิดเป็นครั้งแรกซึ่งกระทำโดยไม่จงใจ และ

(4) ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย

มาตรา 63 เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองสำหรับผู้รับใบอนุญาตผู้ใดแล้ว ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตผู้นั้น กระทำการหรืองดเว้นกระทำการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดอย่างเดียวกันซ้ำอีกได้

มาตรา 64 คณะกรรมการอาจพิจารณาสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับใบอนุญาตเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 31 หรือ มาตรา 63

(2) ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนมาตรา 37 และเป็นกรณีที่เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(3) ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือหลักเกณฑ์หรือคำสั่งที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้อีก หรือกรณีที่เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(4) ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้

(5) ผู้รับใบอนุญาตต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับงานแพร่เสียงแพร่ภาพอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

(6) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจที่เป็นบริษัทฝ่าฝืนมาตรา 15

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวัน

มาตรา 65 ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครองหรือชำระไม่ครบถ้วนถูกต้อง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักที่คณะที่ปรึกษานำเสนอในหัวข้อนี้ จะนำไปเป็นแนวทางการวิเคราะห์เพื่อปรับใช้กับการกำหนดโทษทางอาญาหรือมาตรการทางปกครองที่เหมาะสมกับพระราชบัญญัติน้ำบาดาลฉบับใหม่ต่อไป ทั้งนี้ จากการศึกษาเปรียบเทียบการบัญญัติโทษทางปกครองในบรรดาพระราชบัญญัติที่ได้ตราขึ้นในประเทศไทยก็จะเห็นหลักการสำคัญที่มักจะมีการกำหนดไว้ในกฎหมาย ได้แก่

1. การบัญญัติให้เจ้าหน้าที่รัฐมีดุลพินิจในการลงโทษทางปกครองโดยพิจารณาจากความร้ายแรงของการกระทำ เพื่อให้การกำหนดโทษปรับทางปกครองมีความเป็นธรรมมากขึ้น และให้มีอำนาจตักเตือนได้

2. การบัญญัติให้มีความรับผิดของผู้แทนนิติบุคคลในเรื่องโทษทางปกครองเช่นเดียวกับความรับผิดในโทษทางอาญา เพื่อให้ครอบคลุมในกรณีที่ผู้แทนนิติบุคคลมีส่วนรู้เห็นในการสั่งการให้มีการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมาย อันจะเป็นมาตรการที่ช่วยให้เกิดการเกรงกลัวในการกระทำผิดกฎหมายของนิติบุคคล

3. การบัญญัติให้มีการเชื่อมโยงการลงโทษทางปกครองกับกฎหมายศาลปกครองและกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ในกรณีที่มีการไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง

สำหรับข้อเสนอการกำหนดโทษทางปกครองในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาลใหม่ จากการศึกษาวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษาภายใต้หลักการและเหตุผลที่ได้นำเสนอไว้ก่อนหน้านี้นั้น เป็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 2
โทษทางปกครอง

ร่างมาตรา 89 ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 ไม่แสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา 42 ไม่ขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา 43 หรือไม่แจ้งการเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ร่างมาตรา 90 ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 45 หรือฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 79 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินห้าพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

ร่างมาตรา 91 เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ผู้ใดไม่ดำเนินการอุดหรือกลบบ่อตามมาตรา 54 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินห้าพันบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินสามพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

ร่างมาตรา 92 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา 61 วรรคหนึ่ง หรือมิได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามมาตรา 61 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินห้าพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

ร่างมาตรา 93 ถ้าผู้กระทำผิดตามมาตรา 90 มาตรา 91 หรือมาตรา 92 เป็นนิติบุคคล และการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

ร่างมาตรา 94 ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ส่วนนี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรจะสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนก่อนก็ได้

ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการ หรือพฤติการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินค่าปรับทางปกครองในส่วนนี้ให้นำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทที่ 4
สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

คณะที่ปรึกษาได้รวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดในภูมิภาค 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ทั้งจากแบบสอบถามและผู้เข้าร่วมประชุมออนไลน์เพื่อนำมาประมวลผลและแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและแนวทางวิเคราะห์ในการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้	ร่าง พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐”	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....”		
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป		
	มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ (๒) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ (๓) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖		
มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้ “เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล หรือเพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล	“ทรัพยากรน้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน รวมถึงน้ำซึม น้ำซับ น้ำพุ หรือธารน้ำใต้ดิน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพไม่อิ่มตัวหรืออิ่มตัวก็ตาม “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดย		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
“บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล “เขตน้ำบาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา “กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล “ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใด ๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาล “ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินกิจการด้วย “ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้ “ชั้นน้ำบาดาล” หมายความว่า ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ที่อิ่มตัวด้วยน้ำบาดาล “แหล่งน้ำบาดาล” หมายความว่า แอ่งน้ำบาดาลรวมถึงพื้นที่หรือบริเวณที่มีศักยภาพน้ำบาดาลและสามารถพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ “แอ่งน้ำบาดาล” หมายความว่า โครงสร้างใต้ดินที่ประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาล อาจจะกำหนดขอบเขตแอ่งโดยพิจารณาจากลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา และอุทกธรณีวิทยา เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถดำเนินการไปได้โดยสะดวก “เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล เพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือเพื่อเติมน้ำลงในบ่อน้ำบาดาล “เครื่องเจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า เครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่อง	**<u>บ่อน้ำบาดาล</u>** -ไม่เห็นควรให้นำบ่อน้ำตื้นมาเกี่ยวข้องกับบ่อบาดาล เพราะเป็นน้ำคนละส่วนกัน **<u>แอ่งน้ำบาดาล</u>** -“โครงสร้างใต้ดินที่ประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาล” อาจจะใช้คำว่า “ชั้นน้ำบาดาลใต้ดิน” และ “ชั้นน้ำบาดาลผิวดิน” แทน โดยพิจารณาได้จากเครือข่ายชั้นน้ำที่มีความเชื่อมโยงกับชั้นน้ำบาดาล	-มีการนิยามคำว่าบ่อน้ำบาดาล และบ่อน้ำตื้นแยกจากกันและมีมาตรการบังคับทางกฎหมายที่แยกจากกันอยู่แล้ว -คำนิยามในมาตรา ๔ สามารถอธิบายได้ชัดเจนแล้ว จึงไม่มีการแก้ไข

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการน้ำบาดาล “พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการเจาะน้ำบาดาล และให้หมายความรวมถึงยานพาหนะที่ใช้ประกอบกับเครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งเหล่านั้นด้วย “บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล “ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ ไม่ว่าจะนำขึ้นมาใช้เกี่ยวกับกิจการใดก็ตาม “บ่อน้ำตื้น” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะในระดับความลึกน้อยกว่าความลึกของน้ำบาดาล เพื่อนำน้ำขึ้นมาใช้ เพื่อระบายน้ำลงบ่อ หรือเพื่อเติมน้ำลงในบ่อ “บ่อสังเกตการณ์” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุด เพื่อติดตาม ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและคุณภาพน้ำ รวมทั้งศึกษาลักษณะทางชลศาสตร์ของชั้นน้ำบาดาล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	**<u>บ่อน้ำตื้น</u>** -ควรระบุรายละเอียดคุณลักษณะของบ่อน้ำตื้นให้ชัดเจนขึ้น เช่น ขนาด กว้าง ยาว หรือเส้นผ่านศูนย์กลาง -บ่อน้ำตื้นนี้ มิได้ระบุความลึกลงจากผิวดินที่ชัดเจน เพียงแค่เห็นได้ว่าจะต้องมีระดับความลึกไม่ถึงชั้นความลึกของน้ำบาดาลเท่านั้น (สิบเมตรขึ้นไป) ส่งผลให้การขุดชั้นดินลึกเพียง ๓๐ ซ.ม./ ๕๐ ซ.ม./ ๑ เมตร ก็จะอยู่ภายใต้นิยามนี้แล้ว ซึ่งจะทำให้เกินกว่าขอบเขตของพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็น	-คำนิยามตามมาตรา ๔ กำหนดระดับความลึกของบ่อน้ำตื้นไว้ชัดเจนแล้ว และในการขุดหรือเจาะบ่อน้ำตื้นจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๔๙ นอกจากนี้ การควบคุมการดำเนินการที่เป็นบ่อน้ำตื่น จะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อนำน้ำขึ้นมาใช้ หากเป็นการขุดบ่อโดย

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	“บ่อสำรวจ” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะไว้เพื่อตรวจสอบลักษณะทางอุทกธรณีวิทยา ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล “ประกอบกิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ซึ่งจะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดที่ผ่านการบำบัดแล้วลงบ่อน้ำบาดาล “เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล” หมายความว่า การกระทำใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลผ่านบ่อน้ำบาดาลซึ่งสามารถนำน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล เพื่อกักเก็บน้ำที่เติมในชั้นน้ำบาดาล และสามารถนำน้ำที่เติมกลับมาใช้ในคราวจำเป็น หรือกักเก็บน้ำที่เติมเพื่อรักษาระบบนิเวศ	เรื่องของน้ำบาดาล (ลึกไม่น้อยกว่าสิบเมตรจากชั้นดิน) -ควรหมายรวมถึงวิธีการ เช่นการ “ขุด” ด้วยหรือไม่ **<u>บ่อสังเกตการณ์</u>** -ควรจำกัดความหมายของคำว่าบ่อหรือหลุมเจาะ อย่างชัดเจน ไม่แน่ใจว่าบ่อสังเกตการณ์นั้นหมายถึงบ่อน้ำขนาดใหญ่ที่มีขนาดพื้นที่ผิวน้ำที่สามารถรองรับน้ำฝนได้หรือไม่ หากใช่ มีความเห็นด้วย แต่ถ้าหมายถึงหลุมที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของแท่งเจาะจากเครื่องเจาะ แนะนำว่าควรใช้คำว่า “หลุมสังเกตการณ์” -ควรจะมีรายละเอียดในเรื่องขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางบ่อ โดยอาจจะอ้างอิงไปที่มาตรฐานหรือเกณฑ์ -ควรระบุความลึกไว้ด้วย เพื่อจะได้สอดคล้องกับระดับ "น้ำบาดาล" ตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะคำนิยามนี้เขียนไว้เพื่อการ monitor น้ำบาดาล	วัตถุประสงค์อื่น ไม่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัตินี้แต่อย่างใด -คำนิยามตามมาตรา ๔ มีความชัดเจนแล้ว ประกอบกับมาตรา ๕๐ กำหนดให้ผู้เจาะบ่อสังเกตการณ์หรือ บ่อสำรวจต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งรายละเอียดนี้สามารถไปกำหนดไว้ในประกาศได้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น หรือที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติหรือโดยไม่ทราบแหล่งกำเนิด ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ “แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ “ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินกิจการด้วย “ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย	**<u>บ่อสำรวจ</u>** -ไม่ควรมีบ่อสำรวจ เนื่องจากไปทับซ้อนกับบ่อสังเกตการณ์ -บ่อสังเกตการณ์ และ บ่อสำรวจ ควรเป็นบ่อหรือหลุมเดียวกันหรือไม่ หรืออาจจะมีเพียงคำเดียว จึงไม่แน่ใจว่าหน้าที่ของสองคำนี้ต่างกันอย่างไร สามารถใช้แทนกันได้หรือไม่ -ควรตัดคำว่า "ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล" ออกเพราะคำว่าอุทกธรณีวิทยาครอบคลุมถึงปริมาณและคุณภาพน้ำอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มนิยามของ “อุทกธรณีวิทยา” เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจความหมาย **<u>เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล</u>** -ควรมีรายละเอียดมากขึ้น เช่น ข้อกำหนดหรือ วัตถุประสงค์การเติมน้ำ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน -ควรเพิ่ม “บ่อน้ำตื้น” “สระ” หรือ “โครงสร้างอื่นใด”	-ในกรณีนี้เป็นศัพท์ทางวิชาการ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ให้ข้อมูลทางวิชาการว่า บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจมีวัตถุประสงค์ในการเจาะที่แตกต่างกัน จึงต้องกำหนดคำนิยามที่แตกต่างกันออกไปด้วย อย่างไรก็ดี คณะที่ปรึกษายืนยันตามความเห็นของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล -คำนิยามตามมาตรา ๔ มีความชัดเจนแล้ว และเมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๖๓ จะเห็นได้ว่ามีการกำหนดมาตรการคุ้มครองคุณภาพน้ำบาดาลไว้แล้ว ส่วนหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการในการเติมน้ำบาดาลเป็นอำนาจของรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล “กรม” หมายความว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาล “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง “พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	-ควรจะระบุว่าเป็นกิจกรรมที่มีการควบคุมคุณภาพน้ำ หรือไม่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำบาดาล **<u>หน่วยงานของรัฐ</u>** -คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่าหน่วยงานอื่นของรัฐให้นิยามกว้างไปหรือไม่ ควรจะตรากฎหมายลำดับรองว่า “หน่วยงานอื่นของรัฐ” คือหน่วยงานใดบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความว่าหน่วยงานอื่นของรัฐคือหน่วยงานใดบ้าง **<u>น้ำใต้ดิน</u>** -ควรเพิ่มนิยามของคำว่า “น้ำใต้ดิน” เพราะมีการกล่าวในหลายมาตรา แต่ไม่รู้ว่าน้ำใต้ดินมีความหมายว่าอย่างไร	คณะกรรมการที่จะออกประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ -ไม่จำเป็นต้องแก้ไข เพราะหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติ -ไม่จำเป็นต้องนิยามคำว่าน้ำใต้ดิน เพราะสามารถเข้าใจได้โดยง่ายอยู่แล้ว และกฎหมายฉบับนี้กำหนดมาตรการบังคับกับน้ำบาดาลเป็นหลัก

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้		
มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ต้องเป็นเขตท้องที่ที่มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณที่มากเกินกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จนอาจทำให้เกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล หรือการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาล หรือผลกระทบสำคัญอื่นต่อสิ่งแวดล้อม	มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลของกรม หน่วยงานราชการทหาร หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อการบรรเทาสาธารณภัย ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีอาจสั่งให้ยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่เกิดเหตุนั้นได้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐตามวรรคหนึ่ง ต้องปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ และปฏิบัติตามมาตรา ๒๓			
	หมวด ๑ ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา ๗ การใช้ประโยชน์ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้		
	มาตรา ๘ การเจาะน้ำใต้ดิน การใช้น้ำใต้ดิน การระบายน้ำลงบ่อบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำตื้น หรือการใช้ประโยชน์อื่นใดจากน้ำใต้ดิน ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม อาจดำเนินการได้โดยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาต ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มาตรา ๙ การอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาล จะต้องไม่เกินปริมาณน้ำบาดาลที่ยอมรับได้	-คำว่า "...ที่ยอมรับได้" นั้น ควรมีการระบุเกณฑ์ที่ชัดเจนหรือไม่ ก็ควรเพิ่มเติมข้อความในลักษณะที่ให้ไปออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อสร้างหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนต่อไป	-เห็นด้วยว่าควรแก้ไขให้มีความชัดเจนมากขึ้นจึงปรับเป็น “การอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล”
มาตรา ๕ การกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่การสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ	หมวด ๒ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล --- ส่วนที่ ๑ บททั่วไป --- มาตรา ๑๐ ให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นเขตน้ำบาดาลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิกเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา			
มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๑) กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การ	มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนด (๑) ความลึกของน้ำบาดาล (๒) เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล (๓) เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (๔) เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๕) เขตห้ามสูบน้ำบาดาล	-ขอให้พิจารณาใน (๙) มีคำว่าการ "เจาะ" หรือ "ขุด" น่าจะให้สอดคล้องกับนิยามในมาตรา ๔ -ควรครอบคลุมรวมถึงการจัดเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วย	-สอดคล้องกับมาตรา ๔ แล้ว ไม่จำเป็นต้องแก้ไข -ไม่ต้องมีการเพิ่มเติมเพราะมาตรา ๑๑(๔) ได้บัญญัติให้มีกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่เรียกเก็บเพิ่มจากผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
เลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (๒) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน และความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก	(๖) หลักเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์หรือตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล (๗) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนวิเคราะห์หรือตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล และจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล (๘) หลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล (๙) หลักเกณฑ์ วิธีการ ในการจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ (๑๐) หลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมทั้งแนวทาง วิธีการ และมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	การแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล (๑๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง (๑๒) มาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจก่อให้เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล (๑๓) วิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก		
มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (๑) อัตราค่าใช้น้ำบาดาลในแต่ละท้องที่ที่มีน้ำประปาใช้ ไม่เกินอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในท้องที่นั้น ในกรณีที่ท้องที่ใดไม่มีน้ำประปาใช้ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลในท้องที่นั้นต้องไม่เกินอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในจังหวัดที่ท้องที่นั้น	มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล (๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้	-ควรมีหลักเกณฑ์ให้อำนาจพิจารณาผ่อนชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์	-เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะและได้มีการเพิ่มเติมในมาตรา ๑๑ โดยให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการผ่อนชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ตั้งอยู่ และให้ยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลแก่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภค ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการใช้น้ำบาดาลของโรงงานอุตสาหกรรม (๒) ประเภทการใช้น้ำบาดาล หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล (๒/๑) อัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่เรียกเก็บเพิ่มจากผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๒/๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่เรียกเก็บในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๓) อัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลว ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	(๓) อัตราค่าใช้น้ำบาดาล (๔) อัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่เรียกเก็บเพิ่มจากผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๕) อัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลว ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน (๖) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้จดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล (๗) หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
(๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สิทธิหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตาม (๔) จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้			
มาตรา ๗ ทวิ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนให้บริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว	มาตรา ๑๔ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้กรมจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนจัดให้มีช่องทางการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว ทั้งช่องทางปกติและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ตามความเหมาะสม	-เมื่อมีการเริ่มใช้ ควรมีการเปิดการอบรมให้ความรู้ทันที และกระจายการฝึกอบรมไปยังต่างอำเภอ เพื่อให้ช่างเจาะน้ำบาดาลมีความรู้ความสามารถ -ควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเปิดอบรมและสัมมนา เพื่อบรรเทาการผูกขาดจากหน่วยงานเดียว เช่น ให้สถาบันการศึกษา เป็นต้น -ควรมีวิชาการใหม่ หรือ เทคนิคใหม่ มาอบรมให้ความรู้ด้วย -กรมควรทำหน้าที่ในฐานะ regulator ออกกฎระเบียบมาตรฐานหลักสูตร วิธีการอบรม คุณสมบัติ ให้ third party ที่จะมาอบรมแทนกรมดีกว่า ไม่ควรจะไปดำเนินการเองเพราะอาจจะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากรที่น้อยลง	-จากข้อเสนอแนะเห็นว่าทางกรมทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถนำข้อเสนอแนะไปใช้พิจารณาประกอบการจัดทำหลักสูตรและเนื้อหาการอบรมให้เหมาะสมกับการช่างเจาะน้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
		-ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่ต้องการเจาะน้ำบาดาลทราบโดยทั่วถึงกัน -ควรอบรมวิชาการด้านการอื่นด้วยนอกเหนือจากวิชาการเจาะน้ำบาดาล	
มาตรา ๗ ตรี ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลซึ่งมีพื้นความรู้ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีการฝึกอบรมและสัมมนาทางวิชาการเจาะน้ำบาดาลให้แก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว	มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่ผู้นั้นได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลต่อกรม การจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้ขอจดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	-ช่างเจาะที่ไม่มีใบอนุญาตจะมีบทลงโทษหลังจากเจาะเสร็จแล้วหรือไม่อย่างไร -การเจาะน้ำบาดาลควรกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๓ กลุ่ม ได้แก่ เจ้าของบ่อบาดาล ผู้ดำเนินการเจาะ (อาจจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาที่เป็นช่างเจาะ) และช่างเจาะ แต่ละคนควรออกกฎหมายควบคุมตามบทบาทของตน เจ้าของขออนุญาต หากให้เจาะโดยไม่ขออนุญาตหรือไม่ถูกต้อง เจ้าของต้องรับผิด ส่วนผู้ดำเนินการเจาะและช่างเจาะ กำหนดมาตรฐาน วิธีการเจาะฯลฯ หากทำผิดจากมาตรฐานจึงผิดกฎหมาย -ควรมีข้อกำหนดที่ชัดเจนเนื่องจากเป็นการเพิ่มกระบวนการจากเดิมขึ้นมา -ช่างเจาะน้ำบาดาลควรมีจรรยาบรรณในวิชาชีพและควรผ่านการฝึกอบรมการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด	-เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะและได้มีการเพิ่มเติมในมาตรา ๑๑ เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น โดยให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้จดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล -ในกรณีที่มีการเจาะน้ำบาดาลโดยบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นช่างเจาะน้ำบาดาล มีบทลงโทษตามมาตรา ๙๖ -มีการฝึกอบรมช่างเจาะตามมาตรา ๑๔

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มาตรา ๑๕ การเจาะน้ำใต้ดินทุกกรณีต้องได้รับการตรวจสอบและได้ใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรอง และค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	-ให้มีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลตามชื่อพระราชบัญญัติ -สร้างเงื่อนไขเกินความจำเป็น -บ่อเจาะโดยผู้ได้รับการอบรมและรับรองแล้ว ก็น่าจะเพียงพอ -ในกรณีเกษตรกร อาจจะต้องพิจารณาผลกระทบ เช่น ค่าใช้จ่าย และระยะเวลาดำเนินการ -ไม่แน่ใจในหน่วยงานที่ตรวจสอบมาตรฐานเพราะส่วนใหญ่มาจากนักวิชาการอื่น -ต้องระบุให้ชัดเจนว่า เจาะน้ำใต้ดินนั้น ทำอะไร อย่างไร แค่ไหน -สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม การจดแจ้งน่าจะเพียงพอในกรณีทำบ่อตรวจสอบหรือบ่อสังเกตการณ์ที่ดำเนินการตาม EIA หรือกฎหมายกรมโรงงานแล้ว -"น้ำใต้ดิน" บางประเภทจะไม่ใช่ "น้ำบาดาล" เพราะน้ำใต้ดินหลายกรณีอาจมีการขุดเจาะเพียงระดับความลึก ๑-๓ เมตรก็ได้ ซึ่งไม่น่าจะต้องได้รับการตรวจสอบหรือได้รับใบอนุญาตฯ/รับรองมาตรฐาน ประกอบกับในพระราชบัญญัตินี้ก็มิได้มี	-มีการแก้ไขคำให้สอดคล้องกับชื่อพระราชบัญญัติ โดยเปลี่ยนจาก “น้ำใต้ดิน” เป็น “น้ำบาดาล” -เห็นด้วยว่าในการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลควรเป็นหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แต่ทั้งนี้ควรคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและทางเลือกของผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลด้วย โดยการให้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจเสนอผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานแทนก็ได้ -ในการเจาะบ่อน้ำตื้น บ่อสำรวจ บ่อสังเกตการณ์ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ จึงไม่ต้องมีการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล แต่ต้องดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการเจาะหรือขุดบ่อนั้น ๆ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
		การบัญญัตินิยามคำว่า "น้ำใต้ดิน" เอาไว้ มีแต่เพียงคำนิยาม "ทรัพยากรน้ำบาดาล" และ "น้ำบาดาล" ที่มีการพูดถึง "น้ำใต้ดิน" เอาไว้ -การเจาะน้ำใต้ดินที่มีใบรับรอง รวมถึงการเจาะบ่อน้ำตื้น บ่อสำรวจ บ่อสังเกตการณ์ บ่อทุกกรณีต้องได้ใบรับรองหรือไม่ -ควรเป็นหน้าที่ของกรมหรือไม่	
	มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากกรม การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	-ไม่แน่ใจว่าผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานคือใคร ไม่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๔ -ควรมีการรับรองและตรวจสอบการเจาะบ่อบาดาลโดยนักธรณีวิทยา/วิศวกร ทุกขนาดบ่อ	-มาตรา ๑๖ กำหนดให้มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน และได้นำไปเพิ่มเป็นอำนาจในการออกกฎกระทรวงของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๑ ให้ครบถ้วนด้วยแล้ว
	มาตรา ๑๗ ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ผู้ใดประสงค์ให้กรมวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ให้ยื่นคำขอตาม	-ควรให้หน่วยงานที่ผ่านการรับรองร่วมช่วยตรวจสอบ เพื่อลดภาระของกรมและการผูกขาด -กรมควรทำหน้าที่ออก กฎ ระเบียบ มาตรฐาน วิธีการตรวจวิเคราะห์ น้ำบาดาลเพื่อนำผลวิเคราะห์มาใช้ตามกฎหมาย ส่วนจะไปตรวจที่	-ในการวิเคราะห์หรือตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล มาตรา ๑๒ กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	หลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้ชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการดังกล่าวตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง	ไหนก็ได้แต่ต้องเป็นห้องปฏิบัติการที่กรมกำหนดคุณสมบัติซึ่งมีทั้งเอกชน หน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่นที่มีห้องปฏิบัติการที่มีศักยภาพสูงตามมาตรฐาน ISO/IEC17025	หรือตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล ส่วนกรณีของมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลนั้น กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำหนดตามมาตรา ๑๗
	มาตรา ๑๘ การดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล กรมอาจอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ โดยบุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินการให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลต่อกรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง	-เนื่องจากหน่วยวิเคราะห์ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ต้องใช้ระยะเวลานานไม่น้อยกว่า ๑๔ วันทำการ หน่วยงานเอกชนที่สามารถตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำได้ ควรมีมาตรฐานเทียบเท่าห้อง Lab ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล -ควรสร้างมาตรการ กลไก ในการกำกับที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอด้วย เพื่อป้องกันการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย -ทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน ผู้ใช้น้ำเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างเพิ่ม	-มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการให้เอกชนวิเคราะห์หรือตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลไว้ในมาตรา ๑๒ โดยให้ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลพิจารณาให้กรมหรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการวิเคราะห์หรือตรวจสอบก็ได้
มาตรา ๗ จัตวา ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรียกโดยย่อว่า “กพน.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการศึกษา วิจัย พัฒนา และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม	มาตรา ๗๒ กพน. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ปรับปรุงที่มาของเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล โดยเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงเงินและทรัพย์สินที่ได้มาจากเงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล ไม่ว่าจากในหรือนอกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
กพน.ประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินที่โอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนน้ำบาดาล (๒) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลตามมาตรา ๗(๒) ที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ไม่เกินร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว (๓) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๗(๒/๑) (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ (๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค (๖) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน (๗) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์	(๒) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว (๓) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๔) เงินค่าปรับทางปกครองและเงินค่าปรับบังคับการตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ (๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค (๗) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน (๘) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ	เงินส่วนแบ่งจากกระบวนพิจารณาคดีในศาล เงินค่าปรับทางปกครอง	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ (๘) เงินอื่นๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้ ทรัพย์สินของ กพน. ตามวรรคสอง ให้นำส่งเข้าบัญชี กพน. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว	(๙) เงินอื่นๆ ที่ให้นำส่งเข้า กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทรัพย์สินของ กพน. ตามวรรคสอง ให้นำส่งเข้าบัญชี กพน. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว		
	หมวด ๖ กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๗ เบญจ เงิน กพน. ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) การศึกษา สำรวจ วิจัย และการวางแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (๒) การช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการทดแทนและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง (๔) ค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล การใช้จ่ายเงิน กพน. ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่จัดทำตามมาตรา ๗ สัตต (๒)	มาตรา ๗๑ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นเป็นส่วนราชการภายในกรม เรียกโดยย่อว่า “กพน.” และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ ตลอดจนการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล (๒) การค้นคว้า วิจัย การศึกษา สาธิต หรือโครงการริเริ่มที่เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งน้ำบาดาล การพัฒนา การส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการศึกษา ดูงาน การฝึกอบรม และการประชุมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในและต่างประเทศ	-ต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเปิดรับโครงการให้ทุนสนับสนุนงานศึกษาวิจัยแก่หน่วยงานภายนอกที่เป็นองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์น้ำบาดาล ดึงภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเครือข่ายน้ำบาดาลอย่างเสมอภาค ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก หรือกลุ่มก้อนผู้มีอำนาจในระบบอุปถัมภ์ -ควรแจ้งงบค่าใช้จ่ายให้คณะกรรมการขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลทราบด้วย -ไม่เห็นด้วย ในมาตรา ๗๒(๔) เงินค่าปรับ ให้เป็นเงินสินบนรางวัลของเจ้าหน้าที่ -ควรเน้นเรื่องกองทุนเพื่ออนุรักษ์การใช้น้ำบาดาลด้วย ในลักษณะคล้ายกับกองทุนอนุรักษ์พลังงาน เพื่อส่งเสริมการลดการใช้น้ำ และควรสนับสนุนในพื้นที่ที่มีการจ่ายค่าธรรมเนียม -น่าจะมีค่าตอบแทนในการทำงานให้มากกว่านี้	-เป็นข้อเสนอแนะที่กองทุนพัฒนาน้ำบาดาลสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาใช้จ่ายเงินกองทุน นอกจากนี้ ได้รับข้อเสนอไปพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเงินกองทุนให้ครอบคลุมการสนับสนุนการดำเนินการของภาคเอกชนด้วยข สำหรับประเด็นค่าตอบแทนเงินรางวัล ควรคงไว้ แต่กำหนดให้เป็นไปตามกลไกการบริหาร กพน. ซึ่งรายละเอียดเป็นไปตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	(๓) พัฒนาองค์ความรู้ในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่อง (๔) สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาลตามมาตรา ๖๓ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามมาตรา ๖๔ (๕) สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรม หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการทดแทน การอนุรักษ์ การพัฒนา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล และการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงการเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกันบรรเทา และแก้ไขปัญหาสาธารณภัย (๖) การจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (๗) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษา การฟื้นฟู การทดแทน และการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (๘) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง การใช้จ่ายเงินตาม (๖) หากเป็นกรณีที่ต้องมีการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องให้ผู้ใดที่มีหน้าที่ต้องรับผิดตามกฎหมายชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว ให้กรมร้องขอต่อพนักงานอัยการให้เป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างคดีแทน เพื่อใช้สิทธิไล่เบี้ยดำเนินการเรียกร้องให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดรวมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมายจนกว่าจะชำระเสร็จและนำส่งเงินดังกล่าวคืนให้แก่ กพน.		
มาตรา ๗ ฉ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	มาตรา ๗๓ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธาน	-ควรกำหนดให้ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน	-ได้หารือกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแล้ว ยืนยันว่าควรกำหนดให้อธิบดี เป็น

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
บาดาลเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการกองหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้อำนวยการกองของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการและเลขานุการ ให้นำความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยอนุโลม	กรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้	กรรมการบริหารกองทุน เพื่อจะได้มีการถ่วงดุลอำนาจบ้าง -ควรมีกระบวนการใช้งบประมาณจากกองทุนฯ และการตรวจสอบการใช้เงิน ที่เหมาะสม ถูกต้อง โปร่งใส เช่นเดียวกับกองทุนอื่น	ประธานกรรมการบริหารกองทุน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ จึงไม่มีการแก้ไข สำหรับกระบวนการตรวจสอบการใช้เงิน ที่เหมาะสม ถูกต้อง โปร่งใส นั้น ได้กำหนดกลไกให้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง รวมถึงการกำหนดให้มีการจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ตรวจสอบและรับรองด้วย

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	บังคับกับคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยอนุโลม		
มาตรา ๗ สัตต ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ จัตวา วรรคหนึ่ง (๒) เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๗ จัตวา (๔) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน. (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย	มาตรา ๗๔ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดสัดส่วนการใช้เงิน กพน. ที่ช่วยเหลือและอุดหนุนให้กับหน่วยงานอื่นตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของรายได้ในแต่ละปีที่ผ่านมา (๒) พิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๑ (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๗๒ วรรคสาม (๔) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน. (๕) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของ กพน. และการตรวจสอบภายในตลอดจนการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของ กพน. (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม		
มาตรา ๗ อัฏฐ ให้ กพน. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี	มาตรา ๗๕ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ กพน. จำนวนห้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของ กพน. โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองงบการเงินแล้ว ให้ส่งงบการเงินให้กระทรวงการคลังทราบและทำบันทึกรายงานผลเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา	แต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรน้ำบาดาล และการประเมินผลอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ กพน. จะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้นำมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ กพน. โดยอนุโลม มาตรา ๗๖ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ กพน. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของ กพน.		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	(๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ (๓) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับ กพน. จากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล มาตรา ๗๗ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ตรวจสอบและรับรองภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินทุกปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของ กพน. ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ มาตรา ๗๘ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง		
มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา ๔ และกำหนดกิจการอื่น กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ และกำหนดกิจการอื่นกับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
หมวด ๑ คณะกรรมการน้ำบาดาล	ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล		
มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการน้ำบาดาล” ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าการการประปานครหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาคหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทนกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ และผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการและเลขานุการ	มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล” ประกอบด้วย (๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นประธานกรรมการ (๒) กรรมการผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมอนามัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานละหนึ่งคน (๓) กรรมการผู้แทนการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค สภาหอการค้า	-คณะกรรมการที่กำหนดไว้ยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนร่วมที่เพียงพอ -ควรมีภาคประชาชนที่เป็นผู้ใช้น้ำบาดาลจริงร่วมด้วย -เห็นด้วย แต่จะมีโอกาสให้ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต สามารถได้รับการคัดเลือก เช่นเดียวกับรูปแบบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ส่วนนึงมาจากการคัดเลือกผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำภาคต่าง -ควรเพิ่มผู้แทนจากกรมการปกครองด้วย -จากรายชื่อกรรมการ ควรเพิ่ม กรมที่ดิน และสำนักงาน สปก. เป็นกรรมการเพิ่มไปด้วย -ควรเพิ่มจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน และกำหนดความเชี่ยวชาญในสายงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล เช่น วิศวกรผู้เชี่ยวชาญด้านการขุด	-ไม่มีการแก้ไข เพราะเห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน รัฐมนตรีจะแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลตามความเหมาะสมโดยไม่จำกัดสาขาวิชา

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	แห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แห่งละหนึ่งคน (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ	เจาะและพัฒนาน้ำบาดาล ผู้เชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา อุทกธรณีเคมี เป็นต้น และควรมีผู้แทนจากองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ซึ่งคัดเลือกจากระดับภาค จำนวน ๕ ภาค เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ซึ่งจะทำให้มีตัวแทนจากทุกภาคส่วน -ผู้ทรงคุณวุฒิควรเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านเจาะน้ำบาดาลมากโดยไม่ต้องคำนึงเรื่องการศึกษา -ควรใช้หลักเกณฑ์คล้ายกับกรณีของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ -ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายด้วย เพราะตามร่างพระราชบัญญัติ มาตรา ๒๕(๓) ต้องให้ความเห็นในการออกกฎหมายลำดับรองด้วย	
มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ใน	มาตรา ๒๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้	-ควรกำหนดเพียง ๓ ปี -ควรระบุเป็นคราวละวาระเดียว ไม่ต่อเนื่องติดกันสองวาระ โดยกลับมาเป็นใหม่ได้แต่ควรต้องเว้นวรรค -ควรใช้หลักเกณฑ์คล้ายกับกรณีของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑	ยืนยันการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้สี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เพราะเป็นวาระที่เหมาะสมและเป็นแนวทางที่หลายๆ กฎหมายกำหนด

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้		-ควรมีวาระ ๔ ปี เพื่อความต่อเนื่องในการทำงาน	
มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระ เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) รัฐมนตรีให้ออก (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ	มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ		
	มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ และในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่		
	มาตรา ๒๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่		
มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ	มาตรา ๒๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมคราวนั้น มาตรา ๑๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	ในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในการประชุมคณะกรรมการถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องดังกล่าว กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมพิจารณาเรื่องนั้น		
มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๒) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งจัดทำและเสนอโดยกรมตามมาตรา ๒๙ (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมตามกฎหมายอื่นตามมาตรา ๖๐ (๓) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวงหรือ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ประกาศ หรือเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๔) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล		
มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้ ให้นำความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม	มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม		
	มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งมี		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	อำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น		
	ส่วนที่ ๓ องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล มาตรา ๒๘ บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลแห่งหนึ่งแห่งใดหรือแอ่งน้ำบาดาลย่อยแห่งหนึ่งแห่งใด และมีส่วนได้เสียในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลเดียวกันนั้น มีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙	-อาจจะซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เรื่อง องค์กรผู้ใช้น้ำ -ควรใช้หลักเกณฑ์เหมือนกับกฎกระทรวงองค์กรผู้ใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ -การก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ในการรวบรวมสมาชิกต่อแอ่งน้ำบาดาลหนึ่งน่าจะรวบรวมยาก เสนอให้รวบรวมเป็นทั้งจังหวัดเลยจะดีกว่า เวลาจัดนัดประชุมจำดำเนินการง่ายกว่าแยกเป็นองค์กรแต่ละแอ่งน้ำ -เสนอเพื่อการร่างกฎกระทรวง ควรมีองค์กรระดับภาคเพื่อประสานงานในแอ่งน้ำบาดาลนั้นและในแอ่งน้ำบาดาลย่อยอื่น	-เห็นด้วยว่าในการการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลอาจรวบรวมสมาชิกได้ยาก จึงควรกำหนดให้ครอบคลุมพื้นที่กว้างขึ้น โดยเป็นการรวมตัวของบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลแห่งหนึ่งแห่งใด โดยไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดให้มีการรวมตัวในแอ่งน้ำบาดาลย่อยอีก แต่อย่างไรก็ดี มีความเห็นว่าองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ซ้ำซ้อนกับองค์กรผู้ใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ และได้เพิ่มเติมบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับองค์กร

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง		ผู้ใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ให้ถือเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลในวาระเริ่มแรกที่มีการเปลี่ยนผ่านกฎหมายเป็นไปโดยต่อเนื่อง
	หมวด ๓ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มาตรา ๒๙ ให้กรมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืนทุกระยะเวลาห้าปี โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง	-แผนควรได้รับการทบทวนเป็นรายปีตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ในปัจจุบัน -เนื่องจากกำหนดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะ และการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ขึ้นตามกฎหมายใหม่นี้ จึงควรมีการกำหนดแผนแม่บทในส่วนนี้ด้วย	-กรมอาจพิจารณาข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็นไปใช้ประกอบการจัดทำแผนแม่บทเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ จึงไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำบาดาลและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา		
	มาตรา ๓๐ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การสำรวจและประเมินศักยภาพของทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ รวมทั้งแหล่งน้ำบาดาลที่ต่อเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลข้ามพรมแดน (๒) การจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อการบรรเทาสาธารณภัย การอนุรักษ์และ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ การควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล (๓) การจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดิน (๔) การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (๕) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงาน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๖) การปรับปรุงกฎหมาย และออกกฎข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	(๗) การประมาณการงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๘) การติดตามตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล		
	มาตรา ๓๑ ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมมีหน้าที่ในการสำรวจ ศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อคณะกรรมการ		
หมวด ๒ การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำ	หมวด ๔ การประกอบกิจการน้ำบาดาล ส่วนที่ ๑ การขอรับใบอนุญาตและการยกเลิกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
บาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การขออนุญาต การอนุญาต การขอใบอนุญาต และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง การอนุญาตหรือออกใบอนุญาต รวมทั้งการไม่อนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต จะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาล ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การเจาะน้ำบาดาล ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องดำเนินการโดยมีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด การใช้น้ำบาดาลต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น	**<u>วรรคหนึ่ง</u>** -การกำหนดขั้นตอนวิธีการขอใบอนุญาตควรชัดเจน และการพิจารณาใบอนุญาตต้องดำเนินการไปโดยรวดเร็ว -กรณีประกอบกิจการเพื่อการเกษตรขนาดเล็กอาจยกเว้นได้ -บางกรณีเป็นการทำโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดหาน้ำอุปโภคบริโภค ก็ไม่ต้องออกใบอนุญาต -ในระยะแรกควรทำความเข้าใจกับชาวบ้านหรือผู้ประกอบการที่เจาะน้ำบาดาลใช้แล้ว ก่อนจะมีการบังคับให้ขอรับใบอนุญาตตามกฎหมาย เพราะยังมีความเชื่อว่าสามารถเจาะน้ำบาดาลใช้เองได้อยู่เพราะอยู่ในที่ของตัวเอง ในกรณีอุปโภคบริโภคและเกษตรกรรม **<u>วรรคสอง</u>** -ช่างมีไม่มากที่จะเจาะหลายจุด โดยช่างที่เจาะต้องมีหนังสือรับรองทุกจุดที่เจาะ	-ได้ปรับปรุงถ้อยคำที่ใช้ให้ชัดเจน โดยให้การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง และในการดำเนินการตามมาตรานี้มีข้อเสนอแนะว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลควรเผยแพร่และให้ความรู้กับผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลในเนื้อหาของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง -ในบ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากข้อเสนอแนะ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ต่อไปโดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมตามพระราชบัญญัตินี้ การขอรับใบอนุญาต ระดับความลึกของบ่อน้ำบาดาลในแหล่งน้ำบาดาลที่จะต้องขอรับใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง	-ดำเนินการโดยช่างเจาะน้ำบาดาลที่ขึ้นทะเบียน และกำหนดมาตรฐานบ่อให้เกษตรกรสามารถดำเนินการตามได้ -เห็นด้วยเรื่องช่างเจาะ แต่ไม่เห็นด้วยเรื่องเครื่องเจาะ -มีข้อสังเกตว่าถ้าผิดกฎหมายเจาะไม่มีใบอนุญาตเจาะในที่ห้ามเจาะใครต้องรับผิด คงไม่ใช่ช่างเจาะ เพราะช่างจะผิดก็ต่อเมื่อเจาะโดยไม่มีใบอนุญาต ช่างเจาะ เจาะผิดวิธีที่กำหนดเท่านั้น -ผู้ก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลกับช่างเจาะน้ำบาดาลอาจไม่ใช่คนเดียวกัน -ในส่วนที่ไม่เห็นด้วย คือชนิดเครื่องเจาะ เพราะอาจจะทำให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มเกษตรกรเข้าถึงได้ยาก เพียงแต่กำหนดว่าต้องเป็นรถเจาะที่ขึ้นทะเบียนก็พอ **<u>วรรคสาม</u>** -ไม่เห็นด้วย มีบ่อบาดาลที่ขอใช้น้ำจากบ่อที่มีการเปรียบเทียบปรับมากมาย จะต้องถูกอุดกลบหรือใช้แบบผิดกฎหมาย	จึงเห็นว่าควรมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการใช้น้ำและรายงานสถานะ -ในการแก้ไขปัญหาบ่อน้ำบาดาลที่มีการเจาะและใช้โดยไม่มีการขออนุญาตก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เห็นว่ามีการบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลไว้ในมาตรา ๑๑๖ ให้ผู้ที่เจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้มาแจ้งการดำเนินการดังกล่าวกับกรมภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และหากบุคคลนั้นประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อย

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
		-ไม่เห็นด้วย บ่อที่ไม่ได้รับอนุญาตเจาะ แต่เป็นบ่อที่เคยผิดกฎหมายเอาเข้าระบบ ก็สามารถออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้ -ไม่เห็นด้วย เนื่องจากปัจจุบัน มีบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเจาะเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน **<u>วรรคสี่</u>** -ควรมีข้อมูลหรือพิกัด ให้ส่วนราชการในท้องที่ได้ตรวจสอบเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน -ควรต้องขอรับใบอนุญาตทุกกรณี -ควรเป็นบ่อที่ทำตามถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายด้วย เช่น เป็นบ่อที่ที่ดินมีเอกสารสิทธิหรือได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายให้ใช้สิทธิด้วย มีการอุทิศที่ดินอย่างถูกต้องแล้ว และบ่อต้องใช้การได้มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น -ควรจัดทำแผนและรายงานให้กับ ทสจ. แต่ละจังหวัดนั้น	แปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
		-ตามวรรค ๔ เนื่องจากการโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการระบุการสนับสนุนทรัพยากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสุดท้ายจะเกิดปัญหาการบำรุงรักษา (เหมือนกรมตั้งงบเจาะแล้วทิ้งให้คนในพื้นที่ดูแลเอง โดยไม่มีความเป็นเจ้าของ)	
มาตรา ๑๗ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น	มาตรา ๓๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้น เมื่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ได้รับคำขอประกอบกิจการน้ำบาดาลแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ พิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	-ควรเพิ่มช่องทางอื่น เช่น Online -ที่ผ่านมาเกิดการเชื่อมต่อกันระหว่างท้องถิ่นกับหน่วยงานทำให้ล่าช้า เอกสารสูญหาย ถูกเรียกเก็บค่าน้ำย้อนหลังเนื่องจากภาครัฐไม่ทำการเรียกเก็บ -ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเหมือนกันทั้งประเทศ -ใช้ระยะเวลาการพิจารณาออกใบอนุญาตนาน -ระยะเวลาขออนุญาตไม่ควรเกิน ๓๐ วัน ส่วนเรื่องผลกระทบ ควรทำกับการเติมน้ำหรือระบายน้ำ	-เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล จะเป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการออกกฎกระทรวงกำหนด -ในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตามมาตรานี้ ไม่จำเป็นต้องจัดทำตามเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัติส่งเสริมและ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ในกรณีที่คำขอตามวรรคหนึ่ง เป็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร (๘ นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลทุกขนาด หรือเป็นคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลในทุกกรณี ต้องมีรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย เว้นแต่เป็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลและใช้น้ำบาดาลเพื่ออุปโภคหรือบริโภค หรือเพื่อการเกษตร ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้เป็นไปตาม	-เห็นด้วย ฝากพิจารณาเพิ่มเติมกรณีจำเป็นต้องเจาะบ่อที่มีขนาดเกินกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร เพื่อใช้น้ำ (กรณีที่ผู้ยื่นประเมินว่า การเจาะบ่อเดียว คุ้มค่ากว่าการเจาะหลายบ่อ ด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่) เกี่ยวกับเงื่อนไขที่ผู้ยื่นฯจะต้องทำรายงานผลการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น นั้นหมายถึง IEE หรือ ER หรือ EIA อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหมายถึงรูปแบบอื่นหรือไม่ ถ้าใช่ ฝากพิจารณาต่อว่าต้องจัดทำโดยกลุ่มคณะที่ปรึกษาซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ หรือต้องมีคุณสมบัติอย่างไร มีเครื่องมือ/เทคนิคการวิเคราะห์ เป็นแบบใด และมีกรอบระยะเวลาขั้นต่ำในการศึกษาเป็นอย่างไร หรือจะมีโอกาสมีข้อยกเว้นอย่างไรได้บ้าง เป็นต้น -ขนาดของบ่อน้ำบาดาล กิจกรรม ที่ต้องจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบควรจะรวมอยู่กับประกาศหลักเกณฑ์ในการจัดทำรายงานฯ ไม่ควรระบุอยู่ในพระราชบัญญัติฯ เพื่อสะดวกกับการเพิ่มเติมขนาดหรือประเภทกิจกรรม	รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เป็นการจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และจะมีผลใช้บังคับกับการขออนุญาตตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ กรณีของขนาดท่อกรุบ่อที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคือขนาดขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดซึ่งถือเป็นขนาดที่สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนั้น หากเกินกว่าขนาดดังกล่าวย่อมอยู่ในบังคับที่ต้องทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เสมอ จึงไม่มีความจำเป็นต้องระบุขนาดไว้ในกฎหมายลำดับรองอีก

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	-ในกรณีเจาะน้ำบาดาลที่มีขนาดท่อ ๒๐๐ มิลลิเมตร (๘ นิ้ว) เป็นขนาดที่เล็กเกินไป ที่จะต้องทำ EIA ให้ได้รับข้อยกเว้นไม่ต้องทำ EIA -ไม่เห็นด้วยเฉพาะในส่วนของคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ที่ระบุว่าผู้ยื่นคำขอต้องจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับหน่วยงานและประชาชนที่มีความตั้งใจอนุรักษ์และกักเก็บน้ำบาดาลลงชั้นใต้ดิน อีกทั้งเป็นการเพิ่มกระบวนการขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่ทรัพยากรน้ำบาดาลก็ดูแลบริการประชาชนไม่ทั่วถึงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะเรื่องขั้นตอนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลแต่ละประเภท หากเพิ่มภาระงานด้านการออกใบอนุญาตเติมน้ำใต้ดินเข้ามาอีก ควรเพิ่มบุคลากรด้านน้ำบาดาลในการให้ความรู้และบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๑๘ ประเภทของใบอนุญาต มีดังนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล	มาตรา ๓๓ กำหนดประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ดังนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล	-การอนุญาตเติมน้ำลงชั้นน้ำบาดาลควรแยกไปอยู่ในหมวดเนื้อหาอื่น -เกษตรกรรม ควรแยกรายย่อยกับรายใหญ่ด้วย -เห็นด้วย แต่ควรลดขั้นตอนและเอกสารประกอบในการขออนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล และอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้ชัดเจน	-กระบวนการเติมน้ำลงในชั้นบาดาลอาจส่งผลให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาลได้ จึงจำเป็นต้องขออนุญาต ประกอบกับมาตรานี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของใบอนุญาต จึงต้องมีการกล่าวถึงในมาตรานี้ และเป็นอำนาจของรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล
มาตรา ๑๙ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ให้คุ้มกันถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มกันตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะ	มาตรา ๓๕ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้คุ้มกันถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มกันตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
พิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้ ในกรณีเช่นนี้ลูกจ้างหรือตัวแทนต้องรับผิดเป็นส่วนตัว	ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้ ในกรณีเช่นนี้ลูกจ้างหรือตัวแทนต้องรับผิดเป็นส่วนตัว		
มาตรา ๒๐ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ให้มีอายุตามที่ผู้ออกใบอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินสิบปี (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น	มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้มีอายุตามที่ผู้ออกใบอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินยี่สิบปี (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี (๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปก็ได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น และให้มี	**<u>อายุของใบอนุญาต</u>** -ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลควรมีระยะเวลาน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยเอาระยะเวลาการเจาะที่อยู่ในรายงานการเจาะเป็นฐานข้อมูลในการคิดหาระยะเวลาที่เหมาะสม -เรื่องใบอนุญาตใช้น้ำไม่เกิน ๒๐ ปี ถ้าบ่อยังใช้ได้ก็ควรใช้ต่อไปได้ แต่ถ้าบ่อเจาะแล้วชำรุดก่อน ๕ ปี ควรหาทางซ่อมก่อนจนซ่อมไม่ได้ค่อยเจาะใหม่ -กรอบเดิม ๑๐ ปี เหมาะสมแล้ว เพราะปัจจุบันที่ใช้อยู่ก็ไม่เกิน ๕ ปี เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดกรอบใหม่ -ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี อาจใช้เวลามากเกินไป เพราะหากมีการเปลี่ยนบุคลากรหรือเอกสารสูญหาย จะมีปัญหากับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และกรณีผู้รับใบอนุญาตลืมไม่	-เห็นด้วยกับอายุของใบอนุญาตใช้น้ำที่ไม่ควรให้มีระยะเวลานานเกินไป ซึ่งอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติได้ จึงแก้ไขให้ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมีอายุไม่เกินสิบปี และจะแก้ไขให้อายุของใบอนุญาตแต่ละประเภทเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ไม่เกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	หน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตนั้น ผู้ที่ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ทันกำหนดเวลาตามวรรคสอง ถ้าประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลตามใบอนุญาตนั้นต่อไปและได้มายื่นคำขอต่อใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ให้ถือว่าได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด และการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามใบอนุญาตในระหว่างนั้น ให้ถือเสมือนว่าเป็นการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต และมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีใบอนุญาตสิ้นอายุและมิได้มีการต่ออายุใบอนุญาต แต่ผู้รับใบอนุญาตยังคงสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต่อไปจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ โดยคิดคำนวณค่าเสียหาย	มาต่อใบอนุญาตหากใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมีอายุ ๒๐ ปี ซึ่งยาวนานไป **<u>กระบวนการขอต่อใบอนุญาต</u>** -ให้มีเรื่องดอกเบี้ยผิดนัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพิ่มได้ด้วยหรือไม่ -ไม่เห็นด้วย ตามวรรค ๒ การต่ออายุควรต่อก่อนใบอนุญาตจะสิ้นอายุ หรือภายใน ๓๐ วันหลังจากใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยอนุโลม เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดเก็บค่าน้ำบาดาล และการต่ออายุจะต้องไม่มีหนี้ค้างชำระ	-ในกรณีของการต่ออายุใบอนุญาตที่มีข้อเสนอแนะว่าผู้ยื่นคำขอจะต้องไม่มีหนี้ค้างชำระนั้น เห็นว่าสามารถกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลได้ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขหลักว่าจะต่ออายุใบอนุญาตได้ต่อเมื่อไม่ค้างชำระค่าใช้น้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	จากปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ไปหรือประเมินจากปริมาณน้ำตามใบอนุญาตเดิม ตามอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น หากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ให้ใช้อัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นเป็นเกณฑ์การคิดคำนวณค่าเสียหายในทำนองเดียวกัน		
มาตรา ๒๐ ทวิ ผู้รับใบอนุญาตอาจโอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด	มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตอาจโอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต ผู้รับโอนใบอนุญาตมีสิทธิใช้ที่ดินตามที่จำเป็นเพื่อนำน้ำบาดาลตามใบอนุญาตมาใช้ ไม่ว่าผู้โอนใบอนุญาตจะยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นหรือไม่ก็ตาม สิทธิดังกล่าวให้จดแจ้งไว้ในใบอนุญาตด้วย และหากมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นไปยังบุคคลภายนอก ผู้โอนต้องแจ้งให้ผู้รับโอนทราบถึงการมีอยู่ของสิทธิตามใบอนุญาต		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ดังกล่าวด้วย ก่อนหรือขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้น ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ หรือภายในระยะเวลาที่ผู้ออกใบอนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น และในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือเสมือนว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้นำกระบวนการจัดการกิจการและทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตาม		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	กฎหมายว่าด้วยล้มละลาย มาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม ผู้ใดประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาต แต่ไม่อาจติดต่อผู้รับใบอนุญาตได้ ให้ผู้นั้นแจ้งความประสงค์ขอรับโอนใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เพื่อให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ปิดประกาศแจ้งความดังกล่าวไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่ตั้งของแหล่งน้ำบาดาลนั้น หรือปิดประกาศ ณ ที่ทำการอำเภอ หรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนด ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อระยะเวลาที่กำหนดได้ล่วงพ้นไปแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่จัดให้ผู้ประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตดำเนินการตามใบอนุญาตนั้นได้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่ การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ขอโอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อผู้อุทธรณ์ร้องขอ	มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ขอโอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่สุด ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ก่อนที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อผู้อุทธรณ์ร้องขอ	-ควรอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการน้ำบาดาลที่มีผู้มีส่วนร่วมที่หลากหลายก่อน -ทั้งที่รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัติ แต่การอุทธรณ์ให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากต่อไปภายหน้ามีการโอนถ่ายภารกิจเรื่องน้ำบาดาลให้สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ซึ่งสังกัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดังเช่น ปี ๒๕๕๔-๒๕๖๐ ปลัดกระทรวงจะอยู่คนละสังกัดกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ควรจะอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีดีกว่าหรือไม่ ส่วนในมาตรา ๓๘ วรรค ๔ เท่าที่ดูพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์เลย -ขอเพิ่มระยะเวลาในการอุทธรณ์เป็น ๖๐ วัน	-ในการใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรานี้ เห็นว่ามีการกำหนดขั้นตอนที่เหมาะสมแล้ว จึงไม่มีการแก้ไข

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง หากเป็นกรณีการอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติแล้วแต่กรณี โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม		
	มาตรา ๓๙ การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การอนุญาตและการขอและการออกใบแทนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้นำ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับด้วย		
หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล	ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล		
มาตรา ๒๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๖	มาตรา ๔๐ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรี	หลักการเดิมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒	
มาตรา ๒๓ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับใบอนุญาตหรือส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา ๔ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็น	มาตรา ๔๑ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าได้พบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรืออนุรักษ์ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์แล้ว ผู้รับใบอนุญาต		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน	หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือกรมทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน		
มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต	มาตรา ๔๒ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือจะแสดงใบอนุญาตเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ถือว่าการแสดงเช่นว่านั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต		
มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายใน	มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด		
มาตรา ๒๕/๑ ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง	ส่วนที่ ๓ ค่าใช้น้ำบาดาล มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ประเภทการใช้น้ำบาดาล มีดังต่อไปนี้ (๑) การใช้น้ำบาดาลเพื่ออุปโภคหรือบริโภค (๒) การใช้น้ำบาดาลเพื่อธุรกิจ (๓) การใช้น้ำบาดาลเพื่อเกษตรกรรม (๔) การใช้น้ำบาดาลเพื่ออุตสาหกรรม ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง	-ต้องกำหนดความแตกต่างระหว่างประเภทธุรกิจ และอุตสาหกรรม ให้ชัดเจน -ควรใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ -เห็นด้วย แต่ควรจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำที่ปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ก่อนที่จะประกาศกฎกระทรวงต่อไป -บ่อเดียวกันอาจจะมีการใช้น้ำหลายประเภท -ควรเพิ่ม (๕) เป็น “การใช้น้ำบาดาลเพื่อกิจการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด” ด้วย	-เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะว่าควรมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของการใช้น้ำบาดาลให้ชัดเจน จึงได้เพิ่มเติมให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประเภทการใช้น้ำบาดาล -ในกรณีการใช้น้ำบาดาลที่เป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ว่าจะจัดอยู่ในประเภทใดตามมาตรานี้ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
		-ควรระบุอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าธรรมเนียม แต่ละพื้นที่ที่เป็นสากล สามารถตรวจสอบได้ แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย -กิจการใดจะอยู่ในหลักเกณฑ์การใช้น้ำประเภทใด ต้องมีกฎหมายลำดับรองหรือไม่ อาจเป็นประกาศกรมหรือกระทรวง เพื่อป้องกันการตีความ เช่น ฟาร์มเลี้ยงไก่ของบริษัทใหญ่ อยู่ในประเภทเกษตรกรรมหรือธุรกิจ และคำว่า “ประเภทการใช้น้ำบาดาล” จะขัดหรือแย้งกับประเภทการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง ประเภทที่สาม ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำหรือไม่	รายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งได้
	มาตรา ๔๗ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้คำนวณตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ลักษณะปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสะท้อนต้นทุนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งหมด รวมทั้งสภาพอุทกธรณีวิทยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ	-เห็นด้วย แต่ควรจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ ที่ปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ก่อนที่จะประกาศกฎกระทรวงต่อไป -เพิ่มเติม การใช้เพื่ออุปโภค/และเกษตร ถึงจะอยู่ในเขตประปาบริการควรได้รับยกเว้นเนื่องจากหากมีน้ำประชาใช้น้ำ คนส่วนใหญ่ก็ไม่เจาะน้ำบาดาลมาใช้นอกจากบริการไม่ถึง	-เห็นด้วยกับการยกเว้นการคิดค่าใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภคหรือการเกษตร พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการในการออกกฎกระทรวงกำหนดการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ในกรณีของการใช้น้ำบาดาลที่

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำ ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์น้ำบาดาล ทั้งนี้ ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล สำหรับการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวประกอบด้วย กฎกระทรวงตามวรรคสอง อาจกำหนดค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลด้วยก็ได้		มีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออก<u>กฎกระทรวง</u>กำหนด <u>(๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล</u> ฯลฯ ฯลฯ	มาตรา ๔๘ กรมอาจทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	-ควรมีมาตรการควบคุมเอกชนให้ดีด้วย -ควรระบุอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าธรรมเนียม แต่ละพื้นที่ที่เป็นสากลสามารถตรวจสอบได้ แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย -เห็นด้วย หากการกระจายอำนาจไปยังเอกชนหรือมอบหมายไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วน	-เห็นว่าเนื้อหาในมาตรานี้ครอบคลุมข้อเสนอแนะแล้ว ไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไข

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
สิทธิหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตาม (๔) จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้	สิทธิและหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้	ท้องถิ่น ไม่เป็นการไปเพิ่มภาระหน้าที่งานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
	มาตรา ๔๙ การบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามความในส่วนนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	เชื่องโยงการบังคับทางปกครองที่กำหนดให้มีการชำระเงินแล้วไม่ชำระ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเลิกกิจการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกกิจการ	มาตรา ๔๔ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดเลิกประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกประกอบกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกประกอบกิจการ	-นิติบุคคลเลิกกิจการแบบใดเป็นการแจ้งเลิกประกอบกิจการตามมาตรา ๔๔ หรือถ้าไม่แจ้งเลิกจะเป็นการเลิกกิจการ คือให้ดูที่สถานะนิติบุคคลชำระบัญชี หรือนิติบุคคลร้างหรือไม่	-ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลเป็นนิติบุคคล การเลิกประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตต้องไปพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเมื่อเป็นการเลิกประกอบกิจการแล้ว ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ ในการแจ้งการเลิกประกอบกิจการเป็นหนังสือต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่
มาตรา ๒๗ เมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกกิจการแล้ว หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ให้	มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ เลิกกิจการที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๔ หรือถูกเพิก	-ควรให้มีหน้าที่ดูแลและเฝ้าระวังเรื่องการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำและผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย	-เห็นว่าไม่จำเป็นต้องแก้ไข เพราะมาตรานี้เป็นกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่ได้ประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อแล้ว พนักงาน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวจัดการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุม บ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับกิจการน้ำบาดาลที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ทั้งนี้ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ในกรณีที่มิได้มีการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่มีอำนาจจัดทำกิจการดังกล่าวแทน โดยผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดทำกิจการนั้นทั้งสิ้น	ถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการนั้น และหากพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้แจ้งผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลเพื่อดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมิได้เป็นเจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลตั้งอยู่หรือเป็นนิติบุคคลที่เลิกประกอบกิจการน้ำบาดาลไปแล้ว และเจ้าของที่ดินไม่สามารถตามตัวให้มาดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งได้ ให้เจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลนั้นตั้งอยู่มีหน้าที่ดำเนินการโดยเสีย	-การอุดกลบบ่อบาดาลที่ทิ้งร้างและชำรุด ใช้การไม่ได้ กรมควรเป็นผู้บริหารจัดการเพื่อป้องกันการปนเปื้อน	เจ้าหน้าที่จึงมีหน้าที่ในการตรวจสอบสภาพของบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการนั้น จึงไม่ควรต้องมีหน้าที่ดูแลและเฝ้าระวังเรื่องการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำและผลกระทบสิ่งแวดล้อมอีก

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ค่าใช้จ่ายของตนเอง เว้นแต่เจ้าของที่ดินนั้นจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้มีหน้าที่ไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ในกรณีที่บ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้ตามวรรคหนึ่งเป็นบ่อน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้นมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง		
หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่	หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๒๘ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้	มาตรา ๗๙ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) เข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ของบุคคลใด ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และเก็บข้อมูลที่จำเป็นต้องดำเนินการ หรือเพื่อตรวจการประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือการกระทำอื่นใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (๒) ตรวจค้นหรือยึดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล (๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้	-มาตรา ๗๙(๒) ควรเพิ่มอำนาจเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดกรณีที่พบการกระทำความผิดด้วย -เห็นด้วย แต่ควรมีใบอนุญาตทำการตรวจค้นหรือยึดเครื่องเจาะหรืออุปกรณ์ เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย -ควรเข้าไปตักเตือนก่อนเข้าดำเนินการ -แค่สงสัย ไม่ควรยึดของผู้อื่นก่อน	ในการใช้ดุลยพินิจในการใช้อำนาจยึดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถกระทำได้ตามอำเภอใจ แต่ต้องมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ดี เพื่อความชัดเจนได้เพิ่มกลไกการอุทธรณ์การใช้อำนาจในเรื่องดังกล่าวด้วยแล้ว

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี		
มาตรา ๒๙ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้	มาตรา ๘๐ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลให้เปลี่ยนแปลง แก้ไขหรือหยุดการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นเป็นการชั่วคราว และกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ หากผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลจะต้อง		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ในการนี้ หากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้ว ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลจะเรียกร้องค่าเสียหายจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้ การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่งและการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด		
มาตรา ๓๐ ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ต่อรัฐมนตรี โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์ หรือแก้ไขคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงาน	มาตรา ๘๑ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๘๐ ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงาน		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
เจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล	เจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล		
มาตรา ๓๐ ทวิ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามวรรคสองของมาตรา ๓๖ ทวิ แล้ว หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดความผิดนั้นภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลได้ โดยผู้กระทำความผิดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการกระทำการนั้นทั้งสิ้น			
มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๘๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา	มาตรา ๘๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		-เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดและการเก็บรักษาของกลาง ให้ชัดเจนในทางปฏิบัติมากขึ้น โดยให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
	มาตรา ๘๔ สิ่งที่ยึดไว้ตามมาตรา ๗๙ (๒) ให้ตกเป็นของกรม ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศหาตัวเจ้าของ ทั้งนี้ การออกประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒) ไม่มีการดำเนินคดี และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี (๓) มีการดำเนินคดี และพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่ได้พิพากษาให้ริบ และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอ	-ควรทำความเข้าใจกับประชาชนก่อน เมื่อไม่ทำถึงค่อยดำเนินการตามกฎหมาย -ควรแจ้งเจ้าของทรัพย์ด้วย -มันเป็นการกระทำที่ลิดรอนสิทธิของผู้อื่นเกินไป -เห็นด้วย ช่วยลดช่างเจาะเถื่อน และทำให้มีมาตรฐานในการเจาะบาดาล	-ไม่มีการแก้ไข แต่เห็นด้วยหากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำบาดาลให้กับประชาชนก่อนการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการในส่วนนี้ เป็นการจัดการทรัพย์สินที่ยึดไว้ตามอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๙(๒) แล้วเท่านั้น ซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวจะตกเป็นของกรมและให้กรมมีอำนาจจัดการได้ต่อเมื่อเข้าเหตุตามมาตรา ๘๔(๑) ถึง (๓) เท่านั้น และเมื่อมีการจัดการทรัพย์สิน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	คืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ในกรณีที่สิ่งที่ยึดไว้ตามมาตรา ๗๙(๒) ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดเสียก่อนคดีถึงที่สุด หรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของกรมก็ได้ เงินค่าของสิ่งนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว เหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง มาตรา ๘๕ สิ่งที่ยึดไว้ตามมาตรา ๗๙(๒) เฉพาะในส่วนที่ตกเป็นของกรม อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจจัดการขายทอดตลาด และให้หักเงินที่ขายได้เป็นค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงในการดำเนินการใดๆ เหลือเท่าใดให้หักไว้ไม่เกินกึ่งหนึ่งเพื่อจ่ายเป็น	-เห็นด้วย แต่ต้องรอให้คดีความสิ้นสุดจำเลยยอมรับแล้วเท่านั้น -ควรวางมาตรการให้รัดกุม -ช่วยลดช่างเจาะเถื่อน และทำให้มีมาตรฐานในการเจาะบาดาล	ดังกล่าวแล้ว จึงจะพิจารณากำหนดเรื่องเงินสินบนและเงินรางวัลต่อไป จึงไม่มีการแก้ไข

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เงินสินบนและเงินรางวัล ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับและเงินรางวัลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจับกุมการกระทำความผิด ในอัตราไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนเงินสุทธิจากการขายทอดตลาดของกลางที่ศาลสั่งริบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่สิ่งที่ยึดไว้เป็นของกลางตามมาตรา ๗๙(๒) ไม่สามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้ หรือในกรณีที่ไม่มีของกลาง ให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับดังกล่าว การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มาตรา ๘๖ การขายทอดตลาดตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด มาตรา ๘๗ ในกรณีที่ไม่มีผู้มารับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๘๕ ภายในห้าปี ให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน		
หมวด ๕ การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต มาตรา ๓๓ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ แต่ถ้าการปฏิบัติการให้เป็นไปตามใบอนุญาตดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็น	ส่วนที่ ๔ การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต มาตรา ๕๐ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อน หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สภาพแวดล้อม หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ แต่ถ้าการปฏิบัติการให้เป็นไปตามใบอนุญาตดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
พิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียได้	สิ่งแวดล้อมเป็นพิษหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุดให้อธิบดี มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียได้		
มาตรา ๓๕ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งการเพิกถอนนั้น	มาตรา ๕๑ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น	-ควรเพิ่มในกรณีที่ผู้ประกอบการมีหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลค้างชำระ และเข้าสู่กระบวนการของศาล เห็นควรให้เพิกถอนใบอนุญาตได้	เพื่อความชัดเจน ได้เพิ่มเติมให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการบังคับใช้ชำระค่าใช้น้ำบาดาลด้วย
มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรี โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งการ	มาตรา ๕๒ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใน		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
เพิกถอนรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของอธิบดีได้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต	สามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นที่สุด		
	ส่วนที่ ๕ บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ --- มาตรา ๕๓ การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ ซึ่งมีความลึกจากผิวดินลงไปน้อยกว่าความลึกที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด การใช้ประโยชน์จากบ่อน้ำตื้นตามวรรคหนึ่ง เพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรม ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้นแจ้งข้อมูลปริมาณการใช้น้ำ คุณภาพน้ำ	-มาตรา ๕๓ วรรคสอง เหตุใดประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรมถึงไม่ต้องแจ้งข้อมูล แสดงให้เห็นความเหลื่อมล้ำ -กรณีบ่อน้ำตื้น เป็นการกำหนดเกินขอบเขตเจตนารมณ์ของร่างกฎหมายนี้หรือไม่ เพราะกำหนดในเรื่องการใช้ด้วยซึ่งเป็นการใช้ตามปกติของประชาชน เหตุใดกฎหมายน้ำบาดาลต้องควบคุม แต่หากจะควบคุมควรเกี่ยวเนื่องกับน้ำบ่อดาล เช่น เพื่อใช้เป็นบ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำหรับใช้น้ำเติมในบ่อบาดาล นอกจากนั้นการกำหนดให้รายงานปริมาณ คุณภาพน้ำ แก่	-จากข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่าการเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นจะมีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงไม่ได้กำหนดหน้าที่ในการแจ้งไว้ในส่วนของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม -ในการที่กฎหมายน้ำบาดาลต้องควบคุมบ่อน้ำตื้นเป็นเพราะเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้ จึงเห็นว่ายังคงจำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อน้ำตื้นนั้นตั้งอยู่	เจ้าหน้าที่ ชาวบ้านทั่วไปจะไม่สามารถทำได้และสร้างภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ -"บ่อน้ำตื้น" ตามที่ได้มีการนิยามตามร่างกฎหมายนี้ ไม่ควรถูกบัญญัติไว้ เนื่องจากเห็นว่าอยู่นอกขอบเขต "น้ำบาดาล"	
	มาตรา ๕๔ การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ แต่ต้องแจ้งข้อมูลตามมาตรา ๕๕ ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้มีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด	-ควรกำหนดให้บ่อสำรวจ เมื่อดำเนินการสำรวจและได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วต้องทำการอุดกลบทันที หากจะพัฒนาเป็นบ่อสังเกตการณ์ ต้องแจ้งขอพัฒนาเป็นบ่อสังเกตการณ์	-ได้กำหนดให้หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมาใช้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจด้วย ซึ่งหมายถึงกรณีเลิกใช้ประโยชน์ต้องมีหน้าที่ต้องแจ้งการเลิกใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๔๔ และมีหน้าที่ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๔๕ นอกจากนี้ยังได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ดังนั้นบ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจจึงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกรณีของบ่อน้ำบาดาลทั่วไป

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มาตรา ๕๕ ก่อนเริ่มดำเนินการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจตามมาตรา ๕๓ ให้ผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้ ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นตั้งอยู่ (๑) สถานที่ตั้งของบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ (๒) ชื่อของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นนิติบุคคล มูลนิธิ สมาคม ให้แจ้งชื่อผู้แทนซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบมาพร้อมด้วย (๓) วัตถุประสงค์ของการใช้บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ตลอดจนแผนการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของวิธีการสังเกตการณ์หรือวิธีการสำรวจ ระดับความลึกของบ่อสังเกตุการณ์หรือบ่อสำรวจ ตลอดจนวิธีการติดตาม ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและคุณภาพน้ำ และแผนการป้องกันการปนเปื้อนลงสู่ชั้นน้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ในกรณีที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจเป็นการดำเนินการภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด หากผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลที่ต้องแจ้งแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งนอกเหนือไปจากข้อมูลที่กำหนดไว้ใน (๑) ถึง (๓) ให้แจ้งข้อมูลดังกล่าวต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่เพิ่มเติมด้วย เมื่อได้รับแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้กรมจัดทำทะเบียนบ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่		
	มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ		
	มาตรา ๕๗ การแจ้งข้อมูลตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง และข้อมูลตามตามมาตรา ๕๕ ให้เป็นไปตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด		
	มาตรา ๕๘ ให้นำความในมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับกับกรณี		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ของบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจด้วยโดยอนุโลม		
	หมวด ๕ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ส่วนที่ ๑ มาตรการป้องกัน มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมดำเนินการจัดทำทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์		
	มาตรา ๖๐ การดำเนินงานโครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดม	-ควรมีความชัดเจนว่ากิจการที่จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อน้ำบาดาลคืออะไร	-รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจะเป็นผู้ประกาศกำหนดว่าการดำเนินงานโครงการหรือกิจการ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	สมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้นเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้น โครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	-ให้พิจารณาด้วยว่าจะมีส่วนที่ทับซ้อนกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. ด้วยหรือไม่ เนื่องจากแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำจะต้องผ่านการพิจารณา/ความเห็นชอบจากคณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือ กนช. ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ อยู่แล้ว -ควรระบุ เฉพาะจังหวัดที่มีแอ่งน้ำบาดาล	ใดบ้างที่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้น และการเสนอขอความเห็นชอบนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลจึงต้องให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น
	ส่วนที่ ๒ มาตรการป้องกัน —		
มาตรา ๓๔ เมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีมีอำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร	มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลอย่างกว้างขวาง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดี	-จะใช้ดุลพินิจอย่างไรในการพิจารณาว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างร้ายแรง หรือกระทบอย่างกว้างขวาง	-เห็นว่าในการใช้อำนาจของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายในการออกคำสั่งตามมาตรานี้จะต้องเป็นกรณีที่อาจคาดหมายได้ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรง โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มายืนยัน ซึ่ง

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มอบหมายมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใดๆ ระงับการกระทำหรือกิจกรรมนั้นหรือสั่งห้ามดำเนินการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำสั่งตามวรรคหนึ่ง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างการออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ตามมาตรา ๑๒(๔) หรือประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๕) ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกันยับยั้งหรือแก้ไขปัญหาใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น ดำเนินการฟื้นฟูแหล่ง		เป็นไปตามหลักการด้านสิ่งแวดล้อมที่จะต้องมีมาตรการป้องกันไว้ก่อนเพื่อไม่ให้มีความเสียหายเกิดขึ้น และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	น้ำบาดาลหรือดำเนินการอื่นใดตามความจำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน		
	มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้เป็นที่สำหรับเท ทิ้ง ฝังกลบหรือกำจัดขยะ มูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล และการกำจัดของเสีย น้ำเสีย หรือวัตถุอันตราย หรือใช้เป็นโรงบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียหรือของเสียจากอุตสาหกรรมหรือชุมชน หรือดำเนินกิจการใดๆ ที่น่าจะก่อให้เกิดสภาวะการปนเปื้อน หรือแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล หรือมีการสกัดกั้นทางน้ำหรือก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพต่อชั้นน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาล	-บ่อน้ำตื้น มีพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ควบคุมอยู่แล้ว -บ่อน้ำตื้น ไม่ควรอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ -ชั้นน้ำบาดาลคือน้ำบาดาลอิ่มตัว แหล่งน้ำบาดาลคือแหล่งที่มีศักยภาพน้ำบาดาล หากสารปนเปื้อนไหลลงใต้ดินเสียหายแต่ยังไม่ถึงชั้นน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาลจะทำอย่างไร	-มาตรานี้มีสาระสำคัญในการกำหนดมาตรการควบคุมไม่ให้มีการใช้บ่อน้ำน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินผิดประเภท เพราะอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไข
	ส่วนที่ ๓ เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๕ การกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่การสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิกเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา	มาตรา ๖๓ ให้กรมดำเนินการสำรวจศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดเหมาะแก่การคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำบาดาล เพื่อมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๒) ผู้ใดประสงค์จะเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๓๒ โดยน้ำที่ใช้ในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้นมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด	**<u>การกำหนดเขตคุ้มครอง</u>** -เห็นควรกำหนดมาตรการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจและจัดการเองได้ ไม่ควรเชื่อมโยงไปใช้กับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพราะวัตถุประสงค์แตกต่างกัน หากกรมทรัพยากรน้ำบาลต้องการดำเนินการอย่างไร หรือให้มีมาตรการอย่างไร ก็ควรที่จะกำหนดให้ชัดเจนโดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายของหน่วยงานอื่น เพราะอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน -เห็นด้วย แต่การกำหนดเขตให้มี “ผังสี” ที่ชัดเจนตรวจสอบได้ แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย -รายละเอียดหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณากำหนดเขตคุ้มครองยังไม่ชัดเจน -ควรระบุให้พื้นที่น้ำเค็ม ต้องห้ามเจาะด้วย	-ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย และเมื่อมีกฎหมายที่บัญญัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการบัญญัติขึ้นใหม่ให้มีความซ้ำซ้อนอีก เพราะอาจทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมายเกิดความสับสนในการปฏิบัติงานได้ จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องแก้ไขเนื้อหาในมาตรานี้ -ในส่วนของข้อเสนอแนะเรื่องการกำหนดเขตให้มีการทำผังสีด้วย เห็นว่าควรให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับการประกาศกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครอง -เมื่อมีการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทั้งเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล หรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลแล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองพื้นที่นั้นตามความ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ส่วนที่ ๔ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล มาตรา ๖๔ ให้กรมดำเนินการสำรวจศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดมีแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติอันควรแก่การอนุรักษ์ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล มาตรา ๑๒(๓) ในการประกาศกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการเพื่ออนุรักษ์หรือคุ้มครอง หรือกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้	<u>**มาตรการในการอนุรักษ์หรือคุ้มครองพื้นที่**</u> -มาตรการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล ตามมาตรา ๖๔ ควรกำหนดให้ชัดเจนในร่างกฎหมายฉบับนี้ -ควรต้องศึกษาขั้นตอนในการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อทบทวนเนื้อหาในมาตรา ๖๔ วรรค ๓ ให้มีความชัดเจน	เหมาะสมได้ เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งอาจมีสาเหตุที่ไม่เหมือนกัน หรือมาตรการที่ควรใช้ในแต่ละพื้นที่อาจมีความแตกต่างกัน จึงควรพิจารณากำหนดตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเห็นว่ามาตรการที่กำหนดในการอนุรักษ์หรือคุ้มครองพื้นที่มีการกำหนดกรอบที่เหมาะสมแล้ว

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล อธิบดีจะเสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณากำหนดให้เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามกฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วยก็ได้ หรือในกรณีที่พื้นที่ในเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งมีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่การคุ้มครองแอ่งน้ำบาดาล ให้อธิบดีเสนอต่อ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นและเหมาะสม ส่วนที่ ๕ เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล มาตรา ๖๕ ในกรณีที่ปรากฏพฤติการณ์และสิ่งบ่งชี้ที่เชื่อได้ว่าแหล่งน้ำบาดาลแหล่งใดได้รับหรืออาจจะได้รับอันตรายอย่างร้ายแรงจากการถูกปนเปื้อนด้วยมลพิษ หรืออาจเกิดการทรุดตัวของแผ่นดินในแอ่งน้ำบาดาล หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ไม่ว่าจะมีเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลหรือไม่ก็ตาม ให้รัฐมนตรีพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ตามมาตรา ๑๒(๔)		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ในการประกาศกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดในการป้องกัน ขจัด ลด หรือควบคุมมลพิษหรือเหตุอันตรายอื่นใดที่เกิดหรือจะเกิดแก่น้ำบาดาลและระบบนิเวศที่ต้องพึ่งพิงแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น รวมทั้งกำหนดมาตรการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลและขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นด้วย มาตรา ๖๖ ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลห้ามมิให้ออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลเพิ่มเติมไปจากที่อนุญาตไว้ หรืออนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล เว้นแต่เป็นการออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล การขอใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือการต่ออายุใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล โดยมี		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	วัตถุประสงค์เพื่อการอุปโภคบริโภคและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อแหล่งน้ำบาดาล ในกรณีที่มีการออกใบอนุญาตหรืออนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล อยู่ก่อนวันที่มีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ให้ถือว่าการประกาศกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล มีผลเป็นการพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น มาตรา ๖๗ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้เปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลได้ เมื่อมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนตามหลักวิชาการว่า (๑) ควรปรับระดับความวิกฤติให้สอดคล้องกับสภาพปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่อ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	อันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพ ณ เวลาที่ได้ออกประกาศ (๒) ควรยกเลิกเพราะปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาลได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว การยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้ผลการพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุดลง ส่วนที่ ๖ เขตห้ามสูบน้ำบาดาล มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ในเขตท้องที่ใดมีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณที่มากเกินกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาลอันขัดต่อหลักการใช้น้ำบาดาลอย่างยั่งยืน จนก่อให้เกิดการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	บาดาล หรืออาจจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรืออาจเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรืออาจทำให้แผ่นดินทรุด ให้รัฐมนตรีพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๕) ในการประกาศกำหนดเขตห้ามสูบน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ (๑) การห้ามสูบน้ำบาดาลชั่วคราวหรือถาวร ทั้งนี้ ตามความจำเป็นและสมควรแก่เหตุ (๒) มาตรการในการฟื้นฟูสภาพแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เสียหายไปเพราะเหตุตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่นั้น		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	(๓) การกำหนดมาตรการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น มาตรา ๖๙ ในเขตห้ามสูบน้ำบาดาล ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ในกรณีที่มีการออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอยู่ก่อนวันที่มีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาล ให้ถือว่าการประกาศกำหนดเขตห้ามสูบน้ำบาดาล มีผลเป็นการพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น มาตรา ๗๐ ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าปัญหาการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำ		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	บาดาล หรือปัญหาชั้นน้ำบาดาลเสียหายหรือเสื่อมสภาพ หรือความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือความอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินทรุดที่มีเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลได้ยุติลงแล้ว ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศยกเลิกการกำหนดให้เขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาล และให้ผลการพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุดลง		
	หมวด ๘ ความรับผิด ส่วนที่ ๑ ความรับผิดทางแพ่ง มาตรา ๘๘ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยผิดกฎหมายทำให้เกิดความ		-มาตรานี้กำหนดประเภทของค่าสินไหมทดแทนที่ผู้กระทำละเมิดต้องรับ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย ผู้นั้นกระทำละเมิดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อรัฐเพื่อการนั้น ถ้าความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลเกิดจากวัตถุหรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ ผู้ครอบครองหรือควบคุมวัตถุหรือสิ่งอื่นใดนั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแม้จะมิได้เกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้น เกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรานี้ หมายความรวมถึง (๑) ค่าดำเนินงานต่างๆ ของรัฐในการประเมินความเสียหายและประเมินค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสุขภาพของบุคคล	-เห็นด้วย แต่ควรระบุค่าสินไหมทดแทนที่ชัดเจนในแต่ละข้อหาเพื่อความยุติธรรมกับผู้ต้องหาด้วย -พนักงานอัยการมีหน้าที่ฟ้องคดีแทนหน่วยงานของรัฐอยู่แล้ว โดยไม่ต้องบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ วรรค ๔ อีก -มาตรา ๘๘ วรรค ๓ ค่าสินไหมทดแทน ควรมีหลักเกณฑ์กำหนดได้ด้วยหรือไม่ เพราะในการยื่นฟ้องจะต้องมีการสรุปข้อเท็จจริง คำขอใช้ค่าสินไหมทดแทน ส่งให้อัยการฟ้องคดี จะได้คำนวณค่าสินไหมทดแทนได้ถูกต้อง ศาลก็จะมีหลักในการตัดสินตามคำขอได้	ผิดชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ แต่จำนวนเงินจะเป็นเท่าใดนั้น รัฐมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ว่าเกิดความเสียหายอย่างไร และมีมูลค่าความเสียหายเท่าใด ในการเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรานี้ จึงไม่สามารถกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอนได้ แต่ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีๆ ไป

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	(๒) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการกำจัด เคลื่อนย้ายสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทำให้สิ่งนั้นหมดสภาพความเป็นอันตรายหรือความเป็นพิษ ตลอดจนการน้ำเอาของนั้นมาเก็บ กัก หรือรักษาไว้ (๓) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิม (๔) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการช่วยเหลือเยียวยาบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นเนื่องในความเสียหายนั้น (๕) ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่รัฐได้จ่ายไปในการดำเนินการใดๆ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นค่าทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีในศาล และค่าธรรมเนียมศาล (๖) มูลค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลที่ต้องเสียหายหรือถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ในกรณีที่ไม่สามารถทราบปริมาณน้ำที่ถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายตาม (๖) ได้ ให้พิจารณาค่าเสียหายโดยคำนึงถึงปริมาณน้ำตามศักยภาพการใช้น้ำของบ่อน้ำบาดาลจากขนาดบ่อหรือกำลังของเครื่องสูบน้ำที่ใช้ในการประกอบกิจการนั้น (๗) ค่าเสียหายที่เกิดจากการใช้งบประมาณของรัฐหรือจากแหล่งเงินทุนอื่นเพื่อใช้ในการบำบัดฟื้นฟูและบูรณะความเสียหายของทรัพยากรน้ำบาดาลให้กลับคืนสู่สภาพเดิม (๘) ค่าเสียโอกาสในการนำงบประมาณหรือเงินทุนที่ใช้ตาม (๗) ไปลงทุนในโครงการอื่นของรัฐเพื่อสังคมโดยรวม (๙) ค่าเสียหายต่อเนื่องอื่นๆ อันพึงจะเกิดในอนาคต ให้กรมเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรานี้ โดยให้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	พนักงานอัยการมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีในศาลตามที่กรมมีคำขอ มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้กระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายที่ออกตามมาตรา ๖๑ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ และมีผลเป็นการขจัดหรือบรรเทาความเสียหาย และทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ ให้มีผลเป็นการลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนตามส่วนที่ได้กระทำ		
	ส่วนที่ ๒ โทษทางปกครอง มาตรา ๙๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย หรือมิได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามมาตรา ๖๑ ให้ลงโทษปรับบังคับการในอัตราวันละไม่	-ต้องพิสูจน์ได้ว่าผิดจริงตามคำพิพากษาศาลและทำการปรับหลังจากวันที่ถูกพิพากษาถึงที่สุดแล้วเท่านั้น -ควรกำหนดค่าปรับที่เหมาะสม	กรณีนี้เป็นโทษปรับทางปกครองที่ไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจลงโทษปรับบังคับการได้ตั้งแต่วันที่พบการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เกินหนึ่งหมื่นบาท ไปจนกว่าจะได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งหรือดำเนินการตามมาตรการของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยชอบแล้ว มาตรา ๙๑ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามมาตรา ๔๕ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ชำระค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง ให้ลงโทษปรับบังคับการในอัตราวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทไปจนกว่าจะได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยชอบแล้ว มาตรา ๙๒ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดฝ่าฝืนไม่แสดงใบอนุญาตตามมาตรา ๔๒ หรือไม่ขอรับใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๓ หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ผู้ใดไม่ดำเนินการอุดหรือกลบบ่อตามมาตรา ๕๘ ให้ลงโทษปรับ		อย่างไรก็ดีได้ปรับปรุงโทษทางปกครองให้ครอบคลุมกรณีการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ให้มีโทษปรับทางปกครองแทนโทษอาญา และกรณีการฝ่าฝืนคำสั่งกำหนดให้ใช้โทษปรับบังคับการเป็นรายวันจนกว่าจะมีการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว และปรับปรุงอัตราโทษปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายอื่นๆ ที่มีการกำหนดโทษทางปกครอง

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	บังคับการในอัตราวันละไม่เกินห้าพันบาท ไปจนกว่าจะได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยชอบแล้ว มาตรา ๙๓ ในกรณีที่นิติบุคคลต้องรับโทษปรับบังคับการ ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษปรับบังคับการตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย มาตรา ๙๔ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจปรับบังคับการตามส่วนนี้ และให้นำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับบังคับการไม่ยอมชำระค่าปรับบังคับการ ให้นำบทบัญญัติ		-มีการแก้ไขเนื้อความในมาตรานี้ให้สอดคล้องกับหลักการลงโทษทางปกครอง โดยอธิบดีควรมีคำสั่งให้แก้ไขความบกพร่องนั้นก่อนที่จะลงโทษปรับทางปกครอง และในการออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาด

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม		กิจการ หรือพฤติการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย -เพิ่มเติมเนื้อความให้ครอบคลุมกรณีที่ไม่อาจบังคับตามคำสั่งทางปกครองได้ เพราะไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง หรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้ ให้ใช้กระบวนการทางศาล โดยการฟ้องคดีไปยังศาลปกครอง เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินออกขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับ
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท มาตรา ๓๘ (ยกเลิก)	ส่วนที่ ๓ บทกำหนดโทษ มาตรา ๙๕ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๒(๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท	-อัตราโทษปรับใน มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๘ ควรมีการทบทวนว่ามีอัตราสูงเกินไปหรือไม่	-ในการกำหนดโทษทางอาญาในส่วนนี้ มีการแก้ไขโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใด หรือลูกจ้าง หรือตัวแทน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท มาตรา ๔๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๔๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท มาตรา ๔๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท	มาตรา ๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๙๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการเจาะน้ำบาดาล หรือการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี		-มีการปรับเปลี่ยนโทษในกรณีการฝ่าฝืนไม่จดแจ้งการขุดหรือเจาะบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจตามมาตรา ๑๒(๙) ให้เหมาะสม -เห็นว่าควรกำหนดให้ผู้ที่สูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายต้องชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนด้วย โดยอาจต้องชดใช้ค่าเสียหายมากขึ้นในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลและให้นำอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลเป็นเกณฑ์การคิดคำนวณค่าเสียหาย

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๔๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณีในการปฏิบัติการตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ และไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท	หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่มีหลักฐานแสดงว่าได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้ผู้กระทำความผิดในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ซึ่งสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนดังกล่าวโดยคิดคำนวณจากปริมาณน้ำบาดาลที่นำขึ้นมาใช้ตามอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่ใช้บังคับอยู่ในเวลากระทำความผิดนั้น มาตรา ๙๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดหรือลูกจ้างหรือตัวแทนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	มาตรา ๙๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๑๐๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีซึ่งสั่งตามมาตรา ๖๑ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๗๙ หรือมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท มาตรา ๑๐๒ ผู้รับอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลผู้ใดระบายน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาลโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	เดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำที่เกี่ยวกับของเสียอันตรายหรือวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดเจาะหรือสูบน้ำบาดาลในเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ประกาศตามมาตรา ๖๘(๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนดังกล่าวโดยคิดคำนวณจากปริมาณน้ำบาดาลที่นำขึ้นมาใช้ตามอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่า		
มาตรา ๓๖ ทวิ ผู้ใดสูบน้ำบาดาลในเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ประกาศตามมาตรา ๕ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสอง			-มีการแก้ไขคำให้สอดคล้องกับการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้ ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้	อนุรักษ์น้ำบาดาลที่ใช้บังคับอยู่ในเวลากระทำความผิดนั้น มาตรา ๑๐๖ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๘๘ ค่าเสียหายตามมาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๑๐๕ ไปในคราวเดียวกัน ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามวรรคสองแล้ว หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดความผิดนั้นภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลได้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	โดยผู้กระทำความผิดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการกระทำนั้นทั้งสิ้น มาตรา ๑๐๗ บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักร เครื่องเจาะน้ำบาดาล สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ ยานพาหนะ ที่บุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้อุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ทำการเขต ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ และในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม ทั้งนี้ ไม่ว่าคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏ	-ข้อความท้าย วรรคหนึ่ง ที่ว่า "โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่" คิดว่าไม่ยุติธรรมกับผู้ถูกกล่าวหาเท่าใดนัก -เห็นด้วยให้อายัดในเบื้องต้น และถ้าจะริบทรัพย์ ก็ควรจำกัดเฉพาะทรัพย์ของผู้กระทำผิด -ลุแก่อำนาจเกินไป กฎหมายอื่นไม่มีความหมายเลยหรืออย่างไร -ควรพิจารณาในชั้นศาล	-ในการริบทรัพย์สินตามมาตรานี้ จะต้องดำเนินการตามคำสั่งศาล โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้อุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีคำสั่งให้ริบ ซึ่งผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นมีสิทธิพิสูจน์โต้แย้งต่อศาลโดยอ้างเหตุตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสามได้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	หลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศดังกล่าวไปทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลที่อ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วัน		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคตามความจำเป็น ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย จำนวนคณะละสามคน โดยมีวาระการดำรง	แรกที่ปิดประกาศหรือประกาศในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มิให้นำความในมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ มาตรา ๑๐๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่ง		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ การประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๕/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๖ ทวิ เฉพาะกรณีฝ่าฝืนประกาศตามมาตรา ๕ วรรคสอง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน	เรื่องให้แก่อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง มีค่าเสียหายที่ผู้กระทำผิดจะต้องชดใช้ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายกำหนดค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ชดใช้ให้ดำเนินการเปรียบเทียบต่อไป หากไม่ยินยอมให้ดำเนินการส่งเรื่องให้กับพนักงานสอบสวนต่อไป ในกรณีที่มีการยึดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดตกเป็นของกรม และให้กรมขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป หลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับ และการยึดของกลางและการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลาง ให้	มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง สามารถทำให้ปรับโดยแจ้งที่สถานีตำรวจได้เลย สะดวกมาก	-ไม่มีการแก้ไข เพราะต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
ส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดตกเป็นของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป	เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่ผู้กระทำผิดไม่ยอมชดใช้ค่าเสียหายตามมาตรา ๙๗ วรรคห้า หรือมาตรา ๑๐๕ และการกระทำความผิดนั้นก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงแก่ชั้นน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาล เป็นการกระทำความผิดหลายบ่อหรือเป็นการกระทำผิดซ้ำ ห้ามมิให้มีการเปรียบเทียบคดีดังกล่าว มาตรา ๑๐๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
บทเฉพาะกาล มาตรา ๔๖ เมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการน้ำบาดาลอยู่แล้วในเขตน้ำบาดาลนั้นยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้มีประกาศกำหนดเขตน้ำบาดาลนั้น และให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นไปพลางก่อนได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ตามคำขอ ในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๑๐ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๙ คณะกรรมการบริหาร กพน. ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการน้ำบาดาล และคณะกรรมการบริหาร กพน. ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ มาตรา ๑๑๑ ให้กรมเริ่มดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาลตามมาตรา ๖๓ และเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามมาตรา ๖๔ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ มาตรา ๑๑๒ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้	-เป็นไปตามเหตุการณ์ของประเทศ -ควรมีบทเฉพาะกาล เช่น การขอเจาะบ่อบาดาลในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิแต่มีคนสามารถอยู่อาศัยทำเกษตรได้ ต้องการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร และกิจกรรมอื่น -เห็นควรมีเป็นอย่างยิ่ง เช่น บ่อเข้าระบบ -ควรกำหนดให้ละเอียด และรัดกุม -ด้านงบประมาณควรกำหนดให้พื้นที่ที่มีแหล่งน้ำได้รับการจัดสรรงบประมาณมาบริหารจัดการแหล่งน้ำบาดาลที่อยู่ในพื้นที่ -ควรมีการกำหนดบทเฉพาะกาลด้วย -ควรมีมาตรการพิเศษที่เป็นบทผ่อนปรนให้กับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม มิให้ต้องรับโทษอย่างเข้มข้นเช่นผู้มีศักยภาพเหนือกว่าทางสังคม -ควรเพิ่มบทเฉพาะกาลของคณะกรรมการเปรียบเทียบ กรณีเจ้าหน้าที่ตรวจพบความผิดตามกฎหมายเดิมและส่งเรื่องให้คณะกรรมการฯ	-จากข้อเสนอแนะ เห็นด้วยว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในบทเฉพาะกาลให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น องค์ประกอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล กรรมการผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในวาระเริ่มแรก หรือสถานะขององค์กรผู้ใช้น้ำที่มีการจัดตั้งก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หรือสถานะของกฎหมายลำดับรองที่มีการประกาศใช้มาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หรือคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการเปรียบเทียบ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ -นอกจากนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลเพื่อรอรับการดำเนินการเรื่องอื่นๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น รองรับคำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และรองรับองค์กรผู้ใช้น้ำตาม

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๑๓ บรรดาใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยังไม่สิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน มาตรา ๑๑๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน เงินงบประมาณ และบุคคลากรของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	พิจารณาและลงโทษตามกฎหมายเดิมจนกว่าเรื่องที่ส่งจะหมด รวมถึงสินบนรางวัลตามระเบียบเดิม -เห็นด้วย ประชาชนที่มีบ่อน้ำบาดาลมีใช้ก่อนกฎหมายบังคับควรได้รับการยกเว้น	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ที่ขึ้นทะเบียนอยู่ก่อน ให้ถือเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	๒๕๒๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไปเป็นของ กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๑๕ ให้ผู้ที่ได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาลพ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นช่างเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้จดทะเบียน หน้าที่ และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้มาแจ้งการดำเนินการดังกล่าวกับกรมภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (ฉบับที่นำไปใช้รับฟังความคิดเห็น)	ความเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น	ความเห็นของคณะที่ปรึกษา
	ดำเนินการขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ		
	อัตราค่าธรรมเนียม		

บทที่ 5
ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

คณะที่ปรึกษาได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ซึ่งได้นำความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นทั้ง 4 ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร และได้นำความคิดเห็นจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นและจากสมาคมน้ำบาดาลไทยและสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากล มาใช้ประกอบในการจัดทำร่างกฎหมาย โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย

1. ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....
2. บันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....
3. ขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....
4. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไข

1. ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ร่าง
พระราชบัญญัติน้ำบาดาล
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรปรับปรุงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้มีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน กำหนดหน้าที่และความรับผิดของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษในแหล่งน้ำบาดาลและก่อความเสียหายแก่ทรัพยากรน้ำบาดาลให้ชัดเจน ปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

ให้ครอบคลุมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบในทุกมิติซึ่งรวมถึงทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล

พ.ศ. ....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

(๒) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทรัพยากรน้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน รวมถึงน้ำซึม น้ำซับ น้ำพุ หรือธารน้ำใต้ดิน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพไม่อิ่มตัวหรืออิ่มตัวก็ตาม

“น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินระดับความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดระดับความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้

“ชั้นน้ำบาดาล” หมายความว่า ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ที่อิ่มตัวด้วยน้ำบาดาล

“แหล่งน้ำบาดาล” หมายความว่า แอ่งน้ำบาดาล รวมถึงพื้นที่หรือบริเวณที่มีศักยภาพน้ำบาดาลและสามารถพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้

“แอ่งน้ำบาดาล” หมายความว่า โครงสร้างใต้ดินที่ประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาล อาจจะกำหนดขอบเขตแอ่งโดยพิจารณาจากลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยา เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถดำเนินการไปได้โดยสะดวก

“เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล เพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือเพื่อเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

“เครื่องเจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า เครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการเจาะน้ำบาดาล และให้หมายความรวมถึงยานพาหนะที่ใช้ประกอบกับเครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งเหล่านั้นด้วย

“บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล

“ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ ไม่ว่าจะนำขึ้นมาใช้เกี่ยวกับกิจการใดก็ตาม

“บ่อน้ำตื้น” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะหรือขุดในระดับความลึกน้อยกว่าความลึกของน้ำบาดาล เพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ เพื่อระบายน้ำลงบ่อ หรือเพื่อเติมน้ำลงในบ่อ

“บ่อสังเกตการณ์” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุด เพื่อติดตาม ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำ และคุณภาพน้ำ รวมทั้งศึกษาลักษณะทางชลศาสตร์ของชั้นน้ำบาดาล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

“บ่อสำรวจ” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุดไว้เพื่อตรวจสอบลักษณะทางอุทกธรณีวิทยา ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล

“ประกอบกิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ซึ่งจะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

“ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดที่ผ่านการบำบัดแล้วลงบ่อน้ำบาดาล

“เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล” หมายความว่า การกระทำใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลผ่านบ่อน้ำบาดาลซึ่งสามารถนำน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล เพื่อกักเก็บน้ำที่เติมในชั้นน้ำบาดาล และสามารถนำน้ำที่เติมกลับมาใช้ในคราวจำเป็น หรือกักเก็บน้ำที่เติมเพื่อรักษาระบบนิเวศ

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น หรือที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติหรือโดยไม่ทราบแหล่งกำเนิด ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินกิจการด้วย

“ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

“กรม” หมายความว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ และกำหนดกิจการอื่น กับออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีอาจสั่งให้ยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่เกิดเหตุนั้นได้ และเมื่อเหตุการณ์ได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว ให้รัฐมนตรียกเลิกคำสั่งนั้น

หมวด ๑
ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา ๗ การใช้ประโยชน์ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ การระบายน้ำ หรือเติมน้ำ

ลงบ่อน้ำตื้น ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม อาจดำเนินการได้โดยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาต ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ การอนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

หมวด ๒
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑๐ ให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นเขตน้ำบาดาลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้จดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล

(๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และค่าบริการการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล

(๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๔) หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอรับการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล และอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาลหรือค่าตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล

(๕) อัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลวที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาล ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

(๖) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๗) หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

(๘) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาต ประกอบกิจการน้ำบาดาล

(๙) ประเภทการใช้น้ำบาดาล

(๑๐) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

(๑๑) อัตราการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง หรือประเภทที่สาม เพิ่มเติมไปจากที่กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำกำหนดตามมาตรา ๔๙ (๒) หรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สำหรับกิจการหนึ่งกิจการใด

มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนด

(๑) ความลึกของน้ำบาดาล

(๒) เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

(๓) เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล

(๔) เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล การเปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล หรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

(๕) หลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล

(๖) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ หรือเพื่อเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ รวมทั้งการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจนั้น

(๗) หลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมทั้งแนวทาง วิธีการ และมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล

(๘) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง

(๙) มาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจก่อให้เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล

(๑๐) วิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

(๑๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

(๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

(๑๓) โครงการหรือกิจการตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล

(๑๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัด การเก็บรักษาของกลาง การเปรียบเทียบคดี และการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลาง

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่ผู้นั้นได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลต่อกรม

การยื่นคำขอจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อกรมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อกรมได้รับคำขอจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลแล้ว ให้กรมพิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาการจดทะเบียน โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ ทั้งนี้ การจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้ขอจดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้กรมจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนจัดให้มีช่องทางการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว ทั้งช่องทางปกติหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๕ ให้กรมมีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลทุกกรณี ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจเสนอผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานแทนก็ได้

การตรวจสอบและรับรอง และค่าบริการตรวจสอบและรับรองของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลจากกรม

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล

ผู้ใดประสงค์ให้กรมวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ให้ยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๘ การดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล กรมอาจอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ โดยบุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินการ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่อกรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๒
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล” ประกอบด้วย

(๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมอนามัย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หน่วยงานละหนึ่งคน

(๓) กรรมการผู้แทนการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แห่งละหนึ่งคน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล

ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ และในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๒๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุมคณะกรรมการถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องดังกล่าว กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมพิจารณาเรื่องนั้น

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งจัดทำและเสนอโดยกรมตามมาตรา ๒๙

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมตามกฎหมายอื่นตามมาตรา ๕๙

(๓) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ หรือเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแก้ไขใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ และการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา ๙๐

(๗) ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสาร หลักฐานหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

ส่วนที่ ๓
องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

มาตรา ๒๘ บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลแห่งหนึ่งแห่งใด และมีส่วนได้เสียในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลเดียวกันนั้น มีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙

หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

หมวด ๓
แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

มาตรา ๒๙ ให้กรมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืนทุกระยะเวลาห้าปี โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ก่อนเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำบาดาลและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๐ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลของประเทศ รวมทั้งแหล่งน้ำบาดาลที่ต่อเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลข้ามพรมแดน

(๒) การจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อการบรรเทาสาธารณภัย การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ การควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล

(๓) การจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคำนึงถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ รวมถึงปริมาณน้ำที่นำขึ้นมาใช้ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดิน

(๔) การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๕) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงาน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

(๖) การปรับปรุงกฎหมาย และออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

(๗) การประมาณการงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

(๘) การติดตามตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

มาตรา ๓๑ ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมมีหน้าที่ในการสำรวจ ศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อคณะกรรมการ

หมวด ๔
การประกอบกิจการน้ำบาดาล

ส่วนที่ ๑
การขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาล เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การเจาะน้ำบาดาล ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องดำเนินการโดยมีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด

การใช้น้ำบาดาลต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้

บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ต่อไปโดยให้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามวรรคสาม

มาตรา ๓๓ ประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล มีดังนี้

(๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล

(๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

(๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

(๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

มาตรา ๓๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้น โดยให้ดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ได้รับคำขอประกอบกิจการน้ำบาดาลแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ พิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คำขอตามวรรคหนึ่ง เป็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร (๘ นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

ทุกขนาด หรือเป็นคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตและการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้คุ้มกันถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มกันตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้ ในกรณีเช่นนี้ลูกจ้างหรือตัวแทนต้องรับผิดเป็นส่วนตัว

มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้มีอายุตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี

(๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินสิบปี

(๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี

(๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี

ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปก็ได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น และให้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตนั้น

ในกรณีใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตมิได้ต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง หากประสงค์จะใช้น้ำต่อไปให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่และในระหว่างนั้นยังคงสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต่อไป ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ โดยคิดคำนวณค่าเสียหายจากปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ไปหรือประเมินจากปริมาณน้ำตามใบอนุญาตเดิมในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โดยหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นเพิ่มเติมจากค่าใช้น้ำบาดาลด้วย

ในการต่ออายุใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตใหม่ ผู้ยื่นคำขอต้องไม่มีหนี้ค่าใช้น้ำค้างชำระและต้องไม่มีหนี้ค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้แก่รัฐตามวรรคสาม

มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตอาจโอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต

ผู้รับโอนใบอนุญาตมีสิทธิใช้ที่ดินตามที่จำเป็นเพื่อนำน้ำบาดาลตามใบอนุญาตมาใช้ ไม่ว่าผู้โอนใบอนุญาตจะยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นหรือไม่ก็ตาม สิทธิดังกล่าวให้จดแจ้งไว้ในใบอนุญาตด้วย และหากมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นไปยังบุคคลภายนอก ผู้โอนต้องแจ้งให้ผู้รับโอนทราบถึงการมีอยู่ของสิทธิตามใบอนุญาตดังกล่าวด้วยก่อนหรือขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้น

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ หรือภายในระยะเวลาที่ผู้ออกใบอนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น และในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือเสมือนว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้นำกระบวนการจัดการกิจการและทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย มาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ผู้ใดประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตแต่ไม่อาจติดต่อผู้รับใบอนุญาตได้ ให้ผู้นั้นแจ้งความประสงค์ขอรับโอนใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เพื่อให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ปิดประกาศแจ้งความดังกล่าวไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่ตั้งของแหล่งน้ำบาดาลนั้น หรือปิดประกาศ ณ ที่ทำการอำเภอ หรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนด ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อระยะเวลาที่กำหนดได้ล่วงพ้นไปแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่จัดให้ผู้ประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตดำเนินการตามใบอนุญาตนั้นได้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ขอโอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตก่อนที่ปลัดกระทรวงจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง ปลัดกระทรวงมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อผู้อุทธรณ์ร้องขอ

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง หากเป็นกรณีการอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ แล้วแต่กรณี โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับด้วย

ส่วนที่ ๒
หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

มาตรา ๔๐ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรี และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๔๑ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าได้พบโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรืออนุรักษ์ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์แล้ว ผู้รับใบอนุญาต หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือกรมทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน

มาตรา ๔๒ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือจะแสดงใบอนุญาตเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ถือว่าการแสดงเช่นว่านั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

มาตรา ๔๔ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดเลิกประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกประกอบกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบ

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกประกอบกิจการ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ เลิกกิจการที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๔ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการนั้น และหากพนักงานเจ้าหน้าที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้แจ้งผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลเพื่อดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมิได้เป็นเจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลตั้งอยู่หรือเป็นนิติบุคคลที่เลิกประกอบกิจการน้ำบาดาลไปแล้ว และเจ้าของที่ดินไม่สามารถตามตัวให้มาดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งได้ ให้เจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลนั้นตั้งอยู่มีหน้าที่ดำเนินการโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง เว้นแต่เจ้าของที่ดินนั้นจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้มีหน้าที่ไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ในกรณีที่บ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้ตามวรรคหนึ่งเป็นบ่อน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้นมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

การบังคับชำระค่าใช้จ่ายตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๓

การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อน หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สภาพแวดล้อม หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แต่ถ้าการปฏิบัติการให้เป็นไปตามใบอนุญาตดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษหรือเป็นอันตรายแก่

ทรัพย์สิน หรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับใบอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๔๘ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๔
บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ

มาตรา ๔๙ การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ ซึ่งมีความลึกจากผิวดินลงไปน้อยกว่าความลึกที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ แต่ต้องแจ้งการเจาะหรือขุด ข้อมูลปริมาณการใช้น้ำและคุณภาพน้ำของน้ำที่นำขึ้นมาใช้ การระบายน้ำหรือเติมน้ำลงในบ่อน้ำตื้นนั้น ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อน้ำตื้นนั้นตั้งอยู่ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๐ การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจให้ขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ เว้นแต่เป็นการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจที่มีความลึกไม่ถึงระดับของน้ำบาดาลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องแจ้งข้อมูลตามมาตรา ๕๑ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้มีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

มาตรา ๕๑ ก่อนเริ่มดำเนินการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจตามมาตรา ๕๐ ให้ผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้ ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นตั้งอยู่

(๑) สถานที่ตั้งของบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ

(๒) ชื่อของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นนิติบุคคล มูลนิธิ สมาคม ให้แจ้งชื่อผู้แทนซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบมาพร้อมด้วย

(๓) วัตถุประสงค์ของการใช้บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ตลอดจนแผนการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของวิธีการสังเกตการณ์หรือวิธีการสำรวจ ระดับความลึกของบ่อสังเกตุการณ์หรือบ่อสำรวจ ตลอดจนวิธีการติดตาม ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและคุณภาพน้ำ และแผนการป้องกันการปนเปื้อนลงสู่ชั้นน้ำบาดาล

ในกรณีที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจเป็นการดำเนินการภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด หากผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลที่ต้องแจ้งแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งนอกเหนือไปจากข้อมูลที่กำหนดไว้ใน (๑) ถึง (๓) ให้แจ้งข้อมูลดังกล่าวต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่เพิ่มเติมด้วย

เมื่อได้รับแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้กรมจัดทำทะเบียนบ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจประสงค์จะใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้น ให้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามหมวดนี้

ในการพิจารณาออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง โดยหากมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าการใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้น้ำบาดาล ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลและสั่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การสั่งให้ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องตามวรรคสอง หากผู้มีหน้าที่ไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

การบังคับชำระค่าใช้จ่ายตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๕๓ ให้นำความในมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับกับกรณีของบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕
ค่าใช้น้ำบาดาล

มาตรา ๕๔ ประเภทการใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕๕ วรรคสอง

มาตรา ๕๕ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้คำนวณตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ลักษณะ ปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสะท้อนต้นทุนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งหมด รวมทั้งสภาพอุทกธรณีวิทยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น

การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง และอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำ ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์น้ำบาดาล ทั้งนี้ ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวประกอบด้วย

มาตรา ๕๖ กรมอาจทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

สิทธิและหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้

มาตรา ๕๗ การบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามความในส่วนนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หมวด ๕
การป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมดำเนินการจัดทำทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์

มาตรา ๕๙ การดำเนินงานโครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้นเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้น

โครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๒
มาตรการป้องกัน

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลอย่างกว้างขวาง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใดๆ ระงับการกระทำหรือกิจกรรมนั้นหรือสั่งห้ามดำเนินการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างการออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๔) ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกัน

ยับยั้งหรือแก้ไขปัญหาใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น ดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลหรือดำเนินการอื่นใดตามความจำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน

มาตรา ๖๑ ผู้ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๖๐ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายต่อปลัดกระทรวงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้ เป็นที่สำหรับเท ทิ้ง ฝังกลบหรือกำจัดขยะ มูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล และการกำจัดของเสีย น้ำเสีย หรือวัตถุอันตราย หรือใช้เป็นโรงบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียหรือของเสียจากอุตสาหกรรมหรือชุมชน หรือดำเนินกิจการใดๆ ที่สกัดกั้นทางน้ำหรือที่น่าจะก่อให้เกิดสภาวะการปนเปื้อนหรือแพร่กระจายของมลพิษต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

ส่วนที่ ๓
เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

มาตรา ๖๓ ให้กรมดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดเหมาะแก่การคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำบาดาล เพื่อมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๒)

ผู้ใดประสงค์จะเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย โดยน้ำที่ใช้ในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้นมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใกล้เคียงกับคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔
เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล

มาตรา ๖๔ ให้กรมดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดมีแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูก

ทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติอันควรแก่การอนุรักษ์ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลมาตรา ๑๒(๓)

ในการประกาศกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการเพื่ออนุรักษ์หรือคุ้มครอง หรือกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล อธิบดีจะเสนอต่อปลัดกระทรวงเพื่อเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณากำหนดให้เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วยก็ได้ หรือในกรณีที่พื้นที่ในเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งมีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่การคุ้มครองแอ่งน้ำบาดาล ให้อธิบดีเสนอต่อปลัดกระทรวงเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นและเหมาะสม

ส่วนที่ ๕
เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่ปรากฏพฤติการณ์และสิ่งบ่งชี้ที่เชื่อได้ว่าแหล่งน้ำบาดาลแหล่งใดได้รับหรืออาจจะได้รับอันตรายอย่างร้ายแรงจากการถูกปนเปื้อนด้วยมลพิษ การลดลงของระดับน้ำบาดาล หรืออาจเกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ไม่ว่าจะมีเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลหรือไม่ก็ตาม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๔)

ในการประกาศกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดในการป้องกัน ขจัด ลด หรือควบคุมมลพิษหรือเหตุอันตรายอื่นใดที่เกิดหรือจะเกิดแก่น้ำบาดาล ชั้นน้ำบาดาล แอ่งน้ำบาดาล และระบบนิเวศที่ต้องพึ่งพิงแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น รวมทั้งกำหนดมาตรการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลและขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นด้วย

มาตรา ๖๖ การออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้อธิบดี

กำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตว่าการเจาะน้ำบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลนั้นจะต้องไม่เกิดผลกระทบหรือเกิดอันตรายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น และให้จำกัดปริมาณน้ำบาดาลที่อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินไปกว่าศักยภาพ**น้ำบาดาลที่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำบาดาล**

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตวรรคสอง มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

การอุทธรณ์ตามวรรคสามไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๗ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้เปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลได้ เมื่อมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนตามหลักวิชาการว่า

(๑) ควรปรับระดับความวิกฤติให้สอดคล้องกับสภาพปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพ ณ เวลาที่ได้ออกประกาศ

(๒) ควรยกเลิกเพราะปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาลได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

การยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีสั่งยกเลิกการพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง

มาตรา ๖๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ และคำสั่งเพิกถอนการพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๗ ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งนั้น

หมวด ๖
กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

มาตรา ๖๙ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นเป็นส่วนราชการภายในกรม เรียกโดยย่อว่า “กพน.” และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่นอกเหนือไปจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม รวมทั้งใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ ตลอดจนการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล

(๒) การค้นคว้า วิจัย การศึกษา สาธิต หรือโครงการริเริ่มที่เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งน้ำบาดาล การพัฒนา การส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการศึกษา ดูงาน การฝึกอบรม และการประชุมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในและต่างประเทศ

(๓) พัฒนาองค์ความรู้ในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องให้แก่ผู้ใช้น้ำบาดาล องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล

(๔) สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามมาตรา ๖๓ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามมาตรา ๖๔

(๕) สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมที่เกี่ยวกับการทดแทน การอนุรักษ์ การพัฒนา การบำรุงรักษา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล การเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาสาธารณภัย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างที่นำเงิน กพน. ไปใช้

(๖) การจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

(๗) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน หรือองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัย การฟื้นฟู การทดแทน และการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม

(๘) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กพน. การสนับสนุนสวัสดิการแก่บุคลากร กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง

การใช้จ่ายเงินตาม (๕) หากเป็นกรณีที่ต้องมีการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องให้ผู้ใดที่มีหน้าที่ต้องรับผิดตามกฎหมายชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว ให้กรมร้องขอต่อพนักงานอัยการให้เป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างคดีแทน เพื่อใช้สิทธิไล่เบี้ยดำเนินการเรียกร้องให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดรวมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมายจนกว่าจะชำระเสร็จและนำส่งเงินดังกล่าวคืนให้แก่ กพน.

มาตรา ๗๐ กพน. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

(๒) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว

(๓) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

(๔) เงินค่าปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เงินที่กองทุนได้ทดรองจ่ายไปตามมาตรา ๖๙ (๕) และได้รับคืนตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง

(๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๗) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค

(๘) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

(๙) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ

(๑๐) เงินอื่นๆ ที่ให้นำส่งเข้า กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้

ทรัพย์สินของ กพน. ตามวรรคสอง ให้นำส่งเข้าบัญชี กพน. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน โดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดสัดส่วนการใช้เงิน กพน. ที่ช่วยเหลือและอุดหนุนให้กับหน่วยงานอื่นตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงิน กพน. ได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของรายได้ในแต่ละปีที่ผ่านมา

(๒) พิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๙

(๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๗๐ วรรคสาม

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของ กพน. และการตรวจสอบภายใน ตลอดจนการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของ กพน.

(๕) จัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงิน กพน. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖๙

(๖) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน.

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๗๓ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ตรวจสอบและรับรองภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของ กพน. ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อทราบ

หมวด ๗
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๔ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ของบุคคลใด ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และเก็บข้อมูลที่จำเป็นต้อง

ดำเนินการ หรือเพื่อตรวจตราการประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือการกระทำอื่นใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจค้น ยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาต ตัวแทน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี

การยึด อายัด และการเก็บรักษาของกลาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้นั้นให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการกระทำการนั้นเป็นการชั่วคราว และ กำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้

หากผู้ได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดย จะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยผู้ได้รับคำสั่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่งและการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

การบังคับชำระค่าใช้จ่ายตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๗๖ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือผู้ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๗๕ มีสิทธิอุทธรณ์การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวดนี้ต่อปลัดกระทรวงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล

มาตรา ๗๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๙ สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๗๔(๒) ให้ตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศหาตัวเจ้าของ ทั้งนี้ การออกประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ไม่มีการดำเนินคดี และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี

(๓) มีการดำเนินคดี และพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่ได้พิพากษาให้ริบและผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๗๔(๒) ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดเสียก่อนคดีถึงที่สุด หรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าของสิ่งนั้น เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว เหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง

มาตรา ๘๐ สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๗๔(๒) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจจัดการขายทอดตลาด และให้หักเงินที่ขายได้เป็นค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงในการดำเนินการใดๆ เหลือเท่าใดให้หักไว้ไม่เกินกึ่งหนึ่งเพื่อจ่ายเป็นเงินสินบนและเงินรางวัล ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับและเงินรางวัลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจับกุมการกระทำความผิด ในอัตราไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนเงินสุทธิจากการขายทอดตลาดของกลางที่ศาลสั่งริบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของกลางตามมาตรา ๗๔(๒) ไม่สามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้ หรือในกรณีที่ไม่มีของกลาง ให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับดังกล่าว

การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๘๑ การขายทอดตลาดตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ไม่มีผู้มารับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๘๐ ภายในห้าปี ให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑
ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๘๓ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยผิดกฎหมายทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย ผู้นั้นกระทำละเมิดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อรัฐเพื่อการนั้น

ถ้าความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลเกิดจากวัตถุหรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ ผู้ครอบครองหรือควบคุมวัตถุหรือสิ่งอื่นใดนั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น แม้จะมิได้เกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้น เกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรานี้หมายความรวมถึง

(๑) ค่าดำเนินงานต่างๆ ของรัฐในการประเมินความเสียหายและประเมินค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสุขภาพของบุคคล

(๒) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการกำจัด เคลื่อนย้ายสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทำให้สิ่งนั้นหมดสภาพความเป็นอันตรายหรือความเป็นพิษ ตลอดจนการนำเอาของนั้นมาเก็บ กัก หรือรักษาไว้

(๓) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์

(๔) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการช่วยเหลือเยียวยาบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นเนื่องในความเสียหายนั้น

(๕) ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่รัฐได้จ่ายไปในการดำเนินการใดๆ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นค่าทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีในศาล และค่าธรรมเนียมศาล

(๖) มูลค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลที่ต้องเสียหายหรือถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย

ในกรณีที่ไม่สามารถทราบปริมาณน้ำที่ถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายตาม (๖) ได้ ให้พิจารณาค่าเสียหายโดยคำนึงถึงปริมาณน้ำตามศักยภาพการใช้น้ำของบ่อน้ำบาดาลจากขนาดบ่อหรือกำลังของเครื่องสูบน้ำที่ใช้ในการประกอบกิจการนั้น

(๗) ค่าเสียหายที่เกิดจากการใช้งบประมาณของรัฐหรือจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อใช้ในการบำบัดฟื้นฟูและบูรณะความเสียหายของทรัพยากรน้ำบาดาลให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์

(๘) ค่าเสียโอกาสในการนำงบประมาณหรือเงินทุนที่ใช้ตาม (๗) ไปลงทุนในโครงการอื่นของรัฐเพื่อสังคมโดยรวม

(๙) ค่าเสียหายต่อเนื่องอื่นๆ อันพึงจะเกิดในอนาคต

ให้กรมเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรานี้ โดยให้พนักงานอัยการมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีในศาลตามที่กรมมีคำขอ

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้กระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายที่ออกตามมาตรา ๖๐ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๕ และมีผลเป็นการขจัดหรือบรรเทาความเสียหาย และทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับมามีสภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ ให้มีผลเป็นการลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนตามส่วนที่ได้กระทำ

ส่วนที่ ๒
โทษทางปกครอง

มาตรา ๘๕ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ ไม่แสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๒ ไม่ขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๔๓ หรือไม่แจ้งการเลิกประกอบกิจการตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๖ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๒ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินห้าพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ผู้ใดไม่ดำเนินการอุดหรือกลบบ่อตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินห้าพันบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินสามพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง หรือมิได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินห้าพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๙ ถ้าผู้กระทำผิดตามมาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ เป็นนิติบุคคล และการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

มาตรา ๙๐ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ส่วนนี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรจะสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนก่อนก็ได้

ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการ หรือพฤติการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินค่าปรับทางปกครองในส่วนนี้ ให้นำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓
โทษทางอาญา

มาตรา ๙๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๒ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๒(๕) (๗) และ (๘) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่มีหลักฐานแสดงว่าได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และสาม

ให้ผู้กระทำความผิดในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ซึ่งสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนดังกล่าวโดยคิดคำนวณในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นด้วย

มาตรา ๙๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดหรือลูกจ้างหรือตัวแทนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๕ ผู้รับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลผู้ใดระบายน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาลโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับของเสียอันตรายหรือวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๘ ผู้ใดเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนดังกล่าวโดยคิดคำนวณจากปริมาณน้ำบาดาลที่นำขึ้นมาใช้ในอัตราสองเท่าของ

ค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติ และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นด้วย

มาตรา ๙๙ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๘๓ ค่าเสียหายตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๘ ไปในคราวเดียวกัน

ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามวรรคสองแล้ว หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดความผิดนั้นภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลได้ โดยผู้กระทำความผิดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการกระทำนั้นทั้งสิ้น

มาตรา ๑๐๐ บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักร เครื่องเจาะน้ำบาดาล สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ยานพาหนะ ที่บุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้อุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ทำการเขต ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ และในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม ทั้งนี้ไม่ว่าคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศดังกล่าวไปทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลที่อ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกที่ปิดประกาศหรือประกาศในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มิให้นำความในมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้แก่อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง มีค่าเสียหายที่ผู้กระทำผิดจะต้องชดใช้ ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายกำหนดค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมและได้ชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน ให้ดำเนินการเปรียบเทียบต่อไป หากไม่ยินยอมและชดใช้ค่าเสียหาย ให้ดำเนินการส่งเรื่องให้กับพนักงานสอบสวนต่อไป

ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบคดี ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้กระทำผิดก่อให้เกิดความเสียหายหรือก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงแก่ชั้นน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาล เป็นการกระทำความผิดหลายบ่อ หรือเป็นการกระทำผิดซ้ำ ห้ามมิให้มีการเปรียบเทียบคดีดังกล่าว

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๙(๑) (๒) และ (๓) จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๙(๔) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักกอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะกรรมการ กพน. ตามมาตรา ๗๑ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐๔ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บรรดาคำขอใดๆ ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่เรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอใดไม่อาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๐๕ บรรดาใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยังไม่สิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๐๖ ให้เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ และให้บังคับตามมาตรการที่กำหนดไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับต่อไปได้ จนกว่ารัฐมนตรีจะได้กำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๗ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน เงินงบประมาณ และบุคคลากรของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไปเป็นของ กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๘ ให้ผู้ที่ได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล หรือได้รับหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาล หรือหนังสือรับรองวิศวกรหรือนักธรณีวิทยาผู้ควบคุมรับผิดชอบในการเจาะน้ำบาดาลอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นช่างเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะการจดทะเบียนหรือหนังสือรับรองดังกล่าวจะถูกเพิกถอนหรือสิ้นอายุ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐๙ บรรดาคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการเปรียบเทียบ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี การประชุม และการพิจารณาการเปรียบเทียบคดี ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๖

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น เจาะน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจใช้น้ำบาดาล หรือระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แล้วแต่กรณีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้มาแจ้งการดำเนินการดังกล่าวกับกรมภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

เมื่อได้แจ้งการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากผู้แจ้งประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยสามารถประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ ทั้งนี้ ให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล	ฉบับละ .. บาท
(๒) ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล	ฉบับละ .. บาท
(๓) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล	ฉบับละ .. บาท
(๔) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล	ฉบับละ .. บาท
(๕) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาล	ฉบับละ .. บาท
(๖) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล	ฉบับละ .. บาท
(๗) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
(๘) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
(๙) การโอนใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

2. บันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

บันทึกประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

---

1. หลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

โดยที่พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรปรับปรุงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้มีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน กำหนดหน้าที่และความรับผิดของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษในแหล่งน้ำบาดาลและก่อความเสียหายแก่ทรัพยากรน้ำบาดาลให้ชัดเจน ประกอบกับปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบในทุกมิติซึ่งรวมถึงทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย ในการนี้ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2. สาระสำคัญและคำอธิบายร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลทั้งระบบในปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ โดยแบ่งเป็น 8 หมวด ประกอบด้วย

หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ

หมวด 2 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

ส่วนที่ 3 องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

หมวด 3 แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

หมวด 4 การประกอบกิจการน้ำบาดาล

ส่วนที่ 1 การขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

ส่วนที่ 2 หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

ส่วนที่ 3 การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ 4 บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ

ส่วนที่ 5 ค่าใช้น้ำบาดาล

หมวด 5 การป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

ส่วนที่ 2 มาตรการป้องกัน

ส่วนที่ 3 เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

ส่วนที่ 4 เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล

ส่วนที่ 5 เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

หมวด 6 กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

หมวด 7 พนักงานเจ้าหน้าที่

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ 1 ความรับผิดทางแพ่ง

ส่วนที่ 2 โทษทางปกครอง

ส่วนที่ 3 โทษทางอาญา

บทเฉพาะกาล

อัตราค่าธรรมเนียม

โดยมีสาระสำคัญและคำอธิบายประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดบทนิยาม (ร่างมาตรา 4)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มบทนิยามขึ้นใหม่ ปรับปรุงความหมายของบทนิยามตามกฎหมายปัจจุบัน และคงบทนิยามตามกฎหมายปัจจุบันไว้บางส่วน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 บทนิยามใหม่ที่เพิ่มขึ้นมา ได้แก่ บทนิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำบาดาล” คำว่า “ชั้นน้ำบาดาล” คำว่า “แหล่งน้ำบาดาล” คำว่า “แอ่งน้ำบาดาล” คำว่า “เครื่องเจาะน้ำบาดาล” คำว่า “บ่อน้ำตื้น” คำว่า “บ่อสังเกตการณ์” คำว่า “บ่อสำรวจ” คำว่า “เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล” คำว่า “มลพิษ” คำว่า “แหล่งกำเนิดมลพิษ” คำว่า “กรม” คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” คำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” และคำว่า “ปลัดกระทรวง”

โดยบทนิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำบาดาล” ได้กำหนดให้หมายความถึงน้ำใต้ดินทุกประเภทที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน รวมถึงน้ำซึม น้ำซับ น้ำพุ หรือธารน้ำใต้ดิน ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพไม่อิ่มตัวหรืออิ่มตัวก็ตาม เพื่อใช้แทนความหมายสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งระบบตามกฎหมายนี้ ไม่ว่าจะเป็นน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาล

“ชั้นน้ำบาดาล” ได้กำหนดให้หมายความถึง ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ที่อิ่มตัวด้วยน้ำบาดาล ซึ่งหมายถึงชั้นน้ำที่อิ่มตัวด้วยน้ำบาดาลตามระดับความลึกที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่น้อยกว่าสิบเมตร

“แหล่งน้ำบาดาล” ได้กำหนดให้หมายความถึง แอ่งน้ำบาดาล และพื้นที่หรือบริเวณที่มีศักยภาพน้ำบาดาลและสามารถพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล และการกำหนดมาตรการคุ้มครองและป้องกันไม่ให้มีการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล

“แอ่งน้ำบาดาล” ได้กำหนดให้หมายความถึง โครงสร้างใต้ดินที่ประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาล โดยอาจพิจารณาจากลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยา เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรการคุ้มครองแอ่งน้ำบาดาลที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังครอบคลุมถึงเขตพื้นที่ในทางภูมิศาสตร์ด้วย

“เครื่องเจาะน้ำบาดาล” ได้กำหนดให้หมายความถึง เครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการเจาะน้ำบาดาล รวมถึงยานพาหนะที่ใช้ประกอบกับอุปกรณ์เหล่านั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้มีการควบคุมเครื่องเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด

“บ่อน้ำตื้น” ได้กำหนดให้หมายความถึง บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะหรือขุดในระดับความลึกน้อยกว่าความลึกของน้ำบาดาล เพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ เพื่อระบายน้ำลงบ่อ หรือเพื่อเติมน้ำลงในบ่อ โดยมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมดูแลบ่อน้ำที่มีระดับความลึกไม่ถึงระดับความลึกของน้ำบาดาล ซึ่งกำหนดให้ผู้เจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตแต่ต้องแจ้งการเจาะหรือขุด และแจ้งข้อมูลหรือการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อน้ำตื้นนั้นตั้งอยู่ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

“บ่อสังเกตการณ์” ได้กำหนดให้หมายความถึง บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุด เพื่อติดตาม ตรวจวัด การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและคุณภาพน้ำ รวมทั้งศึกษาลักษณะทางชลศาสตร์ของชั้นน้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล และ “บ่อสำรวจ” ได้กำหนดให้หมายความถึง บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุดไว้ เพื่อตรวจสอบลักษณะทางอุทกธรณีวิทยา ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล โดยการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจให้ขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจที่มีความลึกไม่ถึงระดับของน้ำบาดาลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องแจ้งข้อมูลก่อนเริ่มดำเนินการเจาะ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล” ได้กำหนดให้หมายความถึง การกระทำใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลผ่านบ่อน้ำบาดาลซึ่งสามารถนำน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล เพื่อกักเก็บน้ำที่เติมในชั้นน้ำบาดาลและสามารถนำน้ำที่เติมกลับมาใช้ในคราวจำเป็น หรือกักเก็บน้ำที่เติมเพื่อรักษาระบบนิเวศเป็นการกำหนดเพิ่มเติมให้การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลเป็นการประกอบกิจการน้ำบาดาลอย่างหนึ่งซึ่งต้องขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล น้ำที่ใช้ในการเติมนั้นต้องมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนบทนิยามคำว่า “มลพิษ” และคำว่า “แหล่งกำเนิดมลพิษ” ได้กำหนดให้สอดคล้องกับความหมายตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

และบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” และคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้กำหนดให้สอดคล้องกับความหมายตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

สำหรับนิยามคำว่า “ปลัดกระทรวง” กำหนดให้ความความถึง ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีกล่าวถึงในหลายมาตรา โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

2.1.2 บทนิยามตามกฎหมายปัจจุบันที่ได้ปรับปรุงความหมายขึ้นใหม่ ได้แก่ บทนิยามคำว่า “เจาะน้ำบาดาล” คำว่า “ใช้น้ำบาดาล” คำว่า “ประกอบกิจการน้ำบาดาล” คำว่า “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” และคำว่า “คณะกรรมการ”

โดยบทนิยามคำว่า “เจาะน้ำบาดาล” ได้เพิ่มเติมให้หมายความรวมถึง กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลด้วย

“ใช้น้ำบาดาล” ได้เพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึง การนำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ไม่ว่าจะนำขึ้นมาใช้เกี่ยวกับกิจการใดก็ตาม

“ประกอบกิจการน้ำบาดาล” (คำว่า “กิจการน้ำบาดาล” ตามกฎหมายปัจจุบัน) ซึ่งจะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ได้เพิ่มเติมให้หมายความรวมถึง การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลด้วย

“ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” ได้ปรับปรุงความหมายโดยกำหนดให้น้ำที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาลต้องเป็นน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้ว

และบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ได้แก้ไขชื่อจาก “คณะกรรมการน้ำบาดาล” เป็น “คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล”

2.1.3 บทนิยามตามกฎหมายปัจจุบันที่คงไว้ตามเดิม ได้แก่ บทนิยามคำว่า “น้ำบาดาล” คำว่า “บ่อน้ำบาดาล” คำว่า “ผู้รับใบอนุญาต” คำว่า “ผู้ออกใบอนุญาต” คำว่า “พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” คำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” คำว่า “อธิบดี” และคำว่า “รัฐมนตรี”

2.2 ผู้รักษาการ (ร่างมาตรา 5)

ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 6 และกำหนดกิจการอื่น กับออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเดิมตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 โดย

เพิ่มเติมให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม กับออกระเบียบหรือประกาศในส่วนที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้

2.3 การยกเว้นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 6)

พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 6 วรรคหนึ่ง)

สำหรับกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีอาจออกคำสั่งให้ยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่เกิดเหตุนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อให้มีช่องทางในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันท่วงที ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันกับมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ร่างมาตรา 6 วรรคสอง)

นอกจากนี้ ได้แยกการกำหนดเรื่องเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามมาตรา 4 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ออกไปเป็นบทบัญญัติต่างหากไว้ในส่วนที่ 5 เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ของหมวด 5 การป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

2.4 ความมุ่งหมายและหลักการ (หมวด 1)

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความมุ่งหมายและหลักการเพื่อให้การใช้ประโยชน์ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ การระบายน้ำหรือเติมน้ำลงบ่อน้ำตื้น ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม อาจดำเนินการได้ในสองแนวทาง คือ โดยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือการได้รับอนุญาต (ใบอนุญาต) ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ การอนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (ร่างมาตรา 7 ถึงร่างมาตรา 9)

2.5 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (หมวด 2)

หมวด 2 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บททั่วไป (ร่างมาตรา 10 ถึงร่างมาตรา 18) ส่วนที่ 2 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 19 ถึงร่างมาตรา 27) และส่วนที่ 3 องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (ร่างมาตรา 28) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.5.1 บททั่วไป (ส่วนที่ 1)

2.5.1.1 เขตน้ำบาดาล กำหนดให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นเขตน้ำบาดาล ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางตามกฎหมายในปัจจุบันซึ่งกำหนดให้ท้องที่กรุงเทพมหานคร และท้องที่ของแต่ละจังหวัดทุกจังหวัดในราชอาณาจักรไทยเป็นเขตน้ำบาดาล ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตน้ำบาดาลและความลึกของน้ำบาดาล พ.ศ. 2554 (ร่างมาตรา 10)

2.5.1.2 อำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดอำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยปรับปรุงมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และเพิ่มเติมในส่วนของการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน และค่าบริการสำหรับการตรวจสอบและรับรอง และการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอรับการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลและอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาลหรือค่าตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล การกำหนดอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลวที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาล ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล การกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล การกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาล การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล อัตราการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาล การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง หรือประเภทที่สาม เพิ่มเติมไปจากที่กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำกำหนดตามมาตรา 49(2) หรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สำหรับกิจการหนึ่งกิจการใด (ร่างมาตรา 11)

2.5.1.3 อำนาจของรัฐมนตรีในการออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดอำนาจของรัฐมนตรีในการออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยปรับปรุงมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และเพิ่มเติมในส่วนของการกำหนดความลึกของน้ำบาดาลเพื่อให้สอดคล้องกับความหมายของบทนิยามคำว่า “น้ำบาดาล” การกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำ

บาดาล และเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการออกประกาศกำหนดเขต แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกเขตดังกล่าว กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมถึงการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจดแจ้งในกรณีของบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ รวมทั้งการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องการปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจนั้น กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ซึ่งในส่วนของการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลได้ปรับปรุงจากเดิมที่กำหนดให้ออกเป็นกฎกระทรวง กำหนดโครงการหรือกิจการตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล กำหนดมาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัดและการเก็บรักษาของกลาง การเปรียบเทียบคดี และการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลาง (ร่างมาตรา 12)

2.5.1.4 การจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลและการฝึกอบรม กำหนดให้ผู้ที่จะดำเนินการเจาะน้ำบาดาลได้ ต้องเป็นช่างเจาะน้ำบาดาลที่ได้จดทะเบียนต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และต้องมีคุณสมบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล และจัดให้มีช่องทางการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลด้วย (ร่างมาตรา 13 และร่างมาตรา 14)

2.5.1.5 การตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลทุกกรณี เพื่อควบคุมมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลก่อนที่จะดำเนินการเจาะน้ำบาดาล อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจเสนอผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแทนก็ได้ ทั้งนี้ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรอง และค่าบริการตรวจสอบและรับรองของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา 15 และร่างมาตรา 16)

2.5.1.6 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวแทนได้ โดยให้ผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวนั้นยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สำหรับผู้ที่ประสงค์จะให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ให้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และให้ชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการดังกล่าวตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว (ร่างมาตรา 17 และร่างมาตรา 18)

2.5.2 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล (ส่วนที่ 2) กำหนดให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยให้มีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

2.5.2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธานกรรมการ และกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตามบทบัญญัติเดิม โดยเพิ่มเติมสัดส่วนกรรมการผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รวมถึงกรรมการผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และเพิ่มสัดส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากเดิมสองคนเป็นสามคน (ร่างมาตรา 19)

2.5.2.2 วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากเดิมที่กำหนดให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีเป็นคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ ส่วนการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามบทบัญญัติเดิมโดยปรับปรุงในส่วนของการที่รัฐมนตรีให้ออกต้องมาจากเหตุบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ (ร่างมาตรา 20 และร่างมาตรา 21)

2.5.2.3 การรองรับองค์ประกอบของคณะกรรมการในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ เพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับองค์ประกอบของคณะกรรมการในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ (ร่างมาตรา 22 และร่างมาตรา 23)

2.5.2.4 การประชุมของคณะกรรมการ กำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการ การออกเสียงลงมติ การวินิจฉัยชี้ขาด และการมีส่วนได้เสียของกรรมการ (ร่างมาตรา 24)

2.5.2.5 หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ กำหนดเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการในส่วนของการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนแม่บทดังกล่าว พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาล หรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแก้ไข

ใบอนุญาตและการพิจารราออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ และคงหน้าที่ตามกฎหมายเดิมในส่วนของการให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ หรือเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และการให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 25)

2.5.2.6 การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ (ร่างมาตรา 26)

2.5.2.7 อำนาจของคณะกรรมการในการสั่งบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น (ร่างมาตรา 27)

2.5.3 องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (ส่วนที่ 3) กำหนดให้มีองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลในทำนองเดียวกับองค์กรผู้ใช้น้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ โดยรองรับสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลเดียวกัน ให้มีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลได้ เพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (ร่างมาตรา 28)

2.6 แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (หมวด 3)

กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทุกระยะเวลาห้าปี โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 30 โดยในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ในการสำรวจ ศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ ก่อนเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำบาดาลและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย (ร่างมาตรา 29 ถึง ร่างมาตรา 31)

2.7 การประกอบกิจการน้ำบาดาล (หมวด 4)

หมวด 4 การประกอบกิจการน้ำบาดาล แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 32 ถึงร่างมาตรา 39) ส่วนที่ 2 หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 40 ถึงร่างมาตรา 45)

ส่วนที่ 3 การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา 46 ถึงร่างมาตรา 48) ส่วนที่ 4 บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ (ร่างมาตรา 49 ถึง ร่างมาตรา 53) และส่วนที่ 5 ค่าใช้น้ำบาดาล (ร่างมาตรา 54 ถึงร่างมาตรา 57) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.7.1 การขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล (ส่วนที่ 1)

2.7.1.1 การได้รับอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ผู้ใดจะประกอบกิจการน้ำบาดาล ซึ่งได้แก่ การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล จะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับบทนิยามคำว่า “ประกอบกิจการน้ำบาดาล” ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 4 และเป็นหลักการเดิมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 โดยได้ตัดถ้อยคำว่า “ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่” ตามมาตรา 16 เดิม ออก เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ ดังนั้น แม้จะไม่มีถ้อยคำดังกล่าวกำหนดรองรับไว้ก็ไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 1335 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบทบัญญัติอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด โดยกำหนดให้ประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการแทน เพื่อกำหนดประเภทของที่ดินให้ชัดเจนและแก้ปัญหาในทางปฏิบัติที่มีข้อโต้แย้งเรื่องสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มีการหวงห้ามหรือหวงกันไว้ตามกฎหมายอื่น นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มเติมหลักการเกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล โดยกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลต้องดำเนินการโดยมีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด ส่วนการใช้น้ำบาดาลต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล หรือที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้แก่ การใช้น้ำบาดาลตามประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรีตามร่างมาตรา 6 และเพิ่มเติมการกำหนดให้บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ต่อไปได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในทางบริหารตามบทบัญญัติของกฎหมาย (ร่างมาตรา 32)

2.7.1.2 ประเภทและอายุของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล กำหนดประเภทและอายุของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ดังนี้

(1) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี

(2) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ให้มีอายุไม่เกินสิบปี

(3) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ให้มีอายุไม่เกินห้าปี

(4) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้มีอายุไม่เกินห้าปี

ทั้งนี้ ใบอนุญาตแต่ละประเภทให้มีอายุตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ต้องไม่เกินกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้น

ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้คุ้มกันถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย และให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มกันดังกล่าว เป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้ ในกรณีเช่นนี้ลูกจ้างหรือตัวแทนต้องรับผิดเป็นส่วนตัว (ร่างมาตรา 33 ร่างมาตรา 35 และร่างมาตรา 36 วรรคหนึ่ง)

2.7.1.3 การยื่นคำขอรับใบอนุญาตและการอนุญาต กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้น โดยให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว (เรื่องเสร็จที่ 343/2564)) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน และเมื่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ได้รับคำขอประกอบกิจการน้ำบาดาลแล้ว ให้พิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำหรับในกรณีที่เป็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า 200 มิลลิเมตร (8 นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลทุกขนาด หรือเป็นคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วยโดยการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

อนึ่ง การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำมาใช้บังคับด้วย (ร่างมาตรา 34 และร่างมาตรา 39)

2.7.1.4 การขอต่ออายุใบอนุญาต กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้มีสิทธิประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น และให้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตนั้น หากยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ไม่ทันกำหนดเวลา ถ้าประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลตามใบอนุญาตนั้นต่อไปและได้มายื่นคำขอต่อใบอนุญาตนั้นภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ให้ถือว่าได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด และการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามใบอนุญาตในระหว่างนั้นให้ถือเสมือนว่าเป็นการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต โดยให้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาต

อย่างไรก็ดี หากเป็นกรณีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วและมิได้มีการต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้น โดยผู้รับใบอนุญาตเดิมยังคงสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต่อไป ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ โดยคิดคำนวณค่าเสียหายจากปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ไปหรือประเมินจากปริมาณน้ำตามใบอนุญาตเดิมในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นเพิ่มเติมจากค่าใช้น้ำบาดาลด้วย (ร่างมาตรา 36 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่)

2.7.1.5 การโอนใบอนุญาต กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต และกำหนดรองรับสิทธิของผู้รับโอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีสิทธิใช้ที่ดินได้ตามที่จำเป็นเพื่อนำน้ำบาดาลตามใบอนุญาตมาใช้ ไม่ว่าผู้โอนใบอนุญาตดังกล่าวจะยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยสิทธิใช้ที่ดินดังกล่าวให้จดแจ้งไว้ในใบอนุญาตด้วย

หากมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่มีบ่อน้ำบาดาลอยู่ในเขตที่ดินนั้นไปยังบุคคลภายนอก ผู้โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดิน (ซึ่งมิใช่ผู้รับใบอนุญาต) ต้องแจ้งให้ผู้รับโอนทราบถึงการมีอยู่ของสิทธิตามใบอนุญาตดังกล่าวด้วย ก่อนหรือขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้น ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้รับโอนซึ่งเป็นบุคคลภายนอก

กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ หรือภายในระยะเวลาที่ผู้ออกใบอนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น โดยในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือเสมือนว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้นำกระบวนการจัดการกิจการและทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย มาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

นอกจากนี้ ยังกำหนดรองรับกรณีที่มีผู้ประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ยังมีศักยภาพในการสูบน้ำขึ้นมาใช้ แต่ไม่อาจติดต่อผู้รับใบอนุญาตได้ ให้ผู้นั้น

แจ้งความประสงค์ขอรับโอนใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เพื่อให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ปิดประกาศแจ้งความประสงค์ดังกล่าวไว้ในสถานที่ที่กำหนดหรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนด ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน และเมื่อระยะเวลาที่กำหนดได้ล่วงพ้นไปแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่จัดให้ผู้ประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตดำเนินการตามใบอนุญาตนั้นได้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่ (ร่างมาตรา 37)

2.7.1.6 การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตหรือการอนุญาต กำหนดรองรับสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้มีอำนาจทำคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายในกรณีที่เป็นคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต โดยให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับความในข้อ 2 (4) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และกำหนดให้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นที่สุด

หากเป็นกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ก่อนที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อผู้อุทธรณ์ร้องขอ

อย่างไรก็ดี หากเป็นกรณีการอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ แล้วแต่กรณี โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา 38)

2.7.2 หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล (ส่วนที่ 2)

2.7.2.1 หน้าที่ที่ต้องดำเนินการในระหว่างประกอบกิจการน้ำบาดาล กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าได้พบโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรืออนุรักษ์ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์แล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาต หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 6 รายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วนด้วย (ร่างมาตรา 40 และร่างมาตรา 41)

กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือจะแสดงใบอนุญาตเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ถือว่าการแสดงเช่นว่านั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าว และในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าวด้วย หากผู้รับใบอนุญาตไม่แสดงใบอนุญาตหรือไม่ขอรับใบแทนใบอนุญาตตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้นั้นอาจต้องระวางโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 89 (ร่างมาตรา 42 และร่างมาตรา 43)

2.7.2.2 หน้าที่ที่ต้องดำเนินการเมื่อเลิกประกอบกิจการน้ำบาดาล กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลที่เลิกประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต ต้องแจ้งการเลิกประกอบกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกประกอบกิจการ โดยในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเลิกประกอบกิจการ หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการนั้น และหากพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้แจ้งผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลเพื่อดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ อนึ่ง หากบ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้แล้วดังกล่าวข้างต้นเป็นบ่อน้ำสาธารณะให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้นมีหน้าที่ต้องดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมิได้เป็นเจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลตั้งอยู่หรือเป็นนิติบุคคลที่เลิกประกอบกิจการน้ำบาดาลไปแล้ว และเจ้าของที่ดินไม่สามารถตามตัวให้มาดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลได้ ให้เจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลนั้นตั้งอยู่มีหน้าที่ดำเนินการโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง เว้นแต่เจ้าของที่ดินนั้นจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหากผู้มีหน้าที่ดังกล่าวไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น (ร่างมาตรา 44 และร่างมาตรา 45)

2.7.3 การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต (ส่วนที่ 3)

2.7.3.1 การแก้ไขใบอนุญาต การแก้ไขใบอนุญาตอาจกระทำได้ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อน หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็น

สาระสำคัญ สภาพแวดล้อมหรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ (ร่างมาตรา 46)

2.7.3.2 การเพิกถอนใบอนุญาต อธิบดีอาจมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ในสองกรณี ดังนี้

(1) ถ้าการปฏิบัติการให้เป็นไปตามใบอนุญาต อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด

(2) เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ทั้งนี้ คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น (ร่างมาตรา 46 และร่างมาตรา 47)

2.7.3.3 การอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 38 (ร่างมาตรา 48)

2.7.4 บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ (ส่วนที่ 4)

2.7.4.1 บ่อน้ำตื้น กำหนดให้การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ซึ่งมีความลึกจากผิวดินลงไปน้อยกว่าความลึกที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ (สอดคล้องกับบทนิยามคำว่า “บ่อน้ำตื้น” ตามมาตรา 4 และอำนาจในการออกประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 12(1)) ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ แต่ต้องแจ้งการเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น ข้อมูลปริมาณการใช้น้ำและคุณภาพน้ำของน้ำที่นำขึ้นมาใช้ การระบายน้ำหรือเติมน้ำลงในบ่อน้ำตื้นนั้นต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อน้ำตื้นนั้นตั้งอยู่และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยการแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 41 (การแจ้งการค้นพบโบราณสถานโบราณวัตถุ) มาตรา 44 (หน้าที่ในการแจ้งการเลิกประกอบกิจการ) และมาตรา 45 (หน้าที่ดำเนินการรื้อถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ) มาใช้บังคับกับบ่อน้ำตื้นด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา 49 ร่างมาตรา 53 และร่างมาตรา 54)

2.7.4.2 บ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจ การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจที่มีระดับความลึกไม่ถึงระดับของน้ำบาดาลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ แต่ต้องแจ้งข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 51

ก่อนเริ่มดำเนินการดังกล่าว โดยให้แจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นตั้งอยู่ เพื่อให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดทำทะเบียนบ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อไป โดยการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และต้องดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจโดยช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

ในกรณีที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจเป็นการดำเนินการภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด หากผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลที่ต้องแจ้งแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งนอกเหนือไปจากข้อมูลที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 51(1) ถึง (3) แล้ว ให้แจ้งข้อมูลดังกล่าวต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่เพิ่มเติมด้วย

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ประสงค์จะใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้น ให้ขอรับใบอนุญาตใช้ น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยในการพิจารณาออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลดังกล่าว กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง โดยหากมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าการใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้น้ำบาดาล ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลและสั่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งหากผู้มีหน้าที่ไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ทั้งนี้ การบังคับชำระค่าใช้จ่ายข้างต้น กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ร่างมาตรา 52)

อนึ่ง การแจ้งข้อมูลดังกล่าวข้างต้นให้เป็นไปตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 41 (การแจ้งการค้นพบโบราณสถานโบราณวัตถุ) มาตรา 44 (หน้าที่ในการแจ้งการเลิกประกอบกิจการ) และมาตรา 45 (หน้าที่ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ) มาใช้บังคับกับบ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา 50 ถึงร่างมาตรา 53)

2.7.5 ค่าใช้น้ำบาดาล (ส่วนที่ 5)

2.7.5.1 ประเภทการใช้น้ำบาดาล กำหนดให้ประเภทการใช้น้ำบาดาลเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภทให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด และกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตใช้

น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา 54)

2.7.5.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล อัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้คำนวณตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ลักษณะ ปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสะท้อนต้นทุนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งหมด รวมทั้งสภาพอุทกธรณีวิทยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น โดยการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำ ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์น้ำบาดาล สำหรับการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามบทบัญญัติมาตรา 41(2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ประกอบกับกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในวรรคสองของมาตรา 41 ดังกล่าว ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 49(2) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย (ร่างมาตรา 55)

2.7.5.3 การว่าจ้างเอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชน หรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลแทนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยสิทธิและหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลนั้น ห้ามมิให้โอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงดำเนินการแทน (ร่างมาตรา 56)

2.7.5.4 การบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล กำหนดให้การบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามความในส่วนนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ร่างมาตรา 57) กล่าวคือ การบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลเป็นกรณีที่จะต้องมีการออกคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ดังนั้น การบังคับตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว จึงกำหนดให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 63/7 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่บัญญัติไว้แล้วว่า “ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้” และในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 63/7 ดังกล่าว กำหนดให้ “ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าว ให้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้

มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ประสงค์จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินดังกล่าว อาจดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 63/15 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

2.8 การป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (หมวด 5)

2.8.1 บททั่วไปซึ่งกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ส่วนที่ 1)

2.8.1.1 หน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 58)

2.8.1.2 หน้าที่ของหน่วยงานอื่นซึ่งมีอำนาจในการอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายของตน ในการดำเนินงานโครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม กำหนดหน้าที่ให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้นเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้น ซึ่งการจะพิจารณาว่าการดำเนินงานโครงการหรือกิจการใดบ้างอยู่ในขอบเขตที่ต้องดำเนินการในเรื่องนี้ จะเป็นไปตามรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 59)

2.8.2 มาตรการป้องกัน (ส่วนที่ 2)

2.8.2.1 อำนาจสั่งการของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการป้องกัน กำหนดอำนาจสั่งการของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย) ไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลอย่างกว้างขวาง โดยให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใดๆ ระงับการกระทำหรือกิจกรรมนั้นหรือสั่งห้ามดำเนินการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด (ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง) โดยในการออกคำสั่งดังกล่าวจะกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา 60 วรรคหนึ่ง)

ซึ่งในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย) หรือในระหว่างการออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

(ตามมาตรา 12(4)) ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกัน ยับยั้งหรือแก้ไขปัญหาใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น ดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลหรือดำเนินการอื่นใดตามความจำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน (ร่างมาตรา 60 วรรคสอง)

คำสั่งของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย) ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง และคำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล (ร่างมาตรา 61)

2.8.2.2 ข้อห้ามในการใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้ กำหนดข้อห้ามเด็ดขาด มิให้ผู้ใดใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้ เป็นที่สำหรับเท ทิ้ง ฝังกลบ หรือกำจัดขยะ มูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล และการกำจัดของเสีย น้ำเสีย หรือวัตถุอันตราย หรือใช้เป็นโรงบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียหรือของเสียจากอุตสาหกรรมหรือชุมชน หรือดำเนินกิจการใดๆ ที่สกัดกั้นทางน้ำหรือที่น่าจะก่อให้เกิดสภาวะการปนเปื้อนหรือแพร่กระจายของมลพิษต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวผู้กระทำย่อมมีความรับผิดทางแพ่งและต้องระวางโทษอาญา (ร่างมาตรา 62)

2.8.3 เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล (ส่วนที่ 3) เป็นหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจในการพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล หากเห็นว่าพื้นที่ใดเหมาะแก่การคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำบาดาล หรือเพื่อมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 63 วรรคหนึ่ง)

สำหรับบทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้น กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของพื้นที่และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรี

ในส่วนของการกำหนดมาตรการคุ้มครองนั้น ได้กำหนดข้อห้ามมิให้มีการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในเขตพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลโดยเด็ดขาด เว้นแต่เป็นการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล โดยต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และกำหนดเงื่อนไขว่าน้ำที่ใช้ในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้นมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใกล้เคียงกับคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา 63 วรรคสอง)

2.8.4 เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (ส่วนที่ 4) กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ในการดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดมีแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลาย หรืออาจ

ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติอันควรแก่การอนุรักษ์ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 64 วรรคหนึ่ง) ซึ่งในการออกประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการเพื่ออนุรักษ์หรือคุ้มครอง หรือกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา 64 วรรคสอง)

นอกจากนี้ ได้เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองเขตอนุรักษ์น้ำบาดาลโดยอาศัยกลไกตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล โดยกำหนดให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณากำหนดให้เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลนั้นเป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วยก็ได้ หรือในกรณีที่พื้นที่ในเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลนั้นได้มีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่การคุ้มครองแอ่งน้ำบาดาล กำหนดให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นและเหมาะสมด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา 64 วรรคสาม)

2.8.5 เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (ส่วนที่ 5) เหตุในการกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าปรากฏพฤติการณ์และสิ่งบ่งชี้ที่เชื่อได้ว่าแหล่งน้ำบาดาลแหล่งใดได้รับหรืออาจจะได้รับอันตรายอย่างร้ายแรงจากการถูกปนเปื้อนด้วยมลพิษ การลดลงของระดับน้ำบาดาลหรืออาจเกิดการทรุดตัวของในแอ่งน้ำบาดาล หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาลไม่ว่าจะมีเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกรณีนี้เป็นมาตรการที่มุ่งป้องกัน และแก้ไขความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับแหล่งน้ำบาดาลเป็นสำคัญ ซึ่งจะแตกต่างจากกรณีของเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลที่เป็นมาตรการในเชิงคุ้มครอง โดยในกรณีดังกล่าวกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล มีอำนาจพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลได้ และในการประกาศกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลดังกล่าว รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดในการป้องกัน ขจัด ลด หรือควบคุมมลพิษหรือเหตุอันตรายอื่นใดที่เกิดหรือจะเกิดแก่น้ำบาดาลและระบบนิเวศที่ต้องพึ่งพิงแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น รวมทั้งกำหนดมาตรการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลและขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นด้วย (ร่างมาตรา 65)

นอกจากนี้ กำหนดมาตรการคุ้มครองในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล โดยกำหนดเงื่อนไขให้การออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้อธิบดีกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตว่าการเจาะน้ำบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลนั้นจะต้องไม่เกิดผลกระทบหรือเกิดอันตรายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น และให้จำกัดปริมาณน้ำบาดาลที่อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินไปกว่าศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 66 วรรคหนึ่ง) อย่างไรก็ดี ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าว กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา 66 วรรคสอง)

อย่างไรก็ดี ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ทั้งนี้ การอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต โดยคำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา 66 วรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้า)

เมื่อมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนตามหลักวิชาการว่าควรปรับระดับความวิกฤติให้สอดคล้องกับสภาพปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพ ณ เวลาที่ได้ออกประกาศหรือมีเหตุที่ควรยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลเพราะปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาลได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจประกาศกำหนดให้เปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลได้ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา 67 วรรคหนึ่ง) และหากเป็นการประกาศยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ผลการพักใช้ใบอนุญาตเป็นอันสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา 67 วรรคสอง)

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนการพักใช้ใบอนุญาต ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งนั้น (ร่างมาตรา 68)

2.9 กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (หมวด 6)

หลักการเรื่องกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (กพน.) เป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ปรับปรุงสาระสำคัญเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ต้องบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้าน

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมระดับประเทศตามกลไกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 สรุปสาระสำคัญในแต่ละเรื่องได้ดังนี้

2.9.1 วัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเงินกองทุน (ร่างมาตรา 69) กำหนดวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่นอกเหนือไปจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม รวมทั้งใช้จ่ายเพื่อกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบกิจการ องค์กรเอกชน และประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไป โดยมีขอบเขตในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งถือเป็นการดำเนินการตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่เพิ่มขึ้นตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย

(2) การค้นคว้า วิจัย การศึกษา สาธิต หรือโครงการริเริ่มที่เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งน้ำบาดาล การพัฒนา การส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการศึกษา ดูงาน การฝึกอบรม และการประชุมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในและต่างประเทศ

(3) พัฒนาองค์ความรู้ในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องให้แก่ผู้ใช้น้ำบาดาล องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล

(4) สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล และเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล)

(5) สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมที่เกี่ยวกับการทดแทน การอนุรักษ์ การพัฒนา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล และการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงการเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาสาธารณภัย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างที่นำเงิน กพน. ไปใช้

การใช้จ่ายเงินกองทุนในส่วนนี้ หากเป็นกรณีที่ต้องมีการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องให้ผู้ใดที่มีหน้าที่ต้องรับผิดตามกฎหมายชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ในการร้องขอต่อพนักงานอัยการให้เป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างคดีแทน เพื่อใช้สิทธิไล่เบี้ยดำเนินการเรียกร้องให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดรวมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมายจนกว่าจะชำระเสร็จ จากนั้นให้นำเงินดังกล่าวส่งคืนให้แก่กองทุน เพื่อหมุนเวียนใช้จ่ายต่อไป (ร่างมาตรา 69 วรรคสอง)

(6) การจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

(7) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน หรือองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษา การฟื้นฟู การทดแทนและการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม

(8) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กพน. การสนับสนุนสวัสดิการแก่บุคลากร กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง

2.9.2 ที่มาของเงินกองทุน (ร่างมาตรา 70) ได้ปรับปรุงที่มาของเงินกองทุน โดยให้ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(1) เงินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520

(2) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว

(3) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

(4) เงินค่าปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

(5) เงินที่กองทุนได้ทดรองจ่ายไปเพื่อบำบัดฟื้นฟูและบูรณะความเสียหายของทรัพยากรน้ำบาดาลให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และเงินที่ได้รับคืนจากการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องให้ผู้ที่มีหน้าที่ต้องรับผิดตามกฎหมายชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหาย

(6) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(7) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค

(8) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

(9) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ

(10) เงินอื่นๆ ที่ให้นำส่งเข้ากองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

โดยกำหนดสาระสำคัญให้เงินและทรัพย์สินที่ได้รับมาข้างต้นนั้น ให้นำส่งเข้าบัญชีของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ร่างมาตรา 70 วรรคสอง)

สำหรับวิธีการในการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนนั้น กำหนดให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยกำหนดบทบัญญัติเร่งรัดในการพิจารณาออกประกาศดังกล่าวไว้โดยให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามกลไกของกฎหมาย (ร่างมาตรา 70 วรรคสาม)

2.9.3 คณะกรรมการบริหารกองทุน (ร่างมาตรา 71) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคนโดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา 71 วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

รวมถึงให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา 20) การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ (ร่างมาตรา 21) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลง (ร่างมาตรา 22) การปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวภายหลังจากจครบวาระการดำรงตำแหน่งและยังไม่มีการตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ (ร่างมาตรา 23) และการประชุมและองค์ประชุม (ร่างมาตรา 24) มาใช้บังคับกับคณะกรรมการบริหาร กพน. ด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา 71 วรรคสาม)

2.9.4 หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุน (ร่างมาตรา 72) ในการบริหารกองทุนได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุน (กพน.) มีหน้าที่และอำนาจครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดสัดส่วนการใช้เงินกองทุนที่ช่วยเหลือและอุดหนุนให้กับหน่วยงานอื่นตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงิน กพน. ได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของรายได้ในแต่ละปีที่ผ่านมา

(2) พิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุน

(3) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุน

(4) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของ กพน. และการตรวจสอบภายใน ตลอดจนการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของกองทุน

(5) จัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงิน กพน. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุน

(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน หรือตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมาย

อย่างไรก็ดี ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณา

เรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของตนได้ ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ ให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการประชุมตามร่างมาตรา 24 มาใช้กับการประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา 72 วรรคสอง)

2.9.5 การจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชี (ร่างมาตรา 73) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุน (กพน.) จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ตรวจสอบและรับรองภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี โดยให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินนั้นทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของกองทุนในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอต่อคณะกรรมการภายทรัพยากรน้ำบาดาลในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อทราบ

2.10 พนักงานเจ้าหน้าที่ (หมวด 7)

ได้กำหนดกลไกการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยในหมวดนี้ได้กำหนดให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการกำหนดกลไกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยมีสาระสำคัญคือ

2.10.1 อำนาจทั่วไป (ร่างมาตรา 74) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ของบุคคลใด ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และเก็บข้อมูลที่จำเป็นต้องดำเนินการ หรือเพื่อตรวจการประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือการกระทำอื่นใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนมีอำนาจตรวจค้น ยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล และมีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้การยึดหรืออายัด และการเก็บรักษาของกลาง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

อย่างไรก็ดี อำนาจทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่นี้ ได้เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ข้างต้น ให้ผู้รับใบอนุญาต ตัวแทน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี

2.10.2 อำนาจสั่งการ (ร่างมาตรา 75) ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้นั้นเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือหยุดการกระทำนั้นเป็นการชั่วคราว และกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันความเสียหายหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างทันท่วงที และหากผู้ได้รับคำสั่งนั้นเพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าว หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยผู้ได้รับคำสั่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

อย่างไรก็ดี โดยที่การออกคำสั่งและการดำเนินการข้างต้น มีผลกระทบต่อผู้ได้รับคำสั่งโดยตรง จึงกำหนดให้การใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นควรจำกัดให้ต้องดำเนินการภายในขอบเขตตามระเบียบที่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจในส่วนนี้เป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นไปในแนวทางอย่างเดียวกัน

นอกจากนี้ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายแทนผู้ได้รับคำสั่งเนื่องจากเพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการตามคำสั่ง หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ซึ่งกรณีเช่นว่านั้นผู้ได้รับคำสั่งให้ดำเนินการต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย จึงได้กำหนดให้การบังคับชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

2.10.3 การอุทธรณ์ (ร่างมาตรา 76) กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์การดำเนินการหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวดนี้ ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง โดยให้คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่สุด และการอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งเพื่อป้องกันความเสียหายหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาลที่อาจทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้น้ำบาดาลมีสิทธิใช้น้ำได้ตามวัตถุประสงค์ในการใช้น้ำของตนอย่างต่อเนื่องและไม่เกิดผลกระทบจากการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เกินความจำเป็น

2.10.4 บัตรประจำตัวและสถานะทางกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา 77 และร่างมาตรา 78) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว (ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง) (ร่างมาตรา 77)

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย (ร่างมาตรา 78)

2.10.5 การจัดการกับทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด การขายทอดตลาด และการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล (ร่างมาตรา 79 ถึงร่างมาตรา 82)

2.10.5.1 สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา 79) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้อำนาจยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 74(2) กำหนดให้ตกเป็นของแผ่นดินในกรณีดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศหาตัวเจ้าของ ทั้งนี้ การออกประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(2) กรณีที่ไม่มีการดำเนินคดี และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี

(3) กรณีที่มีการดำเนินคดี และพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่ได้พิพากษาให้ริบ และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ดังกล่าวหากเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดเสียก่อนคดีถึงที่สุด หรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าของสิ่งนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว เหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา 79 วรรคสอง)

2.10.5.2 เงินสินบนและเงินรางวัล (ร่างมาตรา 80 และร่างมาตรา 82) กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับเงินสินบนและเงินรางวัลไว้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีสิ่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องไว้ตามมาตรา 74(2) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจจัดการขายทอดตลาด และให้หักเงินที่ขายได้เป็นค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงในการดำเนินการใดๆ เหลือเท่าใดให้หักไว้ไม่เกินกึ่งหนึ่งเพื่อจ่ายเป็นเงินสินบนและเงินรางวัล ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

(2) ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับและเงินรางวัลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจับกุมการกระทำความผิดในอัตราไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนเงินสุทธิจากการขายทอดตลาดของกลางที่ศาลสั่งริบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

(3) ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของกลางตามมาตรา 74(2) ไม่สามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้ หรือในกรณีที่ไม่มีของกลาง ให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับดังกล่าว

ทั้งนี้ การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และในกรณีที่ไม่มีผู้มารับเงินสินบนหรือเงินรางวัลภายในห้าปี ให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน (ร่างมาตรา 82)

2.10.5.3 การขายทอดตลาด (ร่างมาตรา 81) กำหนดให้การขายทอดตลาดเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

2.11 บทกำหนดโทษ (หมวด 8)

2.11.1 ความรับผิดทางแพ่ง (ส่วนที่ 1 ร่างมาตรา 83 และร่างมาตรา 84) กำหนดหลักความรับผิดการการชดเชยเยียวยาทางแพ่ง โดยนำหลักความรับผิดที่บัญญัติในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาเป็นแนวทางกำหนดความรับผิด โดยให้ผู้กระทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยผิดกฎหมาย หรือใช้น้ำบาดาลโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายมีความรับผิดในขณะเดียวกันหากความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลเกิดจากวัตถุหรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ผู้ครอบครองหรือควบคุมวัตถุดังกล่าวก็มีความรับผิดด้วย เว้นแต่เข้าเหตุยกเว้นความรับผิด นอกจากนี้มีการกำหนดให้สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนหลายรายการ เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้กระทำตามคำสั่งของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่และมีผลเป็นการขจัดหรือบรรเทาความเสียหาย และทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ ให้มีผลเป็นการลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนตามส่วนที่ได้กระทำ (ร่างมาตรา 84)

2.11.2 โทษทางปกครอง (ส่วนที่ 2 ร่างมาตรา 85 ถึงร่างมาตรา 90) ได้กำหนดโทษทางปกครองสำหรับการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แทนการบังคับโทษทางอาญาโดยจะครอบคลุมบทกำหนดโทษที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ที่มีลักษณะของการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรง และไม่สมควรกำหนดให้เป็นความผิดที่ต้องรับโทษทางอาญาซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษทางอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในส่วนของโทษทางปกครองนั้น ได้กำหนดโทษไว้สองส่วนกล่าวคือ ส่วนแรก กำหนดโทษปรับทางปกครอง สำหรับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ และรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือกรม

ทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าฯ ตามมาตรา 41 หรือการไม่แสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา 42 หรือการไม่ขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา 43 หรือการไม่แจ้งการเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา 89) และส่วนที่สอง กำหนดโทษปรับบังคับการสำหรับกรณีที่เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่เป็นมาตรการทางกฎหมายของฝ่ายปกครองบังคับให้ต้องปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งนอกจากจะต้องระวางโทษปรับทางปกครองแล้ว จะต้องชำระค่าปรับบังคับการเป็นรายวันตลอดเวลาที่มีการฝ่าฝืน ทั้งนี้ เพื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครองให้บุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมายมีการปฏิบัติให้ถูกต้องโดยเร็ว (ร่างมาตรา 85 ถึงร่างมาตรา 88)

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้มีความรับผิดของผู้แทนนิติบุคคลในเรื่องโทษทางปกครองเช่นเดียวกับความรับผิดในโทษทางอาญา เพื่อให้ครอบคลุมในกรณีที่ผู้แทนนิติบุคคลมีส่วนรู้เห็นในการสั่งการให้มีการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมาย อันจะเป็นมาตรการที่ช่วยให้เกิดการเกรงกลัวในการกระทำผิดกฎหมายของนิติบุคคล (มาตรา 89) และกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐมีดุลพินิจในการลงโทษทางปกครองโดยพิจารณาจากความร้ายแรงของการกระทำ เพื่อให้การกำหนดโทษปรับทางปกครองมีความเป็นธรรมมากขึ้น โดยให้มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนได้ก่อนบังคับโทษทางปกครอง (มาตรา 90 วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

สำหรับเงินค่าปรับทางปกครองและค่าปรับบังคับการนั้น กำหนดให้เป็นเงินที่ไม่ต้องส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน เพื่อให้เป็นแหล่งรายได้หนึ่งของกองทุนตามกฎหมายน้ำบาดาลในการนำมาใช้ดำเนินงานตามกฎหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจการน้ำบาดาลต่อไปซึ่งสมควรด้วยเหตุผลมากกว่า (มาตรา 90 วรรคสาม) และในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 90 วรรคสี่)

2.11.3 โทษทางอาญา (ส่วนที่ 3 ร่างมาตรา 91 ถึงร่างมาตรา 102) การกำหนดโทษทางอาญามีวัตถุประสงค์จะยับยั้งการกระทำความผิดในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งน้ำบาดาล และการใช้โดยมิชอบ ทั้งนี้ จะเป็นการลงโทษทั้งโทษจำคุกและโทษปรับสูง เพื่อให้ผู้ที่ฝ่าฝืนได้รับโทษที่เหมาะสม โดยเทียบเคียงกับโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายทรัพยากรน้ำ อีกทั้งกำหนดมาตรการริบทรัพย์ไว้แตกต่างจากการริบทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่มีความผิดบางฐานที่ให้สามารถเปรียบเทียบคดีได้ เพื่อมิให้ต้องเข้าสู่การดำเนินคดีในศาลส่วนอาญา

2.11.3.1 ความผิดอาญา (ร่างมาตรา 91 ถึงร่างมาตรา 98)

(1) กำหนดความผิดแก่ผู้ฝ่าฝืนประกาศตามมาตรา 12 (ร่างมาตรา 91) เกี่ยวกับ

-การจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ หรือเพื่อเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ รวมทั้งการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจนั้นตามร่างมาตรา 12(6)

-หลักเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาลตามมาตรา 12(5)

-หลักเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการในการป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมทั้งแนวทาง วิธีการ และมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล ตามมาตรา 12(7)

-หลักเกณฑ์เกี่ยวกับประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง ตามมาตรา 12(8)

(2) กำหนดความผิดแก่ผู้เจาะน้ำบาดาล โดยช่างเจาะที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 13 (ร่างมาตรา 92)

(3) กำหนดความผิดแก่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่ขออนุญาต ตามมาตรา 32 และมีโทษสูงขึ้นในอัตราเดียวกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยหากกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม และต้องชดใช้ค่าเสียหายในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติ และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นด้วย (ร่างมาตรา 93)

(4) กำหนดความผิดของผู้รับใบอนุญาตที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต ซึ่งรวมถึงลูกจ้างหรือตัวแทนด้วย (ร่างมาตรา 94)

(5) กำหนดความผิดของผู้รับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาล ซึ่งระบายน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาลโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต (ร่างมาตรา 95)

(6) กำหนดความผิดในกรณีใช้บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้ เป็นที่สำหรับเท ทิ้ง ฝังกลบหรือกำจัดขยะ มูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล และการกำจัดของเสีย น้ำเสีย หรือวัตถุอันตราย หรือใช้เป็นโรงบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียหรือของเสียจากอุตสาหกรรมหรือชุมชน หรือดำเนินกิจการใดๆ ที่สกัดกั้นทางน้ำหรือที่น่าจะก่อให้เกิดสภาวะการปนเปื้อนหรือแพร่กระจายของมลพิษต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

และถ้าเป็นการทิ้งของเสียอันตรายหรือวัตถุอันตราย กำหนดให้ต้องระวางโทษสูงขึ้น (ร่างมาตรา 96)

(7) กำหนดความผิดในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในเขตพื้นที่อื่นซึ่งไม่ใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 63 (ร่างมาตรา 97)

(8) กำหนดความผิดในกรณีเจาะน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือสูบน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล และต้องชดใช้ค่าเสียหายในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติ และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นด้วย (ร่างมาตรา 98)

2.11.3.2 การเรียกค่าสินไหมทดแทน กำหนดในกรณีที่พนักงานอัยการฟ้องคดีอาญาให้เรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 83 มาตรา 93 และมาตรา 98 มาคราวเดียวกัน รวมทั้งขอให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือกลบหลุมบ่อได้ และเมื่อศาลมีคำคำสั่งหรือคำพิพากษาแล้วหากผู้นั้นไม่ยอมดำเนินการ ผู้นั้นต้องชดใช้ค่าเสียหาย (ร่างมาตรา 99)

2.11.3.3 การริบทรัพย์ กำหนดวิธีการริบทรัพย์เป็นพิเศษ โดยริบทรัพย์ที่ใช้เป็นเครื่องมือ ยานพาหนะ เครื่องเจาะน้ำบาดาล หรือสิ่งปลูกสร้างหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้อุปกรณ์นั้นกระทำความผิด ให้ศาลริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ส่วนการที่จะขอให้ศาลคืนทรัพย์สินที่ริบ กำหนดไว้เป็นพิเศษ ผู้อ้างตัวว่าเป็นเจ้าของต้องพิสูจน์ให้ศาลเชื่อว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำไปใช้ในการกระทำความผิด หรือตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น หากไม่อาจพิสูจน์ได้ เจ้าของแท้จริงก็ไม่อาจขอคืนทรัพย์สินที่ริบได้ ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการริบทรัพย์และการขอคืนทรัพย์สินที่ริบแตกต่างจากประมวลกฎหมายอาญาเพื่อป้องกันการสมยอมระหว่างเจ้าของทรัพย์กับผู้กระทำความผิด (ร่างมาตรา 100)

2.11.3.4 การเปรียบเทียบคดี กำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี เป็นความผิดที่เปรียบเทียบคดีได้ โดยอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และเมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันให้ถือว่าคดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเปรียบเทียบ (ร่างมาตรา 101 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

นอกจากนี้ ได้กำหนดเงื่อนไขและข้อห้ามในการเปรียบเทียบคดี โดยในส่วนของเงื่อนไขกำหนดให้ผู้ต้องหาจะต้องยินยอมชำระค่าเสียหายเต็มจำนวน และหากมีการยึดหรืออายัดทรัพย์เป็นของกลางต้องยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดินด้วย ในส่วนของข้อห้ามกำหนดให้หากไม่ยอมชำระค่าเสียหายตามมาตรา 93 วรรคห้า หรือมาตรา 98 และเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงหรือกระทำต่อแหล่งน้ำบาดาลหลายบ่อ หรือกระทำความผิดซ้ำ ห้ามมิให้เปรียบเทียบ (ร่างมาตรา 101 วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคหก)

2.11.3.5 ความรับผิดทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล กำหนดให้ผู้บริหารนิติบุคคลต้องรับผิดร่วมกับนิติบุคคลในกรณีที่บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนนิติบุคคลนั้นกระทำความผิด (ร่างมาตรา 102)

2.13 บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา 103 ถึงร่างมาตรา 110)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในระยะเปลี่ยนผ่านที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 สามารถบังคับใช้ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดความเชื่อมโยงกับการที่ต้องบังคับตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยมีสาระสำคัญในเรื่องต่างๆ ดังนี้

2.13.1 รองรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการต่างๆ

2.13.1.1 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา 19(1) (2) และ (3) และให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 19(4) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา 103 วรรคหนึ่ง)

2.13.1.2 คณะกรรมการบริหาร กพน. ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะกรรมการ กพน. ตามมาตรา 71 ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา 103 วรรคสอง)

2.13.2 รองรับกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และคำขอต่างๆ ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา กำหนดให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

นอกจากนี้ บรรดาคำขอใดๆ ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่เรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอใดไม่อาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา 104)

2.13.3 รองรับใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 กำหนดให้บรรดาใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยังไม่สิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน (ร่างมาตรา 105)

2.13.4 รองรับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลและมาตรการที่กำหนดไว้ก่อน กำหนดให้ให้เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ และให้บังคับตามมาตรการที่กำหนดไว้ก่อนวันที่

พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับต่อไปได้ จนกว่ารัฐมนตรีจะได้กำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 106)

2.13.5 รองรับการโอนกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน เงินงบประมาณ และบุคคลากรของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไปเป็นของ กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 107)

2.13.6 รองรับการเป็นช่างเจาะน้ำบาดาลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ผู้ที่ได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล หรือได้รับหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาลหรือหนังสือรับรองวิศวกรหรือนักธรณีวิทยาผู้ควบคุมรับผิดชอบในการเจาะน้ำบาดาลอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นช่างเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะการจดทะเบียนหรือหนังสือรับรองดังกล่าวจะถูกเพิกถอนหรือสิ้นอายุ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา 108)

2.13.7 รองรับคดีที่อยู่ระหว่างเปรียบเทียบตามกลไกของพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 กำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการเปรียบเทียบ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี การประชุมและการพิจารณาการเปรียบเทียบคดี ประกาศ ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2546 (ร่างมาตรา 109)

2.13.8 กำหนดบทนิรโทษกรรมให้แก่ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 กำหนดให้มีบทนิรโทษกรรมแก่ผู้เจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น เจาะน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ใช้น้ำบาดาล หรือระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้มาแจ้งการดำเนินการดังกล่าวกับกรมภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

ซึ่งเมื่อได้แจ้งการดำเนินการดังกล่าวแล้ว หากผู้แจ้งประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยสามารถประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ ทั้งนี้ ให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา 110)

3. ขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

ขอบเขตเนื้อหาสาระของอนุบัญญัติ
ที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ฉบับปรับปรุงใหม่นี้ ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน 115 มาตรา โดยมีบทบัญญัติซึ่งกำหนดให้ออกอนุบัญญัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รวมจำนวนทั้งสิ้น 38 ฉบับ แบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. ร่างกฎกระทรวงที่ออกโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 13 ฉบับ

2. ร่างกฎกระทรวงที่ออกโดยไม่ต้องผ่านคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 1 ฉบับ

3. ร่างระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวน 1 ฉบับ

4. ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวน 1 ฉบับ

5. ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 14 ฉบับ

6. ร่างประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 1 ฉบับ

7. ร่างระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 1 ฉบับ

8. ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 5 ฉบับ และ

9. ร่างข้อบังคับคณะกรรมการบริหาร กพน. จำนวน 1 ฉบับ

ดังมีรายชื่ออนุบัญญัติ พร้อมสาระสำคัญของอนุบัญญัติดังกล่าวโดยสังเขป ดังนี้

1. ร่างกฎกระทรวงที่ออกโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 13 ฉบับ ได้แก่

1.1 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้จดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(1) และมาตรา 13 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้จดทะเบียนเป็นช่างเจาะน้ำบาดาล หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล เพื่อให้เป็นไปตามร่างมาตรา 13 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการเจาะน้ำบาดาลของช่างเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐาน และส่งเสริมสนับสนุนให้ช่างเจาะน้ำบาดาลที่ได้จดทะเบียนต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้พัฒนาความรู้ความสามารถโดยการจัดให้มีการฝึกอบรมและ

สัมมนาวิชาการให้แก่ช่างเจาะน้ำบาดาล รวมถึงได้รับการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการเจาะน้ำบาดาล ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 14 ด้วย

1.2 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบและรับรองและค่าบริการการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(2) และมาตรา 15 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน และค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เพื่อให้เป็นไปตามร่างมาตรา 15 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมและตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และเป็นการแบ่งเบาความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจนำผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานมาใช้ยื่นต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแทนได้

1.3 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(3) และมาตรา 16 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล เพื่อให้เป็นไปตามร่างมาตรา 16 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลแทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 15

1.4 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอรับการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล และอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาลหรือค่าตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(4) และมาตรา 17 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะขอรับการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลยื่นคำขอต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด และชำระค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาลหรือค่าตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ตามอัตราที่กำหนด

1.5 ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลวที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาล ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(5) และมาตรา 17 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลวที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาล เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การระบายน้ำหรือของเหลวอย่างใดลงบ่อบาดาลจะต้อง

ไม่กระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาลหรือระบบนิเวศน์ ดังนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลจึงอาจขอให้มีการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลวที่จะระบายลงบ่อบาดาลก่อนดำเนินการได้ รวมถึงค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ดำเนินการตามร่างมาตรา 17

1.6 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(6) และมาตรา 18)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการออกใบอนุญาต รวมถึงอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดังกล่าว

1.7 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(7) และมาตรา 28 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การเป็นผู้มีภูมิลำเนาและมีส่วนได้เสียในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลเดียวกัน ขั้นตอนและวิธีการจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล โดยต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งเป็นการกำหนดให้แนวทางเดียวกับการกำหนดให้มีองค์กรผู้ใช้น้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

1.8 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาต ประกอบกิจการน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(8) และมาตรา 34 วรรคสี่)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ได้แก่ ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

โดยการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำจะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำประกอบด้วยตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 39 เช่น เงื่อนไขในการออกใบอนุญาตโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

1.9 ร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(9) และมาตรา 54 วรรคหนึ่ง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดประเภทของการใช้น้ำให้สอดคล้องกับประเภทของการใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการเก็บค่าใช้น้ำบาดาลตามอัตราที่เหมาะสมกับการใช้น้ำในแต่ละประเภท

1.10 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(10) และมาตรา 54 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ได้แก่ การใช้น้ำบาดาลเพื่ออุปโภคหรือบริโภค การใช้น้ำบาดาลเพื่อธุรกิจ การใช้น้ำบาดาลเพื่อเกษตรกรรม และการใช้น้ำบาดาลเพื่ออุตสาหกรรม และการกำหนดอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล โดยคำนวณตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ลักษณะ ปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสะท้อนต้นทุนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาล สภาพอุทกธรณีวิทยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น ปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำ รวมถึงต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์น้ำบาดาล ทั้งนี้ การใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวประกอบด้วย (กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 49(1) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

1.11 ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 11(11) และมาตรา 70(2))

มีสาระสำคัญเป็นการอัตราค่าใช้น้ำบาดาลที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อให้เป็นไปตามร่างมาตรา 70(2) ซึ่งกำหนดให้เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่นำส่งเข้ากองทุนเป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของเงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล

1.12 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11(12))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต หรือใบแทนใบอนุญาตตามอัตราที่กำหนดไม่เกินท้ายพระราชบัญญัตินี้ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามร่างมาตรา 16 ค่าธรรมเนียมการขอให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

วิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลตามร่างมาตรา 17 รวมถึงค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลตามร่างมาตรา 18

1.13 ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง หรือประเภทที่สาม เพิ่มเติมไปจากที่กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำกำหนดตามมาตรา 49(2) หรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สำหรับกิจการหนึ่งกิจการใด (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11(13))

เนื่องจากการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามจะต้องเสียค่าใช้น้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ซึ่งจะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 49(1) และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 49(2) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

ดังนั้น ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้จึงมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำทุกประเภท โดยจะต้องพิจารณาประกอบกับลักษณะหรือรายละเอียดของการใช้น้ำบาดาลตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดตามร่างมาตรา 54 วรรคหนึ่ง

2. ร่างกฎกระทรวงที่ออกโดยไม่ต้องผ่านคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ ร่างกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 77 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 81 และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

3. ร่างระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ ร่างระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 80 วรรคสี่)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจ่ายเงินสินบนให้แก่ผู้นำจับและจ่ายเงินรางวัลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4. ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 70 วรรคสาม)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อให้การใช้จ่ายเงินและการดำเนินการเกี่ยวกับเงินและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัตินี้

5. ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 14 ฉบับ ได้แก่

5.1 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดระดับความลึกของน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในบทนิยามคำว่า “น้ำบาดาล” ตามมาตรา 4 มาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(1))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดระดับความลึกของน้ำบาดาล เพื่อเป็นเกณฑ์ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นเกณฑ์สำหรับใช้พิจารณาการเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นซึ่งมีความลึกไม่ถึงระดับน้ำบาดาลไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล

5.2 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(2))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่เหมาะแก่การคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำบาดาล เพื่อมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล ตามร่างมาตรา 63

5.3 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(3))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติอันควรแก่การอนุรักษ์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาจกำหนดมาตรการเพื่ออนุรักษ์หรือคุ้มครอง หรือกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ในการใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วยก็ได้ ตามร่างมาตรา 64

5.4 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล การเปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล หรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 12(4) มาตรา 65 และมาตรา 67)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่ปรากฏพฤติการณ์และสิ่งบ่งชี้ที่เชื่อได้ว่าแหล่งน้ำบาดาลแหล่งใดได้รับหรืออาจจะได้รับอันตรายอย่างร้ายแรงจากการถูกปนเปื้อนด้วยมลพิษ หรืออาจเกิดการทรุดตัวของแผ่นดินในแอ่งน้ำบาดาล หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ไม่ว่าจะมีเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลหรือไม่ก็ตาม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาจกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดในการป้องกัน ขจัด ลด หรือควบคุมมลพิษหรือเหตุอันตรายอื่นใดที่เกิดหรือจะเกิดแก่น้ำบาดาลและระบบนิเวศที่ต้องพึ่งพิงแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น รวมทั้งกำหนดมาตรการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลและขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นด้วย ตามร่างมาตรา 65

การกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจประกาศกำหนดเปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เมื่อมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนตามหลักวิชาการตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 67

5.5 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(5))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล เพื่อให้การประกอบกิจการน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาลเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ ป้องกันมลพิษปนเปื้อนลงไปในชั้นน้ำบาดาล

5.6 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ หรือเพื่อเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ รวมทั้งการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจนั้น (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(6))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ หรือจดแจ้งการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ซึ่งไม่ต้องขอรับใบอนุญาต

ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้จดแจ้งยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 49 และร่างมาตรา 50 รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจนั้น ตามมาตรา 51

5.7 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมทั้งแนวทาง วิธีการ และมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(7))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมทั้งแนวทาง วิธีการ และมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล เพื่อคุ้มครองทรัพยากรน้ำบาดาลและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5.8 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(8))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง เพื่อให้การออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ

5.9 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจก่อให้เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(9))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจก่อให้เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล เพื่อคุ้มครองทรัพยากรน้ำบาดาลและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5.10 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 12(10))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน และให้ความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการน้ำบาดาล

5.11 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่ต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 12(11) และมาตรา 34 วรรคสาม)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่ต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า 200 มิลลิเมตร (8 นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอรับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ทุกขนาด หรือเป็นคำขอรับใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เพื่อกำหนดรายละเอียดซึ่งเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานดังกล่าว

5.12 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 12(12) และมาตรา 56 วรรคหนึ่ง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เอกชนวิเคราะห์หรือตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลและจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล รวมถึงการทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนดำเนินการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลแทนรัฐได้ เพื่อเป็นการถ่ายโอนภารกิจในส่วนนี้ให้แก่ภาคเอกชน หรือหลักเกณฑ์การมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลแทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

5.13 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลก่อนเริ่มดำเนินการโครงการหรือกิจการ (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 12(13) และมาตรา 59 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดประเภทโครงการหรือกิจการใดซึ่งดำเนินการตามกฎหมายอื่น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล และกำหนดให้ก่อนเริ่มดำเนินการโครงการหรือกิจการนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย

5.14 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัด และการเก็บรักษาของกลาง การเปรียบเทียบคดี และการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลาง (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 12(14) มาตรา 74 วรรคสาม มาตรา 81 และมาตรา 101 วรรคห้า)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัด และการเก็บรักษาของกลางตามร่างมาตรา 74 วรรคสาม การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลางตามร่างมาตรา 81 และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบคดี ตามร่างมาตรา 101 วรรคห้า

6. ร่างประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ ร่างประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแก้ไขใบอนุญาตตามมาตรา 46 และ**การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25(6) มาตรา 46 และมาตรา90 วรรคสอง)**

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 25(6) โดยในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองนั้น จะต้องพิจารณาให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการ หรือพฤติการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย

7. ร่างระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ ร่างระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่าด้วยการออกคำสั่งหรือกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และการเข้าดำเนินการเองของพนักงานเจ้าหน้าที่ (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 75 วรรคสาม)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งให้ผู้ที่กระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการกระทำการนั้นเป็นการชั่วคราว รวมถึงกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้น และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าดำเนินการเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นเองของพนักงานเจ้าหน้าที่

8. ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

8.1 ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดชนิด ประเภท และมาตรฐานเครื่องเจาะน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดชนิด ประเภท และมาตรฐานของเครื่องเจาะน้ำบาดาล เพื่อกำหนดลักษณะหรือรายละเอียด และมาตรฐานของเครื่องเจาะน้ำบาดาล ตามบทนิยามคำว่า “เครื่องเจาะน้ำบาดาล” ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 4 ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการเจาะน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจของช่างเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล

8.2 ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดอายุของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดอายุของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล โดยมีกรอบอายุของใบอนุญาตแต่ละประเภทไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 กล่าวคือใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินสิบปี ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นที่สามารถกำหนดอายุของใบอนุญาตแต่ละประเภทให้แตกต่างกันได้ตามความเหมาะสม เช่น กำหนดอายุใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลที่มีลักษณะเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง หรือประเภทที่สาม ให้แตกต่างกัน แล้วแต่กรณี

8.3 ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภท (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 54 วรรคหนึ่ง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดลักษณะหรือรายละเอียดของการใช้น้ำบาดาลในแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการยื่นขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลและการชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามอัตราที่กำหนด ทั้งนี้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับลักษณะหรือรายละเอียดของการใช้น้ำแต่ละประเภทตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

8.4 ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 63 วรรคสอง)

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลต้องดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล

8.5 ร่างประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา 74(2) ตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีไม่ปรากฏเจ้าของหรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของ (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 79(1))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา 74(2) เช่น เครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าได้ใช้เครื่องมือดังกล่าวในการประกอบกิจการน้ำบาดาลที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ตกเป็นของกรมแผ่นดิน ในกรณีที่ไม่ปรากฏเจ้าของหรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ดังกล่าว

9. ร่างข้อบังคับคณะกรรมการบริหาร กพน. จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ ร่างข้อบังคับคณะกรรมการบริหาร กพน. ว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของ กพน. และการตรวจสอบภายใน ตลอดจนการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของ กพน. (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 72(4))

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดข้อบังคับในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การบริหารงานภายในของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(2) การบริหารงานบุคคล

(3) การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(4) การตรวจสอบภายใน

(5) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

4. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วย น้ำบาดาล จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้ มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐”	ร่าง พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล .... มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....”	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	
	มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ (๒) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ (๓) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖	
มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้ “เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล หรือเพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล “บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล “เขตน้ำบาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา “กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล “ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ	มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “ทรัพยากรน้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน รวมถึงน้ำซึม น้ำซับ น้ำพุ หรือธารน้ำใต้ดิน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพไม่อิ่มตัวหรืออิ่มตัวก็ตาม “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินระดับความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดระดับความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้ “ชั้นน้ำบาดาล” หมายความว่า ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ที่อิ่มตัวด้วยน้ำบาดาล “แหล่งน้ำบาดาล” หมายความว่า แอ่งน้ำบาดาล รวมถึงพื้นที่หรือบริเวณที่มีศักยภาพน้ำบาดาลและสามารถพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้	-ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มบทนิยามขึ้นใหม่ ปรับปรุงความหมายของบทนิยามตามกฎหมายปัจจุบัน และคงบทนิยามตามกฎหมายปัจจุบันไว้บางส่วน -โดยบทนิยามใหม่ที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ ได้แก่ บทนิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำบาดาล” คำว่า “ชั้นน้ำบาดาล” คำว่า “แหล่งน้ำบาดาล” คำว่า “แอ่งน้ำบาดาล” คำว่า “เครื่องเจาะน้ำบาดาล” คำว่า “บ่อน้ำตื้น” คำว่า “บ่อสังเกตการณ์” คำว่า “บ่อสำรวจ” คำว่า “เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล” คำว่า “มลพิษ” คำว่า “แหล่งกำเนิดมลพิษ” คำว่า “กรม” คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” และ คำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาล “ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินกิจการด้วย “ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการน้ำบาดาล “พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	“แอ่งน้ำบาดาล” หมายความว่า โครงสร้างใต้ดินที่ประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาล อาจจะกำหนดขอบเขตแอ่งโดยพิจารณาจากลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยา เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถดำเนินการไปได้โดยสะดวก “เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล เพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือเพื่อเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล “เครื่องเจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า เครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการเจาะน้ำบาดาล และให้หมายความรวมถึงยานพาหนะที่ใช้ประกอบกับเครื่องจักร เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งเหล่านั้นด้วย “บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล “ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ ไม่ว่าจะนำขึ้นมาใช้เกี่ยวกับกิจการใดก็ตาม “บ่อน้ำตื้น” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะหรือขุดในระดับความลึกน้อยกว่าความลึกของน้ำบาดาล เพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ เพื่อระบายน้ำลงบ่อ หรือเพื่อเติมน้ำลงในบ่อ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	“บ่อสังเกตการณ์” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาล หรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุด เพื่อติดตาม ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำ และคุณภาพน้ำ รวมทั้งศึกษาลักษณะทางชลศาสตร์ของชั้นน้ำบาดาล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล “บ่อสำรวจ” หมายความว่า บ่อน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่เจาะหรือขุดไว้เพื่อตรวจสอบลักษณะทางอุทกธรณีวิทยา ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล “ประกอบกิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ซึ่งจะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ “ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดที่ผ่านการบำบัดแล้วลงบ่อน้ำบาดาล “เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล” หมายความว่า การกระทำใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลผ่านบ่อน้ำบาดาล ซึ่งสามารถนำน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล เพื่อกักเก็บน้ำที่เติมในชั้นน้ำบาดาล และสามารถนำน้ำที่เติมกลับมาใช้ในคราวจำเป็น หรือกักเก็บน้ำที่เติมเพื่อรักษาระบบนิเวศ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น หรือที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติหรือโดยไม่ทราบแหล่งกำเนิด ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาล หรือสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ “แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ “ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาตให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินกิจการด้วย “ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล “กรม” หมายความว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาล “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง “พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล “ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	
มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	-ได้กำหนดกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีอาจสั่งให้ยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ต้องเป็นเขตท้องที่ที่มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณที่มากเกินกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จนอาจทำให้เกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล หรือการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาล หรือผลกระทบสำคัญอื่นต่อสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐตามวรรคหนึ่ง ต้องปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ และปฏิบัติตามมาตรา ๒๓	ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีอาจสั่งให้ยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่เกิดเหตุนั้นได้ และเมื่อเหตุการณ์ได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้วให้รัฐมนตรียกเลิกคำสั่งนั้น	
	หมวด ๑ ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา ๗ การใช้ประโยชน์ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้	-เพิ่มเติม หมวด ๑ ขึ้นมาใหม่ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการเพื่อให้การใช้ประโยชน์ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ การระบายน้ำหรือเติมน้ำลงบ่อน้ำตื้น ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม อาจดำเนินการได้ในสองแนวทาง คือ โดยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือการได้รับอนุญาต (ใบอนุญาต) ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ การ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
		อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย
	มาตรา ๘ การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ การระบายน้ำ หรือเติมน้ำลงบ่อน้ำตื้น ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม อาจดำเนินการได้โดยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาต ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้	
	มาตรา ๙ การอนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	
	หมวด ๒ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	-กำหนดให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นเขตน้ำบาดาลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางตามกฎหมายในปัจจุบัน ซึ่งกำหนดให้ท้องที่กรุงเทพมหานครและท้องที่ของแต่ละจังหวัดทุกจังหวัดในราชอาณาจักรไทยเป็นเขตน้ำบาดาล ตาม

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๕ การกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่การสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิกเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา	มาตรา ๑๐ ให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นเขตน้ำบาดาลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตน้ำบาดาลและความลึกของน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๔
มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๑) กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (๒) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน และความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก	มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนด (๑) ความลึกของน้ำบาดาล (๒) เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล (๓) เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (๔) เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล การเปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล หรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล	-ปรับปรุงอำนาจของรัฐมนตรีในการออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยปรับปรุงมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และเพิ่มเติมในส่วนของการกำหนดความลึกของน้ำบาดาลเพื่อให้สอดคล้องกับความหมายของบทนิยามคำว่า “น้ำบาดาล” การกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล เขตอนุรักษ์

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	(๕) หลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำบาดาล และการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล (๖) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ หรือเพื่อเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ รวมทั้งการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจนั้น (๗) หลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมทั้งแนวทาง วิธีการ และมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล (๘) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง (๙) มาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจก่อให้เกิดสภาวะปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งน้ำบาดาล	แหล่งน้ำบาดาล และเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการออกประกาศกำหนดเขต แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกเขตดังกล่าว กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมถึงการเลิกใช้และอุดกลบบ่อน้ำบาดาล กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจดแจ้งเพื่อเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ หรือเพื่อเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ รวมทั้งการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติและการดำเนินการกับบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด ความลึก ระยะห่างระหว่างบ่อน้ำบาดาลในบริเวณที่ดินข้างเคียง กำหนดมาตรการเฝ้าระวังแหล่งกำเนิดมลพิษ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	(๑๐) วิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก (๑๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (๑๓) โครงการหรือกิจการตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล (๑๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัด การเก็บรักษาของกลาง การเปรียบเทียบคดี และการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลาง	และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ซึ่งในส่วนของการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลได้ปรับปรุงจากเดิมที่กำหนดให้ออกเป็นกฎกระทรวง กำหนดโครงการหรือกิจการตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึดหรืออายัด การเก็บรักษาของกลาง การเปรียบเทียบคดี และการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินของกลาง
มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (๑) อัตราค่าใช้น้ำบาดาลในแต่ละท้องที่ที่มีน้ำประปาใช้ ไม่เกินอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในท้องที่นั้น ในกรณีที่ท้องที่ใดไม่มีน้ำประปาใช้ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลในท้องที่นั้นต้องไม่เกินอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในจังหวัดที่ท้องที่นั้นตั้งอยู่ และให้ยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลแก่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่ง	มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนคุณสมบัติของผู้จดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล (๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และค่าบริการการ	-ปรับปรุงอำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยปรับปรุงมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และเพิ่มเติมในส่วนของการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภค ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการใช้น้ำบาดาลของโรงงานอุตสาหกรรม (๒) ประเภทการใช้น้ำบาดาล หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล (๒/๑) อัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่เรียกเก็บเพิ่มจากผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๒/๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลที่เรียกเก็บในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๓) อัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลว ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน (๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สิทธิหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตาม (๔) จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้	ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล (๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (๔) หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอรับการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล และอัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำบาดาลหรือค่าตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล (๕) อัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลวที่จะระบายลงบ่อน้ำบาดาล ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน (๖) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (๗) หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (๘) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออก	ใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล การผ่อนชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน คุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล รวมถึงหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจและการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล (๙) ประเภทการใช้น้ำบาดาล (๑๐) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (๑๑) อัตราการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ (๑๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง หรือประเภทที่สามเพิ่มเติมไปจากที่กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำกำหนดตามมาตรา ๔๙(๒) หรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สำหรับกิจการหนึ่งกิจการใด	
มาตรา ๗ ทวิ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนให้บริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว	มาตรา ๑๔ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้กรมจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนจัดให้มีช่องทางการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว ทั้งช่องทางปกติและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ	-เพิ่มเติมบทบาทให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล และจัดให้มีช่องทางการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่าง

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ตามความเหมาะสม	เจาะน้ำบาดาลด้วย
มาตรา ๗ ตรี ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลซึ่งมีพื้นความรู้ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีการฝึกอบรมและสัมมนาทางวิชาการเจาะน้ำบาดาลให้แก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว	มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่ผู้นั้นได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลต่อกรม การยื่นคำขอจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อกรมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อกรมได้รับคำขอจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลแล้ว ให้กรมพิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาการจดทะเบียน โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ ทั้งนี้ การจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้ขอจดทะเบียน หน้าที่และความรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	-ปรับปรุงให้ผู้ที่จะดำเนินการเจาะน้ำบาดาลจะต้องเป็นช่างเจาะน้ำบาดาลที่ได้จดทะเบียนต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และต้องมีคุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
	มาตรา ๑๕ ให้กรมมีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลทุกกรณี ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจเสนอผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานแทนก็ได้ การตรวจสอบและรับรอง และค่าบริการตรวจสอบและรับรองของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี	-เพิ่มเติมให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลทุกกรณี เพื่อควบคุมมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลก่อนที่จะดำเนินการเจาะน้ำบาดาล โดยผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจเสนอผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	รับรองมาตรฐานจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแทนก็ได้
	มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลจากกรม การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	-เพิ่มเติมให้มีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล การตรวจสอบและรับรองและค่าบริการตรวจสอบและรับรองของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
	มาตรา ๑๗ ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ผู้ใดประสงค์ให้กรมวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ให้ยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	-กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล
	มาตรา ๑๘ การดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล กรมอาจอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ โดยบุคคลใดประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินการ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบ	-กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวแทนได้ โดยให้ผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวนั้นยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	คุณภาพน้ำบาดาลและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่อกรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด
มาตรา ๗ จัตวา ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรียกโดยย่อว่า “กพน.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการศึกษา วิจัย พัฒนา และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม กพน.ประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินที่โอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนน้ำบาดาล (๒) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลตามมาตรา ๗(๒) ที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ไม่เกินร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว (๓) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๗ (๒/๑) (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ (๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค (๖) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน (๗) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ	มาตรา ๗๐ กพน. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้ (๑) เงินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ (๒) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว (๓) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (๔) เงินค่าปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) เงินที่กองทุนได้ทดรองจ่ายไปตามมาตรา ๖๙ (๕) และได้รับคืนตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง (๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ (๗) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค (๘) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน	-ปรับปรุงที่มาของเงินกองทุนใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น และยังได้กำหนดสาระสำคัญให้เงินทรัพย์สินที่ได้รับมาข้างต้นนั้น ให้นำส่งเข้าบัญชีของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
(๘) เงินอื่นๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้ ทรัพย์สินของ กพน. ตามวรรคสอง ให้นำส่งเข้าบัญชี กพน. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว	(๙) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ (๑๐) เงินอื่นๆ ที่ให้นำส่งเข้า กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทรัพย์สินของ กพน. ตามวรรคสอง ให้นำส่งเข้าบัญชี กพน. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว	
มาตรา ๗ เบญจ เงิน กพน. ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) การศึกษา สำรวจ วิจัย และการวางแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (๒) การช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการทดแทน	หมวด ๖ กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล มาตรา ๖๙ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นเป็นส่วนราชการภายในกรม เรียกโดยย่อว่า “กพน.” และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่นอกเหนือไปจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ	-กำหนดวัตถุประสงค์หลักและขอบเขตให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่นอกเหนือไปจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งใช้จ่ายเพื่อกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง (๔) ค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล การใช้จ่ายเงิน กพน. ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่จัดทำตามมาตรา ๗ สัตต (๒)	กรม รวมทั้งใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ ตลอดจนการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล (๒) การค้นคว้า วิจัย การศึกษา สาธิต หรือโครงการริเริ่มที่เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งน้ำบาดาล การพัฒนา การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการศึกษา ดูงาน การฝึกอบรม และการประชุมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในและต่างประเทศ (๓) พัฒนาองค์ความรู้ในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องให้แก่ผู้ใช้น้ำบาดาล องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล (๔) สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามมาตรา ๖๓ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามมาตรา ๖๔	หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล องค์กรเอกชน และประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไป

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	(๕) สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมที่เกี่ยวกับการทดแทน การอนุรักษ์ การพัฒนา การบำรุงรักษา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล การเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาสาธารณภัย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างที่นำเงิน กพน. ไปใช้ (๖) การจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (๗) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน หรือองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัย การฟื้นฟู การทดแทน และการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (๘) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กพน. การสนับสนุนสวัสดิการแก่บุคลากร กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง การใช้จ่ายเงินตาม (๕) หากเป็นกรณีที่ต้องมีการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องให้ผู้ใดที่มีหน้าที่ต้องรับผิดตามกฎหมายชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว ให้กรมร้องขอต่อพนักงานอัยการให้เป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างคดีแทน เพื่อใช้สิทธิไล่เบี้ย	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ดำเนินการเรียกร้องให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดรวมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมายจนกว่าจะชำระเสร็จและนำส่งเงินดังกล่าวคืนให้แก่ กพน.	
มาตรา ๗ ฉ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการกองหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้อำนวยการกองของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการและเลขานุการ ให้นำความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยอนุโลม	มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคนโดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ	-ปรับปรุงองค์ประกอบและสัดส่วนของคณะกรรมการบริหาร กพน.

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยอนุโลม	
มาตรา ๗ สัตต ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ จัตวา วรรคหนึ่ง (๒) เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๗ จัตวา (๔) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน. (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย	มาตรา ๗๒ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดสัดส่วนการใช้เงิน กพน. ที่ช่วยเหลือและอุดหนุนให้กับหน่วยงานอื่นตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงิน กพน. ได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของรายได้ในแต่ละปีที่ผ่านมา (๒) พิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๙ (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๗๐ วรรคสาม (๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของ กพน. และการตรวจสอบภายใน ตลอดจนการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของ กพน. (๕) จัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงิน กพน. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖๙	-ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการบริหาร กพน. เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของกฎหมาย ตลอดจนให้เหมาะสมแก่สภาพการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	(๖) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน. (๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม	
มาตรา ๗ อัฏฐ ให้ กพน. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของ กพน. โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองงบการเงินแล้ว ให้ส่งงบการเงินให้กระทรวงการคลังทราบ และทำบันทึกรายงานผลเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา	มาตรา ๗๓ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและ	-กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุน (กพน.) จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	การเงินของ กพน. ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อทราบ	
มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา ๔ และกำหนดกิจการอื่น กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ และกำหนดกิจการอื่น กับออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	-กำหนดตัวรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม รวมถึงการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ และกำหนดกิจการอื่น -ปรับปรุงอำนาจในการออกระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยเพิ่มเติมให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการลดหย่อนค่าธรรมเนียม กับออกระเบียบในส่วนที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้
หมวด ๑ คณะกรรมการน้ำบาดาล	หมวด ๒ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการน้ำบาดาล” ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าการการประปานครหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาคหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทนกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ และผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นกรรมการและเลขานุการ	ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล” ประกอบด้วย (๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นประธานกรรมการ (๒) กรรมการผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมอนามัย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หน่วยงานละหนึ่งคน (๓) กรรมการผู้แทนการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แห่งละหนึ่งคน (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล	-ปรับปรุงชื่อคณะกรรมการเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อพระราชบัญญัติ รวมถึงปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการให้มีความเหมาะสม

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ	
มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้	มาตรา ๒๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้	-ปรับปรุงวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความเหมาะสม
มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) รัฐมนตรีให้ออก (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ	มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ	-ปรับปรุงเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ และในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่	-เพิ่มเติมกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ
	มาตรา ๒๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่	-เพิ่มเติมกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่
มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมคราวนั้น มาตรา ๑๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	มาตรา ๒๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในการประชุมคณะกรรมการถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวทั้งโดยตรงหรือโดย	-เพิ่มเติมประเด็นการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก และการมีส่วนได้เสียของกรรมการในที่ประชุม

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	อ้อมในเรื่องดังกล่าว กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมพิจารณาเรื่องนั้น	
มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๒) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งจัดทำและเสนอโดยกรมตามมาตรา ๒๙ (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมตามกฎหมายอื่นตามมาตรา ๕๙ (๓) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ หรือเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๔) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๖) กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแก้ไขใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ และการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา ๙๐ (๗) ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ	-ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ	
มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ ให้นำความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม	มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม	-ปรับปรุงให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้
	มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น	-เพิ่มเติมให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณา
	ส่วนที่ ๓ องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล	-เพิ่มเติมให้มีองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อให้สอดคล้องทำนองเดียวกับองค์กรผู้ใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นไปตามหลักการแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation)

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๒๘ บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลแห่งหนึ่งแห่งใด และมีส่วนได้เสียในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลเดียวกันนั้น มีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	
	หมวด ๓ แผนแม่บทการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำบาดาล มาตรา ๒๙ ให้กรมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืนทุกระยะเวลาห้าปี โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับ	-เพิ่มเติมการกำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำบาดาลและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา	
	มาตรา ๓๐ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การสำรวจและประเมินศักยภาพของทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ รวมทั้งแหล่งน้ำบาดาลที่ต่อเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลข้ามพรมแดน (๒) การจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อการบรรเทาสาธารณภัย การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ การควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	(๓) การจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดิน (๔) การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (๕) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงาน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๖) การปรับปรุงกฎหมาย และออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๗) การประมาณการงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๘) การติดตามตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	
	มาตรา ๓๑ ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมมีหน้าที่ในการสำรวจ ศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	เสนอต่อคณะกรรมการ	
หมวด ๒ การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การขออนุญาต การอนุญาต การขอใบอนุญาต และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง การอนุญาตหรือออกใบอนุญาต รวมทั้งการไม่อนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต จะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	หมวด ๔ การประกอบกิจการน้ำบาดาล ส่วนที่ ๑ การขอรับใบอนุญาตและการยกเลิกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาล เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การเจาะน้ำบาดาล ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องดำเนินการโดยมีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด การใช้น้ำบาดาลต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้	-ตัดถ้อยคำว่า “ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่” ตามมาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ออก -เพิ่มเติมหลักการเกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล โดยกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลต้องดำเนินการโดยมีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดี

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ต่อไป โดยให้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามวรรคสาม	ประกาศกำหนด
มาตรา ๑๗ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น	มาตรา ๓๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้น โดยให้ดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ได้รับคำขอประกอบกิจการน้ำบาดาลแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่พิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่คำขอตามวรรคหนึ่ง เป็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร (๘ นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลทุกขนาด หรือเป็นคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบ	-เพิ่มเติมหลักการและรายละเอียดในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต โดยกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้นและให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน -เพิ่มเติมกรณีการขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร (๘ นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลทุกขนาด หรือเป็นคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	เบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	เบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย โดยการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ
มาตรา ๑๘ ประเภทของใบอนุญาต มีดังนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล	มาตรา ๓๓ ประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล มีดังนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล	-เพิ่มเติมประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลใหม่ คือ ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล
มาตรา ๑๙ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ให้คุ้มกันถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มกันตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้ ในกรณีเช่นนี้ ลูกจ้างหรือตัวแทน	มาตรา ๓๕ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้คุ้มกันถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มกันตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้	-ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ต้องรับผิดเป็นส่วนตัว	ในกรณีเช่นนี้ลูกจ้างหรือตัวแทนต้องรับผิดเป็นส่วนตัว	
มาตรา ๒๐ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ให้มีอายุตามที่ผู้ออกใบอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินสิบปี (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้มีอายุตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้ (๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินสิบปี (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี (๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปก็ได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น และให้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตนั้น ในกรณีใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตมิได้ต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง หากประสงค์จะใช้น้ำต่อไปให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่และในระหว่างนั้นยังคงสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต่อไป ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ โดยคิดคำนวณค่าเสียหายจากปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้	-ปรับปรุงให้สอดคล้องกับประเภทของใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ไปหรือประเมินจากปริมาณน้ำตามใบอนุญาตเดิมในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โดยหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นเพิ่มเติมจากค่าใช้น้ำบาดาลด้วย ในการต่ออายุใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตใหม่ ผู้ยื่นคำขอต้องไม่มีหนี้ค่าใช้น้ำค้างชำระและต้องไม่มีหนี้ค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้แก่รัฐตามวรรคสาม	
มาตรา ๒๐ ทวิ ผู้รับใบอนุญาตอาจโอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด	มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตอาจโอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต ผู้รับโอนใบอนุญาตมีสิทธิใช้ที่ดินตามที่จำเป็นเพื่อนำน้ำบาดาลตามใบอนุญาตมาใช้ ไม่ว่าผู้โอนใบอนุญาตจะยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นหรือไม่ก็ตาม สิทธิดังกล่าวให้จดแจ้งไว้ในใบอนุญาตด้วย และหากมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นไปยังบุคคลภายนอก ผู้โอนต้องแจ้งให้ผู้รับโอนทราบถึงการมีอยู่ของสิทธิตามใบอนุญาตดังกล่าวด้วย ก่อนหรือขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้น ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำ	-ปรับปรุงการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกใบอนุญาต -เพิ่มเติมกรณีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่มีบ่อน้ำบาดาลอยู่ในเขตที่ดินนั้นไปยังบุคคลภายนอก -เพิ่มเติมกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ -เพิ่มเติมกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตกเป็นบุคคลล้มละลาย -เพิ่มเติมกรณีที่ผู้ใดประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตแต่ไม่อาจติดต่อผู้รับใบอนุญาตได้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	บาดาลประจำท้องที่ เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ หรือภายในระยะเวลาที่ผู้ออกใบอนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น และในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือเสมือนว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้นำกระบวนการจัดการกิจการและทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย มาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม ผู้ใดประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตแต่ไม่อาจติดต่อผู้รับใบอนุญาตได้ ให้ผู้นั้นแจ้งความประสงค์ขอรับโอนใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ เพื่อให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ปิดประกาศแจ้งความดังกล่าวไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่ตั้งของแหล่งน้ำบาดาลนั้น หรือปิดประกาศ ณ ที่ทำการอำเภอ หรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนด ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อระยะเวลาที่กำหนดได้ล่วงพ้นไปแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาล	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ประจำท้องที่จัดให้ผู้ประสงค์จะขอรับโอนใบอนุญาตดำเนินการตามใบอนุญาตนั้นได้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่	
มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ขอโอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อผู้อุทธรณ์ร้องขอ	มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ขอโอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด ในกรณีที่ผู้ออกใบอนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ก่อนที่ปลัดกระทรวงจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง ปลัดกระทรวงมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อผู้อุทธรณ์ร้องขอ การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง หากเป็นกรณีการอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	-ปรับปรุงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้มีอำนาจทำคำสั่งทางปกครองตามกฎหมาย ในกรณีที่เป็นคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้โอนใบอนุญาต ซึ่งให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับความในข้อ ๒ (๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และกำหนดให้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นที่สุด

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	แล้วแต่กรณี โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม	
	มาตรา ๓๙ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาตการขอและการออกใบแทนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับด้วย	
หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล มาตรา ๒๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๖	ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล มาตรา ๔๐ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรี และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต	-ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน
มาตรา ๒๓ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับใบอนุญาต หรือส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา ๔ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่หรือ	มาตรา ๔๑ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าได้พบโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรืออนุรักษ์ นอกจาก	-ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสภาพการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
กรมทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน	จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์แล้ว ผู้รับใบอนุญาต หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือกรมทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน	
มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต	มาตรา ๔๒ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือจะแสดงใบอนุญาตเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ถือว่าการแสดงเช่นว่านั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว	-เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยกำหนดให้จะแสดงใบอนุญาตเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว	
	ส่วนที่ ๕ ค่าใช้น้ำบาดาล	-ปรับปรุงให้ประเภทการใช้น้ำบาดาลเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดอัตรา

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๕/๑ ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๕๔ ประเภทการใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภทให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕๕ วรรคสอง	ค่าใช้น้ำบาดาล โดยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประเภทการใช้น้ำบาดาลดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด และกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง
	มาตรา ๕๕ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้คำนวณตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ลักษณะ ปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสะท้อนต้นทุนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งหมด รวมทั้งสภาพอุทกธรณีวิทยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง และอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำ ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์น้ำบาดาล ทั้งนี้ ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วย	-เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล โดยการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามบทบัญญัติมาตรา ๔๑(๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในวรรคสองของมาตรา ๔๑ ดังกล่าว ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๙(๒) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ทรัพยากรน้ำ ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวประกอบด้วย	
มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ฯลฯ ฯลฯ สิทธิหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตาม (๔) จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้	มาตรา ๕๖ กรมอาจทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สิทธิและหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้	-ปรับปรุงประเด็นการว่าจ้างเอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล
	มาตรา ๕๗ การบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามความในส่วนนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเลิกกิจการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกกิจการ	มาตรา ๔๔ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดเลิกประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแจ้งการเลิกประกอบกิจการเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกประกอบกิจการ	-ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน
มาตรา ๒๗ เมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกกิจการแล้ว หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่อใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต	มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘	-ปรับปรุงหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเมื่อเลิกประกอบกิจการน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ให้ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวจัดการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุม บ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับกิจการน้ำบาดาลที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ทั้งนี้ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ในกรณีที่มิได้มีการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่มีอำนาจจัดทำกิจการดังกล่าวแทน โดยผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดทำกิจการนั้นทั้งสิ้น	เลิกกิจการที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๔ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการนั้น และหากพนักงานเจ้าหน้าที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้แจ้งผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลเพื่อดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมิได้เป็นเจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลตั้งอยู่หรือเป็นนิติบุคคลที่เลิกประกอบกิจการน้ำบาดาลไปแล้ว และเจ้าของที่ดินไม่สามารถตามตัวให้มาดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งได้ ให้เจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลนั้นตั้งอยู่มีหน้าที่ดำเนินการโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง เว้นแต่เจ้าของที่ดินนั้นจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้มีหน้าที่ไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ	พระราชบัญญัติฉบับนี้

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	เข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ในกรณีที่บ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้ตามวรรคหนึ่งเป็นบ่อน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้นมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง การบังคับชำระค่าใช้จ่ายตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๒๘ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการให้ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้	หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๗๔ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) เข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ของบุคคลใด ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และเก็บข้อมูลที่จำเป็นต้องดำเนินการ หรือเพื่อตรวจตราการประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือการกระทำอื่นใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืน	-ปรับปรุงอำนาจทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในการเข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ของบุคคลใด ตลอดจนมีอำนาจตรวจค้น ยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (๒) ตรวจค้น ยึดหรืออายัดเครื่องเจาะน้ำบาดาล เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล (๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาต ตัวแทน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี การยึด อายัด และการเก็บรักษาของกลาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	
มาตรา ๒๙ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้	มาตรา ๗๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้นั้นให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือหยุดการกระทำการนั้นเป็นการชั่วคราว และกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้	-ปรับปรุงอำนาจสั่งการของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	หากผู้ได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยผู้ได้รับคำสั่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่งและการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด การบังคับชำระค่าใช้จ่ายตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
มาตรา ๓๐ ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ต่อรัฐมนตรี โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์ หรือแก้ไขคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล	มาตรา ๗๖ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือผู้ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๗๕ มีสิทธิอุทธรณ์การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวดนี้ต่อปลัดกระทรวงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล	-ปรับปรุงการอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้
มาตรา ๓๐ ทวิ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามวรรคสองของมาตรา ๓๖ ทวิ แล้ว หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดความผิด		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
นั้นภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลได้ โดยผู้กระทำความผิดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการกระทำการนั้นทั้งสิ้น		
มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๗๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง	
มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา	มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	-เพิ่มเติมประเด็นการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
	มาตรา ๗๙ สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๗๔(๒) ให้ตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศหาตัวเจ้าของ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ทั้งนี้ การออกประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒) ไม่มีการดำเนินคดี และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี (๓) มีการดำเนินคดี และพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่ได้พิพากษาให้ริบ และผู้เป็นเจ้าของมิได้ร้องขอคืนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๗๔(๒) ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดเสียก่อนคดีถึงที่สุด หรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าของสิ่งนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐหรือธนาคารพาณิชย์ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง มาตรา ๘๐ สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๗๔(๒) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจจัดการขายทอดตลาดและให้หักเงินที่ขายได้เป็นค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงในการดำเนินการใดๆ เหลือเท่าใดให้หักไว้ไม่เกินกึ่งหนึ่งเพื่อจ่ายเป็น	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	เงินสินบนและเงินรางวัล ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับและเงินรางวัลให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจับกุมการกระทำความผิด ในอัตราไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนเงินสุทธิจากการขายทอดตลาดของกลางที่ศาลสั่งริบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของกลางตามมาตรา ๗๔(๒) ไม่สามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้ หรือในกรณีที่ไม่มีของกลาง ให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับดังกล่าว การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง มาตรา ๘๑ การขายทอดตลาดตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ไม่มีผู้มารับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๘๐ ภายในห้าปี ให้นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
หมวด ๕ การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต มาตรา ๓๓ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ แต่ถ้าการปฏิบัติการให้เป็นไปตามใบอนุญาตดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียได้	ส่วนที่ ๓ การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อน หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สภาพแวดล้อม หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แต่ถ้าการปฏิบัติการให้เป็นไปตามใบอนุญาตดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียได้	-ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน
มาตรา ๓๕ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งการเพิกถอนนั้น	มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้	-ปรับปรุงถ้อยคำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้และสภาพการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับใบอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น	
มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีโดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งการเพิกถอนรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์ หรือแก้ไขคำสั่งของอธิบดีได้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต	มาตรา ๔๘ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด	-ปรับปรุงการกำหนดให้สิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	ส่วนที่ ๔ บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ มาตรา ๔๙ การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ ซึ่งมีความลึกจากผิวดินลงไปน้อยกว่าความลึกที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ แต่ต้องแจ้งการเจาะหรือขุด ข้อมูลปริมาณการใช้น้ำและคุณภาพน้ำของน้ำที่นำขึ้นมาใช้ การระบายน้ำหรือเติมน้ำลงในบ่อน้ำตื้นนั้น ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อน้ำตื้นนั้นตั้งอยู่ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	
	มาตรา ๕๐ การเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจให้ขอรับใบอนุญาตตามหมวดนี้ เว้นแต่เป็นการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจที่มีความลึกไม่ถึงระดับของน้ำบาดาลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องแจ้งข้อมูลตามมาตรา ๕๑ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้มีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย	
	มาตรา ๕๑ ก่อนเริ่มดำเนินการเจาะบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจตามมาตรา ๕๐ ให้ผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้ต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่ที่บ่อ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	สังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นตั้งอยู่ (๑) สถานที่ตั้งของบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ (๒) ชื่อของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นนิติบุคคล มูลนิธิ สมาคม ให้แจ้งชื่อผู้แทนซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบมาพร้อมด้วย (๓) วัตถุประสงค์ของการใช้บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ตลอดจนแผนการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของวิธีการสังเกตการณ์หรือวิธีการสำรวจ ระดับความลึกของบ่อสังเกตุการณ์หรือบ่อสำรวจ ตลอดจนวิธีการติดตาม ตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและคุณภาพน้ำและแผนการป้องกันการปนเปื้อนลงสู่ชั้นน้ำบาดาล ในกรณีที่บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจเป็นการดำเนินการภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด หากผู้ดำเนินการแจ้งข้อมูลที่ต้องแจ้งแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งนอกเหนือไปจากข้อมูลที่กำหนดไว้ใน (๑) ถึง (๓) ให้แจ้งข้อมูลดังกล่าวต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่เพิ่มเติมด้วย เมื่อได้รับแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้กรมจัดทำทะเบียนบ่อสังเกตการณ์และบ่อสำรวจเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๕๒ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจประสงค์จะใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้น ให้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามหมวดนี้ ในการพิจารณาออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง โดยหากมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าการใช้น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้น้ำบาดาล ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลและสั่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจนั้นดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การสั่งให้ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องตามวรรคสอง หากผู้มีหน้าที่ไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสีย	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ค่าใช้จ่ายในการนั้น การบังคับชำระค่าใช้จ่ายตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
	มาตรา ๕๓ ให้นำความในมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับกับกรณีของบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์หรือบ่อสำรวจ ด้วยโดยอนุโลม	
	หมวด ๕ การป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์และการฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาล ส่วนที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมดำเนินการจัดทำทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๕๙ การดำเนินงานโครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้นเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้น โครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	
	ส่วนที่ ๒ มาตรการป้องกัน --- มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลอย่างกว้างขวาง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใดๆ ระงับการกระทำหรือกิจกรรมนั้นหรือสั่งห้ามดำเนินการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือ	
มาตรา ๓๔ เมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีมีอำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร		

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ความเสียหายดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำสั่งตามวรรคหนึ่ง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างการออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๔) ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกัน ยับยั้งหรือแก้ไขปัญหาใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น ดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลหรือดำเนินการอื่นใดตามความจำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน	
	มาตรา ๖๑ ผู้ได้รับคำสั่งตามมาตรา ๖๐ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายต่อปลัดกระทรวงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งที่เกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้ เป็นที่สำหรับเท ทิ้ง ฝังกลบหรือกำจัดขยะ มูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล และการกำจัดของเสีย น้ำเสีย หรือวัตถุอันตราย หรือใช้เป็นโรงบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียหรือของเสียจากอุตสาหกรรมหรือชุมชน หรือดำเนินกิจการใดๆ ที่สกัดกั้นทางน้ำหรือที่น่าจะก่อให้เกิดสภาวะการปนเปื้อนหรือแพร่กระจายของมลพิษต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ	
มาตรา ๕ การกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่การสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิกเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ส่วนที่ ๓ เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล --- มาตรา ๖๓ ให้กรมดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดเหมาะแก่การคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำบาดาล เพื่อมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๒)	-เพิ่มเติมหน้าที่ของกรมดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดเหมาะแก่การคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำบาดาล และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๒) เพิ่มเติมให้ผู้ใดประสงค์จะเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล ต้องได้รับใบอนุญาต โดยน้ำที่ใช้ในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้นมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ผู้ใดประสงค์จะเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย โดยน้ำที่ใช้ในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้นมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใกล้เคียงกับคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ส่วนที่ ๔ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล มาตรา ๖๔ ให้กรมดำเนินการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดมีแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติอันควรแก่การอนุรักษ์ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล มาตรา ๑๒(๓)	ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ในการประกาศกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการเพื่ออนุรักษ์หรือคุ้มครอง หรือกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล อธิบดีจะเสนอต่อปลัดกระทรวงเพื่อเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณากำหนดให้เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วยก็ได้ หรือในกรณีที่พื้นที่ในเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่งมีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่การคุ้มครองแอ่งน้ำบาดาล ให้อธิบดีเสนอต่อปลัดกระทรวงเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นและเหมาะสม	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ส่วนที่ ๕ เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล มาตรา ๖๕ ในกรณีที่ปรากฏพฤติการณ์และสิ่งบ่งชี้ที่เชื่อได้ว่าแหล่งน้ำบาดาลแหล่งใดได้รับหรืออาจจะได้รับอันตรายอย่างร้ายแรงจากการถูกปนเปื้อนด้วยมลพิษ การลดลงของระดับน้ำบาดาล หรืออาจเกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ไม่ว่าจะมีเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลหรือไม่ก็ตาม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพิจารณาออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๔) ในการประกาศกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดในการป้องกัน ขจัด ลด หรือควบคุมมลพิษหรือเหตุอันตรายอื่นใดที่เกิดหรือจะเกิดแก่น้ำบาดาล ชั้นน้ำบาดาล แอ่งน้ำบาดาล และระบบนิเวศที่ต้องพึ่งพิงแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น รวมทั้งกำหนดมาตรการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลและขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นด้วย	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๖๖ การออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล หรือการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้อธิบดีกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตว่าการเจาะน้ำบาดาลหรือการใช้น้ำบาดาลนั้นจะต้องไม่เกิดผลกระทบหรือเกิดอันตรายต่อแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น และให้จำกัดปริมาณน้ำบาดาลที่อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินไปกว่าศักยภาพน้ำบาดาลที่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำบาดาล ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตวรรคสอง มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต การอุทธรณ์ตามวรรคสามไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด มาตรา ๖๗ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้เปลี่ยนแปลงระดับเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลหรือยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลได้ เมื่อมี	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	หลักฐานที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนตามหลักวิชาการว่า (๑) ควรปรับระดับความวิกฤติให้สอดคล้องกับสภาพปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้น ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพ ณ เวลาที่ได้ออกประกาศ (๒) ควรยกเลิกเพราะปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาลได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว และเหตุที่ก่อหรืออาจจะก่ออันตรายอย่างร้ายแรงต่อแหล่งหรือแอ่งน้ำบาดาลนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว การยกเลิกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีสั่งยกเลิกการพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง มาตรา ๖๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ และคำสั่งเพิกถอนการพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๗ ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งนั้น	
	หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ส่วนที่ ๑ ความรับผิดทางแพ่ง มาตรา ๘๓ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยผิดกฎหมายทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย ผู้นั้นกระทำละเมิดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อรัฐเพื่อการนั้น ถ้าความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลเกิดจากวัตถุหรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ ผู้ครอบครองหรือควบคุมวัตถุหรือสิ่งอื่นใดนั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแม้จะมิได้เกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้น เกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรานี้หมายความรวมถึง (๑) ค่าดำเนินงานต่างๆ ของรัฐในการประเมินความเสียหายและประเมินค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสุขภาพของบุคคล (๒) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการกำจัด เคลื่อนย้ายสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทำให้สิ่งนั้นหมดสภาพความเป็นอันตรายหรือความเป็นพิษ ตลอดจนการนำเอาของนั้นมา	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	เก็บ กัก หรือรักษาไว้ (๓) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ (๔) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการช่วยเหลือเยียวยาบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นเนื่องในความเสียหายนั้น (๕) ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่รัฐได้จ่ายไปในการดำเนินการใดๆ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นค่าทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีในศาล และค่าธรรมเนียมศาล (๖) มูลค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลที่ต้องเสียหายหรือถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย ในกรณีที่ไม่สามารถทราบปริมาณน้ำที่ถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายตาม (๖) ได้ ให้พิจารณาค่าเสียหายโดยคำนึงถึงปริมาณน้ำตามศักยภาพการใช้น้ำของบ่อน้ำบาดาลจากขนาดบ่อหรือกำลังของเครื่องสูบน้ำที่ใช้ในการประกอบกิจการนั้น (๗) ค่าเสียหายที่เกิดจากการใช้งบประมาณของรัฐหรือจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อใช้ในการบำบัดฟื้นฟูและบูรณะความเสียหายของทรัพยากรน้ำบาดาลให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	สภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ (๘) ค่าเสียโอกาสในการนำงบประมาณหรือเงินทุนที่ใช้ตาม (๗) ไปลงทุนในโครงการอื่นของรัฐเพื่อสังคมโดยรวม (๙) ค่าเสียหายต่อเนื่องอื่นๆ อันพึงจะเกิดในอนาคต ให้กรมเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรานี้ โดยให้พนักงานอัยการมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีในศาลตามที่กรมมีคำขอ มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้กระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายที่ออกตามมาตรา ๖๐ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๕ และมีผลเป็นการขจัดหรือบรรเทาความเสียหาย และทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับมามีสภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ ให้มีผลเป็นการลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนตามส่วนที่ได้กระทำ	
	ส่วนที่ ๒ โทษทางปกครอง	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๘๕ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ ไม่แสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๒ ไม่ขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๔๓ หรือไม่แจ้งการเลิกประกอบกิจการตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท มาตรา ๘๖ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่ดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๒ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินห้าพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ มาตรา ๘๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ผู้ใดไม่ดำเนินการอุดหรือกลบบ่อตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินห้าพันบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินสามพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๘๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง หรือมิได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินห้าพันบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ มาตรา ๘๙ ถ้าผู้กระทำผิดตามมาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ เป็นนิติบุคคล และการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย มาตรา ๙๐ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ส่วนนี้ ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรจะสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนก่อนก็ได้ ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการหรือพฤติการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	เงินค่าปรับทางปกครองในส่วนนี้ ให้นำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม	
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท มาตรา ๓๘ (ยกเลิก) มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใด หรือลูกจ้าง หรือตัวแทน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท มาตรา ๔๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ส่วนที่ ๓ โทษทางอาญา มาตรา ๙๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๒ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๒(๕) (๗) และ (๘) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๙๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	-ปรับปรุงส่วนที่ ๓ บทกำหนดโทษทางอาญาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ โดยมีวัตถุประสงค์จะยับยั้งการกระทำความผิดในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งน้ำบาดาล และการใช้โดยมิชอบ ทั้งนี้ จะเป็นการลงโทษทั้งโทษจำคุกและโทษปรับสูง เพื่อให้ผู้ที่ฝ่าฝืนได้รับโทษที่เหมาะสม โดยเทียบเคียงกับโทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ นอกจากนี้ ยังกำหนดการริบทรัพย์ไว้แตกต่างจากการริบทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่มีความผิดบางฐานที่ให้สามารถเปรียบเทียบคดีได้ เพื่อมิให้ต้องเข้าสู่การดำเนินคดีในศาล -เพิ่มเติม ในกรณีที่พนักงานอัยการฟ้องคดีอาญาให้เรียกค่าสินไหมทดแทน รวมทั้งขอให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๔๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท มาตรา ๔๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท มาตรา ๔๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณีในการปฏิบัติการตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ และไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท มาตรา ๓๖ ทวิ ผู้ใดสูบน้ำบาดาลในเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ประกาศตามมาตรา ๕ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้ ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุด	ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่มีหลักฐานแสดงว่าได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และสาม ให้ผู้กระทำความผิดในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ซึ่งสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนดังกล่าวโดยคิดคำนวณในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นด้วย	กลบหลุมบ่อได้ -เพิ่มเติมกำหนดวิธีการริบทรัพย์เป็นพิเศษโดยริบทรัพย์ที่ใช้ เป็นเครื่องมือ ยานพาหนะ เครื่องเจาะน้ำบาดาล หรือสิ่งปลูกสร้างหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้อุปกรณ์นั้นกระทำความผิด ให้ศาลริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ -เพิ่มเติมประเด็นการกำหนดเงื่อนไขและข้อห้ามในการเปรียบเทียบคดี -เพิ่มเติมประเด็นการกำหนดให้ผู้บริหารนิติบุคคลต้องรับผิดร่วมกับนิติบุคคล

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
หรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้ มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคตามความจำเป็น ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายจำนวนคณะละสามคน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ การประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๕/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๖ ทวิ เฉพาะกรณีฝ่าฝืนประกาศตามมาตรา ๕ วรรคสอง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มาตรา ๙๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดหรือลูกจ้างหรือตัวแทนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท มาตรา ๙๕ ผู้รับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลผู้ใดระบายน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาลโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับของเสียอันตรายหรือวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๙๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๙๘ ผู้ใดเจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการฝ่าฝืนดังกล่าวโดยคิด	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งจะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดตกเป็นของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป	คำนวณจากปริมาณน้ำบาดาลที่นำขึ้นมาใช้ในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติ และหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นด้วย มาตรา ๙๙ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๘๓ ค่าเสียหายตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๘ ไปในคราวเดียวกัน ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามวรรรคสองแล้ว หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อุดหรือกลบหลุม บ่อ ที่เกิดหรืออันเป็นเหตุให้เกิดความผิดนั้นภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลได้ โดยผู้กระทำความผิดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการกระทำนั้นทั้งสิ้น	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๑๐๐ บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักร เครื่องเจาะน้ำบาดาล สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ ยานพาหนะ ที่บุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้อุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ทำการเขต ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ และในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม ทั้งนี้ไม่ว่าคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศดังกล่าวไปทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลที่อ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกที่ปิดประกาศหรือประกาศในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มิให้นำความในมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ มาตรา ๑๐๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงาน	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	สอบสวนส่งเรื่องให้แก่อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง มีค่าเสียหายที่ผู้กระทำผิดจะต้องชดใช้ ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายกำหนดค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมและได้ชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวนให้ดำเนินการเปรียบเทียบต่อไป หากไม่ยินยอมและชดใช้ค่าเสียหาย ให้ดำเนินการส่งเรื่องให้กับพนักงานสอบสวนต่อไป ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป หลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบคดี ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่ผู้กระทำผิดก่อให้เกิดความเสียหายหรือก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงแก่ชั้นน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาล เป็นการกระทำความผิดหลายบ่อ หรือเป็นการกระทำผิดซ้ำ ห้ามมิให้มีการเปรียบเทียบคดีดังกล่าว	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย	
บทเฉพาะกาล มาตรา ๔๖ เมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการน้ำบาดาลอยู่แล้วในเขตน้ำบาดาลนั้นยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้มีประกาศกำหนดเขตน้ำบาดาลนั้น และให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นไปพลางก่อนได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ตามคำขอ ในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๐๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๙(๑) (๒) และ (๓) จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๙(๔) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะกรรมการ กพน. ตามมาตรา ๗๑ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ซึ่งต้อง	-เพิ่มเติมบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการในเรื่องต่างๆ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในระยะเปลี่ยนผ่านที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ สามารถบังคับใช้ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดความเชื่อมโยงกับการที่ต้องบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ -ปรับปรุงบทเฉพาะกาลในประเด็นการนิรโทษกรรมแก่ผู้ใดที่ได้เจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของกรมอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ มาตรา ๑๐๔ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดาคำขอใดๆ ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่เรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอใดไม่อาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๑๐๕ บรรดาใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยังไม่สิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน มาตรา ๑๐๖ ให้เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ และให้บังคับตามมาตรการที่กำหนดไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับต่อไปได้ จนกว่ารัฐมนตรีจะได้กำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๐๗ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน เงินงบประมาณ และบุคคลากรของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไปเป็นของ กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๐๘ ให้ผู้ที่ได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล หรือได้รับหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาลหรือหนังสือรับรองวิศวกรหรือนักธรณีวิทยาผู้ควบคุมรับผิดชอบในการเจาะน้ำ	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	บาดาลอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นช่างเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะการจดทะเบียนหรือหนังสือรับรองดังกล่าวจะถูกเพิกถอนหรือสิ้นอายุ แล้วแต่กรณี มาตรา ๑๐๙ บรรดาคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการเปรียบเทียบก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี การประชุม และการพิจารณาการเปรียบเทียบคดี ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้น เจาะน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ใช้น้ำบาดาล หรือระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ต้องขอรับใบอนุญาตแล้วแต่กรณี อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้มาแจ้งการดำเนินการดังกล่าวกับกรมภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เมื่อได้แจ้งการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากผู้แจ้งประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้	

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.	ประเด็นที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
	โดยสามารถประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ ทั้งนี้ ให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำรวจ ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี	
อัตราค่าธรรมเนียม	อัตราค่าธรรมเนียม	

บทที่ 6
บทสรุปการวิเคราะห์ถึงหลักการ สาระสำคัญ การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

คณะที่ปรึกษาได้จัดทำบทสรุปการวิเคราะห์ถึงหลักการ สาระสำคัญ การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอมีหลักการสำคัญเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยปรับปรุงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบในทุกมิติซึ่งรวมถึงทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย ในการนี้ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งปรับปรุงมาตรการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันแหล่งน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จัดระบบองค์กรบริหารและจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลโดยปรับปรุงองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้มีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน

3. ปรับปรุงระบบอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล และให้มีระบบจดแจ้งการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งไม่ต้องได้รับใบอนุญาต

4. กำหนดแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มาตรการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาล ตลอดจนมาตรการควบคุมมลพิษที่อาจจะส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

5. กำหนดหน้าที่และความรับผิดของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษในแหล่งน้ำบาดาลและก่อความเสียหายแก่ทรัพยากรน้ำบาดาลให้ชัดเจน

6. จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล พร้อมกับกำหนดวิธีการบริหารจัดการกองทุน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม

7. กำหนดความรับผิดทางแพ่ง โทษทางปกครอง และปรับปรุงโทษทางอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... จะส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจจากการมีมาตรการที่นำมาใช้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรม ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษได้ ประโยชน์ในด้านสังคมในการเพิ่มองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลซึ่งจะเป็นองค์กรที่ได้รับการรับรอง และมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมกับภาครัฐตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้และการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐได้ และประโยชน์ในด้านสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ โดยได้กำหนดมาตรการป้องกันคุ้มครอง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล มิให้น้ำบาดาลเกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล ซึ่งจะทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องได้รับการอนุรักษ์เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

2. บทตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

การจัดทำบทตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายปัจจุบันได้ถูกยกเลิกแล้วโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งเห็นชอบและรับทราบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ โดยสรุปมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ “ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 เป็นต้นไป โดยในส่วนของการจัดทำหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ให้ใช้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ แทนการจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548”

3. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....

☐ **กฎหมายใหม่** ☑ **แก้ไข/ปรับปรุง** ☐ **ยกเลิก**

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

☑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องและบูรณาการร่วมกันในทุกภาคส่วน จึงเห็นได้ว่าในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรน้ำ มียุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบการดำเนินการ ทั้งนี้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ คือ “ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ” ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดและยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต และกำหนดเป้าหมายในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนและมีสมดุล

☑ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศตาม หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 ช. (1) บัญญัติให้รัฐต้องปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดแผนการดำเนินงานในกรอบระยะเวลา 5 ปี (2561-2565) โดยมีประเด็นปฏิรูปหลัก 5 เรื่อง ได้แก่

1. การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการปรับปรุงวิธีบริหารโครงสร้างเชิงซ้อนร่วมกันอย่างเป็นระบบ

2. การบริหารเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 5 เรื่อง ได้แก่ การบริหารจัดการร่วมกัน การถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบ การบริหารการใช้ประโยชน์ที่ดิน สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล

3. ระบบเส้นทางน้ำ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 2 ได้แก่ การจัดการระบบเส้นทางน้ำ และการดูแลรักษาเส้นทางน้ำในบริเวณโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

4. ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ ขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำและดูแลรักษาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน และเพิ่มการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ผิวน้ำในอ่างน้ำ

5. ความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการน้ำ

ทั้งนี้ โดยมีแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (2561-2580) เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศดังกล่าว

ส่วนที่ 1
เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

1. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

1.1 ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

โดยที่การบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 มีผลใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน บทบัญญัติในการควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่เหมาะสมกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับหลักการสำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ซึ่งถือเป็นกฎหมายกลางในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศในภาพรวม ประกอบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ของรัฐ โดยในการดำเนินการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ รัฐต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 57(2)) ด้วยเหตุนี้ ในการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล การอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ควรให้ประชาชน ชุมชน องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในการดำเนินการต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการกระทำความผิด หรือการกำหนดให้องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลหรือองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล อันจะทำให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลนั้นร่วมกับรัฐ โดยหากกำหนดให้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น ประชาชนหรือองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้องสามารถร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพื่อบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการอนุรักษ์และการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อย่างไรก็ดี ปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีประเด็นปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และการบังคับใช้อนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ใน 8 ประเด็นหลัก ดังนี้

(1) ขอบเขตของกฎหมายและการบังคับใช้ มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้และข้อยกเว้นการบังคับใช้ รวมถึงการอนุญาตและไม่อนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลในพื้นที่หวงห้ามต่างๆ

(2) ค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล มีปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาต นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอัตราดอกเบี้ยผิดนัด และอายุความฟ้องเรียกให้ชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย แนวทางที่ส่วนราชการต้องปฏิบัติ

(3) มาตรการควบคุมและส่งเสริมช่างเจาะน้ำบาดาล ซึ่งยังคงมีปัญหาการลักลอบเจาะน้ำบาดาล หรือการเจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ

(4) กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล สมควรพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อให้กองทุนมีศักยภาพและขีดความสามารถในการสนับสนุนการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งในด้านสถานะของกองทุน ที่มาของเงินกองทุน การใช้จ่ายเงินกองทุน การกำกับดูแลกองทุน การบัญชีกองทุน การรายงานสถานะเงินกองทุน และการนำเงินกองทุนไปหาดอกผล

(5) ระบบการอนุญาต การอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในส่วนของการเจาะและการใช้น้ำบาดาลค่อนข้างล่าช้า และเป็นอุปสรรคในการจัดหาน้ำมาใช้เพื่ออุปโภคหรือบริโภค

(6) มาตรการบังคับและความรับผิด มีปัญหาจากการกำหนดระยะเวลาให้ผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันเปรียบเทียบเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปหรือไม่ อำนาจสืบสวนสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ควรกำหนดให้เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อัตราโทษทางอาญาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงยังขาดวิธีการลงโทษทางปกครอง

(7) การประสานงานกับหน่วยงานอื่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังคงมีประเด็นปัญหาอุปสรรคในการประสานงานระหว่างกรมทรัพยากรน้ำบาดาลกับกระทรวง ทบวง กรมอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการบริหารจัดการหรือควบคุมดูแลการใช้น้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน รวมทั้งการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรผู้ใช้น้ำและประชาคมกลุ่มต่างๆ ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกัน

(8) ประเด็นปัญหาอื่นๆ ในปัจจุบันมีเพียงการกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล โดยยังไม่ได้คำนึงถึงเรื่องของมาตรการป้องกันและคุ้มครองทรัพยากรน้ำบาดาลด้วยการ กำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองและอนุรักษ์เอาไว้ ควรมีการกำหนดเขตคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลประเภทต่างๆ ซึ่งมีความเข้มข้นในการควบคุมแตกต่างกันไป และปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำหนดเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การควบคุม กำกับดูแล การบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้การเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาลควรมีกลไกในกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้น้ำใต้ดินและน้ำบาดาล

แบ่งออกตามกลุ่มผู้ใช้ และขนาดของกิจการโดยกำหนดให้กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลพื้นฐานเพื่อการยังชีพ อุปโภค บริโภคในครัวเรือน นำน้ำบาดาลมาใช้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตและได้รับยกเว้นไม่ต้องจ่ายค่าใช้น้ำบาดาล แต่ต้องแจ้งให้ทางราชการทราบตามแนวทางที่กำหนด

1.2 เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

ด้วยเหตุที่มีปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รัฐจึงจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงโดยการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เพื่อแก้ไขและพัฒนากฎหมายให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และเหมาะสมกับยุคสมัย นำไปสู่การสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างถูกทิศทาง และอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ซึ่งใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานแล้ว โดยยกร่างใหม่ทั้งฉบับ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบกิจการน้ำบาดาลซึ่งกำหนดไว้ในอนุบัญญัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางและได้กำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใช้บังคับกับน้ำบาดาลไว้หลายประการด้วย โดยเฉพาะในหมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ

3. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

3.1 วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ในปัจจุบันยังมีปัญหาการลักลอบขุดเจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอย่างกว้างขวาง โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดจำนวนมากมาลงโทษได้ทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นการลักลอบขุดเจาะบ่อขนาดเล็กเพื่อนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนและเกษตรกรรมรายย่อย อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีขีดความสามารถเพียงพอในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ทั้งหมดนั้น นอกจากจะไม่อาจเป็นไปได้แล้ว ยังไม่สามารถทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเกิดธรรมาภิบาลได้อีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถบรรลุผลได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยยกเว้นให้การเจาะหรือขุดบ่อน้ำตื้นเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ ซึ่งมีความลึกจากผิวดินลงไปน้อยกว่าความลึกที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล แต่ต้องแจ้งความประสงค์ที่จะใช้สิทธิดังกล่าวต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในระยะเวลาและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กฎหมายกำหนด ในขณะเดียวกันเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้มีอำนาจสืบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย

ว่าด้วยน้ำบาดาลได้เองโดยไม่ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการให้อีกต่อไป รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติว่าด้วยโทษปรับทางปกครองและความรับผิดทางแพ่งตามหลัก “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” ซึ่งเป็นหลักสากลของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลในต่างประเทศ ได้มีการศึกษากฎหมายของประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้แก่ **ประเทศสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศออสเตรเลีย** โดยเหตุผลในการเลือกศึกษากฎหมายของประเทศเหล่านี้เนื่องจากประโยชน์ในการศึกษาบทเรียนและการดำเนินการในกฎหมายของประเทศเหล่านี้ย่อมสร้างหลักประกันการมีมาตรการทางกฎหมายที่ก้าวหน้าและสมควรนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายไทยบนฐานคิดที่ว่าประเทศไทยสามารถนำเอามาตรการและหลักการทางกฎหมายในประเทศเหล่านี้มาใช้ในประเทศไทยได้มากน้อยเพียงใด

โดยประเด็นต่างๆ ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ เช่น การควบคุมการขุดเจาะ การใช้ประโยชน์น้ำบาดาล การระบายหรือเติมน้ำบาดาล การบังคับเมื่อมีการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือเงื่อนไขในกฎหมาย การยกเว้นผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาน้ำบาดาล โดยแนวทางที่อาจนำมาประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายน้ำบาดาลของไทยในประเด็นที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ประเด็นเรื่องบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำบาดาล

ในกฎหมายสหรัฐอเมริกา State engineer หรือ Department of Water Resources มีบทบาทสองส่วนทั้งในการควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลและผู้ใช้น้ำบาดาล รวมถึงมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ในรัฐ California มีการกระจายอำนาจให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการออกใบอนุญาต เก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ และควบคุมตรวจสอบการก่อสร้างและติดตั้งบ่อน้ำบาดาล โดยมี State engineer ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ในส่วนของข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาลด้วย เช่นเดียวกับ Colorado ที่ให้อำนาจ State engineer ในการให้คำแนะนำกับคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำบาดาลและหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พร้อมเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาตการใช้น้ำบาดาลบางประเภท ควบคุมตรวจสอบการก่อสร้างและติดตั้งบ่อน้ำบาดาล โดยมีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้คำแนะนำและช่วยเหลือในกรณีที่จำเป็น

ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีไม่ได้จัดตั้งเป็นคณะกรรมการน้ำบาดาลแต่อย่างใด แต่การบริหารจัดการน้ำบาดาลของประเทศจะอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีกลไก

การบูรณาการหน่วยงานภายใต้สังกัดที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลเอาไว้อย่างยืดหยุ่น กระทรวงสิ่งแวดล้อมจะสำรวจและติดตามปริมาณน้ำบาดาลอย่างเข้มงวดผ่านปฏิบัติการของหน่วยงานที่รัฐจัดตั้งขึ้น 4 หน่วยงาน ได้แก่ K-Water KIGAM KRC และ GIMS โดยแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันไปตามภารกิจเฉพาะของตนเอง และทั้ง 4 หน่วยงานจะนำผลลัพธ์จากการปฏิบัติการมาบูรณาการร่วมกันเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่รัฐมนตรีได้ตัดสินใจที่จะดำเนินการกำหนดแนวนโยบายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ต่อไป ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ การสร้างแผนแม่บทระดับชาติด้านน้ำบาดาลซึ่งเกิดจากการบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานดังกล่าว ส่วนกรณีประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเพื่อควบคุมและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลใน Colorado ที่มีการประกาศกำหนดเขตพื้นที่ไว้ แต่ไม่ได้มีอำนาจในการควบคุมและบริหารจัดการน้ำบาดาลในทุกพื้นที่ หรือใน California จะมีแค่ Advisory Committee ที่มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำในการจัดทำแผนความยั่งยืนน้ำบาดาลเท่านั้น เพราะอำนาจในการบริหารจัดการมีการกระจายไปให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นในดำเนินการแล้ว จึงเห็นว่าในการจัดตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลควรดำเนินการตามรูปแบบที่เหมาะสมของแต่ละประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลโดยในส่วนของประเทศไทยควรมีแนวทางที่สอดคล้องกันกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประเภทอื่น

3.2.2 ประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถพิจารณาอย่างเป็นขั้นตอนได้ซึ่งเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนในการเจาะน้ำบาดาล การควบคุมการเจาะน้ำบาดาล การใช้เครื่องมือวัดปริมาณน้ำบาดาล รวมถึงวิธีการบริหารจัดการกรณีลักลอบใช้น้ำบาดาล เป็นต้น ซึ่งจะนำเสนออย่างเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

(1) การขุดเจาะน้ำบาดาล ประเด็นที่ว่าควรมีกฎหมายควบคุมการขุดเจาะน้ำบาดาลและกำหนดคุณสมบัติของผู้ขุดเจาะน้ำบาดาล ตลอดจนเครื่องมือในการขุดเจาะน้ำบาดาลหรือไม่ จากแนวคิดและประสบการณ์ของกฎหมายต่างประเทศเห็นตรงกันว่าการขุดเจาะน้ำบาดาลจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากรัฐ เพราะเป็นการดำเนินงานอันอาจเกิดผลกระทบต่อน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายสาธารณรัฐเกาหลีกำหนดให้บทบาทแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกผู้ขุดเจาะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตั้งเครื่องมือขุดเจาะ ส่งข้อมูลที่จำเป็นสำหรับนำมาวิเคราะห์การจัดการลักษณะทางธรณีวิทยา ปริมาณน้ำผิวดิน และน้ำบาดาลที่ใช้ไปหลังจากที่มีการขุดเจาะ หากวิเคราะห์แล้วพบว่าการขุดเจาะเช่นว่านั้นส่งผลกระทบ หรืออาจมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพหรือปริมาณของน้ำบาดาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการขุดเจาะ ในกฎหมายออสเตรเลียได้กำหนดแนวทางอนุญาตการขุดเจาะน้ำบาดาลไว้ โดยกำหนดแบบฟอร์มอย่างละเอียดที่ผู้ขออนุญาตต้องระบุ เช่น แผนที่หรือสถานที่ในการขุดเจาะ เครื่องมือที่ใช้ขุดเจาะ วิธีการขุดเจาะ ระยะเวลาในการขุดเจาะ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และข้อมูลอื่นใดที่จำเป็นต้องแสดง โดยผู้ถือใบอนุญาตอาจจะไม่ใช่เป็นผู้ลงมือขุดเจาะเอง

แต่อาจจะจ้างให้บุคคลอื่นเป็นผู้ขุดเจาะได้ซึ่งบุคคลผู้ลงมือขุดเจาะมีหน้าที่แสดงหลักฐานต่อหน่วยงานรัฐว่าการขุดเจาะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ถือใบอนุญาต

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายกำหนดให้น้ำที่อยู่ใต้ดินทั้งหมดเป็นน้ำบาดาล แต่ในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้องขออนุญาตนั้นกำหนดความลึกไว้ที่ 15 เมตรโดยต้องใช้เครื่องมือและดำเนินการก่อสร้างตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และมาตรการขออนุญาตนี้ใช้บังคับกับการขุดดินหรือบ่อที่มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกจากการใช้น้ำบาดาลด้วยหากเห็นว่าเป็นกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อน้ำบาดาล เช่นการขุดบ่อกรวด หรือบ่อสังเกตการณ์ ดังนั้น กฎหมายน้ำบาดาลของไทยจึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมการขุดบ่อบาดาล รวมถึงควบคุมเครื่องมือในการขุดเจาะเพื่อป้องกันผลกระทบต่อชั้นน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงตามแนวทางของสาธารณรัฐเกาหลีและสหรัฐอเมริกาข้างต้น

(2) การควบคุมผู้ประกอบกิจการก่อสร้างน้ำบาดาล ในส่วนประเด็นเรื่องการควบคุมผู้ประกอบกิจการก่อสร้างน้ำบาดาล เห็นว่าควรนำตัวอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพเพื่อให้การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และการติดตั้งเครื่องสูบน้ำเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการโดยการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบอาชีพรับจ้างก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และรับจ้างติดตั้งเครื่องสูบน้ำบาดาลที่ทำในเชิงพาณิชย์ ไม่รวมถึงการที่เจ้าของที่ดินทำการขุดเจาะบ่อบาดาลในที่ดินของตนเอง จากการที่บุคคลเหล่านี้ประกอบอาชีพจึงควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพียงพอในการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของมาตรฐานการติดตั้ง มาตรฐานอุปกรณ์ ข้อมูลทางวิชาการต่างๆ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การนำมาตรการออกใบอนุญาตโดยการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลทั้งการขุดเจาะ การก่อสร้าง และการติดตั้งเครื่องสูบน้ำมาใช้ในการควบคุมคุณภาพผู้ประกอบอาชีพจะทำให้ได้ช่างที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและลดความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้ และเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพเหล่านี้พัฒนาความรู้ของตนเองตลอดเวลา ในการขอต่ออายุใบอนุญาตจึงมีเงื่อนไขให้ผู้ประกอบอาชีพต้องผ่านการอบรมความรู้ในงานที่เกี่ยวข้องตามชั่วโมงที่กำหนด และกรณีที่มีการประกอบกิจการเจาะบ่อน้ำบาดาลหรือติดตั้งเครื่องสูบน้ำโดยไม่มีใบอนุญาต ผู้ฝ่าฝืนอาจต้องรับผิดทั้งทางอาญาและทางปกครอง

นอกจากนี้ ในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจพิจารณาตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาตรวจสอบการดำเนินการก่อสร้างของผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งในประเด็นนี้ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายน้ำบาดาลในปัจจุบัน จึงต้องบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุม เพื่อทำให้การขุดเจาะน้ำบาดาลได้คุณภาพและไม่มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาล รวมถึงได้น้ำบาดาลที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพ

(3) การคิดค่าน้ำของผู้ใช้น้ำแต่ละประเภท แนวทางที่น่าสนใจในประเด็นนี้มาจากมาตรการในกฎหมายของสหราชอาณาจักร ซึ่งจะพบประเด็นที่น่าสนใจต่อการพัฒนาระบบการกำหนดค่าใช้น้ำบางประการ โดยเฉพาะประเด็นที่มีการกำหนด “กรอบแนวคิดการคำนวณค่าใช้น้ำ” ที่จะต้องให้ความสำคัญกับการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า คำนึงถึงหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย รวมทั้งอาจกำหนด

ราคาที่แตกต่างกันตามภาคการใช้น้ำได้ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการกำหนด “กรอบการคำนวณหรือกำหนด” ในเรื่องดังกล่าวในกฎหมายไทย (ปัจจุบันในกฎหมายมีการกำหนด “หลักเกณฑ์” การคำนวณค่าใช้น้ำและค่าอนุรักษ์น้ำในกฎกระทรวง เช่น ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 แ ละกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล พ.ศ. 2547 แต่ยังไม่มีกำหนดกรอบแนวคิดที่เป็นฐานของการคำนวณดังเช่นที่ปรากฏในกฎหมายของสหราชอาณาจักร)

(4) การติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดปริมาณน้ำบาดาล แนวทางที่น่าสนใจจากต่างประเทศทำให้เห็นความสำคัญของการวัดปริมาณน้ำอย่างชัดเจน โดยการติดตั้งเครื่องมือวัดปริมาณน้ำบาดาล ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ติดตั้งเฉพาะกรณีการใช้น้ำที่เกินกว่า 50 แกลลอนต่อนาทีเท่านั้น เพราะการใช้ปริมาณที่ต่ำกว่านั้นมักเป็นการใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค การเลี้ยงสัตว์ หรือการใช้ทำการเกษตรในพื้นที่ไม่เกิน 1 เอเคอร์ (ประมาณ 2.5 ไร่) อย่างไรก็ดี ในการติดตั้งเครื่องมือวัดปริมาณน้ำบาดาลมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลการใช้น้ำเพื่อใช้ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลด้วย จึงเห็นว่าการกำหนดให้ผู้ใช้น้ำประเภทที่หนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำต้องติดตั้งเครื่องมือวัดปริมาณน้ำบาดาลน่าจะสามารถกระทำได้เพื่อเก็บข้อมูลปริมาณการใช้น้ำอันเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนจะคิดค่าใช้น้ำบาดาลดังกล่าวในอัตราเท่าใดนั้น สามารถกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลได้

(5) การจัดเก็บค่าเสียหายจากการใช้น้ำบาดาล รวมถึงการลักลอบใช้น้ำบาดาล ในกรณีที่มีการเจาะบ่อบาดาลและใช้น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตและมีการตรวจพบในภายหลัง กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นการดำเนินการหรือใช้น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต และถือเป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ของกฎหมายและเป็นการใช้น้ำที่มิชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำละเมิดอย่างหนึ่ง หากพิจารณาหลักเกณฑ์ที่กำหนดในต่างประเทศ เช่น กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาเปิดโอกาสให้ผู้ใช้น้ำบาดาลมายื่นคำขอรับใบอนุญาตได้ แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากค่าธรรมเนียมปกติ และหากไม่ยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำผู้ฝ่าฝืนก็ยังคงต้องรับผิดชำระค่าปรับทางปกครองเป็นรายวันจนกว่าจะหยุดการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้น และอาจถูกฟ้องคดีอาญาจากการลักลอบใช้น้ำบาดาลโดยไม่ขออนุญาตได้ นอกจากนี้หากมีการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตมีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลบุคคลนั้นอาจต้องรับผิดทางแพ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย

3.2.3 ประเด็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถพิจารณาประเด็นย่อยที่สำคัญ คือ เรื่องการเติมน้ำบาดาล รวมถึงการควบคุมบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ใช้งาน ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้

(1) การเติมน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเติมน้ำลงในบ่อน้ำบาดาล ถือเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ซึ่งยังไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายน้ำบาดาล แต่ในต่างประเทศได้มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้หลายแนวทาง ดังนี้

แนวทางแรกเป็นแนวทางที่ค่อนข้างเคร่งครัด โดยมีแบบอย่างจากกฎหมายสาธารณรัฐเกาหลี โดยแนวคิดการเติมน้ำลงบ่อน้ำบาดาลตามกฎหมายสาธารณรัฐเกาหลีจะอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานรัฐ หน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้านและมีเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น Korea Institute of Geoscience and Mineral Resource (KIGAM) มีภารกิจหลักในการประเมินและทำนายปริมาณน้ำบาดาลตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และรักษาแหล่งน้ำบาดาลด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การเติมน้ำแข็งเทียมในพื้นที่เกษตรกรรม จะเห็นได้ว่าสาธารณรัฐเกาหลียังไม่เปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินการเติมน้ำลงบ่อบาดาลเองได้ แต่หน่วยงานรัฐจะเข้ามาควบคุมดูแลเพื่อให้ไม่กระทบต่อคุณภาพของน้ำบาดาลโดยอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงในการดำเนินการ ซึ่งก็สามารถเข้าใจได้ว่าประเทศนี้มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาล เป็นหนึ่งในนโยบายหลักของประเทศที่ต้องการเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีด้านต่างๆ ของภูมิภาคอยู่แล้ว

ส่วนแนวทางที่สอง ตามกฎหมายกฎหมายสหราชอาณาจักรนั้นปรากฏมาตรการระบาย (discharge) น้ำลงสู่แหล่งน้ำบาดาล โดยมีกลไกระบบการอนุญาตโดยประเด็นที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากฎหมายไทยอาจ ได้แก่ กรณีที่มีการกำหนดประเภทของน้ำที่จะอนุญาตให้มีการปล่อยลงไปได้รวมทั้งพิจารณาอัตราค่าระบายน้ำจากกิจกรรมการระบาย ปริมาณน้ำ และระดับความเป็นอันตรายของมลสารที่มีการปล่อยระบายลงแหล่งน้ำบาดาล

แนวทางที่สาม ตามประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถเติมน้ำลงไปในบ่อบาดาลได้โดยนำมาตรการการขออนุญาตมาใช้บังคับ และอาจเป็นการอนุญาตให้เติมน้ำในระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้ เช่น ในกรณีเร่งด่วนที่เห็นว่าต้องมีการเติมในทันที State engineer จะพิจารณาออกใบอนุญาตระยะสั้นให้ แต่ถ้าผู้ขออนุญาตเห็นว่าต้องมีการเติมในระยะยาวก็อาจขอรับอนุญาตนานกว่านั้นได้ แต่การพิจารณาอนุญาตอาจต้องใช้ระยะเวลานานขึ้นเนื่องจากต้องมีการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการอนุญาต

อย่างไรก็ดี การเติมน้ำบาดาลมีประโยชน์ในการเพิ่มปริมาณน้ำสำรองที่สามารถนำมาใช้ในเวลาที่มีปริมาณน้ำจำกัด และยังมีส่วนช่วยลดปัญหาน้ำท่วม โดยการนำน้ำฝนมาใช้ประโยชน์ในการเติมน้ำลงไปในดิน รวมถึงยังช่วยลดการสูญเสียน้ำไปโดยเปล่าประโยชน์ได้ด้วย จึงเห็นว่าควรมีการกำหนดมาตรการเติมน้ำบาดาลไว้ในกฎหมาย แต่ไม่ใช่การเติมน้ำลงในบ่อน้ำบาดาลทุกแห่ง จะต้องมีการประกาศเขตพื้นที่ที่สามารถมีการเติมน้ำได้อย่างชัดเจน รวมถึงการควบคุมคุณภาพน้ำที่จะนำมาใช้เติมปริมาณและวิธีการเติมน้ำบาดาลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(2) การควบคุมบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ใช้งาน ปัญหาที่ต้องพิจารณาคือ เมื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการน้ำบาดาล แต่เมื่อเลิกใช้แล้วไม่ได้ดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวกับบ่อบาดาล ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหามลพิษหรือมีความจำเป็นต้องกลบบ่อดังกล่าว กรณีนี้ควรมีการดำเนินการอย่างไร แนวทางการดำเนินการของกฎหมายออสเตรเลียซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่น่าสนใจ เนื่องจากรัฐสามารถกำหนดแนวทางการควบคุมบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ใช้งานตั้งแต่ขั้นตอนการขอใบอนุญาตก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล (Bore Work Permit) แล้วที่บังคับให้ผู้ร้องขอส่งแผนในการใช้งานบ่อน้ำบาดาลแก่หน่วยงานผู้อนุญาต รวมถึงข้อมูล

อื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือในเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่ทำได้ภายหลังจากการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลเสร็จสิ้นลง กฎหมายระบุให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแสดงรายละเอียดการก่อสร้างตามแบบฟอร์มที่กำหนด รวมถึงกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการอื่นเกี่ยวกับการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลเข้าไปเพิ่มเติมทั้งระหว่างใช้งานและหลังจากที่การใช้งานบ่อน้ำบาดาลเสร็จสิ้นลง นอกจากนี้ บางรัฐของออสเตรเลียได้กำหนดมาตรการหลังจากที่อนุญาตให้ใช้บ่อน้ำบาดาลไปแล้ว โดยหน่วยงานที่อนุญาตจะกำหนดให้ผู้ที่รับผิดชอบเข้าตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลและจัดทำรายงานประเมินผลกระทบที่มีต่อน้ำบาดาลเพื่อรายงานปริมาณน้ำบาดาลที่นำขึ้นมาใช้ โดยจะเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำบาดาลที่ผู้ถือสิทธิในใบอนุญาตได้ใช้ไป และจะตรวจสอบการเคลื่อนตัวของน้ำบาดาล วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำบาดาล สร้างแผนที่จำลองการคาดคะเนปริมาณน้ำบาดาลในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด และสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่ทั้งหมดในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการหลังจากการใช้งานบ่อน้ำบาดาลต่อไป

ส่วนแนวทางตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้เจ้าของที่ดินต้องมีการแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน 30 วันนับแต่มีการหยุดใช้บ่อน้ำบาดาล และหากไม่มีการใช้งานบ่อน้ำบาดาลนั้นเกินกว่าหนึ่งปี หรือเป็นบ่อน้ำบาดาลที่ถูกทิ้งร้างไว้อย่างถาวรให้ถือว่าเป็นบ่อน้ำบาดาลที่ไม่มีการใช้งาน เว้นแต่เจ้าของที่ดินจะแจ้งเป็นหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าประสงค์จะใช้บ่อน้ำบาดาลนั้นอยู่ เมื่อไม่มีการใช้บ่อน้ำบาดาลนั้น เจ้าของที่ดินต้องทำลายบ่อน้ำบาดาลทิ้งเพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล โดยรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบก่อน จึงเห็นว่าเจ้าของที่ดินที่บ่อน้ำบาดาลอยู่ในที่ดินนั้นแม้จะไม่ได้เป็นผู้ได้รับอนุญาตขุดบ่อบาดาล ควรมีหน้าที่รับผิดชอบในการปิดหรือรื้อถอนบ่อน้ำบาดาลที่ไม่มีการใช้ออกจากพื้นที่และหากมีการเสนอมาตรการรื้อถอนไว้แล้ว เจ้าของที่ดินควรดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพราะเจ้าของที่ดินย่อมทราบว่าผู้ใดเป็นเจ้าของที่ดินเดิมที่ตนได้ซื้อมา และประสานงานในการดำเนินการเกี่ยวกับบ่อบาดาลได้ แต่ถ้าไม่อาจหาเจ้าของเดิมได้ กรณีดังกล่าวเจ้าของที่ดินย่อมมีกรรมสิทธิ์ในบ่อบาดาลที่อยู่ในที่ดิน จึงควรมีหน้าที่ในการปิดหรือรื้อถอนบ่อน้ำบาดาลในที่ดินของตน เว้นแต่เจ้าของที่ดินนั้นจะขออนุญาตใช้บ่อน้ำบาดาลต่อไป ซึ่งหากได้รับอนุญาตก็จะดำเนินการเกี่ยวกับการใช้บ่อบาดาลตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้

(3) การใช้ประโยชน์จากกองทุนน้ำบาดาล ประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับกองทุนน้ำบาดาลที่จะนำเงินกองทุนมาใช้จ่ายเพื่อการอนุรักษ์พื้นฟูหรือพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ขอใช้น้ำบาดาลที่จ่ายค่าน้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ควรดำเนินการอย่างไร จากตัวอย่างในต่างประเทศพบว่าการนำเงินจากกองทุนไปใช้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาลเป็นอีกแนวทางยอดนิยมที่ต่างประเทศได้ใช้เป็นเวลายาวนานแล้ว ซึ่งตัวอย่างที่เด่นชัด คือประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขออนุญาต ค่าธรรมเนียมการใช้น้ำหรือค่าปรับทางปกครองเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ของตนเองได้ หรือในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ฝ่าฝืนให้จ่ายค่าปรับ เงินจำนวนนั้นจะเป็นเงินทุนที่ส่งคืนให้

หน่วยงานส่วนท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเช่นเดียวกัน แม้ไม่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงกองทุนทรัพยากรน้ำบาดาลโดยตรง แต่แนวคิดในการนำเงินที่ได้มาจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมรวมถึงเงินค่าปรับมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในท้องถิ่นน่าจะเป็นการใช้เงินได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุดและยังทำให้ท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลได้ในกรณีที่จำเป็น

3.2.4 ประเด็นมาตรการบังคับทางกฎหมาย

ประเด็นการดำเนินการมาตรการบังคับทางแพ่ง ทางปกครอง และทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติน้ำบาดาล หรือการใช้น้ำบาดาลไม่ได้รับอนุญาต รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการกำหนดความผิดตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องการจำกัดการใช้มาตรการทางอาญา ให้น้อยที่สุดและกำหนดความผิดเฉพาะที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ส่วนกรณีอื่นๆ ควรใช้มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางแพ่งแทน ซึ่งได้ศึกษาแนวทางในการกำหนดมาตรการสำหรับบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในแต่ละประเทศมีลักษณะเด่นที่น่าสนใจต่างกันออกไป โดยจำแนกได้เป็นแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) ลักษณะของการบังคับโทษตามกฎหมาย จากประสบการณ์ของกฎหมายต่างประเทศ ลักษณะของการบังคับโทษมีสองลักษณะที่ชัดเจนอย่างยิ่ง คือการกำหนดโทษทางอาญาและทางปกครอง โดยกฎหมายน้ำบาดาลของสาธารณรัฐเกาหลีออกแบบการกำหนดโทษเอาไว้ในลักษณะของการจัดกลุ่ม (grouping) ระดับความร้ายแรงของการฝ่าฝืนกฎหมายน้ำบาดาล โดยการกำหนดโทษทางอาญาตามกฎหมายสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ซึ่งจะเป็นกรณีกระทำการใดหรือฝ่าฝืนคำสั่งต่างๆ ของเจ้าพนักงานทำให้น้ำบาดาลเกิดมลพิษ โดยการกระทำความผิดที่อยู่ในระดับนี้มีระวางโทษจำคุกและบังคับใช้แรงงานไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามสิบล้านวอน ระดับที่ 2 เป็นกรณีที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืนข้อกำหนดในการขออนุญาตใช้น้ำบาดาล โดยการกระทำความผิดที่อยู่ในระดับนี้จะมีระวางโทษจำคุกและบังคับใช้แรงงานไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินยี่สิบล้านวอน ระดับที่ 3 เป็นกรณีฝ่าฝืนความมุ่งหมายของการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล โดยการกระทำความผิดที่อยู่ในระดับนี้จะมีระวางโทษจำคุกและบังคับใช้แรงงาน ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสิบล้านวอน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการจัดกลุ่มความร้ายแรงของโทษทำให้วัตถุประสงค์ในการคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของกฎหมายนี้ชัดเจนขึ้น การให้ความสำคัญแก่คุณภาพของน้ำบาดาลที่ไม่ต้องการให้ถูกปนเปื้อนด้วยการกระทำการต่างๆ จึงถูกจัดอยู่ในระดับแรกสุด

เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่นำมาตรการลงโทษทั้งทางอาญาและทางปกครองมาใช้ในบังคับกับการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำบาดาล ซึ่งในการกำหนดโทษปรับทางปกครองเป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำบาดาลในท้องถิ่นที่จะใช้อำนาจนี้เมื่อพบการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย

อย่างไรก็ดี ในการลงโทษปรับทางปกครองนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจออกคำสั่งให้จ่ายค่าปรับทางปกครองได้ก็ต่อเมื่อมีการแจ้งให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น

แล้วแต่ผู้ฝ่าฝืนไม่ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด และการกำหนดค่าปรับทางปกครองนี้ไม่ตัดสิทธิพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะฟ้องคดีอาญากับผู้ฝ่าฝืนได้ด้วย เพราะถือว่าเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครองและเป็นความผิดอาญาด้วย คณะที่ปรึกษาจึงเห็นว่าตามแนวทางในต่างประเทศและหลักการบังคับใช้กฎหมายของไทยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้น ควรกำหนดมาตรการปรับทางปกครองมาใช้กับความผิดในกฎหมายน้ำบาดาล

(2) การกำหนดโทษทางอาญา ประเด็นพิจารณา คือควรมีโทษทางอาญาในกรณีฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลเพียงใด และควรกำหนดโทษทางอาญากับผู้เจาะน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเติมน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต และการริบทรัพย์ที่เป็นเครื่องมือในการขุดเจาะน้ำบาดาล รวมทั้งยานพาหนะที่ใช้ตั้งเครื่องเจาะน้ำบาดาลเพียงใด จากการศึกษาในกฎหมายออสเตรเลีย ได้ใช้การปรับโดยคิดว่า หน่วยปรับ Penalty Unit ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่กำหนดให้ใช้ในการคำนวณค่าปรับแต่ละครั้ง เมื่อหากฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับน้ำบาดาลและเมื่อมีการเปรียบเทียบคดี ผู้ฝ่าฝืนจะถูกปรับเป็นหน่วย Penalty Units ไม่ใช่จำนวนเงินที่เป็นสกุลทั่วไป โดยมูลค่าของเงินจะถูกคำนวณเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index หรือ CPI) ซึ่งค่าปรับจะถูกคำนวณโดยนำมาคูณกับมูลค่าของหนึ่งหน่วย Penalty Unit สำหรับการกระทำความผิดในแต่ละครั้ง กล่าวคือในปีงบประมาณปีล่าสุดหนึ่งหน่วย Penalty Units มีมูลค่าเท่ากับ 158 Australian Dollar ซึ่งจะมีการปรับมูลค่าสูงขึ้นทุกปี ดังนั้น การถูกปรับจำนวน 500 Penalty Units เท่ากับบุคคลที่กระทำความผิดต้องเสียค่าปรับเป็นจำนวนเงิน 79000 Australian Dollar ซึ่งการกำหนดแนวคิด Penalty Unit ทำให้ลดความเสี่ยงในการผันผวนของค่าเงิน และเพิ่มความแน่นอนให้แก่มูลค่าของโทษปรับ อีกทั้ง การที่กฎหมายกำหนดให้มูลค่าของ Penalty Units สูงขึ้นทุกปี ช่วยทำให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเกิดความยำเกรงไม่กล้าฝ่าฝืนกฎหมายอีก

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกามีบทกำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล แต่ถือว่ามีลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง และต้องมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งศาลมีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับก็ได้ แต่ในการฟ้องคดีอาญาหน่วยงานที่มีอำนาจฟ้องคดีต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดก่อน เช่น ต้องมีการแจ้งให้ผู้ฝ่าฝืนปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องก่อน หากไม่ปฏิบัติตามจึงจะมีอำนาจฟ้องศาล เช่น กรณีที่มีการเจาะบ่อบาดาลและมีการปนเปื้อนของเสียที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น เมื่อเจ้าพนักงานตรวจพบต้องออกคำสั่งให้ผู้เจาะบ่อบาดาลดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะมีสิทธิฟ้องคดี แต่ในขณะเดียวกันความผิดบางประเภทถือเป็นความผิดสำเร็จทันทีที่มีการกระทำนั้นเกิดขึ้นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการฟ้องคดีอาญาได้ทันที เช่น ขุดบ่อบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาตหรือไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น อย่างไรก็ดี พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเลือกไม่ฟ้องคดีแต่ให้ก็ผู้ฝ่าฝืนที่จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตโดยเสียค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงขึ้นก็ได้ และการใช้สิทธิฟ้องคดีอาญานี้ไม่ตัดสิทธิพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะบังคับโทษทางปกครองได้ด้วย

(3) การกำหนดภาระการพิสูจน์ให้ผู้ครอบครองบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประเด็นว่าจะสามารถกำหนดให้ผู้ที่ครอบครองบ่อบาดาลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีหน้าที่พิสูจน์ว่า

บ่อบาดาลของตนได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา จะเป็นการขัดต่อหลักในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 29 วรรคสอง ที่ว่า “ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

แนวทางของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และในศาลต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า หากเป็นการกำหนดข้อสันนิษฐานเด็ดขาดให้ต้องรับผิดโดยไม่มีข้อเท็จจริงที่ส่อให้เห็นว่ามีการกระทำเช่นนั้น เช่น กำหนดให้ผู้จัดการ หรือผู้บริหารนิติบุคคลต้องร่วมรับผิดต่อการกระทำความผิดของนิติบุคคล เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น กรณีดังกล่าวถือเป็นข้อสันนิษฐานที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ให้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ซึ่งได้รับการสันนิษฐานว่าไม่ได้กระทำความผิด ต้องพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน ทั้งที่ภาระการพิสูจน์ดังกล่าวต้องเป็นหน้าที่ของผู้กล่าวอ้าง ตามหลักผู้ใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงใดผู้นั้นต้องนำสืบ แต่ถ้าเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ในข้อเท็จจริงบางประการที่คนทั่วไปเข้าใจได้ว่าต้องเป็นเช่นนั้น เช่น นั่งอยู่ในวงการพนันให้สันนิษฐานว่าเล่นการพนัน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้เล่น กรณีนี้ โดยทั่วไปการที่คนจะนั่งในวงการพนันก็จะต้องไปเล่นจึงไปนั่ง ข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาดนี้ ไม่ถือว่าขัดต่อหลักการดังกล่าว ดังนั้น ในประเด็นที่ว่าหากมีผู้ครอบครองบ่อบาดาลที่ไม่ได้รับอนุญาต หากพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอตรวจสอบใบอนุญาต บุคคลนั้นไม่อาจแสดงใบอนุญาตได้ หากกฎหมายจะกำหนดเป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่าให้ถือว่าผู้นั้นประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าได้รับใบอนุญาตแล้ว ก็ไม่ขัดต่อมาตรา 29 วรรคสอง เพราะไม่ใช่ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด และมีข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อว่าไม่ได้รับอนุญาตเพราะไม่มีใบอนุญาตมาแสดง ส่วนการพิสูจน์แก้ตัวของผู้กระทำความผิดอาจแสดงเห็นว่าใบอนุญาตหายหรือถูกทำลายได้

ในกรณีของบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่เอกชน กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้เจ้าของที่ดินมีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลที่ตั้งอยู่ในที่ดินของตนเองแต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงบทสันนิษฐานเด็ดขาดให้เจ้าของที่ดินต้องรับผิดในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาต อย่างไรก็ดี หากเจ้าของที่ดินมีการใช้น้ำจากบ่อน้ำบาดาลนั้นโดยไม่มีใบอนุญาต เจ้าของที่ดินอาจต้องรับโทษทางอาญาและอาจต้องจ่ายโทษปรับทางปกครองด้วย ดังนั้น เจ้าของที่ดินที่ไม่ประสงค์จะรับผิดตามกฎหมายอาจยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำในภายหลังได้แต่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการขออนุญาตในอัตราที่สูงขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้ได้เพราะมีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ดี ในกรณีนี้คณะที่ปรึกษาเห็นว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดให้บ่อน้ำบาดาลที่อยู่ในที่ดินที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเป็นส่วนควบของที่ดินดังกล่าวอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดภาระการพิสูจน์อีก แต่ในกรณีของผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยไม่มีใบอนุญาตมีลักษณะของการกระทำที่เห็นได้ว่ามีเจตนากระทำความผิดจึงกำหนดภาระการพิสูจน์ว่าได้มีการดำเนินการตามกฎหมายไปยังผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลดังกล่าว

(4) การออกคำสั่งห้ามใช้น้ำบาดาลชั่วคราว ในการออกคำสั่งห้ามใช้น้ำบาดาลชั่วคราวไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใด กฎหมายของหลายประเทศได้กำหนดเอาไว้คล้ายคลึงกัน คือให้อำนาจแก่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกคำสั่งได้ ซึ่งในสาธารณรัฐเกาหลีและออสเตรเลียเงื่อนไขการห้ามใช้น้ำบาดาลจะถูกกำหนดลงในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตใช้น้ำบาดาลแล้ว ซึ่งถ้าหากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข หน่วยงานผู้อนุญาตสามารถเข้าตรวจสอบและยกเลิกใบอนุญาตได้ นอกจากนี้ กฎหมายออสเตรเลียยังกำหนดการห้ามใช้น้ำบาดาลเป็นกรณีเฉพาะโดยไม่ต้องกำหนดลงในใบอนุญาตก็ได้ ถ้าหากมีการประกาศโดยรัฐมนตรีระบุให้เขตพื้นที่ใดต้องถูกควบคุมเป็นการเฉพาะ โดยสามารถระบุปริมาณน้ำที่จะดึงมาใช้ได้ในเขตพื้นที่นั้น รวมถึงให้ควบคุม จำกัด หรือห้ามกระทำการใด นอกเหนือไปจากที่เคยระบุเอาไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลที่ออกให้แก่ผู้รับอนุญาตก็ได้ หรือสามารถพิจารณาว่าพื้นที่ใดที่มีการใช้น้ำและมีแนวโน้มที่จะเกิดวิกฤตการขาดแคลนน้ำหรือพบข้อเท็จจริงว่าแหล่งน้ำนั้นมีสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รัฐมนตรีสามารถสั่งห้ามไม่ให้มีการนำน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้เป็นเวลาชั่วคราวหรือถาวรได้ จะเห็นได้ว่าแนวคิดทำนองนี้ได้สร้างทางเลือกเอาไว้ให้แก่รัฐในการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างเหมาะสม ทันท่วงทีหากเกิดสถานการณ์พิเศษขึ้น เช่นเดียวกับกฎหมายสหราชอาณาจักร แม้ว่าผู้รับใบอนุญาตจะมีสิทธิใช้น้ำบาดาลตามเงื่อนไขการอนุญาต แต่หากปรากฏว่าเกิดภัยแล้งจนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำจนทำให้ต้องมีการวางมาตรการควบคุมการใช้น้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน กฎหมายสหราชอาณาจักรให้อำนาจรัฐ (รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่) อาจออกประกาศภัยแล้ง (drought order) ซึ่งมีผลเป็นการห้ามหรือจำกัดสิทธิใช้น้ำได้เช่นเดียวกัน

ในประเทศสหรัฐอเมริกาให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหยุดการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามใบอนุญาตได้ โดยอาจเป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เช่น ในภาวะที่มีน้ำไม่เพียงพอจะจัดสรรก็อาจมีการออกคำสั่งให้ระงับการใช้น้ำได้ หรือกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่ามีการไม่ดำเนินการตามใบอนุญาตที่ได้รับ เช่น ก่อสร้างไม่ถูกต้องตามมาตรฐานหรือแบบ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้หยุดการก่อสร้างได้ทันที หรือในกรณีที่พบว่าบ่อน้ำบาดาลมีการปนเปื้อนพนักงานเจ้าหน้าที่อาจออกคำสั่งให้หยุดใช้น้ำบาดาลและปิดบ่อน้ำบาดาล เพื่อป้องกันไม่ให้มีการแพร่กระจายของสารปนเปื้อนออกสู่สภาพแวดล้อมก็ได้ ดังนั้น จึงควรให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งห้ามดำเนินการใดๆ ในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำบาดาลหรือประโยชน์สาธารณะ แต่ควรต้องกำหนดระยะเวลาในการห้ามชั่วคราวไว้และต้องรายงานต่ออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย

4. การรับฟังความคิดเห็น

☑ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

☑ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

5. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น จำนวน 8 ฉบับ ดังนี้

5.1 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มีบทบัญญัติในส่วนที่สัมพันธ์กับกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พิจารณาได้ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

กฎหมายทรัพยากรน้ำมีวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษาการฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งวางหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อร่วมกันบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ดี ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำเรื่องใดไว้โดยเฉพาะก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายเฉพาะนั้นเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้

5.1.2 บทนิยามคำว่า “น้ำ” ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

ความหมายของบทนิยามคำว่า “น้ำ” ตามมาตรา 4 กำหนดให้หมายความว่า “น้ำในบรรยากาศ น้ำบนผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำทะเล” น้ำใต้ดินยังเป็นส่วนหนึ่งในความหมายของบทนิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำ” และคำว่า “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” ซึ่งกำหนดให้หมายความรวมถึง แหล่งน้ำใต้ดินและน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลด้วย

5.1.3 หน้าที่และอำนาจของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

(1) การออกใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการออกใบอนุญาตสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สอง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่ทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้นตั้งอยู่ และมีหน้าที่และอำนาจในการออกใบอนุญาตสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สาม โดยความเห็นชอบของ กนช. ทั้งนี้ ในใบอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้น้ำ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือเพื่อรองรับภาวะวิกฤตน้ำด้วยก็ได้ รวมถึงมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามในกรณีที่กฎหมายหรือสาระสำคัญแห่งพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุสำคัญเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือ กนช. แล้วแต่กรณี

(2) การกำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาตและแผนการบริหารจัดการน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการประกาศกำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำ

ประเภทที่สองและประเภทที่สาม และแผนการบริหารจัดการน้ำซึ่งผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ โดยแผนการบริหารจัดการน้ำอย่างน้อยต้องมีรายการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการใช้น้ำและแหล่งน้ำที่จะใช้ ประมาณการปริมาณน้ำที่จะใช้หรือจะกักเก็บไว้เพื่อใช้ สถานที่กักเก็บน้ำ วิธีการใช้น้ำ แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง แผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม รวมถึงวิธีการบำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น ทั้งนี้ ในบริบทของการใช้น้ำบาดาล

(3) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาล ให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามต้องติดตั้งเครื่องมือวัดหรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ และเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตรวจสอบ

5.1.4 บทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

(1) การทำหน้าที่ในคณะกรรมการลุ่มน้ำ เมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแล้ว ให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำนั้นซึ่งกรรมการลุ่มน้ำโดยตำแหน่งในแต่ละลุ่มน้ำจะมีผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นองค์ประกอบด้วย โดยคณะกรรมการลุ่มน้ำจะมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญหลายประการ เช่น การจัดทำแผนแม่บทการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำเสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ พิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำและควบคุมการใช้น้ำให้เป็นไปตามกรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางที่ กนช. กำหนด กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ทั้งนี้ ภายใต้กรอบและแนวทางที่ กนช. กำหนด ให้ความเห็นชอบการอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองตามมาตรา 43 และการเพิกถอนใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองตามมาตรา 54 เสนอความเห็นต่อ กนช. เกี่ยวกับแผนงานและโครงการในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำในเขตลุ่มน้ำนั้น รวมถึงส่งเสริมและรณรงค์การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ

(2) การตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามเกี่ยวกับการติดตั้งเครื่องมือวัดหรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ รวมถึงการเก็บข้อมูลที่จำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประกาศกำหนด

(3) การออกคำสั่งหยุดการใช้น้ำ ในกรณีที่การใช้น้ำตามใบอนุญาตเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อความสมดุลของทรัพยากรน้ำสาธารณะในลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง หรือก่อให้เกิดผลกระทบอย่างสำคัญต่อประโยชน์สาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำหยุดการใช้น้ำบาดาลตามใบอนุญาตไว้เป็นการชั่วคราว และให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุแห่งผลกระทบดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด

(4) การออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม แล้วแต่กรณี ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการบริหารจัดการน้ำตามมาตรา 47 ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตการใช้น้ำได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน และเมื่อสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือต่อ กนช. แล้วแต่กรณี ทราบโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สามต้องทำการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะกำหนดเวลาให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องด้วยก็ได้ และเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้ทำการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตก่อนครบกำหนดเวลาก็ได้

5.1.5 บทบัญญัติที่ไม่นำไปใช้บังคับแก่น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

(1) การขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งและการชำระค่าใช้น้ำ มาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดให้การใช้น้ำประเภทที่หนึ่งไม่ต้องขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและไม่ต้องชำระค่าใช้น้ำ แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิให้นำมาใช้บังคับแก่การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ได้แก่ “การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การรักษาระบบนิเวศ จารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม และการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย” หากกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลบัญญัติเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะให้ต้องขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลหรือต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาล ก็ให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลบัญญัติ

(2) อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สามไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ แต่บทบัญญัติ

ดังกล่าวมิให้นำมาใช้บังคับแก่การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามในกรณีใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล จึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

(3) การเพิกถอนใบอนุญาตการใช้น้ำ มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม แล้วแต่กรณี ฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือไม่ทำการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกตามมาตรา 53 ให้อธิบดีกรมชลประทาน หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือ กนช. แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตการใช้น้ำนั้นได้” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้รวมถึงอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ได้บัญญัติสอดคล้องกันแล้วว่า “มิให้นำความในมาตรา 54 มาใช้บังคับแก่การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล” ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรา 33 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ได้บัญญัติเหตุในการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

5.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2558 มีบทบัญญัติในส่วนที่สัมพันธ์กับกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล คือ การนำแนวทางการกำหนดบทนิยามคำว่า “มลพิษ” และคำว่า “แหล่งกำเนิดมลพิษ” ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ มากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... เพื่อให้มีมาตรการป้องกันและคุ้มครองมิให้มลพิษปนเปื้อนลงไปในชั้นน้ำบาดาลอันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาล โดยกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย โดยน้ำที่ใช้ในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้นต้องมีมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด รวมถึงในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณากำหนดให้เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วยก็ได้ หรือในกรณีที่พื้นที่ในเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลมีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่การคุ้มครองแอ่งน้ำบาดาล ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นและเหมาะสมได้

5.3 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติที่สัมพันธ์กับกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลในส่วนวัตถุประสงค์ของกฎหมาย คือ วัตถุประสงค์หลักของร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยหลักการสำคัญของการกระจายหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังคงนำมาบัญญัติไว้ในมาตรา 250 โดยมีหลักการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะนั้น และรัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้เพียงพอต่อการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ รัฐมีหน้าที่ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไปพลางก่อน สำหรับการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมเท่านั้น และในร่างกฎหมายที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลนั้น ได้กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตตามกลไกของกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกำหนดหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้เป็นบ่อน้ำสาธารณะ หรือในกรณีที่บ่อน้ำตื้นที่เลิกใช้นั้นเป็นบ่อน้ำสาธารณะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บ่อน้ำนั้นตั้งอยู่มีหน้าที่ต้องดำเนินการอุดกลบบ่อน้ำนั้นเสีย

5.4 พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีบทบัญญัติที่สัมพันธ์กับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้นำกระบวนการจัดการกิจการและทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายมาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

5.5 พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีบทบัญญัติที่สัมพันธ์กับพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาต หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจาะน้ำบาดาลแล้วพบโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรืออนุรักษ์ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ และให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน

5.6 พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. 2551

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีบทบัญญัติที่สัมพันธ์กับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. 2551 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาต หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจาะน้ำบาดาลแล้วพบซากดึกดำบรรพ์อันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรืออนุรักษ์ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพบ ตามกฎหมายนี้ด้วย

5.7 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีบทบัญญัติที่สัมพันธ์กับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับชำระค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือการบังคับชำระค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

5.8 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีบทบัญญัติที่สัมพันธ์กับพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยการใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดินที่ขุดทิ้งไว้ เป็นที่สำหรับเท ทิ้ง ฝังกลบหรือกำจัดของเสียอันตรายหรือวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

6. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

6.1 กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีบทบัญญัติบางประการเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิในการประกอบอาชีพและสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดกลไกของกฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาลและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อมิให้เกิดผล

กระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้างและกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของประชาชนโดยทั่วไป การแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการได้ยากและมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัตินี้จึงกำหนดให้การประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นต้องได้รับใบอนุญาตเสียก่อน และผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตและตามที่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดร่วมด้วย อย่างไรก็ดี กลไกในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมิได้ก่อให้เกิดภาระหรือหน้าที่แก่ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลเพิ่มเติมไปจากเดิม เนื่องจากเป็นกลไกที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 แล้ว แต่เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้มีความชัดเจนขึ้นและไม่เกิดช่องว่างที่จะเป็นเหตุให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยสามารถระบุถึงบุคคลที่มีหน้าที่หรือภาระที่ต้องดำเนินการ จำแนกตามลักษณะและรายละเอียดของการประกอบกิจการน้ำบาดาลได้ดังนี้

6.1.1 การเจาะน้ำบาดาล

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเงื่อนไขไว้สองประการคือ กำหนดให้ต้องได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลก่อนดำเนินการ และการเจาะน้ำบาดาลหรือการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการโดยนายช่างเจาะน้ำบาดาลที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด ดังนั้น บุคคลที่มีหน้าที่และภาระต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวจึงได้แก่ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ต้องดำเนินการขอรับใบอนุญาตก่อนการเจาะน้ำบาดาล และนายช่างเจาะน้ำบาดาลที่ต้องจดทะเบียนกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

6.1.2 การการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล หรือการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเงื่อนไขให้ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนการดำเนินการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลหรือเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรการทางวิชาการที่ประกาศกำหนด ดังนั้น บุคคลที่มีหน้าที่และภาระต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวจึงได้แก่ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลที่มีการดำเนินการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลหรือการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลนั้น

6.1.3 การใช้น้ำบาดาลและการชำระค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้การใช้น้ำบาดาลต้องได้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลโดยต้องเป็นการขออนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตให้เจาะน้ำบาดาล ดังนั้น บุคคลที่มีหน้าที่และภาระต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวจึงได้แก่ประชาชนทั่วไปที่ประสงค์จะใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ขอรับใบอนุญาตเจาะโดยชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ การใช้น้ำบาดาลตามร่างพระราบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ผู้ใช้น้ำบาดาลมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าใช้น้ำบาดาลหรือค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลในกรณีที่เป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

6.1.4 การรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล บ่อสำรวจ หรือบ่อสังเกตการณ์ที่เลิกใช้ประโยชน์

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต เลิกกิจการที่ได้รับใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพของบ่อหรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการนั้น และหากพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้แจ้งให้บุคคลดังต่อไปนี้ เพื่อดำเนินการรื้อ ถอน อุด หรือกลบหลุมบ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

1) ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล

2) เจ้าของที่ดินในกรณีที่ไม่สามารถตามตัวให้ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลมาดำเนินการได้

3) เจ้าของหรือผู้ครอบครองบ่อสำรวจหรือบ่อสังเกตการณ์

และหากผู้มีหน้าที่ข้างต้นไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการดังกล่าวได้เอง โดยให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

6.2 มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม 6.1 อย่างไร

การจำกัดสิทธิของผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล และผู้ใช้น้ำบาดาลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีหลักการสำคัญในการควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาลโดยระบบอนุญาต โดยห้ามมิให้ประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นจนกว่าจะได้รับใบอนุญาต และมุ่งหวังให้หน่วยงานของรัฐมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในการใช้ระบบการควบคุม กำกับดูแล หรือการที่รัฐจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนในการประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้น ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐจำเป็นต้องควบคุมโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ การควบคุมดังกล่าวมีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนโดยมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์สาธารณะและป้องกันผลกระทบหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน

6.3 กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีหลักการและสาระสำคัญสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในหลายๆ เรื่อง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเรื่องดังต่อไปนี้

6.3.1 การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะเป็นกรอบแนวทางในการใช้ประโยชน์ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ อันจะทำให้สามารถบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศมีความสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน

6.3.2 องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

เป็นกลไกเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการใช้และการพัฒนาน้ำบาดาลในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น

6.3.3 การควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล

การควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลมีความเหมาะสม เป็นระบบสามารถตรวจสอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลและสามารถจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลให้แก่ประชาชนผู้ใช้น้ำได้อย่างเป็นธรรม อีกทั้งการกำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายแก่ทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่มีสิทธิใช้ทรัพยากรน้ำบดาลได้อย่างยั่งยืน

6.3.4 การกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล และเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

เพื่อเป็นกลไกในการคุ้มครองแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล และป้องกันการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นประโยชน์ต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน มีความปลอดภัยต่อการอุปโภคหรือบริโภคของประชาชน

6.3.5 กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

กำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลให้ครอบคลุมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรการทางการเงินในการสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนหรือองค์กรผู้ใช้น้ำในกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการทดแทน การอนุรักษ์ การพัฒนา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล และการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงการเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาสาธารณภัย ตลอดจนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องให้แก่ผู้ใช้น้ำบาดาล องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล อันจะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาลมีมาตรฐานและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล

6.3.6 ความรับผิดทางแพ่ง

เป็นมาตรการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อรัฐเพื่อการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสุขภาพของบุคคล ตลอดจนการทำให้ทรัพยากรน้ำบาดาลกลับคืนสู่สภาพเดิม รวมทั้งเป็นมาตรการในการช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรืออันตรายแก่ประชาชน

7. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

7.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.2 มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรับผิดชอบควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ปรับปรุงบทบัญญัติในบางเรื่องที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องดำเนินการเพิ่มเติมไปจากเดิม โดยมีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในแต่ละเรื่อง ดังนี้

7.2.1 การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มีแนวทางในการดำเนินการโดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พัฒนา หรือฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลในรอบระยะเวลาห้าปีที่ผ่านมา โดยจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ซึ่งกลไกของร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การจัดทำแผนแม่บทฯ จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำบาดาลและผู้เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงเสนอแผนแม่บทฯ พร้อมทั้งผลการรับฟังความคิดเห็นนั้นต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อให้ความเห็นชอบเสียก่อน ด้วยเหตุนี้กรอบระยะเวลาในการจัดทำแผนแม่บทฯ จึงควรดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

7.2.2 การสนับสนุนการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

โดยที่การก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลเป็นกลไกสำคัญเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการใช้และการพัฒนาน้ำบาดาลในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องสนับสนุนและดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลที่กำหนดในกฎกระทรวง

7.2.3 การขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล

ร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอำนวยความสะดวกในการดำเนินการขอรับใบอนุญาต สำหรับการประกอบกิจการน้ำบาดาลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายมาก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ โดยให้ดำเนินการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้การประกอบกิจการน้ำบาดาลอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลตามวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งในการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้นสามารถอาศัยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนและเกิดความรวดเร็วในการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงานรัฐและองค์กรตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ และการดำเนินการตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลด้วยในขณะเดียวกัน

7.2.4 ดำเนินการจัดทำทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดภารกิจในเรื่องดังกล่าวให้เป็นหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งเพิ่มเติมไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดการพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ แนวทางในการดำเนินการในเรื่องนี้จึงถือเป็นภารกิจเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการไปพร้อมกับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ตามข้อ 7.2.1 ซึ่งควรดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนนำเสนอแผนแม่บทฯ ต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

7.2.5 การสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล และการกำหนดเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล

หน้าที่ในเรื่องนี้ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ต้องรับผิดชอบตลอดระยะเวลาที่มีการใช้บับคับร่างพระราชบัญญัติ โดยได้กำหนดกรอบระยะเวลาเร่งรัดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

7.2.5 การออกกฎหมายลำดับรอง

โดยที่การดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง โดยในระยะแรกได้กำหนดแนวทางให้บังคับใช้กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

7.3 มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

การบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติหลายๆ เรื่อง ที่กำหนดเพิ่มเติมไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ด้วยเหตุนี้ ในขั้นตอนการเสนอกฎหมายต่อ

คณะรัฐมนตรีและการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและการเสนอกฎหมายต่อรัฐสภา กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะได้มีการประชาสัมพันธ์ถึงกลไกที่เพิ่มเติมขึ้น หลักการและสาระสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยอาจผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ การสร้างความรับรู้และเข้าใจของผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลและประชาชนผู้ใช้น้ำบาดาล และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำที่ต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำที่มีรายละเอียดหรือลักษณะเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองหรือประเภทที่สาม เป็นต้น

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหลักการสำคัญที่ให้มีการนิรโทษกรรม สำหรับการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งหากได้มาแจ้งการดำเนินการดังกล่าวกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นจากความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวประสงค์จะประกอบกิจการน้ำบาดาลต่อไป ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอำนวยความสะดวกในการดำเนินการขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ดังนั้น หลักการสำคัญในเรื่องนี้จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบก่อนที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับ

7.4 ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ 3 ปีแรก

โดยที่การดำเนินภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นการดำเนินการต่อเนื่องไปกับการดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 จึงไม่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายและอัตรากำลังที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ 3 ปีแรก นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติได้ปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลให้ครอบคลุมการใช้จ่ายเพื่อ สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา 29 ตลอดจนการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล และเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตามขอบเขตของร่างพระราชบัญญัติ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องดำเนินการโดยอาศัยเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีอีกด้วย

8. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

8.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ หมายถึงผลกระทบต่อกิจการเศรษฐกิจที่นำน้ำบาดาลไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งผลกระทบต่อผู้ประกอบการด้านกิจการน้ำบาดาล (เจาะน้ำ สูบน้ำ ใช้น้ำ เติมน้ำ)

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ**เชิงบวก** ได้ดังนี้

(1) การกำหนดมาตรการในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ (ร่างมาตรา 6 วรรคสอง) จะช่วยให้การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาขนได้ทันท่วงที อันจะส่งผลความเสียหายทางรายได้หรือธุรกิจ ซึ่งเป็นมิติทางเศรษฐกิจ เช่น การบรรเทาความเดือดร้อนด้านรายได้ของประชาชนในช่วงระยะเวลานั้นได้

(2) การกำหนดให้ประเภทการใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา 54 วรรคหนึ่ง) จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การจัดกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโนบายของภาครัฐและความสามารถในการประกอบการที่แตกต่างกันของประเภทการใช้น้ำบาดาล

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ**เชิงลบ** ได้ดังนี้

(1) การกำหนดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลและการดำเนินงานเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด (ร่างมาตรา 32) อีกทั้งกำหนดให้ช่างเจาะน้ำบาดาลต้องผ่านการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้ ซึ่งอาจเสียโอกาสในการทำงานในระหว่างที่ฝึกอบรม (ร่างมาตรา 14) นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการเจาะและใช้น้ำบาดาลจะมีต้นทุนธุรกรรม (transaction cost) เพิ่มขึ้น ในการรับรองมาตรฐานการดำเนินการของตน

(2) การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (ร่างมาตรา 34) นับว่าเป็นเรื่องใหม่ ด้วยเหตุนี้ เจ้าของโครงการหรือกิจการใดจะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นของกิจการและการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลต่อแหล่งน้ำบาดาล ชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม

(3) ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลจะต้องต่อใบอนุญาตใหม่ (ร่างมาตรา 36) ทำให้มีค่าใช้จ่ายเรื่องค่าธรรมเนียมในการต่อใบอนุญาต และหากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จในกรอบเวลาของใบอนุญาตก็ต้องมีค่าใช้จ่ายในการต่อใบอนุญาต

(4) ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ขอใช้น้ำบาดาล จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ (ร่างมาตรา 39)

8.2 ผลกระทบต่อสังคม

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม หมายถึง ผลกระทบด้านความขัดแย้งทางสังคมระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลและกลุ่มอื่น และการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ (ถ้ามี)

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม**เชิงบวก** ได้ดังนี้

(1) การกำหนดมาตรการในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ (ร่างมาตรา 6 วรรคสอง) จะช่วยให้การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที อันจะส่งผลความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งเป็นมิติทางสังคม เช่น การลดผลกระทบทางสังคมในด้านการอุปโภคบริโภค

(2) การเพิ่มองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (ร่างมาตรา 28) ซึ่งจะเป็นองค์กรที่ได้รับการรับรอง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล

(3) การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (ร่างมาตรา 34) จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำบาดาลกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล เช่น ผู้ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำบาดาล และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล เนื่องจากรายงานดังกล่าวได้พิจารณาถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อสังคม (ถ้ามี) และแนวทางการป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสังคมด้วย

8.3 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หมายถึง ผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ**เชิงบวก** ได้ดังนี้

(1) การจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 13) จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว กล่าวคือการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลจะทำให้สามารถติดตามการดำเนินงานและการรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาลได้มีประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้ ช่างเจาะน้ำบาดาลมีความรู้และเข้าใจทำให้การเจาะน้ำบาดาลมีมาตรฐานที่ดี ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศและแหล่งน้ำบาดาล และการเจาะและการใช้น้ำใต้ดินมีมาตรฐานมากขึ้น และสามารถควบคุมผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างเหมาะสม

(2) การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 29 ถึงร่างมาตรา 31) ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเหมาะสมและเพื่อคุ้มครองสุขภาวะของสิ่งแวดล้อมและประชาชน ตัวอย่างเช่น (ก) จะเป็นกรอบให้การดำเนินการการอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทนี้ ซึ่งการอนุญาตให้เจาะและใช้น้ำบาดาลจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลในทางที่ไม่พึงประสงค์ และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่ใช้น้ำบาดาล (ข) จะเป็นกรอบในการอนุญาตการเจาะและใช้น้ำบาดาลจากการจัดทำเขตน้ำบาดาลครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ อันประกอบด้วย แผนที่แบบจำลองน้ำบาดาล (ตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีแอ่งน้ำบาดาลอยู่) ที่ครอบคลุม และกำหนดเป็นแผนระดับชาติ และยังต้องมีการทบทวนเป็นระยะ เมื่อมีการขออนุญาตใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล และ (ค) จะเป็นกรอบในการอนุญาตการเจาะและใช้น้ำบาดาลจากการจัดทำเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล เพื่อต้องการมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล

(3) การเพิ่มหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลเพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และช่างเจาะน้ำบาดาลจะต้องจดทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการกำหนดให้บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ต่อไป (ร่างมาตรา 32) ได้สร้างความมั่นใจต่อการเจาะและใช้น้ำบาดาลว่ามาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลเป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้งบประมาณจัดสรรเพื่อดูแลบ่อน้ำบาดาลสาธารณะของท้องถิ่นจะลดลง ถ้ามีการบริหารจัดการโดยท้องถิ่นได้อย่างทันท่วงที

(4) การกำหนดให้จัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องยื่นมาพร้อมกับคำขอใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลด้วย (ร่างมาตรา 34) เพื่อเป็นการยืนยันว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน้อยที่สุด และในรายงานจะมีการระบุมาตรการป้องกันหรือลดผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมด้วย

(5) การกำหนดกรอบเวลาของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้น (ร่างมาตรา 36) จะสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการประกอบกิจการน้ำบาดาลจะมีการควบคุมได้ง่ายโดยพิจารณาจากใบอนุญาต และหากมีการขอต่ออายุใบอนุญาต ก็จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงข้อมูลของการกิจการด้านน้ำบาดาลให้ทันสมัยและเหมาะสม เพื่อพิจารณาการใช้น้ำบาดาลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ดีกว่าเดิม

(6) การกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (ร่างมาตรา 55) จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อทรัพยากรน้ำบาดาลในสองมิติ กล่าวคือ (ก) อัตราค่าใช้น้ำบาดาล มีหลักการทางวิชาการมากขึ้น และปรับปรุงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา และ (ข) การใช้น้ำบาดาล จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือเกิดการประหยัดมากขึ้น หรือมีการใช้น้ำบาดาลไปในทิศทางที่สร้างคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเหมาะสม

(7) การเพิ่มบทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในส่วนเกี่ยวกับมาตรการป้องกันผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง โดยให้อำนาจอธิบดีในการออกคำสั่งให้ระงับการกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ภายในเวลาที่กำหนด และกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้น (ร่างมาตรา 60) นอกจากนี้ ยังกำหนดอำนาจแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการดำเนินการยับยั้ง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การป้องกันหรือควบคุมเหตุอันตรายเร่งด่วนที่กำลังเกิดหรือใกล้จะเกิดแก่น้ำบาดาล เพื่อเป็นกลไกชั่วคราวไปพลางก่อน ดังนั้น บทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลนี้จะ**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม** กล่าวคือป้องกันความเสียหายหรือการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นต่อแอ่งน้ำบาดาล

8.4 ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึงผลกระทบด้านภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ และผลกระทบด้านงบประมาณของหน่วยงาน

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ**เชิงบวก** ได้ดังนี้ คือการมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะ จะต้องดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 32) ด้วยเหตุนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการดำเนินงานที่รัดกุมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้น

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ**เชิงลบ** ได้ดังนี้

(1) ภาระหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ได้แก่ การเพิ่มกรอบการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำนั้น จะก่อให้เกิดผลกระทบได้ 2 ทาง คือ (ก) ผลกระทบเชิงบวก คือระบบการออกใบอนุญาตเป็นเอกภาพมากขึ้นภายใต้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ และ (ข) ผลกระทบเชิงลบ คือการจัดทำรายงานการออกใบอนุญาตให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

(2) งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ได้แก่

(ก) ดำเนินการจัดการอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล (ร่างมาตรา 14) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(ข) การกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลและมีกระบวนการในการสร้างความเข้าใจต่อหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ (ร่างมาตรา 28) ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายในช่วงแรกของการส่งเสริมและการทำความเข้าใจในความสำคัญและบทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

(ค) การจัดทำแผนที่แบบจำลองน้ำบาดาล (ตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีแอ่งน้ำบาดาลอยู่) ที่ครอบคลุม และกำหนดเป็นแผนระดับชาติ (ร่างมาตรา 29 ถึงร่างมาตรา 31) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(ง) การศึกษาและการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทุก 5 ปี (ร่างมาตรา 29 ถึงร่างมาตรา 31) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(จ) การดำเนินการพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (ร่างมาตรา 34) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(ฉ) การศึกษาวิเคราะห์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามปัจจัยต่างๆ และการทบทวนการปรับอัตราค่าใช้น้ำบาดาล เมื่อปัจจัยกำหนดเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ในอนาคต (ร่างมาตรา 55) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

ส่วนที่ 2
เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

---

9. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีความจำเป็นที่ต้องใช้ระบบอนุญาตในส่วนของการออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ได้แก่ ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล รวมถึงใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลด้วย เนื่องจากน้ำบาดาลเป็นทรัพยากรน้ำที่มีความสำคัญในการอุปโภคหรือบริโภคของประชาชน จึงเป็นการประกอบกิจการที่จำเป็นต้องควบคุมและกำกับดูแล และเป็นกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากการกำหนดกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม การจดแจ้ง หรือการจดทะเบียน/การขึ้นทะเบียน ไม่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

10. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีความจำเป็นที่ต้องใช้ระบบคณะกรรมการ เนื่องจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลจำเป็นต้องอาศัยผู้แทนจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกันทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงการ

กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. เป็นกรณีที่จำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการเช่นกัน เพื่อดำเนินการตามภารกิจของคณะกรรมการนั้นโดยตรง

11. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้มีโทษอาญา เนื่องจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่กำหนดให้มีโทษอาญาตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรง เพราะมีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้างในด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม และเป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ โดยมีวัตถุประสงค์จะยับยั้งการกระทำความผิดในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งน้ำบาดาล และการใช้น้ำบาดาลโดยมิชอบ ทั้งนี้ จะเป็นการลงโทษทั้งโทษจำคุกและโทษปรับสูง เพื่อให้ผู้ที่ฝ่าฝืนได้รับโทษที่เหมาะสม โดยเทียบเคียงกับโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ อีกทั้งกำหนดมาตรการริบทรัพย์ไว้แตกต่างจากการริบทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่มีความผิดบางฐานที่ให้สามารถเปรียบเทียบคดีได้ เพื่อมิให้ต้องเข้าสู่การดำเนินคดีในศาลส่วนอาญา

12. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง

ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... มีความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง เพื่อยับยั้งการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาล หรือสั่งให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการกระทำการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นการชั่วคราว และกำหนดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ รวมถึงการออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยสอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(.....)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

วัน/เดือน/ปี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....

โทร. .....

อีเมล.....

บทที่ 7
บทวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์

ในการตรากฎหมายใหม่หรือปรับปรุงกฎหมายเดิมตามเหตุผลความจำเป็นนั้น จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว สำหรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายที่สำคัญมีด้วยกัน 3 ประเด็น คือ (1) กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง (2) มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวอย่างไร และ (3) กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

เนื้อหาในบทนี้จะนำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ประเด็นหลักๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาลนี้มีความคุ้มค่าหรือไม่ หรือสร้างภาระต่อสังคมและภาระด้านงบประมาณแผ่นดินมากเกินไปหรือไม่

ประเด็นในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อภาคส่วนต่างๆ ในสังคมนั้นจะพิจารณาทั้งผลกระทบเชิงลบและผลกระทบเชิงบวก ต่อ 4 ด้าน ได้แก่

(1) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ หมายถึงผลกระทบต่อกิจการเศรษฐกิจที่นำน้ำบาดาลไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งผลกระทบต่อผู้ประกอบการด้านกิจการน้ำบาดาล (เจาะน้ำ สูบน้ำ ใช้น้ำ เติมน้ำ)

(2) ผลกระทบต่อสังคม หมายถึงผลกระทบด้านความขัดแย้งทางสังคมระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลและกลุ่มอื่น และการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ (ถ้ามี)

(3) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หมายถึง ผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

(4) ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึงผลกระทบด้านภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและผลกระทบด้านงบประมาณของหน่วยงาน

ในการวิเคราะห์ผลกระทบจะอธิบายเป็นรายมาตราที่มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมทั้งมาตรา หรือสาระบางส่วนที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 โดยนำเสนอผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ พร้อมแนวทางคิดในการประเมินผลกระทบที่อาจจะสามารถประเมินเป็น “มูลค่า” ได้ หรือที่อาจจะประเมินเป็นมูลค่าไม่ได้ ซึ่งจะสามารถอนุมานได้ว่าร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... จะมีผลกระทบต่อภาคส่วนต่างๆ อย่างไรบ้าง ดังแสดงในตารางด้านท้ายของบท

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการประมวลผลกระทบจำแนกเป็น 4 ด้าน และการประเมินผลกระทบในภาพรวมระดับมหภาค ดังนี้

1. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ หมายถึงผลกระทบต่อกิจการเศรษฐกิจที่นำน้ำบาดาลไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งผลกระทบต่อผู้ประกอบการด้านกิจการน้ำบาดาล (เจาะน้ำ สูบน้ำ ใช้น้ำ เติมน้ำ)

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ**เชิงบวก** ได้ดังนี้

1.1 การกำหนดมาตรการในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ (มาตรา 6 วรรคสอง) จะช่วยให้การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที อันจะส่งผลความเสียหายทางรายได้หรือธุรกิจ ซึ่งเป็นมิติทางเศรษฐกิจ เช่น การบรรเทาความเดือดร้อนด้านรายได้ของประชาชนในช่วงระยะเวลานั้นได้

1.2 การกำหนดลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภทตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้น (มาตรา 54) จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การจัดประเภทการใช้น้ำบาดาลให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโนบายของภาครัฐและความสามารถในการประกอบการที่แตกต่างกันของประเภทการใช้น้ำบาดาล

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ**เชิงลบ** ได้ดังนี้

1.3 การกำหนดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลและการดำเนินงานเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด (มาตรา 32) อีกทั้งกำหนดให้ช่างเจาะน้ำบาดาลต้องผ่านการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้ (มาตรา 13) เสียโอกาสในการทำงานในระหว่างที่ฝึกอบรม (มาตรา 13) นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการเจาะและใช้น้ำใต้ดินจะมีต้นทุนธุรกรรม (transaction cost) เพิ่มขึ้น ในการรับรองมาตรฐานการดำเนินการของตน

1.4 การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น (มาตรา 34) นับว่าเป็นเรื่องใหม่ ด้วยเหตุนี้เจ้าของโครงการหรือกิจการใดจะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นของกิจการและการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลต่อแหล่งน้ำบาดาล ชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม

1.5 ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลจะต้องต่อใบอนุญาตใหม่ (มาตรา 36) ทำให้มีค่าใช้จ่ายเรื่องค่าธรรมเนียมในการต่อใบอนุญาต และหากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จในกรอบเวลาของใบอนุญาตก็ต้องมีค่าใช้จ่ายในการต่อใบอนุญาต

1.6 ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ขอใช้น้ำบาดาล จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ (มาตรา 36)

2. ผลกระทบต่อสังคม

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม หมายถึงผลกระทบด้านความขัดแย้งทางสังคมระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลและกลุ่มอื่น และการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ (ถ้ามี)

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม**เชิงบวก** ได้ดังนี้

2.1 การกำหนดมาตรการในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ (มาตรา 6 วรรคสอง) จะช่วยให้การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที อันจะส่งผลความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งเป็นมิติทางสังคม เช่น การลดผลกระทบทางสังคมในด้านการอุปโภคบริโภค

2.2 การเพิ่มองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (มาตรา 28) ซึ่งจะเป็นองค์กรที่ได้รับการรับรอง และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล

2.3 การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น (มาตรา 34) จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำบาดาลกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล เช่น ผู้ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำบาดาล และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล เนื่องจากรายงานดังกล่าวได้พิจารณาถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อสังคม (ถ้ามี) และแนวทางการป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสังคมด้วย

2.4 การเพิ่มผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและประชาชน ตามหลักการทำนองเดียวกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (มาตรา 71) จะ**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม** กล่าวคือ องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนโยบายของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาน้ำบาดาลในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หมายถึงผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ**เชิงบวก** ได้ดังนี้

3.1 การจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล (มาตรา 13) จะส่งผลกระทบเชิงบวก ต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว กล่าวคือการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลจะทำให้สามารถติดตามการดำเนินงานและการรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาลได้มีประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้ ช่างเจาะน้ำบาดาลมีความรู้และเข้าใจทำให้การเจาะน้ำบาดาลมีมาตรฐานที่ดี ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศและแหล่งน้ำบาดาล และการเจาะและการใช้น้ำใต้ดินมีมาตรฐานมากขึ้น และสามารถควบคุมผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างเหมาะสม

3.2 การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (มาตรา 29–31) ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเหมาะสมและเพื่อคุ้มครองสุขภาวะของสิ่งแวดล้อมและประชาชน ตัวอย่างเช่น (ก) จะเป็นกรอบให้การดำเนินการการอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทนี้ ซึ่งการอนุญาตให้เจาะและใช้น้ำบาดาลจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลในทางที่ไม่พึงประสงค์ และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่ใช้น้ำบาดาล (ข) จะเป็นกรอบในการอนุญาตการเจาะและใช้น้ำบาดาลจากการจัดทำเขตน้ำบาดาลครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ อันประกอบด้วย แผนที่แบบจำลองน้ำบาดาล (ตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีแอ่งน้ำบาดาลอยู่) ที่ครอบคลุม และกำหนดเป็นแผนระดับชาติ และยังจ้องมีการทบทวนเป็นระยะ เมื่อมีการขออนุญาตใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล และ (ค) จะเป็นกรอบในการอนุญาตการเจาะและใช้น้ำบาดาลจากการจัดทำเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล เพื่อต้องการมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล

3.3 การเพิ่มหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลเพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และช่างเจาะน้ำบาดาลจะต้องจดทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการกำหนดให้บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลและรักษาต่อไป (มาตรา 32) ได้สร้างความมั่นใจต่อการเจาะและใช้น้ำบาดาลว่ามาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลเป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้งบประมาณจัดสรรเพื่อดูแลบ่อน้ำบาดาลสาธารณะของท้องถิ่นจะลดลง ถ้ามีการบริหารจัดการโดยท้องถิ่นได้อย่างมีทันท่วงที

3.3 การกำหนดให้จัดทำ “รายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น” ต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องยื่นมาพร้อมกับคำขอใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลด้วย (มาตรา 34) เพื่อเป็นการยืนยันว่าผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน้อยที่สุด และในรายงานจะมีการระบุมาตรการป้องกันหรือลดผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมด้วย

3.4 การกำหนดกรอบเวลาของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลนั้น (มาตรา 36) จะสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการประกอบกิจการน้ำบาดาลจะมีการควบคุมได้ง่าย โดยพิจารณาจากใบอนุญาต และหากมีการขอต่ออายุก็จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงข้อมูลของการกิจการด้านน้ำบาดาลให้ทันสมัยและเหมาะสม เพื่อพิจารณาการใช้น้ำบาดาลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ดีกว่าเดิม

3.5 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (มาตรา 55) จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อทรัพยากรน้ำบาดาลในสองมิติ กล่าวคือ (ก) อัตราค่าใช้น้ำบาดาลมีหลักการทางวิชาการมากขึ้นและปรับปรุงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา และ (ข) การใช้น้ำบาดาลจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือเกิดการประหยัดมากขึ้น หรือ มีการใช้น้ำบาดาลไปในทิศทางที่สร้างคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเหมาะสม

3.6 การเพิ่มบทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในส่วนเกี่ยวกับมาตรการป้องกันผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง โดยให้

อำนาจอธิบดีในการออกคำสั่งให้ระงับการกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ภายในเวลาที่กำหนด และกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลกระทบ หรือความเสียหายนั้น (มาตรา 60) นอกจากนี้ ยังกำหนดอำนาจแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการดำเนินการยับยั้ง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การป้องกันหรือควบคุมเหตุอันตรายเร่งด่วนที่กำลังเกิดหรือใกล้จะเกิดแก่น้ำบาดาล เพื่อเป็นกลไกชั่วคราวไปพลางก่อน ดังนั้นบทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลนี้จะ**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม** กล่าวคือป้องกันความเสียหายหรือการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นต่อแอ่งทรัพยากรน้ำบาดาล

4. ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึง ผลกระทบด้านภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ และผลกระทบด้านงบประมาณของหน่วยงาน

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ**เชิงบวก** ได้ดังนี้

4.1 การมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะจะต้องดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (มาตรา 32) ด้วยเหตุนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการดำเนินงานที่รัดกุมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้น

ในการพิจารณาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำบาดาล พบประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ**เชิงลบ** ได้ดังนี้

4.2 ภาระหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ได้แก่ การเพิ่มกรอบการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำนั้น จะก่อให้เกิดผลกระทบได้ 2 ทาง คือ (ก) ผลกระทบเชิงบวก คือระบบการออกใบอนุญาตเป็นเอกภาพมากขึ้นภายใต้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ และ (ข) ผลกระทบเชิงลบ คือการจัดทำรายงานการออกใบอนุญาตให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

4.3 งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น ได้แก่

(ก) ดำเนินการจัดการอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล (มาตรา 13) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(ข) การกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และมีกระบวนการในการสร้างความเข้าใจต่อหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ (มาตรา 28) ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายในช่วงแรกของการส่งเสริมและการทำความเข้าใจในความสำคัญและบทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

(ค) การจัดทำแผนที่แบบจำลองน้ำบาดาล (ตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีแอ่งน้ำบาดาลอยู่) ที่ครอบคลุม และกำหนดเป็นแผนระดับชาติ (มาตา 29-31) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(ง) การศึกษาและการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทุก 5 ปี บาดาล (มาตรา 29-31) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือ ใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(จ) การดำเนินการพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น (มาตรา 34) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือ ใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

(ฉ) การศึกษาวิเคราะห์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามปัจจัยต่างๆ และการทบทวนการปรับอัตราค่าใช้น้ำบาดาล เมื่อปัจจัยกำหนดเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ในอนาคต (มาตรา 55) โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือ ใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

5. การประเมินผลกระทบในภาพรวมระดับมหภาค

การประเมินผลกระทบในภาพรวมระดับมหภาคเป็นการประเมินผลกระทบทั้งต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจมหภาคและสังคมในภาพรวม ดังนี้

5.1 การกำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีการปรับปรุงทุก 5 ปี (มาตรา 29) และกำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล ฯลฯ ที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ (มาตรา 58) จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระยะยาว และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล กล่าวคือ (ก) การจัดทำแผนแม่บทฯ จะทำให้มีการใช้น้ำบาดาลอย่างเหมาะสมและยั่งยืนในระดับพื้นที่ (ข) การปรับปรุงแผนแม่บทเป็นระยะจะทำให้การบริการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มีความทันสมัยทั้งด้านอุปสงค์การใช้น้ำและอุปทานของน้ำบาดาล และ (ค) การปรับปรุงแผนแม่บทจะสอดคล้องกับแผนแม่บทของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้เป็นเอกภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ

ด้วยเหตุนี้ การอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะเป็นการสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำบาดาลในระยะยาวอย่างมีแบบแผน

5.2 การเพิ่มวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินกองทุนให้ครอบคลุมในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (ก) การวางแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ข) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หน่วยงานของรัฐอื่นๆ ตลอดจนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล และ (ค) การใช้เป็นเงินทุนสำหรับการแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำบาดาล การขจัดมลพิษ (มาตรา 69) ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

5.3 การปรับปรุงที่มาของเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล โดยเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงเงินและทรัพย์สินที่ได้มาจากเงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล ไม่ว่าจากในหรือนอกเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาล เงินส่วนแบ่งจากกระบวนพิจารณาคดีในศาล เงินค่าปรับทางปกครอง (มาตรา 70) ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากมีแหล่งรายได้เข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรน้ำบาดาลได้โดยตรง

5.4 การปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาสัดส่วนการใช้เงินให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล และการพิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของกองทุน (มาตรา 72) ส่งผลกระทบเชิงบวก คือการกำหนดการใช้เงิน กพน. ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะทำให้แผนแม่บทฯ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

6. ตารางวิเคราะห์ผลกระทบและแนวทางการประเมินผลกระทบ

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคหรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีอาจสั่งให้ยกเว้นหรือผ่อนผันการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่เกิดเหตุนั้นได้ และเมื่อเหตุการณ์ได้กลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว ให้รัฐมนตรียกเลิกคำสั่งนั้น	**+ ผลกระทบต่อสังคม** ร่างมาตรา 6 วรรคสอง จะช่วยให้การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที อันจะส่งผลความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งเป็นมิติทางสังคม เช่น การลดผลกระทบทางสังคมในด้านการอุปโภคบริโภค **+ ผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ** ร่างมาตรา 6 วรรคสอง จะช่วยให้การป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที อันจะส่งผลความเสียหายทางรายได้หรือธุรกิจ ซึ่งเป็นมิติทางเศรษฐกิจ เช่น การบรรเทาความเดือดร้อนด้านรายได้ของประชาชนในช่วงระยะเวลานั้นได้	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบเชิงบวกด้านสังคมหากมีการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่ประสบภัย จะใช้หลักการของ “ประโยชน์ส่วนเพิ่ม” เมื่อเปรียบเทียบกับการไม่มีมาตรานี้ โดยอาจประเมินเป็น “มูลค่า” มาจากผลรวมของ 2 รายการ ดังนี้ (1) ประโยชน์ส่วนเพิ่มด้านการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ประสบภัยฯ = ค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้ำจากพื้นที่อื่น (หากไม่เจาะหรือใช้น้ำบาดาลในพื้นที่ประสบภัย) หักด้วย ค่าใช้จ่ายในการเจาะหรือจัดสรร (ค่าขนส่ง) น้ำบาดาลในพื้นที่ประสบภัย (หากรายการแรกมีมูลค่าสูงกว่ารายการหลัง ประโยชน์ส่วนเพิ่มฯ จะมีค่าติดลบ หรือ < 0) ทั้งนี้ อาจใช้รายจ่ายในการบรรเทาสาธารณภัยของกรมบรรเทาและป้องกันสาธารภัย (ปภ.) มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาประเมินรายจ่ายในพื้นที่เกิดเหตุได้ (2) ประโยชน์ส่วนเพิ่มด้านรายได้ของประชาชนในพื้นที่ประสบภัยฯ = รายได้ทางการเกษตรหรือกิจการในกรณีไม่ประสบภัย หักด้วย รายได้ทางการเกษตรหรือกิจการในกรณีที่ประสบภัย	ยังไม่สามารถประเมินเป็น “มูลค่า” ได้ในขณะนี้

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
มาตรา ๙ การอนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	**ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ** เป็นผลกระทบในภาพรวมระดับประเทศของภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	**แนวทางการประเมิน** อธิบายไว้ในมาตราที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	เหมือนมาตราที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทฯ
มาตรา ๑๐ ให้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นเขตน้ำบาดาลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้	**ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ** เป็นผลกระทบในภาพรวมระดับประเทศของภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	**แนวทางการประเมิน** อธิบายไว้ในมาตราที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	เหมือนมาตราที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทฯ
มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่ผู้นั้นได้จดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลต่อกรม การยื่นคำขอจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อกรมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อกรมได้รับคำขอจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลแล้ว ให้กรมพิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาการจดทะเบียน โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ ทั้งนี้การจดทะเบียน คุณสมบัติของผู้ขอจดทะเบียน หน้าที่และความ	**- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ** การปรับตัวของช่างเจาะน้ำบาดาล ที่ต้องขึ้นทะเบียน ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียน และช่างเจาะต้องผ่านการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการที่กรมฯ จัดให้ ซึ่งจะทำให้เสียโอกาสในการทำงานในระหว่างที่ฝึกอบรม ผู้ดำเนินการเจาะและใช้น้ำใต้ดิน จะมีต้นทุนธุรกรรม (transaction cost) เพิ่มขึ้น ในการรับรองมาตรฐานการดำเนินการของตน **- ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ** กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องดำเนินการจัดการอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล	**แนวทางการประเมิน** แนวทางการประเมินผลกระทบจำแนกได้ 3 รายการ ดังนี้ (1) ผลกระทบเชิงลบต่อการปรับตัวของช่างเจาะน้ำบาดาล ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ ค่าจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล (คือ ค่าจดทะเบียน x จำนวนช่างเจาะที่จดทะเบียนต่อปี) และ ค่าเสียโอกาสในการทำงานระหว่างที่เข้าฝึกอบรม (เช่น รายได้ต่อวัน x จำนวนวันที่อบรม x จำนวนช่างเจาะที่อบรมต่อปี) อนึ่ง ค่าจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล เทียบเท่ากับรายได้ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนั้น อาจจะถือว่าในภาพรวมของประเทศแล้วไม่จำเป็นต้องประเมินมูลค่าของรายจ่ายจากค่าจดทะเบียนของช่างเจาะน้ำบาดาล	ผลกระทบสุทธิ คือ ผลรวมของผลกระทบเชิงลบ เนื่องจากผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม จะถูกนับอยู่ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
รับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือใช้เงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล **+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** มาตรานี้จะเป็นการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว กล่าวคือ การจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลจะทำให้สามารถการติดตามการดำเนินงานและการรับผิดชอบของช่างเจาะน้ำบาดาลได้มีประสิทธิผลมากขึ้น ช่างเจาะน้ำบาดาล มีความรู้และเข้าใจทำให้การเจาะน้ำบาดาลมีมาตรฐานที่ดี ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศและแหล่งน้ำบาดาล การเจาะและการใช้น้ำใต้ดินมีมาตรฐานมากขึ้น และสามารถควบคุมผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างเหมาะสม	ดังนั้น จึงควรคำนวณเฉพาะค่าเสียโอกาสในการทำงานของช่างเจาะที่เพิ่มขึ้น โดยหน่วยงานที่จัดการอบรมมิได้ชดเชยค่าเสียโอกาสส่วนนี้ (2) ผลกระทบเชิงลบต่อการปรับตัวในการรับรองมาตรฐานการดำเนินการเจาะและใช้น้ำบาดาล หมายถึงรายจ่ายในการรับรองมาตรฐานการดำเนินการเจาะและใช้น้ำบาดาล ซึ่งประเมินเป็นมูลค่าได้ดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการรับรองมาตรฐาน/ปี = รายจ่ายในการรับรองมาตรฐานฯ/ปี x จำนวนผู้ประกอบกิจการที่ขอใบรับรองมาตรฐานฯ/ปี อนึ่ง ค่าใช้จ่ายในการรับรองมาตรฐาน เทียบเท่า รายได้ของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน (3) ผลกระทบเชิงลบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรม ซึ่งประเมินเป็นมูลค่าได้ดังนี้ ค่าใช้จ่ายรวมต่อปี = ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมต่อครั้ง x จำนวนครั้งในการจัดการฝึกอบรมต่อปี (4) ผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้ แต่เป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนั้น ผลกระทบที่ประเมินเป็นมูลค่าได้ ประกอบด้วยรายการ (1) รายการ (2) และ รายการ (3)	
มาตรา ๑๔ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล ให้กรมจัดให้มีบริการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนจัดให้มีช่องทางการบริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลดังกล่าว ทั้งช่องทางปกติและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ตามความเหมาะสม			
มาตรา ๑๕ ให้กรมมีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลทุกกรณี ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลอาจเสนอผลการตรวจสอบหรือใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานแทนก็ได้ การตรวจสอบและรับรอง และค่าบริการตรวจสอบและรับรองของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ			

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาลจากกรม การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ			
มาตรา ๒๘ บุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลแห่งหนึ่งแห่งใด และมีส่วนได้เสียในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาลเดียวกันนั้น มีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙	**+ ผลกระทบต่อสังคม** มาตรานี้เพิ่มภาคส่วนใหม่ของสังคม คือ องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ซึ่งจะเป็นองค์กรที่ได้รับการรับรอง และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล **- ผลกระทบต่อหน่วยงาน** กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีบทบาทในการกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และมีกระบวนการในการสร้าง	**แนวทางการประเมิน** แนวทางการประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมด้านองค์กรผู้ใช้น้ำ ไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่า แต่สามารถประเมินถึงบทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ได้อย่างน้อย 2 แนวทาง คือ (1) “จำนวนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล” ที่มีการจัดตั้ง และจำนวนสมาชิกในองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล (2) บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลในการฟื้นฟู บำรุงรักษาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล รวมทั้งการใช้น้ำบาดาลอย่างประหยัดหรือมีประสิทธิภาพหรือคุ้มค่า	ผลกระทบสุทธิ ไม่สามารถประเมินได้ เนื่องจากผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม ไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่า ในขณะที่ผลกระทบเชิงลประเมินเป็นมูลค่า คือ งบประมาณของหน่วยงาน

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล รวมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	ความเข้าใจต่อหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายในช่วงแรกของการส่งเสริมและการทำความเข้าใจในความสำคัญและบทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล	แนวทางการประเมินผลกระทบเชิงลบต่อหน่วยงาน มี 2 กรณี คือ (1) ภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในการดำเนินการสนับสนุนการตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 (2) งบประมาณรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมและการทำความเข้าใจในความสำคัญขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล	
มาตรา ๒๙ ให้กรมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืนทุกระยะเวลาห้าปี โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำบาดาลและผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย	**+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม** การกำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีการปรับปรุงทุก 5 ปี มาตรานี้จะเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระยะยาว กล่าวคือ (ก) การจัดทำแผนแม่บทฯ จะทำให้มีการใช้น้ำบาดาลอย่างเหมาะสม และยั่งยืนในระดับพื้นที่ (ข) การปรับปรุงแผนแม่บท เป็นระยะจะทำให้การบริการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มีความ	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบ มีแนวทางดังนี้ (1) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม คือ ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้โดยตรง การประเมินมูลค่าด้านสิ่งแวดล้อม สามารถประเมินได้ทางอ้อม โดยประเมินจากมูลค่าทางเศรษฐกิจ (ระยะยาว) ที่นำน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะเป็นมูลค่าเดียวกับผลกระทบเชิงบวกด้านเศรษฐกิจของการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	ผลกระทบสุทธิ คือ ผลรวมของผลกระทบเชิงบวก หักด้วย ผลรวมของผลกระทบเชิงลบ ซึ่งเป็นการประเมินมูลค่าของทั้งห้วงเวลาของการจัดทำแผนฯ

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ทันสมัยทั้งด้านอุปสงค์การใช้น้ำและอุปทานของน้ำบาดาล และ (ค) การปรับปรุงแผนแม่บท จะสอดคล้องกับแผนแม่บทของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้เป็นเอกภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ	(2) ผลกระทบเชิงบวกด้านเศรษฐกิจ สามารถประเมินจากการพยากรณ์มูลค่าทางเศรษฐกิจของผู้ใช้น้ำบาดาลในระยะยาว (ตามแผนแม่บทฯ)	
มาตรา ๓๐ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลของประเทศ รวมทั้งแหล่งน้ำบาดาลที่ต่อเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลข้ามพรมแดน (๒) การจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อการบรรเทาสาธารณภัย การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ การควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล (๓) การจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคำนึงถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ รวมถึงปริมาณน้ำที่นำขึ้นมาใช้ได้โดยไม่	ด้วยเหตุนี้ การอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะเป็นการสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำบาดาลในระยะยาวอย่างมีแบบแผน **+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาวะ** (ก) การอนุญาตให้เจาะหรือใช้น้ำบาดาลจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะเป็นการป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลในทางที่ไม่พึงประสงค์ และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่ใช้น้ำบาดาล (ข) การกำหนดเขตน้ำบาดาลครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ ประกอบด้วย (1) แผนที่	การประเมินผลกระทบนี้เป็นการประเมินในภาพรวมระดับประเทศ (3) ผลกระทบเชิงบวกด้านสุขภาพของประชาชน สามารถประเมินจาก “การป้องกันมิให้เกิด” รายจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากการได้รับสารอันตรายจากการปนเปื้อนของน้ำบาดาลอันเนื่องจากการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลที่เป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล การประเมินรายจ่ายด้านสุขภาพมีแนวทางการประเมินดังนี้ รายจ่าย = [โอกาสเกิดปัญหาสุขภาพของแต่ละคนหากได้รับสารปนเปื้อนในน้ำบาดาล x รายจ่ายด้านการรักษาต่อคนต่อปี] x จำนวนผู้ที่ได้รับปัญหาสุขภาพต่อปี การประเมินผลกระทบนี้เป็นการประเมินในภาพรวมระดับประเทศ (4) ผลกระทบเชิงลบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ เพิ่มงบประมาณรายจ่ายของหน่วย ได้แก่ (ก) การประเมิน “ระดับปริมาณน้ำบาดาลที่ยอมรับได้” ซึ่งหมายถึง “ปริมาณน้ำที่สูบขึ้นมาได้ และไม่ส่งกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาลที่จะ	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับทรัพยากรน้ำผิวดิน (๔) การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (๕) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๖) การปรับปรุงกฎหมาย และออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๗) การประมาณการงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (๘) การติดตามตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	แบบจำลองน้ำบาดาล (ตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีแอ่งน้ำบาดาลอยู่) ที่ครอบคลุมและกำหนดเป็นแผนระดับชาติ และ (2) การทบทวนเป็นระยะ เมื่อมีการขออนุญาตใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล การกำหนดเขตน้ำบาดาลดังกล่าวจะทำให้แผนบริหารจัดการและจัดสรรการใช้น้ำบาดาลเป็นไปอย่างยั่งยืนในระยะยาว (ค) การกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล เพื่อต้องการมิให้เกิดการปนเปื้อนหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลหรือเกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำบาดาล **- ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ** (ก) งบประมาณในการจัดทำแผนที่แบบจำลองน้ำบาดาล (ตำแหน่ง ที่ตั้ง หรือพื้นที่ใดบ้างที่มีแอ่งน้ำบาดาลอยู่) ที่ครอบคลุม และกำหนดเป็นแผนระดับชาติ (ข) งบประมาณในการศึกษาและการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทุก 5 ปี	นำมาใช้”เช่น การทำแบบจำลองน้ำบาดาลให้ครอบคลุมทั้งประเทศเพื่อค้นหาปริมาณน้ำบาดาลในแต่ละปีว่ามีเท่าใดและคุณภาพเป็นอย่างไร (เช่นกรณีของเกาหลีใต้ ที่หน่วยงาน K-Water เป็นผู้รับผิดชอบแบบจำลองดังกล่าว) โดยส่งต่อข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่พิจารณาอกใบอนุญาตฯ ต่อไป (ข) ต้นทุนในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
มาตรา ๓๑ ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมมีหน้าที่ในการสำรวจ ศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเสนอต่อคณะกรรมการ			
มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาล เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การเจาะน้ำบาดาล ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องดำเนินการโดยมีช่างเจาะน้ำบาดาลที่จดทะเบียนไว้กับกรมตามมาตรา ๑๓ เป็นผู้ดำเนินการเจาะและก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และต้องใช้เครื่องเจาะน้ำบาดาลตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด การใช้น้ำบาดาลต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่	**+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** การเพิ่มหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลเพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล และช่างเจาะน้ำบาดาลจะต้องจดทะเบียนไว้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการกำหนดให้บ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาและมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลและรักษาต่อไป ทั้งสองกรณีได้สร้างความมั่นใจต่อการเจาะและใช้น้ำบาดาลว่ามาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล เป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้งบประมาณจัดสรรเพื่อดูแลบ่อน้ำบาดาลสาธารณะของท้องถิ่นจะลดลง ถ้ามีการบริหารจัดการโดยท้องถิ่นได้อย่างมีทันท่วงที	**แนวทางการประเมิน** แนวทางการประเมินผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบสามารถดำเนินการได้ดังนี้ (1) ผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม เหมือนกับกรณีของการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (2) ผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจ ที่ส่งกระทบต่อช่างเจาะน้ำบาดาล จะเหมือนกับกรณีของมาตรา 13 ข้างต้น (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (3) การดูแลและรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องใช้งบประมาณขององค์กร แทนการใช้งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรณีเช่นนี้เปรียบเสมือนการโอนภารกิจไปยังท้องถิ่น ดังนั้น สำหรับบ่อน้ำบาดาลสาธารณะที่จัดหามาให้ใหม่ ภารกิจจะตกแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดสรรงบประมาณมาใช้เพื่อการดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะ	ผลกระทบสุทธิ เฉพาะกรณีที่ไม่มีการนับซ้ำ คือ ผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ต่อไปโดยให้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลตามวรรคสาม	**- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ** เนื่องด้วยช่างเจาะน้ำบาดาลต้องจดทะเบียน และการเจาะและใช้น้ำบาดาลจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้น ผลกระทบเชิงลบ จะเกิดต่อช่างเจาะและผู้ใช้น้ำบาดาลในด้านการปฏิบัติที่รัดกุมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด **+ ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ** การมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาและใช้ประโยชน์บ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้นจะต้องดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ด้วยเหตุนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการดำเนินงานที่รัดกุมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะต้องมีการจัดกสรรงบประมาณเพื่อดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะนั้น		
มาตรา ๓๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้น	**+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** การกำหนดให้จัดทำ “รายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น” ต่อแหล่งทรัพยากรน้ำ	**แนวทางการประเมิน** แนวทางการประเมินผลกระทบมีดังนี้	ผลกระทบสุทธิ เฉพาะกรณีที่ไม่มีการนับซ้ำ คือ ผลกระทบเชิงลบที่

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
โดยให้ดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ได้รับคำขอประกอบกิจการน้ำบาดาลแล้ว ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ พิจารณาคำขอโดยเร็วและเสนอความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่คำขอตามวรรคหนึ่ง เป็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดเกินกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร (๘ นิ้ว) ขึ้นไป หรือเป็นคำขอระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลทุกขนาด หรือเป็นคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย	บาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย เพื่อเป็นการยืนยันว่าผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน้อยที่สุด และในรายงานจะมีการระบุมาตรการป้องกันหรือลดผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมด้วย **+ ผลกระทบต่อสังคม** การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำบาดาล กับ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล เช่น ผู้ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำบาดาล และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล เนื่องจากรายงานดังกล่าวได้พิจารณาถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อสังคม (ถ้ามี) และแนวทางการป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสังคมด้วย	(1) ผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม เหมือนกับกรณีของการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (2) ผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม สามารถวิเคราะห์ได้จากการลดกรณีขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการเจาะและใช้น้ำบาดาล กับผู้ที่ได้รับกระทบจากการเจาะและใช้น้ำบาดาล โดยไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้ (3) ผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจ ที่เกิดกับกลุ่มผู้ประสงค์ขอใช้น้ำบาดาลจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเสมือน Sunk Cost ของผู้ขอใช้น้ำบาดาล (ต้นทุนจม หมายความถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยอาจจะไม่ได้ก่อให้เกิดการตัดสินใจในการดำเนินการ เช่น รายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น จะต้องดำเนินการก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ ซึ่งอาจจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการก็ได้ หรือปริมาณน้ำบาดาลที่นำมาใช้อาจจะสร้างประโยชน์ได้น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ ด้วยเหตุปัจจัยที่ไม่ได้คาดการณ์มาก่อน) นอกจากนี้ ยังมีรายจ่ายในการป้องกันหรือลดผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นรายจ่ายของผู้เจาะและใช้น้ำบาดาล	เกิดจาก (ก) รายจ่ายในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น กับ รายจ่ายในการป้องกันหรือลดผลกระทบ และ (ข) งบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต และประเภทที่ดินที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ	**- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ** การจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นนับว่าเป็นเรื่องใหม่ ด้วยเหตุนี้ เจ้าของโครงการหรือกิจการใดจะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นของกิจการและการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลต่อแหล่งน้ำบาดาล ชั้นน้ำบาดาลหรือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม **- ผลกระทบต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ** กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องดำเนินการในการพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น	โดยรายจ่ายสำหรับการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นนี้ยังไม่ทราบวงเงินที่แน่ชัด ขึ้นอยู่กับกรอบการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้กำหนด และยังขึ้นอยู่กับขอบเขตของผลกระทบ รวมทั้งขนาดของการเจาะและใช้น้ำบาดาล (4) ผลกระทบเชิงลบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะมีค่าใช้จ่ายในการพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น วงเงินงบประมาณของการพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำเนินงาน เช่น หากเป็นการเพิ่มภารกิจของเจ้าหน้าที่ประจำ ก็จะไม่มีค่าใช้จ่ายในการพิจารณา หรือ หากเป็นการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณา (คล้ายกับคณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือ คชก. ในการพิจารณารายงานผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ของ สผ.) ก็จะมีค่าใช้จ่ายด้านการประชุม สำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานสถานที่เจาะและใช้น้ำบาดาล ก็ขึ้นอยู่กับขอบเขตการทำงานและนโยบายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือแนวทางการทำงานของคณะกรรมการพิจารณา	
มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้มีอายุตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้	**+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** การกำหนดกรอบเวลาของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล นั้น จะสร้างผลกระทบ	**แนวทางการประเมิน** แนวทางการประเมินผลกระทบมี 2 ประการ คือ	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
(๑) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี (๒) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินสิบปี (๓) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี (๔) ใบอนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้มีอายุไม่เกินห้าปี ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปก็ได้จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น และให้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตนั้น ในกรณีใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตมิได้ต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง หากประสงค์จะใช้น้ำต่อไปให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่และในระหว่างนั้นยังคงสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ต่อไป ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ โดยคิดคำนวณค่าเสียหายจากปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ไปหรือประเมินจากปริมาณน้ำตาม	เชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการประกอบกิจการน้ำบาดาลจะมีการควบคุมได้ง่าย โดยพิจารณาจากใบอนุญาต และหากมีการขอต่ออายุ ก็จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงข้อมูลของการกิจการด้านน้ำบาดาลให้ทันสมัย และเหมาะสม เพื่อพิจารณาการใช้น้ำบาดาลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ดีกว่าเดิม **- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ** ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาลจะต้องต่อใบอนุญาตใหม่ ทำให้มีค่าใช้จ่ายเรื่องค่าธรรมเนียมในการต่อใบอนุญาต และหากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จในกรอบเวลาของใบอนุญาตก็ต้องมีค่าใช้จ่ายในการต่อใบอนุญาต	(1) ผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม เหมือนกับกรณีของการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (2) ผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล คือ ค่าธรรมเนียมในการต่อใบอนุญาต ซึ่งเทียบเท่ากับรายรับของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนั้น ในกรณีนี้ผลกระทบเชิงลบเท่ากับผลกระทบเชิงบวก	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
ใบอนุญาตเดิมในอัตราสองเท่าของค่าใช้น้ำบาดาลตามปกติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โดยหากเป็นการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลให้ชำระค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นเพิ่มเติมจากค่าใช้น้ำบาดาลด้วย ในการต่ออายุใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตใหม่ ผู้ยื่นคำขอต้องไม่มีหนี้ค่าใช้น้ำค้างชำระและต้องไม่มีหนี้ค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้แก่รัฐตามวรรคสาม			
มาตรา ๓๙ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการอนุญาต การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับด้วย	**ผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** การเพิ่มกรอบการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำนั้น จะก่อให้เกิดผลกระทบได้ 2 ทาง ต่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ (ก) ผลกระทบเชิงบวก คือระบบการออกใบอนุญาตเป็นเอกภาพมากขึ้น ภายใต้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ (ข) ผลกระทบเชิงลบ คือการจัดทำรายงานการออกใบอนุญาตให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ	**แนวทางการประเมิน** ไม่มี	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
	- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ขอใช้น้ำบาดาลจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ		
มาตรา ๕๔ ประเภทการใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕๕ วรรคสอง	การกำหนดลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำบาดาลแต่ละประเภท ตามหลักเกณฑ์ที่กรมประกาศกำหนดนั้น จะ**ส่งผลกระทบเชิงบวก**ต่อเศรษฐกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การจัดประเภทการใช้น้ำบาดาลให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้น้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโนบายของภาครัฐและความสามารถในการประกอบการที่แตกต่างกันของประเภทการใช้น้ำบาดาล	**แนวทางการประเมิน** ไม่มี	
มาตรา ๕๕ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้คำนวณตามประเภทการใช้น้ำบาดาล ลักษณะ ปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งสะท้อนต้นทุนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งหมด รวมทั้งสภาพอุทกธรณีวิทยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น	**+ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** คือ (ก) อัตราค่าใช้น้ำบาดาล มีหลักการทางวิชาการมากขึ้น และปรับปรุงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา (ข) การใช้น้ำบาดาล จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือเกิดการประหยัดมากขึ้น หรือ มีการใช้	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบประกอบด้วย (1) ผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้ แต่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างคุ้มค่าเมื่อพิจารณาว่าทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นทรัพยากรประเภทใช้แล้วหมดไป หรือการสะสมปริมาณน้ำ	ผลกระทบสุทธิ โดยไม่นับซ้ำ คือ ผลกระทบเชิงลบ จากการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลด้านการกำหนดอัตรา

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลตามวรรคหนึ่ง และอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำ ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์น้ำบาดาล ทั้งนี้ ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำบาดาลซึ่งมีลักษณะหรือรายละเอียดเป็นการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ ให้พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวประกอบด้วย	น้ำบาดาลไปในทิศทางที่สร้างคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเหมาะสม **- ผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** กรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องมีภารกิจ (ก) ในการการศึกษาวิเคราะห์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ และ (ข) ในการทบทวนการปรับอัตราค่าใช้น้ำบาดาล เมื่อปัจจัยกำหนดเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ในอนาคต	บาดาลในแอ่งน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาลไม่สามารถเกิดในระยะสั้น (non-renewable resources) ดังนั้น การใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างฟุ่มเฟือย ย่อมส่งผลต่อการสูญเสียทรัพยากร และการสูญเสียโอกาสในการใช้น้ำบาดาลในระยะยาวหรือในอนาคต ในกรณีนี้ การประเมินผลกระทบเชิงบวกจะเหมือนกับกรณีของการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (2) ผลกระทบเชิงลบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจประกอบด้วย (ก) ภารกิจเพิ่มขึ้น และ (ข) งบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นทุก 5 ปี	ค่าใช้น้ำบาดาลและการปรับปรุงหรือทบทวนอัตราค่าใช้น้ำบาดาล
มาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้กรมดำเนินการจัดทำทะเบียนและแผนที่แสดงที่ตั้งของบ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจที่มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีอยู่ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์	มาตรานี้กำหนดหลักการขึ้นมาใหม่เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนั้น **ผลกระทบ**จึงเหมือนกับกรณีการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อทรัพยากรน้ำบาดาลจะเหมือนกับกรณีของการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ)	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดที่มีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลอย่างกว้างขวาง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใดๆ ระงับการกระทำหรือกิจกรรมนั้นหรือสั่งห้ามดำเนินการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำสั่งตามวรรคหนึ่ง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างการออกประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามมาตรา ๑๒(๔) ให้กรมมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการป้องกัน ยับยั้งหรือแก้ไขปัญหาใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น	มาตรานี้เพิ่มเติมมาตรการในการป้องกันผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง โดยให้อำนาจอธิบดีในการออกคำสั่งให้ระงับการกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ภายในเวลาที่กำหนด และกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลกระทบหรือความเสียหายนั้น นอกจากนี้ ยังกำหนดอำนาจแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการดำเนินการยับยั้ง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การป้องกันหรือควบคุมเหตุอันตรายเร่งด่วนที่กำลังเกิดหรือใกล้จะเกิดแก่น้ำบาดาล เพื่อเป็นกลไกชั่วคราวไปพลางก่อน ดังนั้น มาตรานี้**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม** กล่าวคือป้องกันความเสียหายหรือการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นต่อแอ่งทรัพยากรน้ำบาดาล	**แนวทางการประเมิน** (1) การประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมจะเหมือนกับกรณีของการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (2) การประเมินมูลค่าประโยชน์ของการป้องกันผลกระทบดังกล่าวนั้น จะต้องมีการศึกษาทางวิชาการไว้ล่วงหน้าของความเสี่ยงที่อาจจะเกิดผลกระทบต่อพื้นที่แอ่งน้ำบาดาล โดยในกรณีนี้ จะรวมอยู่ในผลกระทบเชิงลบต่องบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการจัดทำการศึกษาความเสี่ยงดังกล่าว หรือการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ)	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
ต่อทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น ดำเนินการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลหรือดำเนินการอื่นใดตามความจำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน			
มาตรา ๖๙ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นเป็นส่วนราชการภายในกรม เรียกโดยย่อว่า “กพน.” และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่นอกเหนือไปจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม รวมทั้งใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) สนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามมาตรา ๒๙ ตลอดจนการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลและการติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อทรัพยากรน้ำบาดาล (๒) การค้นคว้า วิจัย การศึกษา สาธิต หรือโครงการริเริ่มที่เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งน้ำบาดาล การพัฒนา การส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการศึกษา ดูงาน การ	การเพิ่มวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินกองทุนให้ครอบคลุมในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (ก) การวางแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ข) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หน่วยงานของรัฐอื่นๆ ตลอดจนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล และ (ค) การใช้เป็นเงินทุนสำหรับการแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำบาดาล การขจัดมลพิษ มาตรานี้จึง**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล**	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบเชิงบวกในการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ)	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
ฝึกอบรม และการประชุมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในและต่างประเทศ (๓) พัฒนาองค์ความรู้ในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องให้แก่ผู้ใช้น้ำบาดาล องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล (๔) สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อกำหนดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลตามมาตรา ๖๓ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ด้านน้ำบาดาล) ตามมาตรา ๖๔ (๕) สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมที่เกี่ยวกับการทดแทน การอนุรักษ์ การพัฒนา การบำรุงรักษา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล การป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล การเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกันบรรเทา และแก้ไขปัญหาสาธารณภัย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างที่นำเงิน กพน. ไปใช้			

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
(๖) การจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล หรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล (๗) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน หรือองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัย การฟื้นฟู การทดแทน และการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (๘) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กพน. การสนับสนุนสวัสดิการแก่บุคลากร กพน. ตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง การใช้จ่ายเงินตาม (๕) หากเป็นกรณีที่ต้องมีการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องให้ผู้ใดที่มีหน้าที่ต้องรับผิดตามกฎหมายชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว ให้กรมร้องขอต่อพนักงานอัยการให้เป็นผู้ว่าต่าง แก้ต่างคดีแทน เพื่อใช้สิทธิไล่เบี้ยดำเนินการเรียกร้องให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดรวมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมายจนกว่าจะชำระเสร็จและนำส่งเงินดังกล่าวคืนให้แก่ กพน.			

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
มาตรา ๗๐ กพน. ประกอบด้วย เงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ (๒) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลที่นำส่งเข้ากองทุนตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว (๓) เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลในเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาล (๔) เงินค่าปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) เงินที่กองทุนได้ทดรองจ่ายไปตามมาตรา ๖๙ (๕) และได้รับคืนตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง (๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ (๗) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค (๘) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน	มาตรานี้ปรับปรุงที่มาของเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล โดยเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงเงินและทรัพย์สินที่ได้มาจากเงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาลไม่ว่าจากในหรือนอกเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาล เงินส่วนแบ่งจากกระบวนพิจารณาคดีในศาล เงินค่าปรับทางปกครอง มาตรานี้จึง**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล** เนื่องจากมีแหล่งรายได้เข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรน้ำบาดาลได้โดยตรง	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบเชิงบวกในการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ)	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
(๙) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนในกรณีทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอ (๑๐) เงินอื่นๆ ที่ให้นำส่งเข้า กพน. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทรัพย์สินของ กพน. ตามวรรคสอง ให้นำส่งเข้าบัญชี กพน. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของ กพน. ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว			
มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานสภา	มาตรานี้เพิ่ม ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและประชาชน ตามหลักการทำนองเดียวกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ	**แนวทางการประเมิน** แนวทางการประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น (ผ่านการมีตัวแทนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในคณะกรรมการบริหาร กพน.) ไม่	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคนโดยในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนัก กอง หรือข้าราชการในระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยอนุโลม	มาตรานี้จะ**ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม** กล่าวคือ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนโยบายของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาน้ำบาดาลในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น	สามารถประเมินเป็นมูลค่า แต่สามารถประเมินถึงบทบาทของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างน้อย 2 แนวทาง คือ (1) การประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบเชิงบวกในการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ) (2) จำนวนโครงการหรืองบประมาณที่จัดสรรจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล ไปยังท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิผล และคุ้มค่า	
มาตรา ๗๒ ให้คณะกรรมการบริหาร กพน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้	มาตรานี้ปรับปรุงอำนาจของคณะกรรมการบริหาร กพน. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาสัดส่วนการใช้เงินให้สอดคล้องกับการดำเนินการ	**แนวทางการประเมิน** การประเมินผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นส่วนหนึ่งของการ	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
(๑) กำหนดสัดส่วนการใช้เงิน กพน. ที่ช่วยเหลือและอุดหนุนให้กับหน่วยงานอื่นตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของรายได้ในแต่ละปีที่ผ่านมา (๒) พิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๙ (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๗๐ วรรคสาม (๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของ กพน. และการตรวจสอบภายใน ตลอดจนการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างของ กพน. (๕) จัดทำแผนแม่บทการใช้จ่ายเงิน กพน. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖๙ (๖) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน.	ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล และการพิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ดังนั้น **ผลกระทบเชิงบวก** คือ ในการกำหนดการใช้เงิน กพน. ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะทำให้แผนแม่บทฯ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง	ประเมินผลกระทบเชิงบวกในการจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ไม่คำนวณ เพื่อมิให้เกิดการนับซ้ำ)	

ร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.	ผลกระทบเชิงบวก (+) และเชิงลบ (-)		หมายเหตุ
(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพน. ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม			

เอกสารอื่น

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ประกาศสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ 5 ปี (วาระแรก 3 ปี พ.ศ. 2563–2565)

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564

Books

Australian Competition and Consumer Commission, Water Charge Rules for Water Planning and Management Charges, (Position Paper, 2009)

Ayres, I. and Braithwaite, J., Responsive Regulation: Transcending the Deregulation Debate, (Oxford University Press, 1992)

Baldwin, R., Cave, M., and Lodge, M., Understanding Regulation: Theory, Strategy, and Practice, (2nd edition, Oxford University Press, 2012)

Bates, G., Environmental Law in Australia, (7th edition, LexisNexis Butterworths, 2008)

Burchi, S., Legal Principles and Legal Frameworks Related to Groundwater, in Karen G. Villholth et al (eds), "Advances in Groundwater Governance," (CRC Press, 2018)

Caponera, D. A., Principles of Water Law and Administration, (Balkema, 1992)

Faure, M. G., and Partain, R. A., Environmental Law and Economics: Theory and Practice (Cambridge University Press, 2019)

Food and Agriculture Organization, Global Diagnostic on Groundwater Governance (Groundwater Governance: A Global Framework for Action, FAO, March 2016)

Foster, S., Garduño, H., Tuinhof, A., and Tovey, C., Groundwater Governance: Conceptual Framework for Assessment of Provisions and Needs, (The GW-MATE Strategic Overview Series, World Bank, 2010)

Global Water Partnership Technical Advisory Committee, Integrated Water Resources Management, (TAC Background Papers NO.4, 2000)

Gracia, M, Smidt, E., and Jacobus J. de Vries, Emergence and Evolution of Groundwater Management and Governance, in Karen G. Villholth et al (eds), "Advances in Groundwater Governance," (CRC Press, 2018)

Godden, L., Peel, J., and McDonald, J., Environmental Law, (2nd edition, Oxford University Press, 2019)

Hendry, S., Framework for Water Law Reform, (Cambridge University Press, 2015)

Hertog, J. D., General Theories of Regulation' in Encyclopedia of Law & Economics - 5000 General Theories of Regulation, (Edward Elgar, 1996)

Hilson, C., Regulating Pollution, (Hart Publishing, 2000)

Macrory, R. B., Regulatory Justice: Making Sanctions Effective, (Final Report, Better Regulation Executive, 2006)

McKay, J., Groundwater as the Cinderella of Water Laws, Policies, and Institutions in Australia, (Conference Paper, International Symposium on Groundwater Sustainability (ISGWAS), 24-27 January 2006)

Meek, M., Australian Legal System, (4th edition, Thomson Lawbook Co., 2008)

Mitnick, B., The Political Economy of Regulation, (Columbia University Press, 1980)

Morgan, B. and Yeung, K., An Introduction to Law and Regulation: Text and Materials (Law in Context), (Cambridge University Press,2007)

Nelson, R. and Quevauviller, P., Groundwater Law, in Anthony J. Jakeman et al. (eds), "Integrated Groundwater Management: Concepts, Approaches and Challenges," (Springer, 2016)

Ogus A., Regulation: Legal Form and Economic Theory (Oxford University Press, 1994)

Organisation for Economic Co-operation and Development, Environmental Principles and Concepts (OCDE/GD (95) 124, 1995)

Organization for Economic Co-Operation and Development, Policies to Manage Agricultural Groundwater Use-Korea, (OECD Publishing, 2015)

Sax, J. L., et al, Legal Control of Water Resources: Cases and Materials, (4th edition, West Publishing, 2006)

Stoeckel, K., Webb, R., Woodward, L., and Hankinson, A., Australian Water Law, (Thomson Reuters, 2012)

Villholth, K. G. and Conti, K. I., Groundwater Governance: Rationale, Definition, Current State and Heuristic Framework, in Karen G. Villholth et al (eds), "Advances in Groundwater Governance," (CRC Press, 2018)

Journals

Blumm, M. C., and Guthrie, R. D., Internationalizing the Public Trust Doctrine: Natural Law and Constitutional and Statutory Approaches to Fulfilling the Saxion Vision, 45, "U.C. Davis Law Review," (2012): 741

Coglianese, C., Zeckhauser, R., and Parson, E., Securing Truth for Power: Informational Strategy and Regulatory Policy Making, 89 "Minnesota Law Review" (2004): 277

Dieter, C.A., Maupin, M.A., Caldwell, R.R., Harris, M.A., Ivahnenko, T.I., Lovelace, J.K., Barber, N.L., and Linsey, K.S., Estimated use of water in the United States in 2015, 65, "U.S. Geological Survey Circular," (2018): 1441

Evans, B. and Howsam, P., A critical Analysis of the Riparian Rights of Water Abstractors within England and Wales, 16(3) "Journal of Water Law," (2005): 90

Faure, M. G., Ogus, A. and Philipsen, N., Curbing Consumer Financial Losses: The Economics of Regulatory Enforcement, 31, "Law & Policy," (2009): 161

Faure, M. G. and Svatikova, K., Criminal or Administrative Law to Protect the Environment? Evidence from Western Europe, 24, "Environmental Law Journal," (2012): 253

Frank, R. M., The Public Trust Doctrine: Assessing Its Recent Past & Charting Its Future, 665, "U.C. Davis Law Review," (2012): 665

Hardin, G., Extensions of "The Tragedy of the Commons", 280 (5364), "Science," (1998): 682.

Hardin, G., The Tragedy of the Commons, 162 (3859), "Science," (1968): 1243

Kang, L. S., Hamm, S. Y., Cheong, J. Y. and et al, Groundwater Monitoring System and Groundwater Policy in Relation to Unified Water Resource Management in Korea, 22, "Water Policy," (2020): 211

Lee, J. Y. and Kwon, K. D., Current Status of Groundwater Monitoring Networks in Korea, 8 "Water," (2016): 168

Jeon, C., Raza, M., Lee, J. Y., and et al, Countrywide Groundwater Quality Trend and Suitability for Use in Key Sectors of Korea, 12, "Water," (2020): 1193

Owen, D. et al., California Groundwater Management, Science Policy Interfaces, and the Legacies of Artificial Legal Distinctions, 14, "Environ. Res. Lett," (2019)

Sax, J. L., The Public Trust Doctrine in Natural Resources Law: Effective Judicial Intervention, 68, "Michigan Law Review," (1970): 471

Electronic Materials

Asian Infomation Organization, Korea's Geography, http://www.asianinfo.org/asianinfo/korea/geography.htm#TERRITORY.

Bureau of Meteorology, Groundwater Dependent Ecosystems Atlas, http://www.bom.gov.au/water/groundwater/gde/

Central Intelligence Agency, The World Fact Book: Australia, https://www.cia.gov/-library/publications/the-world-factbook/geos/as.html.

Civil Services of The United Kingdom, Devolution: Factsheet, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/770709/DevolutionFactsheet.pdf.

Department of Environment and Science, Queensland Government, Cumulative Management Areas, https://environment.des.qld.gov.au/management/activities/non-mining/coal-seam-gas/cumulative-management.

Department of the Attorney-General and Justice, Northern Territory Government, Penalty Units, https://justice.nt.gov.au/attorney-general-and-justice/units-and-amounts/penalty-units.

Environment Agency of The United Kingdom, Groundwater Protection Position Statements, www.gov.uk/government/publications/groundwater-protection-position-statements.

European Commission, Training Package on EU Water Legislation, https://ec.europa.eu/environment/legal/law/7/module_3_7.htm.

Geoscience Australia, Groundwater in Australia, https://www.ga.gov.au/scientific-topics/water/groundwater/groundwater-in-australia

Geoscience Australia, Groundwater Use, https://www.ga.gov.au/scientific-topics/water/groundwater/basics/groundwater-use

Ministry of Government Legislation and National Law Centre, National Law Information Centre: Korean Legislative System and Procedures, https://law.go.kr/LSW/eng/engAbout.do?menuId=3#:~:text=The%20Korean%20legislative%20system%20consists,to%20effectively%20implement%20the%20Acts.

Northern Territory Government Information and Service, Groundwater, https://nt.gov.au/environment/water/water-resources-of-the-nt/groundwater

Office for National Statistics, Overview of the UK population: January 2021, www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/articles/overviewoftheukpopulation/january2021.

Organization for Economic Co-operation and Development, About OECD, https://www.oecd.org/about/

Natural Resources Wales, Protecting Groundwater, https://naturalresources.wales/guidance-and-advice/business-sectors/planning-and-development/advice-for-developers/protecting-groundwater/?lang=en.

Natural Resources Wales, Regulatory Responsibility, https://naturalresources.wales/about-us/what-we-do/how-we-regulate-you/our-regulatory-responsibilities/regulatory-responsibilities/?lang=en.

River Network Organization, River Basin Management Plan-Background, www.riversweb.org/monreCBP/index.php/en/training/context/administrative-boundaries/53-river-basin-management-river-basin-management-plan.

State of Colorado, Guide to Colorado Well Permits, Water Rights, and Water Administration, https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/wellpermitguide_1.pdf.

Statista, Volume of Groundwater Used in South Korea in 2018, by Sector, https://www.statista.com/statistics/1023493/south-korea-groundwater-use-volume-by-sector/.

United Kingdom Government, Guidance: Water management: Abstract or Impound Water, https://www.gov.uk/guidance/water-management-abstract-or-impound-water.

Water Environment Partnership in Asia (WEPA), State of Water Environment: Republic of Korea, http://www.wepa-db.net/policies/state/southkorea/southkorea.htm.

Other Materials

Arnold v Mundy, 6 N.J.L. 1, 78 (N.J. 1821)

California Safe Drinking Water Act

California Water Code

Colorado Review Stat

City of Berkeley v Superior Court, 606 P.2d 362 (Cal. 1980)

Commonwealth of Australian Constitution

Environment Act 1995

Environment Agency Scheme of Abstraction Charges 2020/21

Environmental Permitting (England and Wales) Regulations 2016

Environmental Protection Information Center (EPIC) v California Dep't of Forestry and Fire Protection, 187 P.3d 888 (2008)

European Union (Withdrawal) Act 2018

Groundwater Act (Act No. 4599) 1993

Groundwater (England and Wales) Regulations 2009

Katz v. Walkinshaw, Supreme Court of California, 141 Cal.116 (1903)

M.C. Mehta v Kamal Nath, (1997) 1 S.C.C. 388 (1996) (India)

Recommendation of the Council on Guiding Principles concerning International Economic Aspects of Environmental Policies, as adopted by the OECD Council on 26 May 1972.

Sustainable Groundwater Management Act

The Dublin Statement on Water and Sustainable Development, adopted January 31, 1992 in Dublin, Ireland, International Conference on Water and the Environment.

United Nations Conference on the Environment and Development: Rio Declaration on the Environment and Development, adopted June 14, 1992, UN Doc A/CONF.151/26 (Vol I) (1992); 31 ILM 874

Water Environment (Water Framework Directive) (England and Wales) Regulations 2017

Water Act 1992 (NT)

Water Act 2000 (Qld)

Water Act 2007 (Cth)

Water Resources Act 1991

Water Well Construction Standards Ordinance

ภาคผนวก

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นทั้ง 5 ครั้ง

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นทั้ง 5 ครั้ง

คณะที่ปรึกษาได้จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล จากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร รวม 5 ครั้ง นั้น คณะที่ปรึกษาได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภูมิภาคในภาคส่วนต่างๆ ได้นำเสนอความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามและข้อคิดเห็นจากการประชุมโดยผ่านระบบออนไลน์ (Microsoft Teams) และได้ทำการสรุปผลข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นและจากสมาคมน้ำบาดาลไทย[1] และสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากล[2] เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำร่างกฎหมาย ดังนี้

-ครั้งที่ 1 ภาคเหนือ วันที่ 28 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 76 คน

-ครั้งที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 29 มิถุนายน 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 82 คน

-ครั้งที่ 3 ภาคกลาง วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 74 คน

-ครั้งที่ 4 ภาคใต้ วันที่ 5 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 73 คน

-ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร วันที่ 7 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 110 คน

ทั้งนี้ ความคิดเห็นที่นำเสนอในแต่ละส่วนซึ่งได้มาจากแบบสอบถามและผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ ทั้ง 5 ครั้ง มีจำนวน 58 ชุด สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถาม เป็นรายประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิภาค

1.1) ภาคกลาง	คิดเป็นร้อยละ 37.9
1.2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	คิดเป็นร้อยละ 25.9
1.3) ภาคเหนือ	คิดเป็นร้อยละ 19
1.4) ภาคใต้	คิดเป็นร้อยละ 10.3
1.5) ภาคตะวันตก	คิดเป็นร้อยละ 3.4

[1]สรุปประเด็นจากหนังสือร้องเรียนของสมาคมน้ำบาดาลไทย เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำเนาถึง คณะผู้ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ....) เรื่อง เนื้อหาการทบทวนแก้ไขร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ... ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2564

[2]สรุปประเด็นจากหนังสือร้องเรียนของสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากล เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และคณะยกร่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง ข้อหารือในประเด็นต่างๆ ของร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. .... ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2564

1.6) ภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 3.4

2) ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทหน่วยงาน

2.1) หน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 60.3
2.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 10.3
2.3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 1.7
2.4) ผู้ประกอบการภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 6.9
2.5) สถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.4
2.6) ช่างเจาะน้ำบาดาล คิดเป็นร้อยละ 1.7
2.7) วิศวกร/นักธรณีวิทยา คิดเป็นร้อยละ 6.9
2.8) อื่นๆ ได้แก่
-พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.7
-องค์กรเอกชน คิดเป็นร้อยละ 1.7
-ข้าราชการบำนาญ คิดเป็นร้อยละ 1.7
-นักวิชาการอิสระ คิดเป็นร้อยละ 1.7
-ประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 1.7

3) รายชื่อหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม

3.1) หน่วยงานราชการ

-กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
-กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
-กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
-กรมโยธาธิการและผังเมือง
-กรมอนามัย
-สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
-สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
-สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
-สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12 จังหวัดสงขลา
-สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 8 (จังหวัดขอนแก่น)
-สำนักงานศาลยุติธรรม
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพิษณุโลก
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกำแพงเพชร
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดชัยภูมิ

-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดร้อยเอ็ด
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอำนาจเจริญ
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่น
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสตูล
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี
-สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร

3.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

-เทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
-องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสง่า อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
-องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
-องค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

3.3) ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม

-บริษัท เจียกเจิม จำกัด
-บริษัท พี.วี.ดี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
-บริษัท รวมเกษตรกรอุตสาหกรรม จำกัด
-บริษัท สยามคราฟท์อุตสาหกรรม จำกัด
-บริษัท จิวซ่งฮวด จำกัด
-บริษัท AFRY Thailand
-บริษัท ไออาร์พีซี
-บริษัท จีโอ แอนด์ ซีวิล เซอร์วิส จำกัด
-บริษัท ธนธรณี จำกัด
-สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว
-สภาอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์
-องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

3.4) หน่วยงานอื่น

-นักวิชาการอิสระ
-มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
-สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
-โรงพยาบาลเสนา

1.2 ตอนที่ 2 บททั่วไป

1) คำนิยาม “แอ่งน้ำบาดาล”

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.5

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.5

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-น้ำบาดาล ความลึกไม่น้อยกว่าสิบเมตรน่าจะตื้นเกินไป น่าจะ 25 เมตร ลงไป

-อาจจะใช้คำว่า “ชั้นน้ำบาดาลใต้ดิน” และ “ชั้นน้ำบาดาลผิวดิน” แทน โดยพิจารณาได้จากเครือข่ายชั้นน้ำที่มีความเชื่อมโยงกับชั้นน้ำบาดาล

2) คำนิยาม “บ่อน้ำตื้น”

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 87.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 12.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรระบุรายละเอียดคุณลักษณะของบ่อน้ำตื้นให้ชัดเจนขึ้น เช่น ขนาด กว้าง ยาว หรือเส้นผ่านศูนย์กลาง

-บ่อบาดาล คือ บ่อน้ำที่มีการเติมน้ำจากเครือข่ายของการเชื่อมต่อกับชั้นน้ำบาดาล อาจจะมีหลายขนาด

-บ่อน้ำฝน คือ บ่อน้ำผิวดินที่มีการเติมน้ำจากบริเวณผิวน้ำเท่านั้น เช่น น้ำฝนหรือน้ำประปา

-เข้าใจว่าหมายถึงบ่อน้ำบาดาลที่ใช้วิธีเจาะเป็นรูกลม แต่ระดับไม่ลึก แต่ต้องการทราบว่าหมายรวมถึงบ่อที่เกิดจากการ **"ขุด"** เพื่อใช้น้ำใต้ดิน เช่น บ่อปลอก หรือใช้เก็บกักน้ำฝน/น้ำผิวดิน เช่น สระเก็บน้ำ เป็นต้น หรือไม่

-บ่อน้ำตื้นนี้ มิได้ระบุความลึกลงจากผิวดินที่ชัดเจน เพียงแค่เห็นได้ว่าจะต้องมีระดับความลึกไม่ถึงชั้นความลึกของน้ำบาดาลเท่านั้น (สิบเมตรขึ้นไป) ส่งผลให้การขุดชั้นดินลึกเพียง 30 ซ.ม./ 50 ซ.ม./ 1 เมตร ก็จะอยู่ภายใต้นิยามนี้แล้ว ซึ่งจะทำให้เกินกว่าขอบเขตของพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นเรื่องของน้ำบาดาล (ลึกไม่น้อยกว่าสิบเมตรจากชั้นดิน)

-เกี่ยวอะไรหรือไม่กับบ่อบาดาล

3) คำนิยาม “บ่อสังเกตการณ์”

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรจำกัดความหมายของคำว่าบ่อหรือหลุมเจาะ อย่างชัดเจน ไม่แน่ใจว่าบ่อสังเกตการณ์นั้นหมายถึงบ่อน้ำขนาดใหญ่ที่มีขนาดพื้นที่ผิวน้ำที่สามารถรองรับน้ำฝนได้หรือไม่ หากใช่ มีความเห็นด้วย แต่ถ้าหมายถึงหลุมที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของแท่งเจาะจากเครื่องเจาะ แนะนำว่าควรใช้คำว่า “หลุมสังเกตการณ์”

-ควรจะมีรายละเอียดในเรื่องขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางบ่อ โดยอาจจะอ้างอิงไปที่มาตรฐานหรือเกณฑ์

-ควรระบุความลึกไว้ด้วย เพื่อจะได้สอดคล้องกับระดับ "น้ำบาดาล" ตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะคำนิยามนี้เขียนไว้เพื่อการ monitor น้ำบาดาล

4) คำนิยาม “บ่อสำรวจ”

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 91.2

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 8.8

มีความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ไม่ควรมีบ่อสำรวจ เนื่องจากไปทับซ้อนกับบ่อสังเกตการณ์

-บ่อสังเกตการณ์ และ บ่อสำรวจ ควรเป็นบ่อหรือหลุมเดียวกันหรือไม่ หรืออาจจะมีเพียงคำเดียว จึงไม่แน่ใจว่าหน้าที่ของสองคำนี้ต่างกันอย่างไร สามารถใช้แทนกันได้หรือไม่

-ควรตัดคำว่า "ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล" ออกเพราะคำว่าอุทกธรณีวิทยาครอบคลุมถึงปริมาณและคุณภาพน้ำอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มนิยามของ “อุทกธรณีวิทยา” เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจความหมาย

5) คำนิยาม “เติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล”

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 93

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรมีรายละเอียดมากขึ้น เช่น ข้อกำหนด หรือ วัตถุประสงค์การเติมน้ำ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน

-ควรเพิ่ม “บ่อน้ำตื้น” “สระ” หรือ “โครงสร้างอื่นใด”

-ควรจะระบุว่าเป็นกิจกรรมที่มีการควบคุมคุณภาพน้ำ หรือไม่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำบาดาล

6) คำนิยามอื่นที่ระบุใน มาตรา 4 มีความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-น้ำบาดาล

-ไม่เห็นควรให้นำบ่อน้ำตื้นมาเกี่ยวข้องกับบ่อบาดาล เพราะเป็นน้ำคนละส่วนกัน

-ที่รัฐให้ชาวบ้านทำบ่อเติมน้ำตื้น จะนิยามว่าอย่างไร

-การกำหนดบาดาลน้ำตื้น บาดาลน้ำลึก

-“แอ่งน้ำ” ควรแก้เป็น “แหล่งน้ำ”

-ควรเพิ่มนิยามของคำว่า “น้ำใต้ดิน” เพราะมีการกล่าวในหลายมาตรา แต่ไม่รู้ว่าน้ำใต้ดินมีความหมายว่าอย่างไร

-เรื่องนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐให้นิยามกว้างไปหรือไม่ ควรจะตรากฎหมายลำดับรองว่า “หน่วยงานอื่นของรัฐ” คือหน่วยงานใดบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความว่าหน่วยงานอื่นของรัฐคือหน่วยงานใดบ้าง

-เพิ่มนิยาม “อุทกธรณีวิทยา”

-ฝากพิจารณาตามข้อ 2.2 (นิยามคำว่า บ่อน้ำตื้น) ว่าหมายรวมถึงวิธีการ เช่นการ “ขุด” ด้วยหรือไม่

-ให้พิจารณาทบทวนว่าคำนิยามที่มีจำนวน 27 คำนี้ มากไป หรือฟุ่มเฟือยเกินไปหรือไม่ เช่น มีทั้งคำว่า "ทรัพยากรน้ำบาดาล" และ "น้ำบาดาล" และยังมี "ชั้นน้ำบาดาล" ซึ่งมีความซ้ำซ้อนกัน หรือนิยามคำว่า "เครื่องเจาะน้ำบาดาล" "ผู้ออกใบอนุญาต" เป็นต้น

-ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ คำว่า “บ่อบาดาล” ควรให้ใช้คำว่า “บ่อน้ำบาดาล” ทั้งหมด

-บ่อเป็นบ่อน้ำบาดาล

-นิยามคำว่า “แหล่งกำเนิดมลพิษ” ปรากฏในมาตราใดบ้าง

7) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับอำนาจของรัฐมนตรีในการออกประกาศยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับการเจาะหรือใช้น้ำบาดาลของกรม หน่วยงานราชการทหาร หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อเกษตรกรรม เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อการบรรเทาสาธารณภัย ตามมาตรา 6 วรรค 1

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ควรพิจารณาตามสภาพสิ่งแวดล้อม

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับอำนาจของรัฐมนตรีในการออกคำสั่งกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินการ ตามมาตรา 6 วรรค 2

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 0

ไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับความมุ่งหมายและหลักการตามที่ระบุอยู่ในหมวด 1 ตามมาตรา 7-9

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ในข้อความช่วงท้ายของ มาตรา 9 "...ที่ยอมรับได้" นั้น ควรมีการระบุเกณฑ์ที่ชัดเจนหรือไม่ ก็ควรเพิ่มเติมข้อความในลักษณะที่ให้ไปออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อสร้างหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนต่อไป

1.3 ตอนที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ารายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 11 สมควรออกเป็นกฎกระทรวง โดยให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.2

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ควรมีหลักเกณฑ์ให้อำนาจพิจารณาผ่อนชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ารายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 12 สมควรออกเป็นประกาศโดยให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.6

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.4

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-คณะกรรมการที่กำหนดไว้ยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนร่วมที่เพียงพอ

-ฝากพิจารณาใน (9) มีคำว่าการ "เจาะ" หรือ "ขุด" น่าจะให้สอดคล้องกับนิยามใน มาตรา 4

-ควรครอบคลุมรวมถึงการจัดเก็บค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลด้วย

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในการเจาะน้ำบาดาลต้องทำโดยช่างเจาะน้ำบาดาลที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามมาตรา 13

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.6

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.4

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ช่างคนเดียวเจาะหลายบ่อพร้อมกันไม่ได้

-ช่างเจาะที่ไม่มีใบอนุญาตจะมีบทลงโทษหลังจากเจาะเสร็จแล้วหรือไม่อย่างไร

-การเจาะน้ำบาดาลควรกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าของบ่อบาดาล ผู้ดำเนินการเจาะ (อาจจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาที่เป็นช่างเจาะ) และช่างเจาะ แต่ละคนควรออกกฎหมายควบคุมตามบทบาทของตน เจ้าของขออนุญาต หากให้เจาะโดยไม่ขออนุญาตหรือไม่ถูกต้อง เจ้าของต้องรับผิด ส่วนผู้ดำเนินการเจาะและช่างเจาะ กำหนดมาตรฐาน วิธีการเจาะ ฯลฯ หากทำผิดจากมาตรฐานจึงผิดกฎหมาย

-มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีข้อกำหนดที่ชัดเจนเนื่องจากเป็นการเพิ่มกระบวนการจากเดิมขึ้นมา

-ช่างเจาะน้ำบาดาลควรมีจรรยาบรรณในวิชาชีพและควรผ่านการฝึกอบรมการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดให้มีการฝึกอบรมและสัมมนาส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะน้ำบาดาล และให้คำปรึกษาแก่ช่างเจาะน้ำบาดาล ตามมาตรา 14

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.9

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เมื่อมีการเริ่มใช้ ควรมีการเปิดการอบรมให้ความรู้ทันที และกระจายการฝึกอบรมไปยังต่างอำเภอ เพื่อให้ช่างเจาะน้ำบาดาลมีความรู้ความสามารถ

-ควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเปิดอบรมและสัมมนา เพื่อบรรเทาการผูกขาดจากหน่วยงานเดียว เช่น สถาบันการศึกษา เป็นต้น

-ควรมีวิชาการใหม่ หรือ เทคนิคใหม่ มาอบรมให้ความรู้ด้วย

-กรมควรทำหน้าที่ในฐานะ regulator ออกกฎระเบียบมาตรฐานหลักสูตร วิธีการอบรม คุณสมบัติ ให้ third party ที่จะมาอบรมแทนกรมดีกว่า ไม่ควรจะไปดำเนินการเองเพราะอาจจะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากรที่น้อยลง

-ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่ต้องการเจาะน้ำบาดาลทราบโดยทั่วถึงกัน

-ควรอบรมวิชาการด้านการอื่นด้วยนอกเหนือจากวิชาการเจาะน้ำบาดาล

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการเจาะน้ำใต้ดินทุกกรณี ต้องได้รับการตรวจสอบและได้ใบรับรองมาตรฐานจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามมาตรา 15-16

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 80.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 19.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ให้มีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาลตามชื่อพระราชบัญญัติ

-สร้างเงื่อนไขเกินความจำเป็น

-บ่อเจาะโดยผู้ได้รับการอบรมและรับรองแล้ว ก็น่าจะเพียงพอ

-ในกรณีเกษตรกร อาจจะต้องพิจารณาผลกระทบ เช่น ค่าใช้จ่าย และระยะเวลาดำเนินการ

-ไม่แน่ใจในหน่วยงานที่ตรวจสอบมาตรฐาน เพราะส่วนใหญ่มาจากนักวิชาการอื่น

-ต้องระบุให้ชัดเจนว่า เจาะน้ำใต้ดินนั้น ทำอะไร อย่างไร แค่ไหน

-สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม การจดแจ้งน่าจะเพียงพอในกรณีทำบ่อตรวจสอบหรือบ่อสังเกตการณ์ที่ดำเนินการตาม EIA หรือกฎหมายกรมโรงงานแล้ว

-"น้ำใต้ดิน" บางประเภทจะไม่ใช่ "น้ำบาดาล" เพราะน้ำใต้ดินหลายกรณีอาจมีการขุดเจาะเพียงระดับความลึก 1-3 เมตรก็ได้ ซึ่งไม่น่าจะต้องได้รับการตรวจสอบหรือได้รับใบอนุญาตฯ/รับรองมาตรฐาน ประกอบกับในพระราชบัญญัตินี้ก็มิได้มีการบัญญัตินิยามคำว่า "น้ำใต้ดิน" เอาไว้ มีแต่เพียงคำนิยาม "ทรัพยากรน้ำบาดาล" และ "น้ำบาดาล" ที่มีการพูดถึง "น้ำใต้ดิน" เอาไว้

-ไม่แน่ใจว่าผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานคือใคร ไม่ได้ระบุไว้ในมาตรา 4

-ควรมีการรับรองและตรวจสอบการเจาะบ่อบาดาลโดยนักธรณีวิทยา/วิศวกร ทุกขนาดบ่อ

-เจาะน้ำใต้ดินที่มีใบรับรอง รวมถึงการเจาะบ่อน้ำตื้น บ่อสำรวจ บ่อสังเกตการณ์ บ่อทุกกรณีต้องได้ใบรับรองหรือไม่

6) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล รวมถึงการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ตามมาตรา 17

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.6

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.4

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรให้หน่วยงานที่ผ่านการรับรองร่วมช่วยตรวจสอบ เพื่อลดภาระของกรมและผูกขาด

-กรมควรทำหน้าที่ออก กฎ ระเบียบ มาตรฐาน วิธีการตรวจวิเคราะห์ น้ำบาดาลเพื่อนำผลวิเคราะห์มาใช้ตามกฎหมาย ส่วนจะไปตรวจที่ไหนก็ได้แต่ต้องเป็นห้องปฏิบัติการที่กรมกำหนดคุณสมบัติซึ่งมีทั้งเอกชน หน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่นที่มีห้องปฏิบัติการที่มีศักยภาพสูงตามมาตรฐาน ISO/IEC17025

7) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนในการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ตามหลักเกณฑ์ที่กรมกำหนด ตามมาตรา 18

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เนื่องจากหน่วยวิเคราะห์ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ต้องใช้ระยะเวลานานไม่น้อยกว่า 14 วันทำการ หน่วยงานเอกชนที่สามารถตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำได้ ควรมีมาตรฐานเทียบเท่าห้อง Lab ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

-ควรสร้างมาตรการ กลไก ในการกำกับที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอด้วย เพื่อป้องกันการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

-ทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน ผู้ใช้น้ำเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างเพิ่ม

1.4 ตอนที่ 4 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล ตามมาตรา 19

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 85.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 14.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรมีภาคประชาชนทั่วไป ที่เป็นผู้ใช้น้ำบาดาลจริง ร่วมด้วย

-เห็นด้วย แต่จะมีโอกาสให้ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต สามารถได้รับการคัดเลือก เช่นเดียวกับรูปแบบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่ส่วนนึงมาจากการคัดเลือกผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำภาคต่าง

-ควรเพิ่มผู้แทนจากกรมการปกครองด้วย

-จากรายชื่อกรรมการ ควรเพิ่ม กรมที่ดิน และสำนักงาน สปก. เป็นกรรมการเพิ่มไปด้วย

-ควรมีตัวแทนคณะกรรมการจากองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลร่วมด้วย

-ควรมีตัวแทนภาคประชาชนผู้ใช้น้ำร่วมด้วย

-ควรเพิ่มจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และกำหนดความเชี่ยวชาญในสายงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล เช่น วิศวกรผู้เชี่ยวชาญด้านการขุดเจาะและพัฒนาน้ำบาดาล ผู้เชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา

อุทกธรณีเคมี เป็นต้น และควรมีผู้แทนจากองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ซึ่งคัดเลือกจากระดับภาค จำนวน 5 ภาค เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ซึ่งจะทำให้มีตัวแทนจากทุกภาคส่วน

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 19

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.9

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรเน้นไปที่ผู้ใช้น้ำจริงเป็นหลัก

-ควรเป็นผู้มีประสพกาสบการณ์ด้านเจาะน้ำบาดาลมากโดยไม่ต้องคำนึงเรื่องการศึกษา

-จะเห็นด้วย ถ้าใช้หลักเกณฑ์คล้ายกับกรณีของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

-ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายด้วย เพราะตามร่างพระราชบัญญัติ มาตรา 25(3) ต้องให้ความเห็นในการออกกฎหมายลำดับรองด้วย

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 20

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 91.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 8.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-น่าจะ 3 ปี

-ควรระบุเป็นคราวละวาระเดียว ไม่ต่อเนื่องติดกันสองวาระ โดยกลับมาเป็นใหม่ได้แต่ควรต้องเว้นวรรค

-จะเห็นด้วย ถ้าใช้หลักเกณฑ์คล้ายกับกรณีของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

-ควรมีวาระ 4 ปี เพื่อความต่อเนื่องในการทำงาน

4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล ตามมาตรา 25

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 0

ไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

1.5 ตอนที่ 5 องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ในการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ตามมาตรา 28

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 90.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 9.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-อาจจะซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ เรื่อง องค์กรผู้ใช้น้ำ

-เห็นด้วย ถ้าใช้หลักเกณฑ์เหมือนกับกฎกระทรวงองค์กรผู้ใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ

-การก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ในการรวบรวมสมาชิกต่อแอ่งน้ำบาดาลหนึ่งน่าจะรวบรวมยาก เสนอให้รวบรวมเป็นทั้งจังหวัดเลยจะดีกว่า เวลาจัดนัดประชุมจำดำเนินการง่ายกว่าแยกเป็นองค์กรแต่ละแอ่งน้ำ

-เสนอเพื่อการร่างกฎกระทรวง ควรมีองค์กรระดับภาคเพื่อประสานงานในแอ่งน้ำบาดาลนั้นและในแอ่งน้ำบาดาลย่อยอื่น

1.6 ตอนที่ 6 แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับบทบาทหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลรวมถึงหลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในหมวด 3 ตามมาตรา 29-31

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-แผนควรได้รับการทบทวนเป็นรายปีตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ในปัจจุบัน

-เนื่องจากกำหนดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะ และการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ขึ้นตามกฎหมายใหม่นี้ จึงควรมีการกำหนดแผนแม่บทในส่วนนี้ด้วย

1.7 ตอนที่ 7 การประกอบกิจการน้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลจะต้องขอรับใบอนุญาตทุกกรณี ตามมาตรา 32

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.9

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-การกำหนดขั้นตอนวิธีการขอใบอนุญาตควรชัดเจน และการพิจารณาใบอนุญาตต้องดำเนินการไปโดยรวดเร็ว

-กรณีประกอบกิจการเพื่อการเกษตรขนาดเล็กอาจยกเว้นได้

-บางกรณีเป็นการทำโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดหาน้ำอุปโภคบริโภค ก็ไม่ต้องออกใบอนุญาต

-ผู้ก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลกับช่างเจาะน้ำบาดาลอาจไม่ใช่คนเดียวกัน

-เฉพาะวรรค 4 เนื่องจากการโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการระบุการสนับสนุนทรัพยากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสุดท้ายจะเกิดปัญหาการบำรุงรักษา (เหมือนกรมตั้งงบเจาะแล้วทิ้งให้คนในพื้นที่ดูแลเอง โดยไม่มีความเป็นเจ้าของ)

-ในระยะแรกควรทำความเข้าใจกับชาวบ้านหรือผู้ประกอบการที่เจาะน้ำบาดาลใช้แล้ว ก่อนจะมีการบังคับให้ขอรับใบอนุญาตตามกฎหมาย เพราะยังมีความเชื่อว่าสามารถเจาะน้ำบาดาลใช้เองได้อยู่เพราะอยู่ในที่ของตัวเอง ในกรณีอุปโภคบริโภคและเกษตรกรรม

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดหาบ่อน้ำบาดาลสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรม ตามมาตรา 32 วรรค 4

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.3

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.7

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ไม่เห็นด้วย ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

-ควรมีข้อมูลหรือพิกัด ให้ส่วนราชการในท้องที่ได้ตรวจสอบเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

-ควรต้องขอรับใบอนุญาตทุกกรณี

-ควรเป็นบ่อที่ทำตามถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายด้วย เช่น เป็นบ่อที่ที่ดินมีเอกสารสิทธิหรือได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายให้ใช้สิทธิด้วย มีการอุทิศที่ดินอย่างถูกต้องแล้ว และบ่อต้องใช้การได้มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

-ควรจัดทำแผนและรายงานให้กับ ทสจ. แต่ละจังหวัดนั้น

-ควรให้องค์กรส่วนท้องถิ่นขอรับใบอนุญาตด้วยเหมือนกัน เพราะบางองค์กรส่วนท้องถิ่นมีการปล่อยร้างบ่อน้ำบาดาล ไม่ดำเนินการแจกจ่ายให้กับประชาชน เพราะมีการจัดการบริหารการใช้น้ำในชุมชนไม่ค่อยดี อาจเพราะมีค่าใช่จ่ายในการดูแลรักษามาก

-เห็นด้วยกับการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องขอใบอนุญาต แต่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลควรมีการบันทึกรายละเอียดการเจาะบ่อน้ำบาดาลสาธารณะของทุก อปท. และจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการเจาะตามมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และจัดเก็บข้อมูลงในฐานข้อมูลพสุธาราให้มีความทันสมัยด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและนักวิชาการที่ต้องการนำข้อมูลแหล่งน้ำบาดาลในตำบลใดตำบลหนึ่งมาศึกษาในขั้นรายละเอียด

-หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน ยกเว้นกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จะต้องขอรับใบอนุญาต ถ้าหากมีการยกเว้นการขอรับใบอนุญาต ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ซึ่งมี 4 ประเภท ตามมาตรา 33

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.2

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-การอนุญาตเติมน้ำลงชั้นน้ำบาดาลควรแยกไปอยู่ในหมวดเนื้อหาอื่น

-เกษตรกรรม ควรแยกรายย่อยกับรายใหญ่ด้วย

-เห็นด้วย แต่ควรลดขั้นตอนและเอกสารประกอบในการขออนุญาตเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล และอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลให้ชัดเจน

-ต้องกำหนดความแตกต่างระหว่างประเภทธุรกิจ และอุตสาหกรรม ให้ชัดเจน

4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในการเจาะน้ำบาดาลต้องดำเนินการโดยช่างเจาะน้ำบาดาลที่ขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และใช้เครื่องเจาะตามชนิด ประเภท และมาตรฐานที่กรมกำหนด ตามมาตรา 32 วรรค 2

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.9

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ช่างมีไม่มากที่จะเจาะหลายจุด โดยช่างที่เจาะต้องมีหนังสือรับรองทุกจุดที่เจาะ

-ไม่ออกความคิดเห็น เพราะยังไม่มีข้อมูลเรื่องมาตรฐานเครื่องเจาะมากพอ

-ดำเนินการโดยช่างเจาะน้ำบาดาลที่ขึ้นทะเบียน และกำหนดมาตรฐานบ่อให้เกษตรกรสามารถดำเนินการตามได้

-เห็นด้วยเรื่องช่างเจาะ แต่ไม่เห็นด้วยเรื่องเครื่องเจาะ

-มีข้อสังเกตว่าถ้าผิดกฎหมายเจาะไม่มีใบอนุญาตเจาะในที่ห้ามเจาะใครต้องรับผิด คงไม่ใช่ช่างเจาะ เพราะช่างจะผิดก็ต่อเมื่อเจาะโดยไม่มีใบอนุญาต ช่างเจาะ เจาะผิดวิธีที่กำหนดเท่านั้น

-ในส่วนที่ไม่เห็นด้วย คือชนิดเครื่องเจาะ เพราะอาจจะทำให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มเกษตรกรเข้าถึงได้ยาก เพียงแต่กำหนดว่าต้องเป็นรถเจาะที่ขึ้นทะเบียนก็พอ

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการใช้น้ำบาดาลนั้นจะต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ตามมาตรา 32 วรรค 3

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ไม่เห็นด้วย มีบ่อบาดาลที่ขอใช้น้ำจากเปรียบเทียบปรับมากมาย จะต้องถูกอุดกลบหรือใช้แบบผิดกฎหมาย

-ไม่เห็นด้วย บ่อที่ไม่ได้รับอนุญาตเจาะ แต่เป็นบ่อที่เคยผิดกฎหมายเอาเข้าระบบ ก็สามารถออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้

-ไม่เห็นด้วย เนื่องจากปัจจุบัน มีบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเจาะเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน

6) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตท้องที่นั้น ตามมาตรา 34 วรรค 1

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรเพิ่มช่องทางอื่น เช่น Online

-ที่ผ่านมาเกิดการเชื่อมต่อกันระหว่างท้องถิ่นกับหน่วยงานทำให้ล้าช้า เอกสารสูญหาย ถูกเรียกเก็บค่าน้ำย้อนหลังเนื่องจากภาครัฐไม่ทำการเรียกเก็บ

-ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเหมือนกันทั้งประเทศ

7) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกระบวนการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามมาตรา 34 วรรค 2-3

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.3

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.7

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ใช้ระยะเวลาการพิจารณาออกใบอนุญาตแต่ละใบ ใช้เวลานาน

-ระยะเวลาขออนุญาตไม่ควรเกิน 30 วัน ส่วนเรื่องผลกระทบ ควรทำกับการเติมน้ำหรือระบายน้ำ

-เห็นด้วย ฝากพิจารณาเพิ่มเติมกรณีจำเป็นต้องเจาะบ่อที่มีขนาดเกินกว่า 200 มิลลิเมตร เพื่อใช้น้ำ (กรณีที่ผู้ยื่นประเมินว่า การเจาะบ่อเดียว คุ้มค่ากว่าการเจาะหลายบ่อ ด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่) เกี่ยวกับเงื่อนไขที่ ผู้ยื่นฯจะต้องทำรายงานผลการศึกษาผลกระทบเบื้องต้น นั้นหมายถึง IEE หรือ ER หรือ EIA อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหมายถึงรูปแบบอื่นหรือไม่ ถ้าใช่ ฝากพิจารณาต่อว่าต้องจัดทำโดยกลุ่มคณะที่ปรึกษาซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ หรือต้องมีคุณสมบัติอย่างไร มีเครื่องมือ/เทคนิคการวิเคราะห์ เป็นแบบใด และมีกรอบระยะเวลาขั้นต่ำในการศึกษาเป็นอย่างไร หรือจะมีโอกาสมีข้อยกเว้นอย่างไรได้บ้าง เป็นต้น

-ขนาดของบ่อน้ำบาดาล กิจกรรม ที่ต้องจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบควรจะรวมอยู่กับประกาศหลักเกณฑ์ในการจัดทำรายงานฯ ไม่ควรระบุอยู่ในพระราชบัญญัติฯ เพื่อสะดวกกับการเพิ่มเติมขนาดหรือประเภทกิจกรรม

-ในกรณีเจาะน้ำบาดาลที่มีขนาดท่อ 200 มิลลิเมตร (8 นิ้ว) เป็นขนาดที่เล็กเกินไป ที่จะต้องทำ EIA ให้ได้รับข้อยกเว้นไม่ต้องทำ EIA

-ไม่เห็นด้วยเฉพาะในส่วนของคำขอเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล ที่ระบุว่าผู้ยื่นคำขอต้องจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับหน่วยงานและประชาชนที่มีความตั้งใจอนุรักษ์และกักเก็บน้ำบาดาลลงชั้นใต้ดิน อีกทั้งเป็นการเพิ่มกระบวนการขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่ทรัพยากรน้ำบาดาลก็ดูแลบริการประชาชนไม่ทั่วถึงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะเรื่องขั้นตอนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลแต่ละประเภท หากเพิ่มภาระงาน

ด้านการออกใบอนุญาตเติมน้ำใต้ดินเข้ามาอีก ควรเพิ่มบุคลากรด้านน้ำบาดาลในการให้ความรู้และบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกรอบอายุของใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามมาตรา 36

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 85.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 14.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลควรมีระยะเวลาน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยเอาระยะเวลาการเจาะที่อยู่ในรายงานการเจาะเป็นฐานข้อมูลในการคิดหาระยะเวลาที่เหมาะสม

-เรื่องใบอนุญาตใช้น้ำไม่เกิน 20 ปี ถ้าบ่อยังใช้ได้ก็ควรใช้ต่อไปได้ แต่ถ้าบ่อเจาะแล้วชำรุดก่อน 5 ปี ควรหาทางซ่อมก่อนจนซ่อมไม่ได้ค่อยเจาะใหม่

-กรอบเดิม 10 ปี เหมาะสมแล้ว เพราะปัจจุบันที่ใช้อยู่ก็ไม่เกิน 5 ปี เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดกรอบใหม่

-ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมีอายุไม่เกิน 20 ปี อาจใช้เวลามากเกินไป เพราะหากมีการเปลี่ยนบุคลากรหรือเอกสารสูญหาย จะมีปัญหากับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และกรณีผู้รับใบอนุญาตลืมไม่มาต่อใบอนุญาต หากใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลมีอายุ 20 ปี ซึ่งยาวนานไป

-ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลไม่ควรมีอายุเกิน 10 ปี เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป

9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกระบวนการขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามมาตรา 36

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.2

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ให้มีเรื่องดอกเบี้ยผิดนัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพิ่มได้ด้วยหรือไม่

-ไม่เห็นด้วย ตามวรรค 2 การต่ออายุควรต่อก่อนใบอนุญาตจะสิ้นอายุ หรือภายใน 30 วัน หลังจากใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยอนุโลม เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดเก็บค่าน้ำบาดาล และการต่ออายุจะต้องไม่มีหนี้ค้างชำระ

10) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกระบวนการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามมาตรา 37

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 0

ไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

11) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกระบวนการการอุทธรณ์ ตามมาตรา 38

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.9

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการน้ำบาดาลที่มีผู้มีส่วนร่วมที่หลากหลายก่อน

-ทั้งที่รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัติ แต่การอุทธรณ์ให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากต่อไปภายหน้ามีการโอนถ่ายภารกิจเรื่องน้ำบาดาลให้สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ซึ่งสังกัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดังเช่น ปี 2554-2560 ปลัดกระทรวงจะอยู่คนละสังกัดกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ควรจะอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีดีกว่าหรือไม่ ส่วนในมาตรา 38 วรรค 4 เท่าที่ดูพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์เลย

-ขอเพิ่มระยะเวลาในการอุทธรณ์เป็น 60 วัน

12) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามมาตรา 40-45

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.2

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-มาตรา 45 วรรสอง นิติบุคคลเลิกกิจการแบบใดเป็นการแจ้งเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 44 หรือถ้าไม่แจ้งเลิกจะเป็นการเลิกกิจการ คือให้ดูที่สถานะนิติบุคคล ชำระบัญชี หรือนิติบุคคลร้างหรือไม่

-ควรให้มีหน้าที่ดูและเฝ้าระวังเรื่องการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำและผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

13) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ให้มีประเภทการใช้น้ำบาดาล 4 ประเภท ตามมาตรา 46

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ประเภทธุรกิจซ้ำซ้อนกับอุตสาหกรรม

-ควรใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ

-เห็นด้วย แต่ควรจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำที่ปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ก่อนที่จะประกาศกฎกระทรวงต่อไป

-บ่ออาจจะมีการใช้น้ำหลายประเภท

-ควรเพิ่ม (5) เป็น “การใช้น้ำบาดาลเพื่อกิจการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด” ด้วย

-ควรระบุอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าธรรมเนียม แต่ละพื้นที่ที่เป็นสาก สามารถตรวจสอบได้แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

-กิจการใดจะอยู่ในหลักเกณฑ์การใช้น้ำประเภทใด ต้องมีกฎหมายลำดับรองหรือไม่ อาจเป็นประกาศกรมหรือกระทรวง เพื่อป้องกันการตีความ เช่น ฟาร์มเลี้ยงไก่ของบริษัทใหญ่ อยู่ในประเภท

เกษตรกรรมหรือธุรกิจ และคำว่า “ประเภทการใช้น้ำบาดาล” จะขัดหรือแย้งกับประเภทการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง ประเภทที่สาม ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำหรือไม่

14) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณอัตราค่าใช้น้ำบาดาล ตามมาตรา 47

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เห็นด้วย แต่ควรจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ ที่ปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ก่อนที่จะประกาศกฎกระทรวงต่อไป

-เพิ่มเติม การใช้เพื่ออุปโภค/และเกษตร ถึงจะอยู่ในเขตประปาบริการควรได้รับยกเว้นเนื่องจากหากมีน้ำประชาใช้น้ำ คนส่วนใหญ่ก็ไม่เจาะน้ำบาดาลมาใช้นอกจากบริการไม่ถึง

15) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจทำสัญญาว่าจ้างให้เอกชนหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ตามมาตรา 48

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรมีมาตรการควบคุมเอกชนให้ดีด้วย

-ควรระบุอัตราค่าใช้น้ำบาดาลและค่าธรรมเนียม แต่ละพื้นที่ที่เป็นสากลสามารถตรวจสอบได้แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

-เห็นด้วย หากการกระจายอำนาจไปยังเอกชนหรือมอบหมายไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เป็นการไปเพิ่มภาระหน้าที่งานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

16) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกระบวนการแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 50-52

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 0

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ควรเพิ่มในกรณีที่ผู้ประกอบการมีหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลค้างชำระ และเข้าสู่กระบวนการของศาล เห็นควรให้เพิกถอนใบอนุญาตได้

17) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกระบวนการในการเจาะบ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ และบ่อสำรวจ ตามมาตรา 53-58

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.5

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.5

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-มาตรา 53 วรรค 2 เหตุใดประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรมถึงไม่ต้องแจ้งข้อมูล แสดงให้เห็นความเหลื่อมล้ำ

-กรณีบ่อน้ำตื้น เป็นการกำหนดเกินขอบเขตเจตนารมณ์ของร่างกฎหมายนี้หรือไม่ เพราะกำหนดในเรื่องการใช้ด้วยซึ่งเป็นการใช้ตามปกติของประชาชน เหตุใดกฎหมายน้ำบาดาลต้องควบคุม แต่หากจะควบคุมควรเกี่ยวเนื่องกับน้ำบ่อดาล เช่น เพื่อใช้เป็นบ่อสังเกตการณ์ หรือบ่อสำหรับใช้น้ำเติมในบ่อบาดาล นอกจากนั้นการกำหนดให้รายงานปริมาณ คุณภาพน้ำ แก่เจ้าหน้าที่ ชาวบ้านทั่วไปจะไม่สามารถทำได้และสร้างภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ

-"บ่อน้ำตื้น" ตามที่ได้มีการนิยามตามร่างกฎหมายนี้ ไม่ควรถูกบัญญัติไว้ เนื่องจากเห็นว่าอยู่นอกขอบเขต "น้ำบาดาล"

-ควรกำหนดให้บ่อสำรวจ เมื่อดำเนินการสำรวจและได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วต้องทำการอุดกลบทันที หากจะพัฒนาเป็นบ่อสังเกตการณ์ ต้องแจ้งขอพัฒนาเป็นบ่อสังเกตการณ์

1.8 ตอนที่ 8 การป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการดำเนินงานโครงการหรือกิจการใดตามกฎหมายอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อน้ำบาดาลให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้นต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาลก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการหรือกิจการนั้น ตามมาตรา 60

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.5

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.5

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรมีความชัดเจนว่ากิจการที่จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อน้ำบาดาลคืออะไร

-ให้พิจารณาด้วยว่าจะมีส่วนที่ทับซ้อนกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. ด้วยหรือไม่ เนื่องจากแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำจะต้องผ่านการพิจารณา/ความเห็นชอบจากคณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือ กนช. ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ อยู่แล้ว

-ควรระบุ เฉพาะจังหวัดที่มีแอ่งน้ำบาดาล

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับเหตุตามมาตรา 61 ที่อธิบดีจะใช้อำนาจสั่งระงับหรือห้ามการดำเนินการใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลหรือสิ่งแวดล้อม

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.2

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ จะใช้ดุลพินิจอย่างไรในการพิจารณาว่าการกระทำหรือกิจกรรมใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างร้ายแรง หรือกระทบอย่างกว้างขวาง

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับมาตรการห้ามใช้บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น บ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ หรือบ่อดิน ตามมาตรา 62

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-บ่อน้ำตื้น มีพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2564 ควบคุมอยู่แล้ว

-บ่อน้ำตื้น ไม่ควรอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

-ชั้นน้ำบาดาลคือน้ำบาดาลอิ่มตัว แหล่งน้ำบาดาลคือแหล่งที่มีศักยภาพน้ำบาดาล หากสารปนเปื้อนไหลลงใต้ดินเสียหายแต่ยังไม่ถึงชั้นน้ำบาดาลหรือแหล่งน้ำบาดาลจะทำอย่างไร

4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณากำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล (มาตรา 63) เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (มาตรา 64) เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (มาตรา 65) และเขตห้ามสูบน้ำบาดาล (มาตรา 68)

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.6

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.4

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เห็นควรกำหนดมาตรการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจและจัดการเองได้ ไม่ควรเชื่อมโยงไปใช้กับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพราะวัตถุประสงค์แตกต่างกัน หากกรมทรัพยากรน้ำบาลต้องการดำเนินการอย่างไร หรือให้มีมาตรการอย่างไร ก็ควรที่จะกำหนดให้ชัดเจนโดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายของหน่วยงานอื่น เพราะอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

-เห็นด้วย แต่การกำหนดเขตให้มี “ผังสี” ที่ชัดเจนตรวจสอบได้ แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

-รายละเอียดหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณากำหนดเขตคุ้มครองยังไม่ชัดเจน

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับมาตรการในการอนุรักษ์หรือคุ้มครอง ในเขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาล (มาตรา 63) เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (มาตรา 64) เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล (มาตรา 65) และเขตห้ามสูบน้ำบาดาล (มาตรา 68)

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-มาตรการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล ตามมาตรา 64 ควรกำหนดให้ชัดเจนในร่างกฎหมายฉบับนี้

-ควรต้องศึกษาขั้นตอนในการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อทบทวนเนื้อหาในวรรค 3 ให้มีความชัดเจน

-ควรระบุให้พื้นที่น้ำเค็ม ต้องห้ามเจาะด้วย

-รายละเอียดหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณากำหนดเขตคุ้มครองยังไม่ชัดเจน

6) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่อื่นซึ่งมิใช่เขตคุ้มครองพื้นที่ห้ามเติมน้ำบาดาลจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดในมาตรา 63 วรรค 2

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.4

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.6

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรกำหนดขอบเขต รายละเอียดให้ชัดเจน

-เห็นด้วย แต่ฝากพิจารณาประกอบในกรณีการทำโครงการ โคก หนอง นา หรือธนาคารน้ำใต้ดินที่อาจจะมีการขุดบ่อลึกตามเกณฑ์น้ำบาดาลนั้น อาจเข้าข่ายต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเฉพาะในมาตราที่เกี่ยวข้องทุกมาตราด้วยหรือไม่

-รายละเอียดหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณากำหนดเขตคุ้มครองยังไม่ชัดเจน

1.9 ตอนที่ 9 กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล ที่มาของรายได้ และการใช้จ่ายเงินของกองทุน ตามมาตรา 71-72

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเปิดรับโครงการให้ทุนสนับสนุนงานศึกษาวิจัยแก่หน่วยงานภายนอกที่เป็นองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์น้ำบาดาล ดึงภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเครือข่ายน้ำบาดาลอย่างเสมอภาค ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก หรือกลุ่มก้อนผู้มีอำนาจในระบบอุปถัมภ์

-ควรแจ้งงบค่าใช้จ่ายให้คณะกรรมการขององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลทราบด้วย

-ไม่เห็นด้วย ในมาตรา 72(4) เงินค่าปรับ ให้เป็นเงินสินบนรางวัลของเจ้าหน้าที่

-ควรเน้นเรื่องกองทุนเพื่ออนุรักษ์การใช้น้ำบาดาลด้วย ในลักษณะคล้ายกับกองทุนอนุรักษ์พลังงาน เพื่อส่งเสริมการลดการใช้น้ำ และควรสนับสนุนในพื้นที่ที่มีการจ่ายค่าธรรมเนียม

-น่าจะมีค่าตอบแทนในการทำงานให้มากกว่านี้

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับกลไกการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล รวมถึงองค์ประกอบ หน้าที่อำนาจ และการกำกับดูแลของคณะกรรมการกองทุน ตามมาตรา 73-78

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-มาตรา 78(2) ควรเพิ่มอำนาจเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดกรณีที่พบการกระทำความผิดด้วย

-เปิดโอกาสให้หน่วยงานเอกชนภายนอกมีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยและร่วมพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

-ควรกำหนดให้ ป.ทส. เป็นประธานกรรมการบริหารกองทุน เพื่อจะได้มีการถ่วงดุลอำนาจบ้าง

4) ควรมีกระบวนการใช้งบประมาณจากกองทุนฯ และการตรวจสอบการใช้เงิน ที่เหมาะสม ถูกต้อง โปร่งใส เช่นเดียวกับกองทุนอื่น

1.10 ตอนที่ 10 พนักงานเจ้าหน้าที่

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ตามมาตรา 79-83

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.3

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.7

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เห็นด้วย แต่ควรมีใบอนุญาตทำการตรวจค้นหรือยึดเครื่องเจาะหรืออุกรณ์เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย

-ยกเว้น มาตรา 78 ข้อ 2 ควรเป็นอำนาจของ พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ หรือ ตำรวจ

-ควรเข้าไปตักเตือนก่อนเข้าดำเนินการ

-แค่สงสัย ไม่ควรยึดของผู้อื่นก่อน

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการดำเนินการกับสิ่งของที่ยึดไว้ตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 84-85

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ควรทำความเข้าใจกับประชาชนก่อน เมื่อไม่ทำถึงค่อยดำเนินการตามกฎหมาย

-ควรแจ้งเจ้าของทรัพย์ด้วย

-มันเป็นการกระทำที่ลิดรอนสิทธิของผู้อื่นเกินไป

-เห็นด้วย ช่วยลดช่างเจาะเถื่อน และทำให้มีมาตรฐานในการเจาะบาดาล

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหลักการในการกำหนดให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล ตามมาตรา 85

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 90.7

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 9.3

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เห็นด้วย แต่ต้องรอให้คดีความสิ้นสุดจำเลยยอมรับแล้วเท่านั้น

-ควรวางมาตรการให้รัดกุม

-ช่วยลดช่างเจาะเถื่อน และทำให้มีมาตรฐานในการเจาะบาดาล

1.11 ตอนที่ 11 ความรับผิด

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับความรับผิดทางแพ่ง ตามมาตรา 88-89

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.3

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.7

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เห็นด้วย แต่ควรระบุค่าสินไหมทดแทนที่ชัดเจนในแต่ละข้อหาเพื่อความยุติธรรมกับผู้ต้องหาด้วย

-พนักงานอัยการมีหน้าที่ฟ้องคดีแทนหน่วยของรัฐอยู่แล้ว โดยไม่ต้องบัญญัติไว้ใน มาตรา 84 วรรค 4 อีก

30 มาตรา 88 วรรค 3 ค่าสินไหมทดแทน ควรมีหลักเกณฑ์กำหนดได้ด้วยหรือไม่ เพราะในการยื่นฟ้องจะต้องมีการสรุปข้อเท็จจริง คำขอใช้ค่าสินไหมทดแทน ส่งให้อัยการฟ้องคดี จะได้คำนวณค่าสินไหมทดแทนได้ถูกต้อง ศาลก็จะมีหลักในการตัดสินตามคำขอได้

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการลงโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา 90-92

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.6

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.4

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือต้องพิสูจน์ได้ว่าผิดจริงตามคำพิพากษาศาล และทำการปรับหลังจากวันที่ถูกพิพากษาถึงที่สุดแล้วเท่านั้น

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าควรกำหนดให้การกระทำที่ระบุในบทบัญญัติ (มาตรา) ดังต่อไปนี้มีโทษทางอาญา

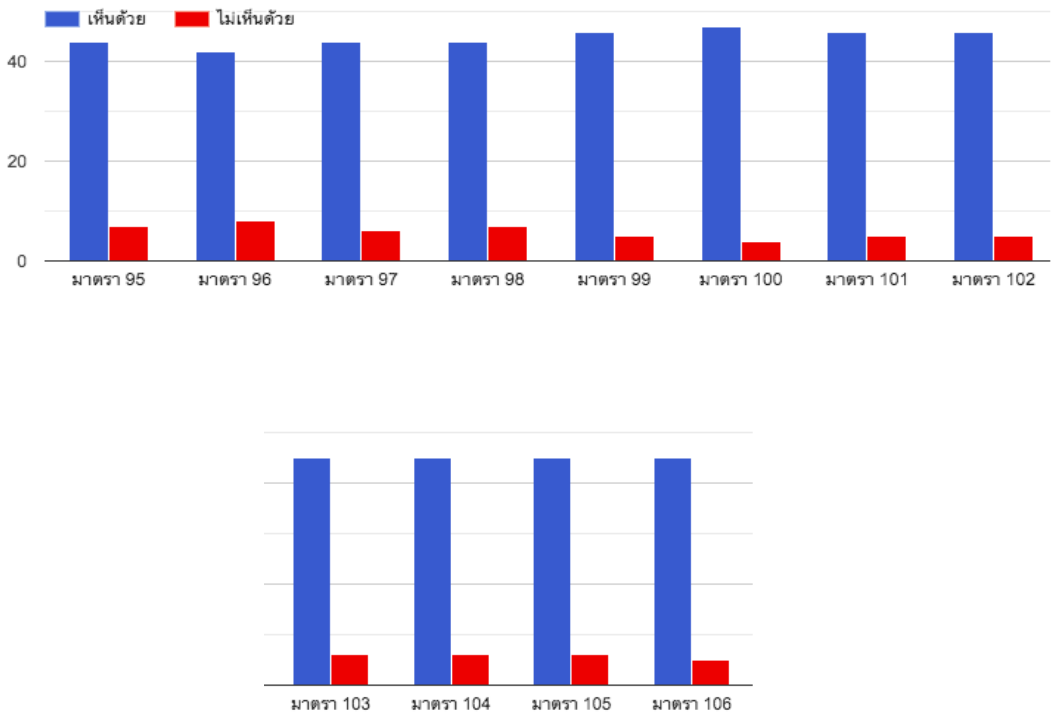

(หน่วย: จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม)

4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มีการริบทรัพย์ ตามมาตรา 107

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 81.1

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 18.9

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-ข้อความท้าย วรรค 1 ที่ว่า "โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่" คิดว่าไม่ยุติธรรมกับผู้ถูกกล่าวหาเท่าใดนัก

-เห็นด้วยให้อายัดในเบื้องต้น และถ้าจะริบทรัพย์ ก็ควรจำกัดเฉพาะทรัพย์ของผู้กระทำผิด

-ลุแก่อำนาจเกินไป กฎหมายอื่นไม่มีความหมายเลยหรืออย่างไร

4) ควรพิจารณาในชั้นศาล

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มีการเปรียบเทียบปรับ ตามมาตรา 108

เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100

ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 0

ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ มาตรา 108 วรรค 2 สามารถทำให้ปรับ โดยแจ้งที่สถานีตำรวจได้เลย สะดวกมาก

1.12 ตอนที่ 12 บทเฉพาะกาล

1) ท่านเห็นว่าสมควรมีการกำหนดบทเฉพาะกาลให้รองรับเรื่องอื่นๆ นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ ตามมาตรา 110-116 หรือไม่ อย่างไร

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-เป็นไปตามเหตุการณ์ของประเทศ

-ควรมีบทเฉพาะกาล เช่น การขอเจาะบ่อบาดาลในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิแต่มีคนสามารถอยู่อาศัยทำเกษตรได้ ต้องการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร และกิจกรรมอื่น

-ไม่แน่ใจ

-เห็นควรมีเป็นอย่างยิ่ง เช่น บ่อเข้าระบบ

-ควรกำหนดให้ละเอียด และรัดกุม

-ด้านงบประมาณควรกำหนดให้พื้นที่ที่มีแหล่งน้ำได้รับการจัดสรรงบประมาณมาบริหารจัดการแหล่งน้ำบาดาลที่อยู่ในพื้นที่

-แอ่งน้ำควรเป็นแหล่งน้ำ

-ถ้ามีประเด็นอื่นที่ยังตกหล่น ก็ควรนำมาบัญญัติเพิ่มให้ครบถ้วน

-ควรมีอาจจะมีเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้นควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อการปฏิบัติที่สอดคล้องความเป็นจริง

-เห็นควรให้มี เฉพาะเรื่อง เนื่องจาก แต่ละพื้นที่จังหวัดมีการกระทำแตกต่างกันไป

-ควรมีการกำหนดบทเฉพาะกาลด้วย

-ควรมีมาตรการพิเศษที่เป็นบทผ่อนปรนให้กับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม มิให้ต้องรับโทษอย่างเข้มข้นเช่นผู้มีศักยภาพเหนือกว่าทางสังคม

-ควรเพิ่มบทเฉพาะกาลของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเจ้าหน้า ตรวจพบความผิดตามกฎหมายเดิมและส่งเรื่องให้คณะกรรมการฯ พิจารณาและลงโทษตามกฎหมายเดิมจนกว่าเรื่องที่ส่งจะหมด รวมถึงสินบนรางวัลตามระเบียบเดิม

-เห็นด้วย ประชาชนที่มีบ่อน้ำบาดาลมีใช้ก่อนกฎหมายบังคับควรได้รับการยกเว้น

1.13 ตอนที่ 13 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่

-การอุดกลบบ่อบาดาลที่ทิ้งร้างและชำรุด ใช้การไม่ได้ กรมควรเป็นผู้บริหารจัดการเพื่อป้องกันการปนเปื้อน

-จัดหลักสูตรเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพิ่มเติม

-ควรปรับปรุง ขั้นตอนและกระบวนการ ให้การขออนุญาตทำการได้เร็วกว่าปัจจุบันในทุกพื้นที่เพื่อลดความเดือดร้อนความต้องการใช้น้ำของประชาชนและลดปัญหา การลักลอบ เจาะน้ำบาดาลลง ถ้ายังช้าเกินไป แบบเดิมการลักลอบอาจมีเพิ่มขึ้นได้ ตามความต้องการใช้น้ำบาดาล

-ข้อมูลทะเบียนช่างเจาะอัพเดทให้เป็นปัจจุบันเพื่อง่ายต่อผู้ขออนุญาตในการติดต่อ

-เนื่องจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำเข้ามาควบคุมน้ำบาดาลหลายส่วน จึงเห็นควรให้รอให้กฎหมายลูกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำตราออกใช้ก่อน จึงค่อยนำมาปรับเปลี่ยนให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ

-ความยุติธรรมอยู่เหนือกฎหมาย เช่น กรณีการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง การใช้น้ำบาดาลต้องขออนุญาต ส่วนการใช้น้ำผิวดินไม่ต้องขออนุญาต ทำให้ต้นทุนชีวิตไม่เท่ากัน

-ควรพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ด้านการสำรวจแหล่งน้ำที่พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งน้ำ

-ควรสนับสนุนบุคลากรผู้ชำนาญงานด้านการสำรวจแหล่งน้ำและงบประมาณเพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีในเขตพื้นที่

-ควรออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลหลังการเจาะใหม่ให้มีเวลา 5 ปี ถ้าบ่อชำรุดก่อนต้องซ่อมบ่อให้ใช้ได้ห้ามเจาะใหม่ หรือจนกว่าไม่มีผู้ซ่อมได้ค่อยอนุญาตให้เจาะใหม่ได้ เป็นการบังคับให้ผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างจะต้องเจาะบ่อให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ไม่ใช่คำนึงแต่ราคาถูกเท่านั้น

-จากที่คณะที่ปรึกษาตอบว่าในมาตรา 49 ร่างพระราชบัญญัตินี้ การบังคับชำระค่าใช้น้ำเป็นสัญญาทางปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง คือเป็นสัญญาที่หน่วยงานทางปกครองต้องเป็นคู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายหนึ่ง และมีลักษณะเป็นสัญญาแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ แต่ มาตรา 49 ร่างพระราชบัญญัตินี้ การบังคับชำระให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองนั้นก็แสดงว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ผู้บังคับคำสั่งส่งหนังสือเตือน หากผู้รับใบอนุญาตไม่ชำระภายในเวลาที่กำหนดก็ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง คือ ยึดหรืออายัด เพื่อนำทรัพย์สินขายทอดตลาดภายใน 10 ปี ได้เลยไม่ต้องฟ้องศาลตาม วิ. ปกครอง ที่แก้ใหม่ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับสัญญา

ทางปกครอง และจะส่งผลต่อเรื่องอายุความฟ้องคดีซึ่งใช้เพียง 5 ปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ หรือถ้าไม่รู้ก็ใช้เวลา 10 ปี นับแต่ผิดสัญญา หรือร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการผสมระหว่างสัญญาทางปกครองกับคำสั่งทางปกครองเข้าด้วยกัน ได้มีโอกาสได้รับมอบหมายให้ฟ้องคดีผู้ใช้น้ำบาดาลผิดสัญญาใช้น้ำบาดาล ซึ่งเป็นหนี้ก่อนโอนภารกิจจาก สทบ. เขต ให้ ทสจ. เป็นคดีแพ่งผิดสัญญาใช้น้ำบาดาล อัยการก็ไม่แย้งว่าเป็นสัญญาทางปกครอง ศาลก็รับฟ้องซึ่งตอนนี้ศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว จำเลยไม่ได้อุทธรณ์ใดๆ

-การเติมน้ำบาดาลแบบซึมลงในพื้นที่ใหญ่เช่นบ่อดินขนาดใหญ่ที่ไม่ใช่บ่อบาดาลควรจะถูกควบคุมด้วยหรือไม่

-โดยรวมแล้วถ้าเป้าหมายเพื่อปรับปรุง พ.ร.บ. น้ำบาดาล ให้ทันสมัย และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบังคับใช้ขึ้นอยู่กับบริบทและสภาวการณ์ เช่น การใช้งานเพื่อกิจกรรมตามปกติ หรือช่วงวิกฤตเพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำช่วงภัยแล้ง ดังนั้น หากประสงค์จะช่วยเหลือกลุ่มผู้ใช้น้ำที่จำเป็นต้องใช้น้ำจากแหล่งน้ำบาดาล ทั้งที่ต้นทุนแพงกว่าการใช้น้ำจากน้ำผิวดินทั่วไป แต่เนื่องจากไม่มีแหล่งน้ำอื่น ที่สามารถใช้ได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้น้ำภาคเกษตรกรรม ไม่ควรเก็บค่าน้ำ อีกทั้งภาครัฐควรให้การช่วยเหลือด้วยการให้บริการเจาะบ่อฯ ให้อย่างต่อเนื่อง เช่นที่ทำอยู่ในปัจจุบันนี้ โดยพิจารณาจากกองทุนที่จัดเก็บได้จากแอ่งน้ำบาดาลเดียวกัน เป็นต้น ทั้งนี้ ควรได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ควรมีผู้แทนจากองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ที่มีส่วนร่วมด้วย

-อัตราโทษปรับใน มาตรา 95 มาตรา 98 ควรมีการทบทวนว่ามีอัตราสูงเกินไปหรือไม่

-ให้พิจารณาทบทวนว่ามีบทบัญญัติมาตรใด ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำหรือไม่ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาที่จะนำมาสู่การถกเถียง/ตีความในอนาคต

-คำนิยามที่มีบัญญัติไว้จำนวนมากนี้ หากคำใดมีความซ้ำซ้อนกับคำอื่น หรือไม่จำเป็นต้องนิยามไว้ก็ให้พิจารณาตัดออก

-ชื่อพระราชบัญญัตินี้คือ "น้ำบาดาล" ดังนั้นเนื้อหาข้างใน จึงไม่ควรเกินขอบเขตของคำว่า "น้ำบาดาล"

-โทษทางปกครอง และบทกำหนดโทษ (โทษทางอาญา) หากเป็นไปได้ควรจัดรวมไว้ด้วยกันโดยไม่ต้องแยก

-คำว่า "ให้คุ้มกันถึง" และ"ที่ได้รับการคุ้มกัน" ใน มาตรา 35 นั้น มีกฎหมายอื่นใดบัญญัติถ้อยคำลักษณะนี้หรือไม่

-ควรมีข้อมูลแต่ละข้อที่ถามให้ผู้ตอบได้อ่านทำความเข้าใจมากกว่านี้

-การปรับปรุงข้อกฎหมายควรทันสมัยกับภาวะเศรษฐกิจสถานการปัจจุบัน รวมการนิรโทษกรรมให้กับบ่อน้ำบาดาลที่มีสภาพอายุเกิน 10 ปี และการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำ ประเภทค่าใช้น้ำ โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่ทำการเจาะเพื่อการเกษตรกรรม หรือเจาะเพื่ออุปโภคในหน่วยงาน/หมู่บ้าน ถึงจะอยู่ในเขตประปาควรได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล ประกอบการ ควรตีความ คำว่า “เขตประปาถึง” กับ “ประปาบริการผ่าน” ด้วย แม้จะอยู่ในเขตประปาแต่การซ่อมต่อระบบประปาไม่เข้าถึงก็ควรได้รับยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล

-ทฤษฎีง่าย แต่ปฏิบัติยาก

-เนื้อหากฎหมาย ต้องอ่านละเอียดถึงจะรู้เรื่อง จึงควรต้องมีการรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน เพราะหน่วยงานไม่ได้ทำการบ้านมา อาจจะแสดงความคิดเห็นไม่ได้ทันในการประชุมครั้งแรก เพราะเพิ่งทราบข้อมูลไม่มีเวลาได้วิเคราะห์เหตุและผลเท่าใดนัก

-การประกอบกิจการน้ำบาดาลทุกประเภท ทุกขนาดบ่อ ทุกความลึกบ่อ ควรกำหนดให้มีนักธรณีวิทยา/วิศวกร เป็นผู้ควบคุมการเจาะและการรายงานผลการเจาะที่ถูกต้องเป็นมาตรฐาน ภายใต้การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของช่างเจาะและนักธรณีวิทยา/วิศวกร ที่ได้ผ่านการอบรมจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

-มาตรา 97 กำหนดกรณีฝ่าฝืน มาตรา 32 น่าจะหมายถึงเฉพาะเจ้าของบ่อน้ำบาดาล ดังนั้นควรเพิ่มช่างเจาะ ตามมาตรา 13 วรรค 1 เข้าไปได้หรือไม่

-เห็นควรทบทวนร่างใหม่

-วิศวกรและนักธรณีวิทยา ผู้ควบคุมการเจาะน้ำบาดาล ไม่ถูกกล่าวถึงอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาล ใน พระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้เลย ทั้งนี้ ควรกำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องการการเจาะบ่อน้ำบาดาล หรือในส่วนของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ซึ่งอาจจะเพิ่มเติมในระหว่างการออกกฎกระทรวง ตาม พระราชบัญญัติใหม่นี้ เช่น ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจำเป็นต้องมีวิศวกรและนักธรณีวิทยาผู้ควบคุมการเจาะน้ำบาดาล ที่จดทะเบียนกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการตรวจสอบมาตรฐาน เป็นต้น

2. สรุปความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ เป็นรายประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ประเด็นเกี่ยวกับคำนิยาม

-ควรกำหนดนิยามคำว่า “น้ำใต้ดิน”

-ควรกำหนดนิยามคำว่า “น้ำพุร้อน”

-ควรกำหนดคำว่า “บ่อสำรอง” ในบทนิยาม

2.2 ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำบาดาล

-ควรยกเลิกมาตรา 15

-ไม่เห็นด้วยกับมาตรา 15 เนื่องจากเป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชน ไม่เป็นไปตามหลักการบริการประชาชน เนื่องจากก่อนเจาะน้ำบาดาลจะมีการตรวจสอบจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และต้องเจาะโดยช่างเจาะที่ได้ผ่านการอบรมจากกรมทรัพยากรน้ำอยู่แล้ว ถ้าช่างเจาะไม่ได้มาตรฐานก็มีความผิด ถ้าจะให้มีการตรวจสอบอีกเป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชนมากเกินไป

-มาตรา 15 เป็นการรอนสิทธิประชาชนกรณีเจาะไป 5-10 เมตร แล้วเจอน้ำใต้ดิน

2.3 ประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล

-องค์ประกอบคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล ควรมีผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลเข้ามาเป็นกรรมการด้วย เทียบเคียงจากกฎกระทรวงองค์กรผู้ใช้น้ำ

2.4 ประเด็นเกี่ยวกับองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล

-ควรกำหนดกรอบระยะเวลาการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลด้วย

2.5 ประเด็นเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

-ประชาชนที่ทำกินอยู่บนที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิได้รับความเดือดร้อนมาก เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการขอเจาะน้ำบาดาลได้ ขอให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

-จังหวัดนำร่อง เช่น เชียงใหม่ ได้ถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจพิจารณาถึง 90 วัน ส่วนใหญ่เก็บเรื่องไว้นาน กระบวนการช้ามาก บางครั้งนานถึง 4 เดือน ควรแก้ไขปัญหาไม่ให้มีจังหวัดนำร่อง

-จะแก้ปัญหาลักลอบเจาะได้ ต้องทำกระบวนการขออนุญาตให้เร็วขึ้น เนื่องจากประชาชนเดือดร้อนไม่มีน้ำใช้ก็ต้องดำเนินการลักลอบเจาะเพื่อนำน้ำมาใช้ก่อน

-กรณีเจาะบ่อน้ำตื้นแล้วไม่ไปจดแจ้ง จะมีผลทางกฎหมายอย่างไร

-เสนอให้กำหนดเกณฑ์การแบ่งประเภทอุตสาหกรรมและธุรกิจ เพราะมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากมีความใกล้เคียงกันมาก ผู้ใช้กฎหมายเกิดความสับสน

-กรณีเกษตรอุตสาหกรรม เช่น ปลูกอ้อยส่งให้โรงงานน้ำตาลจะถือว่าเป็นประเภทเกษตรหรืออุตสาหกรรม ควรให้มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น กำหนดจำนวนพื้นที่ที่เพาะปลูก

-มาตรา 33 หมวด 4 การกำหนดประเภทใบอนุญาตเติมน้ำที่ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล เนื่องจากภาคประชาชนคงไม่มีใครมาขออนุญาตเติมน้ำบาดาล น่าจะเป็นภารกิจของรัฐ

-มาตรา 30(2) เสนอให้พิจารณาการใช้น้ำประเภทที่สองตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ด้วย เนื่องจากในหน้าแล้งจะมีการนำน้ำบาดาลมาทำน้ำประปาจำนวนมาก

-มาตรา 30(3) คำว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” มีความหมายกว้างเกินไป ต้องนำมาตีความ ควรคำนึงถึงปริมาณน้ำในแหล่งน้ำนั้นๆ

-มาตรา 36(2) การกำหนดอายุใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล 20 ปี นานเกินไปอาจเกิดความไม่เท่าเทียมกัน กรณีที่แต่ละจังหวัดให้ระยะเวลาใบอนุญาตไม่เท่ากัน และเป็นการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มากเกินไป ควรกำหนดระยะเวลาใบอนุญาตแยกเป็นประเภทการใช้น้ำ เช่น อุปโภคบริโภค ไม่เกินสิบปี อุตสาหกรรมไม่เกินห้าปี เป็นต้น

-กรณีบ่อบาดาลบ่อเดียวกันมีวัตถุประสงค์การใช้ต่างกัน เช่น ใช้ทั้งอุปโภคบริโภคและใช้ในธุรกิจการออกใบอนุญาตและการคิดค่าน้ำมีวิธีการอย่างไร

-กรณีมาตรา 41 กรณีเจาะน้ำบาดาล “พบโบราณวัตถุ...” ควรเพิ่ม “โบราณสถาน” เข้าไปด้วย และควรจะมีระยะถอยร่นหากขุดพบโบราณสถาน เพื่อเป็นการอนุรักษ์สมบัติของชาติและป้องกันการฟ้องร้องที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง

-มาตรา 36 เรื่องการต่ออายุใบอนุญาต ควรระบุไว้ด้วยว่าต้องชำระหนี้ค้างชำระให้หมดสิ้นเสียก่อนจึงจะต่ออายุใบอนุญาตได้

-มาตรา 36 เรื่องการขอต่อใบอนุญาตล่าช้า เห็นว่าระยะเวลา 90 วัน นานเกินไป ควรลดเหลือ 60 วัน

-เรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำบาดาลตามมาตรา 28 ควรตั้งจากคนในพื้นที่ที่ใช้น้ำบาดาล และนำเงินค่าใช้น้ำที่เก็บได้ในท้องที่มาพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ

-มาตรา 32 วรรค 3 ระบุว่าการขออนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องเป็นการขอรับใบอนุญาตจากบ่อบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ถ้าเป็นกรณีที่เป็นบ่อที่เจาะโดยผิดกฎหมายตั้งแต่ต้น แล้วต่อมามีการตรวจพบการกระทำความผิดส่งผลให้มีบ่อบาดาลบางส่วนเข้าระบบมาโดยไม่มีใบอนุญาตเจาะในส่วนนี้จะขอออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลได้หรือไม่

-มาตรา 32 วรรค 4 บ่อบาดาลสาธารณะที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้น้ำบาดาลได้ไม่ต้องขออนุญาต แต่ในทางปฏิบัติก็จะมีบ่อบาดาลที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลและขอใช้น้ำบาดาล ซึ่งจะส่งผลให้บ่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางบ่อมีใบอนุญาต บางบ่อไม่มีใบอนุญาต เห็นว่าควรให้เป็นไปในทางใดทางหนึ่ง คือมีใบอนุญาตทั้งหมด หรือไม่ต้องมีใบอนุญาตทั้งหมด

-มาตรา 45 ในกรณีที่เป็นบ่อบาดาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนมา หากเป็นบ่อที่ไม่มีที่มาที่ไป ต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะทำการอุดกลบได้

-ในกรณีบ่อสังเกตการณ์ บ่อสำรวจ ในเขตอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงว่าจะมีการปนเปื้อนสารเคมีอันตราย ควรต้องมาขออนุญาตมิใช่เพียงแต่ดำเนินการจดแจ้ง โดยต้องมีนักธรณีวิทยาและวิศวกรควบคุมการเจาะ

-ควรมีการประกาศเขตน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องใช้น้ำบาดาลที่อยู่ห่างไกล เพราะประชาชนมีความเดือดร้อนต้องใช้น้ำ ถ้าการใช้น้ำนั้นไม่ทำให้ถึงขนาดเกิดวิกฤตน้ำบาดาล

2.6 ประเด็นเกี่ยวกับการป้องกัน การคุ้มครอง การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

-ในกรณีขออนุญาตเจาะบ่อแปดนิ้วขึ้นไป ต้องประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นต่อแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลก่อน เห็นว่าเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนมากเกินไป

-การให้เอกชนไปประเมินผลกระทบเองก็ไม่มีข้อมูลมากเท่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนั้นไม่จำเป็นต้องประเมินฯ ก่อน กรมทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถพิจารณาว่าจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตได้อยู่แล้ว

-การกำหนดเขตอนุรักษ์มีวัตถุประสงค์หลัก คือต้องการประกาศว่าบริเวณใดเป็นบริเวณแหล่งเติมน้ำบาดาล ซึ่งการกำหนดให้ได้จริงค่อนข้างยาก

-ไม่จำเป็นต้องกำหนดเขตห้ามสูบน้ำบาดาลอีก เพราะเขตวิกฤตน้ำบาดาลครอบคลุมเพียงพอแล้ว

-ต้องการทราบการกำหนดเขตอนุรักษ์น้ำบาดาลตามมาตรา 64 วรรค 3 มีวัตถุประสงค์อย่างไร

2.7 ประเด็นเรื่องกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

-กองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตั้งขึ้นมาเป็นเวลากว่าสิบแปดปี งานต่างๆ ที่เป็นงานเร่งด่วนทางกรมได้จัดการไปจำนวนมากแล้ว ควรกำหนดว่าจากนี้ไปเงินกองทุนควรมีเท่าใด ใช้ในกิจการใดบ้าง ถ้าเป็นกรณีมีโครงการใหญ่ๆ ที่อยู่นอกเหนือวัตถุประสงค์ของการใช้เงินในกองทุน ควรเสนอเป็นงบประมาณปกติ ไม่ใช่นำเงินในกองทุนมาใช้ หากมีเงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลเหลือควรส่งเข้าคลังทั้งหมด

-ประธานคณะกรรมการกองทุนน้ำบาดาล ควรเป็นบุคคลภายนอกกรมที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ในขณะเดียวกันภารกิจต่างๆ เกี่ยวกับกรมควรใช้คนในกรมทำงาน ไม่ควรจัดจ้างบุคคลภายนอก เนื่องจากเมื่อเสร็จภารกิจงานจ้างความรู้ก็จะหายไปทำให้องค์ความรู้คนในกรมไม่ต่อเนื่อง ควรให้คนในกรมทำงานเองจนเก่งและเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมากที่สุดในเรื่องน้ำบาดาล

-คณะกรรมการกองทุนน้ำบาดาล ควรมีผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญมาเป็นกรรมการ คือ ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินเข้ากองทุนน้ำบาดาล เพื่อตรวจสอบว่ามีการนำเงินไปใช้ถูกวัตถุประสงค์

-ที่มาของกองทุน กองทุนตั้งขึ้นมาเพื่อให้การศึกษาเป็นไปด้วยความรวดเร็วเรียบร้อย ตั้งแต่มีกองทุนมา ควรชี้แจงว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลใช้เงินกองทุนไปในเรื่องใดบ้าง และมีการเปิดเผยข้อมูลให้กับสาธารณะอย่างไรบ้าง ถ้า save yield ที่เคยศึกษากันใช้ไปเท่าใด เพราะน้ำบาดาลไม่ใช่ของที่ใช้แล้วหมดไป ต้องศึกษาข้อมูลว่าน้ำใต้ดินมีปริมาณเท่าใดในแต่ละแอ่ง แผนที่น้ำบาดาลทั้งประเทศต้องทำให้ชัดเจน น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ น้ำฝนที่เติมในแต่ละปีใช้ได้เท่าใด และต้องนำหลัก save yield เมื่อ 20 ปีก่อนมาใช้ให้เป็นประโยชน์

2.8 ประเด็นเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่

-กรณีพบการกระทำความผิด เช่น พบบ่อที่เจาะโดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถแสดงบัตรแล้วเข้าไปตรวจค้นเลย ได้หรือไม่

-มาตรา 79 วรรค 2 ควรเพิ่ม “หรือผู้เกี่ยวข้อง” ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่

-กรณีเข้าไปตรวจสอบบ่อที่เจาะโดยไม่ขออนุญาต แล้วพบว่าไม่มีเอกสารสิทธิที่ดินด้วยจะดำเนินการอย่างไรได้บ้าง

-ในกรณีผู้ซื้อที่ดินที่มีบ่อน้ำบาดาลที่เจาะโดยไม่ได้รับอนุญาตติดมากับที่ดิน เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการอย่างไร มีทางใดที่จะดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายได้บ้าง

-มาตรา 84 บัญญัติให้สิ่งที่ยึดให้ตกเป็นของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในทางปฏิบัติมีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลาง เพราะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ต้องขอรับของกลางไปเก็บรักษา ทั้งเก็บการรักษาระหว่างคดี และเก็บรักษากรณีคดีเสร็จแล้ว เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดไม่มีพื้นที่เพียงพอในการเก็บรักษาของกลาง

-มาตรา 75 กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลกองทุนน้ำบาดาลที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการ คณะกรรมการในที่นี้คือคณะกรรมการน้ำบาดาลหรือไม่ หากเป็นคณะกรรมการน้ำบาดาลจะมีปัญหาเรื่องความชอบธรรม เพราะตนเองเป็นผู้ตั้งให้มาตรวจสอบเอง ควรมีที่มาที่เป็นอิสระ ตรวจสอบได้จริง

-มาตรา 79 วรรคท้าย ควรแก้คำจาก “ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน” เป็น “เจ้าของสถานที่หรือตัวแทน”

2.9 ประเด็นเรื่องความรับผิด

-กรณีผิดตามถ้าผิดมาตรา 96 แล้วจะมีความผิดมาตรา 97 อีกมาตราหนึ่งพร้อมกันด้วยหรือไม่

-มาตรา 94 ค่าสินไหม ค่าปรับ ให้เข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลไม่เหมาะสม น่าจะส่งเข้าคลังเพื่อเป็นรายได้แผ่นดิน มิฉะนั้นถือเป็นการหารายได้วิธีหนึ่ง และถือเป็นการให้อำนาจเกินขอบเขต จึงไม่เห็นด้วยกับมาตรานี้

-มาตรา 95 โทษปรับสูงเกินไป

-โทษตามมาตรา 96 ซึ่งบังคับใช้กับช่างเจาะกำหนดโทษเพียง 50,000 บาท แต่มาตรา 98 กลับลงโทษผู้ได้รับใบอนุญาตมากถึง 100,000 บาท เห็นว่าอัตราโทษทั้งสองมาตรานี้มีความไม่เท่าเทียมกัน

-เสนอให้พิจารณาให้ดีในกรณีที่เพิ่มโทษทางอาญา เช่น พ.ร.บ.ป่าสงวน การมีโทษที่รุนแรงแต่ผู้ประกอบการไม่ใช่อาชญากร ควรจะมีโทษปรับ แต่ไม่ควรมีโทษทางอาญาเกี่ยวกับพรบน้ำบาดาล

-มาตรา 95 และมาตรา 99 ให้ลงโทษเฉพาะผู้รับใบอนุญาต อยากให้เพิ่มช่างเจาะลงไปด้วย เพราะเป็นการดำเนินการของช่างเจาะ เนื่องจากชาวบ้านไม่ทราบเทคนิคการเจาะ

-การลงโทษควรลงโทษทางแพ่งเป็นหลัก กรอบการลงโทษทางอาญาควรต้องชัดเจน เนื่องจากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาลไม่ใช่อาชญากร

-การลงโทษทางอาญาควรมีเจตนาพิเศษจงใจทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสียหายและภาระการพิสูจน์ควรอยู่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

-ไม่เห็นด้วยกับการยึดเครื่องเจาะน้ำบาดาลเพราะมีราคาสูงมาก ทั้งนี้ อาจกำหนดโทษเป็นขั้นบันได ใช้มาตรการกำหนดโทษจากเบาไปหาหนัก

2.10 ประเด็นเกี่ยวกับบทเฉพาะกาล

-มาตรา 116 การนิรโทษกรรมบ่อบาดาลที่เจาะโดยไม่ได้รับอนุญาต เข้าใจว่าต้องการนำบ่อบาดาลทั้งหมดเข้าระบบ แต่ต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อบุคคลที่ทำถูกกฎหมายมาตลอดด้วย เห็นว่าควรให้บ่อที่ผิดกฎหมายทำการปิดบ่อทั้งหมด และดำเนินการขออนุญาตใหม่ทั้งหมด โดยอำนวยความสะดวก อาจจะให้เสร็จภายใน 1 เดือน

-ระยะเวลานิรโทษกรรมตามมาตรา 116 เสนอให้ตัดทอนเหลือ 90 วัน จาก 180 วัน

2.11 ประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ

-กรณีเจาะบ่อเพื่อระบายหรือลดระดับน้ำใต้ดินในโครงการก่อสร้างใต้ดินควรจะต้องขออนุญาตหรือไม่ และต้องมีใบอนุญาตแบบใด ต้องคิดค่าใช้น้ำบาดาลหรือไม่

-การฝึกอบรมช่างเจาะ ควรให้มีวุฒิบัตรที่ผ่านการรับรองจากกระทรวงแรงงานเพื่อยกระดับรายได้

-หลังจากแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำบาดาลใหม่ แล้วจะมีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยแอ่งน้ำบาดาลหรือไม่

-ควรมีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ และเครือข่ายผู้ใช้น้ำบาดาลด้วย

-ควรสร้างสถาบันให้ความรู้ช่างเจาะ ประชาชน เจ้าหน้าที่ และผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อการใช้น้ำบาดาลอย่างยั่งยืน

-พนักงานเจ้าหน้าที่เช่นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาล ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการอนุญาตเจาะน้ำบาดาล จะแก้ไขคุณสมบัติในพระราชบัญญัติได้หรือไม่

-กรมทรัพยากรน้ำจะมีหน่วยงานให้คำปรึกษา กรณีที่ชาวบ้านทำตามกฎระเบียบของทางราชการไม่ได้

-การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติน้ำบาดาล มีปัญหาในขั้นตอนส่งฟ้องปรากฏว่าอัยการบางท่านตีความว่าเป็น คดีแพ่งบ้าง คดีปกครองบ้าง คดีผู้บริโภคบ้าง อยากทราบความชัดเจนว่าควรเป็นคดีประเภทใด

-กรณีบ่อบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเจาะแล้วยกให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยท้องถิ่นไม่ต้องขอใช้บ่อนั้นอีก ข้อเท็จจริงนำไปใช้ทำประปาหมู่บ้าน โดยเก็บค่าน้ำแพง ทำให้ชาวบ้านต้องเจาะกันเองโดยไม่ขออนุญาต จะดำเนินเก็บค่าใช้น้ำจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หรือไม่

3. สรุปความคิดเห็นจากสมาคมน้ำบาดาลไทยและสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากล

ในการศึกษาวิจัยนี้คณะที่ปรึกษาได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากผู้มีส่วนได้เสียในการประกอบกิจการน้ำบาดาล ได้แก่ สมาคมน้ำบาดาลไทย และสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากล ซึ่งคณะที่ปรึกษาได้สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นรายประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ประเด็นเกี่ยวกับหลักการทั่วไป

-การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายน้ำบาดาลจะต้องมีความเหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำใช้หรือวิกฤตให้มีความรวดเร็วและเหมาะสมในการเข้าหาแหล่งน้ำ เนื่องด้วยทรัพยากรน้ำเป็นทรัพยากรสาธารณะที่ประชาชนทุกภาคส่วนมีสิทธิที่จะเข้าถึงได้ตามกฎหมาย และสอดรับกับเหตุผลในการจัดตั้งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

-การใช้พื้นที่ต้องชัดเจนนอกเหนือไปจากพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน โดยให้หมายถึงพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์แต่เป็นพื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่และทำมาหากินในพื้นที่ดังกล่าว

-การขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลต้องแล้วเสร็จภายใน 15 วันทำการ นอกเหนือจากพื้นที่มีเอกสารสิทธิ์ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนามรับรองแนวเขตในการครอบครอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในระหว่างการสำรวจ ออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน แต่ห้ามกระทำการใดในเขตป่าไม้อุทยานยกเว้นได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีเท่านั้น (มาตรา 32)

-บทลงโทษยึดทรัพย์ควรลดเหลือเป็นการปรับเท่านั้น

-ในการประชุมในอาชีพนี้ควรมีตัวแทนสมาคมน้ำบาดาลไทยและสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากลมีส่วนร่วมหารือทุกครั้ง เพราะเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียและได้รับผลกระทบตามกฎหมาย

-ในการฝึกอบรมทุกครั้งของทางราชการควรมีตัวแทนสมาคมน้ำบาดาลไทย และสมาคมสมาพันธ์น้ำบาดาลสากลเข้าร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงอาชีพ เนื่องจากเป็นอาชีพเฉพาะทาง ไม่มีบรรจุในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ประเด็นเกี่ยวกับการยกเว้นผ่อนผัน (มาตรา 6)

-มาตรา 6 นี้มีความหมายเป็นการนิรโทษกรรม ซึ่งไม่มีความเหมาะสมที่จะสามารถตรวจสอบได้ในการใช้งบประประมาณให้ทำการแก้ไขหรือยกเลิก จึงควรมีการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และควรเพิ่มโทษในการกระผิดของข้าราชการที่ลุแก่อำนาจกระทำการโดยมิชอบ เช่น โทษทางวินัย

3.3 ประเด็นเกี่ยวกับการเจาะน้ำใต้ดิน (มาตรา 8)

การเจาะน้ำใต้ดิน การใช้น้ำใต้ดิน การระบายน้ำลงบ่อบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำตื้น หรือการใช้ประโยชน์อื่นใดจากน้ำใต้ดิน ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ก็ตาม อาจดำเนินการโดยแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบเอกสารและการใช้พื้นที่แล้ว ควรพิจารณาให้ได้รับการอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล เมื่อออกเอกสารอนุญาตเจาะให้สามารถดำเนินการเจาะได้เลย ไม่ต้องมีการแจ้งเจ้าหน้าที่มาชี้จุดเจาะ เพราะเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนและบุคลากรของรัฐไม่เพียงพอในการทำงาน และอาจนำไปสู่ปัญหาการเรียกทรัพย์สิน

3.4 ประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ความสามารถของช่างเจาะ (มาตรา 14)

การกำหนดให้มีการฝึกอบรมควรให้ผู้มีประสบการณ์ในสมาคม เป็นวิทยากรเข้าร่วมบรรยายทางวิชาการร่วมกับกรมด้วย เนื่องจากสมาคมเป็นอาชีพเฉพาะทางและมีความชำนาญทางเทคนิคในการเจาะจะได้สามารถนำพาประชาชนเข้าหาการใช้กฎหมาย และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสายอาชีพร่วมกับทางภาครัฐอีกทาง

3.5 ประเด็นเกี่ยวกับการเจาะน้ำใต้ดิน (มาตรา 15)

-เป็นช่องว่างของกฎหมาย คำว่า “ใบรับรองมาตรฐาน” คือใคร หน่วยงานใด ในเมื่ออาชีพช่างเจาะน้ำบาดาลเป็นอาชีพเฉพาะทางและจะต้องมาเสียค่าบริการตรวจสอบหลักเกณฑ์วิชาการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ควรยกเลิกมาตรานี้ เพราะช่างเจาะได้ผ่านการอบรมจากกรมมาแล้ว ท้ายที่สุดนักวิชาการกรมก็ไม่มีความชัดเจนในอาชีพ เช่น หลักการวิชาการและความมาตรฐานในการทำงานเห็นควรยกเลิกด้วย

-เห็นควรยกเลิกผู้ประกอบการการตรวจสอบ เพราะไม่มีความชัดเจนและความรับผิดชอบ

3.6 ประเด็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล (มาตรา 17)

ความชัดเจนของมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลคืออะไร เพราะหลักการในการใช้น้ำบาดาลก่อนการอุปโภคบริโภคประชาชนก็มีการกรองน้ำก่อนอุปโภคบริโภคอยู่แล้ว ควรปล่อยไปตามธรรมชาติของชั้นน้ำบาดาล หรือหากมีสารเคมีหรือมีเหตุสงสัยที่จะต้องตรวจสอบก่อนการบริโภคก็ควรจะเรียกตรวจสอบเป็นรายไป ไม่ใช่ให้มีการตรวจสอบทุกรายเพราะเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชน

3.7 ประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล (มาตรา 19)

ควรยกเลิกคณะกรรมการทรัพยากรน้ำบาดาล เพราะเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนและมีผลต่อการขออนุญาตน้ำบาดาลทำให้เกิดการทำงานที่ล่าช้าไม่เหมาะสมแก่การแก้ไขวิกฤตน้ำบาดาล ซึ่งจะโยงไปยังมาตรา 6 ที่เจ้าหน้าที่จะกระทำการใดก็ได้โดยไม่ต้องขอ ซึ่งขัดต่อมาตรานี้

3.8 ประเด็นเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาต (มาตรา 32)

-การครอบครองพื้นที่ สิทธิในการครอบครองที่ดินจะมีทั้งครอบครองที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในการครอบครองนั้นทางป่าไม้ไม่ได้ให้ประชาชนอาศัยทำกินหรืออยู่อาศัยตามพระราชบัญญัติป่าไม้ แต่การขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลนั้นอธิบดีต้องวิเคราะห์ด้วยว่าการขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลท่านต้องการอะไร ซึ่งนอกเหนือจากการขอใช้พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินเท่านั้นในการขออนุญาตเจาะใช้ได้ นอกเหนือจาก สปก. ที่ประชาชนครอบครองที่ดินที่ป่าไม้ให้สิทธิแล้วควรอนุโลมให้ขอหรือไม่ โดยประชาชนอ้างสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะซึ่งเป็นปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลเขตพื้นที่นั้นให้การรับรองในการขอ และใช้ตำแหน่ง GPS มาประกอบในการขอเจาะและใช้น้ำบาดาลเพื่อเป็นแนวทางในการสำรวจพื้นผิวชั้นน้ำบาดาลไปในตัว

-การกำหนดมาตรฐานเครื่องจักรอาจเป็นการล๊อคเสป็คเครื่องจักรในการประมูลงานโดยไม่มีเหตุอันควร

-ควรระบุใหม่ว่าเป็นอาชีพช่างเจาะและได้ผ่านการอบรมจากกรมหรือเป็นสมาชิกสมาคมสมาพันธ์เท่านั้น

3.9 ประเด็นเกี่ยวกับขั้นตอนการยื่นขอรับใบอนุญาต (มาตรา 34)

-คำว่า “โดยเร็ว” ตามที่ระบุในกฎหมาย แต่การออกใบอนุญาตเจาะใช้ระยะเวลา 45 วันทำการ ซึ่งไม่มีความเหมาะสมเมื่อมีการยื่นขอเจาะและตรวจสอบเอกสารแล้วเสร็จภายใน 1 วันทำการ ดังนั้นควรอนุโลมให้เจาะได้โดยไม่ต้องรอให้ถึง 45 วันทำการ และใบอนุญาตเจาะต้องแล้วเสร็จภายใน 15 วันทำการจึงจะเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาวิกฤตการขาดแคลนน้ำบาดาล

-ยกเลิกอนุกรรมการในการตรวจสอบเอกสารเพราะทำให้ล่าช้าเป็นการทำงานซ้ำซ้อนไม่มีความเหมาะสม

3.10 ประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุน (มาตรา 71)

เมื่อสมาคมน้ำบาดาลไทยเป็นองค์กรร่วมในการส่งเสริมพัฒนาด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลและเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนน้ำบาดาล กรมควรให้การสนับสนุน

3.11 ประเด็นเกี่ยวกับการออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 80)

ในกรณีที่จะเกิดความเสียหายต่อน้ำบาดาล ไม่ควรให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มากเกินไป ควรทำงานด้วยความรอบคอบและเมื่อเจ้าหน้าที่ทำผิดต้องรับผิดชอบ ห้ามใช้คำว่าเหตุสงสัย และไม่มีความผิดเมื่อไม่มีเหตุที่ทำให้เสียหาย เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการกระทำตามสมควรแก่พฤติกรรมในการทำงานซึ่งทำให้เป็นเหตุให้ข้าราชการที่ปฏิบัติงานลุแก่อำนาจ เพราะถือว่ามีอำนาจกฎหมายมีข้อยกเว้นทำให้เกิดความเสียหายแก่การทำงาน

3.12 ประเด็นเกี่ยวกับสถานะพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 83)

-ในการจับกุมตามมาตรานี้ควรเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงาน เช่น เจ้าหน้าที่กรม เพราะมีความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย ไม่ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือฝ่ายปกครอง หรือหน่วยงานอื่นเป็นฝ่ายจับกุม ซึ่งนำมาสู่การใช้กฎหมายแบบไม่ชัดเจนและขัดต่อความเป็นธรรม นำไปสู่การฟ้องร้องกลับในด้านคดี

-ควรยกเลิกหน่วยงาน ปทส. ในการจับกุม เพราะไม่มีความเข้าใจในตัวบริบทของการใช้กฎหมายเป็นที่มาของการรีดทรัพย์ในหลายคดีที่เกิดขึ้น

3.13 ประเด็นเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ (มาตรา 84 ถึง มาตรา 85)

-ควรยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ เพราะแรงเกินไป ควรเป็นแค่การเปรียบเทียบปรับเท่านั้นหรือจำคุกแทน ยกเว้น กรณีเจาะในเขตป่าไม้หรือเขตอุทยานโดยไม่ได้รับอนุญาต

-การยึดทรัพย์ เมื่อคดีไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ควรยึดทรัพย์หรือของกลาง ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น ในคดีที่จำเลยถูกศาลตัดสินว่าไม่มีความผิด ก็จะเกิดการฟ้องร้องต่อเจ้าพนักงานที่ทำการจับกุมและผู้สั่งขายทรัพย์นั้นทอดตลาด

-ทรัพย์ที่ใช้ในการกระทำความผิด เช่น เครื่องจักรและหมายถึงที่ดินบ้านเรือนที่ดำเนินการเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยควรคิดและพิจารณาโทษให้ชัดเจน ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีความชัดเจน

3.14 ประเด็นเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ (มาตรา 97 มาตรา 107 และ มาตรา 108)

-ให้มีการยกเลิกใบวิศวกร เพราะไม่มีความเหมาะสมและเป็นการละเมิดสิทธิในสายอาชีพเข้าข่ายผิดกฎหมายประกอบวิชาชีพ เพราะช่างเจาะน้ำบาดาลได้ผ่านการอบรมโดยกรมแล้ว

-การเข้าถึงการใช้น้ำบาดาลกับการขออนุญาตเจาะแค่ 510 บาท ทำไมไม่กลับไปมองเรื่องการขออนุญาตว่าระยะเวลาในการขอมีความเหมาะสมหรือไม่ กลับมองว่าการทำความผิดเพียงแค่เข้าถึงแหล่งน้ำเป็นคดีอาญาถึงขั้นยึดที่ดินและเครื่องจักร

-บทลงโทษควรให้เป็นเปรียบเทียบปรับเพราะไม่ใช่เรื่องรุนแรงตามหลักวิชาการ

-การเติมน้ำลงใต้ดินมีความเหมาะสมจริงดังที่กล่าวอ้างหรือไม่ ซึ่งไม่คุ้มทุนเพราะคำว่าน้ำบาดาลไม่เคยแห้ง

-ควรลดบทลงโทษ หรือกำหนดโทษทางอาญากับข้าราชการด้วย